

༡༡། །ཁྱུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་
ཐུགས་ཅན་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྟོ་རྟེ་བཞད་པའི་
གསུང་འབྲུམ་བཞུགས་སོ།།

།སོད་བཅུ་པ། །
མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྒྲེགས་བམ་དང་པོ།

༼ མི་བསྐྱོད་ཀྱུལ་བའི་གཞུང་བཟང་༽

༡༡། །ཀྱུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞུམ་བ་ཐམས་ཅད་བའི་
བྱུགས་ཅན་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་བཞད་པའི་གསུང་
འབུམ་པོད་བཅུ་པ་བཞུགས་སོ།།

རྩ་ཞུམ་གྲས་ཀྱིས་བརྒྱགས།

དཀར་ཆག

ཚས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱས་པར་སྒྲོས་པ་བྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་ཞེས་
བྱ་བ་སྒྲེགས་བམ་དང་པོ་ལ་ལྟེན་པ་ ༩༥

༡༡། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱས་པར་སྦྱོས་པ་
གྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོལ་སྤྱོད་བྱ་བ་ལས་སྤྲེགས་
བམ་དང་པོ་བཞུགས་སོ། །

༡༡༡། །དཔལ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སྣིང་པོར་མཁའ་ལྷ་ར་སྤྱོད་བའི་རྩ་ལ་སྦྱིལ་མོ་གྲུང་
བཀོད་ནས། །འཆི་མེད་ཞི་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་བཞིའི་དབྱུང་ལ་འཛིགས་
པའི་ཀྱ་ཙེ་རབ་ཏུ་སྦྱིན། །ཟབ་མོའི་བདུད་རྩིས་སྤྲེགས་བརྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་
འཛིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་དྲུང་། །ཕྱིར་གྲོལ་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་
དང་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་གཏམ་བཟང་པོས། །སྦྱོར་རྒྱ་ལྡན་ལྷན་པ་དག་ལས་
འདས་ཏེ་མཛོད་པ་གཏུགས་མེད་དེ་ལ་དད། །བསོད་ནམས་ལེགས་བྱས་འདུས་
པ་ཡོན་ཏན་སྟོན། །ཆུལ་གྱི་མས་དག་པའི་བསུང་ལྷན་དག་ཆོགས་བཅོམ། །ཤེས་
རབ་དག་ཅིང་མཐུ་ལྷན་ཉན་ཐོས་མཆོག། །ཤུ་རིའི་བྱ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
དཔ། །བསྟན་པའི་གཟི་རྒྱ་ལྡན་པའི་དཔེ་བྱད་ཅན། །ས་ལ་བསོད་
སྟོམས་ཐིགས་སྤེང་འགོད་བྱེད་པ། །མཆོན་མེད་སྟོན་པ་གཉིས་པའི་སྤེང་བ་
སྟེ། །འོད་སྤྲུངས་ལ་སོགས་གཏད་རབས་བདུན་དེ་མཆོར། །ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སྟོན་
ཆོ་ལྷན་མེད་དུས། །མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟེ་བདུན་

འབེལ། །མཚོག་ཟུང་སྟོན་པ་ནོངས་པའི་རྗེས་རོལ་དུ། །དབང་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་
བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་བགྲོས། །ཟག་མེད་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་འཛིགས་མེད་
ཀྱི། །སློ་གྲོས་ནོར་ཅན་མང་པོས་གང་བཟླག་པ། །གཙུག་ལག་ཀྱན་གྱང་དྲུང་
རིས་ཇི་བཞིན་དུ། །འབབ་བར་ཉི་བའི་དང་པོར་གང་འཆར་བ། །ཀྱན་མཁྱེན་
གཉིས་པ་དབྱིག་གི་གཉེན་དེ་ཡིས། །ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྲིའི་ལུགས་ལ་ཆེར་སྤྲངས་
ཏེ། །དགའ་ལྷན་གཤེགས་མཛད་རྗེ་བཙུན་འོད་ཅེས་དུ། །གཟིགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་
སྤྱིན་ཆེན་གྱུར་དེར་དད། །དེ་སྤྲས་སྤྱོལ་མས་རྗེས་བཟུང་སློ་གྲོས་
༼ཁ༽བརྟན། །གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་ཤེས་བྱའི་མིག །ཆོད་
མར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི། །སྤྲ་ཞིང་ཟབ་པའི་རྩལ་ལ་འབྲུལ་པ་
མེད། །སྟོན་པ་བསྟན་འཛིན་བཅས་པ་དེ་ཀྱན་ཀྱི། །གཉིས་མེད་ཡི་ཤེས་གང་ན་
ཅི་མཆིས་པ། །འོ་མ་དག་ལས་མར་ཉིད་སྤྲངས་པ་བཞིན། །དཔལ་ལྷན་དྲགས་
པོའི་བཀའ་བརྒྱད་རྣམ་རྒྱལ་གྱུར། །ཡོངས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པར་
འཇུག་བྱེད་པ། །དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཚན་ནས་སྤོས་པ་ནི། །མཁན་པོ་ཆོས་གྲུབ་
སངས་ཀའི་ཞབས་པད་དེ། །བྱང་ཆུབ་སྣོང་པོའི་བར་དུ་སྤྱི་བོར་ལེན། །སངས་རྒྱས་
གསུང་རབ་ཆོག་དོན་པལ་མོ་ཆེ། །དབྱིས་བྱིན་དོན་གྱི་རྟོགས་པ་སྤྱིན་མཛད་
པ། །ཀམ་པ་ཡི་བྲིན་ལས་དབང་པོ་དེའི། །ཞབས་སེན་ལྷ་བར་ཐལ་མོའི་ཀྱན་
དགོད། །བྱི་ནང་གསང་གསུམ་རྒྱུད་སྤེའི་སྤྲས་དོན་བཅས། །མ་ནོར་ལམ་གྱི་

ཕྱག་རྒྱ་བཀོལ་བ་པོ། །སྤྱུལ་པའི་སྐྱུ་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་ཏེ། །གང་གི་
ཞབས་རྩལ་གཙུག་གི་ཞོར་བུར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མི་འཛིག་
པ། །ཁྱིམ་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་སྦྱོལ་བ་ནི། །གྲུབ་པའི་དབང་པོ་བཀྲ་
ཤིས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་སྟོང་གི་དབུས་སུ་འབྲལ་མེད་དགུས་པར་རོལ། །སྤྱི་
མེད་ལམ་གྱི་ཤིང་རྟར་འགོམ་བཙུག་ནས། །མི་སྒྲོབ་ཟུང་འཇུག་གཞལ་ཡས་ཁང་
མཆོག་ཏུ། །འཁོར་ལོའི་དབང་པོའི་སེང་གྲིར་འཛིག་བྱེད་པ། །ཀླུ་མཆོག་སྤྱུལ་
པའི་སྐྱུ་དེས་བརྩེ་བས་གཟིགས། །ཡོངས་འཛིན་ལྷ་ཡི་བཀའ་དྲིན་མཐུ་ཐོབ་
ནས། །ཀུམ་པ་ཡི་བརྟན་པ་འཛིན་པ་ལ། །སྤྱི་བའི་ཁུར་ལོད་མི་བསྐྱོད་བཟང་པོ་
དེས། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་དམ་ཆོས་དགོལ་བར་བྱ། །

དེའང་རང་རེའི་སྟོན་པ་སྤྱི་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
ལྷ་གྲུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་བཀའ་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུགས་རྣམ་པར་
གྲོལ། །ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་༼༣༩༽གསང་བའི་ཟབ་དོན་སྟོན་
ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་སུས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས། །དེགས་
པ་ཆེན་པོའི་འོད་དང་འོད་ཟེར་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ། །རྩོད་པའི་གནས་སུ་
འདུ་མི་བྱ་ཞིང་བརྫོད་སྤྱོད་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། །ཆོག་ལ་རྟོན་པ་མ་
ཡིན་པར་དོན་ལ་རྟོན་པའི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་འདོམས་ལ། །སྤྱི་བོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་མངོན་པར་དགའ་བས་ཡིད་དང་བར་བྱས་ཏེ། །རྣམ་པར་རྟོག་

པ་བཤུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་དང་། ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་མདུད་པ་
འཛིག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གནས་སུ་གཞུག་པ། རྒྱགས་
བརྩེ་བའི་དབང་ལྷན་གིས་ཟབ་མོའི་ལེགས་དགུ་ཅིག་རྒྱུད་དག་པ་ལ་འཆར་དུ་
བཅུག་ནས་རྩ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་ཅིང་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཕྲང་
ཆེན་ལེགས་པར་བསལ་བར་མཛད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུད་གི་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྲུག་
བསྐྱལ་གྱི་གྲང་བའི་ནད་རྣམ་པར་གཞིག་པ་ལས་བདེ་བ་ཐོབ་པར་མཛད་པ།
བདུད་ཀྱིས་བཀྲམས་པའི་དད་པའི་ལྷ་གྲུ་ལ་བདུད་རྩིའི་ཆར་དུས་སུ་སྒྲོ་བ།
གསང་བའི་གཏེར་གྱི་ཁ་བརྗོལ་བས་རྣམ་གྲོལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་རྩྱའི་མེད་
དུ་ལབ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་འབྱོར་པས་གཏམས་ཏེ། ལུན་གླིང་དུ་སྒྲུང་
བ་དང་། རྩ་གྲུང་དུ་སྒྲོལ་བའི་རྫོང་དང་། ནད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྤྲུག་
ཕན་བདེའི་རྩ་འཛིང་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་གཅིག་ལ། རྣམ་མཁའི་མཐའ་དང་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐའ་དག་གི་ཁམས་ཀྱི་
མཐའ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པའི་རོས་མྱོས་པའི་བདེ་བས་ཐེབས་པའི་སྒྲུ།
པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་རངས་པའི་སྤྱན་ཅན་མཚོག་དེས་སྒྲི་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་
སྤྱན་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གྲངས་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོད་ཀྱིས་གཞུགས་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱོར་
བ་ལས། བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དུངས་ནས་འབྱེན་

བྱེད་དུ་གནས་པས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་
ཆོས་མངོན་པས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། བྱང་འདས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་ལས་བརྩམས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་
བཅད་པ་བཀའ་སྤྱུལ་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དོན་ཚད་ལ་མ་ཞོར་ཞིང་ལུས་
པ་མེད་པ་སྤྱད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུས་ནས་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡང་དག་
པར་གནས་པ་ལས། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་བསྟན་པ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་སྒྲ་ཆོགས་
སུ་གྱུར་པ་ན། བཀའ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུ་བའི་གཞི་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམས་
ཉམས་པ་དེའི་ཚེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་དང་མཐུན་
པར། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
དབྱིག་གི་གཉེན་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིམ་འབྲུག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཉན་ཐོས་
སྡེ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཚེ། སྡེ་པ་དག་གིས་ལྟ་སྒྲུལ་སྤྱོད་
འབྲས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས་པ་ལས། དེ་ཞིག་དམ་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་མོའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་
མཚོ་ལས་བཏུས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་དམ་གཏེར་འདི་བརྩམས་པར་
མཛད་ཅིང་། བྱི་ནས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། གསང་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་
ཚུལ་བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བགྱི་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་བསམ་

གྲིས་མི་བྱལ་མོད། འོ་ན་འདིར་དགོས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེས་མཛད་པའི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བ་འདི་ཉིད་སྐབས་སུ་བབས་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བཛོད་ན། བརྩམས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལོ་རྒྱས་བཛོད་པ།
གང་བརྩམ་པའི་ཕྱི་ལར་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱི་དོན་ཏེ། །དང་པོ་ནི།

ཁོ་བོ་ཅག་བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་ཚོལ་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲངས་མེད་པ་ལ་
བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་བྱུང་བའི་བསྟན་
པའི་སྒྲིགས་མ་ལས་ཆེར་སྒྲིགས་མར་སྒྱེས་ཀྱང་འགྲོ་མགོན་དྲགས་པོ་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ། སྤུལ་པའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་
པའི་སྐལ་བ་རྟེན། སྡེ་སྡོད་གསུམ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་སྐྱ་བ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྡོབས་
པ་ཐོབ། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་བདེ་བའི་ངོ་བོར་བྱུང་། དེའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་གྲུབ་
པའི་སྡོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་
ན། །དེས་ན་དམ་པའི་ཆོས་འཆད་ཚུད་ཚུམ་གསུམ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
གང་བྱེད་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་བྱའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ནི།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཞལ་ལུང་འཛིན་པ་གྲོལ་བ་བརྟེན་པ་རང་གི་
སྡོབ་དཔོན་ཀྱི་བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་པར་ཉམས་སུ་

སྒྲངས་ཀྱང་བསྟན་པ་རྒྱུད་ཆད་པས་བྱིན་རྒྱབས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ལམ་དེ་ལ་
སློབ་པ་སྐད་དུ་བྱས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་མི་སླེ་བའི་རྒྱ་ནི་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱུད་ལྟར་དུ་གྲགས་སོ། །དེས་ན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་གང་
ལས་ཐོས་པའི་ཚུལ་བཞིན་ན། ཆོས་འདི་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་ཅུ་བ་འགྲེལ་
བ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་བསྒྱུར་ཅིང་འབྲུལ་མེད་དུ་གཏན་ལ་བབས་པར་
མཛོད་མོད། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཆོས་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་
མཛོད་པ་པོ་ལོ་བོ་སྤྱི་ཉི་ལྔ་ན་ལས་བྱུང་བའི་བཤད་རྒྱུན་གྱིས་དབུས་གཙང་
ཁམས་གསུམ་དུ་བྱབ་པར་གྲགས་ཤིང་། དེ་རྒྱུ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཤད་
སློལ་བདག་གི་ཡོངས་འཛིན་ཆེན་པོའི་བར་དུ་བྱུང་ཡང་། སླ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡི་གེ་
ཉམས་པས་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བཞིན་ན། ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་སློབ་དཔོན་སྔ་མ་ལས་བརྒྱུད་
པའི་རིམ་པ་ནི་སློས་མི་དགོས་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་ཐེག་པ་མཐའ་དག་རང་གི་གཙུག་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་གསན་ཅིང་
། དེས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་གསན་པ་ནི་
ཤིན་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཉི་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནས།
པཎ་ཆེན་སློ་བཏན། སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ། པཎ་ཆེན་ཤུནྟེ་པ། རོ་བོ་སུ་ཅུ་ཤྱི་ལ།
རྟོག་ལོ། མཆིམས་ལྟ་རྗེ་གོ་ཆ། མཆིམས་བཙུན་འབྲུས་སེང་གོ། མཆིམས་དོན་

རྒྱལ་བ། མཆིམས་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཛོན། མཆིམས་སྒོ་བརྟན། མཆིམས་
ནམ་མཁའ་གྲགས། མཆིམས་སྒོ་བཟང་གྲགས། རོང་པ་ཆོས་རྒྱལ། ཉག་མ་བ་
རིན་ཆེན། དམར་སྟོན་དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན། རོང་སྟོན་ཤྲུག་རྒྱལ་མཛོན།
བཟོད་པ་སྒོ་རྒྱལ། བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། སྟིགས་མའི་དུས་ཀྱི་དུར་སྟིག་
འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ། སྤའི་ཉི་མ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀམ་
ཐུན་ལས་པའི་ཞལ་སྤྲན་བདག་ལའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཛོན་ངོས་བཟུང་ཞིང་བསྐྱར་བ་དང་། འཇུར་གྱི་ཐུག་ །གཞུང་
གི་ཆིག་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་གར་རྣང་དུ། ཨ་ཉི་རྩམ་གོ་ལྷ་ཀྱང་རི་ཀྱ།

པོད་རྣང་དུ། ཆོས་མཛོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ།

ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལུར་གྱུར་པ་ལ་ཐུག་འཇལ་ལོ། །

ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། མཛོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་མཛོན་དོན་བཤད་པ། དགོས་ཆེད་བསྟན་པ། བསྟན་པ་ཀྱི་བཅོས་ཀྱི་ལུས་
དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤའི་དོན་དང་། ཆིག་གི་དོན་དོ། །དང་པོ་ལ།
མཛོད་བརྗོད་ལུས་ཀྱི་སྟོན་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་དོན་གཉིས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་

པའི་ཚུལ། དེ་ལྟའི་སྟོན་པ་ལ་ཐུག་བྱེད་དགོས་པའོ། །དེའི་དང་པོ་ནི།

རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱས་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་གྲགས་བཤེས་གྱིས།
གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་སྒྲི་སྒྲི་ཡིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་
ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་འདི་རྣམས་གྱི་ནང་ན་དཀར་ཤམ་པོ་
གོས་དཀར་པོ་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟ་སྒྲིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་སྟོན་པར་གྱུར་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ཡང་ངེས་པར་ན་ཆོས་གྱི་སྒྱུ་འབའ་ཞིག་སྟེ། རི་སྐད་དུ།
རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྒྱུ་བས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་
གཅིག་ཡིན། །བྲུབ་པ་ཆོས་གྱི་སྒྱུ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོག་ས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་བུག་
གོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོས་གྱི་སྒྱུ་
ནི་ཆོས་དབྱིངས་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་གྱི་ལུས་ལ་
གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་དང་བྲལ་བར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ནའང་། འདིར་སྟེ་པའི་བསམ་པ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་བརྗོད་ན། ལའོར་བཅས་ཟག་
མེད་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་ལོ། །འོ་ན་སྒྱུ་དེ་གང་ལ་བཏེན་པའི་གཟུགས་སྒྱུ་ལ།
ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྒྱུ་ནི་སྟེ་པ་ལ་མ་གྲགས་ཤིང་། སྟེ་བས་གང་ལ་བདུད་ཅི་
ཐོབ་པའི་ལུས་ཏེན་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་གྱི་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སྒྱུ་པའི་སྒྱུར་མི་

འཛིག་སྟེ་ལས་ཉོན་གྱི་ནམ་སྒྲིན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བརྟེན་པ་ཆོས་
སྒྲིའི་རྟེན་གཟུགས་གྱི་སྒྲུ་དེ་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཡིན་ནམ་ཞེན། །ཁ་ཅིག་རྟེན་
༼བ༽ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་བརྟེན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་རིགས་པས།
བརྟེན་པ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པས་རྟེན་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པར་བྱགས་གྱིས་
ཐོབ་ཅེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ །དེ་ལྟར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། མཁར་གྱི་ནང་གི་རྒྱལ་
པོ་ལ་བབས་ན་དེའི་ཆོ་མཁར་ལའང་བབས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མཚུངས་ཤིང་
། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཕྱག་པ་དང་བུལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་སྤྲ་མ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ།
རྟེན་ལ་གཞོད་ན་བརྟེན་པ་ལ་གཞོད་ཀྱང་བྱི་མ་བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་སུ་འཛིག་
བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པས་བསོད་ནམས་འབྱུང་གི་ །རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་དེ་མི་འབྱུང་སྟེ། རྟེན་བེམས་པོའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོད་རྟེན་དང་སྒྲུ་གཟུགས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་ཀྱང་བསོད་
ནམས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། །བྱོད་གྱིས་བརྟོད་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་གཟུགས་ལ་ཕྱག་མཆོད་བྱས་པས་
བསོད་ནམས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ལས་བསོད་ནམས་
འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་བེམས་པོའི་ཆ་ནས་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པས་བསོད་
ནམས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུ་ཡང་ཆོས་སྒྲུ་
ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་གཟུགས་སྒྲུ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་ན་བསོད་ནམས་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་སྐྱབས་སྟོན་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་བོ་སྙམ་ན་ནི། ཆེས་མ་
བྱུང་སྟེ། དེས་ཆོས་སྐྱབས་ལ་བསྟོན་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞུགས་སྐྱབས་ལ་དེར་མ་
བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་གཉིས་གང་བཟང་བ་ལ་
བརྟགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་སྐྱབས་ལོ་ནས་ནམ་པར་
བཞག་ན། དགོ་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་སྟོམ་པ་འོ་ན་དགོ་སྟོང་སོགས་སུ་འཛོག་
དགོས་པར་ཐལ་བ་བསྐྱེ་བ་ལ་ནི་འདོད་དེ། དགོ་སྟོང་གི་དངོས་པོ་སོགས་
༼ན༽གང་ཟག་ལ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ནི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་རྒྱུ་ལས་
ཐོབ་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བརྟེན་པའི་མིང་རྟེན་ལ་འདོགས་
པ་གསེར་པ་དང་རྟ་པའི་ཐ་སྙད་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་འཕགས་པ་
ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་འཛོག་དགོས་ཀྱི། གང་ཟག་ནི་ཁུར་འཁུར་བ་པོ་ལྟ་
བུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་པས་གཞུགས་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པ་ལྟར་
ཁས་སྐྱངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཞེ་འདོད་ལ་ལམ་གང་ཟག་མ་བྱེ་བའི་ཆེའམ། འོ་
ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་གྱིས་མཆོན་ནས་སྐྱབས་
འགྲོའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་བཞག་གི། །དེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མི་འདོད་
དེ། དེས་དེ་སྤང་བྱ་དང་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་པ་དེའི་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་བདག་དོན་ཐུན་ཆོགས་ནི།

ཆོག་རྒྱུད་དང་པོས་ཏེ། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། འདིའི་འམ་འདིས་ཐུན་པ་

བཅོམ་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་འམ་ཞེས་དང་། འདིས་ཞེས་པ་ལ།
རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའོ། །དུག་པའི་འབྱུང་མང་པོར་སྦྱར་ན་ནི་ལམ་གྱིས་བཅོམ་
པའོ། །ཞེས་ལམ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཁོངས་ནས་བྱངས་སོ། །གསུམ་པའི་འབྱུང་
མང་པོར་སྦྱར་ན་ནི་ལམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཁོངས་ནས་བྱངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་འམ་ནི་དུག་པ་དང་། འདིས་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། སྤྱི་
མ་ལ་བྱེད་པ་འདས་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་ད་ལྟ་བུའི་སྤྱད་དང་བཅས་གིང་། གཉིས་
ཀས་ཀྱང་དོན་གཞན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་བསྟུ་བ་ཁོངས་ན་གནས་
པ་སྟེ་འབྱུང་མང་པོ་བར་གཤེས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཆོག་གཉིས་
དག་གྱུར་ཏམ། །གལ་ཏེ་མང་པོར་གྱུར་པ་འདར་བྱུང་། །དེ་རྣམས་ཆོག་གཞན་དོན་
ལ་ནི། །འབྱུང་མང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་
། འདིའི་འམ་དང་འདིས་སྒྲེལ་བ་ན། བཅོམ་པ་པོ་ལམ་ལ་༼༤༩༽འཛོག་པས་
ཀྱང་ཆོས་སྐྱུ་མི་སྟོབ་ལམ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་པ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །འདིའི་དང་འདིས་ཞེས་པ་གཉིས་མུན་པ་བཅོམ་ལུགས་ལ་ཚུལ་གཉིས་གྱིས་
སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། འདིའི་ཞེས་པ་མུན་པ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་པ་དང་། འདིས་ཞེས་
པ་མུན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་པ་འདར་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ། རྒྱལ་
སྤྱི་མཐུན་པ། གཞན་དག་ན་མེ། ཆོག་རྣམ་པར་སྦྱར་བ་གཉིས་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་
ཡང་བཅོམ་པ་ནི་གཞོད་པ་དང་བྲལ་བ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་པའི་དོན་གཉིས་

ཡོངས་སུ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཆོའདྲིའི་མུན་པ་བཅོམ་པ་ཞེས་ཆོག་རྣམ་
པར་སྐྱུར་བ་དེའི་ཆོའི། བཅོམ་པ་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བཟུང་སྟེ། འདྲིའི་
མུན་པ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །གང་གི་ཆོག་གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་
པོར་སྐྱུར་བ་དེའི་ཆོའི་བཅོམ་པ་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཟུང་སྟེ། འདིས་
མུན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཀྱན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་།
རྒྱལ་སྤྱུ་མར། ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་སྟེ། མདོ་ལས་བྲམ་བེ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་
མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཇི་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྲུང་
ལ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་ཀྱན་ལ་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་
གོགས་མུན་པ་བཅོམ་པ་ལ་སྒྲེལ་ལོ། །གང་སྒྲེལ་ལས། ཀྱན་ལ་ཞེས་པས་སྤངས་
པ་དང་། གཏན་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་
བཅོམ་པར་བྱ་བའི་མུན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མུན་པ་དང་འདྲ་བ་དཔེར་བཟུང་སྟེ།
རྒྱལ་སྤྱུ་མར། མུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་མཚན་མོའི་མུན་པ་ཡིན་པར་གྲགས་ཏེ།
བྱམ་པ་དང་རྣམ་ཐུ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་མཐོང་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་ཡོང་བ་དང་འདྲ་བར་བྱེད་པས་ན་མུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ནང་གི་མུན་པ་འཕམ་ཏེ་ལྷན་སྐྱེ་བ་པ་ལ་ནི། ཐར་པ་དང་། ཀྱན་མཁུན་ལ་
སྐྱེ་བ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་དངོས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་

ལས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ལ་བདག་རྩ་ལྟ་བུའི་ཙ་བ་ཅན་གྱི་སྲིད་པའི་ཐ་ཀྱས་
ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། དེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་ལས་རྣམ་སྟོན་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའང་
འཁོར་བཅས་ཡུང་པོ་ལྟ་བུའི་ཙ་བ་ཅན་ནོ། །ཐར་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་མེད་དགག་ལ་
འདོད་ཀྱང་། འདྲིར་ནི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པར་བཞག་གི། དེའི་ཆོ་ནི་བཅས་ཤེས་
གང་རུང་དུ་ཁ་ཆོན་གཙོད་མི་ལུས་ཏེ། ཏྲག་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཅི་ལྟར་ཐར་པའི་ཐོག་གསུམ་གྱི་སྤྱང་འདས་གསུམ་ལ་ཡང་རྗེས་མཐུན་པ་
ལྟག་བཅས་དང་། མཚན་ཉིད་པ་ལྟག་མེད་དུ་འཛོག་དགོས་ཏེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་
སྒྲིབ་པ་ཡོད་མེད་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པས་བརྗེ་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་ལས་
ཤེས་དགོས་པའི་སྤྱིར་། སྤྱང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་གསུམ་གར་ཡང་སྡེ་པའི་
ལྷགས་ལ་ད་ལྟ་བུ་དང་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྒྲིབ་
གསུམ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དང་། ལྟག་མེད་དུ་ལྷགས་པ་ན་དེ་གསུམ་
ག་ལ་ཡང་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་མཉམ་དུ་བཤད་ཀྱང་སྤྱང་འདས་དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་དཀའ་སྤྱོད་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་སྤྱང་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དམན་པས་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཙམ་སྤངས་པས་
དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་ཤོས་སྒྲིབ་སྤངས་པས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ནི། འོ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་ངམ་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའམ་མ་རིག་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཡུལ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐླལ་བ་དང་དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་༼ཡ་བ༽ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་
པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་སྒྲའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་
མོངས་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བར་གཞན་གྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱིར། རི་སྐད་དུ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། སྤྱི་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤང་
པོ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྤང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཤེས་སམ་ཞེས་
དེས་པ་དང་། གནས་བརྟན་སྤྱི་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་འཆལ་ཏེ།
ཞེས་དང་། གཟུགས་ཅན་རྒྱལ་སྤྲ་བར་བསགས་པ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་
གཟུགས་ཅན་མིན་པ་རྟེན་ཡུལ་དང་རྒྱུད་རིང་པོས་ཆོད་པས་ཤིན་ཏུ་བསྐླལ་པའི་
སྤྱིར་མི་ཤེས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། གནས་བརྟན་མོླ་གལ་གྱི་བྱས་རང་གི་མ་ཡུལ་
ཤིན་ཏུ་བསྐླལ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་ཅན་དུ་སྒྲིས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་
སུ་མ་ཤེས་ཞེས་གྲག་གོ །ཞེས་དང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་འབྱུང་བ་འཛིག་ཆགས་

དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སོགས་དུས་བསྐྱལ་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ།
གནས་བརྟན་གྱི་རིའི་བྱས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་མི། ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་མ་མཐོང་ནས་བསྐྱད་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་དེའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གཟིགས་ཏེ། །དེས་ནི་འདི་ཡི་ཐར་པ་
ཡི། །ས་བོན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དག་ །ཆོན་དང་རྩོལ་གསེབ་ན་གསེབ། །བག་ལ་ཞ་
བ་ལྟ་བུ་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་ནས་མི་དེ་ཡང་རབ་ཏུ་སྤྱུང་ངོ་ཞེས་གྲག་
གོ །ཞེས་སོ། །ཁམས་དང་འགོ་བའི་སྐྱེ་གནས་སོགས་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱལ་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། མ་བྱའི་མདོངས་ནི་
གཅིག་ཤུའི་ཡང་། །རྒྱུ་ཡི་རྣམ་པ་ཐམས་ཀྱི་ཕྱོད་ནི། །ཀྱུ་མཁྱེན་མིན་པའི་
ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་ཤེས་པས་ནི་ཀྱུ་མཁྱེན་སྟོབས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་
ནི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཅིག །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་
གཉིས། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གསུམ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་བཞི་ཞེས་བྱ་བར་ཅི་རིགས་པར་
སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །འདིར་དེ་དག་གྲང་ཁ་
ཅིག་ལ་ནི་གཅིག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིས་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ཁ་ཅིག་ལ་
གསུམ་གཉིས་གཅིག་ཙམ་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ནི་བསྟན་གྱི། བཞི་ག་ཤེས་པ་ནི་
སྟོན་པ་རྩོགས་སངས་འབའ་ཞིག་ལས་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་
གྲག་གོ །

དེ་ལྟར་ན་འང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ག་ཟུང་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེས་བཞག་པའི་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་པ་ནི་
དམན་པའི་ལུགས་འདིར་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མི་འཛིན་སྟེ། འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཇི་སྟེད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོར་འཛིན་པ་དང་
། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་ན་རྣམ་མེད་རྗེའི་ཆར་དུ་འཛིན་པའི་ངོ་
བོར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཐམས་
ཅད་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དོན་དམ་སྤང་མེད་དང་། ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་སྤང་
བཅས་སུ་མཆེན་ཅེས་པ་ཙམ་ཞིག་གྲགས་ཆོད་དང་བསྐྱེད་ཏེ་རྣམ་པར་འཛིན་
གོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཁ་ཅིག །ཤེས་བྱ་བདེན་པ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མཐོང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཙམ་དུ་ཟད་དེ། སྤང་བ་དམིགས་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་རྟོག་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིད་སད་པ་ན་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་བཅས་མི་སྤང་བ་
ལྟར། མ་དེག་པའི་གཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སད་པ་ན་འབྲུལ་པ་ཀུན་
པོ་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་དང་། དེ་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་ཆད་པར་འདོད་དོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྲིང་པོ་སོགས་ན་དེ། དེར་ཀུན་རྫོབ་དང་དེ་མཆེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྟོད་མཆེན་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་
མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་མཛད་པར་

ཡང་འགྱུར་རོ། །གདུལ་བྱའི་སྒྲིའི་མེ་ལོང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ངོར་སངས་རྒྱས་
ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲུང་བ་ནི་སྔོན་བྱང་སེམས་དུས་
ཀྱི་སྔོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་སྔོན་ལམ་འདས་པའི་རྒྱས་
ཕྱིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ལ། ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱའི་ངོ་བོས་སྒྲར་འགགས་ཀྱང་དེའི་རྒྱས་པའི་རྒྱན་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་ན། རྒྱས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་
ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུར་འབྱུང་ན་སྔོན་དེ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱས་པ་ད་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ན་དུས་མཉམ་
པའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་རྒྱས་པ་འཛོག་པའི་རྟེན་ཡང་མེད་དེ། སེམས་
ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་འགགས་ཤིང་གཟུགས་སྒྲིའི་སྒྲུང་བ་ནི་གདུལ་བྱའི་
ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་གིས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་
བྱེད་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་ལ། ཆོས་དེ་དག་ལས་
གཞན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་
རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་འབྲུལ་བས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག རྟོག་པ་
ནི་གཞལ་བྱ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་
རྒྱབ་བརྟེན་པའི་ཀྱི་ལུང་ཡོད་པར་འདྲ་ཡང་ལུང་ལ་བྱང་ངེས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་

སྤྲེལ་བཟང་བར་མཁས་སྒྲིངས་ཀྱན་ལ་གྲགས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤེལ་འཇགས་
ལ་སྤང་ཚུལ་ཀྱན་རྫོབ་པ་རགས་པ་དང་རྒྱུ་གྱི་གནས་ཚུལ་དོན་དམ་པ་རྩལ་
ཕྱན་དང་སྐད་ཅིག་མའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ལ། སོ་སྤྲེལ་དེ་མི་ཤེས་པས་དེ་ཤེས་སྤྲིབ་ཏུ་
འཛོག་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་ནི་མིན། གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲིངས་པའི་བློ་ནི་
ཡིན། དེ་ཡིན་ན་དེ་ལས་འོས་མེད་པའི་བྱིར།

འོ་ན་དེ་སྒྲིང་པའི་གཉིན་པོ་གང་ཞེ་ན། བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་
ལ་མི་འཛོག་སྟེ། སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་རིག་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་གྱི་
བདག་མེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། འདིའི་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་
ནི་སེ་གོ་ལ་གཅིག་གཏོག་རིང་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་རེ་བཞིའི་སྐད་ཅིག་གི་མི་
རྟག་པ་རིག་པ་ལ་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་འཛོག་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ནི་ཆོས་དེ་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་ཆ་ལ་
འཛོག་ལ། སྐད་ཅིག་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉོན་ཐོས་
འཕགས་པས་ཀྱང་རིག་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་དུ་
འཛོག་བྱ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རང་དུས་སུ་མི་གནས་པ་ཉིད་
གྱི་བྱིར། ཆོས་ཅན་སྐད་ཅིག་གི་ཆོས་དེ་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པར་མ་ཐོབ་པའི་
སྒྲིང་པ་ཉིད་དུ་སོང་བའི་དོན་ཅན་དེའོ། །དེས་ན་སྤེལ་པ་དག་གི་ལྷགས་ལ་འང་དོན་

དམ་བདེན་པ་མཐའ་དག་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་གཏན་
བཙམ་པ་དེ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ལ་སྒྲོ་སྒྱར་མ་སྤངས་ན་
ཤེས་བྱ་དེར་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤང་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་པའི་རྣམ་
པ་འདི་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀའི་སྒྲིབ་པའི་
རྒྱུ་ལྟེན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཉན་རང་དག་བཙམ་ཀྱི་སྒྲོང་བའི་
ཆ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དག་བཙམ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་
པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གིས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟེ་པས་མི་
འདོད་ཀྱང་། ཉི་ཆོ་བའི་ཆོས་བདག་མེད་འགའ་ཞིག་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་པ་འང་ཁས་ལེན་ཏེ། ལྷག་པ་གཞན་སེལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཆོས་བདག་མེད་དང་། དེར་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ཐུན་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པའི་རྫས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་
མིན་གཉིས་འགོག་པའི་འགོག་པ་གཉིས་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅིན། གསལ་
བ་འདི་ལྟར་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་མོད། དེ་ལྟར་ནའང་འོག་
ནས། སྤང་བྱ་རིགས་ལྟེ། སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། ཅས་དང་། དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་
དག་ཞེས་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྲལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཤད་

པས་འདིར་ཡང་འགོག་རྫས་ཐ་དད་པར་གྱུ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་
གཉིས་གཅིག་སྟེ་དབུས་མཐར། རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །ཡུལ་གཅིག་
ལུ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་དག་གཅིག་
པར་མི་འཐད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་ནི་བྲལ་བ་རྫས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ནས་བཤད་པའི་དག་པ་གཉིས་དང་འདིའི་འགོག་པ་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་
གི་དབང་ལས་སྐབས་དོན་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྟེ་པ་ལྟར་ན་འང་
གཅིག་པར་མི་འཐད་དེ། གཅིག་པ་ལ་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་གི་རྒྱུན་གྱིས་སྦྱབ་པ་
དང་དོ་བོ་སྟེ་འགག་དུས་གཅིག་ཅིང་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། སྟེ་པས་འགོག་
པ་དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་འདོད་ཅིང་གཉིས་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་དག་
འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ལྷན་པའི་རྫས་༼༡༠ན༽ལྷན་པ་གཉིས་ཐ་དད་ཅིང་
གཉིན་པོ་བདག་མེད་གཉིས་ཐ་དད་པས་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

འོ་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལྷན་པ་དེ་ཉན་རང་གིས་བཅོམ་མམ་མ་བཅོམ།
མ་བཅོམ་ན་དེ་གཉིས་སྟུག་བསྐྱལ་མཐར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་
ལས། ང་ནི་ཆོས་གཅིག་མདོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་སྟུག་
བསྐྱལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྦྱོའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ན་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུ་བོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་

ལྷ་ར་ཁས་སྤངས་པས་དང་པོ་ལྷ་ར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིན་མི་འཇུག་
ཅིང་། གཉིས་པ་ལྷ་ར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྒྲིན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ཏེ། འདི་སྐབས་ཀྱི་མུན་པ་ལ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ཉན་རང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
ཀྱི་མུན་པའི་ངོ་བོ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤོང་བས། མུན་པ་གཉིས་པ་ཡང་
འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པའི་དབང་གིས་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་མིག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤོངས་ཤིག་དང་།
མིག་དེ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། ལུང་དེའི་དོན་ཉན་རང་ལྷ་ག་
མེད་ཀྱི་དགྲ་བཙུམ་པས། མིག་སོགས་ཀྱི་སྤང་སོགས་སྒྲོམ་སྤང་མི་ཤེས་པའི་ཆ།
ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་དགར་རྒྱན་ཆད་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པར་སོང་བ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་སངས་ནི་སྤང་སོགས་སྒྲོམ་སྤང་དང་དེ་ལ་
ཡོད་པའི་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བྱེད་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་
བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་མུན་པ་ཕྱི་མ་རྟོགས་སངས་བྱུན་མོང་མིན་པའི་
སྤང་བྱར་ཡང་གྲུབ་ངོ། །ཡང་ཉན་རང་ལ་སྤངས་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པ་ཡོད་ཅིང་
། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་སྤངས་ཟིན་རྒྱུད་ལྷན་མི་སྤིད་དེ། རྒྱལ་སྤྲས་
མར། དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་
ཤེས་པ་༼༡༠བ༽ཡང་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྤངས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་མིག་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གི། །སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་ནི་

སྤངས་ཟིན་པའ་ཆད་ཀྱི་ཏུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་། ཙ་
བར་གཏན་སྒྲོས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཀྱིན་ལ་ཐུན་པ་བཅོམ་པར་ནི་
འདོད་མོད་ཀྱི། གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་དག་གི་
དོན་དམན་པའི་དག་བཅོམ་ལ་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་
ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས། ཡུལ་ཉི་བའི་རྒྱུན་སོགས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པ་ལས་
ཉམས་པར་བྱེད་པས་སྤངས་ཀྱང་གཏན་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པས་ལྡན་པར་སོང་
བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
ལ་ཞི་ལྷག་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས། རྫོགས་སངས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགོ་བའི་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་ཞི་ལྷག་དེ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་ཕྱིན་དུག་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་
པའང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་གཙོ་ཆེ་ལ། ཐུན་པ་དེའང་སྤོང་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་སྤོང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱང་ཆོས་སོ། །དེ་
ཡང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེས་བྱེད་ལས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ།
གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་མི་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་

བདག་ལྟ་ལ་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་སྤོང་
བར་བྱེད་པའི་བྱིར། འོན་པར་བྱིན་དེ་དག་ཀྱང་ཚྲོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྫོགས་
བར་བྱེད་དགོས་ན། བསོད་ཚྲོགས་ནི་བྱིན་པ་ཐ་མ་པའི་དུས་སུ་རྫོགས་ཟེན་
ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲོགས་ནི་༼༡༡༽ནི་རྫོང་ཉིང་གི་ཆེ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིང་འཛིན་སྒྲོའི། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཚྲོགས་གཉིས་
རྫོགས་པའི་མཐར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤོང་བྱེད་ནི། མི་སྤོང་བའི་སར་སྤོངས་
བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཛིག་སྟེ། སྤར་སྤོང་ལམ་ན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞིའི་རོ་བོ་
དང་འགལ་བའི་འཛིན་སྤངས་ཅན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཤེས་རབ་མེད་
པའི་བྱིར། འོན་ཡེ་ཤེས་དེས་མི་ཤེས་པའི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཐོབ་པ་གཙོད་ལ།
མ་འོངས་པ་མི་སྤྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤོང་བའི་སྤངས་གཉིན་ཡོད་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་མི་
ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་པར་འབྱུང་རམ་སྟེ་མ་མཁྱེད་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་མ་འོངས་པ་དེ་སྤྱེས་ཟེན་པ་དང་། དེའི་སྤངས་བྱ་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་
འགགས་ཟེན་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྤྱོན་མི་མ་འོངས་པ་སྤྱེས་ཟེན་
དང་། དེའི་འགལ་ལྟར་གྱུར་པའི་ཐུན་པ་ད་ལྟ་བུ་བསལ་ཟེན་པ་དུས་མཚུངས་པ་
བཞིན་མ་གྱུར་བོ་སྟེ་མ་ན། འོན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེས་པ་
ན་ཚོས་ཅན། མི་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་བཅད་མ་ཟེན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་

ཤེས་ད་ལྟ་བུ་པམ་མི་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་གཙོད་དགོས་པ་ལ་མ་བཅད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་མི་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་ལྡན་པར་བྱེད་
རང་ལ་འང་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཉེན་པོ་མ་འོངས་པས་སྤང་བྱ་ད་ལྟ་བ་སྤོང་བའི་
གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཞིན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་
བ་ཞེས་མ་འོངས་པ་དེས་རང་གི་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་ད་ལྟར་ཀྱི་གནས་སུ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་འང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་
སྤེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྐབས་འདིར་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཉོན་
སྐྱབ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ལྟར་༼༡༡༽བཟུང་བ་ཅི་ཞེན། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་
པ་ནི་བདག་ཏུ་མོངས་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས། དེ་སྤོང་བ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དོན་གྲུབ་ལ། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མོངས་པའི་རྩ་
བ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་སྤོང་བ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་
ཆོག་སྟེ། དེ་སྤོང་བའི་དངོས་གཉེན་དུ་ངས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན། སྤོང་བའི་སར་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཁྱེན་
པའི་ཉེ་རྒྱུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལར་ཕྱིན་ནི་མི་ཤེས་པ་སྟེ། ཤེས་སྐྱབ་སྤོང་བྱེད་གཙོ་བོར་
གྱུར་ལ། མི་སྤོང་ལམ་དུ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཛོག་
གོ། ཐེག་པ་སྤུན་མོང་ལྟར་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་

གཉིས་སོ་སོར་བཅད་ནས་དང་པོ་སྒྲོབ་ལམ་དང་ཕྱི་མ་དོར་ཏིང་གིས་དངོས་རྗེས་
སུ་སྒྲོང་བར་བཤད་ཅིང་། ཟུང་པར་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྟོན་པས་སྟན་གཅིག་
གི་ཁར། ལམ་གསུམ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མུན་པ་དང་ཉན་
མོངས་ཅན་མིན་པའི་འགོག་སྟོམས་སོགས་ཐོབ་བྱེད་ལ་སྒྲིབ་པའི་མུན་པ་ཡང་
དུས་དེར་བཅོམ་ནས། གདོད་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤངས་པའི་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པར་བཤད་དེ། རི་སྐད་དུ། དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་
ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་ལྟར་
དོགས་ཏེ། འོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་
པ་ནི་སྟོན་པས་དོར་ཏིང་སྐྱེས་པ་ན་སྤངས་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་
ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་ཀྱང་སྤང་བྱ་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་དེ་སྤངས་པས་ཉན་རང་
གིས་མ་སྤངས་པའི་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟོན་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་སོ་སྟོམ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་རང་གི་དོར་ཏིང་དེས་གཉིས་ཀའི་
ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་༼༡༩༽ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་མི་ཤེས་པ་སྤངས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་
ཀུན་མཁྱེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོར་ཏིང་དེས་
མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་གཏན་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པས་ཀུན་མཁྱེན་ལ་གོགས་
བྱེད་གྱི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་སོགས་གཏན་བཅོམ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཕྱིས་བརྟེན་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་

པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤམ་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཐུན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བརྟེན་ནས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕྱིས་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཏན་ནས་ཡི་བཅོམ་པ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཐུན་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་སོ། །

ཚུལ་འདི་ལ་སྤར་ཡང་དོགས་པ་བཅད་མོད། ད་དུང་ཡང་འདི་ལྟར་སྒྲུང་
སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་མ་འོངས་པ་དེ་རང་ཉིད་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་
པ་ད་ལྟ་བུ་སྤང་བའི་གཉེན་པོར་ཅིས་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ལ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་མ་འོངས་པ་དེ་རང་ཉིད་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟེ་བ་ལ་
གཤམ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་དེ་
གང་ལ་བྱེད། ཆོས་མཆོག་གི་ཡི་ཤེས་སོ་སྟུམ་ན་མིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་སེལ་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤང་བ་མ་འོངས་པ་སྟེ་འགྱུར་དེ་རང་ཉིད་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར།
ཐུན་པ་ད་ལྟ་བུ་སྤང་གཉེན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤང་
བའི་དངོས་རྒྱུད་ལྟ་བུ་དེ་ཐུན་པ་ད་ལྟ་བུ་སྤང་གཉེན་དུ་ཐུལ། འདོད་པ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུན་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཐུན་པའི་གཉེན་པོར་འཛིག་ན་ནི་དེར་
བས། གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཀྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་
རབ་ཏུ་སྤངས། །ཞེས་སྤང་གཉེན་༼༡༩༩༽ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱིར་བ་མ་ཡིན་ནམ་

ཞེན། དེ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་བཤད་ན། མི་སྒྲོབ་
སེམས་ནི་སྒྲེ་འགྱུར་བ། །སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་ཡང་
འགལ་ལོ། །ཡང་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་ཡོད་པས་ཉན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཐུན་པ་ཡང་གཏན་བཙམ་པར་མ་སོང་བས་སྤངས་པ་ཉམས་
སྤྱིད་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་སམ་སྒྲུམ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་
དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་ཅན། །ཅེས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་
གྱིས་བྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་དང་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་པར། རྒྱལ་སྤྲས་སུ། མཆོད་པའི་བྱིར་རང་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་གོང་དུ་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་སྡེ་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མི་
འདོད་པ་མིན་ཏེ། ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞེ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་དང་
། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

འདིར་འདི་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཤད་ཟིན་དེ་དག་ཏུ་རགས་པ་དང་རྒྱན་རྫས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་
སྒྲིབ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་ཚོས་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་
པར་འཛིན་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། ཡུང་སོགས་སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་
ཏུ་འཛིག་པ་དང་། བྱིན་དུག་ལ་གོགས་བྱེད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་།

མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་སོགས་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་
འཛོག་པ་དང་། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ལས། མཆོད་བརྗེད་འདི་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕུན་པ་
ཞེས་ཅུལ་དུ་བཏོན་ཏེ་བཤད་པ་དེ་ནི་ཕྱི་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྲུལ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་
མའི་མི་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་དང་། ཧྲིལ་བྱ་ཆ་མཐུན་པར་ཁོངས་སུ་བསྟུང་། །དེས་
བདག་དོན་ཕུན་ཆོགས་བཤད་ཟིན་ནས།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་ནི། །ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་འགོ་པའི་
བྱེ་བྲག་གིས་མཐོ་དམན་དུ་མར་འཇུག་པའི་འཁོར་ལོ། སའི་ཆ་མཐོ་བ་དང་
དམའ་བར་འཕར་འབབ་བྱེད་པ་དང་འབྲུ་བས་འཁོར་ལོ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལྟ་བ་དང་
ཐེ་ཆོམ་གྱིས་བསྐྱོད་པས་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། སྟེང་པའི་བརྒྱན་པ་
དང་བཅས་པས་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། བརྒྱལ་དཀའ་བ་དང་
། ཐར་བར་འདོད་ན་ཡང་སྐམ་སར་གནས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བརྒྱལ་དགོས་པ་བཞིས་འདམ་ལྟ་བུའོ། །འགོན་
པ་ལྟར་མནར་མེད་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་དུ་རྒྱ་བའི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས།
རིགས་དང་སྐལ་བར་ལྡན་པ་མ་ལུས་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱག་བརྒྱུང་བས་
སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་པ་དེ་ཡང་
། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་སྟོན་མོ་བྱིན་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཉི་འཁོར་པའི་བྲམ་ཟེ་ལ་

གོ་ཡི། འཛམ་གླིང་པ་ཡི་བྲམ་ཟེ་ལ་མི་གོ་བ་ལྟར་གདུལ་བྱར་གྱུར་པ་དག་
ལའོ། །དང་ནི་དུས་གསུམ་ཆར་སྒྲ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དོན་བཞིན་ཡང་འཆད། ལྟོན་པ་ཡང་ཡིན་པ་ལ་སྤྲ་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་ཡིན་
ལ་བྱི་མ་མིན་པའི་སྤྲ། བྱི་མ་ཡིན་ལ་ལྷ་མ་མིན་པའི་སྤྲ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྲ།
གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྤྲའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཤུ་རིའི་བྱ་ལྟ་
བའོ། །གཉིས་པ་ནི་འོད་སྤྲང་རྫོགས་བྱེད་ལྟ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
དང་། བཞི་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་དུ། མཇུག་དེ་
ནི་ལྟོན་པ་དེའི་དོན་ལྟོན་པ་ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྟོན་པས་ལམོར་
བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་བྲངས་ཀྱི། རྒྱ་འབྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྤྲ་སྟེགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲུལ་ནི། ཉར་སྤྱུལ་༼༡༽༣བ༽ནས་རིག་
བྱེད་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཏོན་པ་དང་རུས་སྤྱུལ་དུ་སྤྱུལ་ནས་བྱི་ནང་གི་སྣོད་བཅུད་
འདེགས་པ་དང་ཕག་སྟོད་དུ་སྤྱུལ་ནས་དེ་གཞོན་པ་དང་། རྣ་མ་གཉིས་སུ་སྤྱུལ་
པ་ནི་ཨ་གྲིའི་བྱ་ར་མ་དང་གིང་རྟ་བཅུ་པའི་བྱ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ར་མཆ་དང་ནག་
པར་སྤྱུལ་པ་སྦྱིན་པོ་དང་། མི་ཡི་སང་གའི་གདོང་པ་ཅན་དང་མིའུ་བྱང་དུ་སྤྱུལ་
ནས་ལྟ་མིན་ལ་ས་གོམ་པ་གང་སྟོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱ་བ་མཛད་པ་
བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་ཉེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་རང་པ་

ཅན་ཏེ་དྲག་པོ་ལའོར་ལོ་ཅན་གྱིས་གྲུ་གྲོ་འདུལ་བ་ཡང་བྱལ་འཇུག་གི་སྒྲུལ་བ་
ཡིན་པ་དང་བཅུ། ཞེས་བྱལ་འཇུག་གི་མཛོད་པ་བཅུ་པོ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་རླུན་
ཡིན་པས་ལའོར་བ་ལས་འདྲེན་མི་ལུས་ལ། རླུན་མིན་པ་དག་སྤྱིད་ཀྱང་ཚུལ་དེ་
ལའོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྟོན་པས་རླུ་འཕྲུལ་སྟོན་
པ་ནི་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི། བྱེད་པ་དེས་དངོས་སུ་གྲོལ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
ཆགས་སོགས་ལ་གཉེན་པོ་བསྒྲོམས་པས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །དམ་པ་
སྤྱིན་པ་ནི། ལྷ་ཆེན་པོས་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུས་དམ་པ་སྤྱིན་པར་
བྲགས་པ་ལྷ་བུའོ། །མཐུ་ནི་ལུས་པའི་བྱད་པར་ཏེ་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་དང་རྐང་
མགྲོགས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རེ་ཞིག་འདིར་ཕན་པར་ཟད་གྱི་བདེ་བར་མི་ལུས་
སོ། །ཡང་ན་མཐུ་ནི་གཉིས་ཀའི་མཇུག་སྤྱད་དོ། །དེས་ན་དོན་བཞིན་སྟོན་པ་ལ་
ཕྱག་འཆལ་བ་ནི་བསྟོད་པའི་མཆོད་པའོ། །

དེ་ལྟར་བསྟོད་ཅིང་མཆོད་ནས། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་
བཤད་བྱ། ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དགོས་དོན། བརྒྱམས་
པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་འཇུག་སྒྲོ་ངོ་ཤེས་པའོ། །འོན་པསྟན་བཅོས་རང་དེ་རི་ལྷ་
བུ་ཞེན། དོན་བདུན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ནི་མིང་ཆིག་ཡི་གེར་སྒྲུང་བར་
ཐམས་ཅད་མཐུན་ཡང་ཞེན་ལྷགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ལས། །༡༧༩། བྱེ་སྒྲུའི་

ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་མིང་དང་
ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་རྗེས་གཞན་པའོ། །དེས་དོན་ཇི་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་
ན། དག་མིང་ལ་ཞུགས་ནས་དེས་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ། དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
སྒྲིབ་བས་ཀྱིན་བྱས་ནས་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་མིང་ཡིད་ལ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་
ལ། དེས་མིང་ཅན་ཀྱི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དང་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་
ནི་བསྟན་བཅོས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྗེས་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་སུ་དོན་གོ་བར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། མི་སྤྱོད་པོ་ལ་བ་གྲུང་
དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བརྒྱད་ནས་དོན་གོ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་སྒྲིབ་བ་བརྟུན་བས་དོན་གོ་བར་བྱེད་
ལ། ཡིག་འབྲུའི་རྣམ་པ་སྒྲིབ་བ་ནི་དོན་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲིབ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་རིམ་
གྱིས་བརྒྱད་པས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དངོས་སུ་བསྟན་བཅོས་སུ་
མི་རུང་ངོ་། །དེས་ན་སྒྲ་དང་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་ནི་རིམ་བཞིན་མིག་དང་ཡིད་
ལ་སྒྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་མིང་ཡིད་ལ་བྱན་པས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་སྒྲ་ནི་བརྒྱད་པ་
ཉི་ལ་ཡིག་འབྲུ་ནི་བརྒྱད་པ་རིང་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡང་གཟུགས་སྒྲ་ཕྱིའི་སྒྲེ་
མཆེད་དང་། དེ་ལ་མིག་དང་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲེ་བ་དང་། དེ་ནས་སྒྲེ་ལའི་རྗེས་
སུ་རྒྱ་བའི་ཡིད་སྒྲེ་ལ། དེ་ནས་མིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཉི་རིང་འབྲའོ་སྟམ་

ན་མི་འདྲ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བའི་ཡིད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲུང་ཡང་
། སྤྱི་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ཅིང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བའི་ཡིད་ལ་སྤྱི་སྤྱི་
སྒྲུང་བ་༼༡༧བ༽དེ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་བས་འདོད་ལ། དེས་ན་མིག་
ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བའི་ཡིད་དང་། མིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དུས་མི་མཉམ་ལ།
ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བའི་ཡིད་དང་མིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་
བས་བརྒྱད་པ་ལ་ཉི་འདུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི།
གཟུགས་སྒྲིབ་བསྟན་བཅོས་སུ་གོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་ནི་
མཚན་ཉིད་མ་ཆང་བའོ། །མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཡི་གའི་རྣམ་པ་ནི་
དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་སྟག་མགོ་དགུ་པའི་དོན་སྤྱི་བཞིན་ནོ། །མ་གྲུབ་བོ་ཞེན་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལམ་དེའི་ཡུལ་ཅན་མི་རྟོན་པའི་
ཕྱིར་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དོན་རང་མཚན་འཛིན་ན་རྣམ་རྟོག་ཏུ་མི་རུང་
བས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

བོད་གང་དག་རྣམ་རྟོག་ལ་རྣམ་པ་མི་སྒྲུང་བ་དང་། དོན་སྤྱི་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱིར་བ་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་མི་འབྱུང་བེར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་
གར་ནས་བྱོན་པའི་ཨུ་ཙའ་ཡོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་རྒྱན་དང་བུལ་བའི་རྣམ་
འབྱུང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལུགས་འདིའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་། དེས་དངོས་

དོན་གོ་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་བཞག་ཅིན། དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ནི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྣང་
བའི་སྒྲ་སྒྲིའི་རྣམ་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའང་འཆད་པ་པོའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྣང་བའི་
བསྟན་བཅོས་སུ་གྱུར་བའི་སྒྲ་སྒྲི་དང་འདྲ་བར་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྣང་བའི་
སྒྲ་སྒྲིའི་འཇུག་པ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་རྫས་སུ་མེད་དེ། དཔལ་ཚོས་གྱི་
གྲགས་པས། སྒྲ་རྣམས་གྱིས་ནི་བདར་བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་
བྱས། །དེ་ཆོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བདར་མ་ཡིན། །ཅིས་
སོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཤིང་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། །༡༥༥།དེར་
མི་གནས་ཤིང་བསྐྱུ་བ་ཡོད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ལའང་བཟང་ངན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་
བྱུང་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིར་རྣམ་རྟོག་ལ་སྒྲ་སྒྲི་དང་དོན་སྒྲི་འཛིན་པ་གཉིས་ལས།
སྒྲ་སྒྲི་ནི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་པས་སྒྲ་དེའི་དོན་སྒྲིར་ཡང་སོང་ལ། དོན་སྒྲི་ཡིན་ལ་སྒྲ་
སྒྲི་མ་ཡིན་པ་རྣམ་རྟོག་ལ་བུམ་པ་སྣང་བ་ལྟ་བུ་མང་སྟེ། བདར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོ་ན་དེ་
གཉིས་ཡན་གར་བར་སྣང་ལ། གྲུབ་པའི་ཆོ་བུམ་པ་ནི་ཁ་གཡེར་ཞབས་ཞུམ་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཉིས་ཀ་སྣང་ནས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམ་ཏེ་འཛིན་པའི་ལོག་
ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ནའང་དོན་དང་མིང་པོ་གཅིག་ཏུ་བདར་བྱས་ནས་བུམ་
པ་འོན་ཅིག་བརྗོད་པ་ན་གསེར་གྱི་ལྷོ་འདིར་ལྷིར་བ་བྱེད་ཡོང་བ་ལྟར། དག་བ་
སྒྲུབས་ཤིག་ཅིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བདར་བྱས་པས། གང་གིས་ལེགས་སྤྱད་

བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །ཞར་ལ་རྣམ་རྟོག་གི་འཛིན་སྣངས་གཞན་
བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་པ་བར་མ་ཆད་པ་
དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་སྒོ་ཞེན་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པར་
བྱེད་པས། བརྟ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ལ། དེ་ལྟར་
འཛིན་པ་མེད་ན་བརྟ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འདྲ་རོ། །ཡང་རྣམ་རྟོག་གིས་
རིགས་མཐུན་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། ཡུལ་འདིར་གསེར་རིན་ཆེ་བར་མཐོང་
བས་ཐམས་ཅད་དུ་རིན་ཆེ་བར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་རྣམ་རྟོག་གིས་སྣང་
བཏགས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། ལྟས་བྱིན་གྱི་མཆོན་གཞི་མདོན་སུམ་དུ་
བྱས་པ་ན་རྟོག་པས་ཞེན་པོའི་ལྟས་བྱིན་མཐོང་བར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་
མདོ་སྤེལ་པས་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པར་ཡང་འདོད་དེ། ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །༡༧༥།གཟུགས་དང་འདྲ་
བྱེད་དག་ཏུ་འདོད། ཟེས་འཆད་དོ། །སེམས་ཙམ་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཆོན་
ཉིད་པ་བྱད་པར་བཞི་ལྟ་བུ། རོ་བོའི་བྱད་པར་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བཟུང་ཆར་གྱུར་པ་ཉན་པོའི་རྣམ་རིག་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་དང་
འདྲིས་པར་སྣང་བའོ། །རྣམ་པའི་བྱད་པར་ཆོགས་སུ་བཅུད་པའམ་རྒྱུད་པར་སྣང་
བའོ། །བྱེད་པའི་བྱད་པར་སྒྲོབ་མའི་སྒྲོ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པའམ་
འདོད་པའི་དོན་སྟོན་པའོ། །རྒྱུད་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་ཉན་པ་པོ་སྒྲོབ་མའི་རྒྱུད་ཀྱིས་

བསྐྱས་པའོ། །

འོ་ན་ཉན་པ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་འཆད་པ་པོས་རི་ལྟར་དུ་བརྩམ་དུ་
རུང་ཞེ་ན། འཆད་པ་པོའི་རྣམ་རིག་གི་སྣང་བས་བདག་རྒྱེན་བྱས་ནས་ཉན་པ་
པོའི་རྣམ་རིག་དེ་འདྲ་བར་སྣང་བསྟན་པ་ལམ་ས་ར་ཆའི་མི་ལམ་ལྟར་འབྲུག་སྟེ།
ཉི་ཤུ་པ་ལས། གཅིག་ལ་གཅིག་གི་དབང་གིས་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཕན་ཚུན་
དེས། །ཞེས་པ་དང་། འདྲེ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་དབང་གིས། །གཞན་གྱི་བྱ་
ཉམས་འགྱུར་སོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་དུལ་
ལྟས། དཔེར་ན་འདྲེ་ལ་སོགས་པའི་རན་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་སྟོག་ཆགས་
གཞན་དག་གི་བྱ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་
གཞོད་པའི་དབང་གིས་གཞན་དག་གི་སྟིང་གའི་བྲག་འབྲིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་སྟེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་མི་ལྟས་སུ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟགས་མཁན་
གྱི་ཡིད་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་པོའི་གདོན་རྣམས་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་སྟགས་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་གིས་དུག་སེལ་ཞིང་
འཕོ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་འཁྱུལ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་
དབང་གིས་གཞན་དག་གི་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་འབྱུང་བ་དང་། ཀ་ཏའི་བྱ་
ཆེན་པོའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་ས་ར་ཆས་མི་ལྟས་སུ་མཐོང་བ་༼༡༩༽ནོད་དང་། དཔེར་
ན་བྱང་སྟོང་དགོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འབྲུགས་པས་སྟ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་

ཐགས་བཟང་རིས་པམ་པར་གྲགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་ཉན་
པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་འདྲ་བ་འཆད་པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱང་བཅུམ་དུ་
རུང་བ་ལ་གཞོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བཏགས་པ་བ་ནི་རྣམ་རིག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་
མིང་ཚིག་གི་ཡི་གེ་ལ་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟན་པའོ། །འདྲིར་གཟུགས་སྒྲི་ཡང་
མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ནི་མེད་
དོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །

ངེས་ཚིག་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ནི་སྟོབ་མ་འཆོས་པའོ། །ཞེས་
བས་སྦྱར་སྟོབ་མའི་སྟོ་འཆོས་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་འདི་པའི་བསྟན་བཅོས་
ནི་ཤུག་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ཤ་ཤ་ས་ན་ནི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཏ་ཏ་ཡ་ན་སྟོབ་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་མཐོང་རིས་དང་ཐར་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིག་པ་
ལས། ཉན་མོངས་དབྱ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །ངན་འགྲོའི་སྲིད་ལས་
སྟོབ་པར་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྟོབ་ཡོན་ཏན་བྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་
པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅིས་སོ། །ཡང་འཆོས་པའི་དོན་ཚོགས་
པར་དབྱུང་བ་འོས་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་དང་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་
ཚོགས་པར་དབྱུང་བར་འོས་པ་གཉིས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི་སྦྱིར་མཁས་པའི་སྟེ་བོས་
བསྟུབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྟ་ཡིན་ལ། ཆོས་
འདི་པའི་བསྟུབ་གཞི་ནི་ནང་རིག་པས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟུ་བར། བསྟན་

བཙུགས་ལ་རྩལ་སྤྲུག་སྤྲུམ་དང་མིང་དུ་དགྲུ་སྟེ། གསུམ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་
ཀྱི་གསང་ཆོག་སྟན་ཁུང་ནས་སྟན་ཁུང་དུ་བརྒྱུད་པ་དང་། དེའི་རྟོག་གའི་བསྟན་
བཙུགས་ནང་བ་ལ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་འདི་པའི་ཐར་བ་
༼༡༥༥༽བསྐྱབས་པས་བསྐྱས་པའོ། །དགྲུ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་། ཚུད་པ་
དང་། སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའོ། །དོན་མེད་པ་དང་། དོན་ལོག་པ་དང་། དོན་དམ་
པའི་བསྟན་བཙུགས་སོ། །རན་གཡོ་དང་། སྟིང་རྩེ་མེད་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་
ངས་པར་འབྱེན་པའི་བསྟན་བཙུགས་སོ། །

རྣམ་གྲངས་ནི་སྒྲོབ་མའི་སྒྲོ་ཐར་པའི་རྒྱར་འཆོས་པས་བསྟན་བཙུགས་དང་།
མདོ་སྤེའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་དགའ་བ་བསྐྱེད་པས་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་།
སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་དེ་རྣམ་
གྲངས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

ལྷང་ཆད་ནི། ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ན་མིང་། མིང་དུ་མ་འདུས་པ་ན་
ཆོག །ཆོག་དུ་མ་འདུས་པ་ན་ཁམས་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཆོན་སོ་སོ་བ་
སྟོན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དུ་མ་ནི་གང་ཟག་གིས་འདུག་པའི་དོན་རྩོགས་པར་
སྟོན་པའི་བསྟན་བཙུགས་སོ། །ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་། དེ་ཇི་སྟེད་
པ་ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་བྱར་སྟོན་
པའི་སྒྲོ་ནས་རེ་རེ་ཙམ་སྟོན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་

བསྟན་བཅོས་སོ། །ཡང་ན་དམིགས་པ་ཡུལ་དང་སྤང་བ་སྦྱིབ་པ་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉིན་པོ་དང་། སྤོང་བའི་གང་ཟག་དང་། ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་རེ་རེ་བ་དང་ཚང་བར་བསྟན་པའོ། །

དགོས་པ་ནི་བསྟུ་བ་ལས་དྲུག་གསུངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྦྱོད་བཅུ་པོ་འབྱུང་བས་ཚོས་ཀྱི་དོན་མང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་མོས་པ་དག་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མདོའི་བསྟན་བཅོས་གོང་མ་གང་གི་དོན་དུ་བྱས་པ་དེ་ལས་གང་ཟག་གི་ཆ་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དོན་ཉམས་པ་གསོ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལས་དོན་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་འོས་པ་དག་འཐོར་བར་འགྱུར་བ་བསྟུ་བ་དང་། དོན་༼༡༩༽ནི་གོ་བར་དཀའ་བ་མདོ་ལས། ཡ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་གིང་། རྒྱལ་པོ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གཉིས་དང་། ། ཡུལ་འཁོར་འཁོར་བཅས་བཅོམ་པ་ན། མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན། ཡ་ལས། མ་སྟེད་པ། རྒྱལ་པོ་སྦྱེ་སྦྱིད་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས། གཙང་སྤྱ་ཅན་མཆོག་འཛིན་གཉིས། ཡུལ་འཁོར་སྦྱེ་མཆེད་དྲུག །འཁོར་ཡུལ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་འགྲེལ་བ་ཟབ་མོས་བགྲོལ་བ་དང་། སྟོབ་སྦྱོར་གྱི་ཡི་གེའི་དབང་གིས་སམ་སྟན་དག་གི་སྟོན་ས་ཆོག་འབྱུ་མཛེས་པར་བྱེད་པའོ། །སྟོམ་ནི། དོན་མང་མོས་འཇུག་ཉམས་པ་གསོ། །འཐོར་སྤྱད་ཟབ་གྲོལ་མཛེས་པ་སྦྱིད། །ཅེས་སོ། །

སྦྱིར་བསྟན་བཅོས་རེ་རེ་བ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང་།

། འདི་ལ་དང་པོ་དང་། བཞི་པ་དང་། རྒྱག་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ནི་
དེས་པར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སེམས་པ་དང་གཤམ་རབ་ཡིན་ལ། སྟོན་སུམ་ཚོགས་
པའི་རྒྱ་སྟིང་རྗེ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ལུང་རིགས་དག་པ་དག་པའི་སྟོ། །སྟིང་རྗེ་བཏུལ་
བའི་ཡིད་གྱིས་བྱས། །ཞེས་སོ། །བསྐྱུ་བར། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ང་རྒྱལ་མི་
བྱེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་མི་སྟོག་པ་དང་། ཚོས་མཐུན་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་
། སེམས་ཅན་ལ་སྟིང་རྗེ་ཆེ་བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པས་སྐྱུར་བར་བཤད་
ལ། ཞེས་སོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་
ཡུལ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་དུ་སྟོན་ཅི་ལྟར་གྲགས་པ་ཅམ་དུ་བཤད་མོད།
བསྟན་བཅོས་འདིའི་དོན་ཞིབ་མོ་རང་གི་འདོད་པ་ལ་རི་ལྟར་གནས་པ་ནི་རང་
རང་གི་ཐད་དུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་དྲངས་མཛད་
པ། །

དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཡུག་འཚལ་ནས། །ཚོས་མངོན་མཛོད་གྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་
བྱ། །

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་སྟེ། སངས་
རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ་སྟེ་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །༡༥༥།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ལ་

སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་དཔའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་སོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་ཕལ་པའོ། །

བོད་གང་དག་འདྲུག་པར་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་པའི་མིང་རང་རྒྱལ་ལ་
བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་དག་བཙུགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཆུང་དུའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་མཐའ་ཡས་པ་མ་དཔོགས་པར་མ་ཟད་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་
འདི་ཀ་ཙམ་ཡང་མ་བསྐྱུགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གོ་ལ། ཉན་རང་སོགས་གང་
ཟག་རེ་རེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་མཆོག་དམན་དུ་སྤྱེ་བའི་
དབུས་གཙང་གི་སྤེད་པོན་སོ་སོ་བ་བཞིན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འགྲན་ལྷ་མེད་པའི་
ལས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཐལ་ལ། འདྲུག་པར་དེ་སྐད་འབྱུང་བ་ནི་རང་རྒྱལ་ལ་
བསྟོང་ཆོག་མཛད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་གོ་བར་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉན་ཐོས་དག་བཙུགས་
སངས་རྒྱས་ཆུང་དུའོ་ཞེས་པ་དེ་གཏི་ཐུག་རིགས་བསྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྫོགས་
སངས་ལ་དཔའ་ཆེན་ཞེས་གྲགས་པས་རང་རྒྱལ་ལ་དཔའ་འབྲིང་ཉན་ཐོས་དག་
བཙུགས་ལ་དཔའ་ཆུང་དུའང་ཅིས་མི་འཛོག་།

སྤྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱུན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་
ལུན་པ་གཏན་བཙུགས་ཞིང་། །ལམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་དམ་པའི་
ཆོས་སྟོན་པའི་ཐུག་བརྒྱུད་བས་འགོ་བ་དྲང་བར་མཛད་པ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ནས། དམ་པའི་

ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱ་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་ཚུམ་པར་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་མངོན་པ་ལ་
དོན་དམ་པའི་དང་། བདར་བཏགས་པའི་འོ། །དང་པོ་གཙོ་བོ་ནི།

ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྷ་པ་
ཅན་ནོ། །རྗེས་འབྲང་གི་དོན་འཁོར་བཅས་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། །༡༩༥། རྒྱལ་
སྐུ་མཐར། རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྲང་བའི་ཆོས་རྣམས་དུས་མཉམ་པར་རྒྱུ་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཁོ་ནར་བཞོད་
དོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཟུགས་སྤང་ཅི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།
སྒྲོམ་བྱུང་ཤེས་རབ་ཟག་མེད་ཀྱི་འཁོར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཟུགས་དང་།
སྒྲོམ་བྱུང་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་གཟུགས་ཡོད་
ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་རང་རྒྱུ་འབྱུང་ཆེན་བཞི་རྒྱུར་བྱས་ཀྱི། འབྱུང་བྱུར་འབྲས་
གཟུགས་ནི་རྣམ་རིག་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བྱུང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་བཞོད་བྱར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་

སོ། །ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་གཉིས་པོ་དེ་བརྗོད་བྱས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་
བདར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་སལ་པ་
དག་བརྗོད་བྱས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་མངོན་པ་དེ་བརྗོད་བྱས་
བྱེད་པ་མ་བྱུང་པའི་སྤྱིར། ཡང་མངོན་པ་ལ་དོན་དམ་དང་བདའི་མངོན་པ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱས་པར་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ཚུགས་སྤང་གིས་བརྒྱད་སྟོང་
དོན་བསྟུས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དོན་དང་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ཡོད་པའི་
དོན་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་མི་སློབ་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་
པ་ལ་འཛོག་པ་དང་། སྒྲས་བསྟན་སློབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་འཛོག་
རྟེན་པའི་ལམ་དང་དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་སྤྱོད་ལ་འཛོག་
པ་ལྟར། འདིར་ཡང་དོན་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་
ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྒྲས་བསྟན་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
༼༡༥བ༽ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་། ཟག་
བཅས་ཀྱི་སྒྲིས་ཐོབ་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་གཙོ་སྤྱོད་ལ་འཛོག་གོ །

དེ་ལྟར་ན་དགྲ་བཙུན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཡིན་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
རྒྱུ་མཆན་ཅི་ཞེན། འདི་ལ་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་ལ་ངེས་པར་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་

སྒྲིམ་དགོས་པས་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པས་སྟོན་པའི་ཟག་
མེད་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཚོས་མངོན་པ་གཙུག་པོ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་གྱི་
ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཉར་
བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྒྲིམ་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྤྱན་སྤུམ་མ་ཚོགས་པས་ཉན་ཐོས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་
ཚོས་མངོན་པ་ལས་པར་འཛིན་ལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་སྒྲིམ་པ་ལ་
ངས་པར་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའང་ངེས་སྟོན་དུ། ཁྱེད་གྱི་
བརྟེན་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་གྱི་
མིག་རས་བཙུང་བཞིན་དུ། །སྤྲིད་པ་དག་ནི་འདོར་བར་བཞུད། །ཅིས་སྤྱུང་ངོ་
ཞེས་འཆད་དོ། །འཁོར་བཙས་ནི་སྤྱང་པོ་ལྷ་པ་སྟེ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་
གཟུགས་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མིང་གཞིའི་སྤྱང་པོ་ཡང་ཡོད་
ཅིང་། ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་མངོན་པ་དེའི་ཚོགས་པར་ཡོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
སྒྲིམ་གཟུགས་ནི་དེའི་རྗེས་འབྲང་མིན་ཏེ་ཟག་བཙས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟའི་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའང་ཡོད་པས། དེའི་ཚོགས་པ་ཅི་
རིགས་པ་ན་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཞི་མེད་པས་འབྲས་སུ་འབྱུང་འབྱུང་གྱི་གཟུགས་མེད་
པའི་སྤྱིར། འཁོར་བཙས་སྤྱང་པོ་བཞི་པར་༼༡༩༩༽འཛིན་གོ། ཅི་འདོད་ཁམས་
གྱི་ལུས་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལས་སྒྲིམ་ལམ་སྒྲིད་པའི་རྒྱུད་ལ་

ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལྟན་ཡང་ས་མི་མཚུངས་པས་དེ་དེའི་འཁོར་དུ་མི་འཛོག་གོ།

འདིའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ལ་སྒྲ་བྱིའམ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་བརྟེན་
པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་གྱི་རྗེས་སུའང་ལམ་བྱི་མ་
གཉིས་སྐྱེ་བས་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་འཕགས་ལམ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་སེམས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འགལ་བས་རྟེན་བརྟེན་པར་ཅི་ལྟར་
འབད་ཅེ་ན། ཉེས་པ་སྒྲ་བྱི་གཉིས་ཀས་མི་གཞོད་པར་སྒྲ་བྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་
པར་འཛོག་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་
བསྐྱོད་ནས་སེམས་རྟེན་དེ་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར།
གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་གནས་བརྒྱད་པར། བདུན་རྣམ་པ་
གསུམ། ཞེས་སྒྲོམས་འཇུག་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཟག་མེད་དུ་སྐྱེས་པའང་
ཡོད་པས་དེ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བྱར་རུང་ལ། དེའི་ཆེ་རྟེན་ལས་
བརྟེན་པ་ལོགས་སུ་གསར་སྐྱེ་མ་བྱས་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཙམ་དུ་མི་འཛོག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་སྒྲ་ལྷ་ཤིང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ན་སྒྲ་ལྷ་དང་ཤིང་རྟེན་དང་བརྟེན་
པར་སོང་བ་བཞིན་ནོ།

དེ་ལྟར་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་
པར་བཤད་ན། རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལྟ་བུར་
ལས་འདས་པའམ། ཞེས་བྱང་འདས་ཉིད་ལ་འཆད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱེ་

བཤད་གྱི་སྐབས་ཡིན་གྱི་འདིར་ནི་མཚན་གཞི་སྟོན་པས་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་
འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྤྱུ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་པས་སེམས་
གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདི་དག་སེམས་ལ་
༼༡༩༩༽ཡོད་པའམ་སེམས་ལས་འབྱུང་བས་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་ཉིད་སེམས་གྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འོས་གྱི། སེམས་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་དང་།
རིགས་པས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། འདིར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་དང་གཙོ་སེམས་རྣམ་ཤེས་འཁོར་དུ་
བཞག་པ་ནི་ཚོས་རབ་རྒྱ་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་བསྟོས་ནས་བཞག་པའི་སྤྱིར་དང་།
གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་དེའི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་དུ་
བཞག་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མིའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་ཆེ་
ཡིག་མཁན་གཙོ་བོར་འཛིག་པ་བཞིན་དང་། གཟུགས་ཡིན་ཀྱང་སེམས་རྗེས་སྤྱུ་
འགོ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྟེ་སྟོན་ཅིག་གང་ན་
འདུག་ཀྱང་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དང་། ཞི་གནས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཙོ་བོར་སྟོན་
པའི་སྟེ་སྟོན་ཅིག་གང་ན་འདུག་ཀྱང་མངོན་སྟེ་སྟེ་སྟོན་དུ་འཛིག་གོ། །མངོན་པའི་
སྟེ་སྟོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་གསུང་རབ་གཞན་དང་ཤན་མ་འབྲེས་པར་སོ་

སོར་བཅད་དུ་ཡོད་པར་འཆད་ལ། སྡེ་པས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེར་མི་འདོད་
དོ། །རྫོང་བྱེད་གཞུང་གི་མངོན་པ་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་སྒྲིགས་བམ་སོ་སོར་
བཅད་པ་དག་གྱང་ཡོད་མོད་གྱི། སྒྲིགས་བམ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། བསྐྱབ་པ་
གསུམ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་དེ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ག་ཆང་བར་འཛོག་ལ།
རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལྟ་བུ་ལ་གསུམ་ག་ཆང་བས་ལུང་མ་མ་མོ་
ཞེས་མངོན་པར་བཤད་པ་དང་། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་མི་བཟང་སྟེ་མདོ་སྡེ་དང་
འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་མདོ་སྡེ་ལུང་ཕྱར་ཆོགས་དང་ལུང་ག་ཞི་ལ་བཞག་
བའོ། །༡༥༠༥། ལམ་མངོན་པ་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་
བྱིར། སྒྲིམ་བྱུང་ནི་འཁོར་བཅས་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། མཉམ་གཞག་གི་ས་
པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་ཐོབ་དང་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་ནི་རྗེས་འབྲང་
གི་གཞུགས་མེད་དོ། །འདོད་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གཞུགས་ཁམས་གྱི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་སྒྲིམ་གཞུགས་དེ་ནི་གཞུགས་གྱི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བར་མི་འཛོག་སྟེ། མཉམ་གཞག་གི་ས་པས་བསྐྱས་པ་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པའི་སེམས་ལ་མི་འབྲང་བའི་བྱིར། མཆིམས་ཤིག་ཏུ་ཐོས་བྱུང་ཡུད་ཅུ་
གཞུགས་མེད་དུ་ཡོད་ཅིས་མ་རྒྱ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི་གཏན་མི་ལེགས་ཏེ། དེས་ན་
ཐོས་བྱུང་མེད་ཅིང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་བསམ་བྱུང་མེད་ལ། འདོད་པར་ནི་

མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་སྒོམ་བྱུང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ལས། འདོད་པའི་སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་
ནི་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་
སྤངས་པའི་བདེ་བས་མ་བསྐྱབས་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་འདོད་སེམས་ཚེ་
གཅིག་པ་ནི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཤིན་སྤངས་ཀྱིས་མ་བློན་པས་སྒོམ་བྱུང་དུ་མི་འཛོག་
གོ། །

འདིར་དཔལ་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་མཆོག་གི་ཐུགས་སུ་བཞེས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གང་ཟག་ཁྲ་ལྟར་སྦྱི་བརྟོལ་ཅན་འཛེམ་
པ་མེད་པར་སྦྱ་བ་ཁ་ཅིག །ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ཅིས་པོ་ཆེ་དེ་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་
ནས་བཤད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །སྦྱི་རོལ་པ་དང་སྡེ་བ་ལ་གྲགས་པའི་
འདོད་སེམས་དགེ་བ་ཚེ་གཅིག་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། །ཁྱེད་ཀྱི་
ཕྱག་ཆེན་དེ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་འདོད་སེམས་དགེ་བ་ཚེ་གཅིག་པ་
༼༡༠བ༽ཐོབ་པའི་ཆགས་སྤང་འཁོན་འཛིན་སོགས་མངོན་གྱུར་པ་ཙམ་བེལ་
ཀྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱང་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། །ཁྱེད་ཅག་
གི་སྒོད་ཆོག་དེ་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྦྱེས་སུ་ཡིན་ངོ་ཤེས་ལ་དེ་སྐད་དུ་ཁྱེན་
ནི། །ཁོ་བོའི་རྣ་བར་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། །ཁྱེད་ཅག་འཕགས་པའི་སྦྱེས་
སུ་དང་དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་

གྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་མེད་ཕྱིར། ཅི་ཡང་དུགས་
བརྒྱད་དུ་ཁས་འཆེས་ནས་པལ་པའི་སྐྱེ་བོ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་རོ་ལངས་ལྟ་བུ་མང་
དུ་སྒྲར་བ་འདི་དག་ལ་བྱེད་ཅག་དེ་སྐད་དུ་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་ལམ་ངན་པ་
ལས་བསྐྱོད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་ནི་ཆེས་སྤྱི་རངས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དག་
གི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ཁར་ལ་འོངས་པའོ། །

ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་སྒྲོ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་ཟག་
བཅས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནར་འཛིན་སྟེ། དབང་ཤེས་རྣམས་ཁ་ཕྱིར་བལྟ་བས་
སྒྲོམ་བྱུང་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་བྱུང་ཟག་བཅས་ལ་
ནི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཡོད་དེ། གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱི་
སྒྲོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། དེ་དང་མི་ལྟན་འདོད་ཆགས་བྲལ། སྐྱེ་བ་ལ་ནི་དག་པ་ཐོབ། ཅིས་འབྱུང་
ལ། སྒྲོམ་བྱུང་ཟག་བཅས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི། ས་
ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ལ་རྗེས་འབྲང་གི་
གཟུགས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གཞུང་མངོན་པ་ནི་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པར་མ་ཟད།
སྟེ་བདུན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པར་འདོད་དེ། དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་
སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། །ཞེས་བརྗོད་པས་སོ། །འོ་ན་གཞུང་མངོན་པ་འདི་ནི་

སངས་རྒྱུ་ཀྲིས་གསུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་༼༡༡༽ཡིན་ལ། དེ་ལ་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་བྱེ་སྒྲིམ་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པར་
འདོད་པའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་པས་སྒྱི་སྟོན་ནས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིའི་སྒྱེ་མཆེད་དུ་འཛོག་ལ། དེ་ལྟར་ནའང་མདོ་སྡེ་པ་ལ་གྲུབ་
མཐའ་ཐུ་རགས་ཀྱི་སྒྲི་སྒྱེ་སྒྲིའི་སྒྱེ་མཆེད་ཙམ་དུ་བསྟུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
རྩིང་གཏམ་སྒྲུབ་དང་། སྒྲུབ་མཚན་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་
པའི་ཡི་གེ་ལ་དེར་བཞེད་པ་དང་། དེའི་ཆོ་ན་མིང་ཆོག་ནི་ཡི་གེ་ལ་བཏགས་པའི་
བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཐོས་བསམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྒྲོམ་གྱུར་ཟག་བཅས་ལམ་མངོན་པར་བཞག་
པ་ནི། ཆོས་འདི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྱི་ཙམ་དུ་བཞེད་དེ། ལྷག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྟུ་བ་པ་འཁོར་བཅས་ནི་བཞེད་བྱ་དོན་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པར་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཞེད་
བྱེད་མིང་གི་ཆོས་མངོན་པར་འཆད་དོ། །ལྷག་པའི་དོན་ནི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་
འདས་མཆོག་གམ་ལྷག་པར་བསྒྱུ་བ་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་སྒྱུ་བ་བྱེད་ནི་ཆོས་འདི་པ་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་སྒྱེས་ཐོབ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། ཆོ་
རབས་སྡེ་མར་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགོ་རྩས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་

པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོ་འདིར་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་
དེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་ཚུལ་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་དག་གོང་མ་
གོང་མ་ལས་ཉམས་ནས་འོག་མ་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཆོ་ལྷ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །དེ་ཐོབ་བྱ་བྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་
གང་། །

འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཅུང་བྱིར་རམ། །འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མངོན། །
དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་གྱི་
བྱི་མ་མེད་པ་དང་། རྗེས་(༡༡)བའི་འབྲངས་ལུང་པོ་ལྷ་དང་བཅས་པའོ། །དོན་
དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རམ་སྟེ། དེ་རྟོགས་པ་འཕམ་ཁོང་
དུ་ཅུང་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་བྱིར་ཆོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། ཞེས་པ་ནི་གཞུང་མངོན་པ་སྟེ། ཀྱལ་
སྐས་མར། གཞན་དག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་ནོ། །ལུས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་ཡན་ལག་དུག་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞི་
དང་། རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་། གདགས་པའི་

བསྟན་བཅོས་དང་། ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་དང་། ཡང་དག་པར་བགོ་བའི་རྣམ་
གྲངས་སོ། །ཞེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་འདྲིར་ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་
དག་གི་གཅེས་གཅེས་རྣམས་དོན་དུ་ཡང་དག་ཅུང་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བསྟན་
བཅོས་འདྲིའི་གནས་ནི་ཚོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དེ་ཡིན་པས་ཚོས་མངོན་མཛོད་
ཅེས་གནས་དང་མཛོད་ཀྱི་དབའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་པའི་དོན།
བསྟན་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་བཞིའི། དང་པོ་ནི།

རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་
དག་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པར་ཚད་མས་
ངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་
དག་ནི་ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་ནི་འགའ་ཞིག་ལ། །ཇི་སྲིད་དགོས་པ་མ་
བཟོད་པར། །དེ་སྲིད་དུ་ནི་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ། འདོད་པས་སྦྱར་བའི་དག་ཅུ་ལ་སྦྱེས་བྱའི་ཆིག་འབྲུལ་པར་
༼༡༡༩༽མཐོང་སྟེ། རྣམ་ངས་ལས། གལ་ཏེ་བྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད། །ཤེས་པར་
ལུས་ན་དོན་དེ་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་བྱད་ཅན་ཏྟགས་དཀའ་ལ། །ཉེས་པ་ཟད།
རྟུན་སྤངས། གནས་གསུམ་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་གསུམ་ལྟན་ཅིག་ལས་མ་
བྱུང་བས་རྟོད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཚིག་རྣམས་

ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །ཉེས་ནམས་སྦྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་བྱིར། །སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་
བདེན་དོན་ཅན། །ཞེས་བྱི་རོལ་པ་ལ་འཕངས་པ་ནི་ཁྱེད་ལ་འདིར་བསྐྱོག་སྟེ་
སྦྱས་ན་མཚུངས་ཏེ། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྦྱ་མ་བྱས་པར་འདོད་པ་ནི་
ཆོག་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱས་པ་མི་སྤྱིད་ལ་སྦྱ་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
བྱིར། དགོས་སོགས་ཀྱི་རག་བཞོད་པས་བསྟན་བཅོས་ལ་དགོས་སོགས་ཡོད་
པའི་རེས་པ་ཆད་མ་མི་འདྲན་པའི་བྱིར། ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། གཏམ་གྱི་
རྒྱན་ལྟར་བཞོད་པས་གཞུང་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མཛེས་པ་ཁོ་
ནའི་ཆེད་དམ་གཞན་འཇུག་པའི་རྒྱའི་ཆེད་དུ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་དགོས་པ་
མེད་པའི་གཏམ་གཞན་ན་བར་སྟན་ཀྱང་སྒྲུ་ལེན་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་
མཛེས་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷན་དུ་དཀོན་མཆོག་ཐོག་
མར་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་བརྗོད་པས་མཛེས་པ་ནི་བཀྱ་གིས་གིང་
ཆོགས་རྫོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེ་ལྟར་
ན་བསྟན་བཅོས་མཛེས་བྱེད་དུ་བཞོད་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་ལ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་
པའི་རྒྱ་དམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེར་དགོས་འབྲེལ་རེས་པར་འགོད་དགོས་པར་
གཞུང་ཐམས་ཅད་དུ་མ་བསྟན་ཅིང་། མཛེས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ན་དགོས་སོགས་ལ་
བཞིའི་གྲངས་རེས་ཀྱང་ཅི་དགོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རག་བཞོད་པས་མཛེས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལ་འཇུག་ན་དེར་རུང་ངོ་། །༡༧༧། །འཕྱིག་སྤྱད་འབྲེལ་ལས།

མཁས་ལྷན་ཁྲིམས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་མིན། །ཅིས་པ་
ལྟར་སྡོན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོས་དགོས་སོགས་ཀྱི་ངག་བཀོད་པའི་ལུགས་
བཟང་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་བྱེད། དམ་པའི་སྡོད་པ་དང་བསྟན་ཏེ་སོ་ནམ་བྱེད་པོ་
གཞན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་བཞིན། འདིར་བསྟན་བཅོས་ཉན་བཤད་བྱེད་པའི་
སྐབས་སུ་འང་ངག་དེ་འགོད་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྡོན་ཀྱི་རྩོམ་
པ་པོ་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་ན་དེ་དང་སྡོད་པ་བསྟན་པར་མི་རིགས་ལ། ཡོད་ན་
དེས་བྱས་པས་དགོས་པ་གྲུབ་པས་སྤྱར་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་འགོད་
མཁན་ཀྱི་ལུགས་བསྐྱེད་ནས་འདིར་ངག་བཀོད་པ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་
ངོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་ལ་བྱ་རྒྱ་སོ་རྟོག་ལྟར་དགོས་པ་མེད་པས་རྩོམ་པར་མི་
རིགས་སོ་ཞེས་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལྟར་བཅོས་པའི་སྡོད་པས་རྩོམ་པའི་
སྐབས་འགོག་པ་ལ་གསོ་བ་རིག་པ་ལྟར་དགོས་པ་ཡོད་ཅིས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་
པས་དེ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་དུ་དགོས་སོགས་བསྟན་ཅིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་མིན་པའི་ལོག་རྟོག་གང་རུང་བསྐྱོག་ན་ག་པ་བྱིང་མིན་པ་
སོགས་གཅོད་པའང་འདིའི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྩོམ་པ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་འདི་བརྒྱམས་པས་ནོར་འཇོག་པས་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
སོགས་ལོག་རྟོག་གྱང་སྐྱོག་དགོས་པས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཞུང་
དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་གཞུང་ལ་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་འདིས་སེལ་བས་

གཞུང་མི་དགོས་པ་དང་། གཞུང་ལ་དོན་དུ་མ་ཡོད་པས་དགོས་འབྲེལ་དུ་མ་
དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

སྒྲིབ་དཔོན་ནི་བ་འཆོན་པ་སྟན་བཅོས་ཚོམ་སྐྱབས་འགོག་པའི་དག་ཕྱིར་
བསྐྱོག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཆེད་དུ་དགོས་སོགས་
འགོད་བདེ་འཐད་ཀྱང་། དགོས་སོགས་བཀོད་པས་དགོས་པ་མེད་པར་མ་
༼༡༩༩༽གྲུབ་ཅིས་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་གཞུང་དོན་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ཞིང་། དགོས་སོགས་ཀྱི་དག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པས་དགོས་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་
པར་མི་རུས་ལ། སྒྲུབ་བསལ་མེད་པའི་ཡེ་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལའང་དགོས་
སོགས་གྲུབ་པར་བརྗོད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་སྒྲེབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དབྱེད་དེ་
ལོག་པར་ངེས་པ་བསལ་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་ལ་
དགོས་སོགས་འགོད་པར་དགོངས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ་དག་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དགོས་པ་བརྗོད་བྱ་གོ་བ་ཡིན་པས་
འདིར་ཡང་དག་འདིས་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ན་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་
དག་གིས་དགོས་པ་ཡོད་པར་གོ་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོང་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་ལྟར་མྱོང་
བས་གྲུབ་པ་དང་། བཞིར་སྟོན་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས།
མདོ་དོན་བྱེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཉན་པ་དང་ནི་འཛིན་པ་ལ། །ཉན་པ་པོ་དེ་གྲུས་

བྱེད་པས། བོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། ཞེས་པ་དང་། ཡུམ་ལས། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྗོགས་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་དང་
། ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་བྱང་ཞིག་དང་
། དེ་བཟུང་ན་མུར་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱབ་ཅིང་རྟག་ཏུ་བྱང་པར་
དུ་འགོ་འོ། ཞེས་ཉན་པ་ལོ་སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ཆིག་དུ་མ་
གསུངས་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གི་འཇུག་ཚུལ་ནི། དགོས་པའི་ངག་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མམ། དེས་པ་སྐྱེས་ནས་འཇུག་ཅེ་ན། བོད་སྤྱི་རབས་པ་དག་ཆད་མ་མེད་པའི་
ཆིག་ལ་དེས་པ་སྐྱེན་རྟོག་ལྡན་མིན་ལ། རྟོག་ལྡན་གྱི་ཆད་དུ་ངག་ལས་དེས་པ་
བསྐྱེད་པའི་ཆད་དུ་༼༡༥༧༽ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དེར་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་
ལས་ཆེ་བར་ཤས་ཆེར་འཛིན་པས་འདོད་དོན་གཉེར་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་
དགོས་སོགས་བཀོད་པའི་འཇུག་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་གང་
ཟག་གི་རིས་ལས་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ནི་རྟོག་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་སྤྱོད་
བས་ཆིག་ལས་ཀྱང་དེས་པ་སྐྱེན་ནས་འཇུག་ལ། དེ་ནི་དགོས་པ་ཡོད་མེད་སོགས་
ཆད་མའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནི་དགོས་པ་ཡོད་
མེད་བརྟགས་ནས་འཇུག་པས་རྟོག་ལྡན་ཡིན་ཅིང་། རྟོག་ལྡན་ཡང་སྟོའི་རིམ་པ་
ལ་བསྟོས་ནས་རྟོག་ལྡན་དུ་འཛིན་དགོས་ཏེ། ལྟ་སྟེགས་པ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་

ཡང་འདུས་བྱས་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་དེ་མི་འདོད་ཀྱང་
འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་སུ་འདོད་པ་དང་། མདོ་སྤེལ་བས་དེ་མི་འདོད་
ཀྱང་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དེ་མི་འདོད་ཀྱང་
གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་སྤྲོ་འདོགས་པས་རྟོག་ལྡན་མ་ཡིན་ཀྱང་། རང་
རང་གི་བསྟན་བཅོས་ལ་དོན་གནས་གྱི་དགོས་པ་སོགས་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་ལྡན་གྱི་
འཇུག་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོས་སོགས་གྱི་རག་ཙམ་ལས་དོན་འགྱུར་ཐེ་
ཆོམ་སྐྱེ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ནི་མ་རྟོགས་ལོག་
རྟོག་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་སྒྲོངས་པ་སྒྲོག་བྱེད་
ཡིན། །ཅིས་པས་རྟོག་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཡང་རྩོམ་པ་འཐད་ལ། དེས་ན་
རྒྱང་འཕེན་པ་དག་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དོར་རྗེས་དཔག་ཚད་
མར་བསྐྱབ་པ་ནི་མདོན་སུམ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། མདོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་
མེད་ན། །མི་འབྱུང་བས་ན་ཚད་མ་ཉིད། །འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་དེའི། །རྒྱ་
ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས། །ཞེས་བཤད་ལ། གཞན་དུ་ན་༼༡༥༩༽ལོག་
རྟོག་ཅན་གྱི་སྒྲོངས་པ་མི་སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་སུ་དགོས་སོགས་གྱི་རག་བཞེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་
ལྟར་ཆོག་ཙམ་གྱིས་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་ཏེ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་མེ་

བརྗོད་པས་ཆུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། འབྲེལ་བ་མེད་པས་ཆོད་
མའི་ངེས་པ་མི་འཐད་ཀྱང་ངེས་པ་ཙམ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་
དོན་ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཐོས་པ་ལྟར་མྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་སྒྲོངས་པ་
སྒྲིག་བྱེད་ཡིན། །ཅིས་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་།
གཞན་དུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་དང་ཐོས་བྱུང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
དགོས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ཆོད་གོས་ཡོད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་ན་ངང་གིས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་
བས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ངག་མི་དགོས་ཤིང་། དགོས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ཙམ་བསྟན་བཅོས་ལ་
མི་འཇུག་པའི་རྒྱན་འགྱུར་བ་ལས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དུ་མི་འཐད་ཅེས་པའང་
མི་རིགས་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་ཙམ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དོན་ཡོད་ལ་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་
ཆོམ་ངག་ལ་བརྟོས་པ་དང་དེ་ཉིད་འཇུག་པའི་རྒྱར་ཡང་འགྱུར་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་
པའི་བྱིར་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། གང་བྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་
བ། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཀྱང་འཇུག་པར་བྱེད། ཅིས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས། ཐེ་ཆོམ་ཡང་
དག་བསྐྱེད་ནུས་ཤིང་དེའི་ཆོད་དུ་དགོས་ན་ཡང་འཆད་པ་པོའི་ངག་གིས་འགྲུབ་
བས་དེ་རྩོམ་པ་པོའི་ངག་ལ་མི་བརྟོས་སོ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། འཆད་པ་པོ་
ནི་དགོས་པ་བརྗོད་པར་མ་ངེས་ཤིང་ངག་རྒྱན་བྱུང་བས་སློབ་མའི་སློ་བརྟགས་
པའི་ཆོད་དུ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་སྤིང་ལ། རྩོམ་པ་པོ་ནི་ངག་རྒྱན་རིང་བ་སྟེ་
བརྟགས་ནས་འགོད་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་རུང་པའི་བྱིར་། བསྟན་བཅོས་

ཉིད་བརྩམས་པ་རྩོམ་པོའི་ངག་ལ་བསྟོན་པས་དགོས་སོགས་༼ ༡༧ བ༽ གྱི་ངག་
འགོད་པ་ཡང་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་
སུ་འགོ་ལྷོག་ཡིན་ན་ངག་འདི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱར་མི་འཐད་
དེ། ཡོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ཞིང་། ཏྲ་སྤང་ལྟར་
སྤོང་ཙམ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བས་སོ་ཞེས་བའང་མི་འཐད་དེ། ངག་ཅི་རིགས་
ཙམ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་མེད་ཀྱང་། མགོན་འབོད་པ་ལྟར་དགོས་འབྲེལ་མཐོང་
བས་བསྐྱལ་ནས་འཇུག་པ་སྤྱིད་ཅིང་། འབྲེལ་སྒྲ་ཞིགས་པ་དང་འགལ་སྒྲ་གྲུབ་
པ་མེད་པས་བྱ་བའི་ཡུལ་ནས་དོར་བ་མ་ཡིན་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱར་བསྟན་པའམ།
རྟོག་ལྟར་བྱ་དཀའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ནི་དགོས་པ་ཡོད་ཅིང་བསྐྱབ་ཅུས་སུ་ཤེས་
པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེད་དུ་ངག་བཀོད་པ་ནི། བན་ཡོན་གཞན་ལས་ཐོས་པ་དང་
ཆོགས་རྒྱུང་དུས་གཞུང་ཉིད་མཐོང་བ་ལས་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་མཐོང་ཐོས་
མེད་པའི་ཁོར་བུ་ལྟར་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ད་ནི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་ནི་
སྒྲ་འམ་མིང་གིས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་བརྗོད་པས་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་
ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་སམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་
པ་སྟེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། སྒྲ་གང་ཞིག་ནི་བརྗོད་པ་ན། །རྟོག་པའི་
དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་ནི་ཡིན་འདོད་དེ། །དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་

ཡོད་མིན། ཟུང་སྟོ། དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་འབད་
པ་འདི་སྟེད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བོ། །འབྲེལ་བ་ནི།
ཆོས་གང་ཞིག་གཞན་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དགོས་པ་
ཉིད་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལུས་པའོ། །དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་
རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །དེ་དག་
ནི་བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་(༡༥༣)པའོ། །རག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་
བཞི་ནི། རག་འདིའི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བརྗོད་བྱ། རག་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དེ་དག་ལ་རག་ལས་པ་འབྲེལ་
བ། དེས་དགོས་ལྡན་དུ་ཤེས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་དགོས་
སོ། །རག་ཅམ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ནི། རག་འདིས་གཏན་ལ་དབབ་
པར་བྱ་བ་བརྗོད་བྱ། དེ་རག་ལས་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དགོས་པ་རག་ལས་རག་
ལས་པ་འབྲེལ་བ། དགོས་པ་དེ་ལས་ཉིད་དགོས་གྲུབ་པ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་
པའོ། །

དགོས་འབྲེལ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་དང་དང་ལྟོན་པ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་སམ། ལག་
པའི་སོར་མོ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའམ། བྱས་མི་རྟག་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་
ཐ་དད་པའམ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་པ་
གང་ཡིན་ཅིན། དོན་ལྟོག་ཐ་དད་པས་དང་པོ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཐམས་ཅད་དངོས་

ངོ་ཡིན་པས་ཐ་མ་མ་ཡིན་ལ་གཞན་ཅི་རིགས་པ་སྟེ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་
བསམས་ན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཚས་དེས་གཞན་གསུམ་ལ་བྱབ་པས་
ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚས་འདིར་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དགོས་
པ། དགོས་པ་དེ་ཉིད་སྟོ་ལ་སྤང་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལུས་པའི་ལྟོག་པ་
ནས་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤང་དོར་བྱས་
པས་བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟན་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་
ཤེས་རབ་ཙམ་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་
དེ། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱི་སྤང་བ་བརྗོད་བྱ་དང་།
སྟོ་འདོགས་ཚད་པ་དགོས་པ་དང་། སྟོ་ལས་བྱུང་བ་འབྲེལ་བ་སྟེ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་
ཅིང་། ཉིད་ཉིང་དགོས་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཉིད་
༼༣༥༽དོ། །

དེ་དག་རག་འདིས་རི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཚིག་གང་གིས་བསྟན་པ་དང་།
གཙོ་བལ་གང་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གྲང་དུ་
དགོས་འབྲེལ་བཞི་དངོས་ཤུགས་སུ་རི་ལྟར་བསྟན་ཅེན། བརྗོད་བྱ་ཚས་རྣམས་
ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱང་དེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་ལ། རབ་ཏུ་
རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པས་དགོས་པ་དང་། མེད་པར་ལ་སོགས་པས་ཉིང་དགོས་

བསྐྱོག་ནས་བསྟན་ཅིང་། འབྲེལ་བ་ནི་མངོན་པ་ཡོད་ན་རབ་རྒྱ་རྣམ་འབྱེད་ཡོད་
ཅེས་བྲུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིག་པར། བསྟན་བཅོས་དང་ནི་དགོས་
པའི་དོན། འབྲེལ་བའི་གཞི་ནི་གཉིས་ལ་གནས། །དེ་བསྟན་འདུས་པ་དེ་ཡི་
སྤྱིར། །དགོས་ལས་ལོགས་སུ་མ་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ངག་གཅིག་ལ་དོན་དུ་མ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་དང་། གཙོ་
བོ་མེད་ན་པལ་བ་ཉིད་དུ་འང་མི་འགྲུབ་པས་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་དང་པལ་བར་
སྟོན་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་བརྗོད་པ་སྒྲུའི་བྱེད་པས་གཙོ་པལ་ནི། རབ་རྒྱ་རྣམ་
འབྱེད་དེ་ཡི་སྤྱིར། །ཞེས་དང་། ངག་བརྗོད་པ་ངག་དེའི་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་
གཉེར་བ་སྦྱང་བས་གྲུབ་པས་དགོས་པ་གཙོ་བོ་དང་གཞན་གསུམ་དེའི་ཡུལ་དང་
རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་པལ་བར་བསྟན་ལ། བསམ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་པལ་
ནི། མེད་པར་ཞེས་དང་། དགོས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་འདི་ཡིན་པས་ཉིང་
དགོས་གཙོ་བོ་དང་། གཞན་གསུམ་དེའི་རྒྱ་དང་། རྒྱའི་ཡུལ་དང་ཐབས་ཡིན་
པས་པལ་བར་བསྟན་ཏེ། །

དགོས་སོགས་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཤེས་བྱ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་
བཞིར་ངེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཚེས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
བཞི་ཁོ་ན་བརྒྱས་ཏེ་སྟོན་པའི་ངེས་པ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། སྤྱིར་ངག་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་

དགོས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་འཚམ་པའི་དོན་ཅམ་བཟོད་པ་ན། ངག་འདིས་ཀྱང་རང་གི་
བསྟན་བཅོས་ལ་གདུལ་བྱ་གཞུག་༼ ༡༥ ན ༽པར་འདོད་པས་གོགས་གྱི་རྟོག་པ་
ལྷོག་པ་ལ་བཞི་འཚམས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱོ་བོ་རྟོག་པ་དང་ལུན་པ་དག་
སྤར་འཇུག་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན། ཅི་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་
གཞུང་རམ་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་གསོ་བ་རིག་པ་ལྟར་དགོས་པ་ཉིད་
མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མ་བག་མར་ལེན་པའམ་ཤིང་གཉན་གཅོད་པ་ལྟར་
འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་ཀྱང་འཛིག་པའི་རོར་བུའམ་སྦྱང་བ་འབུམ་ལྟར་
སྐྱབ་མི་ལུས་པ་དང་། ལུས་ཀྱང་སྒྲོམ་པས་ཁོན་པ་མི་བསྐྱོ་བ་ལྟར་ཐབས་སྤྲོ་བ་
གཞན་ཡོད་པར་རྟོག་པ་བཞི་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དག་ལས་གཅིག་མ་བཅད་ཀྱང་མི་
འཇུག་པས་དེ་དག་གཅོད་པ་ལ་ལོ་རྩ་བ་ལ་སོགས་ཁ་ཅིག་བཟོད་བྱས་དགོས་པ་
ཡོད་པ་དང་། དགོས་པས་སྐྱབ་ལུས་སུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་
ལ་བཟོད་བྱས་བྱབ་ཀྱང་བྱབ་བྱ་དགོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ལོག་
རྟོག །བྱབ་བྱེད་བཟོད་བྱ་བཟོད་པས་མི་ཞེགས་པས་བྱབ་བྱེད་བཟོད་བྱ་བཟོད་
པས་དགོས་པ་མེད་པ་མི་ལྷོག་པའི་བྱིར། དེས་ན་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་
པའི་དོགས་པ་མི་ཚོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱིར་དགོས་པ་ཡོད་ཅིང་འདོད་པར་
བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་ལུས་ཤིང་འདི་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་དགོས་པ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་སློ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་དང་བཟོད་བྱ་དང་

འབྲེལ་བ་བཞི་བསྟན་པས་ངག་རྒྱམས་ཀྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དགོས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་དགོས་གཏུ་མོམ་པའི་རྒྱར་གཤེས་པས་འདོད་
བར་བྱ་བ་དང་། གཞུང་འདིས་ཉོགས་བྱ་བསྟན་ཅིང་ཉོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་རང་ལ་
ཡོད་པས་དོན་གཤེས་ཤུད་ན་མིག་གི་གཟུགས་ལྟར་ཉོགས་སུ་རུང་བ་དང་། དེ་ཡང་
འདི་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ཞེས་གཞན་ལྟར་རྒྱུ་གཅོད་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པས་
འདིས་བརྗོད་ཆོད་གོ་བ་ལ་འདི་བས་སྒྲ་བའི་ཐབས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་འབྲེལ་(༡༥)བཟོ་བས་ལྟ་འདོད་ནས་མཆོད་སྦྱོན་ལྟར་དགོས་པ་བསྟན་
བཅོས་ལ་མ་འབྲེལ་བ་བཅད་ནས་བརྗོད་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ལུས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་
ལུགས་ཀྱང་རུང་ངོ། །

དེ་ལ་འདིར་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི་ཉོག་པ་བཞི་གཅོད་པས་
དགོས་འབྲེལ་བཞིར་ངེས་པ་ལ། ཉོག་པ་ནི་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ཐ་དད་པས་ཁ་ཅིག་
ལ་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་མི་སྒྲེ་བ་སྤིད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ལ་འདིས་ནོར་འཛད་པ་
ལ་སོགས་པ་འདྲ་སྤིད་པས་བཞིར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ཉེས་པ་མེད་དེ་ཉོག་
ལྟར་གཅིག་སྦྱོན་ཡོན་མ་མཐོང་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོན་དུ་འདི་ལ་དོན་
ཡོད་ཅིང་། འདོད་ལ་ལུས་ཤིང་ཐབས་སྒྲ་བ་ཡིན་ནམ། ཞེས་དཔྱད་ནས་འཇུག་
པ་ན་བཞི་ནི་ངེས་པར་སྒྲེ་ལ། དེ་ལས་གཞན་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་
འདུ་བས་བཞི་བས་མང་བར་མི་སྒྲེ་བར་ངེས་པའོ། །ཡང་བརྒྱད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་

བཞི་གལ་ཏེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉིད་ཉིད་དགོས་ལའང་དོགས་གཞི་སྐྱེ་ན་དེ་སྤོང་བའི་
གཉེན་པོ་དགོས་འབྲེལ་མི་དགོས་ན་དགོས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་དགོས་ན་
བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཉེས་པའང་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ན་སྤོང་
དགོས་ཀྱང་ཉིད་དགོས་ལ་དགོས་འབྲེལ་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། ཉིད་དགོས་གྱི་ངོ་
བོ་བསྟན་པས་དགོས་པ་ཡོད་ཅིང་འདོད་བྱར་གྲུབ་ལ། དེ་དགོས་པའི་འབྲས་
བྱར་བསྟན་པས་སྒྲོན་མས་འོད་ལྟར་མི་རྒྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་དོགས་པ་ཡང་
སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོག་ལྡན་གྱི་ལོག་རྟོག་
ཆོག་གིས་བསྐྱོག་རྒྱས་ན་རྟོག་གི་པའི་བདག་ལྟ་དགག་པའི་ཕྱིར་རྟགས་སྒྱུར་བ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་རྒྱས་ན་ངག་གི་དགོས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
རྟོག་གི་ངན་པས་བརྟགས་ནས་ཞེན་པའི་ལོག་རྟོག་ཆོག་གིས་མི་བསྐྱོག་ཅིང་སྒྲོ་
བྱར་བ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་ཆོག་གིས་བསྐྱོག་པར་སྒྱུར་བས་གྲུབ་པས་
སམ། ལོག་རྟོག་གི་བྱུང་པར་བསྐྱོག་ཅིང་། ༡༧ བ། ཆོད་མའི་ངེས་ཤེས་མི་སྐྱེད་
པས་ཉེས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །

ཡང་འཇུག་པའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དགོས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཤེས་བྱ་
གཞིར་བྱས་ལ་བཅད་པས་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲིད་
ཀྱང་དབུལ་པོའི་བྱིམ་ནས་མི་ལེན་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདིར་འཇུག་པའི་རྒྱུར་

མི་རུང་ལ། བསྟན་བཅོས་གཞིར་བྱས་ལ་གཙོད་ན། དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་
པས་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བ་ཚོད་པའི་བྱིར་བཞེད་བྱ་དང་
འབྲེལ་བ་བསྟན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདིར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་
ལས། མི་ལྟན་རྣམ་གཙོད་ལྟར་ན་དགོས་མེད་དང་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱའི་
སྟེང་དུ་མ་འབྲེལ་བ་དང་མི་རུས་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཙོད་པས་སྒྲིན་
གཉིས་ཀ་མེད་ལ། གཞན་ལྟན་རྣམ་གཙོད་ལྟར་ན་དགོས་པ་བཞི་ག་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཙོད་ཚུལ་ཐ་དད་པས་ཉིས་པ་མེད་དོ། །

དབྱེ་བ་ནི་བཞེད་བྱ་ལ་སྒྲས་བྱངས་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲོ་ལ་མིང་དང་འབྲེལ་
བའི་དོན་སྒྲི་སྒྲུང་བ་དངོས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་དང་། ཡུང་བོ་ལ་སོགས་པ་འཕམ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཤེས་བྱ་གཤིས་ལ་གནས་པ་ཞེན་པའི་བཞེད་བྱ་གཉིས་དང་
། དགོས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བཞེད་བྱ་ཚོད་བྱེད་འདིས་རྟོགས་པ་ཞེས་ཟེར་ཡང་།
བཞེད་བྱ་གཉིས་རྟོགས་པ་གཉིས་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་
པ་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་དང་ཉིང་དགོས་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་། ཉིང་དགོས་ལ་
སྐྱབ་པའི་རྟོན་ལམ་གནས་སྐབས་པ་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་མཐར་ཐུག་པ་
གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་དགོས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་དཔལ་
སྒྲུང་ཐང་པའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི་ལས།

ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས། །

གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །

ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་སྤྱིད་མཚོ་འདིར་འབྱམས་ཏེ། །

དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། །

བརྗོད་བྱ་ནི། ཚོས་རྣམས་ཞེས་དངོས་སུ་བརྟན་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་
ཅད་ལ་འཆད་པའམ། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་

༼༡༧༽པ་ཡིན་པས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པས་བརྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་
ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་

རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །དགོས་པ་ནི། མེད་པར་ཞེས་
པ་བསྐྱོག་ནས་སམ། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པས་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དངོས་

སུ་བརྟན་ཏོ། །ཉིང་དགོས་ནི་གཞུང་དུ་བསྐྱོག་པར་བརྟན་ལ་རྣལ་མ་བྱུགས་ལ་
ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགོས་པ་ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དེ་མེད་པར་ཉོན་

མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་གཞན་གང་ཡང་མེད་ལ་ཉོན་
མོངས་པས་ཀྱང་སྟེ་དེ་མ་ཞི་ན་དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ལས་སོག་པར་

འགྱུར་ལ། དེས་འཛིག་ཅིང་ཉམས་པས་འཛིག་རྟེན་ཅེས་བརྗོད་དེ། དེའང་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་མི་འབྱུང་མ་ཁྱུང་བས་སྤྱིད་པ་དེ་ནི་དེ་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་

པས་མཚོ་སྟེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཉིང་ཟབ་པ་དང་། མཐའ་མེད་པས་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཚུ་སྤྱིན་འཛིན་

ཁྱིམ་གང་བ་དང་། ལས་གྱི་བླ་བས་དང་བཅས་པ་བཞིས་མཚུངས་སོ། ཉིར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་སྤྲིད་པ་མེད་
པས་ཉི་བའི་ཚིག་འདིར་འབྱམས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོར་གནས་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་
གཞིའི་སྒྲ་སྒྲར་སྟེ། ཤིང་སྒྲ་^{ལྷ་}དག་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་གནས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཤུགས་ལ་ནི་ནམ་འབྲེད་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་ཞི་བའི་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉིང་དགོས་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟའི་ལྷག་བཅས་མ་བཅས་དེ་རི་ལྟ་བུའོ་ཞེན། སྤྱིར་བཏང་ཀུན་འབྱུང་
དང་སྤྱག་བསྐལ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལུས་པ་དང་མ་ལུས་པ་
ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འཛིག་
ཉིན་དང་། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གང་ཡིན་ཀུན་འབྱུང་གང་། །ཞེས་
༼༡༥༽ཁྱབ་མཉམ་པར་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་
ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པ་དང་། མདོ་སྟེ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་པལ་ཆེར་དག་
བཅོམ་པའི་ཕུང་པོ་ཐ་མ་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་ལ་ཀུན་འབྱུང་མིན་པ་དང་། བསྐྱ་
བར། དག་བཅོམ་པའི་ཕུང་པོ་རིལ་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་
། ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ལ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་གཙོ་
བོ་འབྲས་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་མ་ལོག་པ་སྟེ་སྒྲ་ཆོ་བཏང་བ་དང་མ་བཏང་
བའོ། །ཁྱབ་མཐའ་དང་སྤྱིར་ཉི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ན་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་

དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། དངོས་ནི་བྱང་ཚུབ་གསུམ་ལས་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པ་ནི་ཁམས་
གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉན་མོངས་
པ་ནི་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ནི་ཐོབ་ཅིང་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ལ།
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་འགོག་པ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་སྟེ། ཅི་ཞིག་ལུས་ན་
མོ་གལ་གྱི་བྱ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རྟ་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཆོར་བ་བདེ་བ་རྟེན་བཙུམ་
འབྱུང་བ་དང་། ཟག་བཙུམ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གསུམ་ག་ལུས་ལ། ཉམ་སྒྲུ་ཆོ་བཏང་བ་དང་ལྷག་མེད་དུ་བྱུང་བ་ནི། འགོག་པ་
ཐོབ་པ་མངོན་དུ་བྱས། །ཞེས་བྱ་བའི་འགོག་པ་སྟེ་དེ་ལ་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཅིང་དག་བའི་རྣམས་སུ་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་དེངས་པ་ལྟར་
ཟག་བཙུམ་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་འདོད་དེ། མདོ་ལས། མ་ཞུམ་པ་ཡིས་སེམས་
ཀྱིས་སྟ། །ཆོར་བ་དང་དུ་ལེན་མོད་ཀྱི། །མར་མེ་གི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་
སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཅེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་
ནི་ལྷག་བཙུམ་གྱི་ཆོ་རྟེན་མོངས་ཞི་བ་མངོན་དུ་བྱས་གིང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་གཉིས་
ཞི་། ༡༥༧ །བའི་འགོག་པ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མ་བྱས་ལ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོ་མངོན་
དུ་བྱས་པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་སྤྱིད་ཅིའི་བར་གྱི་རྟེན་ཅན་ནི་ལྷག་
བཙུམ་གྱི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་འགོག་པ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མ་

བྱས་ལ་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་དོར་བའོ། །རང་སངས་
རྒྱས་ནི་གྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཆོམ་རྒྱན་གྱིས་མིག་ལྷུང་བ་ལ་
སོགས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་ལུས་པ་ལྷག་བཅས་དང་དོར་བ་ལྷག་མེད་
དོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་འཛམ་བུ་གྲིང་གི་སྒྲིམ་པ་སྟེ་ཟད་
བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན་སྐྱེ་ཆེ་མ་བཏང་གི་བར་ཞབས་ལ་སེང་ལྷེང་གི་ཆལ་བ་
ཟུག་པ་དང་། སྐྱེ་རྒྱབ་བསྐྱེད་བ་དང་། དབུ་གྲུང་པ་མ་བདེ་ནས་སྤྲུག་ལྷུང་ལ་བ་
ཉ་ཉ་གན་རྟ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་རྟེན་
དང་བཅས་པ་དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་བྱབ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་ལུས་
པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཡིན་ལ། བམ་གྲོང་བྱེར་རྩ་མཆོག་ཏུ་སྐྱེ་ཆེ་བཏང་བ་དང་ལྷག་
མེད་དུ་ཁས་ལེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི།

ཅི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཐེག་
ཆེན་བཀའ་རྒྱབ་པ་ཡང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྤང་ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་བྱུང་
། །སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་གྱུབ་པ་དང་། །ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །གཉིན་
པོ་དང་ནི་སྐྱེ་གཞན་བྱིར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་བསྐྱེས་
དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་། སྦྱོད་འཇུག་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ནི་ཐེག་ཆེན་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་རན་ལས་འདས་

པ་ཇི་ལྟར་འདོད་ཅིན། རེ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ནི་བཞིར་བསྐྱུ་བ་ལས་གསུངས་ཏེ།
སྐྱུ་ལ་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང་། ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པ་དང་།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་༼༡༧༩༽ཅན་གྱི་
ཉན་ཐོས་ནི་བདེན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བའི་སྡེ་པ་གཉིས་སམ་བཞི་
པོ་རྒྱས་པར་བྱེན་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་རྒྱལ་མིང་དང་རྒྱ་མཚན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཆོས་ལྔ་དང་། བཤད་སྐྱུར་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བརྟགས་པའི་དོན། །ཀྱུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་
གྱི་དབང་། །དེ་ཡི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ། །ཅིས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་།
རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ལ་ཀྱུན་གཞི་དང་། ཉན་ཡིད་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ལས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། ཆོས་ལྔ་དག་དང་
རང་བཞིན་གསུམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། །བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་
དངོས་པོར་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་འདུས། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
རྒྱ་ས་བཅུ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་བཞི་ལ་སོགས་པ་མ་གྲགས་ལ། རྫོད་
བྱེད་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པ་འབུམ་དང་པལ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བཀར་མི་
འདོད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་ལས་ལྟག་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་མི་
འདོད་ན་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན་སྟོད་འཇུག་ལས། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་
ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པས་ལམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མེད་པར་འབྲས་
བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་གང་ལས་འཐོབ་ཅེ་ན། ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ལུང་ལ་
སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ། སྟོད་པ་
པར་ཕྱིན་དུག་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་དུག་བསྐྱབས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཅིང་།
ལུང་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་འཇུག་སྒྲོག་གི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་
གོམས་ཤིང་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཆོགས་བསགས་པ་ལས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་
ཐོབ་ལ། ། ལྷུང་བར་སྟོད་པ་གསུམ་གྱི་ཐར་པའི་༼༡༥༽ ལམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་དམན་པས་ཐེག་ཆེན་འདོད་པའི་བྱང་
ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱང་ཆེན་ཐོབ་པའི་ལུགས་སོ། །འདི་ལྟ་ཞིག་ཀྱང་
སྟོད་ན་ལམ་འདི་ལྟས་བསྐྱབས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་སྤྱར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
ནས་གདོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ།
མདོའི་སངས་རྒྱས་སྤྱར་སྒྲགས་གྱི་ལམ་ནས་གདོད་སངས་རྒྱས་དགོས་པ་བཞིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པས་ནི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་གིས་སྟོད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་ནས་
ཤེས་པ་རྒྱན་ཆད་པའང་འདོད་དེ། ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཡིད་ཡིན་ལ་ཁམས་མ་

ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཙུག་པ་ཐ་མའི་ཡིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ལྷག་མ་ཡོད་
མེད་གྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སྤེལ་པའི་འདོད་པ་དང་འདྲ་ལ། འགོག་པ་ནི་
དབུས་མཐའ་ལས། གཉིས་དངོས་མེད་པ་དངོས་མེད་པའི། །དངོས་པོ་སྟོང་པའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འང་གསལ་ཏེ། །ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཚོས་
ཅན་དུ་འགྱུར་བས་མེད་དགག་གོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

བོད་ལྷག་པའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་ཁས་འཆིབ་གང་གིས། མངོན་
པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་བྱ་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་ཉག་པའི་རྣམ་པ་
སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྐྱོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལོག་ཞུགས་རྣམས་སྤངས་ཏེ་འབྲས་བུ་
ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་དམན་པའི་གདུལ་བྱ་དག་ཁ་དྲང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཐེག་
དམན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གྱི་
བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྤུང་མོང་མེན་པ་བསྐྱོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལོག་
ཞུགས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། བཤད་པའི་ལམ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
ཅོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་སྐབས་སུ་འང་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་གསུང་རབ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་པས་དེ་
ལུགས་གྱི་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་
༼༣༠ན༽དེས་ཐེག་པ་གོང་མའི་གསུང་རབ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་པས་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་

པ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐེག་དམན་པ་
དེའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པར་ཐལ་ཏེ། འདོད་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་
ཏྲགས་སུ་སྦྱར་བའི་སྤྱིར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་གསུང་རབ་དང་དེའི་
དགོངས་འགྲེལ་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་བཤད་པའི་འཕགས་པ་དེ་
དག་རྩུན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྦྱ་བའི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་སྦྱར་འདེབས་ལྟ་བར་ཡང་
འགོ་ཡི་དོགས་པ་དང་། ཐེག་དམན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོར་མཚན་གཞི་འཛིན་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
རམ། དེས་ན་རང་འདོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་རེ་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་
གནད་ལོག་པར་སྦྱོད་པ་འཆོས་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་
རབ་ཀྱི་གྲུང་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་གང་། དེར་མ་ཟད་བདེན་
བཞིའི་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་
ཟེར་བ་དེའང་རང་གར་འབྲལ་ཅོམ་ལས་ཆད་ལྡན་གྱི་སྦྱེས་བུ་སྤྱར་བྱོན་སུ་ལའང་
མ་གྲགས་ཤིང་། མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
སྟོང་བདག་མེད་ཡང་དག་པ་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་རྒྱད་སྟེ་དང་བཅས་པའི་གསུང་རབ་འགར་ཡང་མ་གསུངས་པས།
མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་གོལ་བ་
དོན་གཉེར་གྱི་བསྒྲོམ་བྱར་གྲུབ་པོ། །

རང་སངས་རྒྱལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་གཟུང་བས་སྟོང་བའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་དང་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པ་སྟེ། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་
ལས། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤང་བྱིང་དང་། །འཛིན་པ་མི་༼༣༠བ༽སྤང་བྱིང་དང་
ནི། རྟོན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྟུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །འོ་ན་གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། འདི་ལ་པཌ་ཆེན་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་ན་རེ། བྱི་ཡུལ་ལ་བཟློས་པའི་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ལ། ནང་ཤེས་པ་ལ་བཟློས་པ་ནི་
གཉིས་ཀ་མ་རྟོགས་ཏེ། བྱི་ལ་བཟློས་པ་ནི་གཟུང་བ་བུམ་པ་དང་དེ་འཛིན་གྱི་
ཤེས་པའོ། །ནང་ལ་བཟློས་པ་ནི་སེམས་གྱིས་སེམས་གཞན་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
འགལ་སྟོང་མཛད་ལ། །ཁ་ཅིག་ལུང་གཉིས་པོ་མི་འགལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
བུམས་པས་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་རྟོགས་གྱིས། གཟུང་བ་སྤང་ཙམ་
ཡང་མེད་པར་མ་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཟུང་བ་སྤང་
ཙམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་ན་དེར་འཛིན་སྤང་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ལ་
དགོངས་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །པཌ་ཆེན་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པས་འགལ་སྟོང་
སྤང་མ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཆོ་ལོ་ཆེན་གྱིས་འོ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལ་རྟོགས་
མ་རྟོགས་སུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། བྱི་ལ་བཟློས་པའི་འཛིན་པ་འང་དེས་སྟོང་
པར་རྟོགས་ལ། ནང་ལ་བཟློས་པའི་གཟུང་བ་འང་དེས་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་ཞུས་པས། ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ཕྱི་གཟུང་བ་དང་ནང་འཛིན་པ་ཞེས་འཛིག་
རྟེན་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སྤར་བཞིན་འོ། །དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ནི་མི་གནས་པའི་
མྱང་འདས་མངོན་དུ་མཛད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ནི་སྤངས་པ་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྤྲོས་པའི་སྤྱོད་
ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོད་བ་ཡིན་པས་ནམ་སྤྱིན་ཀྱི་ཡུང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཅས་
པར་མི་འདོད་དོ། །སེང་ལྷེང་གི་ཆལ་པ་བྱུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་
དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པ་ཉེན་པོ་
དང་། ཡོན་ཏན་ཁ་ཅིག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་
ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་
དང་མི་ལྟན་འོ། །སངས་རྒྱས་པའི་རྟེན་ཡང་མདོ་ལས། །འདོད་པའི་ཁམས་དང་
གཟུགས་མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་མངོན་པར་འཛང་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
འོག་མིན་དུ། །སངས་རྒྱས་མངོན་པར་འཛང་རྒྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུད་ལས།
གཙང་མའི་གནས་ནི་རབ་སྤངས་ནས། །འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་
བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱས། །སྤྲུལ་པ་པོ་ཞིག་འདིར་འཛང་
རྒྱ། །ཞེས་འོག་མིན་ཡིན་ལ། སྤྲུལ་པ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སྟོན་ཏེ། འགྲོ་བའི་
གཙོ་བོ་ལྷ་མི་གཉིས་འདུལ་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཐེག་ཆེན་པས་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་དམ་ཞེ་
ན། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། ལྷག་དང་བཅས་པའི་མུ་ངན་
འདས། །གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ལ་བཞག་པ་སྟེ། །ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ནི་ལྷག་མ་མེད། །ཅིས་
སམ། །ཀུན་གཞི་གནས་མ་གྱུར་པ་དང་གྱུར་པ་ཞེས་སམ། །ཡེ་ཤེས་དང་དབྱིངས་
གྱི་ཁྱད་པར་ལས་དེར་འཛོག་ལ། །ཀུན་གཞི་གནས་མ་གྱུར་པ་དང་གྱུར་པ་ལས་
ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་དུ་འཛོག་པ་འདི་ནི་རྣམ་རིག་པའི་གཞུང་ལས་ཤེས་
དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་འཕྲོས་ཚུལ་ནི།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་མམ་གཅིག་ཡིན་ཅེ་ན། སེམས་ཙམ་མན་ཆད་གྱི་
མ་ངེས་པའི་རིགས་ཙན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་ཀྱང་གསུམ་ཉིད་ངེས་དོན་
ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཙན་ཏེ། རྒྱུན་ལས། །ཁ་ཅིག་དག་ནི་
བྱང་སྤྱིར་དང་། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སྤྱིར། །རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱིས་ནི། །མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། །ཅིས་སོ། །དབུ་མ་པས་
ནི་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་ཉན་རང་གི་ལྷག་མེད་ཀྱང་སེམས་དང་
༼༣༽སེམས་བྱུང་རགས་པ་འགགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བྲ་བ་རྒྱུན་མ་ཆད་པས་
དེར་གནས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིན་མཚམས་ནས་བྱུང་བའི་འོད་གྱིས་
བསྐྱངས་ནས། བག་ཆགས་གྱི་སའི་མ་རིག་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་

གྲིས་ཡིད་གྲི་ཡུང་པོ་དང་བསམ་གྲིས་མི་བྱབ་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲེ་བ་དང་
། འཆི་འཕོ་བ་བསྟན་པས་དག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྲིས་སྒྲག་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དེ་དག་རི་སྤྱིད་དུ། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་གྲིས་མ་བསྐྱེལ་བ། །དེ་སྤྱིད་ཡི་ཤེས་ལུས་གཅིག་གིས། །ཏིང་འཛིན་
མྱོས་པས་བརྒྱལ་ཏེ་གནས། །བསྐྱེལ་ནས་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་གྲིས་ནི། །སེམས་
ཅན་དོན་ལ་དགའ་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་སོ། །གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། །གཞི་རེ་ཞིག་པ་ལ་དགོངས་ནས་དགོས་པ་དམན་པ་ལ་མོས་པའི་
གདུལ་བྱ་བྱང་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། །གནོད་བྱེད་ནི་རང་བཞིན་དག་པས་ཀྱན་ལ་
བྱབ་ཅིང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །རི་སྐད་དུ་དཔེ་མེད་པར་
བསྟོན་པ་ལས། །ཚས་གྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །གཙོ་བོ་ཐེག་དབྱེར་མ་
མཆིས་ཀྱང་། །བྱོད་གྲིས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་
ཆེད་དུ་ལགས། །ཞེས་པ་དང་། །རྒྱད་བྲུ་མ་ལས། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་
པར། །ལྷ་རན་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །ཉི་མ་
ལྷ་བར་མི་རྩས་བཞིན། །ཞེས་དང་། །དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས། །མེ་བྱང་བའི་རིམ་
པ་དང་འདྲ་བར་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་དང་། །གཞན་ནས་བྱ་ཁང་པ་མེ་འབར་
བ་ནས་འདོན་པ་ལ་སྤང་བོ་ཆེའི་གིང་རྟ་བྱིན་པའི་དཔེ་དང་། །འབྲོག་དགོན་པར་
འབྱམས་པའི་དཔེ་དང་། །དྲི་ཟའི་གྲོང་བྱིར་སྐྱེལ་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །

ད་ནི་གཞུང་གི་འབྲེལ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་
སློབ་མས་༼ ༣༡ ན༽ ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་པར་འབྱེད་མི་རྣམས་པ་དེའི་ཕྱིར་མངོན་པ་
བསྟན་ཅིས་པས་རྩ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། དགོས་པ་མེད་ན་ཉིང་དགོས་མི་འབྱུང་
བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བས་ཞེས་ཉིང་འབྲེལ་བསྟན་པ་འཇམ་ཡང་ན་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པའོ། །རབ་ཏུ་རྒྱལ་འབྱེད་དུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟུ་
བར་རིགས་ན། དང་པོ་སྟུ་ཞིག་གིས་བསྟན་ཅི་ན། གྱེ་བྲག་ཏུ་སློབ་པའི་ལུགས་ནི།
ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་འདི་ནི་དང་པོར་སྟོན་པས་ཡུལ་དང་གང་ཟག་སྟེ་
ཆོག་ལ་ཐོར་བུར་གསུངས་ལ། ཕྱིས་དབང་བཙུག་པ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པས་
བསྟན་བཙུག་ཏེ། དཔེར་ན་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྟེ་སྟོན་པས་ཐོར་བུར་གསུངས་
པས་བཙུན་པ་ཆོས་སློབ་ཀྱིས་བསྟུས་པ་བཞིན། འདིར། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་
ཏུའི་བུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཆོག་མཁན་ནི་ལྷ་སྦྱིད་
ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཤུ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཙུག་མོ་གལ་
བུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོག་མཁན་ནི་གང་པོས་
བསྟུས། །ཞེས་སམ། གང་སྟེལ་ལས། འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་ཤུ་རིའི་བུས། །ཞེས་
སོགས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་སྟེ་སྦྱོང་གསུམ་པ་ཡིན། །ཅིས་
པའི་སྟེ་སྦྱོང་གསུམ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པ་མེད་
པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་གྱི་འདོད་

བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་མ་རངས་པའི་ཚིག་སྟེ། འདི་ལ་ནི་འདུས་
མ་བྱས་རྫས་སུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་
ལ། སྟོན་པས་ནི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གསུང་པར་མི་རིགས་སོ། །ཚོས་མངོན་པ་བྱེད་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གི་བསྟན་
བཅོས་ནི་མང་པོ་ཞིག་གྲགས་ཏེ། འོན་ཀྱང་འདུལ་བ་དང་མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཚོས་
ཀྱི་མཚན་༼༣༩བ༽ཉིད་དམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟོན་པ་མངོན་པ་ཡིན་པས་
སྡེ་སྟོན་གསུམ་མ་ཚང་བའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལ་དབྱད་ན།
མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་སྡེ་བདུན་དག་བཅོམ་པས་བྱས་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བར་འདུག་
པས་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དེས་ཚོས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ལུས་པས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་
ཀྱི་གསུང་དང་བྱད་མེད་དུ་འཛིན་ཐང་ཞེས་དོན་གྱིས་ཞུགས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་
དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚོས་མངོན་པ་ལ་འདྲིས་རྒྱུད་ན་ཤེས་སྒྲིབ་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཡོད་པས་ཚིག་དང་དོན་ལོག་པ་སྟོན་དེ་འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་བཞིན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀས་མཐུན་པར་མི་སྟོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྟོན་
པའི་བཀའ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་ན་མདོ་སྡེ་པའི་
གཟུང་འཛིན་དང་སེམས་ཅམ་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟོན་པའི་ལུང་ཡང་
བཀའ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་མི་མཐུན་པ་སྣ་

ཆོགས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་དང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཛིག་རྟེན་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ནི། །མགོན་པོས་དངོས་བསྟན་དེ་ཉིད་དུ། །ཞེས་པ་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ལས། གཟུགས་སོགས་སྒྲེ་མཆོད་ཡོད་པར་ནི། །དེས་འདུལ་བ་ཡི་སྒྲེ་བོ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་གཉིས་སྒྱིར་བཤད། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དམིགས་པ་འམ་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་
ཟག་བཅས། དེར་མི་འགྱུར་བ་ནི་ཟག་མེད་དོ། །འདིའི་ཟག་མེད་ཅེས་པ་ཟག་པ་
བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བྱས་ན་
༼ ༣༣ ༽ དངོས་མེད་གྱིས་མཚན་ཉིད་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་
སྤྱུང་མི་རུང་ངོ་། །ཆོས་ལ་ནི་དངོས་པོས་བྱབ་ཅིང་དངོས་པོ་ལ་འདུས་བྱས་མ་
བྱས་གཉིས་སྤྲེངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་པ་ལ་སྒྲེས་པས་མ་བྱབ་པར་མ་
ཟད་སྒྲེ་བས་ཀྱང་མ་བྱབ་སྟེ། འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་
ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་ལ་དེའི་
མཚན་ཉིད་སྒྲེ་གནས་ཀྱི་འཛིག་བཞི་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་

སྒྲེབ་དང་ལྷན་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲེད་གོས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། གནས་རྒྱལ་པར། དེ་ནི་
མི་སྒྲེའི་ཚས་ཅན་ཉིད། །ཅེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གནས་གཉིས་པར། རྒྱ་དང་
རྒྱེད་དག་མེད་པར་ནི། །སྒྲེབས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོས་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་དོན་བྱེད་པར་ཡང་མ་
ངེས་ཏེ། རྟག་དངོས་གྱིས་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
ན་གཅིག་ཅུ་བསྐྱེད་པར་འབྲུར་ལ། དེའང་དབྱུང་མི་བཟོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་
རྟག་དངོས་གྱིས་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་དོན་བྱེད་པ་ནི་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དངོས་
པོ་ཡིན་ན་རྣམས་སྤྲུལ་པ་ནི་ཡིན་དགོས་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་
སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡང་རྣམས་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ན་ཡང་དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་དང་རང་མཚན་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། ལུས་ཚུ་བཞིན་དུ་
ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ། ཞེས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེའི་ཆེ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་རྣམས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་ཀྱན་རྫོབ་
པའི་དངོས་པོས་དངོས་པོའི་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དེ་
བརྟགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་ན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་དངོས་པོར་མི་འཛོག་གུང་
དངོས་པོ་ཙམ་གྱིས་གོ་མི་ཆོད་པར་ཡང་བཞག་དགའ་སྟེ། སྤྱི་མཚན་གྱི་ཆོས་གྱིས་
དོན་བྱེད་པར་རང་། ༡༩༣༠ །མྱུང་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མདོར་ན་
ཟག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ནི་གནས་ཐོད་པ་

དང་སྐབས་འབྱེད་པའོ། །

གནས་ཅི་ལྟར་ཐོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་
ནས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤ་རྒྱས་ཀྱན་འགོ་ནི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ཆར་ལ་དམིགས་པའི་
སྒོ་ནས་རྒྱས་ལ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགོ་མིན་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་ཀྱི་
རང་རིས་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་ཏེ། ལྡ་པར། སྤ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་
རྣམས་ནི། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་
འགྱུར། །ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤ་རྒྱས་མ་
སྤངས་གིང་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་མ་དམིགས་ཀྱང་། རྒྱད་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་
ཟག་པ་རྒྱས་པ་སྟེ། ལྡ་པར། གང་ཞིག་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་པ། །དེ་ནི་དེར་
མཚུངས་ལྡན་སྒོ་ནས། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྤ་རྒྱས་ཀྱན་འགོ་ནི་འདོད་པར་སྟུག་
བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་ལོག་ཁྱུགས་ལྟ་བུ། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ལོག་ཁྱུགས་ཐ་མ་
གསུམ་བསལ་བའི་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བདུན། སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་
གཉིས། ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་
སྟེ་བརྟུ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེའང་རང་སའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ཆར་ལ་དམིགས་ནས་
སྐལ་བ་མཉམ་པས་ཁམས་ཀྱན་འགོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྡ་པར། སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱ་
མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང་། །གང་དང་ལྡན་ཅིག་མ་འདྲེས་
པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀྱན་ཏུ་འགོ། །ཞེས་སོ། །སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་ནི་བརྟུ་

གཅིག་པོ་དེ་ལས་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་བསལ་ནས་ཁམས་དང་ས་གོང་མར་
དམིགས་ནས་འབྱུང་སྟེ། ལྟ་བུར། དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས། །ལྟ་བུ་
གཉིས་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འད་དམིགས་ན་༼༣༤ན༽རྒྱས་
བས་མ་བྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱ་དམིགས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པ་དང་།
རྒྱལ་བ་མི་མཉམ་བས་གོང་དུ་དམིགས་ཀྱང་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྟ་བུར། ཟག་མེད་གོང་
མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གི་ར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་བྱིར། །ཞེས་སོ། །ཟག་
མེད་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་ལ་ཡང་ལོག་ལྟ། ཐེ་ཚོམ། དེ་ལྟར་གྱི་མ་རིག་པ་དང་
འབའ་ཞིག་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སོ་སོར་འགོག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་སྟེ།
ལྟ་བུར། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང་
། །ལྟར་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། །བྱུག་ནི་ཟག་མེད་སྟོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་
སོ། །མདོར་ན་རྒྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགོ་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་དང་། མི་
མཉམ་པའི་ཀྱན་འགོ་གོང་ས་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྒྱས་པ་ནི་
རང་སའི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་བུ་པོ་ཁོ་ན་རྒྱས་པར་འབྱུང་རོ། །ཀྱན་འགོ་མིན་པ་
ནམས་ནི་རང་རིས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་གིང་རྒྱས་པ་ཡང་རང་རིས་ཁོ་ན་འོ། །དེས་
ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་འབྱུང་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ནི་མཚུངས་ལྟར་
གྱི་རྒྱས་འབྱུང་རོ། །གཉིས་པོ་མི་འགལ་ཏེ། གང་དམིགས་པས་རྒྱས་འབྱུང་ཡིན་
པ་དེ་མཚུངས་ལྟར་གྱི་རྒྱས་འབྱུང་ཡིན་ལ། མཚུངས་ལྟར་གྱི་རྒྱས་འབྱུང་ལ་ནི་

དམིགས་ནས་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས་མ་བྱལ་སྟེ། ཟག་མེད་དང་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཟག་མེད་དང་
ས་གོང་མ་ལ་ནི་བདག་ལྟ་དང་སྟེན་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བདག་གིར་མ་བྱས་
གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དམིགས་ཀྱང་རྒྱས་པས་ནི་མ་བྱལ་སྟེ། རྟུག་
བསྐྱལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཀྱང་ཀྱུན་
འབྱུང་མཐོང་སྤང་སོགས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་རྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ལ་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟན་ཀྱང་། །༣༤བ། རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དམིགས་
ན་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕྱ་རྒྱས་མ་སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ལྷ་པར།
རྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། །ཀྱུན་འགོ་རྟུག་མ་རྣམས་གྱིས་
ལྟན། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་ཕྱ་རྒྱས་ནི། ཙྴ་ཉོན་དུག་ལ་ལྟ་བའི་དབྱེ་བས་
བཅུ་ལོ། །དེས་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཚུལ་གྱིས་འདོད་ཁམས་ན་
མཐོང་སྤང་སོགས་སྟེ། སྒྲོམ་སྤང་བཞི་སྟེ་རི་སྐད་དུ། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་
བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་རྟུག་བསྐྱལ་ལ་
སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་
ཡིན། །ཅེས་སོ། །ཁམས་གོང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རེ་སྟེ། ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་
དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འབྲ། །དེ་ལྟར་དགྲ་བཅུ་
བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་གོ་བརྒྱད་དུ་འབྱུང་བ་ལས། ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་

པ་བརྒྱུ་གཉིས་ཏེ། འགོག་ལམ་ཟག་མེད་ལ་ཕྱ་རྒྱས་གསུམ་གསུམ་དམིགས་པར་
 མདོར་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ། ལམ་ལ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་ཟག་མེད་ས་
 དགའི་ལམ་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ལོག་ལྟ་སོགས་གསུམ་པོ་དེས་
 བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གི་ཆོས་ཤེས་སྤྱོད་མཐུན་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པར་མ་
 ཟད། ཟག་མེད་ས་དགའི་རྗེས་ཤེས་སྤྱོད་མཐུན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་ཡུལ་ལ་
 ཁམས་གོང་ས་བརྒྱད་གྱི་ལོག་ལྟ་སོགས་གསུམ་པོ་དེས་དམིགས་པས། དེ་ལ་
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དབྱེ་བས་དྲུག་སྟེ་སྟེ་མ་དྲུག་དང་བརྒྱུ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་དེ། རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་དང་། ལམ་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་པས། ལས་
 དྲུག་ས་དགའི་ལམ་ནི་དེའི། སྟོན་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ལྷག་
 མ་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་
 དམིགས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་(༣༥)ནོ་སའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
 པའི་མ་རིག་པ་དྲུག་གོ། དེའི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱུ་གཉིས་ནི་མཚུངས་
 ལྷན་ཁོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་པ་
 དྲུག་ ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་བཙོ་བརྒྱད་དེ་
 ཉེར་བཞི་ལ་དམིགས་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་སྤྱི་ཅིང་རང་ས་དང་
 གོང་ས་ལ་དམིགས་པ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །

ཅི་ཆོས་དུ་ཞིག་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་

ཞེན། སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྟེ་གསུམ་པོ་
ལ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཅན་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་དམིགས་
ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་དགེ་བས་འདོད་པར་དམིགས་པ་གཅིག་དང་། སྤྲུག་
བསྐྱེད་ལ་ལོ་ཚེས་ཤེས་ཚུགས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་དྲི་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་
སྟེ་སེམས་ལཱའི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ནི། ལྷ་བར། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐོང་གོམས་
པ་ཡིས། །སྤང་བྱ་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ། །རང་གི་གསུམ་དང་གཟུགས་
གཏོགས་གཅིག་ དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་
ན་སྤང་བྱ་དེ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་རང་ས་པའི་དེ་གསུམ། འོག་སའི་གསུམ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོམ་སྤངས་གཅིག་ དྲི་མེད་གཅིག་སྟེ་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་
བྱེད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ལས་སྐྱེས་རང་གི་དང་། འོག་གསུམ་གོང་གཅིག་དྲི་
མེད་ཀྱི་འང་། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱིས་ནི་སྤང་བྱ་དེ་གསུམ་ལ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་གསུམ་དང་། དྲི་མེད་གཅིག་སྟེ་བརྒྱུས་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་དེ།
གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས། །གསུམ་དང་ཟག་མེད་སྒྲིབ་
ཡུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ནི་
༼ ༣༥ ༽ ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་གོང་དུ་ལྷ་དང་། བརྒྱད་དང་། བརྒྱུས་དམིགས་
པར་བཤད་པ་དེ་དག་གཞིར་བཞག་ནས། དེའི་སྟངས་དུ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་
རང་བསྐྱེད་པས་དུག་དང་དགྲ་དང་བརྒྱ་གཅིག་གིས་དམིགས་ཏེ། འགོག་དང་

ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀྱན། །རང་གིས་སྒྲགས་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟར་བཤད་པས་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པ་ན་དམིགས་ཀྱང་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་
རིགས་བཞི་ལ་དམིགས་ཀྱང་དེར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་རང་
རིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་མེ་སྟེ་བཤད་པ་ནི།

འོ་ན་ཟག་བཅས་མཐའ་དག་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་བྱུ་
བར་ངེས་སམ་ཞེན། དེར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་སྤྲ་རྒྱས་དང་
བཅས་པ་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ཉོན་མོངས་སྤྲ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་
འགྱུར་བའི་རྒྱས་འགྱུར་ནི་མཚུངས་ལྡན་མ་སྤངས་ན་རྒྱས་འགྱུར་དང་། སྤངས་ལ་
མ་བྲལ་བའི་ཆོ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལས། དང་པོ་ནི། སོ་སྒྲེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་སེམས་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་མཚུངས་གཉིས་ཀས་རྒྱས་
པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ནི། མཚུངས་ལྡན་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པས་རྒྱས་པ་ནི།
སྟེག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། །ཀྱན་འགོ་སྟེག་མ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྟན། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་སྟེག་རྣམས་
ཀྱི། །ཞེས་སོ། །རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི། འཕགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པའི་སེམས་

ལ་དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་པ་སྤངས་གིང་། ཟག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་
གནས་པས་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སེམས་དང་། དེ་དང་
ལྟན་ཅིག་༼ ༥༦ ༽ འདུག་པའི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་མི་སྤྱི་བའི་ཚེས་ཅན་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་ཟག་པར་གྱུར་པ་དག་ལས་ནི་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཐོབ་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་ལ་མཚུངས་
ལྟན་གྱི་རྒྱས་པས་བྱབ་པར་བཤད་པ་དེའང་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་མེད་
པར་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་ཟག་བཅས་དང་མ་
སྤྱིབ་ལུང་མ་བརྟན་ལ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་
པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཀྱང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དམིགས་ན་མི་རྒྱས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་
རང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ།
ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྱུར་གྱི། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ནའང་ཟག་མེད་ནི་སྤྱ་
རྒྱས་ཀྱིས་དམིགས་ཀྱང་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གཤམ་དགོས་
སོ། །དེའང་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་ལ་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས་བྱབ་
པར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྤྱ་རྒྱས་རིགས་ལྡེ་པོ་གང་རུང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་སོ། །དེས་ན་ཟག་པས་དམིགས་པ་དང་། ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
པ་གང་རུང་གིས་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་ཀྱང་། བཅས་པའི་སྤྱོ་མཚན་ཉིད་པ་ཕྱི་མ་

ལ་ཞུགས་གིང་། དང་པོ་ལ་དེར་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པ་དང་། མི་རྒྱས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཅིང་། གཉིས་པ་ཟག་མེད་དང་
གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་ལ་ནི་བཅས་པའི་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་པ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པ་ལས་འབྱུང་གི། །འདིར་ཡང་
ཅུང་ཟད་ཙམ་སྟོས་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །

བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྟོས་ནས། དེ་རྒྱུ་གང་ཞེ་
ན། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་བཀོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་ཐམས་
ཅད་མདོར་བསྟུས་པ་དང་། བན་ཚུན་སྤང་བའི་དངོས་འགལ་བསྟན་པའི་ཆེད་
ཡིན་ནོ། །དངོས་འགལ་ལ་ནི་སྤང་གསུམ་པ་མེད་དེ། ལུམ་པ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་
པས་ཟག་བཅས་སུ་གྱུང་བའི་ཆེ་ཟག་མེད་ཁེགས་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་།
ཟག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཆེ་ཟག་བཅས་སུ་གྱུང་བས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་
པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་སྟོན་རིགས་སོ་
ཞེ་ན། རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་སུ། གང་ཞིག་བཤད་ན་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟགས་པར་མི་
འགྱུར། ཡང་ན་བསྟན་བཅོས་ནི་དེ་དག་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ་ཕྱོགས་དེ་
གཉིས་ཏྲོགས་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་བོར་བ་དང་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ནས་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་ལ། དེས་ན་སྤང་དོར་གྱི་ཆོས་སུ་སྐྱེས་སུ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་འདི་
གཉིས་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ། ཟག་བཅས་ལ་ཆོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་རེ་ཞིག་སྤང་
བྱ་ཡིན་ཀྱང་། སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ། ཟག་
མེད་ལས་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་སྤང་བྱ་མིན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་སྤང་བྱ་
ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྤང་དོར་དུ་ངེས་པ་
མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཅིང་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བྱ་དང་ཟག་མེད་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཟག་བཅས་རྒྱས་བཤད་དང་། ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་
ལ། ཅུ་བའི་དོན་དང་། དོགས་པ་གཙོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་གང་སྤྱིར་དེ་དག་ལ། །

ཟག་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །

ལམ་མ་གཏོགས་ཏེ་ཡོན་ཏེ་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཞེས་པས་ལམ་
དང་འདུས་མ་བྱས་སེལ་ལོ། །གང་གི་སྤྱིར་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་

གསུམ་ལས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའོ་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་བྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་དེར་འགྱུར་ལ།
ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱང་ཏུ་སྟོན་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་ཁོ་ན་དེར་
འགྱུར་ཞིང་། དཔེ་སྟོན་པས་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན་དག་གི་སྒྲེ་མཆོད་དུག་
ཁོ་ན་དེར་འགྱུར་བས་བྱབ་ཆུང་ངོ་། །ཟག་པའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་
བྱབ་ཆེས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྟོ་གོས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ཡུལ་
ཡིན་པས་ཟེར་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་འགོག་ལམ་
ཟག་པའི་དམིགས་པར་ཕྲ་རྒྱས་སུ་བཤད་པས་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་ངོ་། །རང་
ལྷགས་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྩ་བ་དང་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཏུ་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཏེ། རྒྱས་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་སྐད་ཅིག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྒྲེ་ཞིང་གནས་ཐོད་པའོ། །ཕྱིའི་སྟོན་དང་
དག་བཅོམ་པའི་སྤང་པོ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཟག་པ་དམིགས་པའི་སྟོ་
ནས་རྒྱས་པས་ཟག་པ་ལ་ཡང་ཟག་པ་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལམ་བདེན་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་
ཟག་པ་རྒྱས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆེ་ཟག་པ་སྤངས་ཟེན་པའི་འདུས་བྱས་

དང་། ཟག་པ་མ་འོངས་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚས་ཅན་དུ་བྱས་པ་གང་དག་མི་བཟུང་
སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྣམ་
སྟླན་གྱི་ཡུང་པོ་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་པ་ཡང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྱུར་
༼༤༧༽གྱིས། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་ཁོ་
ན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་གྱི། མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་
རྒྱད་གྱི་དམིགས་པ་དེས་ཟག་པ་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་པས་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་
ལ་ཟག་པའི་གནས་ཐོད་པས་དམིགས་པས་རྒྱས་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་
ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ནི་ཟག་པ་དམིགས་པས་རྒྱས་པ་ན་གང་ལ་
དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དེར་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱས་པའོ། །ཟག་བཅས་ཉོན་
མོངས་ཅན་མིན་པ་ལ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་རྒྱས་པའོ། །ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱིས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ན་རྒྱས་པའོ། །

ཡང་འདོད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བྱ་ཟག་པ་ལ་མཐོང་སྤང་རིགས་བཞིའི་ཉོན་
མོངས་དང་། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡོད་པས་སྤང་བྱ་མ་རིག་པ་ལྟ་བུར་རིས་འདྲ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལས་གཅིག་སྤངས་པ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་སྤོང་བར་ཐལ་
ཅེན། མིན་ཏེ། བདག་ཏུ་མོངས་པ་ལ་ཀྱན་བརྟགས་ལྡན་སྟེས་གྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་
བཞིན་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་ལམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་འཆད་པས་སྤང་
བྱ་དང་། དེའི་ནང་ནས་སྒྲོམ་སྤང་དུ་འཆད་པ་ནི་རགས་པ་ཅམ་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་
ལ། ལམ་གྱི་ཆ་ནས་སྤང་བྱ་དང་། ཟག་པའི་ཆ་ནས་སྤང་བྱའོ། །ཞེས་ཞེབ་ཏུ་
བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་སྦྱོར་ཟག་མེད་དུ་འཆད་དགོས་ཏེ། ལམ་མ་གཏོགས་
པའི་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་གྱི་མཚན་གཞིར་བབྱང་བའི་ཕྱིར་བྱབ་སྟེ། དེ་
གཉིས་ལམ་དུ་གཏོགས་པས་སོ་སྟམ་ན། མ་གཏོགས་པའི་རྒྱའི་ལམ་ནི་དེ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
༼༤༥༽རོ། །

**གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།**

ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། །

ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །

ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་མཚན་
གཞིའོ། །འདི་ལྟར་སྒྲོས་ན་ཅི་ཟག་བཅས་གྱི་ཚིག་གཉིས་གྱི་ལམ་དང་འདུས་མ་
བྱས་ཟག་མེད་དུ་བསྒྱབས་པ་དང་འདིར་ཡང་སྒྲོས་སོ་ཞེན། ལན་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤང་པོ་གསུམ་པའི་ལོག་ཏྟག་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོར་བ་ལ་
བདེ་སྤྱུག་བར་མ་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པ་ལྟར་དཔེས་སྟོན་པས་སྤོད་དང་དག་
བཅོམ་པའི་སྤང་པོ་ཟག་པའི་ཏེན་དང་། གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་

ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་པའི་
དོགས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་གྱིས་གོ་ཡང་
གསལ་བར་འཆད་པས་མི་སྒྲོལ་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་བཞིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སློ་གྲོས་ནི་ལམ་མ་གཏོགས་ཞེས་བསྟན་
པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་དོགས་པ་བསྐྱོག་པའི་
ཕྱིར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་སྒྲོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་མ་གྲགས་པས་ཟག་མེད་
དུ་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་རང་སྒྲས་བསྟན་ཅེས་ཟེར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཟག་བཅས་
ལས་བསྐྱོག་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། བྱངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ནི། གསུམ་ཞེས་པ་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་སྐད་ཅིག་དང་རྩལ་ཐུན་ལ་སོགས་པ་
འདུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་མང་བ་དང་། གནས་མ་བྱ་
པས་འདུས་མ་བྱས་བརྟགས་འགོག་གཅིག་ཤུར་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་འདུས་མ་
བྱས་ཉུང་བར་འདོད་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་འོ། །ཡང་སྟེ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་
ནུམས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལྟར་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་
པ་གཉིས། ཞེས་བསྟན་པའོ། །འོ་ན་ལམ་༼༣༥༽ཀྱི་བདེན་པ་ནི་མཐོང་སྒྲོམ་
མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་མོ། །ཅི་ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཟག་བཅས་ཡོད་པ་མིན་
ནམ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ཟག་བཅས་ནི་ཟག་མེད་ལམ་བདེན་དེ་དང་དེར་མི་འཛིག་
སྟེ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པར་མི་རུང་བའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དག་པ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལམ་བདེན་དུ་མི་རུང་
སྟེ། བརྒྱད་པར། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་སྦྱང་
བྱ། །ཞེས་ཟབ་པའི་གནས་ཐོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་ཅེ་འི་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་མི་སྒྲོ་བ་ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་
བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་སྒྲོ་བ་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟག་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། འོ་ན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བར་
ཁས་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་པ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་དང་
ཟག་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་མཉམ་རྗེས་ཀྱིས་འབྲེད་པ་དག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྒྲོམ་
ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དོན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་མིན་ལ་རགས་ལས་པ་དང་། དགེ་བ་དག་པ་པའི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི་གིན་ཏུ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲོམ་
ལམ་ལ་བྱིས་འཕགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་
སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་
རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། རི་སྐད་དུ། ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྒྲོམ་གཉིས་
ཀྱི། །ཞེས་སོ། །གཞན་དུ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་

ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་དང་སྒྲོམ་པ་ལས། །ཞེས་པ་དང་སྒྲེལ་ནས་༼མེན༽འཆད་
པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐར་ལམ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
ལའང་འཕགས་ལམ་གྱིས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གྱིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་
ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
ལའང་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་དག་པ་
གཉིས་ལས། གཉིས་ཀ་ལའང་མཉམ་རྗེས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཟག་
བཅས་དེ་དག་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་ཀྱང་གྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་
སྐྱེ་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

**གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རམ་མཁའ། བརྟགས་འགོག། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་
པའོ། །དང་པོ་ནི།**

དེ་ལ་རམ་མཁའ་མི་སྐྱབ་པའོ། །

འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ལ་བྱེ་སྒྲུ་ལྟར་ན། རམ་མཁའི་མཚན་གཞི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
རྗེས་མཚན་ཉིད་མི་སྐྱབ་པའོ་སྟེ་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་རྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་བྱེ་སྒྲུ་
ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་གཟུགས་ཉི་བར་ཞི་བ་ཙམ་ལས་རྗེས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་
ཅིས་སོ། །བྱེ་སྒྲུས་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་། མདོ་ལས། དམ་ཟེ་ཞིག་
གིས་ཀྱེ་གློ་ཏམ། ས་ཅི་ལ་བརྟེན་ལགས། དམ་ཟེ་ཆུ་ལ་བརྟེན་ནོ། །ཆུ་ཅི་ལ་

བརྟེན། རླུང་ལ་བརྟེན་ནོ། །རླུང་ཅི་ལ་བརྟེན། ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན། དེ་ཅི་ལ་
བརྟེན། དེ་ནི་བརྟེན་མེད་པ་སྣང་བ་མེད་པ་དམིགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སྒྱིར་ནམ་མཁའི་རྣམས་ལ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ལུ་ག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །སྣང་དང་ཐུན་པ་དག་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གཞུགས་སུང་གིས་བསྐྱས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་སྐབས་
དོན་མིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དོན་བྱེད་ལུས་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་ལའང་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་རྟེན་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་སྣ་མ་
༼༤༧༽མི་བཟུང་གི །ཕྱི་མ་རྟེན་ཀྱི་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་ལ།
མི་སྒྲིབ་པ་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་ལ། འོ་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་གྲུབ་
སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་མཐུ་ལྡན་ཀྱི་ཤེས་པས་གཞན་ཀྱི་ཤེས་པ་སྒྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཤེས་པའི་བྱེད་པ་སོན་འདུག་པ་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་
འོངས་པའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་སྒྲེབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟག་པ་དང་
རྣམས་ཡོད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་སྣང་ཡུལ་དུ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་གྲགས་པའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས། དེ་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་གཞན་ལ་མི་
སྒྲིབ་པས་རྗེས་སུ་དཔག་གི །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་སྐྱོདོན་ཀྱང་ཡུ་ཀུཤ་སྟེ་གོ་

འབྱེད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སློབ་པ་མེད་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་
པའོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་རྩིག་སོགས་སློབ་བཅས་ཀྱི་གོར་ནམ་མཁའི་གོ་དེ་གོ་སྒྲ་མ་དང་དབྱེར་
མེད་དུ་ཡོད་དམ་དབྱེར་བཅས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ནམ་མཁའ་གཟུགས་
ཙན་དང་སློབ་བཅས་སུ་ཐལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནམ་མཁའ་སློབ་མེད་ཀྱི་གོར་
རྩིག་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་གོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཅེ་ན། ནམ་མཁའི་གོ་ནི་
གང་དང་ཡང་འདྲེས་པ་མེད་པའི་གོ་འབྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེའི་
གཟུགས་ཙན་གཞན་གང་དང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་གོ་གཅིག་པ་དང་མི་གཅིག་པར་
དབྱེད་བྱར་མེད་དེ། དེའི་གོ་ཡུལ་གང་དུ་འང་འདི་ལྟར་གནས་ཞེས་བཟུང་དུ་མེད་
པའི་རྟེན་ཙན་གྱི་རྣམས་སུ་གྲུབ་ཅེས་བྱ་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་ནམ་མཁའི་རྣམས་མེད་ན་
ནི་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱང་ཐོད་པར་མི་༼༧༠ན༽འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ནས་ཀུན་ཏུ་གོ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་མོད། འོན་ཀྱང་
ནམ་མཁའ་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་མི་རྟག་པར་འབྱུང་བ་དང་།
ནམ་མཁའ་ནི་ཡུལ་གང་ནའང་མི་གནས་ཤིང་དོན་བྱེད་པ་སྤིད་ན་རི་བོང་གི་རྩ་
ལའང་དོན་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ལན་ཡང་ལྟོན་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །
སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའི་མཚན་གཞི་ནི་གང་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བ་
ཚོས་ཅན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ལུང་ལས་བདེན་པ་བཞིར་བཤད་པའི་འགོག་བདེན་
རྩ་ས་སུ་ཡོད་དེ། བདེན་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ལྟག་མ་གསུམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
འདོད་པ་ལ། དེ་ནི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་བས་བཞིར་བཤད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པས་ལྟག་ལྟན་འབྲུལ་བཅས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་
འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་དགག་བྱ་ཟག་བཅས་
འགགས་ཙམ་ལ་འདོད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པའོ། །འཛིག་རྟེན་པས་ཐོབ་པ་ལ་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན།
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེད་བཞིན་པའི་ཚོས་མཚོག་སྟན་གཅིག་པ་དེ་དང་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའི་འཕགས་པ་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱང་འགོག་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པས་
འཛིག་རྟེན་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་མེད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་
ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །སྒྲོད་ནི་སྟུག་བསྐྲུལ་
ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཞེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་
པའི་འགོག་པ་སྟེ་མར་གྱིས་གང་བའི་བུམ་པ་ལ་མར་གྱི་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བར་
གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །

ད་བྱེ་བཞི། ཅི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅི་

ན། སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་(༤༠བ)པའི་རྫས་རྣམས་རི་སྟེད་པ། །བྲལ་བའི་
རྫས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་པས་ལྷན་རྫས་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ཐ་དད་ཅིང་གཉེན་
པོ་འང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ལྷ་ཐ་དད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤྲུག་བསྐྱལ་
མཐོང་སྤང་གི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ན་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ལ། །འདོད་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྷག་མའི་ཡང་འགོག་པ་ཐོབ་པས་གཉེན་པོ་
སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་སྤང་
དགུ་དགུ་གྲ་གཅིག་མཐོང་སྤང་བརྒྱད་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་
བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་དགུ་ཐ་དད་དོ། །ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། མདོ་ལས། དག་
སྤོང་མ་ཆོས་སྒྱུན་ཅིས་པ་འཕགས་མ་ཞིག་ལ། སྒོན་གྱི་ཁྱོད་ཁྱོར་གྱུར་པ་དག་
བསྟེན་ས་ག་ཞེས་པས། འཕགས་མ་འགོག་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་
ས་ག་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཏེ། ཐ་དད་ན་འདྲ་
བ་པོ་དང་། འདྲ་ཡུལ་དང་། འདྲ་ཆོས་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། མདོར་རྒྱུའི་སྐྱ་མི་
མདོན་པར་བྱས་པ་ནས་ལན་བཏབ་པར་གསལ་ཏེ་འདི་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡང་མ་
ཡིན་ལ། འདིའི་འདྲ་བའི་རྒྱ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། འདྲ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་
འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟའི་ཆོག་སྦྱོར་ལས་
དོན་གྱི་གོ་བ་འཕེན་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་
ལས། །དོན་དེ་ཉིད་ནི་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། །དབེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྒྲིན་དང་

། སྤྱིད་སྒྱུབ་འཕོང་སྒྱུན་ཞེས་པ་ལམ། སྤྱོན་པོ་མཚོ་སྒྱུས་འགྱུར་ཞེས་
བཞིན། ཞེས་སོ། དེས་ན་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་འདྲ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བའི། རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྱུ། འགོག་པ་ལ་འགོག་
པ་འདྲ་བ་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་
གོ་ ཞེས་སོ། མཛོད་སྤྱི་པ་ནི། འགོག་པ་མེད་དགག་ཡིན་(༢༡)ན་པས་གཅིག་
དང་ཐ་དད་ལས་གྲོལ་ཀྱང་དགག་བྱ་ལ་བསྟོས་ནས་ཐ་སྟོད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་
འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཕ་བའི་ཚིག་དོན། དེའི་དོགས་པ་བཅད་པའོ། རང་པོ་ནི།

སྒྱེལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པ། འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྫས་སུ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་
ལས། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་རན་སོང་གི་འགོ་བ་འགག་གོ་
ཞེས་གསུངས་ལ། རན་སོང་གི་རྒྱ་མི་དགོ་བ་དག་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་
པའི་བརྟགས་འགོག་མ་ཐོབ་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་སྒྱུས་པས་མི་དགོ་བ་བྱེད་པའི་
རྒྱུན་མ་ཚང་པས་བརྟགས་མིན་ཐོབ་ནས་རན་སོང་གི་འགོ་བ་འགག་སྟེ། རྒྱུན་མ་
ཚང་བ་ཙམ་ཡིན་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུན་ཉི་བ་ན་སྒྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་འདིར་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་རན་སོང་གི་འགོ་བར་སྒྱེ་
མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པོ། །གཞན་དག་ནི་

ཀྱེན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་ཅམ་ལ་བཏགས་པར་འདོད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་དགག་
བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པ་བཏགས་པའི་འགོག་པ་ལས་གཞན་
པའོ། །སྤྱིར་འགོག་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པས་འགོག་པ་དང་།
སྟོམས་འཇུག་གི་འགོག་པ་གཉིས་དང་། སྐྱེ་བའི་འགོག་པ་འདུ་གཤམ་མེད་པ་དང་
། སོ་སོར་བཏགས་འགོག་དང་། བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །དེས་ན་
སྐྱེ་ལ་ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་གྱི་འགོག་པ་སྐྱེས་ཟིན་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་གཙོ་བོ་
ལ། གཏན་དུ་ཞེས་པས་སྐྱེ་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་འགོག་པ་སེམས་མེད་
གསུམ་གཙོ་བོ་དེ་དེ་དག་ནི་ཕྱིས་དགག་བྱ་སྐྱེ་བས་གཏན་དུ་མི་འགོག་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཅིས་མི་འགོག་ན་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་
སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་འགྲུར་ཡིན་པས་རྗེར་དུ་ཚུ་བསྐྱེལ་བ་ལྟར་རེ་ཞིག་འགོག་ལ། འདིར་
དེ་ལྟར་མ་༼༡༩༽བཞུགས་ཤིང་། འགོག་གཞན་གྱིས་བཏགས་འགོག་སེལ་ཏེ། ཀྱེན་
མ་ཚང་བའི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པར་བརྗོད་དོ། །འདིར་
མཚན་ཉིད་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་སྟེ་པས་སྐྱེ་སོགས་གྱི་འཇིག་པ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་
སྐྱར་ནས་དེ་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཐང་དང་བཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་ལ་འང་
འཇིག་པ་ལ་འཇིག་བྱེད་གྱི་རྣམ་རིས་གཉིས་པ་ཞིག་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྲུར་དོགས་ནས་སྐྱས་་
མོད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་ཀྱན་བཏགས་གྱི་བདེན་པར་རྟོག་པ་ཉིད་གྱིས་ལོག་པར་

ཤེས་པ་སྟེ་དུག་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གོར་མ་ཆགསོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་
མ་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པར་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱབ་བྱར་ཆེས་
འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་བཞོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་
ལ་དངོས་པོ་རང་དུས་སུ་གནས་པར་དོན་བྱེད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་
བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་དོན་བྱེད་
པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཐལ་ལ། དེ་འང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟེ་འཕགས་ཀྱི་སྤྱང་
བ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དུས་སུ་མི་
གནས་པར་དོན་བྱེད་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོར་དངོས་པོ་དོན་
བྱེད་རུང་བར་སྤང་སྟེ་སྐྱེ་མའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་དེ་དག་གྲུབ་པ་ན་གང་
དངོས་པོ་དེ་དག་རང་དུས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆོས་དེ་
དག་དངོས་པོར་གནས་པ་ཅིར་ཡང་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་
གཞར་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པས་བྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་བདུ་བཞིན་ཞེས་
འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ཉི་ལྔ་
མེད་པར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་༼༤༡ན༽གི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྟན་གྱང་། ཐེག་
དམན་པ་དག་འཛིག་པ་བསྟན་པས་དངོས་པོ་དག་སྐྱེས་ནས་འཛིག་པའི་སྟོང་
ཉིད་དུ་གོ་བ་ལས། གདོད་ནས་སྟེ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དུ་མ་གོ་བ་ལ་

ཐུགས་མ་རངས་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་
བསྟན། །ཀུན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་དོན་དུ་ནི། །ཀུན་གྱི་
པ་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་འབྱུང་ལ། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་ཚབ་དམ་
པས། །འཛིག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་དོན་ཅན་གྱི་སྐྱས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་
བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་
བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཅེས་དང་། མི་རྟག་དོན་
ནི་མེད་དོན་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པར་བཀའ་སྤྱད་ཏོ། །

དེས་ན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་སྤངས་པ་སྟོན་སོང་གི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་
སྤར་བྱོན་པ་ལ་ཆེ་བ་ནི། སྤྲུལ་བའི་བར་གཤེགས་པའི་ལུང་ཙམ་ལས། སེམས་
ཉིད་མི་རྟག་པར་རང་གིས་འཛིག་པའི་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གིས་སྟོང་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ས་ཆེན་པོའི་རྣལ་ཙམ་
བྱོན་པ་ལ། ས་པའ་པས། བདག་གྲུང་དོ་རྗེའི་ཕག་མོ་ཡི། །བྱིན་རྒྱལ་ཙམ་རེ་
བྱས་པ་ལ། །དཀར་པོ་གཅིག་ཐུབ་བསྟན་ནས་གྲུང་། །ཁྱོད་བ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པ་
ལ། །མཐོང་ལམ་དུ་ནི་ངོ་སྤྲད་ནས། །རྩོལ་སྐྱབ་མེད་པའི་དོན་བསྟན་
ན། །ཆོགས་པའང་འདི་བས་མང་བར་འདུ། །ལོངས་སྐྱོད་འབུལ་བའང་མང་
བར་འགྱུར། །སྐྱོན་པོ་ནམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་ལྟ་བུར་མོས་པ་

སྒྱེ། རྩོམ་གྱི་གནད་ནུམས་མི་ཤེས་པའི། རྩེ་སྤྲོད་འཛིན་པར་སྒྲོམ་པ་ཡང་། རྟེ་
ལ་ལྟག་པར་དད་འགྱུར་བ། །བདག་གིས་ལེགས་པར་༼༤༩བ༽གོ་མོད་
གིས། འཁོར་དང་ཟང་ཟིང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་བསྐྱས་
པ་མིན། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །ཕན་པར་བསམས་ནས་བཤད་
པ་ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཟང་འིང་
གིས། ད་ནི་ཁོ་བོས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུགས་ཉིད་བང་པོ་ལ་གྲུན་ཀ་འགོད་
པར་འདོད་དེ། འདི་རྒྱད་དུ། བདག་ཀྱང་རྫོགས་སངས་རྒྱས་གྱུར་ནས། འོད་
ཟེར་ཅམ་རེ་འགྲེད་པ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་བསྟན་ནས་ཀྱང་། རྟོགས་པ་ཅུང་
ཟད་སྒྲེས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་དུ་ནི་ངོ་སྤྲོད་ནས། འདུ་བྱར་མེད་པའི་དོན་
བསྟན་ན། རྩོགས་པ་འང་འདི་བས་མང་བར་འགྱུར། འོངས་སྤྲོད་འབུལ་བའང་
མང་བར་འགྱུར། མཁས་སྤྱོད་ཀྱང་གྱི་བསམ་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མོས་
པ་སྒྱེ། རྩོམ་གྱི་གནད་ནུམས་མི་ཤེས་པའི། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྤྲོ་རྩོགས་ཀྱང་
། རྟེ་ལ་ལྟག་པར་དད་འགྱུར་བར། །བདག་གིས་ལེགས་པར་གོ་མོད་
གིས། འཁོར་དང་ཟང་ཟིང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་བསྐྱས་
པ་མིན། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །ཕན་པར་བསམས་ནས་བཤད་
པ་ཡིན། །ཅེས་སྒྲུས་ན་སྟོན་པ་ཤུགས་ཉིད་ཀྱང་ངོ་ཆ་བས་གདོང་དུང་དེ་ལྟམ་
ལྟམ་པོར་མི་འགྱུར་གང་། ཞེས་སྒོལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བསྟིང་ཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའང་

ཐོས་སོ། །

སྒྲོན་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའོ། །དེའང་མེད་དགག་ཏུ་སྒྱུར་ན་ཤེས་རབ་མེད་པས་སམ། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་
སྒྱུར་ན་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་ཐོབ་བོ་ཞེས་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ།
གཟུགས་ཞིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་ཡེངས་པའི་ཆོ་རྒྱུབ་གྱི་བྱ་རོག་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་མི་སྒྲེབ་པ་ལྟ་བུའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུན་གསུམ་ལས་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཚང་བའོ། །ཡང་
ན་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་༼༤༩༽ཀྱི་གོ་མི་འབྱེད་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
མ་ཚང་བའི་བྱིར་རོ། །

ཅི་འགོག་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མུ་བཞི་ནི། ཆོས་གང་བརྟགས་པ་ཐོབ་
པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བརྟགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་ནམ། བརྟགས་མིན་གྱི་
ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བརྟགས་པས་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་མུ་
བཞིར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་བྱབ་པ་ལ་མ་བྱབ་པ་དང་། མ་བྱབ་པ་ལ་
བྱབ་པ་དང་། འགལ་བ་ལ་མི་འགལ་བ་དང་། མི་འགལ་བ་ལ་འགལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོག་ནས་འགལ་འབྲེལ་ལ་སྒོ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་དང་།
མཐར་ཀླན་མཁྱེན་ཏུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་དེའི་བྱིར། དངོས་ཀྱི་
འགལ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ལ་སྤང་གསུམ་པ་སེལ་བས་འགལ་བ་ལ་
མི་འགལ་བ་ཡིན་པ་དང་། མི་འགལ་བ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་པ་གཉིས་མེད་ལ།

བརྒྱད་འགལ་སྒྲོ་སེར་ལྷ་བྱ་ལ་ངོ་བོ་འགལ་བས་འགལ་བ་ལ་མི་འགལ་བ་མེད་
ཅིང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་བྱས་མི་རྟག་ལྷ་བྱ་ལ་བྱབ་བ་ལ་མ་བྱབ་བ་དང་།
མ་བྱབ་བ་ལ་བྱབ་བ་དང་གཉིས་མེད་ལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་མེད་ལྷ་བྱ་ལ་མི་
འགལ་བ་ལས་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྷར་འགལ་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་བརྟགས་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་གཞི་ལས་འགལ་འབྲེལ་གྱི་དབང་
གིས་ཐོབ་ཚུལ་ནི། ཟག་བཅས་དུས་གསུམ་པ་ནི་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ནས་ཐོབ་སྟེ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་བའི་
ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པས་ནི་མི་ཐོབ་སྟེ། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་
གཤམས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་འདུས་བྱས་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ནི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་ཐོབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལ་
༼༤༣༽ཤིན་ཏུ་གཤམས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བརྟགས་འགོག་གིས་ཐོབ་པ་མ་
ཡིན་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་རྣམས་ནི་འགོག་པ་གཉིས་ཀས་ཐོབ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྐྱེ་
བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་གཉིས་ཀས་མི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་
པའི་དུས་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དུས་གསུམ་པའི་
ཆོས་ཅན་རྣམས་ནི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་ཐོབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་

གེགས་བྱར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟགས་པས་ཐོབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་ཟག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་འགོག་པ་གཉིས་ཀས་ཐོབ་བྱ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེ་མི་སྐྱེ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་
ཚུལ་ལ་བརྟགས་པ་སྤར་ཐོབ་ལ། བརྟགས་མིན་ཕྱིས་ཐོབ་པ་ནི་དབང་པོ་རཏལ་
པོ་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་ན་བརྟགས་འགོག་དེའི་ཆོ་ཐོབ་ལ། ཉམས་པ་སྤྱིད་པས་
བརྟགས་མིན་ཕྱིས་དབང་པོ་འཕོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཐོབ་བོ། །བཟོད་པ་
སྐྱེས་པས་ངན་འགྲོའི་ལུང་པོ་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་ལ། བརྟགས་འགོག་ནི་
ཕྱིས་སྒྲོམ་ལམ་སྐྱེས་པས་འཕོབ་བོ། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤང་གེས་
རབ་གྱིས་བྲལ་བ་དང་རྐྱེན་མ་ཆང་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མཐོང་
བས་ཐོབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མ་
འོངས་པ་དེ་དག་གི་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་
གཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་འགོག་པ་གཉིས་པོའི་བྱད་པར་དགག་བྱ་
ལས་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་སྐྱེ་བའམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་རུང་
གི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་འདུས་བྱས་གང་ཡིན་
ཀྱང་རུང་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱད་པར་ལས་དང་
། འགོག་བྱེད་ལས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་༼༤༤༽པའི་གེས་རབ་དང་། རྐྱེན་མ་
ཆང་བ་ལས་དང་། རོ་བོའི་བྱད་པར་ལས་ནི་དགག་བྱ་དེ་འགོག་པར་འབྲུ་ཡང་

བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བའི་བྱད་པར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་དམིགས་གྲིས་བསལ་བ་
ཡོད་དེ། སྤངས་ཀྱང་མ་བྲལ་བའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་གི་དམིགས་བསལ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་
ཐུན་མོང་ལས། ཕལ་ཆེར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་དམིགས་བསལ་དུ་ཡང་
འགྱུར་བ་ཡོད་པས། བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་ན་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་དགག་
བྱ་མ་འོངས་པ་འགོག་པའི་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་ནི། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གཟུགས་
སོགས་དོན་ལྡེ་པོ་གཅིག་ཅར་དུ་ཆོགས་པའི་ཆེ་མིག་གཟུགས་ཡིད་འོང་ལྟ་བུ་
ཞིག་ལ་ཡེངས་པ་ན། དོན་ལྟག་མ་རྣམས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དབང་ཤེས་ནི་ཡིད་
བྱེད་སྤྲུ་མ་མ་ཆང་བས་མ་སྐྱེས་ཤིང་། དེའི་བར་ལ་གཟུགས་དེ་དང་དུས་མཉམ་
པའི་དོན་ལྟག་མ་རྣམས་འགགས་ཟེན་ལ། དེའི་སྟོབས་གྲིས་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་ཅེས་སྒྲས་པ་
ན། དགག་པ་གཉིས་གྲིས་སྒྲུབ་པ་གོ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་
ཏེ། དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་འགོག་པ་མིན་གྱི་དེ་ཉིད་ལྟ་སྐྱེ་བ་
འགོག་པ་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་
འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་རྒྱུན་དམིགས་པས་གོགས་བྱས་པ་
དང་། གོགས་བྱེད་མེད་ཀྱང་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་གོགས་སུ་གྱུར་པའོ། །དང་

པོ་ལ་ཁྱི་དང་ནང་གི་བྱུང་པར་གྱིས་ཚ་རེག་གིས་གོགས་བྱས་ནས་དེའི་འགལ་ཟླ་
མ་འོངས་པ་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རེས་འབྲེད་བཟོད་པ་སྐྱེས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངན་༼༤༤༽སོང་གི་ཡུང་སོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་གོགས་བྱས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་གི་དུས་
སུ་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ད་ལྟ་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་མེད་ལམ་
གྱི་གོགས་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་
ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བུང་འགལ་རྒྱུན་ནམ་མཐུན་རྒྱུན་
མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་ཁོ་
ནས་འགོག་པ་དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཆོ་མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ག་བྱ་ཡིན་ཅེས་པ་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི། རེས་པར་ན་
སྐྱེ་བུང་ཉིད་དག་ག་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་སོགས་སྐྱེ་མི་
བུང་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཚང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
འགོག་པ་ཡང་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རང་དུས་སུ་སྒྲོམ་སྤང་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
དུ་བྱས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བརྟགས་འགོག་དུ་ཐལ། དག་ག་བྱ་ཟག་

བཅས་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འགོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྐྱམ་ན། མ་
བྱེད་སྟེ། བརྟགས་འགོག་ཏུ་འཛོག་པ་ལ་དགག་བྱ་འགོག་ལ་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ཞིག་ཆང་དགོས་པ་ལས། དེར་ནི་འགོག་པ་ཆང་ཡང་བྲལ་བ་མ་ཆང་བའི་སྤྱིར་
ཏེ། དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་དེ་རང་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྤངས་
ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ན་དགག་བྱ་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ཀྱང་བྲལ་
བར་མ་གྱུར་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཡང་བྲལ་བས་
༼༤༥༽མ་བྱེད་སྟེ། འདོད་སྤང་རྒྱལ་གསུམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུས་གསུམ་
བར་ལྷན་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཇི་སྐད་དུ། མི་སྐྱེ་ནམས་གྱིས་ཐམས་ཅད་དང་
། ཞེས་སོ། །འདིར་འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་བྱེད་བྲག་
ཏུ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་སྐྱོ་བ་ཏགས་པར་འདོད་མོད། དེའི་ཐ་སྙད་ཅམ་ལ་རྩད་ན་དེར་མ་
ངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ངས་པར་བཞེད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །འགོག་པ་གཉིས་གྱི་དགག་བྱ་ལ་ལྷ་བཞི་གསུངས་པའི་ལྷ་གསུམ་པ་
དགག་བྱ་ལ་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པ་དེའི་ཆེ་འགོག་པ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཅར་དང་རིམ་
ཅན་དུ་ཐོབ་ཚུལ་ལ། བརྟགས་འགོག་སྤྱིར་ཐོབ་ལ་ཅིག་ཤོས་སྤྱིས་ཐོབ་པ་ནི་
སྤྱིར་མི་འོང་དབང་རྟལ་གྱིས་སྒྲིམ་སྤངས་སྤངས་པའི་ཆེ་ལྟ་བུར་ཤེས་དགོས་
ཏེ། ཇི་སྤྱིད་དེ་འདྲའི་དབང་པོ་མ་འཕོས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤངས་པ་དེ་ཉམས་སྤྱིད་པ་

དང་། འཕོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བས་སོ། །

ཡང་བརྟགས་མིན་སྐར་ཐོབ་ལ་ཅིག་གོས་ཕྱིས་ཐོབ་པ་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་
ནམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྟེ། དུས་དེར་ཡུང་ཁམས་དེ་
དག་གི་ཐོབ་པ་གཅོད་བྱེད་ནི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་ཀ་ལྟན་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་དབང་རྟལ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པ་དང་

། དབང་ཚོན་གྱིས་ནི་དེར་མ་ཟད་སྒྲོམ་སྤང་གི་ནམས་པ་སྤངས་པའི་ཆོས་འགོག་པ་
གཉིས་ཀ་ཐོབ་པོ། །དེ་ལྟར་ན་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་དགག་བྱ་སྐྱེ་རུང་
ཡིན་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་འགལ་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཁྱེད་ཅག་
བརྟགས་པ་དང་བརྟགས་མིན་རྫས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་པར་ཁས་
ལེན་ནམས་མི་ལེན། ལེན་ན་རི་སྐད་དུ། འགོག་གཞན་ཞེས་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་
དུ་གསུངས་ཀྱི་ལས་གཞོད་དོ། །མི་ལེན་ན་གང་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་
གཞིར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ལུ་གསུམ་བཤད་པས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན།
སྐྱོན་དང་པོ་མེད་དེ། སྐྱི་ཙམ་ནས་སྐྱེ་རུང་ཡིན་ཀྱང་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་སོང་བའི་ཆ་དེ་བརྟགས་མིན་
གྱི་དགག་བྱར་བྱས་པ་ལ་ནོངས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་གསུམ་པ་མེད་
དེ། དགག་བྱ་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་དགག་བྱ་
བཀག་ནས་དེར་འགོག་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱུ་མ་ཆོང་བས་དགག་བྱ་བཀག་ནས་

འགོག་པ་འཐོབ་པའི་བརྟགས་པ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་རྣམས་ཐ་དད་
པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་བར་པ་མེད་དེ། འདིའི་སྒྲིན་སྤོང་ལ་རགས་པར་བརྟེན་པ་དང་།
ཐུ་བར་བརྟེན་པ་ལས། དང་པོ་ནི། འགོག་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་ཅེས་པ་
འགོག་རྣམས་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་པའི་དོན་མིན་ཏེ། འགོག་
རྣམས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་སོ་སོར་སྒྲིས་ཐོབ་ཏུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྟན་
ཅིག་ཏུ་ཐོབ་པའི་དོན་འགོག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དུས་དེར་ལྟན་ཅིག་ཐོབ་པ་
ལ་དེར་བཞག་གི། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མི་རུང་སྟེ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་རང་དུས་དེར་དེའི་རོ་སྒྲེལ་གྱི་སྤང་བྱ་འདས་ད་ལྟའི་ཐོབ་པ་བཅད་ཟིན་ལ། མ་
འོངས་པ་ནི་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཞིང་ཐོབ་པ་ནི་བཅད་མ་ཟིན་ལ། དུས་
དེར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་རྣམས་ནི་དེར་ཐོབ་ལ། དུས་དེར་བརྟགས་འགོག་གི་
རྣམས་ནི་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟགས་འགོག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་འོངས་
པའི་ཐོབ་པ་བཅད་པ་དང་། དེའི་རྣམས་གྲོལ་ལམ་སྒྲིས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
བརྟགས་འགོག་གི་རྣམས་ཐོབ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། བཟོད་དང་
ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམས་གྲོལ་ལམ། །ཞེས་སོ། །

འདི་ལ་བོད་༼༤༦ན༽ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རང་དུས་
སུ་བརྟགས་འགོག་གི་རྣམས་ཐོབ་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་ཐོབ་ཅེས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་མོད་
དེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཆ་གསལ་མེད་པས་དེའི་རྣམས་ལ་རྟོགས་མ་རྟོགས་འཛོག་

བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་མོ། །ངག་དོན་བརྟགས་འགོག་གི་རྩལ་རྣམས་ཀྱང་སོ་
སོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགོག་རྩལ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལྟ་ག་ལ་ཞིག་གོ །ཡང་འདི་
ལྟར་དོགས་ཏེ་འགོག་པ་གཉིས་ལ་དགག་བྱ་བྱམ་མོང་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འང་དགག་བྱ་དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་བར་འདོད་རིགས་
སོ་ཞེན། སྤྱིར་དེ་ལ་དེ་མི་ལྟན་པ་ཙམ་ལ་དེར་བརྗོད་ན་མ་བཀག་མོད།
བརྟགས་མིན་གྱིས་ནི་དེ་བྲལ་བར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་བྲལ་བ་ནི་བརྟགས་
འགོག་གི་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བརྟགས་འགོག་གི་བྲལ་
བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བཀག་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཡང་
བྲལ་བར་མི་འཛོག་གོ །དེ་ལྟར་ན་འང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་དག་བྱམ་མོང་བ་ཞིག་
གང་ཟག་གཅིག་གིས་བསད་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་དག་དང་བྲལ་བར་དོན་གྱིས་
སོང་བར་མི་འགྱུར་རམ་སེམས་ཏེ། ཚུལ་འདི་དག་དབྱུད་ན་ཆེས་འཛིགས་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་སྤྲུལ་རྟོག་བརྟགས་ཙམ་དུ་བྱེད་དོ། །

གཞན་ཡང་བརྟགས་འགོག་གི་དགག་བྱ་སྤྱིར་ཕྱོག་སྤིང་ལ། བརྟགས་མིན་
ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་སྤྱིར་ཕྱོག་པ་མེད་པ་འང་གེས་དགོས་སོ། །འོ་ན་ཅི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྤིང་དམ་ཞེན། བརྟགས་འགོག་
འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་པ་དང་རྣམ་གྲངས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྤིང་དེ། བྲལ་བའོ། །ཞེས་པའི་

འགྲེལ་བར། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་
སོར་༼༤༤༽རྟོག་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། དེས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་
བའི་སྤྱིར། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་ན་རུང་སྟེ་འཕགས་པས་འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་
ཀྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཇི་
སྐད་དུ། འཛིག་རྟོན་པ་ཡི་ཆགས་བྲལ་བའི། །འཕགས་པ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་
གཉིས། །ཞེས་དང་། འཛིག་རྟོན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེས་དང་། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་བྲལ་ཐོབ་དེ་འགོག་པའི་བདེན་པར་ནི་འཛིག་དཀའ་སྟེ། དེ་
ལམ་ཀྱི་བདེན་པས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་
པ་ལའང་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་བདེན་པས་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཉིད་
དུ་བས་ལེན་དགོས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། དག་པའི་རྒྱུད་ལ་དོ་རྗེའི་འབྲས་བུ་ཐེབས། །བྱིན་རྒྱབས་
སྟིང་པོའི་ལམ་གྱིས་སྒྲུལ་སྒྲུར་བྱུང། །བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མན་ངག་
རིག །ཞིབ་མོར་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་མིག་ལེགས་པར་གསལ། །སྟེ་དང་སྟེ་བར་འདི་
ལྟའི་ཚུལ་ལུགས་ལ། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལེགས་པར་བྲངས་པ་སྟེ། །ལན་
རེ་རྒྱུང་རེ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །ཚིག་དོན་དཀའ་གནས་ལུས་པ་མེད་པར་
རྟོགས། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གནས་བརྒྱད་འཆད་པའི་སྒྲིའི་དོན་
དང་། གནས་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། གནས་གང་ནས་
བརྗོད་བྱ་གང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བས་འཆད་པ་པོ་དག་ནི།
ཟེར་བའང་སྤང་། མཆན། དག་གིས་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྤྲོས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་
དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་བརྒྱད་
ལས་མི་མང་མི་ཉུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅེས་བཞེད་དེ། དམིགས་པ་མ་བསྟན་ན་
ལམ་ཇི་ལྟ་བར་སྒྲོམ་མི་ཤེས་ལ། །༡༥༥།སྤྱོད་པ་མ་བསྟན་ན་འབྲས་བུ་མི་
ཐོབ་ཅིང་། འབྲས་བུ་མ་བསྟན་ན་སྤྱོད་པ་མེད་པས་ལམ་ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་
ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་བདེན་པ་བཞི་ཇི་ལྟ་བའི་
དམིགས་པ་དང་། ཡུང་ཁམས་སྤྱུ་མཆེད་ཇི་སྟེད་པའི་དམིགས་པ་ལས་ཇི་སྟེད་པ་
དམིགས་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཅིག་པོར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རིང་བའི་སྤྱོད་ནས་ཇི་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་འང་རྟོགས་བྱེད་དུ་
འདོད་ལ། མདོ་སྤྱེ་པས་ནི་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་བདག་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་།
ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྟེད་པ་ཤེས་བྱར་བྱས་ཏེ་བརྒྱད་ནས་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་
རྒྱར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱན་བརྟགས་ཇི་སྟེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་

ཇི་ལྟ་བ་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀར་འདོད་ལ། དབུ་མ་པས་སྒྲིས་བྲལ་ཇི་ལྟ་
བ་དང་སྒྲིང་ཚོད་པ་ཇི་སྟེད་པར་འདོད་དོ། །ཆོས་ཚུལ་འདི་ནི་སྟེ་པ་གཉིས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱས་ལ། དེ་ཡང་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་སྟེད་
པ་བསྟན་ལ། ཇི་ལྟ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི་གང་སྟེ་བའི་སེམས་ཅན་དང་། གང་དུ་
སྟེ་བ་སྟོད་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལས། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ལས་
བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་སྤྱ་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། འགོག་ལམ་
ནི། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། བྲལ་བའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཟག་
མེད་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་བཤད་ཟིན་པ་དག་གིས་འཆད་པ་དང་། སྤྱ་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱིས་འགོག་པ་དང་། གནས་དྲུག་པའི་སྟོང་དུ་ལམ་དང་
བདེན་བཞེས་མཛུགས་སྤྱེ་བསྟན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་གནས་ལུས་ལྟལ་
བསྟན་ནས་དྲུག་པར། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྟན་པ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་ལས་དང་པོ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྟེད་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་གྱི་
༼༤༥༽ལམ་སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་བསྟན་ལ། གནས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་པས་
ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་
ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་བསྐལ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར།
ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་བསྟན་པས་ཐར་པ་འདོད་པའི་གང་
ཟག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་བྱང་

བ་སྟོན་པའི་ཚད་ཀྱི་གངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས་ཀར་བྱམ་མོང་བར་གནས་དང་
པོ་གཉིས་སུ་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་དབང་པོ་དང་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་དང་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྟན་ལ། གཉིས་ཀའང་རྒྱ་རྒྱེན་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་མཛད་ལ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཡང་
ཆོས་གང་དང་། གང་དུ། རི་ལྟར། གང་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་དང་།
ཁམས་གསུམ་མམ་འགོ་བ་ལྔ་དང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། སྐྱེ་གནས་བཞི་
དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལས་དང་དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་རྣམས་གནས་
གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ལས་བསྐྱོད་གསེར་རྣམ་བྱུང་ལ་འཇུག་པས་ན་ཡང་གང་།
གང་དུ། རི་ལྟར། གང་གིས་རྣམ་པར་བྱུང་བ་བཞིས་གང་ཟག་བདར་བཏགས་
པའི་ཚུལ་དུ། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུ་འོ། །ཞེས་ཁམས་
གསུམ་དང་། ཚུལ་གནས་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
དང་། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། ཡེ་ཤེས་དང་དེའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་རྣམས་གནས་ཐ་མ་
གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་མཁོ་བ་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྟོན་པ་ལ་ལེའུ་གོང་མར་དོན་མ་རྩོགས་པ་
འོག་མར་བསྟན་པས་འདི་ཙམ་གྱིས་དོན་རྩོགས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་དུ་
ངེས་ལ། སྤྱིར་སྟེ། རྟོན་ཚན་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་ནི་བརྟོག་བྱ་ཚན་པ་མི་འདྲ་བ་

ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འོས་པ་དག་བསྐྱབས་པའོ། །

སྤྱིའི་གོ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲིག་པའི་ཚུལ་ནི། དཔལ་སྒྲར་ཐང་པ་ཆེན་པོ་
གཤམ་རབ་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲུར་བའི་ཚུལ་ལྟར་བཟོ་དེ། ཐར་པ་འདོད་ཉིད་
ལ། ཐར་པ་ཐོབ་བྱ་ན། བྲ་རྒྱས་སྒྲར་དགོས་ཏེ། བྲ་རྒྱས་སྒྲོང་བ་ལ། གཉེན་
པོ་ལམ་སྐྱེད་འཆོལ། གཉེན་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ། དམིགས་ལམ་རྟེན་བསྐྱེད་
བས། དམིགས་པ་གཤམ་པར་བྱ། དམིགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་ཆོས། དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་
རྣམས་རབ་སྟོན་པའི། མཛོད་ཉིད་དང་པོར་བསྟན། ཁམས་བསྟན་མཛོད་ཉིད་
ལས། དབང་པོའི་མིང་ཙམ་སྟོས། དེ་ཡི་དབྱེ་བ་དག རྒྱས་པར་བཤད་ཕྱིར་
དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། མཆན་ཉིད་སོ་
སོར་བསྟན། དེ་དག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་རྣམས་དང་། འབྲས་བུར་
བཅས་པ་དག རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་བསྟན་པའི་མཛོད། དེ་ཡི་
འོག་ཏུ་བསྟན། དབང་པོའི་མཛོད་ཉིད་ལས། ཁམས་གསུམ་ངེས་པ་
ཡི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། དབང་པོའི་དབྱེ་བ་བྱས། ཁམས་གསུམ་
མ་བསྟན་པས། དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད། དེ་
ཡི་འོག་ཏུ་བསྟན། བླ་སྟགས་ལོག་རྟོག་གི། སེམས་ཅན་འདི་ལྟར་
རྟོགས། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ། འདག་གཅིག་ཡོད་ལྟར། བྱི་ནང་སྟོད་

བཅུད་ཀྱི། །འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་དག། །དེ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་ན། །བྱེད་པའི་བདག་
མེད་ན། །དེ་དག་ཅི་ལས་སྐྱེ། །སྣམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །དེ་བྱིར་དེ་དག་གི། །ཐེ་ཚོམ་
བསལ་བྱིར་དང་། །མངོན་པ་མདོ་འཆད་པས། །མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ཡི། །ལས་
རྣམས་བསྟན་པའི་བྱིར། །༡༧༥བ། །ཤུན་བཅས་འབྲས་སོགས་ཀྱི། །འདུལ་བ་
ལས་བསྟན་མཛོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྟན། །དེ་དག་དེ་ལྟ་བུའི། །ལས་དེ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས། །ཡང་སྤྱིད་བྱི་མ་ཡི། །རྣམ་སྟོན་འགྲུབ་ངེས་པ། །ཕྱ་རྒྱས་དབང་
གིས་བྱུང་། །དེ་བས་སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར། །ཁྲུ་ལ་སོགས་
པ་དང་། །འདྲ་བའི་སྤྱ་རྒྱས་མཛོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྟན། །སྤྱ་རྒྱས་མཛོད་ཉིད་
ལས། །བདེན་པ་རྣམ་བཞིའི་དོན། །མཐོང་དང་སྒྲོམ་པ་ཡིས། །རིམ་བཞིན་སྤྱོད་
བར་བཤད། །མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་ཉིད་ཀྱི། །རང་བཞིན་མ་བསྟན་པས། །དེ་ཉིད་
བསྟན་པའི་བྱིར། །གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཛོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྟན། །ལམ་
དང་གང་ཟག་དག། །བསྟན་པའི་མཛོད་ཉིད་ལས། །ཤེས་པ་རྣམ་བཞི་
བཤད། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་དག། །རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། །ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་
མཛོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྟན། །ཡེ་ཤེས་མཛོད་ཉིད་ལས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཡི། །ཡོན་ཏན་རྣམ་གཉིས་བསྟན། །བྱུང་མོང་ཡོན་ཏན་དང་། །བྱུང་མོང་མ་
ཡིན་པའོ། །བྱུང་མོང་ཡོན་ཏན་ནི། །ཉོན་མོངས་མེད་སྟོན་གཤེས། །སོ་སོ་ཡང་
དག་པར། །རིག་པ་རྣམ་བཞི་དང་། །མངོན་པར་གཤེས་པ་དང་། །བསམ་གཏན་

གཟུགས་མེད་དང་། ཚེད་མེད་རྣམ་ཐར་དང་། ཟེད་པར་ལ་སོགས་པ། ཉེ་
དག་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཛོད། ཉེ་ཡི་འོག་ཏུ་
བསྟན། ཅེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བཟོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི་སོ་
སའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། གནས་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་
གཉིས། གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། གང་
པོ་ལ་བཞི། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག། སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག། ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་པར་བསྟན་པ། ཁམས་
ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེད། གང་པོ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མིང་
གི་རྣམ་གངས། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། གང་པོ་ནི།

འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལ། །

གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། སྤངས་པའི་ཆོ་ཅམ་ལྡོག་གམ། ཡང་ན་རྒྱ་གཅིག་དང་།
རྒྱུན་གཅིག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་འདུས་ཤིང་འཕྲད་ནས་བྱས་པའི་
འདུས་བྱས་ཉི་མ་འོངས་པ་ཡང་དེའི་རིགས་ཅན་འོ། ཆོས་ནི་དོན་བརྒྱུ་ལ་འཇུག་
ཀྱང་ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྤང་གྲངས་པ་དེ་
དག་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི། སྤང་གི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་
མ་ཟད་ཀྱི། འདི་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། གང་དག་དབྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི། ཚུལ་

ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡུང་པོ་ལྔ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་ལྔ་གསལ་བའི་བྱིར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུང་པོ་ཞེས་ཏེ། ཚོར་བ་དང་
འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་སོ། །སྤར་བསྟན་ཟག་བཅས་མ་བཅས་གྱི་
ཚོས་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟུས་སོ། །རི་སྟེང་བྱེ་བའི་གྲངས་
ནི་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ལྟར་བྱེ་བའི་དོན་ནི་ལྔ་པོ་འདི་དག་ལྷགས་གྱི་ཐུར་མ་
གཤེབས་པ་ལྟར་རྫས་ལྔ་འམ། ཟན་དང་བཤོས་ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་སམ།
བྱས་མི་རྟག་ལྟར་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དམ། ཚད་མ་གཉིས་གྱི་གཞུང་
ཡུལ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུབས་རྫས་སོ་སོ་
བ་ལྔར་འདོད་ལ། དེའང་གཞུགས་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀར་རྫས་སུ་
སྤྲུལ་ཞིང་། དགས་པ་དང་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆ་མེད་ཀྱང་རྫས་སུ་གྱུབ་ལ། དེས་དགས་
པ་ནི་དབྱས་ན་མེད་རྩལ་ལ་སྟོགས་དུག་ནས་བསྐྱོར་ལ་བར་ཅུང་བྱེད་དང་བཅས་
པར་བརྗོད་དེ། བཅུན་པ་དག་སྤངས་གྱིས་བྱེ་རོལ་དོན་གྱུབ་ལས། ཐ་དད་
སྟོགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ན་མང་པོ་དག །འགའ་བ་ཀྱུན་ནས་བསྐྱོར་ཙམ་དུ། །བརྗོད་
པར་བྱེད་གྱི་རྩལ་དེ་ནི། །ཆ་ཤས་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་མིན། །ཅེས་སོ། །ཚོར་
བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་ཤེས་ནི་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་རྫས་སུ་འདོད་ལ། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་བཅུ་
བཞི་ཆ་མཐུན་དང་བཅས་པ་རྫས་སུ་འདོད་དོ། །གཞུང་འཛིན་རྣམ་པ་ལ་མ་

བལྟས་པར་གཅུང་ཕྱད་དུ་འཛིན་པར་འདོད་ཅིང་རིག་པ་ནི་གཞན་རིག་ཁོ་ན་
ཡིན་གྱི། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་འགལ་བའི་སྤྱིར་རང་རིག་པ་མི་སྤྱིད་དེ། སོར་མོའི་
ཕྱི་མོའི་མདོ་ལས། རལ་གྱིའི་སོ་དང་སོར་མོའི་ཕྱི། ཁྱི་གཙོད་རིག་པར་མི་
འགྱུར་བ། རྟེན་བཞེན་སེམས་གྱིས་སེམས་མི་མཐོང་། ཞེས་སོ། མཛད་སྤྱི་པས་
སྤང་བོ་བྱེད་དང་ལྷ་རྩལ་སྤྱེ་འདོད་ལ། གཟུགས་ནི་ཁ་དོག་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་དབྱིབས་མ་གྱུ་བ་ཅིང་། ཁ་དོག་གི་རྒྱལ་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་ཙམ་
རགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱལ་ནི་གཡག་རྩལ་ཞེས་སྤྱི་སྤྱིར་
བར་མེད་ཅིང་རིག་ལ་མ་འབྱུང་བ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། འབྱུང་བ་དང་ནི་
བསྐྱོར་བ་དང་། ཁབ་མེད་རྣམ་པར་གནས་ཀྱང་རུང་། ཞེས་སོ། རིགས་མི་
མཐུན་ནི་གོ་ས་གཅིག་པའང་ཡོད་ཅིང་། མི་ལྟན་པ་ནི་གཟུགས་སེམས་སེམས་
བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། སྤང་བོ་ལྷ་ག་མ་བྱེད་དང་བཞེ་
ནི་ཆོགས་དུག་འཁོར་བཅས་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་རྩལ་སྤྱེ་འདོད་དོ། གཟུང་འཛིན་
གྱི་བར་དུ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ལས། རྣམ་པ་མེད་པའི་ཤེས་
པ་ནི། ཡུལ་ལ་འཛིན་པར་མི་རིགས་སོ། ཞེས་པས་སྟོ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་ནི་
ཤེས་པ་དང་བདག་གཅིག་ལ། དེ་འཛིན་བྱེད་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྟོག་ན་མོ་སྟེ།
རྣམ་ངེས་ལས། སྤྱི་རོལ་སྟོག་པ་ལས་གྱུ་བ་འགྱུར། ཞེས་སོ། འོ་ན་ཤེས་པས་
དོན་ལ་སྟོ་འདོགས་༼༡༠ན༽མི་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དོན་དང་རྣམ་པ་འདྲ་

བས་འབྲུང་ལས་རྒྱ་ལྟར་རྟོགས་ཏེ། དབྱུང་རྒྱུན་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཅས་
ཐོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྟན་འདྲ་བས་
ན། །བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོར་བ་རུང་། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་གྱིས་བཞག་
པའི་རྣམ་པར་སྣང་བས་གཞན་རིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། །དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་པར་རང་རིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། །དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། །དོན་རིག་དེ་ཡི་
བདག་ཉིད་ཐྱིད། །རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད། །ཅིས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱི་
ཆོར་བ་རིག་གི་དོན་སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་རང་གསལ་གྱི་
ངོ་བོར་ཐོང་བར་འདོད་པ་ལྟར་སྡེ་བས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། །དབྱུང་རྒྱུན་ལས། །རྣམ་
ཤེས་བེམས་པའི་རང་བཞིན་ལས། །བསྐྱོག་པ་རབ་རྩ་སྟེ་བ་ཉིད། །བེམས་མིན་
རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདྲིའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །ཅིས་བེམས་པོ་
ལས་ལོག་པ་ཐོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཙམ་བཤད་པའི་ཐྱིད།

ཁ་ཅིག་དེ་ཙམ་བྱེ་སྐྱས་ཀྱང་འདོད་པས་རང་རིག་ཚུལ་གྱི་ལྷན་པ་བཟང་དུ་
མ་སོང་ཞེས་ཟེར། །སེམས་ཙམ་པས་ཐུང་པོ་བྱེད་དང་བཞི་རྩ་ས་སུ་འདོད་དེ།
གཟུགས་ནི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དོན་དུ་
རྟོག་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པས་ཤེས་པའི་གཟུང་ཆ་ལ་མི་མཁས་པས་དོན་གྱི་
རྣམ་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་གྲུབ་
པ་མེད་དེ། །རྩལ་ཕྱན་མ་གྲུབ་པའི་ཐྱིད། །ཉི་ཤུ་པ་ལས། །རྟུག་གིས་གཅིག་ཅར་

སྒྱུར་བ་ན། །ཕྱ་རབ་རྩལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །དྲུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། །གོང་
བུའང་རྩལ་ཐུན་ཅམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། །སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་པ་ཅི་ལྟར་
འགྱུར། །ཟིན་དང་མ་ཟིན་གཅིག་ཅར་མེད། །ཅེས་པ་དང་། །གང་ལ་སྒྲེགས་ཆ་
༼༥༠བ༽ཐ་དད་ཡོད། །དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བུའི་རྩལ་ཐ་
སྟོད་དུ་འཕམ་ཡང་དག་ཏུ་འགོག་ཅེ་ན། །ཁ་ཅིག་ཐ་སྟོད་དུ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། །རྩལ་
རང་གི་སྒྲེ་འགག་ཅམ་གྱི་རྣམ་པའི་སྒྲུང་བ་ཅམ་དགག་ཏུ་མེད་པའི་སྒྲིབ་རོ་ཞེས་
བསྟུ་བ་ལས། །རྩལ་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པར་རྟོག་ན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སེམས་
སོ་ཞེས་ཟེར་ལ། །ཁ་ཅིག་ལུང་དེས་ནི་དོན་དམ་དུ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲང་
འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་སྒྲུང་བ་དེ་སེམས་ཅམ་ཡིན་པར། །ཐེག་བསྟུས་
ལས། །ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྟ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཚོགས་རིགས་
སྟ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་
ཡིན། །ཅེས་སོ། །མི་ལྟན་པ་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་
བཏགས་པ་ཡིན་ལ། །གཞན་སྟེད་དང་བཞི་ནི་ཚོགས་བརྒྱད་འཁོར་དང་བཅས་པ་
གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་རྫས་སུ་གྱུབ་ཅིང་། །ཡང་
དག་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཁོ་ན་སྟེ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། །སྟོ་ཡིས་
ཉམས་སྟོང་བྱ་གཞན་མེད། །དེ་ཡི་སྟོང་བ་གཞན་ཡོད་མིན། །གཟུང་དང་འཛིན་
པ་གཉིས་མེད་པས། །དེ་ནི་ད་ལྟར་རང་ཉིད་གསལ། །ཅེས་སོ། །རང་སྟེ་དངོས་

སྒྲ་བ་དེ་དག་ལ་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་གང་དག་སྒྲ་བྱི་དང་མ་འབྲེལ་ན་རྒྱན་ཅོམ་
བར་མི་ལུས་ལ། འབྲེལ་ན་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་ཞེས་འགོག་སྟེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་
ལས། རི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐོག་མ་དབུས་བརྟག་
དགོས། །སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་བྱིར། །འཛིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་གནས་པ་
མེད། །ཅིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །ཤེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། །
ཆོས་མངོན་པ་བ་ཐམས་ཅད་མདོར་འཆད་ཅིང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས། མདོ་
ལས། དགོ་སྤོང་དག །དུས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། གཏམ་གྱི་གཞི་ནི་
གསུམ་(༡)ནི་སྟེ་བཞི་པ་འང་མེད། ལྷ་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་
མངོན་པར་འདུས་བྱས་ཤིང་བསམས་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཞེས་པ་དང་།
གཞི་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཅི་ན། འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ཞེས་
པ་དུས་དང་ལམ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ལམ་དང་སྐྱར་ན་དུས་གསུམ་དུ་གང་
ཟག་གོང་བྱིར་དུ་སོང་བ་དང་འགོ་བ་དང་འགོ་བར་འགྱུར་བས་ལམ་ཡིན་
ལ། དུས་ལ་སྐྱར་ན་དུས་གསུམ་པའི་འདུས་བྱས་འགགས་པ་དང་འགག་པར་
འགྱུར་བས་དུས་ཞེས་སམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པས་ཟ་ཞིང་

འཛོམས་པས་དུས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དེ་དག་ཉིད་གཏམ་གཞི་དང་ཞེས་བྱ་བའི་
གཏམ་གྱི་གཞི་དངོས་ནི། གཏམ་ཞེས་པ་ངག་གི་སྒྲ་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་ཅན་དེས་
བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཞིའོ། །འོ་ན་མིང་ཁོ་ན་གཏམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་བས་མ་
བྱུང་བ་ན། དེ་ལྟའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གཞིའི་གཞི་དང་བཅས་པ་བཟུང་བའི་བྱིར་ཏེ་
གཏམ་གྱི་གཞི་ནི་མིང་། མིང་གི་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་བྱིར་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། གཏམ་གྱི་གཞི་ནི་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་
སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ན་བྱུང་ཆེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མིང་གི་
ཡུལ་ཡིན་པས་གཏམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་མིང་། དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
དང་། གཞི་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་དང་རྒྱ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་
། འདུས་བྱས་ནི་འདས་པའི་དུས་སྤངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་འདི་ལྟར་བྱུང་ངོ་
། །མ་འོངས་པ་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་ངོ་། །ད་ལྟར་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་མང་
བས་མི་མང་པོ་ལ་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟར་གཏམ་གྱི་གཞིར་༼༥༩༽བཤོམས་
ལ། འདུས་མ་བྱས་དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཉུང་བའི་བྱིར་
རོ། །ཡང་དེ་དག་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་
དེ་ལས་འདས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ་། །འོ་ན་ལམ་གྱི་

བདེན་པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བྱར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཐུལ་ས་
སྐྱོལ་བ་གྲུ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱམ་དུ་སོན་པ་ན་འདོར་བ་ལྟར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་འདོར་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བྱ་སྟེ། མདོ་
ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་སོ། །འབྱུང་བྱེད་ནི་
བརྟགས་པས་ཟག་བཅས་དང་། བརྟགས་མིན་གྱིས་ཟག་མེད་ལས་འབྱུང་ཞེས་
འཆད་དོ། །ཡང་དེ་དག་ཉིད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། གསུང་རབ་
ལས་ནི་གཞི་ཡི་སྒྲ། རོ་བོ་དམིགས་པ་ཀུན་སྒྱུར་རྒྱ། ཡོངས་སུ་བབྱུང་དང་ལྟ་
ལ་བཤད། ཅིས་འབྱུང་བས་རོ་བོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དེ་ནི་གཞི་གང་ཞིག་ཐོབ་
པའི་གཞི་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པས་གཞི་རིམ་ལྟ་བུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་
སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ལ་ནི། གཞི་གང་ཞིག་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྒྱུར་དང་ལྡན་པ་
དེ་ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། ཞེས་དང་། ཐུལ་ནི་གཞི་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་གང་ཞེན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། ཞེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
བབྱུང་བ་ལ་ནི་ཁོང་གི་གཞི་དང་ཁང་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྤང་སྟེ་དེ་ལས་ཐྱིར་
བསྐྱོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། འདིར་ནི་གཞིའི་དོན་རྒྱ་ཡིན་ལ། མདོ་སྟེ་
པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། སྤང་བོའང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །
སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྤྱི་པའང་དེ་དག་ཡིན། །
ཡང་མདོ་ལས། སྤང་བོ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་དག་བསྟན་པ་དེ་ཉོན་ཅིག་
ཅས་པ་ལ་༼༥༥༽སོགས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འབྱུང་བ་སྟོན་
ཏེ། སྤང་གི་འབྱུང་བྱས་དག་གི་ནང་ནས་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་
དག་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོའང་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡང་སྤྱི་དེ་བར་
ལེན་པས་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། དེས་ལས་བསགས་པས་སྤང་བོ་འདི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སྟེ་རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
རྒྱུན་བཞི་ཅི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བོ་དེ་དག་ལས་ཉེར་ལེན་གྱི་ལས་ཉོན་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སྟེ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་གིང་བཞིན་
ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་ལམ་འགོ་བ་དག་ཏུ་
འབྱུག་པར་རགས་ལས་པའི་ཕྱིར་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་མི་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་པའི་སྤང་བོ་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་མེད་དེ། སྤང་
གཞན་གྱི་ཆགས་སྤང་གིས་བསྐྱངས་པའི་ཕན་གཞོད་ཀྱི་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞིང་། དེ་ལ་
དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཕྱིའི་སྟོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་
རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་འཐབ་མོ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་

ཀླུ་པའི་ཕྱིར་བཅས་པའོ། །ཡང་དེ་དག་ཉིད་ཅི་རིགས་པར་སྟུག་བསྐྱེལ་གསུམ་
དང་ལྷན་ཅིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས་སྟུག་བསྐྱེལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
སྟེ། འཕགས་པས་འདུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་དོན་དམ་པར་སྟུག་བསྐྱེལ་དུ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལས་སྟུག་བསྐྱེལ་ཀྱན་འབྱུང་བས་ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་ཀྱང་
བྱའོ། །མདོ་ལས། ཏྲ་དམར་ཅན། ལུས་འདོམ་གང་ཅམ་འདི་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་
དུ་འདོགས་སོ། །ཞེས་པས་འཛིག་རྟེན་དང་ཞེས་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་
ལ་ཁ་ཅིག །སྟོད་འཛིག་པ་ལ་བཅུད་བརྟེན་ཟེར་ཡང་། ལོ་ག་ཞེས་པའི་སྐྱ་
༼༡༥༽ལས་འཛིག་ཅིང་ཉམས་པས་འཛིག་རྟེན་ཏེ། མདོ་ལས། ཆོ་དང་ལྷན་
པ་དྲན་པ་འཛིག་ཅིང་རབ་རྟུ་འཛིག་པས་འཛིག་རྟེན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལྟ་བས་
དམིགས་ནས་ཀླུ་པར་འགྱུར་བས་ལྟ་གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་ལྟ་བ་དང་པོ་འཛིག་མཐར་གཉིས་བབྱུང་ངོ་
ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལྟ་བ་དེ་གཉིས་སྟོད་ལ་དམིགས་ནས་ཀླུ་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དམིགས་ཀྱང་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་
གནས་སུ་འཆད་པ་ནི་སྤང་པོ་ལ་ལྟ་བས་བལྟས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀླུ་པར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་
ལྟ་གནས་སུ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དགེ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་བདག་གམ་
བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་

དག་གོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་སྐྱེ་ཞིང་ཡང་འབྱུང་བས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་
བའང་དེ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཡང་རྒྱད་ཅིག་
མ་ཡིན་པས་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་ལྷན་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་། འཕགས་
པའི་སེམས་ལས་ལངས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དེ་མ་ཐག་
པའི་རྒྱུན་གྱི་ཀྱན་འབྱུང་ཡང་ཀྱན་འབྱུང་དང་། དེ་འཛིག་པར་འབྱུང་བས་འཛིག་
རྟེན་དང་། ལམ་བདེན་དེ་ལོག་ལྷན་དམིགས་པར་འབྱུང་བས་ལྷ་གནས་དང་།
ལམ་བདེན་དེ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བས་སྲིད་པར་ཡང་འབྱུང་རོ་ཞེན་མི་འབྱུང་ཏེ།
སྒྲུག་བསྐྱལ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་ལ་འཛོག་པ་ཞིག་དགོས་པ་
ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འཕགས་པའི་སེམས་
ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་ལོ་ཀ་པའི་སེམས་ཟག་པ་ཙམ་བསྐྱེད་ཀྱང་རྗེས་མཐུན་
༼༥༩༽གྱི་ཟག་བཙས་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པས་ཀྱན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། ལོག་ལྷ་
དེ་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཟག་བཙས་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པས་ལྷ་གནས་
མིན་ལ། འཛིག་པའི་སྐྱ་ཙམ་གྱིས་བཤད་པ་ཡང་དེ་ཙམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་ལ་
འཇུག་པ་མ་ཆང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལ་མ་གྲགས་པའི་བྱིར་ལམ་
བདེན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྲིད་པར་
འཛོག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
མཚན་མཚོན་གྱི་སྒྲུའི་འདུག་པ་བཤད། འདིར་བསྟན་བཅོས་ཚོས་གསུམ་གྱི་
དགོས་པ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤང་པོའི་དོན་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྤངས་དང་སྦྱེ་སྦྱོར་རིགས་གྱི་
དོན། །ཅིས་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་ལས། འདིར་གཞན་དག་དུ་མ་སྤངས་པ་
སྤང་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་གྱི་ཚོས་དུ་མ་སྤངས་པ་ཞེས་སྦྱོར་
དགོས་པའི་བྱིར་བེད་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཡོངས་དཔྱད་སྦྱོར་མི་དགོས་ཏེ། དོན་དུ་མི་
རུང་བྱིར་མ་བཤད། །ཅིས་པས་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྦྱིར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་དེ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་ཚོས་དུ་མ་སྤངས་པ་ནི་
འདིར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་
ཚོས་དུ་མ་འདུས་བྱས་པར་སྤངས་སུ་མེད་པའི་བྱིར།

འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་ནས་འདུས་མ་
བྱས་སོ་ཞེས་རིགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་མེད་པས་མདོར་བསྡུས་མི་
རུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་པར་སྦྱ་
བ་དག་ནི་སྤང་པོའི་དོན་ཐུག་པར་ཁུར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདུས་མ་
བྱས་ལ་མེད་པའི་བྱིར་སྤང་པོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྤང་པོའི་ནང་དུ་ནི་

དུས་གསུམ་གྱི་འདུས་བྱས་སྒྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་བསྐྱུས་པར་༼༥༥༽གསལ་
ལ། མི་སྒྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཅི་ལྟར་བསྐྱེ། དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། དེ་འདྲ་དེ་ཡུལ་ཉི་ལ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་
། འདས་ད་ལྟར་གྱི་འདུས་བྱས་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་མོད་གྱི་འདུས་བྱས་མི་སྒྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་སྒྱེ་མཆེད་གྱི་ནང་དུ་ནི་བསྐྱེ་བ་
ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་སྒྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
སྒྱེ་བའི་སྒྲོར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རང་མི་སྒྱེ་བ་གཞན་སྒྱེ་བའི་སྒྲོར་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། རང་མི་སྒྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་གི་དམིགས་པ་
དང་བདག་པོའི་རྒྱུན་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དམིགས་པ་ཚོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་དང་། རང་
ལས་གཞན་པ་བྱེད་པའི་རྒྱ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་མི་སྒྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཡིད་གྱི་སྒྱེ་མཆེད་དུ་ཅི་ལྟར་རུང་
སྟེ། བདག་པོའི་རྒྱུན་ལས་མ་བྱུང་། དམིགས་རྒྱུན་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། སྒྱེ་མཆེད་ཡིན་ན་དམིགས་པ་དང་བདག་པོའི་རྒྱུན་
གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་། སྒྱེ་མཆེད་ཡིན་ན་བདག་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་
ལས་སྒྱེས་པའི་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར། མི་སྒྱེ་རྣམས་

གྱི་ཚེས་ཉིད་དང་། །ཞེས་སེམས་སེམས་བྱུང་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་
རྣམས་ལྷུ་མ་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་
ཡིན་གྱི། ཡུལ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐོ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱལ་སྟེ།
ཚེས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་རྣམས་མ་འོངས་
པ་སྐྱེ་བའི་སྐོ་ཙམ་ཡིན་པ་༼༤༢༽ཀྱང་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་
བྱིར་། རི་སྐྱོད་དུ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་འདུས་མ་བྱས་དག་ལ་
འབྲས་བུ་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། རང་མི་སྐྱེ་བ་གཞན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་
རུང་བའི་བྱིར་རོ། །སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ཚུལ་འདིས་ཁམས་གྱི་དོན་ཀྱང་ཤུགས་ལས་
ཏོགས་ཏེ། ཁམས་ནི་རྒྱུ་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ཡིན་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་
བྱལ་བའི་བྱིར། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཁམས་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཚེས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་བསྟན་པས་ཚོག་མོད། གསུམ་ག་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུམ་ན། སྤྱིར་ཚེས་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་ཚེས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་སྒོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེའི་སྒོངས་
པ་སེལ་ཚུལ་ནི། སེམས་བྱུང་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་དང་།

གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་སྤྲོངས་པ་སེལ་བ་ལ་ཡུང་
ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་
རིལ་པོར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་བཤད་དུ་རུང་ཡང་། རྒྱུད་
ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་རྣམས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་འཛིན་པ་
ལས་གཞན་དུ་བཤད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་སྤེ་པའི་ལུགས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་དང་དེའི་གཉེན་པོ་མ་བསྟན་པར་ཡང་མ་སེམས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི། ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་སོ་
སའི་རང་བཞིན། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན། ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།
ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་མོ། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཤད། བསྟུས་ཏེ་
བསྟན་པ། འོགས་པ་བཅད་པའོ། །(༡༥)དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཀྱི་
ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བཤད། ཆོར་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། ཁམས་དང་སྒྲེ་
མཆེད་དུ་བཞག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ལྔ་དང་
རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། །

གཟུགས་ནི་ཞེས་དབྱེ་བ་བསྟན་ལ། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བསྟན་
པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་བསྟན་པས་ཀྱང་མཚན་པ་ཡིན་པས་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་
དང་། མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ནི་ཞེས་མི་སྒྲོས་པ་ནི་

ཆོགས་བཅད་དུ་མ་གོང་བའམ། བྱེ་བཤད་ལས་རྫས་ཡོད་བཤད་པའི་སྐབས་
ཡིན་ལ། སུང་པོ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་དབྱེ་བར་
དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད་དེ་བཙུག་ཅིག་གོ། །མདོན་
པ་གོང་མར། འབྱུང་བ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔར་འདོད་ཀྱང་འདིར་དེ་རིག་བྱར་བསྐྱས་
པས་མ་སྒྲིམ་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་བཙུག་ཅིག་པོ་འདི་
དག་གཟུགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་མཆོན་པ་ལ་གཟུགས་རུང་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
དུ་བཤད་པ་དང་། མདོན་པ་གོང་མར་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་
བྱད་པར་གང་ཞེན། འདིར་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི་གཞོད་པ་བྱར་རུང་བ་
ལ་བྱེད་ལ། དེ་དང་གཟུགས་རུང་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པས་
གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཡུལ་དབྱེད་པས་གཟུགས་
རུང་ནི་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆོད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོགས་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་
གཟུགས་སུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞོད་པ་བྱར་རུང་གི་དོན་གང་ཞེན།
གཞིག་ཅིང་གཞོམ་དུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་ནང་སྤང་པས་སྔ་མ་
ལས་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞོད་པ་བྱར་རུང་ཞིག་སྟེ། དོན་གྱི་སྟེ་
༼༥༥༽ཆོན་ལས། གལ་ཏེ་འདོད་པ་ཆོལ་བྱེད་ཅིང་། །འདུན་པ་སྒྲིམ་པའི་ལུས་
ཅན་ཏེ། །འདོད་པ་དེ་དག་མ་འགྱོར་ན། །ཟུག་རྩས་ཟུག་བཞིན་གཞོད་པར་

འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་གཞུགས་སུ་གི་དོན་ནི་ཐོགས་པ་
དང་བཅས་པའོ། །

འོན་ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དག་གཞུགས་སུ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་རོལ་ན། ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་
པར་ལ་རྣམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདི་ལ་ཏེ་ལྟ་
བུ་སྤྱད་པ་བརྒྱུད་སོགས་ལྟ་ན་ཅིག་པར་མ་ཆོགས་ཀྱང་ཆོགས་ན་གཞུགས་སུ་སུ་དང་བ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱུང་ཡོད་པས་དེ་གཞུགས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲིམ་ཡང་མེད་
དོ། །ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟར་ན། ལག་པ་ལ་སོགས་པས་འདུས་ཏེ་
རེག་པས་རེག་ན་གཞུགས་སུ་སུ་དང་བ་དང་། སྒྲོ་ལ་ཡུལ་སྒྲེགས་དང་བཅས་པར་
སྒྲིམ་པས་ཡུལ་དབྱུད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་སྟེ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་
ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་འབྱུང་བས། སྒྲོས་
དབྱུད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པས་གཞུགས་སུ་གྱུབ་པོ། །

འོན་ཏེ་རྣམས་ཀྱི་ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་ཡན་གར་བ་དེ་གཞུགས་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་
སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་བཏང་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། དབང་པོ་འདི་ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་བམ། ཡུལ་ཀྱི་ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་གཅིག་གིས་རྣམས་པར་
ཤེས་པ་བརྒྱུད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སྒྲིམ་ཐོགས་དང་བྲལ་བར་ཡང་
བརྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་དེ་དབང་ཤེས་ལ་གཏན་མི་སྒྲིམ་
བ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལྷན་དང་བཅས་པ་ན་རྣམས་ཀྱི་ཏེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་བརྟན་མེད་

ཐོགས་མེད་དེ་བསྟན་ཐོགས་དང་བཅས་པར་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ཁྱད་ཆོས་སྒྲི་
མཆེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ཁྱད་གཞིར་གྱུར་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་སྤྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྷ་བོ་དག་གིས་རྟེན་༼༡༡༽བོ་དང་
། དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲ་རབ་ནི་
མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་ཆོས་ཀླུ་ལོ་བཅ་དུས་
ཀྱི་མཆན་རྟེན་པར། རི་སྐད་དུ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ནི་གཏན་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་གྱི།
ལྷ་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེའང་ལྷ་དང་བཅས་པའི་དུས་སུ་མཐོང་
ལ། ལྷ་མེད་པའི་དུས་སུ་མི་མཐོང་བ་ཅི་ཞེན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཆེ་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། སྒྲོས་འདི་ནི་དེང་སང་གངས་ཅན་གྱི་ཁྱོད་
འདིར་ཡེ་མ་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲ་རོ། །དེས་ན་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདི་ཕུང་པོར་
བསྟུན་ན་གཟུགས་ཕུང་ལ་འོས་མེད་ཀྱང་སྒྲི་མཆེད་དུ་བསྟུན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲི་
མཆེད་དུ་མི་བསྟུན། དངོས་སུ་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་མི་བསྐྱོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་དེ་འདྲ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་མཆེད་པའི་གཟུགས་སུ་བསྟུན་བ་ཉིད་
དེ། འོག་མར་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་གྲགས་པ་འདི་ལ་གོང་མར་བསྟུན་པ་
ལས་གྱུར་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་ཐ་སྙད་དུ་མངོན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་མཆེད་པའི་
གཟུགས་ཞེས་དང་། དེའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྷ་རྩལ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་རྟག་པ་ཞིག་གམ་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན། མི་རྟག་

པ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་འཇག་པ་པ་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
རྩལ་སྤྱ་རབ་མི་རྟག་པར་མ་བསྟན་པར་སྒྲ་བཅས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྒྲ་སོགས་རྩལ་
སྤྱ་རབ་མི་རྟག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་
ནི། གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་གྱུར་ཏེ་དཔེར། །འཇག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །ལུས་
སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་
ལྟར་འཇག་པ་པ་ལ་བརྗོད་པ་ནི་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རྟག་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པར་
བསྟན་མ་རུས་ནས་དེ་ལྟར་། (༥༦ན) །བརྗོད་པར་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་བ་དེ་ངོར་དེ་མི་
རྟག་པར་བརྗོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲར་བསྒྲུབ་དགོས་པས་ཚུད་པ་དོན་
གཞན་དུ་འབྱུར་དོགས་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མུ་སྒྲེགས་
གཅེར་བུ་བ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རྟག་པར་འདོད་པ་རྩེས་སུ་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དུས་འཁོར་ལས་ཀྱང་སྟོང་པའི་རྩལ་ཅས་ཐ་སྙད་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་གཅིག་སྤྱི་དེ་པ་གསུམ་བུལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་དམན་པའོ། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྟེང་གཙུག་ཏོར་
ཏེ་དེའི་ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་གཅིག་སྤྱི་དེ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཁམས་ལྷ་པ་སྟོང་
པ་གཅིག་སྤྱོད། །ནམ་མཁའ་ཁོ་ན་ནི་མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་བྱུབ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་སྟོང་པ་གཅིག་དུ་རྟོགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། ལུང་འདི་ཙམ་ལ་
བརྟེན་ནས་བོད་གང་དག་མཛོད་དུ་བཤད་པའི་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་དེ་ལ་དུས་

འཁོར་ནས་ཏྲག་པའི་རྩལ་འདུས་མ་བྱས་པར་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་མོད། རྒྱལ་ས་
ཙམ་དུ་འང་མ་ཕྱིན་པའི་གཏམ་དུ་ཟད་དེ། དུས་འཁོར་ནས་སྟོང་པའི་རྩལ་ཏྲག་
པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་ན། དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཚོ་མ་གཞིར་
བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བ་ལས་འདིར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་རྒྱ་
བྱེད་པ་ཅན་གྱིས་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེ་སྐྱའི་སྐབས་
འདིར་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདི་ནི་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་ཏྲག་པ་ཡིན་ན་དེ་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་བཤད་རིགས་པ་ལས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཟླ་བཅས་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐོགས་དང་བཅས་པའི་བསྟན་
ཡོད་དེ། བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། ཟླ་
མེད་སྤྲ་རབ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད། ཁྱིམ་དང་། འདི་ནི་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་༼༡༩༽སོགས་
པ། མེད་པ་དག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན། ཁྱིམ་དང་། དབང་ཡུལ་དེ་བྱིར་རྩལ་
སྤྲ་མིན། ཁྱིམ་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །རྩལ་དང་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་བྱེད་
པར་ལས། བཅས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་ཀྱང་གཉིས་སྤྲ་འབྱུར་ཏེ།
མིག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་ནི་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ནི་བསལ་གས་སྒྲིབ་
འགོ་ཡང་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ནི་རང་མཚན་གྱི་རོ་བོར་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། རི་སྐད་དུ། འདི་དག་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་

འདོད་གྱི། རྩ་ས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ། །འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲེབ་འི་ཚེས་ཅན་ནི་རང་
གར་ཡོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲེབ་འི་ཚེས་ཅན་གྱང་
གཟུགས་དང་རིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་གྱུབ་སྟེ་རིའི་བྱད་ཤིང་བཞིན་
ནོ། །རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་སུ་འཛོག་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་
ལའང་རྒྱའི་རིག་བྱེད་དང་དེའི་རྟེན་འབྲུང་བ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་
སྒྲུ་ཟེར་ཡང་ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་དེ་གཟུགས་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་གྱི། མཚན་
ཉིད་པར་མི་འདོད་པའི་དབང་དུ་ན་དབྱེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།

**གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་ལྔ་བཤད། རོན་ལྔ་བཤད།
རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། མིག་ལ་སོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས། །
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པའི་དོན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་མིག་སོགས་ལྔའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པས་རྣ་བ་སྣ་ལྟེ་སྟེ་དབང་པོའི་
གཟུགས་དང་བ་རྣམས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་སྐད་དུ། དག་སྒྲོང་མིག་ནི་
ནང་གི་སྒྲེམ་ཆེད་དེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། །གཟུགས་དང་
པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བས། དེ་དག་རྣམས་ཞེས་པ་ལ་སྒྲི་སྒྲུ་གཟུགས་ཅམ་དང་། བྱེ་
བྲག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་སྐྱར་དགོས་ཞེས་རང་། (༥༥ན) འགྲེལ་ལས་

གསུངས་གིང་། འོ་ན་མིག་མ་གྲུབ་པར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མ་གྲུབ་ལ། མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་མ་གྲུབ་ན་མིག་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་ཅུས་སྟམ་ན། མིག་
གི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་གསལ་ཁྱོད་གི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཤེས་
པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པས་དེའི་བདག་རྟེན་གྱི་དབང་པོ་དེ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོའི་རྟེན་དེ་
མེད་ན་དེའི་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་སྟོས་པས་དབང་པོ་
གཞན་རྣ་བ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་བ་གཅོད་དོ། །གཟུགས་དང་བ་ཞེས་པས།
གྲུབ་མཐའ་ལས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི། དེ་དག་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡང་། །ཞེས་པས་
ཡིད་དབང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་གཅོད་ལ། དང་བའི་དད་པའི་སེམས་བྱུང་
ཡང་དང་པའི་ཞེས་པ་འདིས་གཅོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་དང་བ་ཉིད་སྟོས་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་དང་པོ་གཅོད་བྱེད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཞེས་སྟོས་པས་བཅད་དམ་
སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུ་མང་པོའི་ཆོག་སྤྱད་ཡོད་ན་དེས་གཅོད་པར་འགྱུར་ཡང་
གཟུགས་དང་བ་ཞེས་པ་ལ་འབྲུ་མང་པོའི་ཆོག་སྤྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་
དང་བ་ནི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་སོགས་དབང་པོར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་
དེ། དབང་པོ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་པོ་གང་གི་ཡུལ་དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་དེ། འབྲས་བུ་
རེས་འགའ་བས་དཔག་བྱ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་དབང་པོའི་རྟེན་དབང་
རྟེན་ཁོག་པ་ཡིན་ཀྱང་དབང་རྟེན་ཁོག་པས་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་མ་ཆོད་པས་ནང་
གི་ཤེས་པ་ལ་ཉེ་བའི་དབང་པོ་དང་བ་ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། །ཡང་ན་དད་པ་སེམས་

བྱང་ཡིན་པས་མིག་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དབང་རྟེན་དུ་རི་ལྟར་དོགས་སྒྲུལ་
ན། དད་པ་གང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་མིག་ཤེས་སྐྱེ་
བའི་ཆོ། དེའི་བདག་རྒྱུན་དད་པར་དོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་ཡིན་
ནོ། །ཡང་། རྒྱུ་བྱེད་དང་བ་ཞེས་པས་ནི་གཟུགས་དང་བ་ནི་རྒྱུ་དང་བར་གཟུགས་
བརྟན་འཆར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དབང་པོ་དེའི་རྒྱུ་པའི་རྟེན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་
བུ་གཙོད་དོ་ཞེས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཟེར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཞེས་
པས་གཟུགས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཤེས་དང་ལྟར་ཆེར་སོགས་གཙོད་
དོ། །མིག་གི་ངེས་ཆོག་ནི་སའི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། མ་ཟད་བར་དུ་གཟུགས་
གཙོད་དང་། །གཡོ་ཞིང་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་དང་། །མཛེས་པའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་
དང་། །རྣམ་པ་བཞེར་ནི་གྲགས་སྤྱིར་མིག་ །ཅེས་བཞེན་ཅི་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་
ལས། ཅན་ཅི་ཏུ་ལོ་ལྟ་ལྟ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་དོན། མིག་དང་གསལ་བྱེད་དང་
འདྲེན་བྱེད་དང་ཁྱིད་བྱེད་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ས་ལས། གཙོག་སྟེ་གཟུགས་ལྟ་
བའོ། །རྣམ་གཉིས་རྒྱས་དང་རྣམ་སྒྲིབ་བྱུང་། །རྣམ་གསུམ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་
མིག་ །རྣམ་བཞི་བརྟན་དང་མི་བརྟན་པ། །འཇུམ་དང་མི་འཇུམ་རྣམ་པ་
ལ། །འགོ་བ་ལྟར་བསྐྱས་རྣམ་དུག་ནི། །རང་གི་རྒྱུད་ཡོད་སྟུག་མི་སྟུག་ །དྲི་མ་
ཅན་དང་དྲི་མེད་པའོ། །བདུན་ནི་རྣམ་ཤེས་བཅས་དང་མེད། །མཐུ་ལྡན་མཐུ་

ཅུང་དག་སོགས་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་རྟེན་ནི་བྱེད་པའོ། རྣམ་བརྒྱད་གནས་དང་སྐྱུལ་
པ་དང་། དག་དང་མི་དག་རྣམ་སྒྲིབ་བྱུང་། །ཁ་ཟས་ཉིད་དང་ཚངས་སྦྱོང་དང་
། རྟོམས་པར་འཇུག་པས་རྒྱས་པའོ། རྣམ་དགུས་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་དང་
། རྟུན་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཐོབ་ལས་ཉམས། རྟེན་བྱ་ཡིན་མིན་སྤངས་མ་
སྤངས། བཅུ་མེད་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ནི། དུས་གསུམ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དང་
། རྒྱ་རགས་བཟང་ངན་ཉི་ལྔ་དོ། ཞེས་སོ། མིག་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ནི་མིག་སོགས་སྟོས་མ་ཐག་པ་བཞིའོ། རྣ་བའི་ངེས་ཆོག་ནི་སྒྲུང་གྲགས་པ་
རྣམས་༼༥༥༽སྤྱང་བའོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་སྒྲུང་ཡུལ་ཅན་དང་ཉན་བྱེད་
དོ། རྟེན་ངེས་ཆོག་ནི་དྲི་སྟོམ་པར་བྱེད་པའོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་སྟོམ་བྱེད་
དང་དྲིའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། རྟེན་ངེས་ཆོག་ནི་བཀའ་པས་ཉམ་ཆུང་བ་སེལ་ཞིང་
བརྗོད་པ་འདྲིས་པ་སྟོམ་ཆོགས་པ་འབོད་པའོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་ལྟོང་བྱེད་
དང་རོལ་ཡུལ་ཅན་ནོ། ལུས་ཀྱི་ངེས་ཆོག་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་བསགས་པ་དང་རྟེན་བྱེད་
པ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་རེག་བྱེད་དང་
རེག་བྱའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། རྣ་བ་སོགས་ལྷག་མ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ནི། ས་ལས་མིག་གི་
དབྱེ་བ་རི་ལྷ་ར་བཤད་པ་ལྷ་ར་རྣ་བ་སོགས་བཞི་ལ་འང་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་ལྡན་བཤད་པ་ལ་ལྡན་ལས། དང་པོ་གཟུགས་བཤད་པ་ནི།

གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ལྱུ། །

པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་བསལ་བ་ལ་དགོས་པ་
ཅི་ཡོད་ན། ཚས་མངོན་པ་ནི་ཚས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐམས་
ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་
འབབས་དགོས་ཏེ། གཅིག་ལ་རྒྱགས་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་ལག་
འཁྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབས་བཤད་པ་ནི།

སྐྱའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །

སྐྱ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་དང་རྒྱུད་
དང་འབྲེལ་བ་ཟེན་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བ་མ་ཟེན་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་
ཀའི་སྐྱ་ལག་པ་དང་རྩ་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་འདིར་མི་འདོད་
དེ། འབྱུང་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུང་གྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་
པ་མི་སྲིད་པས་སྐྱ་འབྱུང་བ་ལ་རྩོལ་བ་རྒྱུན་ཅམ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་རེ་རེ་ཞིང་ཡི་
གའི་རྣམ་པ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་སྟེ་བཞི་
ཡིན་ལ། དེ་རེ་རེ་ཞིང་ན་བར་སྟན་པ་དང་མི་སྟན་པ་སེམས་ཅན་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་
བ་གཉིས་སུ་སྟེ་བས་བརྒྱད་དོ། །ཀ་དང་ཞེ་ན། ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱ་དབྱུངས་སྟན་པ་དང་། ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྐྱ་བའི་སྐྱ་དང་། ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་

བ་མེག་རྫོབ་པ་ཐལ་མོའི་སྒྲ་དང་། ཟིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་
༼༡༩༩༽ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལུས་སྤྲུག་པའི་སྒྲ་དང་། མ་ཟིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུ་སྟོན་པ་དང་། མ་ཟིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་
པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུ་བའི་སྒྲ་དང་། མ་ཟིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་
པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལའང་ལཱའི་རྩའི་སྒྲ་དང་། མ་ཟིན་པ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྲུག་རལ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རོ་བཤད་པ་ནི།

རོ་ནི་རྣམ་དུག །

རོ་ནི་རྣམ་པ་དུག་སྟེ། མངར་བ་དང་སྦྱར་བ་དང་ཁ་བ་དང་ཚ་བ་དང་ལན་ཚ་བ་
དང་བསྐྱ་བའོ། །བསྐྱ་བ་ནི་གིང་འཛམ་བུའི་བྱུན་པའམ་ཨ་རུ་རའི་རོ་ལྟ་བུ་ཕྱེ་ལ་
ལཱའི་པ་འོ། །གཞན་ནི་གྲགས་པར་ཟད་དོ། །འདི་དག་ལ་སྦྱོན་དབྱེད་ཅ་ར་ཀ་
ལས། གཅིག་ནས་དུག་གི་བར་དུ་སྤང་པའི་སྦྱོར་བས་དུག་ཕྱུ་ཅ་གསུམ་དུ་བསྟན་
ཏོ། །རོ་ནི་དེའི་འོག་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་གངས་མང་བའི་སྤྱིར་སྤར་
སྦྱོས་པ་ཡིན་ལ། དེག་བྱ་ནི་སྤྱིའི་གོང་དུ་སྦྱོས་ན་གོ་རིམ་ཏ་ཅང་ལའུགས་པར་
འགྱུར་བས་མ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དྲི་བཤད་པ་ནི།

དྲི་རྣམ་བཞི། །

དྲི་རྣམ་བཞི་སྟེ། སྤྱིའི་དབང་པོ་དང་མཐུན་པའི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་

པའི་དྲི་ང་བ་གཉིས་ལས། དྲི་ཤས་ཚུང་བས་མཉམ་པ་དང་། ཤས་ཆེ་བ་མི་
མཉམ་པ་གཉིས་སུ་སྒྲེ་བས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས། དྲི་ཞིམ་པ་དང་ང་བ་དང་
མཉམ་པའོ་ཞེས་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །

ལྷ་པ་རེག་པ་བཤད་པ་ནི།

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། རྒྱས་བསྐྱས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུས་བསྐྱས་
པ་འཇམ་རྩུབ་ལྗེ་ཡང་གང་བཀྱས་སྒྲོམ་བདུན་པ་ལ་ཆེར་མིང་གིས་ཤེས་ལ།
གང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དྲོ་བ་དང་ཟས་དང་བརྟུང་བ་འདོད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་
འདོད་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་འདུན་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་རེག་བྱ་ལ་འབྲས་བུ་
འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་བྱོན་ནས་ཆོས་བསྟན་
༼༡༩༩༽པ་ཉམས་སུ་བྲུངས་པ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལྷམས་
ནི་འབྱུང་བ་བདེ། ཞེས་པ་ལྷ་བུའོ། །དེས་ན་དྲོ་བ་འདོད་པའི་དབང་གིས་བཞག་
པའི་རེག་བྱ་ནི་གང་བར་འཛིག་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་སོས་ཀའི་གང་བས་དྲོ་
བར་འདོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པས་གང་བར་འཛིག་གོ། །དྲོ་
བ་ནི་མེ་ཡིན་པས་མ་སྒྲོམ་ལ་གང་བ་ནི་རྩུ་དང་རྩུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་
འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་གཞན་ཡིན་ནོ། །བཀྱས་པ་ནི་ཟས་འདོད་པའི་རྒྱ་ཕོ་བར་རྩུང་
ཤས་ཆེ་བ་ལས་རེག་བྱ་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་པ་ནི་བརྟུང་བ་འདོད་པའི་རྒྱ་མི་

ཤེས་ཆེ་བ་ལས་རིག་བྱ་བྱུང་བའོ། །འབྲས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་བཞི་
ཚན་ལས་འབྱུང་བར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདོད་དོ། །བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་བརྒྱ་
གཅིག་ནི་རིག་བྱའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་དབྱེ་བ་དབྱེ་གཞི་ལས་
གཞན་དུ་མ་དགར་བའི་སྒྲུབ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བརྗོད་ན། དེ་ལ་ཡུལ་གཟུགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
མིག་གི་ཡུལ་ཞེས་པས་རིགས་མི་མཐུན་སྒྲུབ་སོགས་པ་སེལ་ཞིང་། མིག་ཁོ་
ནའི་ཡུལ་ཞེས་པས་དབང་པོ་གཞན་གྱིས་འཛིན་ནམ་སྒྲུབ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ལ།
མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་བཟུང་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། མིག་ཁོ་
ནའི་ཡུལ་ཞེས་དབང་པོ་རྒྱུ་དུ་སྒྱུར་བས་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་བ་ཆེས་སེལ་བར་
བྱེད་དོ། །ངེས་ཆོག་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བས་གཟུགས་སོ། །དབྱེ་བ་བཤད་མ་
ཐག་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིས་ལས། རང་གི་ངོ་བོར་གཏོགས་པ་
ནི་ཁ་དོག་དང་སྒྲིང་བ་དང་དབྱིབས་དང་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གཞན་གྱི་ངོ་བོས་
མཚོན་པ་ནི་མིག་གི་ཡུལ། སྒྲིང་ཡུལ་དམིགས་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
ཡུལ། སྒྲིང་ཡུལ། དམིགས་པ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ། སྒྲིང་
ཡུལ། དམིགས་པ་ཞེས་ཀུན་ལ་སྒྱུར་རོ། །༡༥༠ན་སྒྲུའི་ངེས་ཆོག་ནི། བརྗོད་མ་
ཐག་ཏུ་འགག་པས་སྒྲུ་ཞྭ། རྟེན་ལས་སྒྲིང་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་སྒྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ལ་བུའི་སྒྲུ་རིང་དུ་གནས་པར་སྒྲིང་བ་ནི། རྟེན་བྱིལ་བུ་

འབྱུང་བ་ལས་འབྲལ་འབྲལ་དུ་སྒྲ་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་སྒྲ་མ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཡིན་ན་དེལ་བྱ་ལ་རེག་པས་སྒྲ་མི་འཛིག་པར་འབྱུང་རོ། །རྣམ་གྲངས་ནི་སྒྲ་
དང་དབྱངས་དང་ང་རོ་ལ་སོགས་པའོ། །དྲིའི་ངེས་ཆིག་ནི་རྗེ་ཕྱོགས་སུ་ཁྱེར་བས་
དྲིའོ། །རྣམ་གྲངས་ནི་དྲི་དང་སྒྲ་མ་ཁྱེས་བྱའོ། །རྩེའི་ངེས་ཆིག་ནི་ནད་རྣམས་
སྤྱད་པས་རོའོ། །རྣམ་གྲངས་ནི་རོ་དང་མྱོང་བྱའོ། །རེག་བྱའི་ངེས་ཆིག་ནི་ལུས་
ཀྱི་རེག་པར་བྱ་བས་རེག་བྱའོ། །ལུས་ནང་ཡང་རེག་གམ་སྒྲ་མ་ན། དབང་པོ་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ནང་པན་ཚུན་རེག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་དེ་ན་ཡོད་པའི་རེག་
བྱ་ཁོ་ན་བཟུང་བའོ། །རྣམ་གྲངས་ནི་རེག་བྱ་དང་ཀུན་ཏུ་རེག་བྱའོ། །ཡུལ་དེ་
དག་ཁམས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི། འདོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུགས་ན་དྲི་རོ་
དང་བཀྲེས་སྒྲོམ་ལས་གཞན་ཡོད་དེ། གནོད་བྱེད་ཀྱི་གྲང་བ་མེད་ཀྱང་པན་བྱེད་
ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ཉིང་འཛིན་ཁོ་ནས་པན་བྱེད་ཡིན་པས་གྲང་བར་
བཏགས་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་སོ། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་
དང་པོ་བཞིས་རེས་འགའ་གཅིག་དང་རེས་འགའ་མང་པོ་བསྐྱེད་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
གཙོད་པ་དང་མི་གཙོད་པ་ནའོ། །རེག་བྱ་ནི་འབྲས་བུ་དག་ཆོགས་པ་ཐ་དད་
པས་མང་ན་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་སྟེ་ལྔ་བསྐྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ལུས་
ཀྱི་ཕྱོགས་དུ་མས་འཛིན་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྲང་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

འོ་ན་ལུས་དབང་གཅིག་གིས་ཡུལ་མང་པོ་འཛིན་ན་སྒྲོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་སྤྱིའི་

ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་དེ་རིགས་སྒྱིར་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་མ་ཡིན་གྱི། རྩེས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་མོད། དེ་
༼༤༠བ༽ལྟར་ན་འང་དབང་གཤམ་གྱིས་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་མོད། དེ་
རྩེས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དབང་པོས་རྣམ་གཤམ་
བསྐྱེད་ཚུལ་ལས་དང་པོ་བཞི་ནི་ཕྱོགས་རེ་དང་རིལ་པོ་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་ལ།
ལུས་རིལ་པོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་འབར་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ནི་ལུས་
རིལ་པོས་མེ་འཛིན་བསྐྱེད་པས་ལུས་ཞིག་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་མོད། མ་
ངེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་མཐུས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྟེ་དང་ལུས་གཅིག་ཅར་
ཡུལ་དང་ཕྱད་ན་དེའི་རྣམ་གཤམ་གཉིས་གང་སྤར་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ན། ཡུལ་གང་གས་ཆེ་
བ་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་དེ་སྤར་སྒྲིམ་ལ། མཉམ་ན་ཟ་བར་འདོད་པས་ལྟེ་དེ་རྣམ་གཤམ་
སྤར་སྒྲིམ་ལ། །

**གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་
འབྱུང་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།**

གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དག་དང་མི་དག་རྩེས་འབྲེལ་གང་། །

འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །

གཡེངས་དང་ཞེས་པས་རང་ཀུན་སྤོང་གི་སེམས་ལས་གཞན་པ་སྟེ། དག་བའི་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་སྤོང་སེམས་དག་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་
སེམས་ཀྱི་རྩེས་སུ་ཡང་རང་གཏོང་བྱེད་མ་བྱུང་བར་དུ་འགྲོའོ། །འདིས་ནི་རྒྱལ་

པོའི་སྤྲུལ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཙམ་དང་། གང་སྤེལ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལས་
བྱུང་པར་དུ་བྱེད་ཅིས་པའོ། །ཡང་སེམས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་
གནས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡང་འགོ་སྟེ། མཉམ་གཞག་གི་ནི་རང་ཀུན་སྒྲོང་གི་
སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་བྱུང་
པར་དུ་བྱེད་དོ། །ཡང་ཞེས་པ་ནི་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྗེས་སུ་ཡང་འགོ་བས་འདིས་ནི་སེམས་དང་འགལ་བ་མེད་པར་བསྟན་
ཏོ། །སེམས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་སྟོབས་རྒྱུང་བས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་མི་རུས་པའི་བྱིར་
དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ཁོ་ནར་ངས་ཏེ། འདིས་མིག་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལོ། །རྗེས་
འབྲེལ་གང་ཞེས་པ་ནི་རང་གཏོང་བྱེད་མ་བྱུང་ན་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་ཀྱི་ནུ་
གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཡེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་རྒྱུན་མ་
ཆད་པའོ། །འདིས་རིག་བྱེད་ཙམ་དང་ངག་གི་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་
དོ། །སྒྲོམ་པ་དེའི་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་དང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་རྒྱུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པས་དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་
ཏེན་གནས་སྟོན་འཕེལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུར་བྱས་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པའི་
གཟུགས་དེ་ནི་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་རིག་བྱེད་ལྟར་ཀུན་
སྒྲོང་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་གཟུགས་སུ་བརྗོད་དེ་སྟོབ་

དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་སྟོན་པའོ། །

འདིར་བརྗོད་ཅིས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པར་
སྟོན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་དོན་གང་སྒྲེལ་གྱིས། སྟོན་པའི་གསུང་མ་ཡིན་ནོ་
སྟམ་དུ་དགོངས་སོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འགྲེལ་བ་མདོ་དང་མཐུན་པ་ལས། སློབ་
དཔོན་གྱི་ཚིག་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་སྒྲུང་བས་བརྟག་དགོས་
སོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ། འདི་ལ་མ་
ཚང་བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྒྲ་ལྟག་
བརྗོད་བྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་བྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་བཀོད་མ་ཐག་པའི་རིག་
མིན་གྱི་གཟུགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྟོན་བརྗོད་པར་སྒྲུང་སྟེ། འོ་ན་རིག་མིན་གྱི་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཁྱེད་གྱིས་བཀོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཚང་པར་ཐལ། རྗེས་
སུ་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་གྱི་དོན་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་
སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རྗེས་འབྲེལ་རྗེས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདོད་ན་
བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ལོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་བསམ་གཏན་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རིག་མིན་
༼༡༩༽མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་བྱས་པར་ཐལ། གཟུགས་དེ་
དག་གཡེངས་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་མིན་
པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་འབྲང་། །ཞེས་

སོ། །ཡང་མ་གཞིངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་སྟོང་ཞེན། འོ་
ན་དག་མི་དགའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་རིག་མིན་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། རིག་མིན་
དེ་ཉིད་དུ་ཐལ། མ་གཞིངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱ་
ལྷག་པར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་ཐལ། གཞིངས་དང་ཞེས་པའི་དང་གི་སྐྱ་
སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཟིན་པས་སེམས་མེད་
པའི་ཡང་ཞེས་པས་བསྐྱ་བར་བྱ་བ་དག་ལྷག་མར་མ་ལུས་པའི་ཕྱིར། སེམས་
མེད་པའི་བྱེད་པར་དུ་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་ཚོས་ཅན། རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་བྱེད་
པར་དུ་འགོ་བ་གསལ་བར་མ་བྱས་པར་ཐལ། སེམས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དག་པའི་རིག་བྱེད་མིན་པའི་རྗེས་འགོ་དམིགས་ཀྱིས་མ་བཀར་པའི་
ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཞུགས་ཞེས་བྱེད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱང་
བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཤྲུག་ཀ་དེ་དག་མི་
འདུག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཡང་རྒྱན་ཉིད་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དུས་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ལ་བལྟས་ནས་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོར་སོང་བའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། འབབ་ཆུའི་དང་པོར་འབྱུང་བའི་ཆུ་སྐྱ་ལ་རྒྱན་དུ་བརྗོད་པ་
བཞེན་མ་བྱུང་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་ཅན་གྱི་རྗེས་ཉིད་དུ་
སྟོན་པས་མ་ཆང་བའི་སྐྱ་སྟོན་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་བསྐྱར་བཅོས་དང་འགལ་བ་
མེད་དེ་རྒྱན་ཅན་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་བྱེས་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཉམ་གཞག་གི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དེ་གཡེངས་དང་སེམས་མེད་གྱི་ཆོ་མེད་ཀྱང་།
རིག་པ་ཀློན་བྱེད་དུ་མི་འགོ་སྟེ། རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པ་དང་མ་བཞག་པའི་བྱེད་པར་གྱི་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡན་པའི་སྤྱིར། དེ་
རི་ལྟར་ལྡན་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་ལྡན་གཡེངས་པ་
དང་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོ། འདོད་པའི་དགོ་
བའི་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་དེ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་གྱི་དེ་ལས་ཁམས་གོང་ལ་སོགས་
པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་མེད་པའི་
ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡང་
ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་སེམས་མེད་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར། སེམས་ཅམ་
པས། ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་འབྲུང་བ་ནི། ཏྲག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་
གཏོགས། །ཞེས་དང་། སའི་དངོས་གཞིར་ལྷག་མེད་མུང་འདས་གྱི་དབྱིངས་དང་
སྟོ་བ་དང་སེམས་འབྲུགས་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པའི་
དུས་ཏེ་སེམས་མེད་བདུན་ཅམ་བཤད་པའི་བྱེ་སྤྱུས་ནི། གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་
སེམས་མེད་དུ་མི་འདོད་ཅིང་། སྟོ་སོགས་ནི་སེམས་མེད་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ལ་

ལྷག་མེད་ན་ནི་སྒྲིམ་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དབྱུང་མི་དགོས་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་སེམས་མེད་ཡིན་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་འང་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྷ་ག་ལ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་འི་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། ཟག་མེད་ནི། བསམ་གཏན་༼༤༡བ༽བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །སྒྲིམ་པ་གསུམ་གང་གི་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པ་འི་ལུས་ངག་གི་དགོ་བ་བདུན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལའང་མ་བཀག་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། །རྟོན་པས་བདུན་ཡོད། །ཅིས་འབྱུང་བའི་གཟུགས་མེད་ཅིས་པའང་དེར་ཡོད་གྱི་འཕགས་པ་འི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཁར་ལ་འོངས་པའོ། །དགོ་མི་དགོའི་རིག་བྱེད་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་མི་ཐལ་ཏེ། རིག་བྱེད་ལ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་དགོ་དང་མི་དགོ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རིག་བྱེད་འགག་ཀྱང་མི་འགག་པས་མཆོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་ནི་མཆོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེ་ལྷག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པ་དང་། སེམས་བཅས་མ་གཡེངས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་ལ་རིག་མིན་ཡོད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་སྒྲུས་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སེམས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་རིག་
མིན་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཀྱི་ནར་
ཟད་དེ། མཚན་ཉིད་འདི་རིག་མིན་གྱི་སྒྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་
ཡིན་པས། བྱེ་བྲག་གི་རིག་མིན་ཁ་ཅིག་ལ་མ་བྱལ་བ་འདིར་བྱད་པར་དུ་བྱས་
ནས་སྟོན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིན་ན་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་རྣམ་རིག་མིན་
པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ན་སེམས་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱད་པར་དུ་བྱ་བ་བྱད་
པར་དུ་མ་བྱས་པར་བལ་བ་ཉིད་སྒྱུར་སྒྲུང་སྟེ། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་
བའི། །སེམས་ལའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལུང་བརྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད། །ཅིས་དེར་ཡང་སེམས་མེད་ལ་རིག་
མིན་༼༤༩༽རྗེས་འགོར་དམིགས་ཀྱིས་མ་བཀར་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
བྱད་པར་དུ་བྱ་བ་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་ལ་དགོ་
བའི་རིག་མིན་སྲིད་པ་ནི་གནས་བཞི་པར་སྟོན་ལ། གང་ཐོགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་
པ་ནི་འོག་ཏུ། ཐོགས་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཅན་བཅུ། །ཞེས་ངས་པར་བཟུང་
བས་ཚོས་ཁམས་རིག་མིན་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲུབ་བོ། །

དཔལ་ཐེ་ལུང་པ་ན་རེ། བསམ་བློ་གི་སྒྲོམ་པ་ལ་རྣམ་རིག་མིན་པས་བྱལ་
བ་བརྟག་དགོས་ཤིང་། སོ་བར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པའང་བརྟག་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ནི། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དུ། ཡིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་

ལེགས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཤད་པས་བསམ་གཏན་དང་
ཟག་མེད་ཀྱི་འང་དེ་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་ཅི་སྟེ། །པས་མི་ལེན་ཅེས་དང་། །གཉིས་པ་
ནི། །སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་ན་གཟུགས་རྣམ་སྤྲིན་སྟེས་
ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་རིག་མིན་དེ་དགོ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ་ཞེས་སྟེ། །བརྟག་པ་འདི་དག་ལས་བརྟག་པ་དང་པོ་ནི་མི་ལྟན་རྣམ་
གཙོད་ཀྱིས་གཞན་ལྟན་འགར་ཡང་མ་བཅད་པས་བརྟག་པའི་གཞི་མེད་
ལ། །ཡོད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །བརྟག་པ་གཉིས་པ་ནི་བྱེ་སྟེ་དག་གིས་སྡོན་ཉིད་
ནས་དབྱེད་པས་དག་ཟེན་པས་བྱེད་ཅག་ངལ་བར་བཀྱིས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པོ་
མེད་པའི་ལས་སུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །འབྲས་བུའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ས་པ་
དང་། །འཕགས་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡོམ་པ་ལ་རིག་མིན་མི་
ལྟན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ལྟན་པར་བསྟན་པས་དེའི་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤོང་
སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཞན་ལྟན་དུ་ཡོད་པ་འགར་ཡང་མ་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། །དེར་ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པ་སུ་ཞིག་གི་ངོར་སྒྲུབ། །ཡང་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་
ནས་ཡིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཤད་པ་ཙམ་ཀྱིས་བསམ་ཟག་ལ་དེ་འོ་ན་སྒྲུབ་
༼༩༩བ༽བྱེད་དུ་སྟེལ་ན། །བསམ་ཟག་ན་རིག་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོམ་གཟུགས་
ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། །མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དུ་ལུས་ངག་གི་སྡོམ་པ་ཡང་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། །ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ལས་དགོ་མི་

དག་ཡོད་པ་ནི། བསམ་པའི་ལས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེས་བསྐྱེད་ལུས་
དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྟེང་།

འོ་ན་ལུས་ངག་གི་ལས་དག་མི་དགའི་ལ་དབྱེ་བ་རིམ་བྱ་ཞེས། དེ་དག་
རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཅིས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བརྟན་ནས་རིག་མིན་
ལ་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་མེད་པས་ལུང་མ་བརྟན་དུ་དོགས་པ་སེལ་མི་དགོས་ལ། རིག་
བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་གཟུགས་གསར་པ་དེ་ལུས་ངག་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་སྒྲུ་མ་དང་
འབྲུལ་གཞི་ཆེ་བས་དེ་ལུང་མ་བརྟན་དུ་འགྱུར་དོགས་ནས། འོ་ན་ལུས་ངག་གི་
རིག་བྱེད་དག་མི་དགའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ངག་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཞེས། མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བརྟན་པ་ནི། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་
ནི་ངག་སྒྲུ། །ཞེས་བརྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལྷག་འཇལ་བ་དང་
སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་དག་མི་དགའི་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཁ་དོག་ལས་ཐ་དད་པའི་དབྱིབས་གསར་པ་རྣམས་གྲུབ་ཅིག་སྟེ་བོ་
ནས་རྒྱུ་པའི་བར་ཡོད་ལ། དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཆུད་ཀྱང་རིག་
བྱེད་འོད་ལྟར་དང་བས་ལུས་བོངས་ཆེ་བ་དང་ལྷི་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་
ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱེ་སྒྲུ་ཉིད་འདོད་དོ། །

ཟི་ལུང་པས་ནགས་ལ་མེ་ཤོར་བའི་དབེས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ལས་རྣམས་
གཞན་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་། ཡོད་ན་ལུས་རྣམས་གཞན་གཉིས་སུ་ཐལ་

ལོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་བཟ་བའི་རས་གཙོད་བྱེད་མོད། བཀས་ལ་མེ་
ལྷགས་པའི་མེའི་རྩ་ས་ནགས་ཀྱི་རྩ་ས་ཡིན་ན་བསེག་བྱ་སེག་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་
བས་༼༤༩༽ནགས་ལས་གཞན་པའི་མེ་མེད་པར་སུ་ཞིག་གིས་རྟོགས། དཔེ་མ་
གོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་གཟུགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་
ལས་རྩ་ས་གཞན་དུ་མེད་པ་ཁྱོད་རང་གིས་མོས་པ་ཅམ་ལས་ཅི་ལྟར་
འགྱུབ། དགེ་མི་དགའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་རྩ་ས་ལུས་ལ་བྱབ་པར་ཁས་སྒྲངས་
བས་ལུས་རྩ་ས་གཉིས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན་རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱུའི་འབྱུང་བས་ལུས་
རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་ལ་བྱབ་པ་ནའང་། ལུས་རྩ་ས་གཞན་གཉིས་སུ་ཁྱོད་རང་
ལའང་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་སྒྲུབ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དགེ་མི་དགའི་ལས་རྩ་ས་གསར་
བ་བཀའ་ལེན་པ་ལ། གནས་མ་སྤྱུ་བས། ཡུལ་གཞན་ན་ཡོད་པའི་རིག་བྱེད་དེ་
མ་ཉམས་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བའི་རྩ་ས་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
ལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་འགོག་པ་ནི། འགོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། །སྐད་ཅིག་པ་
ཡིན་འཛིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་རྩ་ས་
གྲུབ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ནི། གཉིས་བཟུང་འགྱུར་ཏེ་རྩལ་ལ་མེད། །ཅེས་རིག་བྱེད་
དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་འདིར་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་ཟིན་པས་ཁྱེད་ཅག་ནོར་སྤུ་ལས་སྤུད་པའི་ཤུན་པ་ལ་ནོར་སྤུ་འཆོལ་བའི་

དབྱེད་པ་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་ཏམ། ཡང་ཁྱེད་ཅག་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དག་མི་དག་
 དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་
 དག་མི་དག་འི་དབྱིབས་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་རྩ་ཆ་ཆ་སྡུ་མ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་སྐྱུ་མ་ན་ནི། འོ་ན་རྣམ་རིག་མིན་པའི་སྟོམ་པ་འང་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲིས་ལུང་མ་
 བསྐྱེད་དུ་བལ། དེ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཁ་དོག་གི་རྩ་ཆ་ཆ་སྡུ་མ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ། ཡང་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར་པའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་གཟུགས་ཅན་
 བདུན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་
 ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་རིག་བྱེད་དེ་དབྱིབས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་
 བའི་ལས་དེའོ་ཞེ་ན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དེ་ཁྱེད་ཅག་དག་བ་གཏན་མིན་
 བར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་མིན་ནམ། ཐུགས་དྲན་རྣལ་དུ་ཞོག་བྱུང་བ་མེད་ན་བྱུང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་ཡིན། འདོད་ན་སྟོན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ག་ལ་ཅོད། །

ངག་དོན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་ལ། ལུས་ངག་གི་སྒྲ་གཟུགས་ཀྱི་
 དག་བ་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲིས་སུ་མི་སྟོན་པ་ནི་བྱེ་སྒྲ་དག་གི་གཏིང་ཚུགས་པའི་གྲུབ་
 མཐའ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་ཆངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ཅན་གྱི་
 རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་བའི་ལས་དེ་ཉི་འོག་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱུའི་ལས་དེ་དག་ལས་རྣམ་
 སྤྲིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་གྲུབ། དེ་ལས་གསུང་ཆངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་

བྱུང་པས་བརྒྱད་པ་གསུམ་པ་དང་། ཁ་ཆེ་བ་ནི་ལས་ལས་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ཀྱི་
 འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་བྱུང་དང་། དེ་ལས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་
 ལས་གསུང་དབྱངས་འབྱུང་བས་བརྒྱད་པ་ལྷ་པ་ཡིན་པར་སྒྲུ་ལ། སྒྲའི་རིག་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་དགོ་བ་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དགོ་བ་
 དང་མི་དགོ་བ་ལ་འང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེས་ན་དག་གི་རིག་
 བྱེད་ཀྱི་དགོ་མི་དགོ་འང་སྒྲ་ཉིད་དུ་སྟོན་པས་རྣམ་སྒྲིབ་ལས་སྒྲེས་པ་མིན་པར་
 ཡང་བྱུང་སྟེ། དག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་དག་སྒྲ། །ཞེས་དང་། སྒྲ་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་ལས་
 སྒྲེས་མིན། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོགས་སྒྲ་མ་དག་གི་འདི་འཐད་ཀྱི་
 འབྲུལ་བཤད་བྱུང་ངོ་ཅོག་ཀྱང་གནད་འདི་ལྟ་བུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བའི་གོག་
 སྒྲམ་གྱིས་ཉ་རྒྱ་འཐག་པ་ལྟར་ཟད་དོ། །མདོར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལུས་དག་
 །༡༥༥།གི་དགོ་མི་དགོ་ནི་བྱེ་སྒྲ་ཁོ་ནས་འདོད་ཀྱི། མདོ་སྟེ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་
 པས་ནི་དེ་མི་འདོད་དེ། བྱེ་སྒྲས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གནས་བཞི་པར་ལུས་
 དག་གི་ལས་དགོ་མི་དགོ་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་ཏེ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། མདོ་སྟེ་པ་ནི་ལུས་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ལས་མ་ཡིན་
 ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་དུས་སྤྱིའང་སེམས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་དགོ་
 མི་དགོར་གྱུར་ན་ལུས་དག་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བར་སྒྲུང་ཡང་དོན་དགོ་བ་དང་
 རྟིག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་གསུངས་

པ་དེ་རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་
 ངག་ལས་སུ་གསུངས་པ་ནི་སེམས་པ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལས་སུ་
 བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འང་སེམས་པ་ཉིད་ལས་སུ་
 འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་པ་ནི་ལུས་ངག་གི་བེམས་པའི་ཆ་ནི་བདེ་
 རྒྱལ་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དགོ་མི་དགོར་གཏན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བྱེད་ལ་འདིར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ངག་གི་དགོ་མི་དགོ་མཚན་ཉིད་པ་ཁས་ལེན་པའི་
 སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་
 གྱིས་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དག་གིས་བརྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་གསལ་ཞིང་།
 བྱེ་སྒྲུའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་རང་གི་རྩ་ལ་བཤད་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱུང་གྲུབ། འདོད་ན་ལུས་ངག་གི་དགོ་མི་དགོ་སངས་རྒྱས་
 པའི་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་རིག་
 བྱེད་ཡེ་མེད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དབྱེ་གཞིར་བཞག་ནས་
 རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་དབྱེ་བ་དབྱེ་གཞི་དང་བཅས་པ་
 མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱེད་པར་གསུམ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་
 པ་དང་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་བྲལ་བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་ལས་ལམ་
 དངོས་གསུམ་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་དེ་གསུམ་ཚང་གི་ སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ལ་
 མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་ལས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་ཚང་གི་གཞན་གཉིས་མ་ཚང་ངོ་

ཞེས་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་བསྟན་པ་འདི་ལ་ནི་སྤྲུལ་ཀྱང་བསྟོན་པར་བྱར་མེད་
དེ། རི་རྒྱད་དུ། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོ་ཐར་དང་བྱ་བའི་
ལམ། །སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་པོ་དག་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་སྒྲིག་པ་ལས་སོ་
སོར་ཐར་པའི་བྱིར་ཏེ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་
སྡོམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ལུས་དང་དག་སྡོམ་པའི་བྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་ཀྱང་
བྱའོ། །རྒྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཀྱི། སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་ཡིན་གྱི་ལས་ལམ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་པོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ རྒྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རིག་
བྱེད་ཡིན་དུ་ཆུག། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི་སྡོམ་པར་མ་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི་དམུས་ལོང་ལ་ཉི་མའི་དྲ་གྱི་ལ་འཁོར་བསྟན་པ་
ན་ཅི་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ལ་ངས་ཅི་བྱར་ཡོད་པ་བཞེན་དུ་ཐབས་མེད་ལ།
གཞན་དུ་ན། རི་རྒྱད་དུ། སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་
བྱེད་མིན་པ་དང་པོ་དག་ནི་སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་སྤངས་པའི་སྡོམ་པ་ལ་
རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་འང་རྒྱད་ཅིག་སྟེ་
བྱི་དུ་མ་ཡོད་པའི་དང་པོ་སོ་ཐར་དུ་བསྟན་ནས། འོ་ན་དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་སྟེ་མ་
ལྟར་ཆེས་སྤྲོན་པས་སྡོམ་པ་མིན་པར་དོགས་པ་ལ། དེ་སོ་ཐར་ཡིན་པར་མ་ཟད་

སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་འང་ཡིན་ཅེས་ཀྱང་སྒྲུ་ངེས་བཟུང་དུ་སྦྱར་བ་ལས། གཞན་ཡང་
སྒྲུ་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས། རི་སྐད་དུ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་
ཞེས་ཀྱེད་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཞེས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁོ་བོས་ཞིབ་བསེད་དུ་སྒྲུས་
ཟིན་པས་ཕྱིན་ཆད་ལོག་པར་སྒྲུ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་བསྒྲོག་པར་གྱིས་ཤིག །
**གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལ། འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས།
མཚན་ཉིད། རོགས་གཙོད་དོ། །དང་པོ་ནི།**

འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་ཁམས་རྣམས། །

འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །ཞེས་དང་། རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་ཅེས་པའི་
འབྱུང་བ་དག་གང་ཞེན། །ལན་ནི་ས་ཁམས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་ཁམས་
རྣམས་སོ། །དེའང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མི་འབྱུང་མ་སྐྱེད་བའམ། འབྲས་བུའི་
གཟུགས་རྣམས་རང་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འབྲས་
བུའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་ཆེ་བའང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་
སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཡང་ན་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དག་གི་ཡུང་པོ་དེ་དག་བྱ་
བ་ལ་ཤས་ཆེ་བ་དག་ལ་དེ་རྣམས་ཆེན་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་ཚོགས་
ཤིང་འདུས་པའི་ཡུང་པོ་ལ་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའམ། འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་
བ་གསལ་ཞིང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གོང་མ་བས། ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ། བརྟེན་པ་གཏོས་
ཆེ། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁམས་ནི་རྒྱ་དུ་ཞེས་པ་རྒྱ་

རའི་སྐྱ་ལས་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ལེན་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་
ཁམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྱུབ། །

ཐུན་མོང་གི་ལས་ལྟ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། སའི་ལས་འབྲས་བུའི་
གཟུགས་བྱར་དུ་མི་ལྟུང་བར་འཛིན་པ་དང་། ལ་སྟོགས་པ་སྟེ་ཆུས་མི་འགྲེས་པར་
སྟུང་པ་དང་། མེས་མ་རུལ་བས་བྱགས་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱུད་གིས་གོང་ནས་
གོང་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་ལས་སུ་གྱུབ་བོ། །འོ་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་བ་
རེ་རེ་ཞིང་འབྲུང་བ་བཞི་གར་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། བྱེ་སྐྱས། ས་སོགས་ཀྱི་འབྲུང་བ་
རེ་རེ་ལའང་མེ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྗེས་སུ་དབགས་ནས་རེ་རེ་ཞིང་འབྲུང་བ་
བཞི་བཞི་པར་འདོད་དེ། རྟོ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱ་བ་ས་ལའང་སྟུང་པ་དང་སྒྲིན་པ་དང་
བསྐྱོད་པ་རྣམས་མཐོང་བས་ཆུ་མེ་༼༥༥བ༽རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་པར་དབག་ལ། ཆུ་
ལའང་གྲུ་འདེགས་པ་དང་། རྟོ་བ་ཉིད་དང་། གཡོ་བའི་ལས་མཐོང་བས་ས་མེ་
རྒྱུད་རྣམས་ཡོད་ལ། མེ་ལ་ཡང་བརྟན་པ་དང་གོང་བུར་འདུག་པ་དང་། གཡོ་བ་
རྣམས་མཐོང་བས་ས་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་རྣམས་ཡོད་ལ། རྒྱུད་ལ་ཡང་འདེགས་པ་
དང་གྲང་བ་དང་རྟོ་རེག་མཐོང་བས་ས་ཆུ་མེ་རྣམས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྟེ་པས་ས་ལྟ་བུ་ལ་ཆུ་སོགས་གང་སྟངས་འདི་ཆ་ནི་མདོན་གྱིར་དུ་

ཡོད་ལ། མི་སྣང་བ་ནི་ས་བོན་ནམ་རྒྱས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་
འབྱུང་བ་ནི་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། ས་མེད་ན་འབྲས་བུ་ནམས་བྱུར་དུ་ལྷུང་བར་
འབྱུང་བས་འཛིན་པས་ས་དང་། རྒྱ་མེད་ན་ཐལ་བ་སྐྱམ་པོ་ལྷུང་ཡལ་བར་འབྱུང་
བས་སྤྱད་པས་ཆུ་དང་། མེ་མེད་ན་དབྱར་ཀ་ཤ་ཡི་གོང་བུ་ལྷུང་རུལ་བར་འབྱུང་
བས་སྒྲིན་པས་མེ་དང་། རྒྱུང་མེད་ན་དོ་ཡི་འོག་གི་ལྷུང་བྱུར་ཆུས་པར་མི་འབྱུང་
བས་འབྲས་གཟུགས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི་པོ་འདི་ལས་ཉུང་ན་མི་རྒྱས་གིང་། མང་
ན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོ་མ་བྱེ་ན་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བས་ནམ་མཁས་ཀྱང་
འབྲས་གཟུགས་འབྱུང་བའི་གོ་འབྱེད་དོ་ཞེ་ན། བམ་མཁའ་ནི་གཞན་དུ་སོང་
ནས་གོ་བྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གོ་མ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཕྱིར། འབྲས་གཟུགས་སྐྱེད་
བྱེད་གྱི་འབྱུང་བའི་བྱ་བ་དང་བུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྔ་གཤེར་དོ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། །

ས་ནི་སྔ་ཞིང་འབྲས་པ་དང་། རྒྱ་ནི་གཤེར་ཞིང་བརྒྱན་པ་དང་། མེ་ནི་ཚ་ཞིང་སྒེག་
པའམ་དོ་བ་ཉིད་དང་། རྒྱུང་ནི་རྒྱུན་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གཡོ་བ་རྣམས་
སོ། །པོད་ཁ་ཅིག་གཡོ་བ། སེམས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། ཡང་བ་འབྲས་བུའི་རེག་
བྱ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཟེར་ཡང་། སེམས་པ་གཡོ་བ་ནི་སེམས་
དམིགས་པ་ལ་འབྲིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྒྲུ་མ་རྒྱུངས་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་

མཚུངས་སོ། །

བཞི་པ་ལྟོན་པ་ནི།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟན་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །

རྒྱ་མེ་ཡང་རོ་རླང་ཆོགས་ཁམས། །ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འབྲ་བ་འང་ཡིན། །

བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལ་
གྲགས་པའི་ས་ལ་སོགས་པའི་བྱད་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་ཐ་སྟན་དུ། །ཁ་
དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆེ་འབྲས་བུའི་གཟུགས་
མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས། སྤྱ་བ་རེག་བྱ་ལ་སའི་ཁམས་སུ་
འདོད་དོ། །རྒྱ་མེ་ཡང་རོ་རླང་དེ་དང་འབྲ་བར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་བརྗོད་ལ།
རླང་གི་ཆོགས་ནི་འཛིག་རྟེན་པས་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཁམས་གཡོ་བའི་རེག་བྱ་
ཉིད་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་རླང་གིས་རེག་གོ་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། སྐབས་
འགར་ས་དེ་དང་འབྲ་བར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་རླང་དུ་འདོད་པས་བསྟན་
བཅོས་དང་མི་མཐུན་པར་བརྗོད་པ་འང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་ཚུལ་ནི།

དབང་དོན་དེ་དག་ཁོན་ལ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། །

སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ཆོག་ཟེར་ཡང་བ་ལ་མ་ཁས་གིང་གཞུང་ཆོག་ཆོགས་རྒྱུང་བར་
མཛད་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དེ་ཉིད་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྟོན་ཏེ། དབང་
པོ་ལྷ་དང་དོན་ལྷ་དེ་དག་ཁོན་ལ་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་འདིས་རེག་བྱེད་

མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པར་བསྟན་ནས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲེམ་ཆེད་བརྒྱུད་དང་ནི་
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱུར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆོར་སོགས་གསུམ་གྱི་ཕུང་ཁམས་སྒྲེམ་ཆེད་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཆོར་
བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། ཆོས་གྱི་སྒྲེམ་ཆེད་དང་ཁམས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ཆོར་བ་ནི། ཆོར་བ་མྱོང་བའོ། །

མྱོང་བའོ་ཞེས་པའི་མྱོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་བདེན་གཉིས་ལས། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་
ཡང་ནི། །དགག་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་པ་ལ་བརྒྱུད་བར་སྒྲིབ་པ་ཅམ་གྱི་མྱོང་བར་ཡང་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་
བྲམ་ཟེས། སྒྲུབ་པ་མྱོང་ཉིད་སེལ་བ་ནི། །ཚྭ་ག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཅིས་
རྟོག་མེད་སྒྲུབ་པའི་༼༤༧༽པ་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པ་ལ་ཡང་མྱོང་བར་བཤད་ཅིང་

། དཔལ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས། རང་ཉིད་གསལ་བ་མྱོང་བ་སྟེ། །དོན་དང་འབྲེལ་
དམིགས་པ་ཡིན། །དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི། །དམིགས་མྱོང་དག་ནི་ཐ་
དད་ཡིན། །ཅིས་འཛིན་ཆའི་གསལ་བ་ཅམ་ལ་ཡང་མྱོང་བར་འཆད་པ་

ལས། འདིར་ཐ་མ་བརྒྱུད་སྟེ་ཕན་གཏོད་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟོས་
ནས་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའོ། །དེའི་ཆོད་མིགས་མྱོང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་
སྲིད་པས་མྱོང་བ་རང་སྟོབས་གྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའོ་
ཞེས་སྒྲུའོ། །ཁ་ཅིག་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་མྱོང་བའོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་

གཤམ་པ་གཞན་ལ་མྱོང་བ་མེད་ན་བཅས་པོར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ཚོར་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བ་མེད་ལ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཡོད་པས་
སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །མདོར་ན་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱེ་སྤྲེལ་གྱི་ཡུལ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་འདོད། །བྱེ་སྤྲེལ་གྱི་གས་གཅིག་སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི་
ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཚོར་བ་ཡིན་ན། དམིགས་པ་གཅིག་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
ནམས་དང་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཉམས་
སུ་མྱོང་བར་འདོད་དོ། །མདོ་སྤེལ་སྤྲེལ་ནི་ནམ་པར་སྤྲོན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་
འདོད་དོ། །སེམས་ཙམ་པས་ནི་རང་གི་རོ་བོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད་དོ། །དབྱེ་
བ་ནི་རོ་བོས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། རྟེན་གྱིས་ཚོར་བའི་ཚོགས་
དུག་གོ །

ཅི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དག་སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནམ་
མ་ཡིན་ཅེ་ན། གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བས་འདོད་པ་ཅི་རིགས་པར་སྣང་བ་ལས། སྟོབ་
དཔོན་སྐལ་ལྷན་བྱད་ཅན་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། སེམས་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་
ཏེ། སེམས་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པར་
བཞག་པའི་༼༤༥༽ཕྱིར། ཀུན་ལས། སེམས་ནི་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྟེ། །དེ་
བཞིན་ཆགས་སོགས་སྣང་བ་དང་། །དད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བར་འདོད། །ཉོན་
མོངས་དག་ཚས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཅིས་སྤྲོའོ། །བཅུན་པ་གྲི་རྩ་ཇ་ན་རེ། ཚོར་བ་

དང་འདྲ་ཤིས་མུང་པོ་ལོགས་སུ་བྱས་པས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ལ། སེམས་བྱུང་
གཞན་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ། །བརྩན་པ་ཀྱ་ལྔ་རྩ་ཇ་ན་རེ། དེ་
གཉིས་དང་རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་བཞི་ནི་རྗེས་གཞན་ཡིན་ལ། གཞན་
སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་མུང་པོ་ལྔ་པ་ལས་
སེམས་བྱུང་ལྔ་བརྩ་ཙ་གཅིག་འབྱུང་བའི་ལྔ་བཏགས་ཡོད་དང་། བཞི་བརྩ་ཙ་
དུག་དང་གཞི་སྤྱན་ཆོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ནི་བྱ་ཙ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བརྩན་
ཙ་རྗེས་སུ་འདོད་ལ། སྒྲེ་མཆོད་ཀྱིས་ནི་བྱ་ཙ་གཉིས་རྗེས་དང་། །ནི་བྱ་ཙ་དགུ་
བཏགས་པར་འདོད་དེ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འདོད་དོ། །

གྲུབ་མཐའ་དེ་དག་གང་བཟང་བ་བཏགས་པ་ན། རིགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པ་ནི་རིགས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་མི་རྣམས་ཐུབ་པའི་མཐའ་ལུང་གི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཤིས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་བཅིག་། །སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་སེམས་པ་ལུང་ལས་མི་བཟློས་
ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ངོ་བོ་རང་རིག་པས་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་
དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་
སུ་དབག་བྱའི་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་མ་ལུས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། དོན་གྱི་
རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་། །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆོད་མ་རྣམས་ཀྱིས་
བཏགས་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་

པའང་འབྲེལ་མེད་པ་སྟེ། ལུང་དེ་མངོན་ཏེ་བཤུམ་གྱི་ཚད་མས་ཡུལ་མངོན་
གྱུར་གྱི་ཆ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཆ་གཞན་མེད་པར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཙམ་
གྱིས་མཐོང་ན་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ལུང་དུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དོ་བོ་རང་རིག་པས་མྱོང་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་
ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་ངེས་པར་མི་བྱེད་ལ། མངོན་སུམ་དེས་དྲངས་པའི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་ཙམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་ངས་ངེས་པ་དང་། ཡང་སེམས་སེམས་
བྱུང་དེ་དག་ལ་བྱས་པའི་རྟོགས་གྱིས་མི་རྟོག་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་བར་སོ་སྦྱེ་ནང་གི་སློ་གྲོས་ཞན་པས་རྟོགས་པར་
མི་རུས་པས་ཤིན་ཏྲུ་སོང་བ་ལུང་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པའང་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ཚད་མ་འདི་ནི་རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བར་
དཔོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བ་མ་མཐོང་བའི་ཆ་གཞན་མེད་པའི་ཆོས་
ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ལྟ་བུ་གང་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནི་རྟོགས་
བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་ཡང་། རི་སྐད་དུ། བྱུང་བར་ཆ་གས་
ནམ་སྤངས་པ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ། །བྱུང་བར་གང་ལ་རྟོགས་པ་
ཡི། །རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལུང་ལ་
ཡང་མཁས་པས་དབྱུད་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ལ་བསྟེན་པར་འོས་ཀྱི། སུ་
སྟོགས་པའི་ལུང་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུང་ཡང་གཞལ་བུའི་དོན་ལ་བསྐྱུ་བར་

མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་མངོན་གྱུར་ལ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བར་སྒྲུབ་བྱེ་བྲག་པས་
གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱབ་པའི་ཅི་ཆ་མེད་དང་། ཡན་ལག་གི་རྫས་དུ་མ་ལ་བྱབ་
པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཁས་ལེན་ལ། བྱངས་ཅན་པས་ཚོར་བ་
བཅས་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་། རྟོག་གྱུར་ལ་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་བར་སྒྲུབ་
སྟོན་པ་པས་སྒྲུག་པ་༼༥༧༽དང་། རྒྱང་འཕེན་པས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་
ཡིན་པར་སྒྲུབ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་ལ་འང་ལུང་ཚད་མ་དང་བྲལ་ཞིང་རང་
ཚིག་དང་འགལ་བར་སྒྲུབ་ནི། གཅེར་བྱ་བ་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིག་པ་བྱས་
ཀྱིས་འདག་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གཤམ་མོ་དང་ཀྱུ་ཤ་
འབྲེལ། བྱིས་པ་ཅན་དང་སྟོན་པའི་རི། །ཀ་ནི་ཀ་ཡི་འཇུག་ངོགས་སུ། །བྱས་
བྱས་ཡོངས་འབྱུང་སྟོན་མ་ཡིན། །ཅེས་པས་སྒྲིག་པ་སེམས་ལ་ཡོད་ན་ལུས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་རོལ་གྱི་ཚུས་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་དང་འགལ་ལ། །བྱས་ཀྱིས་
འདག་ན་ལུས་ཀྱི་རི་མ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ལ་ཡོད་པར་
འགལ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཚད་མར་ཅི་སྟེ་འབྱུང་།

འོ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་སྒྲགས་ཚུས་འདག་པར་མི་
འདོད་དམ་ཞེན། དེ་ནི་སྒྲགས་ཚུས་ལུས་ལ་རེག་པས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་
ལ་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བ་དང་། རྒྱུ་རེག་བྱ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་
པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ནུས་པ་སྤོང་བར་འདོད་ལ།

ཀུས་དངོས་སུ་སྤྲིག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལ་བྱ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། སྤྲགས་ཀྱི་
 ཀུས་པ་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་ཀུས་པ་དེ་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་ཀུས་ཀྱང་སྤྲིག་པ་
 འདག་པར་ཀུས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བྱད་པར་རོ། །རིག་ཅན་པ་དག །བདག་གི་བདེ་
 སྤྲག་བདག་ལ་རང་དབང་མེད། །དབང་སྤྲག་གིས་བསྐྱུལ་ཡང་ན་མཐོ་རིས་
 སམ། །གཡང་ས་དག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཁོ་ནར་འབྱུར། །ཞེས་སྒྲིག་གཅོད་པའི་མཆོད་
 སྤྱིན་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སངས་རྒྱས་པ་ནི་དེ་ལས་
 བསྐྱོག་ནས་ཆོར་བ་རིག་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་། མཐོ་རིས་དང་འབྱོར་བའི་
 རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྤྱིན་པར་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བསྐྱུ་བ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །དོན་དེ་དག་ལ་༼༤༧༽མངོན་སུམ་དང་
 ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། །གཞོད་མེད་དེ་ནི་མི་བསྐྱུ་བའོ། །ཞེས་
 སོ། །དེས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་ཡིན་མིན་ནི་གིན་གྲོག་
 ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་ནང་པའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་
 མེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱོགས་བཟང་ངོ། །ཞེས་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་བཤད་ན། གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་
 རྒྱུ་ལ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། དག་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་
 རྗེས་སུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འདོད་པ་དེ་ལ་
 འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་སྤྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་

སྐབས་སྒྲོན་ཕྱིར་དང་། བྱིད་རྒྱ་བྱི་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་
འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞོད་པ་བཞི་སྟུང་པའི་དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་
བས་སེམས་བྱུང་གི་ལུང་པོ་གསུམ་རྣམ་ཤེས་སུ་བསྟུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལུང་པོ་ལྔ་
ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ལས། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་
ཁས་ཀྱང་ལེན་པར་སྒྲུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

རྩལ་གྱི་ལྔ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་
བཞག་པས་མིང་གི་ལྔ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་ལ་
མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་དམ་མེད་གྲང་། མེད་ན་འདི་ནི་གནས་
སྐབས་ཅན་ནོ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་རྣམས་ལ། ཡོད་ན་ངོ་
བོ་གཅིག་དུ་མི་རུང་སྟེ་བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
དུག་རྩལ་གཅིག་གྱང་། གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གཅིག་གྱང་རྩལ་ཐ་དད་པས་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་པ་
ཡང་ཐ་དད་དུ་རུང་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་མཐུན་ཅིང་
རྩལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཐ་དད་དུ་མི་རུང་། ༼༡༠༩༽བས་དཔེ་དོན་
མི་མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྤྱིར་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ནི་རྒྱུའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། འོ་མ་དང་ཞོ་དང་
མར་གྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་བསྐྱོད་བ་དང་དགོག་པ་ལ་སོགས་པས་བྱེད་པ་
བཞིན་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ནི་སྤྱིར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནས་དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱོད་པས་རྒྱ་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་
ཅན་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་མི་རུང་ངོ་། །ཡང་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་དེའི་རྒྱའོ་
ཞེན། མདོ་སྤེལ་དང་སེམས་ཙམ་པ་ལ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་།
གྲུབ་པ་བྱེད་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ཀྱང་དེའི་རྒྱར་དེ་མི་འདོད་ལ། གཟུགས་ནི་སེམས་
ཙམ་པས་བདེན་པར་མི་འདོད་ཅིང་། སྤེལ་བས་ཀྱང་དེའི་རྒྱར་དེ་མི་འདོད་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོབ་མར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་གསུང་ཚད་མར་
འཛིན་དགོས་པས། ལུང་ལས། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་
སེམས་པ་ཞེས་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་
སེམས་མི་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མི་གཅིག་པས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པོ་ཐ་དད་ཏུ་
བསྟན་ཏོ། །ཡང་རྫས་གཅིག་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་
རུང་བར་ཐལ། དེ་རུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཟུགས་དང་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་
ལ། སེམས་གཉིས་རྫས་གཅིག་པ་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱ་བྱེད་མི་སྤྱིར་ཅིང་སྤྱིར་
བྱིར་བྱ་བྱེད་བྱེད་དོ་སྟུམ་ན། དུས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར་རུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་མ་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཅིང་དད་སོགས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་དོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག་དེ་ལྟའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ལུང་པོ་ལྷ་ལྷོག་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཐ་དད་ན་
སེམས་སེམས་བྱུང་ཕན་ཚུན་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པར་
༼༡༠༧༽འགྱུར་ཞིང་། སེམས་སྒྲུ་མས་བྱི་མ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་རྗེས་
གཅིག་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་བརྗོད་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུ་
ནའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བྱུང་སོ་སོ་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བར་རུང་
ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཅིག་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་
བྱུང་གང་རུང་གཅིག་ལས་ཉམས་སྒྲུ་མི་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སེམས་སྒྲུ་མ་
ལས་བྱི་མའང་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སེམས་བྱི་མའི་དུས་སྒྲུ་
སེམས་སྒྲུ་མ་ཉོན་མོངས་ཤིང་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་དེའི་ཕྱིར་
སེམས་བྱི་མས་ཀྱང་སྒྲུ་མ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་རྒྱ་མ་
སྒྲིས་པར་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ངོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་རྒྱུ་གྱི་ལུང་དེས་མི་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུ་ནང་
གི། སེམས་ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བའི་དོན་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་
དང་དད་སོགས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཀྱང་སེམས་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་

ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་པའི་ལྷགས་ལ་གནས་
སྐབས་ཅན་སེམས་ཀྱི་དོན་ཅམ་འཛིན་ལ། གནས་སྐབས་སེམས་བྱུང་གི་དོན་གྱི་
ཁྱད་པར་འཛིན་པས་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་དམིགས་
རྣམ་མཚུངས་པ་རུང་ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན་
དམིགས་རྣམ་མཚུངས་ན་ཐ་དད་པར་མི་རུང་ཞིང་། དོན་དང་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་
འཛིན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ན་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན།
སྒྲིབ་མེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཟད་དེ་ལྟའི་སྒྲིབ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ལའང་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱ་བས་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྱི་དང་རྣམ་པ་བྱེ་
བྲག་ཁྲོན་ལ་འདོད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་དེ་ཉིད་རེག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མཚུངས་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲོན་པོ་དེ་ཉིད་རེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཡིན་པས་
རྣམ་པ་མཚུངས་ལ། ཡུལ་གྱི་སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་
གི་འཛིན་བྱེད་གཉིས་ལ་བལྟས་ནས་དམིགས་པ་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ནོར་གཅིག་མི་གཉིས་ཀྱིས་བདག་རྩ་བཟུང་ན་ནོར་དེ་སྒྱི་སོར་མཚུངས་པར་ཡོད་
དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་ཀྱང་དམིགས་
རྣམ་མི་མཚུངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ལ། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་འཛིན་སྟངས་

མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་དུ་
འཇུག་པས་དོན་ཙམ་འཛིན་ལ། སེམས་བྱུང་ནི་ཆོར་བས་སེམ་གདུང་དང་། དད་
བས་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པས་དོན་གྱི་བྱུང་བར་འཛིན་ཏེ་
ཞེས་སྒྲུ་ལ། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པ་ནི་མིག་ཤེས་དང་
རིག་སོགས་གཉིས་ཀའི་དམིགས་རྣམ་འཛིན་བྱེད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུགས་
སོགས་ཡིན་པར་མཚུངས་ལ། རྣམ་པར་རི་ལྟར་འཛིན་ན་ཕྱི་དོན་གྱི་མིག་ཤེས་
དང་རིག་སོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཟུགས་སོགས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་བཞག་པས་དོན་
འདྲ་བར་སྒྲུང་བ་རྒྱ་རི་འདྲ་བ་ལས་འབྱུང་དེ་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འདོད་
ལ། རྣམ་པའི་རོ་བོ་ནི་དོན་གྱིས་བཞག་པས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཕམ་ཤེས་པ་ཉིད་དོན་
གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བས་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་
སེམས་སེམས་བྱུང་བ་དད་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པའི་ཉེས་པར་མི་
འཇུག་རོ། །སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ནང་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་
པའི་རྒྱུན་མཚན་ཉིད་པར་ནི་མི་འདོད་དེ། སྟོ་ཡིས་༼ལ༽བ༽ཉམས་སྟོང་བྱ་
གཞན་མེད། །ཅིས་པས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་
གྱིས་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཤེས་ན་གཟུང་འཛིན་གྲུབ་པར་འཇུག་བས་དེ་ལྟར་
ཤེས་པ་མེད་གྱི། གཞན་གྱི་སེམས་གྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་རང་གི་སེམས་
ཉིད་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། གཅིག་ལ་གཅིག་གི་དབང་གིས་

ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཕན་ཚུན་ངེས། ཞེས་དམིགས་སྐྱེན་དུ་སྤང་བ་ནི་ཕན་ཚུན་
དམིགས་པར་བཏགས་པའི་བག་ཆགས་སད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་སྐྱེན་དུ་འཛིག་
ལ། དེའི་ཆེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཟུང་ཆར་སྤང་བའི་སྤྱི་འདྲ་བས་
དམིགས་པ་མཚུངས་ལ། བྱེ་བྲག་འདྲ་བས་རྣམ་པ་མཚུངས་ཤིང་། ཟུང་པར་
འཛིན་སྤངས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སོ། །

དག་དོན། རྟོག་གེ་བས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་
འཛིག་པ་དེ་ལྟར་ན། ལྟོག་པ་ཐ་དད་དེ་དོན་ཐ་དད་ལ་བྱེད་ན་རྫས་ཐ་དད་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་རམ་གཞིའི་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན།
ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་འཛིག་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་
ཡང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདུ་ཤེས་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །
འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཡུལ་
ཀྱི་མཚན་མ་འདི་ནི་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོའི་ཞེས་སྤྱི་རིས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་
བདག་ཉིད་དོ། རྟོག་མེད་ལྗེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རང་མཚན་སྤང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་ལ། རྟོག་བཅས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་
མཚན་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚན་མར་འཛིན་ཏོ། དབྱེ་བ་ནི། ཁ་དོག་འདི་ནི་

སྒོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་དོན་དང་། འདི་ནི་སྒྲིས་པའི་བྱད་མེད་དོ་ཞེས་ཐ་
སྟོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུ་ཤེས་ཏེ་རིག་
པའི་འདུ་ཾ་ཡན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུག་གོ། །ཅི་རྣམ་པར་རིག་པས་ཚས་དེ་
དག་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་མོད། འདུ་ཤེས་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། ཚས་རྣམས་
ལ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་སྤུན་མོང་མིན་པའི་མཚན་མ་རེ་ཡོད་དེ།
གལ་ཏེ་མེད་ན་ནམ་མཁའ་ལྟར་རོ་གཅིག་པས་བྱེད་པར་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཚས་རྣམས་གྱི་སྤུན་མོང་མིན་པའི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་མཚན་མར་
འཛིན་བྱེད་ལ་འདུ་ཤེས་ངེས་པར་དགོས་སོ། །དེ་ལ་འང་སྒོ་ལྟེན་རྣམ་ཤེས་གྱི་
འདུ་ཤེས་ནི་ཚས་དེའི་མཚན་མའི་རང་བཞིན་འདུ་ཤེས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེས་
མཚན་མར་མ་བཟུང་ན་ཡིད་ཤེས་གྱིས་ངེས་པར་འདུ་ཤེས་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེན་སྒོ་བ་དཔོན་གང་བ་སྤེལ་གསུངས་ལ། འོ་ན་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་
ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དེ་དང་སྒོ་ལྟེན་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་པར་ལྟན་ན་ཚོགས་ལྟོག་པ་ཙན་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་འདུ་ཤེས་ནི་
གསལ་བ་ཡིན་པས་ལྟོག་བཅས་མིན་ལ། ཡིད་གྱིས་དེ་གསལ་བ་ཡིན་པས་ལྟོག་
བཅས་སོ། །ཡང་ཚོགས་ལྟ་མཚན་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་
ཡང་ལྟོག་བཅས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། མིང་གི་སྒོ་ནས་དོན་ལ་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འདུ་བྱེད་ཡུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། །

འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤར་གྱི་ཡུང་པོ་གསུམ་དང་འཆད་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་སོ། །འདིར་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་
རྩལ་སྤྱུ་འདོད་ལ། གཞན་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཡུང་པོ་བཞི་དང་འདུས་བྱས་གྱིས་
འདུས་མ་བྱས་སེལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དེ་གོང་མ་པའི་ལུགས་ལའང་
འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུང་པོ་བཞི་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་ན་མི་ལྟན་པའི་འདུ་
བྱེད་རྩལ་སྤྱུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། ལྷོག་པ་གཞན་ཡིན་ན་བྱམ་པའང་དེར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ལན་དུ་ཁ་ཅིག་༼༡༥༽འདུ་བྱེད་གཉིས་ལས་སེམས་
བྱུང་རྩལ་གཞན་དང་ལྟན་མིན་ཡུང་པོ་གཞན་བཞི་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་དུ་འང་མི་
སྒྲོལ། ལྷོག་པ་གཞན་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བྱབ་པ་མ་
གྲུབ་ཟླ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ནི་རྩལ་རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་མཐོང་
བས་དེར་འགྱུར་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱམ་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་
ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྟགས་ཕྱི་མ་མ་
གྲུབ་ཟླ། དེ་རྩལ་གྱི་ལྷོག་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་
བྱམ་པའོ་ཞེས་དོགས་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་གཟུགས་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་བྱུང་ཡུང་པོ་གཞན་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་མཐུན་

ཀྱང་ལྷན་མིན་ལྡོག་པ་གཞན་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གོང་མ་པ་དག་ལྷན་
 མིན་སྤང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་དུ་མཚོན་སྒྲུབ་སྒྲོན་མེད་འགོད་པར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་མཚན་གཞི་འདུ་
 བྱེད་དུ་མཚོན། འབས་བྱ་བསྐྱེད་རུང་དུ་གནས་པ་མཚན་ཉིད་ཅེས་སྒྲུབ་བར་བྱེད་
 ལ། དེ་ལྟར་ན་དགྲ་བཙམ་ཐ་མའི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ལ་མ་བྱལ་བའང་མེད་དེ།
 སྐྱེ་ངེས་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་ཚོགས་པ་སྤིང་ན་སྐྱེ་རུང་ཞེས་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་སྤང་པོ་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་
 པ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པས། ལྡོག་པ་དེ་རྫས་གྲུབ་གྱི་ཚོས་
 དང་གཅིག་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་དཔྱོད་པ་ནི་སྐྱེ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅོད་པ་
 ལྟར་ངལ་བར་ཟད་ལ། ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་དངོས་
 ཐམས་ཅད་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲམ་པའང་སྒྲུབ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་ན་སེལ་བའི་བྱམ་མིན་དང་ཀ་མིན་གྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས། ལྷན་བྱ་མིན་
 པའང་ཀ་མིན་དང་གཅིག་པར་འགྱུར་༼ཡ་ནོ༽ན་ཅི་ལྟར་རུང་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དབྱེ་བ་ནི་བསྐྱེད་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་གཉིས་
 ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་སེམས་བྱུང་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་དང་། མི་ལྷན་འདུ་བྱེད་
 དངོས་བཙུ་བཞི་ཆ་མཐུན་དང་བཅས་པ་དང་། གནས་བཙུ་བསྟན་པ་ལས་བདུན་
 བརྒྱ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཁོ་ན་

ལ་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོར་བཞག་སྟེ། རི་རྒྱད་དུ། འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞེ་
ན། སེམས་པའི་ཚོགས་དུག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་རྣམ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་
སེམས་པ་དེ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་མངོན་
པར་འདུ་བྱ་བ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དེ་རྒྱད་དུ་
བརྗོད་དེ། སེམས་པ་དེ་ནི་ལས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུན་པ་
དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པའི་
རྒྱུའི་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་རི་རྒྱད་དུ། འདུས་བྱས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདུ་བྱེད་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོའོ། །ཞེས་འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་འདུ་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
སེམས་བྱུང་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོར་མ་འདུས་པའི་
ཕྱིར། ལྷག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་དག་གཤེས་བྱ་དང་སྤང་བྱ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ཕུང་སོགས་གྱི་ཚོས་གཅིག་ལ་འང་མཐོང་ལམ་
གྱི་མངོན་པར་གཤེས་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་གྱི་ཡོངས་སུ་གཤེས་པ་མེད་ན་གོ་ལ་བར་མི་
འགྱུར་ཞེས། རི་རྒྱད་དུ། ཚོས་གཅིག་མངོན་པར་མི་གཤེས་གིང་ཡོངས་སུ་མ་གཤེས་
པར་ཡང་ལྷག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པ་ར་མི་སྤྲོད་ཞེས་འབྱུང་བས་རིག་སོགས་
དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་༼༡༩༩༽གྱི་ཕུང་པོར་ཅིས་ཀྱང་འཛོག་གོ། །

བཞི་པ་ནི།

དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །

ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །

ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་
གཟུགས་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ།
སྒྲེ་མཆེད་དུ་བཞག་པ། ཁམས་སུ་བཞག་པ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །

དམིགས་པ་ཡུལ་དང་། རྣམ་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་ཅམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་
པ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་ནས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་པོ། །རང་སྟོབས་དང་
རིག་པ་ཞེས་པས་སེམས་བྱུང་དང་ཤེས་བྱའི་གཞི་གཞན་གསུམ་སེལ་ལོ། །དབྱེ་
བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་བྱེད་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དག་འཕོ་དང་ལྷུ་འུལ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ནི། མདོ་ལས། གང་ཞིག་ལྷུས་མེད་སྤྱག་
གནས་ཤིང་། །རིང་དུ་རྒྱ་ཞིང་གཅིག་སྤར་འགྲོ། །འདུལ་བར་དགའ་བའི་སེམས་
འདུལ་བྱེད། །དེ་འདྲ་བྲམ་བེ་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་རྩ་
གཅིག་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་སམ་གཅིག་ཅར་དུ་གཏུ་སྤང་བ་ནི་ཁང་པ་སྤྱག་པའི་

སྤྱེའུམ་ཞོར་བྱ་ལྟར་སྒོ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འོད་སོ་སོར་འགྱུར་བ་དང་
འབྲེལ། །དེས་ན་གནས་གྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ནི་ལྷོག་པས་བྱེ་སྟེ། གསེར་འོད་
དམ་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ནི་གཅིག་སྟེ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་རྫས་གཅིག་
ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་བེར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫས་གཅིག་པར་མི་
འཐད་དེ། འཐད་ན་ཚོགས་དུག་ཀར་གཞན་ལ་མི་བསྟོས་པར་རྫས་གཅིག་གི་ངོ་
བོར་རང་སྒོས་སྦྱོར་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྫས་
གཅིག་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཅར་ཆ་ཤས་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཉིད་
༼༡༧༩༽ཀྱིས་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་གཅིག་ཅར་དུ་ཡུལ་དུག་གི་རྟོགས་
པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་དང་། བྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུ་འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་བྱེ་སྟེ་སྒྲིམ་སྟོག་དང་། སེམས་ཅམ་པས་ཀླན་གཞི་ལ་
བརྟེན་པར་འདོད་ལ། དེ་ལས་ལྷང་བ་ན་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་པོ་
དང་དམིགས་པ་དང་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཐ་དད་ལས་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་
བྱིར། རི་སྐད་དུ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་བྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་དུ་
སྐྱེ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱི་
སྟེང་དུ་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་དགྲུང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བདེ་གཤེགས་
སྟིང་པོས་འགྲོ་ཀླན་ཡོངས་ལ་བྱལ། །ཅིས་དང་། དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བརྟེན་

ཅས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། མི་འཐད་དེ། གྲི་མེད་གྱི་ཡིད་མངོན་གྱུར་
སོ་སྒྲེ་ལ་ཡོད་ན་འཕགས་པར་འབྱུར་ལ། ས་བོན་ཡོད་པ་ནི་མངོན་རྗེས་གང་
གིས་ཀྱང་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུའོ། ཅི་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དགུ་
པ་ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དང་བྱེད་པ་མཚུངས་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ལྷས་
དབྱེར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཚོགས་ལ་མི་ཅོད་གྱི་དོན་ལ་གཏན་མི་རིགས་སོ་
ཞེས་སྒྲུ་ན་ནི། རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཐེག་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་སློག་གིང་ཐམས་
ཅད་འཇུགས་སུ་མེད་པར་འབྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་
རྒྱར་གྱུར་གྱི་ཤེས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་
ཐམས་ཅད་གཞི་མ་གྲུབ་བམ་ཞེས་འདོར་དགོས་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རི་ལྟར་གསུངས་
ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ། མི་གཙང་ལྷན་ལྷན་ལྷུང་གྱུར་རྗོགས་སངས་རིན་པོ་ཆེ། ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མནར་མེད་གནས་རྣམས་ལ། ༼༡༧༥༽སངས་
རྒྱས་སྦྱོན་གྱིས་རང་ཚོས་ཉིད་གཟེགས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་སྦྱབས་ལས་
མ་གྲོལ་རྣམ་གྲོལ་ལུས། ཞེས་དང་། ལྷག་པར་སྒྲགས་གྱི་ཐེག་པར། རི་སྐད་
དུ། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་བྱོལ་སོང་དང་། ༼ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་རྣམས་དང་
། ༽བཤང་བའི་སྤོན་བུ་ལ་སོགས་པ། ༽བདེ་བ་གང་ཕྱིར་མི་ཤེས་པ། ༽ཉག་ཏུ་
རང་བཞིན་བདེ་བ་ཅན། ཞེས་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མེད་པ། ཞེས་

དང་། མཚོག་གི་དང་པོ་སྐྱ་གསུམ་འཆང་། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པར། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱ་ཆེན་ཐོག་མ་མེད་སྟེ་བ། །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཉིད། །ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་རྣམ་པར་གནས། །གཉིས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་བདག་ཉིད་གཙོ། །བརྟན་དང་གཡོ་བ་བྱལ་ནས་གནས། །སྐྱུ་མའི་གཟུགས་ཅན་ཉིད་དུ་གནས། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་ཟད་མི་ཤེས་ན་འདིར་སྟོས་ཀྱིས་ག་ལ་ལང་། །འོ་ན་གསུང་རབ་དེ་ལྟ་བུ་འདོར་བ་ལས་ཅི་ཉེས་ཞེན། །དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་བའི་ལས་སོག་པར་མི་འགྱུར་གང་། །འོན་ཀྱང་འདི་ལ་གནས་སྐབས་ཉན་རང་གི་རིགས་སུ་ངས་པ་དང་བརྟན་པའི་རིམ་པ་ལ་མོས་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་སྟེ་པ་ལྟ་བུས་འདི་ལྟའི་གསུང་རབ་འདོར་ཡང་ཆོས་ཚུལ་དེ་ཐེག་པ་དེའི་སྟོང་རིམ་མིན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་སྟེག་མི་སོག་ལ། །མ་ངས་པའི་རིགས་ཅན་དང་ལྟག་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུང་རབ་དེ་ལྟར་འདོར་བ་དང་འདོར་དུ་འབྱུག་པ་ནི་བདུན་ལས་དང་བདུན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་བཤད་དོ། །

ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཁ་ཅིག །བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་།
༼༡༥༽དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ལས། ཆོས་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཆ་ལ་དེར་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཉི་སྟངས་ལས། གང་ལ་འདྲ་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་

ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ།
རིགས་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་མེད་པའོ། །རིགས་དེ་
ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་རོག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེས་པའི་ཆོག་ནི་ཡོན་
ཏན་སྒྲོལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་རིགས་ཏེ། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེ་དག་སྒྲེ་ཞིང་
འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་སྤྱིར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་
ལྟར་གསུངས་པའང་ཆོས་ཅན་གཞི་དུས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ལ་སྒྲེས་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་བདེན་པར་ལྟ་བ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ཁོ་ནར་
གསུངས་པ་ཡིན་ན་རུང་གི། །དེ་ལས་གཞན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཅན་
བདེར་གཤེགས་སྒྲིང་པོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྤྱད་གསུངས་
པ་ཡིན་ན་ཆོས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་ཏེན་འབྱུང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ན་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་རྒྱ་མེད་པར་
འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རྣམ་བུར་གི་ཏེན་འབྲེལ་རྣམ་འཛོག་ལ་སྒྱུར་བ་བཏབ་པར་
འབྱུང་རོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རིང་ལུགས་ཆེན་
པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་མཉན་པ་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་གསུང་གི་
གསང་བས་གཞན་དུ་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །གཞུང་འདིར་རང་ལུགས་སྡེ་པས་

ནམ་ཤེས་བྱུག་ཏུ་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་བྱི་སྒོད་དང་ནང་ཉེར་ལེན་ལ་
དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བར་འབྱུག་པའི་ཀུན་གཞི་དང་། དེ་ལ་
དམིགས་ནས་ངར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་བརྒྱད་དུ་འདོད་
དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཡིད་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། །

ནམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྒྲེ་མཆེད་དུ་རི་ལྟར་འཛོག་སྒྲམ་ན། ཡིད་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱང་ནམ་
ཤེས་གྱི་ཡུང་བོ་དེ་རྩ་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཡིན་གྱི་འདིའི་ཚོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེའང་
ནམ་ཤེས་བྱུག་གི་འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲེ་མཆེད་ནི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་
པས་རྣམ་རིག་བྱི་མ་སྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ཆ་ནས་སྒྲེ་མཆེད་དུ་འཛོག་ཅིང་།
ཀྱང་སྒྲས་ཡིད་དུ་མ་ཟད་ནམ་ཤེས་གཞན་དག་སྒྲིད་བྱེད་དུ་འཛོག་པའང་དེ་དང་
འབྲ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་ཡིད། །

ནམ་ཤེས་ཉིད་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བཞག་པར་མ་ཟད་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དག་
ཏུ་འང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཁམས་
བྱུག་དང་ཡིད་གྱི་ཁམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འང་གི་སྒྲས་ནི་རྩ་པ་རེ་རེ་ཞིང་

ཁམས་དྲུག་མིན་གྱི། འདིའི་ཚྲིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་པ་ལ། མཚན་གཞི་དོས་བབྱང་བ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །

རྣམ་ཤེས་ཚྲིགས་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་གྱི་ཁམས་དེ་གང་ཞེ་ན། ཚྲིགས་དྲུག་ལས་རྣམས་གཞན་ནི་མེད་གྱི། ཚྲིགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པའི་འདས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་མྱོ་མ་སྒྲེབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཡིད་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་ཉིད་གཞན་གྱི་པ་ནས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཤེས་དང་། རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཡིད་དུ་འཛོག་པའི་མྱོར། དྲུག་པོ་ཞེས་སྟོས་པས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། འདས་པ་ཞེས་པས་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་དང་བྱེད་འབྱེད་བྱེད་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་། འདས་པ་ལ་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་མྱོར། འདས་མ་ཐག་པ་ཅེས་སྟོས་པ་ནི་འདས་མ་ཐག་པ་ཉལ་ཞེ་ནའོ་ཡིན་གྱི། འདས་ནས་རིང་པོར་ལོན་པའི་ཡིད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དྲུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྐྱབ་མྱོར། །ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དྲུག་དང་ཡིད་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་

འདུས་པས་རྣམས་སུ་ཁམས་བརྒྱ་བདུན་ནམ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམས་སུ་

བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཅུ་
བདུན་དང་བཅུ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་གཞན་ལྟ་ལ་རྟེན་རེ་ཡོད་པ་
ལྟར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་རྟེན་དགོས་ཤིང་། རྒྱག་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་རྟེན་
གཞན་མེད་པས་དེའི་རྟེན་བདག་རྒྱུན་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་
རྒྱག་ལ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཆ་སྤྱོད་ནས་འདས་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བཞག་
ནས་རྟེན་དབང་པོ་རྒྱག་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་རྒྱག་དམིགས་པ་ཡུལ་རྒྱག་སྟེ་ཁམས་
ནི་བཙོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་ལྟར་ན་ཚོགས་རྒྱག་ལ་མ་
གཏོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་འཛིག་ལ། གོས་
དམར་བའི་སྤྲེལ་ས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སྟོང་གི་དངོས་པོ་བྱ་ག་གཅིག་ནས་དགྲ་
པའི་བར་ཡོད་ལ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་འང་ཡོད་ཟེར། གསང་སྤྲགས་
སུ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཅུ་འཁོར་བཞི་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་ན་ད་སོགས་
ཀྱི་བྱེད་པར་བཞེད་པ་ནི་ཆེས་སྐལ་ལྷན་དག་གི་སྦྱོང་ཡུལ་ལས་གཞན་དུ་གསང་
བར་བྱའོ། །

འོ་ན་དགྲ་བཙོམ་གྱི་སེམས་ཐ་མ་ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཤེས་
རྟེན་པ་སོ་སོ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། སྦྱོན་མེད་དེ། རྒྱུན་མ་ཚང་བས་ཕྱི་མ་མི་
སྦྱེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མཚུངས་
ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་རྟེན་དང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རིགས་ཡིན་པས་ཁམས་སུ་

འདོད་ལ། ཡིད་ནི་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་དྲུག་པའི་རྟེན་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་མོད་གྱི་
རྣམ་ཤེས་ལྟའི་རྟེན་ཡང་བྱེད་དོ། །

ཅི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དྲུག་རྒྱུན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་༼༡༩༽བདག་པོ་
དང་དམིགས་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་ནས། རྒྱ་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱའི་རྒྱུན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་རྒྱ་ལྟ་
འདོད་པ་ལས། སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགོ་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱས་སེམས་
རིགས་འབྲ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྒྲིབ་སྐྱེས་ལ་བྱབ་ཀྱང་གཞན་ལ་མ་
བྱབ་ཅིང་། བྱབ་པ་ལ་ཡང་འདྲིའི་རྒྱ་འདི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་པས་
མ་བཞག་ལ། རྣམ་ཤེས་གྱིས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་
གྲོགས་དེ་དག་བྱང་བར་དུ་བྱས་གྱི། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྟན་
གྱི་རྒྱ་གྲོགས་གྱིས་རྣམ་ཤེས་བྱང་བར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་
དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་འང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མ་བཞག་གོ། །མདོ་སྤེལ་ས་
དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ས་བོན་ཡོད་པས་
ས་བོན་དེ་རྣམ་ཤེས་དེའི་རྒྱར་འདོད་ལ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་བརྟན་པ་ཉིད་གྱིས་
དེའི་རྒྱའང་གོ་བར་འབྱུང་གྱི། འབྲས་སུ་དྲུག་མ་བརྟན་ན་དེའི་རྣམ་པའང་རྟོགས་
བར་མི་འབྱུང་བས་རྒྱ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མ་བཞག་གོ། །སེམས་ཙམ་པས་
རྒྱ་ལྟ་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་ལ་འདོད་པས་རྒྱ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མ་

བཞག་པའི་ཚུལ་མདོ་སྤེལ་དང་ཕལ་ཆེར་འབྲེལ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་ཤེས་པ་སྣ་
མ་འདས་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ཚོགས་དྲུག་ཀའི་རྒྱུན་དུ་དྲུག་ཀ་འགྲོ་བ་སྤྱིད་དེ། སོ་
སོར་ངེས་པ་མེད་པས་མ་བཞག་ལ། །དེའང་དེར་སང་རིགས་ཚོས་ལུང་ཚོས་ཅི་
རིགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ཚོགས་
དགོས་ཞེས་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་དེའང་སེམས་བྱུང་ཡིད་བྱེད་གྱི་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཙོ་༼༡༧༽ནི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཉིད་
དེ། ཡིད་བྱེད་འདིས་ཤེས་པ་བྱི་མ་ཡུལ་ལ་གཏོད་དུ་འཇུག་བྱེད་གྱི་ལས་བྱེད་
པས་འདི་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡིན་མིན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཚོགས་
དྲུག་གི་ཤེས་པ་བྱི་མ་རྟོག་མེད་དང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་། དགོ་མི་དགོ་
དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དོ། །གནད་འདི་ཁོང་དུ་མ་ཆུབ་པས་བོད་གྱི་
མཁས་བྱུང་ཏུ་གྲགས་པ་ཕལ་ཆེ་བས་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
གྱིས་བྱབ་པའི་བྱབ་མཐའ་འཛིན་པ་དང་། །དེ་རང་བབས་སུ་བསྐྱུངས་པས་
འཁོར་ཅ་གཙོད་པར་སྒྲིབ་པའི་ཐ་ཆད་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་ཚོས་ཚུལ་འདི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བར་བཤད་སྒྲུང་ནའང་། །དེར་སང་
གསལ་བར་སྒྲིབ་པ་ནི་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་ས་སྤྱོགས་འདིར་ནི་གཞར་ཡང་མ་
མཐོང་བས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་གསང་ཆོག་ཏུ་གསུང་ངོ་། །མདོར་ན་རྒྱུན་
གཉིས་གྱི་ལྷོག་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་ལོགས་སུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། །རྩ་ས་ནི་

ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ལས་གཞན་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་དོ། །

དོན་འདི་ལ་སྒྲ་རབས་བདག་འདི་སྐད་དུ་སྒྲ་བར་སྒྲ་སྟེ། རྒྱ་ནམས་ཀྱི་ན་
ཀྱང་ཤེས་པའི་རྒྱར། མ་ངེས་ངེས་པ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །ཇི་ལྟར་རྒྱར་འགྱུར་མི་ཤེས་
ཤིང་། །ལྟན་ཅིག་མཚུངས་ལྟན་རྒྱ་དག་ནི། །གྲོགས་སུ་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་
གྱི། །དེ་ཡི་ཉར་ལེན་རྒྱ་མིན་ཕྱིར། །དེ་རྒྱ་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་ཉིད་དུ། །ལོགས་སུ་
བཞག་མིན་བྱེ་སྒྲ་ཟེར། །མདོ་སྟེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པས། །འབྲས་བུ་ཤེས་པའི་
སྒྲེ་མཆེད་ཁམས། །བཤད་པས་དེ་རྒྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། །དེ་རྒྱ་ལོགས་སུ་སྒྲེ་མཆེད་
དང་། །ཁམས་སུ་བཞག་པར་མ་བྱས་སོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་འདས་པ་ནི། །ཚོགས་
ཞེས་བྱས་ཀའི་རྒྱེན་འགྱུར་ཕྱིར། །དེ་ལ་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་བཞག་ན། །མ་ངེས་
ཉིད་དང་ཉ་ཅང་ནི། །ཐལ་ཕྱིར་བཞག་པ་༼༡༡༽པོ་མིན་ཅེས་སྒྲ། །ཞེས་
སོ། །དེས་ན་ཕྱང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཉར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཤིང་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱ་བ་
ནི་རྒྱས་པའི་བསྐྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱར་པ་ལ། བསྐྱ་བ་དངོས་དང་། བསྐྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི།

ཕྱང་པོ་དང་ནི་སྒྲེ་མཆེད་དང་། །ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས། །

ཕྱང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་དག་ལས་ཀྱང་མདོར་བསྐྱས་པ་ཇི་

ལྟར་ཡོད་སྟམ་ན། ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་
དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་ཁམས་བཅུ་དང་རིག་མིན་བསྟུས་ལ། དང་
ནི་ཆོག་པར་དེ། ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་
ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཉིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
གཅིག་གིས་ནི་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བསྟུས་ལ། རིག་བྱེད་མིན་པའང་བསྟུས་པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་
ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་ལན་གཉིས་སུ་བསྟུས་པས་སྟུད་བྱེད་དེ་གསུམ་
གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར། །

ཅི་བསྟུས་པ་དེ་དག་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟར་རང་གིས་རང་བསྟུས་པའི་བསྟུ་
བ་མཆོན་ཉིད་པའོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟུ་དངོས་བཞིས་འཁོར་རྣམ་བཞི་བསྟུས་
པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྟུས་པའི་བསྟུ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཅི་ན།
བཏགས་པ་བ་མིན་ཏེ། བསྟུ་བྱ་དེ་དག་སྟུད་བྱེད་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཞན་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟུས་པ་བརྒྱུ་
བཏགས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། རིགས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས། །
འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད། མཛེས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ། །
མིག་སོགས་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། གཉིས་ཀ་
ཡང་གཟུགས་འཛིན་རྣམ་ཤེས་༼༥༥༽ཀྱི་ཏེན་མིག་གི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་
འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཡིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཏེན་པ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་
ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད་དུ་གྱུབ་བོ། །ཡུལ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་
གཉིས་མི་དགོས་པས་དང་པོ་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཅིག་
ཏུ་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པས་ཏེན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་སུ་བྱུང་ལ།
གཉིས་ཡོད་པར་མཛེས་པར་འགྱུར་ན་ལྷག་པ་དང་རྩ་མོ་ལ་སོགས་པའི་མིག་
རྒྱུད་ཅིས་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་སྟེ་ན། མིག་རང་གི་རིགས་ཉིད་མི་མཛེས་པ་
ཡིན་གྱི། མིག་སོགས་གཅིག་ལས་མེད་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཁོ་ན་མཛེས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཏེན་
གཉིས་མཛེས་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པས་དེ་འདོད་པའི་དབང་གིས་ལས་བསམགས་
བས་གཉིས་སུ་གྱུབ་པ་ཡིན་གྱི། མཛེས་འདོད་ཙམ་གྱིས་ནི་མིག་གཉིས་སོགས་
འགྲུབ་པ་མིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི། རྣམ་ཤེས་གསལ་བའི་བདག་

པོ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཀླུ་སྤྲུལ་མར། དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །རྩ་བ་དང་སྣ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ལས་འོགས་སུ་མ་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་འཇུག་པའི་དོན་ནི།

སྦྱངས་དང་སྦྱེ་སྒྲིལ་གྱི་དོན། །ཕྱང་པོ་སྦྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན། །
དེས་པའི་ཆོག་ལས་དྲངས་ན་ཕྱང་པོའི་དོན་ནི་འབྱུང་ཕྱང་པོ་ལྟར་ཆོས་དུ་མ་སྦྱངས་པ་དང་ཞེས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅི་ཡིན་ཀྱང་རུང་། འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། བྱུང་གིའམ། ཕྱིའམ། རགས་པའམ། སྤྱ་བའམ། ངན་པའམ། གྱ་ལོ་མ་བའམ། ཐག་རིང་བའམ་ཏེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་༼༡༥༽ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོ་འོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན་བྱེ་སྐྱེས་འགོག་པ་ལྟ་ལས། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་། སྒྲིལ་ས་འཇུག་གི་འགོག་པ་དང་། སྦྱེ་བའི་འགོག་པ་དང་། བརྟགས་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལས་ཕྱི་མ་བཞི་བསལ་ནས་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཟུགས་འདས་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པས་འགགས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་འབྱུང་བར་མ་ཕྱིན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ནང་དང་ཕྱི་ནི་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་

ཡོད་པའམ་ཡང་ན་མིག་དང་ཡུལ་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་གྱི་ཆ་ནས་འཛོག་ལ། རགས་སྤྱ་
ནི་རྒྱལ་བསགས་མ་བསགས་གྱི་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དོ། །ཡང་ན་སྒོ་མ་ལ་
བལྟས་ནས་ཤིག་རགས་པ་དང་། ཤིག་ལ་བལྟས་ནས་སྒོ་མ་སྤྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
ཐོགས་བཅས་ནི་སྤྱ་རགས་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཐོགས་མེད་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་སྤྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་རགས་སྤྱ་མ་གྲུབ་སྟེ། བལྟས་ནས་བཞག་པའི་ཕ་
རི་དང་ཚུ་རི་བཞིན་ལོ་སྟུམ་ན། རགས་སྤྱ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཁོ་ན་
བལྟས་ཏེ་རགས་པ་ཡིན་པ་ནི་ནམ་དུ་ཡང་དེ་ལ་བལྟས་ཏེ་སྤྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། སྤྱ་
བ་ལ་བལྟས་ན་རགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཕ་དང་བུ་བཞིན་ནོ། རན་
པ་དང་གུ་ལོ་མ་པ་ནི་དམ་པས་སྤྲད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟོམ་མིན་དང་། བར་
མའི་མི་དགེ་བའི་གཞུགས་ལྟ་བུ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་སུན་མ་སྤྱད་བ་ཉོན་
མོངས་ཅན་མིན་པ་སྟོམ་པ་དང་བར་མའི་དགེ་བ་ལྟ་བུའོ། །རིང་བ་ནི་རྒྱུད་
ཉམས་པས་འདས་པ་དང་། དེར་མ་སྦྱིན་པས་མ་འོངས་པ་དང་། ཉེ་བ་ནི་ད་ལྟར་
བྱུང་བའི་གཞུགས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གྱི་བར་དུ་དེ་དང་འབྲེལ། བྱུང་བར་རྟེན་ལུས་
ཅན་མིན་པས་རགས་པ་དབང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྤྱ་བ་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་
བའོ། །ཡང་ན་ས་དགྲའི་ཧྲེན་གོང་འོག་ལས་ཞེའོ། །མདོ་སྟེ་པའི་གནས་
བརྟན་བཅུན་པའམ་ཆོས་སྦྱོབས་ནི་སྤྱ་རགས་ནི་ཡིད་གྱི་གཞུང་བྱ་མིག་སོགས་ལྷ་
དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་། དབང་པོ་ལྷས་བཟུང་བུའོ། །རན་པ་དང་གུ་ལོ་མ་པ་

ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའོ། །རིང་ཉེན་ཅི་ཡུལ་མི་སྤང་བ་དང་སྤང་བའོ། །འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཉེ་རིང་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདས་མ་འོངས་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་སྐྱོབ་ནི་འདས་མ་འོངས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་སྟེ། ཆོས་དུས་ནམས་སུ་འཇུག་པ་ན་དངོས་པོ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། རྩལ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ་བས། སྐྱོབ་དཔོན་འདི་མདོ་སྟེ་པར་བཞག་པ་ན་ནི། བྱེ་བྲག་བཤད་པར་ཆོས་སྐྱོབས་ཞེས་བྱེ་སྤྲོའི་སྐྱོབ་དཔོན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ནལ་འབྱོར་སྐྱོད་པ་པ་ནི། དུས་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་པ་དང་འགོ་བ་དང་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱས་པར་འདོད་དོ། །དབུས་མཐའ་ལས། ཐོག་མར་དུ་མ་ཉིད་དང་ནི། །བསྐྱས་དང་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན། །ཞེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཕུང་པོ་ནམས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་ཕུང་པོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་གཟུགས་སོགས་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་གྱིས་ཕུང་པོར་བཞག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་དུ་མ་སྤངས་པ་ཕུང་པོ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་ཕྱོ་མོ་ཞིག་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཆོགས་པ་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་བྱེ་སྤྲོ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཀྱང་ལྟོག་པའི་ཆ་དུ་མ་སྤངས་པར་འདོད་དེ།

རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ནི་སྤང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་
ཀར། རྣམ་གཅིག་ཀྱང་སྤང་བོ་ཉིད་དུ་གྱུབ་ལ། ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རེ་
རེ་སྤང་བོར་གྱུབ་པའི་སྤྱིར། ཞེས་དང་། རྩལ་སྤྱ་རབ་གཅིག་ཀྱང་སྒྲོས་བཅད་
པར་རྣམས་པས་སྤང་བོ་རྣམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་བཏགས་པར་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འབྱུང་བས་སྤང་བོ་རྣམས་ཡོད་དུ་འང་འདོད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས།
སྤང་བོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བལྟ་ན། རྩལ་སྤྱ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྒྲེ་
མཆེད་གཅིག་དང་སྤང་བོ་གཅིག་གི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། མི་བལྟ་ན་རྩལ་སྤྱ་རབ་
ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དང་སྤང་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །བྱེ་
བྲག་ཟག་བཅས་ལ་བྱ་བའི་ཁུར་བྱེར་བའམ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའམ་
ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་གྱིས་སྤང་བོ་ཞེས་འཆད་པའང་ཡོད་དོ། །སེམས་སེམས་
བྱུང་རྣམས་སྒྲེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་སྒྲེ་མཆེད་དེ། དེས་ཆོག་ཏུ་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྒྲེ་བ་མཆེད་པར་བྱེད་པས་སྒྲེ་མཆེད་དེ་རྒྱས་པའི་ཐ་ཆོག་
གོ། །རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ་རིགས་སུ་འདྲ་བའི་སྤྱིར། གསེར་
འབྱུང་བའི་རིལ་གསེར་གྱི་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། མིག་སོགས་ཡང་རང་གི་
རིགས་འདྲ་བྱི་མའི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་ཁམས་སུ་འཛོག་གོ། །འོ་ན་
འདུས་མ་བྱས་ཁམས་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་རིགས་འདྲ་མེད་
ཀྱང་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཁམས་སུ་འཛོག་གོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་ལྟར་རྟོག་ཏེ། སྤང་བོ་ནམས་
 བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྤངས་པའི་དོན་སྤང་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྗེས་དུ་མ་
 འདུས་པའི་ཕྱིར་འབྱུ་སྤངས་པ་ནས་སྤང་བོ་དང་སྤང་བོ་ལ་གང་ཟག་ཅིས་བརྗོད་
 པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་༼ཡེ་བོ༽ལན་འདི་ལྟར་འདེབས་ཏེ།
 སྤང་བོ་ནི་བཏགས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ་རྗེས་དུ་མ་འདུས་པ་སྤང་བོའི་དོན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་སུ་ཡང་སྤང་བོར་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྤངས་པའི་དོན་ནི་སྤང་བོར་འཛོག་བྱེད་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤང་བོར་
 འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཚེས་གཞན་ཡོད་དེ། བྱ་བ་ཉིད་ཁུར་ཡིན་ལ་དེ་བྱིར་ལྷན་པ་ནི་
 སྤྲག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་དུ་མ་སྤངས་པའི་བྱ་བ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བས་སྤྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་བའི་ཁུར་
 བྱིར་བ་བཞིན་ནོ། །སོ་སོར་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་དེ་སྤྱོད་བཅད་ལྷན་ནས་སོ་སོར་
 སྤང་བོར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤང་བོར་འཛོག་སྟེ། གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཏྲ་གཅིག་
 མི་གསུམ་ལ་སྤུལ་བ་ན་མི་གསུམ་པོའི་སྤང་བོ་སོ་སོར་བགོ་བར་བྱར་ཡོད་པ་
 བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། གཟུ་བོར་སྤྱོད་པའི་ལན་འདེབས་བྱེད་པ་དག །སྤང་བོའི་
 དོན་བྱ་བའི་ཁུར་བྱིར་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་ལ་བརྗོད་པར་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་
 མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་སྤང་བོའི་དོན་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པའམ་ཞེས་སོགས་

འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཏུས་གསུམ་ཏུ་བསགས་པའི་དོན་ཅན་ཕུང་པོའོ་ཞེས་རྫོང་པར་
བྱེད་དོ། །ཡང་དེའི་ལན་ཏུ་གཟུགས་འདས་པ་སོགས་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་འདས་
ཏུས་སུ་སྤངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འདས་སོགས་སོ་སོར་
རྫས་རེ་རེ་ཞིང་ཕུང་པོའི་དོན་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེའི་ལན་ཏུ་ཁ་
ཅིག །འདས་ཏུས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་རེ་རེ་ནས་ཕུང་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་
མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས་རྫས་རེ་རེ་བ་སོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ལ་ཕུང་པོར་རྟོག་
པ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་ཏུ། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་
ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་༼༥༠ན༽དབྱིག་གཉེན་ནི། གཟུགས་
ཕུང་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ་འབྲུ་སྤངས་པ་ལ་འབྲུའི་ཕུང་པོར་བརྫོང་པ་བཞིན་
གྱི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་
ཏུ་འབྲུར་ཏེ། རྩལ་བསགས་པ་ལ་བཞུས་ནས་སྐྱེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་གཉིས་མི་མཆུངས་ཏེ། གཟུགས་ཕུང་ནི་ཏུ་མ་འདུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
ལ། མིག་སོགས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ནི་རེ་རེ་ནས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་
གནས་ཀྱི་ཚོགས་པས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ལྷན་ཅིག་
པར་ཚོགས་པའི་རྩལ་རེ་རེས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་བྱེད་ཀྱི།
ཚོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མང་པོས་ཤིང་དྲང་བ་རྣམས་ཀྱི་རེ་རེ་ལ་
རུས་པ་མེད་ཀྱང་འདུས་པ་ཕན་ཚུན་བཞུས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་ནས་རུས་པ་

བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁྱེད་རྫས་སོ་སོ་བ་འདུས་པ་ལ་བཟོས་པས་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཏུ་
འཛོག་གི། །རྫས་སོ་སོ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པས་ཅི་སྟོ་སྟུམ་ན། །འོ་ན་ཡུལ་དང་
དབང་པོ་ལོགས་སུ་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། །འདུས་པ་ལ་བཟོས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཉིད་ན་ཡུལ་དབང་
གི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན་ཤེས་བྱ་དང་འགལ་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་སྒྲུང་
བའི་ཕྱིར། །དེས་ན་བྱེ་བཤད་ལས། །སྤང་བོ་བཏགས་ཡོད་དུ་བཟུ་ན། །རྩལ་ཕྱ་
རབ་ཁམས་གཅིག་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་སྤང་བོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། །མི་ལྟ་ན།
ཁམས་གཅིག་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་སྤང་བོ་གཅིག་ཡིན་ཅེས་སྒྲུ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་
། །སྤང་བོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཀྱང་སྤང་བོར་འདོགས་པ་ཡོད་དེ། །རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཆིག་པས་རས་ཡུག་ཆིག་པར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་༼༥༠བ༽པའི་དགོས་པ་ལ། །དངོས་དང་། །ཆོར་
འདུལ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། །འདུས་མ་བྱས་སྤང་བོར་མ་བསྟན་པའི་
དགོས་པའོ། །དང་བོ་ནི།

ཆོངས་དབང་འདོད་ནམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །སྤང་བོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །
སྤང་སོགས་འདི་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། །དགོས་པ་ཐ་
དད་པས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། །གདུལ་བྱའི་ཁམས་ལ་ཆོངས་པ་རྣམ་པ་

གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བསལ་བའི་བྱིར་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བརྟན་ཏེ། །དེ་
ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་རིལ་པོ་རྟག་པ་གཅིག་ཕུའི་བདག་ཏུ་འཛིན་
བས་སྒྲོངས་པ་ལ་ཕུང་པོ་བརྟན་བས། སེམས་བྱུང་ཆོར་བ་དང་འདུ་གེས་དང་
འདུ་བྱེད་བ་དང་པའི་བྱིར་འདི་ནི་རིལ་པོ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཙམ་དུ་མ་ཙམ་མོ་
ཞེས་གོ་བས་སྒྲོངས་པ་དེ་ལྷོག་ཅིང་བདག་མེད་པ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་
བདག་རིལ་པོའི་ངོ་བོ་ཆོར་བ་པོ་དང་འདུ་གེས་པ་པོ་དང་། སེམས་པ་པོར་སྒྲོངས་
པ་ལ་ཕུང་པོ་བརྟན་བས་སེམས་བྱུང་དག་ཡུལ་ལ་འདུག་པ་ཙམ་ལ་ཆོར་བ་པོ་ལ་
སོགས་པར་བཏགས་པར་གོ་ནས་སྒྲོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲུལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ལ་རིལ་པོའི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སྒྱེ་
མཆེད་བཅུར་བྱེ་སྒྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བརྟན་བས་མིག་སོགས་དུ་མར་གོ་ནས་
སྒྲོངས་པ་ལྷོག་ཅིང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གཟུགས་དང་སེམས་ལ་རིལ་པོའི་བདག་ཏུ་
སྒྲོངས་པ་ལ་ཁམས་བརྟན་བས་གཟུགས་ལ་ཁམས་ཐོགས་བཅས་བཅུ་དང་

། སེམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་གོ་ནས་སྒྲོངས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་
དུའོ། །ཡང་གདུལ་བྱ་དག་ལ་དབང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྣམས་པོ་མགོ་
སྒྲོས་པས་གོ་བ་ལ་ཕུང་པོ་ཙམ་བརྟན་བས་དབང་པོ་རྣམས་པའི་བྱིར་སྒྱེ་མཆེད་དང་
ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་རྟོགས་པར་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་
དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱའོ། །གསོལ་པ། སྒྲོ་བར་ཆུད་དོ། །དག་སྒྲོང་མདོར་

བསྐྱུས་ཀྱི་ལོ་ཉེ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་གཤམ། བཅུན་པ། གཟུགས་བདག་མ་
ལགས་ཏེ་ཆོས་དེ་ནི་བདག་གིས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དབང་པོ་འབྲིང་པོ་
ནམ་པར་སྤྱོས་ན་གོ་བ་ལ་བསྐྱུས་པ་མི་གོ་ཞིང་རྒྱས་པ་མི་དགོས་པས་སྐྱེ་མཆེད་
བསྐྱུན་ལ། དབང་རྟལ་ཆོག་ལྟར་ལེན་པ་ལ་ནམ་པར་བྱེ་སྟེ་མ་བསྐྱུན་ན་རང་གི་
སྤྱོས་དབྱེ་བ་མི་རྟོགས་པས་ཁམས་བསྐྱུན་ཏོ། །ཡང་གདུལ་བྱ་དག་ལ་འདོད་པ་
གསུམ་སྟེ། སྟོན་གོམས་པའི་སྤྱོད་པའི་བྱད་པར་ལས་ཞིག་ནས་སྤྱོད་པ་དང་ཞི་
ལྷག་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྤྱོད་པའི་བྱད་པར་གྱིས་
བསྐྱུས་འབྲིང་རྒྱས་པ་འདོད་དེ། དག་སྤྱོད་ཞིག་གིས་བདག་ལ་མདོར་བསྐྱུས་པ་
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བཤད་དུ་གསོལ། ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་གདུལ་བྱའི་འདོད་
པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་མ་བསྐྱུན་ན་གདུལ་བྱ་བསྐྱུན་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉེན་
ཡོད་པས་དགག་བྱ་དེ་སེལ་བའི་ཆེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆོར་འདུལ་ལོགས་སུ་བསྐྱུན་པའི་དགོས་པ་ནི།

རྩྱད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་བ་དང་། །འཁོར་བའི་རྒྱ་ཁྱིར་རིམ་རྒྱའི་ཕྱིར། །

སེམས་བྱུང་ནམས་ལས་ཆོར་བ་དང་། །འདུ་གཤམ་ལོགས་ཤིག་སྤང་བོར་བཞག །

སེམས་བྱུང་ནམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུན་པ་ལས་ཆོར་བ་
དང་འདུ་གཤམ་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྤང་བོར་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྩྱད་པའི་རྩ་བར་
གྱུར་པས་བཞག་སྟེ། དེའང་འདོད་པ་ལ་ཞེན་པ་བྱིས་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྩ་ཞིང་

འབྲོག་བྱད་མེད་སོགས་ལ་རྩོད་པས་རྩོད་པ་དེའི་རྩ་བ་འཕམ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་ཚོར་
བ་ཡིན་ཅིང་། ཚོར་བ་དེ་ལས་རང་བདེ་བ་དང་གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་བར་འདོད་
ནས་དེའི་ཆེད་དུ་རྩོད་པར་བྱེད་ལ། ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྲུགས་ནི་
རང་གཞན་གྱི་ལྟ་བུ་བཟང་ངན་དུ་འདྲ་ཤེས་ནས་སྒྲུབ་ཅིང་སྤྲུག་འབྱེན་པས་རྩོད་
པ་དེའི་རྩ་བ་འཕམ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་འདྲ་ཤེས་སྤྲུག་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་སྤྲིར་ཏེ། མདོ་
ལས། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པས།
བྲམ་ཟེ་ལ་བྲམ་ཟེས། བྱིམ་བདག་ལ་བྱིམ་བདག་གིས་རྩོད་དོ། །ལྟ་བུ་ལ་
ཆགས་པའི་༼༡༽བྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་རྩོད་
དོ། །ཞེས་དང་། རྩོད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟོད་པ་ལས། འདོད་པ་མི་སྣང་འབྲེལ་
མེད་ཅིང་། ལྟ་བུའི་བྱ་བ་བཅོམ་གྱུར་པ། །དེས་ན་རྩོད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། །རྩ་བ་
མེད་པར་ག་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །ཡང་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པས་
དེར་བཞག་སྟེ། ཚོར་བ་ལ་ཞེན་པས་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལས་སོགས་ལ། དེ་ཡང་
འདྲ་ཤེས་སྤྲུག་ཅི་ལོག་གིས་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་པས་སམ།
སྤྲུག་ཅི་ལོག་བཞིའི་འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྤྲིར་
རོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་སྤང་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་ག་
ཆིག་གོ། །ཡང་ཡུང་པོ་ལྷའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་སྤྲིར་ཡང་ཚོར་འདྲ་ལོགས་སུ་
བཞག་སྟེ་སེམས་བྱུང་གཞན་པས་འདི་གཉིས་རགས་པ་དང་། ཚོར་བ་རོ་སྤྲོང་བ་

ལས་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་འདུ་གཤམ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཉོན་
མོངས་པའི་ཚུལ་ཐ་དད་པ་དང་། ཟན་དང་བྱན་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བྱེ་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། འོན་དུ་མི་རུང་བྱིར་མ་བཤད། །

སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་འདུས་མ་བྱས་བཤད་ལ། སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་
མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེན། མ་བཤད་དེ། སྤང་པོའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ།
གཞིག་ཅིང་གཞོམ་རུང་སོགས་མེད་པས་སྤང་པོ་ལྟར་མི་རུང་ལ། མདོའི་སྤང་
གོང་དུ་བྱངས་པའི་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་སྤངས་པའི་དོན་མ་
ཆང་བས། སྤང་པོ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། སྤང་པོ་དུག་པར་ཡང་བརྗོད་
མི་རུས་ཏེ། ཡུལ་དང་ཉེ་བ་མེད་པས་འདས་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་ནས་སྤང་པོའི་གྲངས་སུ་འགོ་བ་དུ་མ་སྤངས་པར་མི་རུང་བའི་
བྱིར། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་པ་མེད་པས་ཀྱན་ཉོན་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་བྱང་
གི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་། ༡༥༩ །པས་སྤང་པོའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། སྤང་པོ་
ལྟ་ནི་གཉིས་ཀའི་གཞིར་འཛོག་པས་དེ་ལ་དེའི་དོན་རུང་བའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་
འགོག་པ་གཉིས་སྤང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ཞིག་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཏེ་བུམ་པ་ཆག་
པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། རྣམ་མཁའ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤང་

པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱང་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

**བཞི་བ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ལ། ཡུང་པོ་ལྷའི་གོ་རིམ། དབང་པོ་
དུག་གི་གོ་རིམ། འཕྲོས་དོན་དོགས་གཙང་དོ། །དང་པོ་ནི།**

རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། སྟོན་སོགས་དོན་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ། །
ཡུང་པོ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ནི་བཞི་ལས། གཟུགས་ནི་བསྟན་དུ་
ཡོད་པ་དང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པས་རགས་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་
ནང་ནས་ཀྱང་ངའི་རྐང་ལག་གིས་ཆོར་ཞེས་བཞི་པོ་ལས་ཆོར་བ་རྒྱ་བ་རགས་
པས་རྟོགས་སྒྲ་བའི་བྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བྱི་མ་གཉིས་ལས་རགས་ཏེ་མཆོན་
མ་ཡོངས་སུ་གཙང་པས་ཤེས་སྒྲ་བའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལས་རགས་
ཏེ་བདེ་བར་འགྲུར་བར་བྱ། རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་འགྲུར་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་ཤེས་ནི་དམིགས་ཙམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐམས་ཅད་ལས་སྤེལ། གདུལ་བྱ་ལ་རགས་རིམ་ནས་
བསྟན་པའི་བྱིར། ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་པོ་མོ་པན་ཚུན་གཟུགས་སྒྲ་
སོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་ཞེན་ཏེ། ཆོར་བ་རོ་མྱོང་ལ་ཆགས་པ་ཉིད་གྱི་
བྱིར་ཆགས་པའང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་རྟག་པ་དང་བདེར་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་

ལོག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉོན་(༡༢༧)མོངས་པ་
དེ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀུན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པས་སྤང་ལྔ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་གི་དང་། ཡང་དབེ་སྒྲོན་སོགས་པས་མཚོན་པའི་
དོན་གྱིས་རིམ་པར་བསྟན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ལྟར་
ཁམས་གཉིས་སུ་རྣམ་སྒྲིན་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ཡང་། གཟུགས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་
ཡིན་པས་སྒྲོན་དང་། ཚོར་བ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་གཙོ་བོར་རོ་བྱོང་བྱ་ཡིན་པས་ཟན་
དང་། འདུ་ཤེས་ནི་བདེ་སྤྲུག་གི་ཐ་སྟན་འདོགས་པས་ཟན་ཞིམ་མི་ཞིམ་དུ་བྱེད་
པའི་ཚོད་མ་དང་། འདུ་བྱེད་སེམས་པ་ནི་དེ་དག་སྒྲིད་པར་བྱེད་པས་བྱམ་མོ་དང་།
རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྟོན་པས་ཟ་བ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་
རིམ་པའོ། །ཡང་ཁམས་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིམ་པས་སྟེ་བ་དེ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ན་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཀྱིས་སྟེ་བ་དང་། གཟུགས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཚོར་བ་བདེ་བ་
དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པར་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པར་སེམས་བདེ་དང་།
བཞི་པར་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་སྟེ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྟེ་བ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་ནི་
འདུ་བྱེད་སེམས་པས་རབ་དུ་སྟེ་ལ། རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པས་ཐ་མར་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞིང་དང་མྱ་གྱའི་རིམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྟ། །འབྲུང་བ་ལས་གྱུར་དོན་ཕྱིར་བཞི། །

གཞན་ནི་ཆེས་རིང་མུར་འཇུག་ཕྱིར། །ཡང་ན་རི་ལྷར་གནས་བཞིན་རིམ། །

ད་ལྟར་བའི་དོན་འཛིན་པས་རྟོགས་སྤྱིའི་ཕྱིར་དང་པོ་མིག་སོགས་གཞུགས་ཅན་
ལྟ་བུས་ལ། ཡིད་ནི་ཡུལ་དྲུས་གསུམ་པ་དང་། དྲུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་འདྲུས་
མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱང་ཡིན་པས་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཐ་མར་བཤད་

དེ། དཔེར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྟ་
བོ་ལས་གྱུར་འབྲུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་དོན་འབྲས་གཞུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
༼༥༥༽པའི་ཕྱིར་བཞི་དང་པོར་བསྟན་ལ། ལུས་ཀྱི་ནི་དེ་ལྟར་མ་རེས་ཏེ།

བཅད་ནས་སྤྱོད་སོགས་སམ་འཇམ་པ་ཉིད་སོགས་ལ་རེག་པ་ན་རེས་འབྲུང་
བ་དང་རེས་འབྲུང་གྱུར་དང་། མ་བཅད་པར་སྒྲ་ཆོགས་ལ་དམིགས་པ་ན་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བོ་ལས་གྱུར་གཞན་མིག་དང་ན་བ་གཉིས་ནི་མ་སྤང་པར་
འཛིན་པས་རྒྱང་རིང་བ་དང་མྱར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྤྲོས་སྤྱོད་ཤིང་། དེ་ལས་
གྱང་མིག་ནི་ཆེས་རིང་བ་ལ་འཇུག་པས་སྤྲོས་སྤྱོད་ཏེ་ཁྱ་གྱུང་རྒྱང་རིང་བོ་ནས་
མཐོང་ཡང་སྒྲ་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ལྟེ་ནི་རིང་བོ་ལ་མི་འཇུག་གྱང་ལྟེ་བས་
སྒྲ་ཡུལ་ལ་མྱར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བཤད་དེ། ཟས་ཀྱི་རོ་མ་ཁྱོང་བར་
དྲི་ཆོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅི་སྒྲ་ལྟེ་དག་ཡུལ་དང་སྤང་ནས་འཛིན་ན། རི་ལྟར་

སྒྲ་དེས་ཟས་ལ་ཡོད་པའི་དྲི་རི་ལྟར་འཛིན་སྟམ་ན། དེས་ཟས་ལ་ཡོད་པའི་དྲི་
 འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུང་ལས་དྲི་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་སྤྲོ་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དྲི་དེ་དབུགས་རྒྱབས་པས་འཛིན་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཟས་ལྟེ་མ་སྤྲད་པའི་ཟས་ཀྱི་དྲི་འཛིན་པར་མི་འགྲུབ་སྟམ་ན།
 ཟས་ཀྱི་གོང་བུའི་ངོ་བོ་ལྟེ་དང་མ་སྤྲད་པར་དེའི་དྲི་མི་འཛིན་ཀྱང་ཟས་ཀྱི་ཡན་
 ལག་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་དྲི་སྟམ་འཛིན་པ་ཅིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྟེ་ནི་ཟས་ཀྱི་
 གོང་བུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རོ་ཁོ་ན་མྱོང་བ་ལས་ཟས་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
 བའི་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པས། ལྟེ་ལས་སྒྲ་ལྟར་བར་འཛོགས་གོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་
 ཉེན་རི་ལྟར་མཐོ་བར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ཅིང་། ཡིད་ནི་དེ་དག་
 ལས་བརྟེན་པ་དང་། ཡུལ་ན་མི་གནས་པས་ཐ་མར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་
 དབང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་གྲུབ་པས་ཡུལ་དང་། རྒྱལ་ཤེས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ཡང་
 གྲུབ་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དྲུག་གི་རིམ་པ་གྲུབ་པ་ན་བཅུ་མོ་དང་རྒྱལ་བུའི་
 ༼༡༣བ༽རིམ་པ་ཡང་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྟམས་ཕྱིར། །

གཅིག་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་། གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །

སྒྲེ་མཆེད་དང་པོ་བཅུ་ཀ་གཞུགས་ཡིན་བཞིན་དུ་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་གཞུགས་སུ་

བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། མིང་གཞན་མེད་པའི་མིག་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྤྱི་
སྒྲུབ་ཀྱི་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་སྤྱི་གཟུགས་ཀྱི་
སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བརྟེན་དེ། བ་ལང་འགའ་ཞིག་ལ་མཚན་མ་མེད་པའི་
ལྷགས་ཀྱིས་མཚན་མ་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཁོ་ན་གཟུགས་སུ་སྟོན་པ་
ནི། འདི་ནི་འདི་ན་འོ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ན་འོ་ཞེས་ཡུལ་ཉི་མིང་བརྟག་ཏུ་རུང་བ་དང་
། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་གཟུགས་སུ་གྲགས་པ་དང་། གཞན་དག་ན་མེ།
གཟུགས་ཉི་ལྷན་རགས་པ་དང་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་ཤིང་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལྟའི་དང་། ཡེ་
ཤེས་ཟག་པ་མེད་པས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མིག་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་བཅས་ཐོགས་ཡོད་གཟུགས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་སྤྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དུ་བརྟེན་
དོ། །ཡང་སྤྱི་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པ་ལ་ཆོར་
སོགས་སྤང་བོ་གསུམ་དང་། རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཁོ་ན་
ལ་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སུ་བརྟེན་ན་གྱི་བྲག་ཅན་དུ་མི་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཁོ་ན་ཆོས་སུ་བརྟེན་པས་གྱི་བྲག་ཅན་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་
གྱི་ཆེད་དེ། མིང་མེད་མིང་དུ་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སེམས་བྱུང་མི་ལྟན་པའི་
འདུ་བྱེད་དང་འདུས་བྱས་སོགས་བསྟུ་བྱའི་ཆོས་མང་བའི་ཕྱིར། མི་མང་པོ་ལ་

འདིར་མི་འདུག་གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷག་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ལྷ་པོ་
ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདིར་བསྐྱེས་
༼༥༣༽ཀྱི། གཞན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཅིག་པུ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ། མིའི་མཆོག་ཀླུ་པོ་གང་ན་ཡོད་པ་ལ་
མི་འདུག་གོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པར་བསྟན་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་
པོ་བསྐྱེས་བ། སྐྱེད་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་བསྐྱེས་བ། ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་
བོ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དཔོན་དང་། ཆོས་སྐྱེད་གི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་སྐྱབ་པས་གསུངས་དེ་དག །

ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །

མདོ་ལས། སྐྱེད་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་དང་གཞན་
བཤད་པ་དག་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེས་སམ། འོན་ཏེ་ཐ་དད་ཅེ་ན། བསྐྱེས་
སོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་པོར་བརྗོད་པའི་སྐྱེད་པོ་ནི་སྤེལ་ས་བརྒྱད་ཁྲི་
དག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་པས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ། ཀུན་
དགའ་བོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས། བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
ལྷག་ཅིག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་ནི་དགོས་སྟོང་
དག་ལས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་།

བརྒྱད་ཁྱིམ་མ་འདུས་ཏེ། གྲུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བརྒྱད་ཁྱིམ་གྲག་གཅིག་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལས་བཟུང་ཞིང་གཉིས་ནི་དག་སྟོང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་
འབྱུང་ལ། གྲུན་དགའ་བོས་ཐོས་སོ་ཙམ་དེས་ཀྱང་བཀའ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་
མིན་ཏེ། རྟོན་པ་དགྲུང་ལོ་ང་ལྷ་ནས་གྲུན་དགའ་བོས་རིམ་གྱོ་བ་བྱས་ལ། བརྒྱད་
ཅུ་ལ་སྟོན་པ་གཤེགས་པའི་བར་ལོ་ཉེར་ལྷ་སོང་ཞིང་། དེས་ན་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་
དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ལྷ་བྱས་ཀྱང་གྲུའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ན་མིང་ཙམ་ཡང་མི་
མཁུན་པའི་སྒྲེགས་བམ་བཞུགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པའི་གཉེན་༼༥༧༽པོར་བསྟན་པའི་ཆོས་ལུང་གང་རྣམས་སྒྲུའི་དབུ་
སྒྲི་གཙུག་ལྷར་མི་མདོན་པ་དང་། གསུང་ཉེ་རིང་མེད་ཅིང་སྐད་སྟོང་མེད་པ་དང་
། ཐུགས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་བྱབ་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི། མདོ་སྟེ་པ་ལྷར་ན། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་གི་རིག་བྱེད་དང་། ཕྱིས་འཆད་པ་པོ་དག་གི་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཆོག་སྒྲ་རང་
མཚན་ཡིན་པས་གཞུགས་སུ་འདུས་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་པས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་
སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་ལུང་མིང་ཆོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོས་མདོན་པ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གང་ཞེ་

ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་དང་གསུང་དང་བརྗོད་པ་དང་དབྱངས་དང་
ངས་པའི་གསུང་དང་གསུང་གི་ལམ་དང་གསུང་དབྱངས་དང་གསུང་གི་ཐིན་ལས་
དང་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆོས་གང་ཡིན་ཅེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་
ཡེ་གའི་ཆོགས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་དང་། གོ་རིམ་དུ་བཞག་པ་དང་། གོ་
རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་གཉིས་ཀར་འདུས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག། །རང་ལུགས་བཞག་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཅེས་ཟེར། །ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །

ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རེ་རེའི་ཚད་ཅི་ཅམ་ཞེ་ན། སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་གྲུ་རིའི་བསྟན་
བཅོས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཚད་དང་མཉམ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ནི་སྡོ་ཀ་དུག་སྟོང་
ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྱི་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དུང་ཕྱུར་ཕྱག་བཞི་
དང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་གཅིག་ཕུ་ལུས་
པས་གཞན་བརྒྱད་ཁྱི་རྩ་བ་༼༥༥༽པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྡེ་པ་གཞན་ནི་ཕྱང་པོ་དང་
སྡོ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་རྗོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཕྱང་རེའི་
ཚད་ཡིན་གྱི། ཆོགས་བཅད་ཀྱི་གངས་ངས་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་པ་ཐུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་གཞན་བསྐྱ་བ་ནི།

221

བོར་བསྐྱུ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུང་བོའི་མིང་ཅན་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡུང་བོ་ལྔ་འབྱུང་བ་
 ལས། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡུང་བོ་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་གཟུགས་སྣ་སྤྲུང་
 ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཡུང་བོ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་སེམས་ ༼༥༥༽བྱུང་ཡིན་པས་འདྲ་བྱེད་དུ་སྤྲུང་དོ། །ཡང་སྟོན་པ་
 བཤགས་པ་དང་། ཡི་རང་བ་དང་བསྐྱུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུང་བོ་ཡང་
 འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་བོར་འདུས་ཏེ། འགྲོད་པ་དང་དད་པ་དང་འདུན་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་ནི། མདོ་ལས། རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ལྔ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཐོས་པ་དང་། མི་སྟོན་ཀྱང་
 དབྱངས་ཀྱི་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་དང་། དེ་མི་བྱེད་ཀྱང་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དང་
 ། དེ་མི་བྱེད་ཀྱང་ཐོས་པའི་དོན་སེམས་ཤིང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་མི་བྱེད་
 ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་རྣམ་པར་བམ་པ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་བཟུང་
 ཞིང་སྒྲོམ་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་དོན་དང་ཆོས་སོ་སོ་བ་ཡང་དག་པར་རིག། །དེ་ལ་
 དགའ་བ་སྐྱེ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་གྲོལ་བའི་བར་དུ་འཇུག་བའི་སྐྱེ་
 མཆེད་ལྔ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟུས་ལ། ཐོས་འཆད་ཁ་
 ཉོན་ལ་སྒྲ་ཡང་ཡོད་པས། སྒྲ་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་
 སོ། །ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ལས། ས་ཚུ་མེ་རླུང་སྣོ་སེར་དམར་དཀར་གྱི་སྐྱེ་

མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་མ་ཆགས་པར་འདུས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་
ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
བསྐྱས་སོ། །ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་སྤར་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །ཟབ་པར་ནམ་མཁའ་དང་།
ནམ་ཤེས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཡིན་པས་
ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་
གཟུགས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་སོ་སོར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལྟ་སྟེ་འདི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་
དང་པོ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་༼༥༥༽གཟུགས་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉི་བར་འགོ་བ་ནམས་ལྟ་སྟེ་འདི་ནི་སྐྱེ་
མཆེད་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཟུགས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སེམས་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་ནི་དྲི་རོ་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུས་བསྐྱས་ལ། འཆི་
འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་
ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འགོ་བའི་ལྟ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
བསྐྱས་སོ། །ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ནི་ཁམས་ཀྱི་མདོ་ལས། བརྩན་པ་ཇི་ཙམ་གྱིས་

ན་ཁམས་ལ་མ་ཁས་པ་ལགས། ཀུན་དགའ་བོ་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལ་
མ་ཁས་ན་ཁམས་ལ་མ་ཁས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཁམས་ནི་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་
སྤྱོད། མིག་སོགས་ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་དང་། །འབྱུང་བཞི་ནམ་མཁའ་ནམ་
ཤེས་དང་། །ཆོར་བ་ལྷ་དང་མ་རིག་པ། །འདོད་དང་གཞོད་སེམས་ནམ་པར་
འཆོ། །ངེས་འབྱུང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་། །ནམ་པར་མི་འཆོ་དྲུག་ཆན་
གསུམ། །གཟུགས་མ་གཏོགས་པའི་ཡུང་པོ་བཞི། །འདོད་དང་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་ཁམས། །ངན་པ་བར་མ་གྱུ་ལོམ་ཁམས། །གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་འགོག་པའི་ཁམས། །དག་དང་མི་དག་ཡུང་མ་བསྟན། །སྒྲོབ་དང་མི་སྒྲོབ་
གཉིས་ཀ་མིན། །འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་གསུམ་ཆན་
དྲུག །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཁམས་དང་། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཁམས་
ཏེ། །ཁམས་ནི་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གི་དང་པོ་བཞི་རིག་བྱ། །ལྷ་པ་གཟུགས། །དྲུག་པ་
སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འདུས་༼༥༥༽སོ། །འདོད་པ་སོགས་དྲུག་ནི་འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་
སོ། །ཆོར་བ་ལྷ་དང་མ་རིག་པའི་ཁམས་ཀྱང་འདིར་འདུས་སོ། །ཡང་ཆོར་འདུ་
འདུ་བྱེད་ནི་ཆོས་ཁམས་དང་ནམ་ཤེས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འོ། །ཁམས་
གསུམ་ལས་དང་པོ་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད། །གཉིས་པ་བཅུ་བཞི། །གསུམ་པ་ཡིད་

སོགས་ཁམས་སུ་དུའོ། །ཡང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་འགོག་པའི་ཁམས་ལས་
དང་པོ་གཉིས་བཤད་ལ། གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་སོ། །ཡང་དུས་
གསུམ་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཁམས་བཙུང་བ་བརྒྱད་སོ་སོར་འདུས་སོ། །ངན་པ་སོགས་
གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ལ། དགེ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ནི་
གཟུགས་སྒྲ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འདུས་
སོ། །སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་དེ་དག་མིན་པའི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་
གཉིས་ཡིད་ཆོས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་ལ། གསུམ་པ་ནི་ཁམས་
བཙུང་བརྒྱད་དུ་འདུས་སོ། །ཟག་བཙས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡང་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ཟག་བཙས་ཁམས་བཙུང་། གཉིས་
པ་ཡིད་ཆོས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་དུའོ། །འདུས་བྱས་ཁམས་བཙུང་
བརྒྱད། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་
པོ་དེ་དག་དྲུག་ཚན་གསུམ། བཞི་ཚན་གཅིག་ གསུམ་མཚན་དྲུག་ གཉིས་ཚན་
གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་པོ་བསྟན་པ་ལ། བམ་མཁའ་དང་། རྣམ་
ཤེས་ལས། དང་པོ་ནི།

བྱ་ག་བམ་མཁའི་ཁམས་ཤེས་བྱ། ལྷ་དང་ལྷན་པ་དག་ཡིན་ལོ། །
ཁམས་རེ་གཉིས་ལས་ཁམས་དྲུག་གི་བཞིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཅིང་། བམ་

མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ་ཞེས་དང་།
རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །ཞེས་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
༼༥༥༽ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། རམ་མཁའི་རང་བཞིན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་
འབྱེད་པ་དང་། རམ་མཁའི་ཁམས་ནི་སྒོ་དང་སྒྲར་ཁུང་སོགས་ཀྱི་བྱ་ག་ལ་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱ་ག་དེ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། བྱ་སྒྲུལ། ཉིན་མོ་པལ་ཆེར་
སྒྲུང་བའི་རང་བཞིན་སྒྲུང་བ་དང་། མཚན་མོ་ཡོད་པའི་མུན་པ་དག་ཡིན་པར་
འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་ཐོགས་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་ཞེས་རྗོད་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲུང་མུན་ཀྱང་ཐོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐོགས་པ་
གས་ཀྱང་བས་དེ་ལས་ཐོགས་གས་ཆེ་བ་བུམ་སོགས་ནི་ཤིན་ཏུ་གནོད་པ་བྱུར་
ཁུང་བའི་བྱིར་བསགས་པར་གནས་པའི་གཟུགས་དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་གནས་པ་དེ་
ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕྱི་ག་པ་ལ་བཟློས་ནས་བཞག་པའི་
བྱིར། གཞན་དག་བྱ་ག་དེ་ལ་གཞན་པ་མི་ཐོགས་པས་ཐོགས་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ།
ཕྱི་ག་པ་དང་རི་སོགས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཡང་ཡིན་པས་ཐོགས་མེད་ཉེ་འཁོར་ཡང་
ཡིན་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟའི་ལུགས་ལ་ནམ་མཁའ་འདུས་མ་བྱས་ནི་བྱི་ནང་དུ་མི་
རིགས་ལ། རམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བྱི་དང་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གསུངས་པའི་བྱིར་
དང་། ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ས་སོགས་དང་།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཏེ་སྒྲུངས་པར་གསུངས་ལ། རམ་

མཁའ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་སྤང་བར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་དང་། བམ་མཁའི་
ཁམས་ནི་ས་སོགས་བཞིན་སྐྱེས་བྱུང་གདགས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དག་
སྤོང་སྐྱེས་བྱུང་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བརྗོད་གྱི། བམ་མཁའ་
ཙམ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལོ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་མཐུན་མཐུན་པས་
མ་རངས་པ་སྟེ། བམ་མཁའ་དང་དེའི་ཁམས་ཐ་དད་མེད་ཅིང་། བམ་མཁའ་དང་
དེའི་ཁམས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་ས་སྤྱུ་མེད་ཙམ་ལ་༼༥༧༽དེར་བརྗོད་པས་བྱུང་
བར་མི་འབྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། བམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྩལ་སྤྱ་
རབ་རིག་པ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་མ་སྤྱད་ཀྱི་ཆ་ལ་བྲུག་པ་བྲུག་ཡོང་བའི་གནས་
མོད་ལ། རྩལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་བསལ་པ་ཡོད་པ་ལ་མ་སྤྱད་པའི་ཆ་ལ་བྲུག་པ་བཞག་
པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རངས་པར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྟེ་བའི་རྟེན། །
གང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། དྲུག་ཚན་འདིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་སྤྱི་པ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་
ལྟར་ཁམས་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་ཉིང་མཚམས་སྤྱར་བ་ནས་འཆི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་
སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་

མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ནི་ཉིང་མཚམས་
སྦྱོར་བའི་ས་བོན་ཡིན་པས་མ་སྦྱིས་པ་བསྦྱེད་པ་དང་། གསོ་བར་བྱེད་པ་ནི་
འབྱུང་བ་དག་སྟེ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་སྦྱིས་པ་གནས་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ནི་གོ་
འབྱེད་པས་གནས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་རྣམ་མཁའི་ཁམས་སོ། །ཟག་མེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་སྦྱོ་བ་རྒྱན་གཅོད་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་
བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་བདུན། གཉིས་
ཚན་གྱིས་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཚན། བཅས་མ་བཅས། གཞུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ།
ཡུང་བ་གསུམ་དང་། ཐོབ་པའི་བྱེད་པར། ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་
བཅོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་དང་། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
བཅོ། །དང་པོ་ནི།

བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཞུགས་གཅིག་ལ། །

དེ་ལ་འདིར་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་
པ་དང་། སྒྲོབས་ཀྱི་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་
དོ། །འདིར་ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་མཛད་པ་ནི། ཁམས་རྣམས་སུ་
གཞུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པས་ཁམས་ལས་བརྒྱམས་ན་གཞུགས་
སེམས་གཉིས་ཀའི་ཟག་བཅས་རྣམ་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་ལུས་ཀྱི། གཞན་
གཞུགས་ཡུང་ལྟ་བུའི་རབ་དབྱེས་དེ་རྟོགས་པར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཞུགས་

སོགས་ཀ་བ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱའི་ལྷོག་པ་མཐའ་མེད་པའི་སྤྱིར་དངོས་པོའི་གྲངས་
ངེས་བསྟན་པར་མི་རུས་ལ། དེ་ལྟའི་དབྱེ་བ་གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་མ་
བཞག་གོ། །འོ་ན་ཁམས་བཙུ་བ་བསྟན་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དུ། བསྟན་དུ་མེད་པ་
ནི་དུ་ཞེ་ན། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཁམས་བཙུ་བ་པོའི་སྐབས་འདིར་ནི་
གཟུགས་གཅིག་ལུ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་ནའོ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ནའོ་ཞེས་ཆོག་གིས་གཞན་
གྱི་མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ལྷག་མ་བརྒྱ་བདུན་ནི་བསྟན་དུ་མེད་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ལ་
བསྟན་ཡོད་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་ན། དབང་པོ་ལྟ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་ཡུལ་ཆད་
པ་འདོམ་གང་ན་འདུག་བྱ་བའམ། བྱ་གང་ན་འདུག་བྱ་བར་ཡུལ་ཆད་པར་
བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་དུ་མེད་དེ། དབང་པོ་ལྟ་ཡང་གང་ཟག་དུ་
མ་ལ་བསྟན་པར་མི་རུས་ལ། དྲི་ལྟ་བུ་དེ་གཅིག་གི་སྒྲ་བྱ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་གཞན་
གྱི་སྒྲ་མི་སྦྱོར་། རོ་དང་རེག་བྱ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་། སྒྲ་ནི་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་དུ་
ཡོད་དེ། གཅིག་ལ་སྒྲ་བའི་སྒྲ་དེ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་དེ། གཅིག་ལ་སྒྲ་བ་
པའི་སྒྲ་དེ་ཀ་གཅིག་ལ་སྒྲ་བས་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྟོན་རྣམ་པར་
ཆད་པར་མེད་དེ། ལར་སྦྱོགས་དེ་ངོས་ན་གྲགས་བྱ་བར་ཤེས་ཀྱང་བྱ་གང་ན་
འདུག་བྱ་བའམ་འདོམ་གང་ན་འདུག་བྱ་བར་བསྟན་དུ་མེད། དེས་ན་ཁ་ཅིག་ན་
བ་དང་འབྲུད་ནས་འཛིན་། །༥༥༥། ཟེད། ཁ་ཅིག་མ་འབྲུད་པར་འཛིན་

ཟེར། དེས་ན་གཉིས་ཀ་ལྷན་པ་མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཡོད་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཟུ། །

ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་ལས་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དུ་ཞེ་ན། ཐོགས་པ་ནི་རྟགས་
པ་སྟེ་སྒྲིབ་ཐོགས་དེ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་སུ་བྱང་བའི་གཟུགས་ཅན་
བཟུའོ། །ཐོགས་པ་ཡང་སྒྲིབ་པ་དང་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཐོགས་བཅས་གཅིག་ཡོད་པའི་གོར་ཐོགས་བཅས་གཞན་སྟེ་བའི་གོ་
འགོགས་གོགས་བྱེད་ལག་པའི་ཡུལ་དུ་ལག་པ་གཞན་མི་སྟེ་བ་དང་། རྫོང་བའི་
ཡུལ་དུ་རྟགས་ཏེ་མི་སྟེ་བས་ཐོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་ཐོགས་ནི་མིག་སོགས་
ཡུལ་ཅན་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་སྟེ། གདགས་པ་ལས།
ཉ་མིག་ལྟ་བུ་ལྟ་ལ་ཐོགས་ལ་སྒྲམ་ལ་མི་ཐོགས་པ་དང་། ཉ་བ་ལ་སོགས་པ་མིན་
པ་མི་པལ་ཆེད་མིག་ལྟ་བུ་སྒྲམ་ལ་ཐོགས་པ་ལྟ་ལ་མི་ཐོགས་པ་དང་། གཉིས་
ཀར་ཐོགས་པ་ལྟ་སྟོན་བྱིས་པ་གསོད་དང་། སྤུལ་པ་ཤ་བ་ཉ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་མངལ་དུ་འཆི་བའི་མིག་ལྟ་བུའོ། །མིག་མཆན་
མོ་ཐོགས་ལ་ཉན་མོ་མི་ཐོགས་པ་ནི་བགས་པའི་བྱེད་པ་མང་དང་ལྷག་པ་ལ་
སོགས་གྱི་དང་། ཉན་པར་ཐོགས་ལ་མཆན་མོ་མི་ཐོགས་པ་ནི་མི་པལ་ཆེ་བ་ལྟ་

བུ་སྟེ། ཁ་ཅིག་མཚན་མོར་ཡང་ལས་དང་སྒྲན་ལ་བཟོས་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར།
གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་ནི་བྱི་དང་སྐ་དང་རྟ་དང་གུང་བྱི་ལ། རྟ་ཚུལ་རྒྱུ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་མངལ་དུ་འཛིངས་དང་འཛིག་རྟེན་
བྱི་བར་དུ་སྦྱིས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་སྟེ་བྱི་གཉིས་ཡུལ་དང་དུས་བྱིས་བྱས་
པའོ། །དམིགས་ཐོགས་ནི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་རང་གི་དམིགས་པ་དག་ལ་
ཐོགས་པའོ། ཡུལ་དང་དམིགས་པའི་བྱུང་བར་ནི་ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་དབང་པོས་
ལྟ་ཉན་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་༼༥༧༽ཏེ་བྱེད་པའང་རང་གི་མཚུངས་ལྡན་ལ་བརྟེན་
པའི་རྣམས་པའི་བྱུང་བར་རམ་རྩལ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་མཚུངས་ལྡན་
རྣམས་ཀྱི་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པའམ། དེའི་སྒྲུང་བ་སྦྱིས་པས་
འཛིན་པ་ནི་དམིགས་པའོ། །ཡང་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་རྟུགས་
པའམ་ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འཛིག་རྟེན་ན་ལག་པ་རྩིག་གིང་ལ་ཐོགས་པ་ལ་
ཐོགས་པར་བརྗོད་པ་ལྟར། མིག་སོགས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པར་
རང་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པས་ཐོགས་པ་སྟེ་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རྟུགས་པ་ནི་
ཐོགས་པ་དང་མ་རྟུགས་པ་ནི་མ་ཐོགས་པ་ཞེས་གྲག་གོ། །ཡང་ན་རང་ཡུལ་ལ་
གཏོད་ཅིང་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོགས་པའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཅན་བརྒྱ་ནི་
སྦྱིབ་པ་ལ་ཐོགས་པས་ཐོགས་བཅས་ཏེ་ཕན་ཚུན་སྦྱིབ་པའི་བྱིར། འོ་ན། འདོད་
ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། སྦྱ་མེད་ལྔ་རབ་རྟུལ་རྣམས་བརྒྱད། །དེས་པར་ལྟན་

ཅིག་སྐྱེ་ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིར་ནི་རིགས་མཐུན་ཐོགས་པར་
བཤད་ལ། དེར་ནི་རིས་མི་མཐུན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པས་མི་ནོངས་
སོ། །སེམས་ཅམ་པ་རྩལ་བདེན་པར་མི་འདོད་པ་ལ་སྒྲ་ཡང་། རྩལ་ངོ་བོ་གཅིག་
ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་སྟེ་པ་ལ་མི་བརྟུབ་པའི་ཕྱིར་འདྲེས་མར་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ནི་གིན་
ཏུ་བཟང་ངོ་། །

མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པས་དེའི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་ལ་མུ་བཞི་སྟེ། ཡུལ་ལ་
ཐོགས་ལ་སྒྲིབ་པས་མ་ཐོགས་པ་ནི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་ཅིང་། རྩལ་མ་
བསགས་པས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སོ། །སྒྲིབ་པས་ཐོགས་ལ་ཡུལ་ལ་མ་ཐོགས་པ་ནི་རྩལ་
བསགས་ལ་ཡུལ་ཅན་མིན་པས་ཡུལ་ལྟེ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་འཛིན་
ཅིང་བསགས་པ་དབང་པོ་ལྟེ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་མིན། ཡུལ་ན་
མི་གནས་པས་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །ཡུལ་ལ་
ཐོགས་པས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ན། ཡུལ་ལ་ཐོགས་ལ་
དམིགས་པ་ལ་མ་ཐོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྟེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་ན་ཡུལ་ལ་མ་ཐོགས་པ་མེད་དེ། སེམས་
༼པེང་༽དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་

དུ་གྱུར་པས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དང་དམིགས་ཐོགས་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་
ཡུལ་ལྔ་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྟན་མིན་པ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་མིན་པའི་
ཕྱིར། བཅུན་པ་གཞོན་ལུ་མ་ལེན་ན་རེ། རྟེན་ནམ་དམིགས་པ་གང་སྐྱེ་བ་ལ་བར་
ཆད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་པ་གཞན་དག་གིས་ཐོགས་ཤིང་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་ལུས་དེ་ཐོགས་
བཅས་བརྒྱུག་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འདོད་པས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཚོས་ཀྱི་
ཁམས་ཐོགས་མེད་དུ་གྱུབ་པོ། །

**གཉིས་པ་གསུམ་ཚན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། དགོ་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་།
ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་སྐྱེ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། །
ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ་ཐོགས་བཅས་
སུ་བཤད་པ། དེ་དག་ཉིད་ལས་གཟུགས་སྐྱེའི་ཁམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། །གཞན་དག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་
པའི་ཕྱིར་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཅས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་
ན་ཟག་མེད་ཀྱི་དགོ་བའང་དེར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱད་པོ་ལས་གཞན་བརྟུ་པོ་ལ་
དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱ་གཟུགས་ཀྱང་དགོ་མི་
དགོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་གིས་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ན་ཀུན་སྒྲོང་གི་བྱི་རོ་
རེག་བྱ་ཡང་དགོ་མི་དགོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་གིས་དེ་གསུམ་

ལ་མ་དམིགས་པས་སོ། །འོ་ན་མཉམ་གཞག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
ཀྱང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྟེན་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་
དགེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དེ་ཡང་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
སྤྲོད། །ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་
གིས་མིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཀྱུན་ནས་༼༡༠ན༽ བསྐྱངས་པའི་
དབང་གིས་དགེ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའང་སེམས་ཁམས་བདུན་མ་ཆགས་པ་
སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དགེ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་མཚུངས་ལྡན་མི་དགེ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་
ཏོ། །ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མ་ཆགས་པ་སོགས་རྩ་བ་གསུམ་དང་རོ་ཆ་ཤེས་དང་བྲེལ་
ཡོད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོར་སོགས་དང་
། ཀྱུན་ནས་སྒོང་བ་ནི་ཐོབ་པ་དང་སྦྱེ་སོགས་མི་ལྡན་པ་དང་རིག་བྱེད་མིན་
པའོ། །དོན་དམ་པར་དགེ་བ་ནི་བརྟགས་འགོག་སྟེ་བཞིའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་
དགེ་བ་ནི་དུག་གསུམ་དང་རོ་ཆ་བྲེལ་མེད་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོར་
སོགས་དང་། ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པ་སྦྱེ་སོགས་དང་རིག་བྱེད་མིན་པའོ། །ལུང་མ་
བསྟན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་། ཀྱུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་དགེ་མི་དགེ་མིན་པ་དང་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དེས་བསྐྱངས་

པ་དང་ཅི་རིགས་ཐོབ་པ་དང་། སྒྱེ་སོགས་གཟུགས་སྒྲུའི་ཁམས་ལུས་ངག་གི་
རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་མི་དགོའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་དགོ་མི་དགོ་
དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་
བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བརྩ་བཞིའོ། །

དྲི་དང་རོ་དང་སྒྲ་དང་ནི། །ལྷེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །

གཟུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་
གཏོགས་པ་དུ་ཞེན། འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་
ཅད་དོ་སྟེ། འདོད་པ་དེར་དེའི་རང་བཞིན་དང་མ་བྲལ་ཞིང་དེའི་སྟེང་པས་བདག་
གིར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་ཁམས་བརྩ་བཞིའོ་
སྟེ། དེར་ནི་དྲི་དང་། རོ་དང་། རྒྲ་དང་། རྒྱེ་རོ་ནི་ཁམ་ཟས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེར་སྒྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེར་དམིགས་སྒྱེན་དེ་
གཉིས་མེད་པས་ཡུལ་ཅན་སྒྲ་དང་ནི་ལྷེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་མ་གཏོགས་
ཏེ་མེད་དོ། །འོ་ན་དེར་རིག་བྱེད་ཁམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྱུབ་མཐའ་
ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །སྒྱེ་མཆོད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཁམ་ཟས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པའི་རིག་བྱེད་ཁམས་ཀྱང་ཡོད་དོ་

ཞེས་ལན་དུ་བྱེད་དོ། །འོ་ན་ཁམས་ཟས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རེག་བྱ་ཡོད་
པ་ལྟར་ཟས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པའི་དྲི་རོ་ཡང་ཡོད་པར་འབྱུང་ཞེས་སྒྲ་བ་ལ།
ཟས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པའི་རེག་བྱ་ཡོད་པ་ལྟར་ཟས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པའི་དྲི་
རོ་ཡོད་པར་མི་མཆུངས་ཏེ། དྲི་རོ་ཡིན་ཚད་ཟས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འགོ་ལ། རེག་བྱ་
ཡིན་ཚད་ཟས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མི་འགོ་བའི་བྱིར། རེག་བྱ་དབང་པོ་འབྱུང་བའི་རྟེན་
དང་གོས་ལུས་ལ་བརྟེན་པའམ་ལུས་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སམ་
གཞི་དང་། གོས་སོགས་བགོ་བའི་དངོས་པོའི་རེག་བྱ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཟས་ལ་
མེད་པར་དྲི་རོ་ལ་ལོངས་སྟོན་མེད་པའི་བྱིར། ཟས་མིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
བུལ་བ་ལ་དྲི་རོ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་རེག་བྱ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

བཅུན་པ་དབལ་ལེན་ན་རེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
ནས་འདོད་ཁམས་སུ་ལྟའི་མིག་དང་གཟུགས་སྒྲ་མཐོང་ཞིང་བོས་ལ། ལུས་གིན་
ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པས་ལུས་ཡང་བ་དང་སྐྱེད་པ་གསེར་གྱི་དོང་ཅི་
བརྟེན་པ་སྟམ་པའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་པ་ཡོད། དྲི་རོ་རྒྱའི་སྟོམས་འཇུག་གི་དུས་
ན་ཚོར་བ་མེད་པས་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དུས་ན་གཟུགས་སྒྲ་རེག་
བྱ་གསུམ་ཡོད་གྱི་དྲི་རོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲའོ། །དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་
དབྱིག་ཀྱི་ལོན་གཉེན་གྱིས་བཅུན་པ་དབལ་ལེན་གྱི་ལུགས་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་
བཏང་སྟོམས་སུ་མཇོང་ནས། དེ་སྒྲས་གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་རོ་མེད་དེ། དགོས་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤེའི་དབང་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་
 གྱིས་མ་ངེས་པ་སྟོན་པས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ། ལུགས་དེ་ལྟར་ན་སྟོགས་འདི་
 ཚོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ལ་བསྒྲོག་པས་སྟོན་ཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་དྲི་རོ་ལྟར་སྣ་ལྟའི་
 དབང་པོ་དག་ཚོས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དྲི་དང་རོ་དེ་རང་འཛིན་
 པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤེའི་དབང་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྟགས་པར་
 མཛད་དོ། །དེ་ལ་བྱེ་སྒྲའི་སྟོགས་འགའ་ཞིག་གིས་གཟུགས་ཁམས་ན་སྣ་ལྟའི་
 དབང་པོ་གཉིས་དགོས་པ་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་མཛེས་པ་དང་དག་བརྗོད་
 པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སློབ་དཔོན་གྱིས། དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་
 མ་བྱུང་པར་བསྟན་ཏེ། མཛེས་པ་དང་དག་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་དབང་པོ་ནི་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དགོས་པ་ནི་དབང་རྟེན་ཁོ་ནས་ཚག་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྒྲའི་སྟོགས་ཞིག་གིས། གཟུགས་ཁམས་ན་སྣ་ལྟའི་དབང་པོ་མེད་
 པའི་དབང་རྟེན་མི་སྲིད་དེ། དེ་དེའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤེའི་དབང་པོའི་རྟེན་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ལྟར་སློབ་པ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ།
 གཟུགས་སུ་སྤེའི་དབང་རྟེན་དགོས་པ་མེད་པས་མི་སྲིད་པ་བདེན་པ་དེ་སྣ་ལྟའི་
 དབང་རྟེན་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣ་ལྟའི་དབང་རྟེན་ནི་སྣ་ལྟའི་དབང་པོ་
 མེད་པར་ཡང་ལུས་མཛེས་པ་དང་དག་སློབ་པ་ལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་

ཡོད་པ་ཅི་སྟེ་མཚུངས།

ཡང་སྟོན་གནས་པའི་རྒྱལ་བ་གཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྤྱོད་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་
ཀམས་དགོས་པ་མེད་པའི་དྲི་རོ་དེར་འཛིན་ཀྱི་དབང་པོ་མེད་པའི་བྱུང་བ་
སྤྱོད་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་མངལ་དུ་འཆི་བ་རྣམས་ལ་གཟུགས་མཐོང་
བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་
ཕྱིར། དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་དེས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྣ་ཕྱེའི་དབང་
པོ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། མངལ་དུ་དེས་པར་འཆི་བ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པར་དབང་པོ་འགྲུབ་པ་ནི་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདུས་བྱས་རྣམས་རྒྱ་
དང་བཅས་ན་སྟེ་ལ། རྒྱ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མངལ་དུ་དགོས་པ་མེད་
ཀྱང་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡོད་པས་འབྱུང་ལ། གཟུགས་སུ་སྣ་ཕྱེའི་དབང་པོ་དག་
འབྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་རྒྱ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་སྟེ་
བའི་རྒྱ་ནི། དབང་པོ་ལ་སྟེད་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཡིན་པས་ལས་དེ་ཡང་
ཡུལ་དྲི་རོ་ལ་སྟེད་པ་དང་བྲལ་ན་ཡུལ་ཅན་སྣ་ཕྱེ་ལ་འང་སྟེད་པ་དང་བྲལ་བར་
གདོན་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་སྣ་ཕྱེའི་དབང་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་སྣ་ཕྱེའི་དབང་པོ་མི་འབྱུང་ལ། འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡོད་ན་དགོས་པ་མེད་
ཀྱང་འབྱུང་དུ་རྒྱག་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཟུགས་སུ་རྒྱ་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་
པར་སྣ་ཕྱེའི་དབང་པོ་འབྱུང་ན་ཕོའི་དབང་པོ་ཡང་ཅི་སྟེ་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་དང་

དགོས་པ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་བརྗོད་མཛད་པ་ཡང་བྱེས་པའི་གཞུགས་
ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ནི་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་
གཞུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་སློབ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་བཞིན་
ནོ་ཞེས་ཞེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གཞུགས་ཅན་ཡིན་པས་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་དང་བཅས་པར་
སྒྲུབ་རིགས་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ཁམས་ན་པོ་དབང་ཀྱང་ཡོད་
རིགས་པར་བྱེས་སྒྲུབ་དོན་གྱིས་ཁས་ཀྱི་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མི་
ལོན་ན་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འང་རྒྱ་མཚན་དེ་བྱེད་རང་ལའང་
འགྱུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་མཚུངས་པར་འཕངས་པ་ལ་ལན་དོན་མཐུན་མ་ཐེབས།
བྱེས་སྒྲུབ་གལ་སྲིད་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གཞུགས་ཁམས་སུ་པོའི་དབང་པོ་
མེད་དེ་མི་མཛོས་པའི་ཕྱིར་ཞར་བ་དང་ཞའོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་
དཔོན་གྱིས། པོ་དབང་ཡོད་ཀྱང་མི་མཛོས་པར་ཅིས་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱོད་སྒྲུབ་སུ་ལྟུང་པ་ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་མཛོས་པའི་ཕྱིར། པོ་དབང་ནི་མཛོས་པར་
བྱེད་མི་དགོས་ཀྱི་དགོས་དབང་ལས་ཀྱང་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་དབང་
གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཡོད་ན་མཛོས་འདོད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་བ་
ཞར་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་གཞུགས་ཁམས་ན་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་མེད་ན། མདོ་ལས།

གཟུགས་སུ་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲུང་བ་
དང་འགལ་ཅི་ན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། གཟུགས་ཁམས་དེར་སྣ་ལྟེ་མ་གཏོགས་
པའི་དབང་པོ་གང་དག་སྲིད་པ་དེ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོའི་ལུང་དང་
འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེར་ཐོ་དབང་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། དབང་པོ་སྲིད་ཚད་ཚང་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་
གཟུགས་ན་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲེ་མཆེད་དུག་ལ་སྲིད་པ་སྒྲོད་པས་དབང་པོའི་དབང་
གིས་ཡུལ་འགྲུབ་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་དབང་གི་སྒོ་ནས་དབང་པོ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ན་སྣ་ལྟེའི་དབང་པོ་ཡོད་ཀྱི་དྲི་རོ་ནི་མེད་དོ། ཁོའི་དབང་པོ་ནི་དེར་
མེད་དེ། འབྲིག་པའི་རིག་པའི་སྒོ་ནས་སྲིད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཐུ་མེད་པར་འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཟུགས་མེད་
པར་གཏོགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་༼༢༡༧༽

གསུམ་སྟེ་གཟུགས་ལ་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་མེད་ལ། དེས་ན་
དེ་དག་ལས་སྒྲེས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས། རྟོག་
དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས། དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །

ཁམས་ཐ་མ་དེ་གསུམ་ལ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་

དང་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དག་གྱང་
ཡོད་ལ། ཁམས་ལྷག་མ་བཙོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་བཙས་ཏེ་གཟུགས་
ཅན་བཙུ་ནི་སྐྱག་བདེན་དང་སྒོ་ལའི་ཤེས་པ་ཁ་བྱིར་བལྟ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་
མིན་ཅིང་། དེ་དག་སྒོ་མ་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཟག་རྣམས་སྐྱས་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྟོག་དང་དབྱོད་དང་བཙས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡིན། །

ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས། །

ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་བྲན་པའི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་རྟོག །

དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡེང་། ཡིད་ཀྱི་བྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །

རྟོག་དབྱོད་དང་བཙས་པ་ནི་དུ། རྟོག་མེད་དབྱོད་ཅམ་ནི་དུ། རྟོག་མེད་དབྱོད་པ་
མེད་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས། རྟོག་དང་དབྱོད་དང་བཙས་པ་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡིན་ཏེ། ཁ་བྱིར་བལྟས་པས་རྩིང་བ་དང་རྟོག་
དབྱོད་དང་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བའི་ས་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡིད་སོགས་ཁམས་ཐ་མ་
གསུམ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ་སྟེ། རྟོག་དབྱོད་དང་བཙས་པའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོག་
མེད་དབྱོད་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། རྟོག་མེད་དབྱོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འོ། །དེ་ལ་རྣམ་
པ་དང་པོ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ཆོས་
ཀྱི་ཁམས་ལ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པ་གཉིས་ལ།

མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་ལས། རྣམ་པ་དང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་རྟོག་
དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་སྐབས་འདིར་རྟོག་དཔྱོད་མ་བསལ་ན་ནི་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པའམ། རྟོག་པ་ཡང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས།
རྟོག་དཔྱོད་མ་གཏོགས་པ་༼༡༩༩༩༽གཞན་བཞི་བུ་རྩ་དགྲུ་པོ་རྣམས་ལས། ཅི་
རིགས་པར་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་ཐ་མ་གསུམ་པོ་
དག་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ནི།
བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཐ་མ་གསུམ་པོ་སྟེ་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་
དག་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གསུམ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱི་ཙམ་
བར་གྱི་ཐ་མ་གསུམ་དང་། སྤར་ཚོས་གྱི་ཁམས་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་མཚུངས་
པར་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་
གཟུགས་དང་། སེམས་དང་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་
རྣམས་ཏེ། དེ་དག་དང་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་དཔྱོད་པ་དག་ནི་རྟོག་པ་
ཡང་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་ནི་སྤྱི་ནས་མེད་ཅིང་དཔྱོད་
པ་ནི་རང་གི་ས་པའི་དཔྱོད་པ་ལས་མ་གཏོགས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དཔྱོད་པ་
གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོག་པ་ནི་
དཔྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ཏུ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དབྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
པོ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་མི་འདུ་ན། དེ་རི་རྒྱད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས། དབྱེད་པ་དེ་
རྣམ་པ་དང་པོའི་ནང་དུ་མི་འདུ་སྟེ། དེའི་དབྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
མེད་ཀྱི་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གཉིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་
མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་དང་རང་མཚུངས་པར་ལྡན་མི་སྤྲིད་ཅིང་། དབྱེད་པ་
གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དབྱེད་པ་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་
ཡང་མི་འདུ་སྟེ། དེ་ལྟའི་དབྱེད་པ་དེ་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
༼༤༣༽པའི་བྱིར་ན་དེ་ཡང་དེ་ན་མེད་ན་དབྱེད་པ་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན་པའི་
བྱིར། དེས་ན་དབྱེད་པ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པར་མཚུངས་པའི་
བྱིར་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ནང་དུ་ཡང་
མི་འདུ་སྟེ། དེ་ནི་དབྱེད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར་ན་རྟོག་པ་མེད་པར་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་
པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་ས་ན་ཆོས་བཞེ་ཡོད་དེ།
རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པ་དག་ནི་རྟོག་དབྱེད་དག་མ་གཏོགས་པ་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་ངོ་བོ་དག་སྟེ། རྟོག་དབྱེད་དེ་ལ་རྟོག་དབྱེད་གཞན་དང་ལྡན་པ་མེད་
པས་ན་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དབྱེད་པ་
ཙམ་དག་ནི་རྟོག་པ་སྟེ། རྟོག་པ་དེ་ལས་གཞན་མེད་པས་རྟོག་པ་ཙན་མ་ཡིན།

རྟོག་པ་དེ་དབྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པས་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་མཚུངས་ལྷན་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་དང་འདྲེས་མ་བྱས་སོ། །དབྱེད་པ་མེད་ཅིང་རྟོག་པ་ཙམ་ནི་དབྱེད་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབྱེད་པ་ལ་དབྱེད་པ་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའི་བྱིར་དབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་བཞིའོ་ཞེས་
འདོན་རིགས་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་དབྱེད་མེད་རྟོག་ཙམ་དང་བཞིར་
བཞག་དགོས་པའི་བྱིར་སྟེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་བདེན་མེད་གྱི་དེ་ལྟར་བཞག་
དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་དང་པོ་ན་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་པལ་ཆེ་བས་
གསུམ་པོ་དེ་བཞག་གི། །དབྱེད་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཙམ་པལ་ཆུང་བས་མ་
བཞག། །ཡང་ན་དབྱེད་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་བྱ་བའི་ཁམས་ཀྱང་མེད་ལ་ས་
ཡང་མེད་པའི་བྱིར་མ་བཞག་གོ། །ཁམས་ལྷག་མ་གཟུགས་ཙན་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་
རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་ལྷན་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྷན་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྷ་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། མདོ་
ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པས་སྒྲོན་པོ་ཤེས་གྱི་སྒྲོན་པོའོ་སྟེ་སྟེ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་སྟེ་ན། བྱ་སྐྱེའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་ནི་གསུམ་
སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་པ་དང་། དེས་པར་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་
རྟོག་གོ། །དེ་ལས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་

ཀྱང་ཕྱི་མ་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པས་རྟོག་མེད་དེ། རྟའི་རྒྱུ་ལག་གསུམ་བཅུད་ན་གཅིག་གིས་བྱ་བ་མི་ལུས་
པས་རྟ་རྒྱུ་མེད་ཅེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་
ནང་ནས་སྟོན་ཏོ། །ངེས་རྟོག་དང་རྗེས་བྲན་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་གཡེང་བ་སྟེ་དམིགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འཕམ་གཟབ་
པ་དང་བྲལ་བ་ཐོས་བསམ་དང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་སྟེ། དམིགས་པ་གཞན་ལ་མིང་
ལ་བཏོས་ནས་འཇུག་པ་དང་གཟུགས་ཚོར་དང་མི་རྟོག་སྟུག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར། མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་
བ་སྟེ་མིང་ལ་མི་བཏོས་པར་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པའི་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་བྲན་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་
ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་དོ། །འགྲེལ་པར་གྲག་ཅེས་པ་གཞན་
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་སུ་སྟོན་པ་སྟེ། རང་གི་བཞེད་པ་རྟོག་པ་ནི་སེམས་པ་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཚོས་གཞན་མེད་པར་
དགོངས་པ་སྟེ། སུང་བོ་ལྷ་ལས་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་ཡིད་ཀྱིས་
བརྗོད་པ་སྟེ་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་། ༼༧༧བ༽སེམས་ཅིང་
བའོ། །དཔྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྟེ་སེམས་པ་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་བྱུང་པར་དེ་བཞིན་དུ་གང་སེམས་ཞེ་བ་

བཤོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ནི།

དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཚོས་ཀྱི་སྤྱེད་ཀྱང་།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་རྟུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་
བདུན་དང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱེད་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཤཀོ་པོ་ལྷང་བ་ལྷར་འདི་དག་སྤྱི་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་པའི་བྱིར།
ཁམས་ལྷག་མ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱེད་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་ནི་
དམིགས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་དམིགས་པ་དེ་
ལས་མི་སྤྱི་ལ། གཞན་ཡུལ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་
བོ། །

**བཞི་པ་གཞུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་དབྱེ་བ། འབྱུང་འབྱུང་གྱུར་
གྱི་དབྱེ་བ། བསགས་མ་བསགས་གྱི་དབྱེ་བ། གཙང་བྱ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།
སྤྱི་འཇལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

མ་ཟིན་དགུ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྤྱོད། །

དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཟིན་པའི་དོན་གཞུགས་ཅན་ནང་སྤྱད་པའི་ཕན་གཞོད་
ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱུག་སྤྱི་བའི་རྟེན་རྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། མིག་སྒྲན་ལ་
སོགས་པས་དབང་པོ་ལ་ཕན་བཏགས་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་བདེ་བ་

དང་ཡིད་བདེ་བ་སྒྲེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྒྲེས་
བས་དབང་པོའང་རྒྱས་པ་སོགས་ཕན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། མ་ཟིན་པ་དེ་
ལས་བསྒྲོག་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཅིག་ཏུ་མ་ཟིན་པ་ནི་དགུ་སྟེ། དམིགས་
བཅས་སྟུ་བཤད་པའི་སྟེན་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་
ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་ཕན་གཞོད་བྱར་མི་རྣམས་ལ། སྒྲ་ནི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་དག་
ཀྱང་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་ཕན་གཞོད་བྱར་མི་རྣམས་སོ། །གཞན་མིག་
སོགས་ལྷ་གཟུགས་སོགས་བཞི་སྟེ་དགུ་པོ་ནི་ཟིན་མ་ཟིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ཏེ། དབང་པོ་ལྷ་ད་ལྟར་༼༡༥༩༽རུང་བ་དང་གཟུགས་སོགས་བཞི་ད་ལྟར་བྱུང་
བ་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པས་ཚོགས་པའི་རྟེན་དུ་རུང་ལ། མིག་སོགས་
ལྷའི་འདས་མ་འོངས་ནི་ད་ལྟར་ཕན་གཞོད་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་
ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་འབྲ་བས་མ་ཟིན་པའང་ཡོད་དོ། །ཁྱི་རོལ་གྱི་
ཁམས་བཞི་ནི་ད་ལྟ་བའི་དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པ་དག་ཟིན་པ་ཡིན་ཅིང་། ད་
ལྟ་བ་ནི་ད་ཀྱང་དབང་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲ་དང་སྟུ་དང་
སེན་མོ་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་
ཐམས་ཅད་མ་ཟིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི། །

འབྱུང་གྱུར་ཚོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་། །

ཁམས་བཙུག་པ་ལས། རེག་བྱེ་ལ་རྒྱའི་རེག་བྱེ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་
བྱེའི་རེག་བྱེ་རྣམས་འབྱུང་འབྱུར་ཡིན་པས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
ལས། དག་སྤྱོད་རེག་བྱེ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་
དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་མིག་སོགས་
གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི་འབྱུང་བ་ལས་རྒྱུར་བ་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་རྒྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཞེས་རྒྱུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །

འདིར་བཅུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ན་ལེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་པོ་དག་ནི་འབྱུང་བ་
ཅམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ནི་བཅུར་མེད་ཅིང་སྤྱོད་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་བཞི་ཁོ་ནར་ཡོད་ལ། དེའང་རེག་བྱེའི་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ། རེག་བྱེའི་འཇམ་པ་སོགས་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུར་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དོག་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་
པར་གཟུགས་སྐྱེ་བྱེ་རོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་བྱེ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱང་འབྱུང་རྒྱུར་སོ་སོ་ཡིན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་རོ་བོར་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ།
མིག་སོགས་སོ་སོས་བབྱུང་བྱ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལ་ལུང་གིས་
ཀྱང་གཞོད་དེ། མདོ་ལས། མིག་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་འབྱུང་བ་ཞི་རྒྱུར་བྱས་པ་

གཟུགས་ཅན་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱང་འབྱུང་
བ་རྒྱུ་བྱས་བསྟན་ཐོགས་ཅན་དང་། སྒྲ་དྲི་རོ་ཡང་འབྱུང་བ་རྒྱུ་བྱས་བསྟན་
མེད་ཐོགས་བཅས་དང་། སྒྲ་ལའང་དེ་བཞིན་གྱི་སྒྲེགས་གཅིག་ནི་འབྱུང་བ་དང་
བཅས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤའི་གོང་བྱ་ལ་སྒྲ་
བ་མཁྱེད་བར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མིག་དབང་དང་ཐ་མི་དད་པར་འདུག་
པའི་དབང་རྟེན་གྱི་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བར་བསྟན་གྱི་མིག་དབང་འབྱུང་བར་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མིག་སོགས་འབྱུང་བ་མིན་ན། མདོར་དག་སྒྲོང་མི་འདི་
ནི་ཁམས་དྲུག་པའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་སྐད་གསུང་བ་མི་འགལ་ཏེ།
ལུང་དེས་དབང་པོ་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་ཅུར་ཅུར་
པོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པའི་རྣམས་གཞིའི་འབྱུང་བ་སྟོན་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འབྱུང་བ་ལས་མིག་སོགས་རེག་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ལྔ་
འབྱུང་ལ། ཡིད་ཁམས་ལས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་རྣམས་འབྱུང་བས་ཁམས་དྲུག་
སེམས་ཅན་གྱི་གཞིར་བསྟན་ཏོ། །དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་མདོ་དེར།
རེག་པའི་ཚོགས་དྲུག་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། འབྱུང་བཞིར་མ་གཏོགས་
པའི་རེག་པའི་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་དོན་གྱིས་འཕངས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། དག་སྒྲོང་མི་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ནི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་

ལ། འདོད་ལྷན་པ་འང་མིན་ཏེ། མདོ་ལས། རྒྱུ་ལྟོ་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་
ཆོས་འདི་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི།

གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་བསགས་པའོ། །

ཡང་ཁམས་བཙུག་ལས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྩལ་སྤྲོད་འདུས་
པའི་བསགས་པའོ། །ནི་རེས་བབྱང་ཡིན་པས་ཐོགས་མེད་རྣམས་མ་བསགས་
པར་གྱུ་བ་བོ། །

བཞི་པ་ནི།

གཙོད་བྱེད་གཙད་པར་བྱ་བ་ཉིད། བྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན། །

ཁམས་བཙུག་ལས་གཙོད་བྱེད་རྣམས་ལྟ་བུ་དང་གཙད་པར་བྱ་བ་ཤིང་སོགས་
ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་ནི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་བཞི་ཡིན་ཏེ། དག་རྣམས་
ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྤྲིད་པའི་བྱིར་དེ་སྐད་
དུ་བཤད་ལ། རེས་འགའ་ནི་དག་རྣམས་ལ་ཡང་བཙད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །གཙོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། རྩལ་སྤྲོད་པར་དབྱེ་བར་མི་ལྷན་པས་
འདུས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཅན་རྣམས་འབྲེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་ལ་རྒྱན་འབྲེལ་བར་མ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བའི་རང་རྩལ་ཡོད་པས་ན་འདུས་
པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཅན་དུ་བརྟེན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་

པ་འདུས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དེ་རྣམ་པར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་
གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་སྤྲད་ཅིག་མ་རྣམས་དག་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་
མེད་ཀྱང་འཆད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྒྱན་འགག་པ་ནི་དག་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པས་དག་སྤྲ་ལ་སོགས་པས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་
ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ཅན་རྣམས་བར་དུ་བཅད་དེ་སོ་སོར་གོ་ས་ལོགས་སུ་འབྱེད་པར་བྱེད་
པའོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་བཞི་གཙོད་བྱེད་དང་གཙད་བྱ་གཉིས་ཀ་ར་ངེས་བཟུང་
གིས་ཁམས་གཞན་དག་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །ལུས་དབང་སོགས་
ནི་གཙད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་མ་ལུས་པ་ལུས་༼༢༤བ༽ལ་
འབྲེལ་བ་མེད་པར་བཅད་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བཅད་པའི་
ཡན་ལག་ལ་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྣམས་གཙོད་བྱེད་གི་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཁོར་བུའི་འོད་ལྟར་དང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྣ་ཅེ་ཆད་པ་སྣར་སྒྱུར་བ་ལ་
སྣའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲེ་བས་སྣ་ཅེ་དང་དུད་འགྲོའི་མཆུག་མ་ཆད་པ་ལའང་དབང་པོ་
ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། དེ་དབང་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་མིན་གྱི། དེ་སྒྲར་སྒྱུར་
བ་ན་དབང་པོ་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱས་བྱུང་གིས་དབང་པོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། མིག་
པའི་མཆུག་མ་བཅད་དུ་མ་འགྲུལ་བ་ནི་རྒྱུད་གི་དབང་གིས་སོ། །

ལྟ་བུ་ནི།

དེ་བཞིན་བསྐྱེད་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ། །སྤྱི་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྒྲ། །
གཙོད་བྱེད་དང་གཙོད་བྱ་ཁམས་བཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་བྱེད་གིང་ལྟ་
བྱ་དང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་སྤང་ལྟ་བུ་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པའོ། །དབང་
པོ་ནམས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་མིན་ཏེ་འོད་བཞིན་དུ་དང་བའི་བྱིར། མི་
ལྟ་བུ་གསོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱང་དབང་པོ་བྱེད་གིང་ལྟ་རྒྱུ་ཆོག་ནས་སོལ་བར་འགྱུར་
བ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ཡང་གཟུགས་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་མི་
འགྱུར་བའི་བྱིར་བརྗོད་མ་ཐག་པར་རེ་རེ་ནས་ཆད་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བྱེད་དང་
འཇལ་བྱེད་དང་གཞལ་བྱ་མིན་ནོ། །སྤྱི་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྒྲ་བ་
ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་སྤྱི་བྱེད་དེ་ཁམས་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་དང་རྩི་དྲག་པོ་
སོགས་ཡིན་ལ། སྤྱི་བའི་དུས་ན་ཡང་མེ་ལོགས་གིག་ན་མེད་པར་ཁམས་བཞི་
ཆར་ཐལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་ཁམས་བཞི་ག་འགོ་ལ། གཞལ་བྱའང་ལན་
ལྔ་སོགས་ཡིན་ལ། འཇལ་བ་དེ་ཡང་བྱི་བ་འབའ་ཞིག་ལོགས་སུ་མེད་པས་
ཁམས་བཞི་གས་སྤང་མདའི་མགོ་དམའ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་
ཟེར། འགའ་ཞིག་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་ལ་སྤྱི་བ་མ་མཐོང་བས་མའི་ཁམས་
ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ། བྱི་བ་ཁོ་ནས་གཞལ་བྱ་སྤྱི་ཡང་བ་ལ་སྤང་། །ལྟན་ལོག་
དམའ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མི་སྤྱི་བའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲའོ། །
ལྟ་བུ་བྱུང་བ་གསུམ་ལ། སྤྱིར་བཏང་བ་དང་། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །དང་

པོ་ནི།

ནམ་པར་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྷ། །

སྒྲིན་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲིས་མིན། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་ནམ་སྒྲིན་སྒྲིས། །

ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་ནམ་གསུམ། །

ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་ལས། རྒྱས་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ནི་ནང་གི་ལྷ་སྟེ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ལས་མ་
གཏོགས་པ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་མེད་དེ། མིག་གི་ཁམས་སོགས་ནི་གཟུགས་
སོགས་བཞེན་དུ་གི་བ་ལ་རྗེས་སུ་འདུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོན་ལས་
ཀྱིས་འཕངས་པ་ཟད་ཅིང་། རྒྱས་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་གི་བ་ལ་དབང་པོ་མེད་ན་གི་
རོ་ཁ་ཅིག་སྟོག་པོར་འོང་བ་དེ་རྒྱས་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྒྲིས་ན། དེ་
ནི་རྒྱས་རྒྱས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་ལ་སྟོས་པའི་རྒྱེན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འདི་ལ་རྒྱ་མཐུན་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན། ཐ་མ་གསུམ་རྟེན་ཅིག་མ་སྟེ།
ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། རྒྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོགས་གྱི་
རྟེན་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་ནི་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་མཐུན་
པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་
གཉིས་ལ་རིགས་འདྲ་སྒྲིམ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཐུན་ཙམ་ཡོད་པས་མི་
འགའ་ལ། འདིར་རྒྱ་མཐུན་ལས་འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་པ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱས་རང་
དབང་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་སྟེ། རྒྱས་སྒྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་

རག་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་མ་རག་པར་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་པ་ལ་དེར་འདོགས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་ལས་སྤྲིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིན་སམ། ཡང་ན་འབྲས་བུ་བྱིན་པའི་ལས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེས་དེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ལས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་འབྲས་མིང་། །ལ་བླ་ཀླུ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ་རིག་པའི་སྤྲི་མཆེད་དུག་པོ་ནི་སྟོན་ལས་སུ་རིག་པ་བཞིན་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཟས་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་སྟེ་ལུས་བསྐྱུ་བ་དང་སྤྲོན་བཏང་བ་སོགས་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་དག་གིས་ཉེ་བར་བསགས་པའི་རྒྱུ་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་བྱུང་སྟེ། བསགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་འབྱུང་བའི་དོན་གྱི་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། དམག་ལ་བསགས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནམ། ཡང་ན་བསགས་པ་ཉིད་རྒྱུ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་འདྲེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱུ་བ་པའི་གཞི་ཉིད་འདྲེལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱང་རྒྱུ་པའི་རྒྱར་འདོད་དེ། དབང་པོ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུས་རྒྱུ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རམ། མི་ཚངས་སྤྱོད་ན་ལུས་འགྲིབ་ལ་རྟ་སྤྱང་འབྲས་བུ་སྤྱུང་བས་ལུས་རྒྱུ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་དེས་ནི་མི་གཞོད་པར་ཟད་གྱི་རྒྱུ་པའི་རྒྱ་ནི་བཞི་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཡང་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལུས་ཉམ་ཆུང་ལ་ཚངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་ལ་འང་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་ཡོངས་

སྐྱ་གདུང་བས་ལུས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་སྒྲིན་
 སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་མས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱས་པའི་
 རྒྱ་ཟས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་བྱ་བ་ལ་སྟོབས་ཆུང་ལ། དེ་དག་གི་སྟོབས་ལུས་ཆེར་གནས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱི་
 རྒྱ་དང་འདྲ་བར་བསྐྱོར་རྒྱས་པའི་དབང་པོས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དབང་པོ་ཕྱེ་བཞིན་ཀྱང་ཏུ་
 བསྐྱངས་ཏེ་བསྐྱོར་ནས་གནས་སོ། །ཞེས་པའང་འདུག །མཆོག་ ཏེ་ཀྱང་ཏུ་བསྐྱངས་
 སོ། །ནང་གི་དབང་པོ་རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེས་ལའང་རྒྱས་བྱུང་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱང་ཅི་
 རིགས་པར་ཡོད་དེ། དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་ཅི་རིགས་པ་ལ་ནི་གཉིད་ཙམ་དང་།
 ལ་ལ་ཟས་དང་ལེགས་སྤྱད་ཙམ་ཡོད་སྲིད་གྱི་སྐྱ་མི་སྒྲན་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་མེད་
 ཅིང་དུད་འགྲོ་དེ་དང་འདྲ་ལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་འཕྲོད་ལ་རྒྱས་རྒྱ་བཞི་ག་
 ཡོད་ལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ལ་རྒྱས་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྒྱས་བྱུང་མེད་པར་
 རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེས་མེད་ཀྱང་དེ་མེད་པར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་དེ། ལྟའི་མིག་བཞིན་ནོ། །སྐྱ་
 ལ་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་དེ། ལུས་ཉམས་ཆུང་བ་མིན་པ་དག་སྐྱད་གསང་མཐོ་བ་མཐོང་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་དང་ཐ་མི་དད་པར་འདུག་པའི་སྐྱ་
 ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའོ། །སྐྱ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་བསྐྱུག་
 འདོད་ན་འབྱུང་ལ་མི་འདོད་ན་མི་འབྱུང་བས་འདོད་དགུར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་
 བཞིན་ཡིད་བྱེད་བཞིན། རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེས་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་འབྱུང་ཞིང་

ཆད་ན་མི་སྐྱེ་ལ། སྐྱེ་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་ཞིང་ཆད་ནས་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར།

འོ་ན་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྐྱ་
གདངས་ཀྱི་མཛན། །གང་གིས་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་མཉན་པར་གྱིས། །ཆིག་རྩལ་
དང་ནི་ཀྲལ་བ་རྣམས་སྤངས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛན་ནི་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་ཆིག་རྩལ་སྤངས་པ་གོམས་པས་ཚངས་པའི་དབྱངས་འགྲུབ་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །རྒྱ་དེ་ལས་བར་མ་ཆོད་པར་
དབྱངས་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་ལས་ལས་མགྱིན་པར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཚངས་དབྱངས་གྲུབ་པོ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་
བརྒྱད་པ་ལྟ་སྟེ། ལས་ལས་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་བྱུང་
གི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་སྡོན་ལས་ལས་བྱུང་བ་མིན་པ་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་
འབྱུང་བ་གསར་བྱུང་རྣམས་དང་། དེ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་ལས་
བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཚོར་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ལས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བའི་༼༥༥༽ཕྱིར། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་སྐྱ་བཞིན་ནོ་སྟུམ་ན། །བྱབ་པའི་ཆ་གས་འགའ་ཞིག་གིས་
མ་ངས་ཏེ་སྐྱ་བཞིན་འདོད་དགྱར་འབྱུང་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་རྣམ་སྤྲིན་
སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཚོར་བ་ནི་བདེ་སྟུག་གི་རྒྱུན་ཏེ་བར་

གཏོད་པ་ཡོད་ན་འབྱུང་ལ། དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་སྒྲིན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་ཐོགས་པ་མེད་པ་
བརྒྱད་དགེ་མི་དགའི་སེམས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་དང་། ཀྱུན་ཏུ་འགོ་བ་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བ་ན་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ནི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱུ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐོགས་མེད་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་རྒྱས་འབྱུང་མེད་དེ། རྩལ་བསགས་
པའི་རོ་བོ་མིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གཞན་གཟུགས་དྲི་རོ་རིག་བཞི་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཚོགས་པར་འདུག་པ་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་
དང་། རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་པོ་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་སྒྲིའི་ཚོགས་པར་སྒྲེས་པ་རྒྱས་བྱུང་
དང་། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཡང་
རྒྱས་བྱུང་དང་། དེ་དག་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལས་སྤྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཐུན་དང་།
ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱུན་འགོའི་
གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་མཐུན་དང་། དབང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་འདུག་པ་ཤི་བ་ལ་རྗེས་
སུ་འདུག་པ་ཡང་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་དུ་བབྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
སྒྲིན་སྒྲེས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྗེས་དང་ལྷན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ། རྣམ་ཅིག་མ་སྟེ།
ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་ལས་ཏྲག་ཅིང་བཏྲན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པ་
ནི་གཅིག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་ལས་ཐ་
མ་སྟེག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་༼༡༧༽རྣམ་ཅིག་མ་དང་པོའི་
ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་གསུམ་
ནི། འཛིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཟག་མེད་སྡེ་མ་སྟོན་
དུ་མ་སོང་བས་སྐལ་མཉམ་མེད་པས་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཅིག་མ་
སྟེ། དེའང་འདི་དུས་མཐའི་རྣམ་ཅིག་ཡིན་ལ། སྟེག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་བཟོད་བྱ་
ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་ཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ཡང་དུས་མཐའི་རྣམ་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་
རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་ན་མ་སྟོན་
སྟེ། ཤོགས་པ་མེད་བརྒྱད་ཅས་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏང་གི་དམིགས་བསལ་སྟོན་ཏེ།
ཟག་མེད་རྣམ་ཅིག་དང་པོའི་ཡིད་སོགས་གསུམ་དང་ཆོས་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་
ནི་བྱུང་བ་གསུམ་ག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟེག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་དང་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་ནི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སུ་འཛིག་
སྟེ་རང་རང་གི་བྱ་བའི་ཆ་ནས་འཛིག་པའི་བྱིར། ཆོར་སོགས་མཚུངས་ལྷན་
རྣམས་དང་། ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །
དུག་པ་ཐོབ་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི།

མིག་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །

རྣམ་ཅིག་རྒྱ་ཡང་འཕྲོབ་པ་ཡོད། །

གང་མིག་གི་ཁམས་སྤར་མི་ལྡན་པ་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱང་གསར་དུ་ཐོབ་བམ་ཞེས། མིག་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་
ཞེས་པས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྤར་ཐོབ་པ་འམ་མ་ཐོབ་ཀྱང་རུང་དབང་པོ་གསར་
ཐོབ་དང་། མིག་དབང་སྤར་ཐོབ་ལ་རྣམ་ཤེས་གསར་ཐོབ་ཀྱི་ཟུ་གཉིས་བསྟན་
ཏེ། དེ་ལས་མུ་དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཞག་
བདུན་ཕྱག་བརྒྱ་བདུན་བཅོ་བརྒྱད་པ་ན། མིག་ཤེས་ནི་སྤར་སྤྱིད་པ་བར་མར་
ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆེད་གོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་
པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་ལ། མིག་ནི་སྤར་མི་ལྡན་པ་ལས་སྐབས་དེར་
གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། འདིར་༼༡༧༩༽འགྲེལ་པར་རིམ་གྱི་ཞེས་འབྲུང་བས་
འདོད་པར་མངལ་སྒྱུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྒྱས་སྒྱུས་དེ་ལས་བསྒྲོག་གོ་ཞེས་
གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ནས་བཞི་པའི་བར་སྒྱེ་བ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་གསར་དུ་འཕྲོབ་ཀྱི། དེར་རྣམ་
ཤེས་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཟུ་གཉིས་པ་ནི།
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པས་འོག་མའི་མིག་ཤེས་དགོ་བ་ནི་དམན་པ་
ཡིན་པས་མི་བསྒྱེད། ཉོན་མོངས་ཅན་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་མི་བསྒྱེད། འོ་ན་དེར་
མིག་ཤེས་མེད་པས་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་མངོན་དུ་

བྱས་ནས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་མིག་ནི་སྤར་ཐོབ་ཟིན་པ་དང་འདྲ་བར་ལྟན་ལ་
 མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ནས་
 ཤི་ནས་དང་པོ་དང་འདོད་ཁམས་སུ་སྲིད་པ་བར་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་
 མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་མ་འོངས་སྤར་མི་ལྟན་པ་ལས་
 གསར་དུ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱི། མིག་ནི་སྤར་ནས་ལྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསར་དུ་ཐོབ་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཞེས་པས་སུ་གསུམ་པ་བསྟན་ཏེ། གཟུགས་མེད་
 བས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་དང་། དང་པོར་སྦྱེས་པ་ན་གཉིས་ཀ་གསར་དུ་
 ཐོབ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་དེ་གཉིས་དང་མི་ལྟན་པས་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་
 ན་བར་སྲིད་ནི་དབང་པོ་ཆང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་
 ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འང་གནས་སྐབས་དེར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པའི་ལུ་ནི། གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་
 སྦྱེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱེས་པ་ན་འང་གཉིས་ཀ་
 ལ་གསར་ཐོབ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་རང་སར་མིག་ཤེས་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སྤར་
 བས་དེར་ལྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་༼༡༠༠༩༽ནོ། །འདི་ལ་
 ཡང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྤར་སྟེ་ལྟ་བུ་སྤར་ནས་ལྟན་པས་མི་ལྟན་པ་
 ལས་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ་སྟུམ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐོབ་པ་སྤར་སྟེ་ཕྱིས་སྦྱེས་འོང་
 བ་ལ། དགེ་མི་དགེ་ནི་མི་བསྐྱེད། །ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱེད་ཙམ་ན་ལུང་མ་བསྟན་

ལ་ཐོབ་པ་སྤར་སྒྱེ་དང་བྱིས་སྒྱེ་མི་འོང་བས་སྤར་ནས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་
པའི་ཁམས་ན་གནས་པ་མིག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཅར་གྱི་བས་ནི་སྤྲོད་པ་བར་
མར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ན་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ལྡན་པ་མི་ཐོབ་སྟེ་དེ་
དག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་སྒྲུས་ནི་མིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྱེས་པ་གཞུགས་ལ་མི་ལྟ་བའི་དུས་ཏེ་རང་ས་ན་མིག་
ཤེས་མེད་ཅིང་། དང་པོའི་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐབས་དང་། མིག་ཤེས་ཁོ་ན་
དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པར་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་སྟེ། མིག་ལུང་མ་བརྟན་
ཡིན་པས་ཐོབ་པ་སྤྲིམ་མི་འབྱུང་ལ། རྣམ་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་
དང་ལྡན་པའོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པར་མིག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་
དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པར་གཞུགས་ལ་བརྟ་བའི་སྐབས་སོ། །གཉིས་ཀ་དང་
མི་ལྡན་པ་ནི་གཞུགས་མེད་པར་སྒྱེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་ཤེས་གསར་དུ་
འཐོབ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུ་བཞི་སྟེ། ལུ་དང་པོ་བསམ་
གཏན་གཉིས་པར་སྒྱེས་པས་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་
ནི་གཞུགས་མེད་ནས་གྱི་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་སུ་སྒྱེས་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་པ་དང་ཚངས་པའི་འཛིག་ཏེན་དུ་
སྒྱེས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་གཞུགས་མེད་དུ་འཇམ། འདོད་པ་དང་
བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་དེ་དག་དུ་སྒྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་གི་སྒྲུས་ནི་ཞར་འོང་

འདི་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ། རྩ་བ་དང་། ༼༡༠༠བ༽རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་
། །ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། །ཅིས་སོགས་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །
བདུན་པ་ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་རྣམ་པ། རྟེན་བཙས་དེ་
མཚུངས་ཀྱི། མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི། ལྟ་བུ་ཡིན་མིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཡུལ་
ཡིན་པ། རྟག་མི་རྟག་གི། །དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ནང་གི་བརྒྱ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས།

ཁམས་བཙུག་པ་བརྒྱད་ལས་ནང་གི་ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ཡུལ་ཁམས་དྲུག་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དྲུག་ནི་ཕྱིའི་ཁམས་སུ་གྱུབ་
ལ། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱི་ནང་དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་གི་དབང་
དུ་བྱས་པའམ་བདག་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པའམ། མངལ་དུ་ཡོད་པས་ནང་གི་ཁམས་
སུ་བརྗོད་པ་ལ་བདག་མེད་ན་བདག་ཏུ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སེམས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་
པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་བཏགས་པར་ཟད་དེ། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་
བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །མཁས་པས་
བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ནི། །དུལ་བས་མཐོ་རིས་འཕྱོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་
། དེའི་མཚུག་ཐོགས་སུ། གཟུང་བར་དཀའ་ཞིང་མྱུར་དུ་འཇུག། གང་དུ་འདོད་
པ་དེར་འཇུག་བྱེད། །སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་དུལ་བས་ནི་བདེ་
བ་འདྲིན། །ཅིས་འབྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་མིག་སོགས་ལ་ནང་བདག་གི་སྒྲི་དང་

རྟེན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱིའི་ཐ་སྟངས་བྱེད་དེ། མིག་སོགས་ནི་བདག་ཏུ་བབྱུང་བའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ནང་དང་། གཟུགས་སོགས་ནི་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པས་སྤྱི་ཐོལ་ཏུ་བཞག་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་དུག་གི་ནང་གི་ཁམས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཡིད་ཁམས་སུ་འཛོག་པ་
ནི་འདས་མ་ཐག་པར་མ་གྱུར་པ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེན། མ་
གྱུར་༼༡༠༧༽ན། ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གང་གི་ཆོ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་ན་འདས་
མ་འོངས་དེ་དག་ཉིད་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དུས་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་དུག་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་
མིན་པ་ཡིད་ཁམས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་
ན། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པར་འདོད་པ་དང་ཡང་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འདས་པ་ནི་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་
པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས། ད་ལྟར་ནི་མ་འོངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་
ཁམས། མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པ་གཞན་བསྐྱེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་བཞག་
གོ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་ཡིད་ཁམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་
ན་འདས་པའི་ཆོ་ན་འདའ་ཡིད་ཁམས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ནི་དུས་རྣམས་
སུ་འབྱུལ་པ་མེད་པ་ལས་འབྱུལ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཞེས་སྟོན་གནས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

ཚོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །བརྟེན་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི། །

དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །

ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འམ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གང་གི་ཡིད་ཀྱི་ནུམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་
བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་བསྟེན་པས་བྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདིའི་ལྷགས་ཀྱིས་
རང་རིག་མི་འདོད་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཡིད་ཡུལ་དུ་ནི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རང་གིས་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
ཚོགས་པ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། རང་རིག་
འདོད་ན་ནི་རང་གི་ཤེས་པ་དེའང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། འདིར་མི་
འདོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་
མ་གཉིས་པའི་ཡུལ་༼༡༠༧༽བ་ཏུ་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཡང་འབྱུང་བས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་
ཡིན་ནོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་པོ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཀྱང་
གི་སྐྱེས་རྟེན་བཅས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟུས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱད། །

འོན་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་དེ་རིམ་སྟེ་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་
ལས་སམ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་རྟེན་

བཅས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་བཅས་ནི། མིག་གང་གིས་གཟུགས་བལྟས་པ་དང་། ལྟ་
བ་དང་། བལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་འང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་མཚུངས་ནི་མིག་གང་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་
འགགས་པ་དང་། འགག་པ་དང་འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་
ཅན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་ཟེར་ལ། རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པས་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཁམས་ལྟ་ལའང་སྒྱུར་རོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་
བདུན་ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དག་རང་གི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་
ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ཁམས་དུག་ནི། སྐྱེས་བུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་
གཅིག་གིས་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས། གང་གཅིག་གི་རྟེན་
བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་
ཡིན་ལ། གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཁམས་ལྟ་ནི་སྒྲ་བ་དང་བློ་གར་དང་གྲུད་
དང་རྩ་སྒྲ་སོགས་ལ་གཅིག་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཞན་མང་པོ་ཡང་
ལྟ་བ་སོགས་བྱེད་སྲིད་པས་དེ་དག་སྤུང་མོང་ཡིན་པས། གང་ཞིག་ལྟ་སོགས་བྱེད་
༼༡༠༩༽པ་དེ་ལ་བལྟས་ནས་རྟེན་བཅས་དང་། གང་ཞིག་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པ་
དེ་ལ་བལྟས་ནས་དེ་མཚུངས་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་མ་ཕྱད་པར་འཛིན་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ན།
དེ་རོ་སོགས་ནི་ཕྱད་ནས་འཛིན་པས། གང་ལྟ་སྒྲིན་གྱི་དབང་པོས་འཛིན་པ་དེ་
དག་མཆོད་སྒྲིན་གྱི་དབང་པོས་མི་འཛིན་པས་སྤུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མིག་སོགས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གལ་ཏེ་
ལྟ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲ་དབང་སོགས་དང་འཕྱད་ན་དེའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བསྐྱེད་ལ། འོན་
ཏེ་མཆོད་སྒྲིན་གྱི་སྒྲ་དབང་སོགས་དང་འཕྱད་ན་དེའི་སྒྲ་འི་རྣམ་ཤེས་སོགས་
བསྐྱེད་ཀྱིས། གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྒྲ་འི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ངེས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་འི་ནང་ན་གནས་པའི་སྒྲིན་བྱ་བྲ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་འི་རྣམ་
ཤེས་སོགས་ཀྱང་བསྐྱེད་སྤིད་པས། གང་སྒྲ་འི་དབང་པོ་སོགས་དང་འཕྱད་པ་དེ་
ཁོ་ནའི་སྒྲ་འི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་མིག་སོགས་ནི་སྤུན་མོང་མིན་པས་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་གིས་བཞག་ལ།
གཟུགས་སོགས་ལྟ་ནི་སྤུན་མོང་བ་ཡིན་པས་རྒྱུད་དུ་མའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་
བཞག་གོ། །འདིར་སེམས་ཁམས་བདུན་ལ་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་སྒྲིན་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་འདོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ལ། གོང་མ་བ་དག་ནི་དེ་མི་འདོད་པས་ཀྱན་ལས་བཏུས་དང་།
ལུང་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་ལས་དངོས་སུ་མིག་སོགས་ནང་གི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྟ་
བུ་ཉིད་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་སུ་བཤད་ཅིང་། ཁམས་གཞན་དག་ལ་ནི་དེ་

གཉིས་མ་བཤད་མོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་ཁམས་བདུན་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་
དང་བརྒྱད་ནི་རྟེན་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ༼༡༠༥བ༽གཟུགས་སོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
ཁམས་ལྷ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀར་འབྱུང་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས།
མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སྤུན་མོང་མིན་པའི་བྱིར། གཅིག་གིས་རྟེན་པ་
མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་པས་འདི་དག་གི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་། དེ་དག་
དང་མཚུངས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་རྒྱུ་ལ་རྟེན་པ་
མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལས་བྱེད་པ་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་དག་ལ་ནི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་
དག་དང་མཚུངས་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། རྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་
གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནང་གི་ཁམས་དུག་གི་ལས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོར་
བྱེད། ཡུལ་གྱི་ཁམས་དུག་གི་ལས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་གི་ལས་ནི་དབང་པོའི་རྟེན་པ་དང་
ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བས་དེར་འཇོག་
བའོ། །ཡང་ན་མིག་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལྷ་ཉན་སོགས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་
པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ནང་གི་ཁམས་སོགས་ལ་ཡོད་པས་བརྟེན་པ་དང་བཅས་
པ་དང་། ཡང་ན་དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འབྲས་སུ་སེམས་བྱུང་རེག་པ་

བསྐྱོད་པ་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་བརྟེན་པས་དེ་དག་གི་བྱ་བ་རྟེན་
མཚུངས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེར་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། གནས་མ་བྱ་པའི་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བཅུ་ནི་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ལྷ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །

ཁམས་བཙུག་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་
ལ། རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡང་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བེམས་པོ་དང་རྟོག་
མེད་གྱི་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་། ལོག་༼༡༠༩ན༽པར་
རྟོག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཡིན་
པས་སྤང་བྱར་ཡང་གྲུབ། སྐྱོམ་པ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྟ་
བའམ་འཛིག་རྟེན་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དགྲུ་
ལམ་རྣམ་པ་དགྲུས་པ་དྲུའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་པའི་ཚུལ་དུ་སྤོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་སྟེ་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟུན་དང་། ཀྱན་འབྱུང་དང་
འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་འཇུག་པས་གཞན་བདུན་བདུན་
དང་། ལམ་ལ་དེ་ཡང་འཇུག་པས་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་བརྒྱད་དེ་
སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཁོང་ཁྱོ་བཞི་

དོར་བས་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱད་ཙ་ཙ་བརྒྱད་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་
བའི་རྣམ་གཤམ་དང་ཚོར་སོགས་མཚུངས་ལྷན་དང་། མཚུངས་ལྷན་མིན་པ་མཚན་
ཉིད་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་སྤྲིམ་
འབྲུང་བའི་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་དུས་གྱི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་དེའི་རྗེས་
འབྲང་གི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མཐོང་བ་
ཟག་མེད་གྱི་སེམས་བཙུགས་སྤངས་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤངས་རྣམ་པ་དགུ་རྩ་
བཅག་པའི་ཚུལ་དུ་ལམ་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་སྤྲོད་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་། ཁམས་དེ་
གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་སྒྲོམ་སྤངས་སྟེ་སྒྲོམ་
སྤངས་གི་ངོ་བོ་དུག་གསུམ་དང་ར་རྒྱལ་ཏེ་བཞི་ལས་ཁམས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འདོད་པར་
བཞི་དང་། ཁམས་གོང་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དུག་དང་
བརྒྱ་སྟེ་སྤ་རྒྱས་བརྒྱ་དང་། ༼༡༠༣༩༽དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་། དེ་དག་
གི་ཐོབ་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་
དང་། འདུ་བྱེད་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
ཟག་བཅས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའོ། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ཟག་མེད་ནི་
སྤངས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་མེད་པ་སྤངས་བར་མི་འོས་པའི་བྱིར་། མཐོང་སྤངས་གི་
མཚན་ཉིད་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་རྟོག་
པའོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོག་རྟོག་མེད་པས་སྒྲོམ་

སྤང་ལས་གཞན་པའི་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་སམ་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཞེས་འཆད་ལ། སྒྲོམ་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་གེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་གྲང་། ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་དང་ཉོན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་མེད་པས་མཐོང་སྤང་ལས་གཞན་པའི་
ཟག་བཅས་སམ། འཕགས་པ་ལ་བཏྲས་ནས་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་
བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། ཡང་འདི་ལྟར་འཛོགས་སྟེ། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞིག གཉེན་པོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤང་བར་
བྱ་བ་མཐོང་སྤང་དང་། ཡུལ་ཙམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་
ཞིག གཉེན་པོ་གོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མིན་པ་ནི་ཟག་
མེད་དོ། །

གཉེས་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། གཟུགས་མིན་དུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན། །
གནས་མ་བྱ་པས། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འགག་པ་དང་། མདོ་ལས།
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ངན་སོང་གི་འགོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་ངན་སོང་གི་འགོ་བ་
འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་ན་འཕགས་ལམ་མི་འབྱུང་
བས། དེ་དག་ཀྱང་མཐོང་ལམ་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན།
མཐོང་བས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཅིང་མ་བསྐྱེབས་པའི་

ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་སྒྲུ་ཆོས་གྲུབ་སྟེ་སོ་སོ་སྒྱུ་བོ་ལམ་བདེན་གྱིས་
མ་ཐོབ་པ་དེ་དག་བ་ཡིན་ན་དག་ཅུ་ཆད་པ་ལ་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ན་སོ་སྒྱུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
སོ་སྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། བྱབ་པ་ནི་དབེ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་མཐོང་ཞིང་། མི་
མཐུན་སྤྱོད་སྒྲུ་མཐོང་སྤང་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་དུ་ངེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་སོ་སྒྱུ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ན་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པའི་ཆེ་སོ་སོ་སྒྱུ་བོར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤང་ག་ཉེན་དུས་མཉམ་
པས་མཐོང་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དུས་དེར་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་ལམ་སྒྱུས་པ་ན་སོ་སྒྱུ་འགག་པ་ནི་བརྟགས་མིན་གྱིས་
འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་སྤང་གི་མཆན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ནི་ལོག་པར་མི་རྟོག་
ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ནོ། །ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་
ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ནི་ལུས་
ངག་གི་མི་དག་བ་བདུན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པས་གྲུབ་ལ།
གཟུགས་ཅན་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་
༼༡༠༥ན༽མ་ཡིན་ཏེ་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཀྱུན་བརྟུས་ལས་དེ་དག་གི་ལུས་ངག་
གི་ལས་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པ་ནི། ས་བོན་ནམ་ཀྱན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་

དགོངས་སོ། །སོ་སྐྱེ་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་གྱི་བཟོད་པས་སྤངས་ན་
འཕགས་པ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ཚུལ་ཅན། སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ལ་ཚུལ་ཤེས་བཟོད་པའི་ཆོ་ན་སོ་སྐྱེར་བཤམ། དེའི་ཆོ་སོ་སྐྱེའི་ཐོབ་པ་མ་ཆད་པར་
ཡོད་པས་སོ་སྐྱེ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའི་བཟོད་པས་སྤོང་བས་དེ་སྐྱེས་དུས་ནའང་སྤང་བྱ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱེད་སྒོམ་སྤང་དུ་འདོད་པ་ལ་སྒོམ་སྤང་ནི་སྒོ་བ་པ་ལའང་ལྡན་པས་ཉེས་པ་
ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་
ལྡན་ཅིག་དེའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པས་ཐོབ་པ་ཆད་པ་ན་སོ་སྐྱེ་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི་
སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མ་སྤངས་པའང་དེ་ལ་དམིགས་
པའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བྲལ་ལ་མ་སྤངས་པ་དང་། སྤངས་
ཀྱང་མ་བྲལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མྱ་ལས། དང་པོ་ནི་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སོ་སྐྱེ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་དགྲ་བཙམ་པའི་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་སྤང་ལྟ་
བུའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་
སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་གྱི་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུའོ། །དྲུག་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་སྒོ་ལཱའི་
རྣམ་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་
ཤེས་འཁོར་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་

བ་མིན་ཅིང་། ཁ་བྱིར་བལྟས་པས་ཞུགས་པའི་བྱིར་ དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་
སོང་བའི་ལུས་ངག་གཉིས་ཀ་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། རྒྱག་པ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་
པའི་བྱིར་རོ། །རྟགས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་མ་ཡིན་པས་
འགྲུབ་ལ། རྩབ་པ་སྤར་བཞིན་ནོ། །རྟགས་འདི་ནི་མི་དམིགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་དེའི་ནང་ནས་འགལ་བ་དམིགས་པ། དེའི་ནང་ནས་སྤང་འགལ་དམིགས་
པ་ཡིན་པས་འགལ་དམིགས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་སྤང་ལ་རྒྱག་པ་ལས་
སྐྱེས་པས་རྩབ་པ་ལ། འདིར་དེ་དང་འགལ་བ་རྒྱག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དམིགས་
པའི་བྱིར་ཞེས་རྩབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ཡིན་པ་དང་མ་
ཡིན་པ་རང་བཞིན་འགལ་ལ། འདིར་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྩབ་བྱ་རྒྱག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་
བའི་རྩབ་བྱ་དམིགས་པའོ། །སྤྲ་མ་གཉིས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་རོ། །

བཞི་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏེ། །དང་པོ་ནི།

མིག་དང་ཚིས་ཀྱི་ཁམས་སྟོགས་ནི། །ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །

༼༡༠༩བ༽ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མིག་གི་ཁམས་སྟོགས་གཅིག་རྟེན་བཅས་ཀྱི་
མིག་དང་ཚིས་ཀྱི་ཁམས་སྟོགས་གཅིག་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་སྤྲ་མ་ནི་གཟུགས་ལ་བལྟ་
བ་དང་། བྱི་མ་ནི་ལྟ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། དེའང་འཛིག་ཚིགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལྟ་བ་ལྟ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། སྟོབ་པ་དང་

མི་སློབ་པའི་ལྟ་བཤེ། །ཁམས་བཅུ་དྲུག་དང་མིག་དེ་མཚུངས་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་
ཁྱོགས་ལྟག་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པོ། །ལྟ་བ་ལྟ་ནི་པ་རྒྱས་བལྟན་པར་འཆད་
དོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྟན་ཀྱི་
ཤེས་རབ་དག་བ་ཟག་བཅས་ཏེ། དེ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ནི་དྲོད་ཅེ་བཟོད་པ་
གསུམ་ཞེས་ཁ་ཅིག་བཞེད་དོ། །སློབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་སློབ་པའི་ལྟ་
བ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མི་སློབ་
པའི་ལྟ་བཤེ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ལྟ་བ་ལྟས་ལྟ་བ་ནི་མཚན་མོ་སྤྲིན་དང་བཅས་
པ་ལ་སྒྲིང་གཤོང་སྤེལ་མ་ལ་སྤྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ལྟར་སྒྲིང་བ་དང་བྲལ་ཞིང་ལྟན་
པས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པས་ཡོད་པ་མི་མཐོང་བར་མེད་པ་ལ་རྟོག་པའི་བྱིར། དག་
བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལྟ་བས་ནི་སྤྲིན་མེད་ཀྱི་མཚན་མོ་ཟླ་བས་སྒྲིང་བ་ལ་གཟུགས་
དམིགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྲིན་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཏི་ལྷག་ཡོངས་སུ་གསལ་
བ་མ་ཡིན་པར་མི་རྟོག་སྟོང་པ་སོགས་སུ་ལྟ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྒྲིང་བ་མེད་པས་མཚན་མོ་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར། སློབ་པས་ནི་སྤྲིན་དང་
བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ། སྒྲིང་བུ་སྤྲིན་གྱི་ལྟག་མ་ཡོད་ལ་སྒྲིང་བ་
མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར། མི་སློབ་པས་ནི་སྤྲིན་མེད་པའི་ཉོན་གྱང་གཟུགས་ལ་ལྟ་
བ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་གསལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤྲིན་གྱི་བྲུ་བ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལྟལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་

ཅན་མིན་དང་ཡང་བྲལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་༼༡༠༥༽ན། བྲང་པོའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དགག། མིག་
ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བསྐྱབ། དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པའི་བྱད་པར། རྟེན་གྱི་དུས་
ངེས་པ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན། དབང་ཡུལ་རྣམས་ཤེས་དང་རྟེན་གྱིས་
གྱིས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམས་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་སྒྲེས་སྟོ། །ངེས་རྟོག་མེད་བྱིར་ལྟ་
མ་ཡིན། །

ཅིའི་བྱིར་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། སྟོ་ལྟའི་ཤེས་པ་དགེ་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཤེས་རབ་
མ་ཡིན་ཅེ་ན། རྣམས་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་སྒྲེས་པའི་དགེ་བའི་སྟོ་
ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་
རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཆགས་སོགས་ལྟ་དང་། ལྟན་ཅིག་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
པའི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཟད་མི་སྒྲེ་ཤེས་པ་ནི་ངེས་རྟོག་མེད་པས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། རོགས་པ་གཙོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་། །

འོ་ན་མིག་གྱང་རྟོག་པ་མེད་པས་ལྟ་བུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟེན་བཅས་གྱི་མིག་
ཆོས་ཅན། ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བས་ལྟ་བུའི་དོན་

བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་མི་མཐོང་དབྱུང། མིག་དང་མིག་གཤམ་
གང་གིས་མཐོང་དབྱུང། མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་མི་མཐོང་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་
ནི།

དབང་པོས་མཐོང་ན་མིག་གི་རྣམ་གཤམ་ནི་མེད། རྣ་བའི་རྣམ་གཤམ་ལྟ་བུ་ཡོད་
པའི་དུས་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་དང་
ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཉི་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་ཀྱན་གྱིས་མི་མཐོང་གི་མིག་གི་རྣམ་
གཤམ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་གི་ །དེ་དང་
མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉིས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱེས་པ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཤམ་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །

གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །

རྣམ་གཤམ་བརྟེན་པ་ ༼ ༡༠༥ བ ༽ དང་བཅས་པས་མཐོང་ན་རྣམ་གཤམ་ཁོ་ནས་ཀྱང་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཤམ་ཁོ་ནས་གཟུགས་
མཐོང་བ་མིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་གཤམ་གྱིས་མཐོང་ན་དེ་ནི་སོགས་མེད་
ཡིན་པས་རྟེན་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་
གཟུགས་སོགས་བསྐྱེབས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་

ཕྱིར། ལོ་ཞེས་པ་ནི་པ་རོལ་པོའི་གཞུང་ལུགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ། གང་སྒྲེལ་
གྱིས། ཤེས་པས་མཐོང་བ་འགོག་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དམ། སློབ་
དཔོན་འདུས་བཟང་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་གཏན་ཆིགས་མེད་པས་
རིགས་པ་མེད་ལ། ལུང་ཡང་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མིག་ཁོ་ནས་མཐོང་བའི་
སྒྲས་དེ་དང་དེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་ཏེ་མིག་མེད་ན་
ལོང་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། མིག་ཤེས་མེད་ཀྱང་ལོང་བ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་བ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་ལོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མིག་
མེད་པའི་ལོང་བ་རྣམས་ཀྱང་མིག་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་མཐོང་བ་
དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་
གཟུགས་མཐོང་བར་སྒྲ་བ་དེ་དག་གིས་སྒྲིབ་པའི་གཟུགས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་མི་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡུལ་
དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མ་སྒྲིས་ན་ཡུལ་དེ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
བསམ་པའོ། །དེ་ལ་བྱེ་སྒྲས་སྒྲིབ་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ངེ་སྟེ་མི་སྒྲིབ་སྟེ་སྟེ་རིགས་པར་
ཐལ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་རྩིག་སོགས་ལས་འདས་ནས་རྩིག་
སོགས་སྒྲིབ་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲས་གང་གི་ལྟར་ན།
རྩིག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་མིག་གིས་ལྟ་བའི་འཇུག་པ་མེད་དེ། མིག་
༼༡༠༩༽གིས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ན་མིག་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མིག་

སྐྱེ་བ་པ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པ་ལྟར་མིག་ཤེས་ཀྱང་རྟེན་མིག་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་ཡུལ་
ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་སྐྱེ་བ་པ་ལ་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བར་གྲུབ་པོ། ། བྱེ་སྐྱེས་
དེ་སྐད་ཟེར་བ་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་བྱོགས་སྒྲ་མ་དེའི་ཁ་བཟུང་ནས་བྱེ་སྐྱེ་ལ་
སྒྲར་དྲིས་ཏེ་དགག་པ་ནི། མིག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞིན་ཅིག་སོགས་ཡུལ་
དང་འབྲུད་པ་ལ་དེ་པན་ཚུན་ཏུ་བོགས་ནས་མི་འཇུག་པ་ལྟར་མི་འཇུག་པ་དང་
མིག་ཉིད་བོགས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར་སྐྱེ་བ་པ་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ཅེས་འདོད་
དམ་བྱས་པ་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་མ་དང་མི་མཚུངས་ལ་མིག་བོགས་
པ་དང་བཅས་པས་སྐྱེ་བ་པ་མི་མཐོང་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། འཆིང་བྱ་དང་ལྟང་ཆོར་དང་
ཤེལ་དང་ཚུད་ག་གིས་བར་དུ་ཆོད་ཅིང་སྐྱེ་བ་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མིག་གིས་མཐོང་
བའི་བྱིར། མ་མཐོང་བར་ཡང་སྐྱེ་མི་རུས་ཏེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་མཐོང་བའི་
བྱིར།

འོ་ན་སྐྱེ་བ་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་
མིག་དབང་མ་ཉམས་པ་དང་། ཡུལ་སྒྲར་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལ་བྱོགས་པའི་
ཡིད་བྱེད་ཉེ་བར་གནས་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། རྒྱ་སྒྲ་བྱི་གཉིས་ཆོགས་པ་གཞིར་
བྱས་ལ། ཡུལ་སྒྲར་བ་ལ་གོགས་བྱེད་མེད་ན་སྐྱེ་བ་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེ་ལ། ཡུལ་སྒྲར་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡོད་ན་མ་སྐྱེ་བ་པའི་ཡུལ་ལ་འང་མིག་
ཤེས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རི་རབ་ཀྱི་བློ་རྩེ་ཡི་ཅིག་པའང་སྒྲར་བ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་

བས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོར་མིག་གི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་
ནས་ཞེས་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། དེའི་དགོས་པ་ནི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་
བས་མཐོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་ནས་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། འདས་པའི་ཡིད་ནི་༼༡༠༥བ༽ཤེས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་
བྱེད་བས་ཚོས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བས་ཚོས་ཤེས་
པའོ། །ཡིད་ཀྱི་ཚོས་མི་ཤེས་པར་བརྗོད་པ་འདི་སྔོན་རྟེན་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་ཆ་
ནས་མི་ཤེས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། སྤར་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་ནི་མི་
ཤེས་པར་མི་འཛོག་གོ། །ཡང་ན་རྟེན་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་ལས་མིག་ལ་བརྟགས་ནས་
དེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲིའུར་འདུག་པའི་མི་འབོད་པ་ལ་བྲིའུ་འབོད་
ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །མིག་གིས་ཤེས་ན་མིག་གིས་མཐོང་མིག་གིས་ཤེས་ཞེས་འབྱུང་
བ་རིགས་པ་ལས། མདོ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ཡིད་
དུ་འོང་བ་སྤྲུག་པ་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པས་བྱེད་རང་ལ་འང་མིག་གིས་མི་ཤེས་
པར་གྲུབ་པོ། །མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་མིག་ནི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲོ་ཡིན་
ན་ཞེས་པས་ཀྱང་སྒྲོ་ནི་ཤེས་པ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲོས་མི་མཐོང་
གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་གྱིས་མཐོང་བས་མིག་གི་སྒྲོ་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཞེས་
པའོ། །མདོ་ལས། དེར་ལྟ་བ་རང་ལ་སྒྲོ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱེད་པའི་
དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། །འོ་ན་མིག་ནི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བར་བྱ་བ་ལ་བལྟ་བ་

ཡིན། བྱ་བ་འདི་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲོར་གྱུར་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱིས་ལུང་གི་དོན་ནི་མ་གོ་བར་ཟད་
དོ། །མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་མཐོང་ན་སྒྲུབ་དེ་རི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་ཞེ་ན།
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་གཞུགས་དེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་
མཐོང་མོད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
ལྟ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་འགའ་ཞིག་ལ་མཐོང་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རབ་ཏུ་ཤེས་
ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་བཞིན་འདིར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་
༼༡༠༥༽ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་མིག་ཤེས་ལའང་མཐོང་བ་དང་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཡང་རྒྱབ་ཕྱོགས་དང་ཉི་འོག་པ་དག་ན་རེ། མིག་གིས་མཐོང་ན་ཆོས་ཅན།
སྒྲུབ་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བའི་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་པར་བརྗོད་མི་རིགས་པར་
ཐལ། མིག་གིས་མཐོང་བ་ཉིད་མིག་བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ།
གཞུར་གནས་སུ་འདོད་པའི་སྐོལ་བ་ཞིག་ན་རེ། གྲུག་ཀ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། བྱ་བ་
པ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་
ལའང་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཤེས་པའང་མི་
འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མིག་ལ་མཚུངས་པ་སྒྱུར་རུང་བར་གྲུབ་པོ། །

ཡང་བྱེ་སྒྲུའི་ནང་གསེས་ཁ་ཅིག །མཐོང་བ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་

ལ། དེའི་རྟེན་མིག་ཡིན་པས་མིག་གིས་མཐོང་བར་བརྗོད་པ་མི་འག་ལ། སྐྱ་ནི་
འབྱུང་བས་སྒྲོག་ཀྱང་དེའི་རྟེན་གྱི་མིང་གི་དྲིལ་བུའི་སྒྲུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མིག་གིས་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་མིག་གི་རྣམ་པར་གྲུབ་
སོ་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་མིག་གིས་མཐོང་ཞེས་
གྲགས་གྱི། འཛིག་རྟེན་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་གྲུབ་པའོ་ཞེས་མ་གྲགས་པའི་བྱིར་
མིག་སྒྲིམ་པས་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་ཟེར་གྱི་རྣམ་པར་གྲུབ་སོ་ཞེས་མི་ཟེར་བའི་
བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བྱེ་བཤད་ལས། མིག་དང་མཉམ་ཅིང་རྣམ་པར་གྲུབ་པས་
ཉམས་སུ་བྱོང་བ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་རྟེན་མིག་ལ་བརྟེན་
པ་མཐོང་བ་ཞོ་ནའི་སྐྱ་སྐྱར་གྱི་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱ་ནི་མི་སྐྱོར་
རོ། །རྟེན་དེ་ལ་རྣམ་གྲུབ་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་ན་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དེ་མཆུངས་གྱི་མིག་ཡོད་པ་
ཙམ་གྱིས་མཐོང་གིས་ཞེས་བསྟན་མི་ལུས་ལ། རྣམ་གྲུབ་ནི་ཡོད་པ་
༼༡༠༥༩༽ཙམ་གྱིས་གཟུགས་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར། ཉིན་མོས་ཉིན་
པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

མདོ་སྒྲིལ་བ་ན་རེ། མིག་དང་དེའི་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་རི་ལྟར་གྲུབ་ཅིས་དཔྱེད་
པ་ནི་ནམ་ཀ་བཟུང་བ་དང་བྱེད་པར་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་དམ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་
པའི་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར། རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆོས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར་དང་།
བྱ་བྱེད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྐྱ་ལའང་མཐའ་གཅིག་དུ་གྲུབ་པའི་མཐས་

འཛིག་པར་མི་རུང་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། ལྷོངས་ཀྱི་མིའི་ངས་པའི་ཆོག་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་མིང་ལ་རབ་ཏུ་རྒྱག་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཆེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ནི། མིག་གིས་མཐོང་ན་
བས་ཐོས་སྒྲས་ཆོར་ལྷེས་ཕྱོད་ལུས་ཀྱིས་རེག་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་ཞེས་ཁོ་
ནར་སྒྲ་སྒྲོར་བར་བྱེད་དོ། །

འདིར་ནི་བོད་ཀྱི་འཆད་པོ་སྒྲ་བྱིར་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་དག་སྟོ་ལ་གསལ་བར་
མ་ཤར་བར་སྒྲང་བས་རང་འགྲེལ་སྟེལ་ཏེ་བཤད་དོ། །སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་གྱི་
སེམས་ཅམ་པས་ནི་སྐབས་འདིར་བྱེ་སྒྲ་དང་མཐུན་ཏེ། ལུང་པོ་ལྷ་བ་ལས། མིག་
རྟེན་མཆུངས་ཞེས་རྣམ་ཤེས་དང་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་མཆུངས་མཉམ་དུ་བཤད་
བ་དང་། རེག་པ་ལ་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་གཅོད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་བྱིར་རོ། །
མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་མིག་གཉིས་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་འཕ་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་
མཐོང་ཞེན། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་རྩིས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྟེ་མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་ན་མི་གསལ་བ་ལས་གཉིས་པ་སྟེ་
བའི་ཆེ་སྒར་བས་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
གངས་མང་དུ་འགྱུར་བ་ཅམ་ལས་གསལ་བར་འགྱུར་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་མའི་

གྲོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་ན་ལྟ་སྦྱོན་གྱི་མིག་སྤྱེ་བས་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་
མཐོང་བ་གསལ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །རྟེན་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་ཆད་པས་
རྣམ་ཤེས་ཆད་པར་ཐལ་བའང་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
༼༡༠༥ན༽པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །ཀྱང་ཞེས་པས་གང་རུང་རེ་རེས་
ཀྱང་མཐོང་རུང་ཞེས་པའོ། །

**གསུམ་པ་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པའི་བྱིར་པར་ལ། འཕྲད་མ་འཕྲད་དང་།
མཉམ་མི་མཉམ་མོ། །དང་པོ་ནི།**

མིག་དང་ཡིད་དང་ན་བཞི། །ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་གསུམ་གཞན་དུ། །
དབང་པོ་དྲུག་ཡུལ་དང་འཕྲད་ནས་སམ་མ་འཕྲད་པར་འཛིན་ཅེ་ན། མིག་གིས་
གཟུགས་རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་མཐོང་ཞིང་བར་དུ་ཆོད་པ་མེད་པའི་མིག་སྦྱོན་དང་
སྤྱར་མ་དང་པགས་པ་མི་མཐོང་བའི་བྱིར་ཡུལ་དང་མ་འཕྲད་པར་འཛིན་ལ། རྣ་
བས་ཀྱང་རྒྱུད་རིང་པོའི་སྒྲ་ཐོས་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོའི་གན་དུ་ཚུར་འོངས་
པ་ཡིན་ན་སྒྲ་རྒྱུན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལ་ཐོས་པར་རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་
འཛིན་པའི་བྱིར་ཡུལ་དང་མ་འཕྲད་པར་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲད་
ནས་འཛིན་ན་སྒྲ་ཕྱེ་ལུས་ལྟར་དེ་གཉིས་ལ་མདོན་ཤེས་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་ལྷ་སྦྱོན་གྱི་མདོ་ལས། ལྟའི་སྒྲའི་མདོན་ཤེས་ཀྱང་བཤད་དེ། འཛིག་

ཏེན་ཁམས་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །གནས་པའི་བྱིན་མས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བདག་
ཉིད་ཡུལ་གཅིག་གནས་ནས་ནི། །ཚོར་བར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པར་བྱེད། །ཅིས་
འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། །དེ་ཀུན་སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲུའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མིག་རྣམས་མ་འཕྲད་པར་འདྲ་བས། །ཚོད་པ་དང་
ཆེས་རིང་བའང་འཛིན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། །མི་འབྱུང་ཏེ། །ཡུལ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་
དང་བར་དུ་ཚོད་པ་ནི་མིག་དང་རྣ་བས་མི་འཛིན་ཏེ་བཟུང་བར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། །འཕྲད་ན་རང་མིག་སྒྲན་དང་བྱུང་མ་སོགས་འཕྲད་དོ་ཅོག་མི་འཛིན་པ་
བཞིན་ཞེས་མཚུངས་ཤིང་། །ཡང་མིག་དང་རྣ་བ་ནི་རང་གིས་བཟུང་བར་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དབང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
{ ༡༠༥བ } །སྒྲུའི་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲུ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རང་
དང་ལྟན་ཅིག་བྱུང་བའི་བྱི་རོ་སོགས་འཕྲད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་པ་བཞིན་
མིག་མ་འཕྲད་པར་འཛིན་ཡང་མ་འཕྲད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་ནོ། །མ་འཕྲད་
པར་འཛིན་པའི་དོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྷགས་འདྲེན་ཀྱང་ལྷགས་ཐམས་ཅད་མི་
འདྲེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་འཕྲད་པར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་ཡུལ་དང་མ་འཕྲད་པར་འཛིན་ཏེ། །སྒྲུ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་ནི་མ་འཕྲད་པ་ལས་
གཞན་དུ་འཕྲད་ནས་འཛིན་ཏེ། །དབུགས་མ་རྩབས་པར་བྱི་མི་འཛིན་ཅིང་རྒྱང་
རིང་བའི་ངོ་རྒྱུ་མི་འཛིན་པར་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །འཕྲད་མ་འཕྲད་ཀྱི་དོན་ནི།

རྒྱལ་འདབ་འབྱར་བ་དང་མ་འབྱར་བ་ལ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་
 རྒྱལ་པན་ཚུན་རེག་པ་ནི་མེད་དེ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་རགས་པ་
 ཚུམ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། བྱོགས་རེས་རེག་ན་རྒྱལ་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱལ་ཆ་མེད་ལ་བྱོགས་དྲུག་གི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱོར་བ་ནི་བར་
 རྩུང་ཟད་དང་བཅས་ཀྱང་དབྱས་ན་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དེ་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པ་
 གཞན་མེད་པ་ལ་འཕྲད་པ་ཞེས་འདོད་ལ། བརྩན་པ་དབྱིག་བཤེས་ནི། རྒྱལ་
 རེག་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྒྲེས་ནས་གཉིས་པ་ལ་རེག་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་
 འགྱུར་བས་རེག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

འོ་ན་སྐྱེ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེན། མ་རེག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རེག་པར་གྱུར་
 ན་འདག་པ་ལ་འདག་པ་བསྐྱེན་པ་བཞེན་བྱིང་བར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་མི་འབྱུང་ངོ་
 ། །འོ་ན་འདུས་པའི་གོང་བུའི་མ་རེག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སོ་སོར་གནས་པ་གྲེས་
 བར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུང་གིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །རྒྱུང་
 གིས་ཇི་ལྟར་འཛིན་ན། འཛིག་པའི་རྒྱུང་གིས་ནི་འཛིག་པར་བྱེད་ལ། ཆགས་
 པའི་རྒྱུང་གིས་ནི་ཆགས་པར་བྱེད་པས་ཕྱི་མ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟུང་བར་བྱེད་དོ། །

བརྩན་པ་ན་རེ། རྒྱལ་འབྱུར་བའམ་རེག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་གཡག་རྩ་དང་ནེའུ་
 སིང་ལྟར་བར་༼༡༠༩༩༽མེད་ལ་རེག་གོ་སྐྱམ་དུ་འདུ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་
 ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཕྱན་བར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྐྱོང་བར་

རྩལ་གཞན་འགོ་བ་ལ་སྤྲུལ་གྱིང་འགོག་བྱེད་མེད་པས། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་
ཐོགས་བཅས་སྤྲུལ་བྱེད་ཞེས་འཆད་དོ། །དེས་ན་བར་མེད་པར་གནས་ཀྱི་རེག་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་རྩལ་ཕྱན་ནམས་འབྲེས་པས་
རགས་པ་རྩོམ་མི་ལྟས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྩོགས་རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སྤྲུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩལ་ཕྱན་ནི་མ་རེག་ལ་བསགས་པར་གནས་པ་རེག་
གྱིང་དེ་ནི་ཆ་བཅས་སྤྲུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྲུལ་སྤྲུགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད། །
ཡང་མུ་སྟེགས་པ་དག་མིག་དང་རྩ་བ་ཡང་རང་གི་ཚད་དང་མཉམ་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་
འཛིན་གྱིང་རི་བོ་དང་འབྲུག་སྒྲ་སོགས་ཆེས་ཆེ་བར་སྤྲུང་བ་ནི་མགལ་མེད་འཁོར་
ལོ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པར་མེ་ཆེན་པོར་འབྲུལ་པ་ལྟར་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་འཛིན་ནམ། མི་
མཉམ་པ་ཡང་འཛིན་ཅིན། སྤྲུལ་སྤྲུགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། རང་དང་འབྲུད་པ་
འཛིན་པས་ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད་དེ། དབང་པོའི་རྒྱ་ཇི་ཙམ་འབྲུད་
པའི་ཡུལ་འཛིན་ལ། མིག་གིས་ནི་རྒྱུད་དུ་སྤྲིའི་རྩི་མོ་དང་ཆེན་པོའི་རི་བོ་དང་
མཉམ་པ་དང་། མཉམ་པ་རྒྱན་འབྲུམ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ཅིང་། རྩ་བས་
གྱིང་འབྲུག་དང་སྤྲུང་བུ་དང་རྩ་བའི་ནང་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྲུ་འཛིན་ལ། ཡིད་ནི་ལུས་
ཅན་མ་ཡིན་པས་ཚད་ཡོངས་སྤྲུ་ཆད་པ་མེད་དོ། །

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་དང་བཞོད་པ་རི་ལྟར་ཞེན། མིག་ནི་མིག་གི་འབྲས་
བྱུ་ལ་སྟེང་ནས་གོ་སྟོད་ནག་པོའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ་དབང་པོའི་རྩལ་
སིལ་བྱུ་ལ་ཁ་དོག་དང་བས་པགས་པ་བཞིན་དུ་བཀའ་བས་མི་གྱེས་པར་འགྱུར་
རོ། །གཞན་དག་ནི་དབང་རྟེན་གྱི་སྒྲ་ལོག་ན་ཉུང་འབྲུ་ལྟར་གནས་ཤིང་། ཤེལ་
བཞིན་དང་བས་(༡༠༧)ཡན་ཚུན་མི་སྒྲིབ་བོ་ཞེས་སོ། །རྩ་བ་ནི་རྩ་བའི་ནང་ན་
རྩ་འབྲུག་གོ་གའི་འཛོམ་བྱ་གཙུག་པ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་གྱུང་གོ་བ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེའི་
ནང་ན་གནས་སོ། །སྤྱི་དབང་པོ་ནི་མཚུལ་པའི་སྤྱག་ན་ཟངས་མའི་ཁབ་གཉིས་
གཤིབས་པ་ལྟར་གནས་ཏེ། དེ་གསུམ་ནི་ཐེང་བ་བཞིན་དུ་མ་འགྱུས་པར་གོར་
གོར་བོར་གནས་སོ། །ཕྱེ་ནི་ཕྱེའི་རྩེ་མོའི་དབུས་ན་སྤྱི་རྩེ་མོའི་ཁྱོན་ཙམ་ཞིག་
དབང་པོས་མ་བྱབ་པས་སྒྲ་གམ་ལྟ་བུ་སྟེ། སའི་རྩ་ལག་ལས། དེ་ནི་ལྷན་རྒྱ་
འཛག་པའི་ལམ་ཡིན་པས་མེད་ན་ཡི་ག་འཆུ་ཞིང་དང་ག་མི་བདེ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །ལུས་ནི་བྲབ་གྱི་བྱང་བུའམ་བྱ་རེག་འཛམ་གྱི་པགས་པ་ལྟ་བུར་
གནས་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་དེ་ལྟར་ན་ནང་ན་དབང་པོས་མ་བྱབ་པར་འགྱུར་བས་
དབང་རྟེན་གྱི་བཞོད་པ་ལྟར་གནས་སོ། །ཁོ་དང་མོའི་དབང་པོ་ནི་མཐེ་བོ་དང་
རའི་སྒྲུབས་ལྟར་གནས་སོ། །མིག་དབང་གི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ནས་ཕྱེ་དབང་གི་རྩལ་
སྤྱ་རབ་གྱི་རབ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་
རིལ་ནི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མེད་དེ། རབ་རྩ་འབར་བའི་དམུལ་མའི་ནང་དུ་

འཁོད་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཚད་མེད་པ་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་ན་ལུས་ཞིག་པར་འགྱུར་ལ། ལོ་ཞེས་པ་ནི་མ་རངས་ཏེ་
ལུས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ལས་དབང་གི་ལུས་མི་
འཛིག་གོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་བ་རྟེན་ཀྱི་རྩལ་ངེས་པ་ནི།

ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། དེ་དག་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན། །

སྒོ་ལྗེའི་ཤེས་པ་དང་རྒྱག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ཡུལ་ད་ལྟ་བ་དང་རྩས་
གསུམ་པ་ཡིན་པ་བཞིན་རྟེན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་
དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནི་འདས་པ་འགག་མ་ཐག་པའི་ཡིད་
ཁོན་ཡིན་ཀྱི་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་པོ་
ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་༼༡༡༠ན༽རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་དང་ལྟན་
ཅིག་སྐྱེས་པ་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །འང་གི་སྐྱས་ཡིད་འདས་པ་དེའང་སྒོ་ལྗེའི་དབང་
པོ་ད་ལྟ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་འདས་རྩས་སུ་
ཡོད་དོ་ཞེས་འཆད་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་འང་སྐྱ་འདྲིའི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ལ་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ནི། མིག་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་འདས་པའི་རྟེན་ནི་ཡིད་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་

གཉིས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར། བྱེ་སྤྱོད་སྤུན་མོང་མིན་པའི་ལྷགས་
ལ། དབང་ཤེས་ལ་བདག་སྐྱོན་གཉིས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅེས་དོགས་པར་
སྤྲང་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་འགྲེལ་པར་རྟེན་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་ཞེས་པ་དབང་
ཡིད་ལ་སོ་སོར་དབང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱང་བཟེར་ལ། ཡང་སྤྱོད་སྤུན་
སྤྲེལ་སྤྲེལ་དབང་མངོན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་སྐྱོན་བྱེད་པ་ལྟར་ཡིད་མངོན་གྱིས་
ཀྱང་དབང་མངོན་གྱི་བདག་སྐྱོན་བྱེད་དེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར། སེམས་
ཙམ་པ་དག་ཀྱན་གཞི་དང་འདྲག་ཤེས་པན་ཚུན་རྟོག་པ་མཚུངས་པ་རྒྱ་སྐྱོན་དུ་
བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་མཐར། གང་གི་བྱིར་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་པོ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅན་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་རྟེན་ཅན་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་འབྲུང་བས། ལུང་དེ་ལ་གཞན་གྲོག་པའི་བཤད་ཐབས་ཅད་ཟད་ཀྱང་མི་
རྟོག་པའི་བྱིར་ཞེས་དོགས་པར་སྤྲང་བས་དཔྱེད་ལྟན་དག་ལེགས་པར་དཔྱེད་
པར་གྱིས་ཤིག །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ནི། རྒྱག་པ་ཡིད་ཤེས་ལའང་ལྟན་
ཅིག་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིད་དང་འདས་༼༡༡༠༽པའི་རྟེན་ཡིད་འདས་མ་ཐག་
གཉིས་བཞེད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལྟ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་
ཞེས་ཐེག་བསྟུས་ལས་བཤད་དོ། །སྤྱིར་ཁམས་རྒྱག་ལ་བདག་སྐྱོན་ཡིན་ལ། དེ་
མ་ཐག་སྐྱོན་མིན་པའི་ལུ་ནི་མིག་སོགས་ལྟ་པོ། །དེ་མ་ཐག་སྐྱོན་ཡིན་ལ་དབང་པོ་

མ་ཡིན་པ་ནི་ཡིད་སྡུ་མ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་འདས་མ་ཐག་
པའོ། །དབང་པོ་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་འདས་པའི་དེ་མ་ཐག་
ཡིད་དོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལྷགས་འདིར་
ཟུབ་ཞེར་ནི་བརྩིར་མེད་དེ། ཟུབ་དང་པོ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིད་འདས་མ་ཐག་པ་
ཉིད་བཤད་མ་ཐག་པར་ཟུག་སུམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་པ་
ལྟར་ན་ཡིད་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཉན་ཡིད་ལ་བཤད་པས་ཟུབ་ཞེར་བརྩིར་ཡོད་དོ། །

**ལྟ་བུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། རྟེན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།**

དེ་དག་གྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་བྱིར། རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །

རྣམ་ཤེས་དེ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་པོ་ཁོ་ན་རྟེན་དུ་
འཛོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གྱུར་པས་རྣམ་ཤེས་
འགྱུར་བ་ཉིད་གྱི་བྱིར་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སྒྲན་དང་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་གནོད་
ལས་རྣམ་ཤེས་བདེ་སྤྲུག་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་
ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་པ་ཉིད་
གྱི་བྱིར། གཟུགས་སོགས་འགྱུར་བས་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་འགྱུར་བར་མ་ངེས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཡུལ་སྤྲུག་མི་སྤྲུག་ལས་རྣམ་ཤེས་བདེ་སྤྲུག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་

ལ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི་ཆགས་ཅན་དག་མཚུངས་ལྡན་ཉོན་མོངས་པས་རྣམ་
ཤེས་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཆགས་བྲལ་ལ་དེར་༼༡༡༧༽མི་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་
གསལ་ཡང་དབང་པོ་མི་གསལ་ན་རྣམ་ཤེས་མི་གསལ་ལ། དབང་པོ་གསལ་ན་
ཡུལ་མི་གསལ་ཡང་དབག་ཚད་དུ་མས་བར་ཚོད་པ་ལའང་མིག་ཤེས་སྒྲེ་ཞིང་།
རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དེ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ནི་རང་བཞིན་
གྲིས་གསལ་བས་རོའི་གཟུགས་མི་གསལ་ཡང་དབག་ཚད་དུ་མས་བར་དུ་ཚོད་
པའི་མིག་ཤེས་སྒྲེ་ལ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་རོ། །དེས་ན་མིག་
ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་མྱིར་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་མྱིར། །དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན། །

ཡང་དབང་ཡུལ་གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་ན་དབང་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་གྱི། ཡུལ་ཤེས་
ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་
པ་དེའི་མྱིར་རྒྱལ་པོའི་མི་བཞིན་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་གཟུགས་
ནི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྤུན་མོང་དང་མིག་ནི་མིག་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྤུན་མོང་
མིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མིག་
ནི་རྒྱུད་གཅིག་ཁོ་ནའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མྱིར་
དབང་པོ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་ཤེས་སུ་བསྟན་ཏེ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་དང་རྩེ་སྒྲེ་ཞེས་

པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་རྩིས་སྤྲོད་དུ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཀྱི་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་
དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་སོ། །

དུག་པ་དབང་ཡུལ་དང་རྟེན་གྱི་སའི་ངེས་པ་ལ། མིག་ལ་དངོས་སུ་སྤྱར་བ། རྩ་
བ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་བ། ལྷ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གྱི་ངེས་པ། ཡིད་ངེས་མེད་
དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །

རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་གཟུགས། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །

ཡང་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན། ཅི་ལུས་དང་མིག་
དང་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་གཅིག་ཁོ་ན་འཕུ། གཞན་གྱི་ས་པའང་
ཡིན་ཅི་ན། འདོད་ཁམས་པས་རང་གི་མིག་གིས་རང་གི་ས་པའི་གཟུགས་ལ་
༼༡༡༡བ༽བལྟ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་རང་སའི་གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གིས་བལྟ་ན་ལུས་
གཟུགས་གཉིས་རང་ས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་མིག་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ས་པའོ། །དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་གཟུགས་ཀྱང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ས་པའོ། །

འདོད་པ་རང་གི་གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་གིས་བལྟ་ན་
ལུས་དང་གཟུགས་ནི་འདོད་ཁམས་པ་རང་ས་པ་ཡིན་ལ། མིག་ནི་གཉིས་པའི་ས་པ་

ཡིན་ཅིང་། མིག་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་
པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་ནི་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ལ།
ལུས་ནི་འདོད་ཁམས་པ་དང་མིག་ནི་གཉིས་པའི་ཡིན་ནོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་དག་གི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་མིག་དང་
གཟུགས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་རྟེན་ནི་འདོད་པ་དང་།
རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་འདོད་པ་གཅིག་གིས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་
གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་དང་གཟུགས་འདོད་པ། མིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པ།
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་བསམ་གཏན་དང་པོ། དང་པོའི་གཟུགས་བལྟ་ན་རྟེན་འདོད་པ།
གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ། མིག་གསུམ་པ། གཉིས་པའི་གཟུགས་
བལྟ་ན་རྟེན་འདོད་པ། གཟུགས་གཉིས་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ། མིག་
གསུམ་པ། གསུམ་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་འདོད་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
དང་པོ། མིག་དང་གཟུགས་གསུམ་པ།

རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གིས་འདོད་པའི་
གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་དང་གཟུགས་འདོད་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
༼༡༡༩ན༽ དང་པོ། མིག་བཞི་པ། དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་གཟུགས་དང་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ། རྟེན་འདོད་པ། མིག་བཞི་པ། གཉིས་པའི་གཟུགས་

ལ་བལྟ་ན་རྟེན་འདོད་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ། གཟུགས་གཉིས་པ། མིག་
བཞི་པ། གསུམ་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་འདོད་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་
པོ། གཟུགས་གསུམ་པ། མིག་བཞི་པ། བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་
འདོད་པ། གཟུགས་དང་མིག་བཞི་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་པོའོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པས་རང་གི་མིག་གས་རང་གི་གཟུགས་ལ་
བལྟ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འོག་འདོད་པར་བལྟ་ན་གསུམ་རང་
ས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སའི་གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་གིས་བལྟ་
བ་ན་གསུམ་ནི་རང་ས་པ་དང་མིག་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་
ནོ། །འདོད་པར་བལྟ་བ་ན་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་རང་ས། གཟུགས་ནི་འོག་ས།
མིག་ནི་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བལྟ་ན་མིག་
གཟུགས་དེའི་ས་པ་དང་། ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་པོའི་ས་པའོ། །རྟེན་བསམ་
གཏན་དང་པོ་བ་གཅིག་གིས་གསུམ་པའི་མིག་བསྐྱོད་ནས་འདོད་པའི་གཟུགས་
ལ་བལྟ་ན་རྟེན་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་བསམ་གཏན་དང་པོ། གཟུགས་འདོད་པ།
མིག་གསུམ་པ། དང་པོའི་གཟུགས་བལྟ་ན་རྟེན་དང་གཟུགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་དང་པོ། མིག་གསུམ་པ། གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་དང་མིག་
གི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ། གཟུགས་གཉིས་པ། མིག་གསུམ་པ། གསུམ་པའི་
གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་གཟུགས་དང་མིག་གསུམ་པ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་

དང་པོ། རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་གཅིག་གིས་བཞི་པའི་མིག་བསྐྱེད་ནས་
འདོད་པའི་༼༡༡༩བ༽གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་གཟུགས་འདོད་པ། མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་དང་རྟེན་དང་པོ། མིག་བཞི་པ། དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་དང་གཟུགས་དང་རྟེན་དང་པོ། མིག་བཞི་པ། གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་
བལྟ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་དང་པོ། གཟུགས་གཉིས་པ། མིག་བཞི་པ།
གསུམ་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ། གཟུགས་
གསུམ་པ། མིག་བཞི་པ། བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་རྟེན་དང་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་དང་པོ། མིག་བཞི་པའོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་མིག་རང་ས་པ་དང་།
གཞན་གོང་ས་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་ས་གཞན་གྱིས་པའི་གཟུགས་གོང་
འོག་གཉིས་ལ་བལྟ་བ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

འདི་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་ལུས་དང་མིག་དང་གཟུགས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་བར་ས་ལྔ་པ་སྟེ་བཞི་པའི་གོང་ན་གཟུགས་མེད་པའི་སྤྱིར། མིག་
ཤེས་ནི་རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་
སྟེ་ས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ས་གང་གི་ལུས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་ས་དང་
གོང་མའི་མིག་ཡིན་གྱི། ས་འོག་མའི་མིག་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་
ཐོབ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ས་དང་སྐྱར་བྱུང་ནི་གོང་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྐྱར་བྱུང་གི་

མིག་མཆོག་ཡོད་བཞིན་དམན་པ་ལ་སྐྱར་བ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། འཁོར་
 འོས་བསྐྱར་བ་གོང་མི་པལ་པའི་སྒྱུད་ཚུལ་ལ་མི་སྐྱོར་བ་དང་འབྲེལ། །རང་ས་
 བའམ་གོང་མའི་མིག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི། ས་དེའམ་འོག་མའི་
 མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དེ་ཡུལ་རགས་
 བ་དང་འཆོམས་ཤིང་གོང་མའི་གཟུགས་སྤྲ་བའི་བྱིར། ས་གོང་མའི་མིག་གི་རྣམ་
 བར་ཤེས་པའང་ས་འོག་མའི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་
 མཆོག་ནི་འོག་༼༡༽༼༣༽མའི་མིག་ལ་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར། སང་གའི་འོ་མ་རྩ་
 ལ་མི་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་འོག་ས་དང་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བརྟེན་པ་
 ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མིན་
 ཏེ། རང་སར་རྣམ་ཤེས་མཆོག་ཡོད་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
 ཡན་ན་སྒྲིལ་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་
 གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བལྟ་འོ། །བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དུ་ནི་གོང་འོག་དང་རང་སའི་གཟུགས་རིས་
 ཐམས་ཅད་འཁྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་དམན་པས་ཡུལ་མཆོག་
 གོང་མའི་གཟུགས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་སྟམ་ན། གོང་མའི་མིག་མཆོག་ལ་བརྟེན་
 བས་ཡུལ་དུ་བྱེད་རུང་སྟེ། མི་པལ་པས་ཀྱང་ཀླུ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་
 སྟོབས་ལྡན་གཞིམ་རུས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་སྤྱི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་བྱང་

པར་ནི་འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ནི་རང་སའི་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི། ཁོང་མའི་
གཟུགས་མཐོང་བ་མེད་དེ། དེ་ནི་དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་
གཟུགས་མཐོང་བ་ནས་བཞི་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ས་ལྟ་ཆར་གྱི་གཟུགས་
མཐོང་ངོ་། །ས་ལྟའི་ལུས་ཁོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་ས་ལྟའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་
མཐོང་བའི་རྟེན་དང་། ཡང་རང་ས་དང་གོང་འོག་ས་ལྟ་པོའི་ལུས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ས་ལྟའི་གཟུགས་དང་པོའི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་དུ་རུང་བ་ཡིན་
ཏེ། འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་བལྟ་བ་དང་། ས་ལྟའི་ལུས་གང་རུང་ལ་གནས་ཏེ་ས་ལྟའི་གཟུགས་ལ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དེ་བསམ་གཏན་བཞིའི་མིག་སོགས་ལ་ཅི་
རིགས་༼༡༡༩བ༽པར་བརྟེན་པས་བལྟར་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

རྣ་བའང་དེ་བཞིན།

མིག་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རྣ་བ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བ་ནི། འདི་སྐད་དུ། ལུས་
ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། །རྣ་བས་གོང་མའི་སྐྱ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱང་དེ་
ཡི་སྐྱ། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་སྐྱར་ཏེ་ལུས་དང་རྣ་བ་དང་
སྐྱ་ནི་འདོད་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་གྱི་ས་ལྟ་པ་ཡིན་ལ། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་

འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྟེ་ས་གཉིས་པའོ། །དེ་ལ་ས་གང་གི་ལུས་
ཡིན་པ་དེ་ལ་ས་དེ་པའམ་གོང་མའི་རྩ་བ་ཡིན་གྱི་ས་འོག་མ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྩ་
བའི་ཡུལ་ནི་དེའི་ས་པའམ་འོག་མའི་སྐྱ་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་སྐྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གོང་
མའི་རྩ་བ་པར་ཤེས་པ་ནི་འོག་མ་རྩ་བ་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ་འོག་མའི་རྩ་བའི་ཡུལ་དུ་
གོང་མའི་སྐྱ་མི་བརྟེན་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྩ་བའི་རྩ་བ་ཤེས་
འདིའི་ཡུལ་ནི་གོང་འོག་དང་རང་སའི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱི་རང་སྐྱ་
དང་རྩ་བ་ཤེས་གཉིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྦྱིར་བཏང་བ་དང་། དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ལས། དང་པོ་ནི།

གསུམ་དག་ནི། །ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད། །

སྐྱ་ལྗེ་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་དང་འཕྲད་ནས་འཛིན་པས་
ཆོད་པ་དང་རྒྱང་རིང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར། རྟེན་དང་
དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྩ་བ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་
ཉེར་བཞག་གི་མདོ་ལས། སྐྱ་སྦྱུལ་ནས་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱའི་དྲི་ཆོར་ཞེས་བཤད་
ཀྱང་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལུས་ཀྱི་རྩ་བ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས།

ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྦྱིར་བཏང་བ་ལ་དམིགས་གྱིས་བསལ།

བརྟན་བཅོས་ཀྱན་ལ་གཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་རིག་བྱ་འཛིན་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་
པ་འབྲེན་པར་བྱེད་དོ། །དང་ནི་ཞེས་པ་འབྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ཆོག་

གོ། །༡༡༤ན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རིག་བྱ་རིག་པ་ན་རང་
གི་སའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཡིད་མ་ངེས་ཏེ།

ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་གསུམ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་ཅིང་།
ཏེན་ནི་ལུས་ལ་བྱས་ན་ས་ལྔ་པ་དང་། རྒྱུད་ལ་བྱས་ན་ས་དགུ་པ་ཡིན་ལ། འདི་
ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ས་གོང་འོག་མ་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་ལུས་དང་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཆོས་དག་དང་མཚུངས་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ། རེས་འགའ་
ནི་ས་གོང་མ་པ་དང་འོག་མ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཀྱི་ཕྱིར་ས་ལྔ་པོའི་ལུས་ལ་
ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཆོ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅིའི་བར་ས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཞིག་གལ་ཏེ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཁོ་ན་བསྐྱེད་ན་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་གོང་མ་

ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆོའམ། འདོད་ཁམས་པ་ཞིག་སྟོམས་པར་འཇུག་
བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་ས་པའི་བར་ལས་ལངས་ནས་ཅི་
རིགས་པར་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་
པར་བྱེད་ན་ནི། ཡིད་ནི་ས་གོང་མ་དེ་དག་གི་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་ནོ། ཁྲོས་
དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པ་ཡིན་ནོ། ཅི་འདོད་པའི་ཁམས་འདི་
ཉིད་ནས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་
ནི། དམིགས་པ་དང་པོའི་ས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་པས་ཆོས་
ནི་ས་དེ་དག་གི་ས་པ་ཡིན་ནོ། ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་ཁམས་པའོ། །དེ་
བཞིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་ཅེར་སྐྱེས་པའི་བར་ལ་ཅི་རིགས་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །༡༡༤༥༽འདི་དག་གིས་ནི། མིག་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་
ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། ཅེས་པའི་ཞར་ལ་
བཤད་པའོ། །

ལྷ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི།

གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྷ། །

ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་པོ་དག་རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་
ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་ཡི་ལྷ། ཞེས་འགྲུར་བཙུངས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་
ཀྱིས་གཟུགས་ནས་རིག་བྱའི་བར་དུ་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ནང་གི་

བརྒྱུ་གཉིས་དང་ཚོས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་གཟུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

འོ་ན་འདིར་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་རྟོག་མེད་བཤད་བཞིན་
དུ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པ་བདུན་པས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ། བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། མཛོད་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་གི་གཞུང་གི་ཆ་གང་དུ་འང་ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་གསལ་བར་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེན། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་གཟུགས་སོགས་
འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཡིད་མངོན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་དུ་ཟེད་ཀྱང་
། དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་རིགས་པ་ཚད་མ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པར་འཆད་
དགའ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་མྱོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་དག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
དགོངས་སོ། །

དུག་པ་རྟག་མི་རྟག་གི་རྣམ་པ་ནི།

འདུས་མ་བྱས་ཚོས་རྟག་པ་ལོ། །

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རིལ་པོར་རྟག་པ་ནི་མེད་ཅིང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་
ནི་རྟག་པ་ལོ། །དེ་ལྟའི་རྟག་པ་འདི་རྩལ་ལྡན་དང་སྒྲོས་སོ་ཞེན། འདིར་མི་རྟག་
པ་བཅད་ཙམ་གྱི་སྒྲུ་འཛིག་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཙམ་གྱི་རྟག་པ་མདོ་སྟེ་པས་

ཁས་ལེན་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། གྲོག་ཅེས་ལྟན་ནི་རྟག་པ་གང་
ཞིག་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བྱེས་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོས་པ་མེད་
དོ། །ལྟག་མ་བྱེད་དང་བཙོ་བརྒྱད་ནི་འདུས་བྱས་སྒྲེ་འཛིག་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་མི་
རྟག་པར་གྱུ་བ་བོ། །

བདུན་པ་དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །
གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་འཆད་པའི་མཚམས་སྒྲུབ་གྱི་ཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་མདོ་ལས། མིག་ན་སྒྲ་ལྟེ་ལུས་ཡིད་པོ་མོ་སྒྲིག་དང་།
བདེ་བ་དང་། སྒྲུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།
བཏང་སྒྲོམས་དང་། དད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། དན་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་
དང་། ཤེས་རབ་དང་། མི་ཤེས་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་
དང་། ཀྱན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པོ་དང་ཉེར་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། དེ་དག་
ལས་དབང་པོ་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་ཆོས་ཁམས་
ཀྱི་ཕྱེད་སྒྲིག་ཆོར་བ་ལྟ་དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་
པོ་གསུམ་དང་། དད་སོགས་དབང་ལྟ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྒྲོམས་
གསུམ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དགྲུ་ལ་བཏགས་པའི་ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་རྗེས་བརྒྱད་
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དག་ནི་དབང་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་གང་དག་ནི་ནང་གིར་

བཤད་པའི་མིག་སོགས་ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སེམས་ཁམས་བདུན་ཏེ་བརྒྱ་
གཉིས་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་མོའི་དབང་པོའོ། །ལྷག་
མ་གཟུགས་སོགས་སྤྱིའི་ཁམས་ལྟ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིད་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པར་
བྱུང་བོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། འཁོར་བའི་གནས་ལ་འཇིགས་པར་མ་མཐོང་སྤྱིད་པ་
ན། །ལན་གཅིག་མིན་པར་བདེ་བར་ཞུགས་ནས་ཟབ་མོ་ཡི། །གཞུང་ལུགས་སྣ་
ཆོགས་ཡིད་ལ་ལྷབ་ཅིང་འགྲེལ་བྱེད་པ། །དྲགས་པོའི་༼༡༡༥བ༽བཀའ་བརྒྱད་
ལས་བྱུང་ཀམ་པ་ཡིས་སོ། །འཆད་ན་འབྲུལ་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་། །ཅོད་ན་
ལོག་རྟོག་མ་ལུས་འབྱིན་བྱེད་ཅིང་། །ཅོམ་ན་ནོར་བ་མེད་པའི་བྱི་མོ་སྟེ། །རྣམ་
དག་སྟིང་པོ་འདི་ལ་ལྷག་བྱོས་ཤིག །སྟོ་བྱོས་སྒྲིབ་པ་བྲལ་བའི་མིག་བྱེ་
སྟེ། །དད་ཅན་བདེ་བར་འབྲེན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་། །སྐལ་མེད་སྟོ་བྱོས་སྒྲུན་
པོའི་ཁུར་ཆེན་གྱིས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་དྲུབ་ལ་ངས་ཅི་བྱ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཆན་བསྟན་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་ཆོག་ལའུར་བྱས་པ་ལས། །ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ་གནས་དང་པོའོ། །

༥ དམ་པའི་དགའ་སྟོན་སྟོན་པོར་འགྲེད་བྱེད་ཅིང་། །འགོ་ཀུན་སྟོལ་བའི་ཐེག་
པ་ཁུར་བྱིར་བ། །རབ་ཡངས་མཁུན་བརྩེའི་དབང་ལྷག་བཀའ་བརྒྱད་
དཔལ། །ཡོངས་འཛིན་ཀུམ་ཐིན་ལས་པ་དེ་བྱན། །འདི་ན་རང་སྟོས་གཟུ་ལུམ་མ་
ཡིན་པར། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ། །སྟོ་གྲོས་རྣམ་པར་དཀར་བ་
གཏིང་ཚུགས་པས། །རྒྱ་ཆེན་ལུང་དོན་ཟབ་དགུ་དགོལ་བར་བྱ། །

དེ་ནི་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་གྱི་དོན་ལ། །གཞུང་བསྟན་པ་
དང་། །གནས་གྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། །དབང་པོའི་རང་
བཞིན། །འདུས་བྱས་གྱི་སྟེ་ཚུལ། །རྒྱ་ཁྱེན་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། །དབང་པོ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། །དབང་པོའི་རྣམ་པའི་
རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། །དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒྲི་དོན།
གངས་ངེས། །སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། །བྱེ་མདོ་གཉིས་གྱི་ལུགས་
ལས། །དང་པོ་ནི།

ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། །

ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །

ལེའུ་དང་པོར། །ཆོས་གྱི་ཐུད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་
དབང་པོ། །ཞེས་པའི་དབང་པོ་ནི་གང་། །འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་

། །ཞེས་པའི་སྒྲེ་ཚུལ་གང་ཞེན། དེའི་ལན་དུ་༼༡༡༥༽ལེའུ་གཉིས་པ་འདིར་
དབང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚེས་སྒྲེ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་
ལུས་ཀྱི་འབྲེལ་པའོ། །དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲ་དོན་སྤྱོད་ལ་པ་བདག་གི་རྟགས་སམ་
མཚན་མར་གྱུར་པས་དབང་པོ་ཞེས་སྒྲ་བཤད་གྱུར། འདིར་དབང་པོའི་དོན་
ནི། སྤྱིར་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པོ་མེད་གྱུར་ཆུ་ཙམ་ལས་གིན་ཏུ་འམ་ལྷག་པར་
བྱ་བ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཙམ་གྱི་དབང་པོར་བཞག་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་
པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། རང་འགྲེལ། དབང་པོའི་དོན་ཅི་ཞེ་
ན། དབང་ནི་དབང་བྱུག་དམ་པའོ། །དེ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་རྣམས་ཏེ་
དེའི་སྤྱིར། དབང་བྱེད་པའི་དོན་ནི་དབང་པོའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །དེ་ཡང་
མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། རྟེན་
མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་། མིག་རྣམས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་མཐོང་བ་དང་
ཐོས་ནས་ཡང་རབ་ལས་ལུས་སྤྱང་ཞིང་སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་བས་ལ་
འོངས་སྤྱད་པས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལུས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་དང་།
མིག་ཤེས་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་བསྒྲིད་པ་དང་། གཟུགས་
བལྟས་སོ། །སྒྲ་མཉན་ནོ། །དྲི་བསྒྲམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཐ་སྟོད་བྱམ་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ངོ་། །ཐོ་མོ་དང་སྟོག་ཡིད་ཀྱི་དབང་
པོ་བཞི་རྣམས་ནི་རེ་རེས་གྱུར་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཐོ་མོའི་དག་

གིས་ཐོ་མོ་མིན་པའི་སེམས་ཅན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་ལ། བྱད་པར་ཐོ་དབང་
ནི་མོ་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་འབྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་། མོ་དབང་ཀྱང་ཐོ་ལས་
བྱད་པར་འབྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ། སློག་དབང་ནི་རིས་མཐུན་པར་ཉིང་
མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་རྒྱན་གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་། ཡིད་
གིས་ནི་ཡང་སྤྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་ཡིད་དགེ་བར་གནས་
༼༡༡༥བ༽ན་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པའང་དགེ་བར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པའི་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབང་བྱེད་
རྒྱལ་ཐ་མ་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ། མདོ་ལས། བཙུན་པ་འཛིག་ཏེན་འདི་གང་གིས་
བྲིད། གང་གིས་བྲངས། གང་གིས་སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེ་བ་ལ་དབང་བསྐྱུར། བཀའ་སྩལ་
པ། དགེ་སྦྱོང་། འཛིག་ཏེན་སེམས་ཀྱིས་བྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བྲངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གཅིག་ལུ་ཡི། །དབང་གི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱང་
འགོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་འདིར་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་དག་ཐོའི་དབང་
པོ་མེད་ཀྱང་མོ་ལས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཐོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་མཐོང་བས། ཐོ་
མོའི་དབང་པོ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་དག་
དང་ལྡན་པ་ནི་སྒྲིམ་མིན་དང་། མཚམས་མེད་དང་། དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དང་།
སྒྲིམ་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞིར་རུང་གི་
ཐ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད་རོ། །སློག་

དང་ཡིད་གཉིས་ཆར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མཚུངས་པ་ལས་བྱུང་པར་ཇི་ལྟར་
ཡོད་སྟུང་ན། སློག་ནི་འཆི་ཀའི་སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་པ་མིན་པའི་བྱིར་སླིད་པ་
བར་མའི་རིས་མཐུན་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་དུས་མཉམ་པ་དེར་
མཆོམས་སྒྱུར་ལ། ཡིད་ནི་སྒྱུ་བའི་སླིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ་དབང་བྱེད་
པར་མ་ཟད། འཆི་བའི་སེམས་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ་དབང་
བྱེད་པའི་བྱིར། རིས་མི་མཐུན་གྱི་སྐད་ཅིག་དུས་ཐ་དད་པ་སྒྲ་མའི་དུས་སུའང་
མཆོམས་སྒྱུར་བྱེད་དུ་གྲུབ་པོ། །ཁ་ཅིག་ཡིད་དབང་གིས་ཡང་སླིད་ལེན་པ་ལ་
ལྟག་པར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། སློག་དབང་གི་ཉིང་
མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལས་ལྟག་པ་དེ་སྒྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར་༼༡༡༽ཡན་༼༡༽། བར་དོ་
དང་སྒྲོན་དུས་གཉིས་འཕེན་པ་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཆོ་གཅིག་ཡིན་པས།
ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་འཕངས་པ་གཅིག་བར་དོར་ལོ་གཉིས་འགོར་ན་ཞེ་བརྒྱད་
ཐུབ། བར་དོར་ལོ་བཞི་འགོར་ན་ཞེ་དུག་ཐུབ་པས་སྒྲོན་དུས་ཀྱི་སླིད་པ་ལ་བྱ་ཡ་
ཉིད་ཀྱི་ཆོ་གཅིག་པ་དེ་ལ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བྱེད་གཉིས་མི་དགོས་པའི་བྱིར།
ཞེས་ཟེར་དོ། །ལོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་སྒྲུའི་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་སྟེ། ལུས་མཛེས་པ་
ནི་དབང་རྟེན་གྱིས་བྱེད་ལ། ལུས་སྒྱུང་བ་དང་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའང་
ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་བཟོས་པས་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་ལ།
མདོ་ལས་ཀྱང་། ཐོ་ཆངས་པ་བྱེད་པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཆངས་པ་བྱེད་

པའི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་གྱི་
 ལྟ་དང་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མིའང་ཕོ་ཡིན་ལ། སྟོག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
 པས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བར་མི་བྱེད་དབང་བྱེད་བཞི་ལ་ཐ་མ་གཅིག་ཤུ་འཐད་དུ་
 ཟུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཆོར་བ་ལྟ་དང་། དད་སོགས་ལྟ་དང་ཀུན་གཤམ་བྱེད་
 སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་། སྟུག་
 བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་ཆགས་སྣང་
 མོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་སྒྱུར་གྱི་དད་སོགས་ལྟ་རྣམ་བྱང་གི་
 རྒྱ་དང་། མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བརྒྱད་པོ་རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་བདེ་སོགས་ལྟས་ཀྱང་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ།
 མདོ་ལས། བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཛིག་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་དང་། མིག་གིས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་༼༡༡༽བ་༽གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྒྲེལ། །ཞེས་སོགས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་
 ཉོན་པ་དུག་དང་། ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དུག་དང་། བཏང་
 སྟོམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དུག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་
 ལ་སྒྲེས་བུ་ལ་ལ་ནི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་ཡིད་བདེ་ཞིང་། ལ་ལ་ནི་སྤང་བར་

བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་ལ། ལ་ལ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་
བཏང་སྒྲོམས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་མྱིར་དབང་དུག །

མོ་ཉིད་མོ་ཉིད་ལ་དབང་མྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དང་མོ་དབང་དག །

རིགས་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་མྱིར། །

སློག་དང་ཚེར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྡར་འདོད་དོ། །

མྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །འཕྱོང་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་མྱིར། །

ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། །

མདོ་སྤེ་པས་བྱེ་སྒྲུའི་ལྷགས་ལ་ལོ་ཞེས་མི་འཐད་པར་བརྗོད་ནས། །ད་ནི་རང་

ལྷགས་བཞག་པ་ན། །མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དུག་ཚེས་ཅན། །བྱོད་ཀྱིས་དབང་

པོའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། །མིག་སོགས་ལྡན་ནི་རང་རང་གི། །གཟུང་དོན་གཟུགས་སོགས་

ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་

བྱེད་པ་དང་ཡིད་ནི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་

པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་

མྱིར། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མྱིར་

དབང་པོར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། །མི་ཐལ་ཏེ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་

པ་མ་ཡིན་པའི་མྱིར་མིག་ནི་གཟུགས་སོགས་སྡོ་སེར་དུ་མ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་

གཤམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། སྒྲོན་པོ་ནི་སྒྲོ་འཛིན་ཁོ་ནའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་སོགས་
ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །མའི་དབང་པོ་ནི་དབང་པོའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། ལུ་མ་ཆེ་
བ་དང་། ང་རོ་རྒྱུང་བ་དང་། བསམ་པ་ཞན་བ་དང་། ཐོ་ལ་སེམས་པ་ལ་སོགས་
ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐོ་དབང་ཡང་དབང་པོའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། ལུ་མ་རྒྱུང་
བ་དང་། དབྱེབས་འཛར་བ་དང་། ང་རོ་གསང་མཐོ་བ་དང་། བསམ་པ་དྲག་པ་
དང་།

མོ་ལ་སེམས་པ་སོགས་ཐོར་འཛིག་བྱེད་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་
༼༡༡༥ན༽པའི་ཕྱིར། ཐོ་མའི་དབང་པོ་དེ་དག་གྲང་མུ་སྟེགས་འདོད་པ་ལྟར་ལུས་
དབང་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམས་སུ་མི་བཞག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་འདོམས་ཀྱི་
སྟོགས་དག་ལས་མོ་དང་ཐོའི་དབང་པོ་དག་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེག་བྱ་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམས་གཤམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་པའི་དབེ་ནི་
ལག་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་དབེ་ནི་མིག་ལྟ་བུའོ། །སྟོག་དབང་དང་། ཆོར་བའི་
དབང་པོ་ལྟ་རྣམས་ནི་དང་།

དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་
ཅན། དབང་པོར་འཛིག་སྟེ་རིམ་བཞིན་རིས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་
དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་
དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོར་དབང་པོར་འདོད་
པའི་དོན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་རྣམས་གྲང་རྣམ་པར་གཞོན་ཅིང་ཉམས་སྦྱང་པའི་ཕྱིར་དང་

། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དད་པའི་སྒྲོ་གཏན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་
དཔུང་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དྲན་པའི་སྒྲོ་སྤྱང་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ། སེམས་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཟག་
མེད་གསུམ་ནི། གོང་ནས་གོང་དང་མྱང་འདས་འཕྱོང། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་
བྱེད་བྱིར། །ཞེས་བརྗོད་ན་གོ་གསལ་བས། གྲུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
དང་། གྲུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། གྲུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཚོས་
ཅན། དབང་པོར་འཛོག་སྟེ་རིམ་བཞིན་གོང་ནས་ཞེས་གྲུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་
ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། གོང་དང་ཞེས་པས་གྲུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་
ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མེད་༼༡༡༥༽ཀྱི་མྱང་འདས་འཕྱོང་པ་ལ་
དབང་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཞེས་པས་ནི་མིག་སོགས་ནས་དད་སོགས་ཀྱི་
བར་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་གྲུན་ཤེས་སོགས་གསུམ་ཡང་སོ་སོར་དབང་
པོར་བསྟན་ཏོ། །སོགས་པས་དབང་པོ་དེ་གསུམ་གྱི་རིམ་བ་ལྟར། མཐོང་སྤང་
སྤོང་བ་དང་། སྤོམ་སྤང་སྤོང་བ་དང་། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་
དབང་བྱེད་ལ། བདེར་གནས་ཀྱི་དོན། ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་ན་ཡིད་བདེ་
དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་བདེ་བ་དག་སོ་སོར་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བར་གནས་
པའོ། །

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལས། དང་པོ་ནི།

སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་ །གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། །

ཆོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཇི་སྟེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ། །

དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཡིན་ན་ཁ་དང་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པ་དང་རྒྱུ་དང་
འདོམས་རྣམས་ཀྱང་དབང་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཆོག་སྒྲིབ་པ་དང་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་
དང་བཤང་གཅི་འབྱེན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་
པ་ཡང་དབང་པོར་རིགས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཁ་སོགས་ལྷ་པོ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པས་དབང་པོ་མ་ཡིན་ལ། ཅུང་
ཟད་དབང་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་ན་སོ་དང་སྒྲོག་མ་སོགས་
ལའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའང་རྒྱ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་
འདིར་བསྟན་གྱི་དབང་པོར་མི་འཛོག་སྟེ། འདིར་འཛོག་བྱེད་གྱི་དགོས་པ་དང་མ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་དགོས་པ་ལ་བསྟོན་ནས་དབང་པོ་ཉོར་གཉིས་སུ་
བཤད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་ངོ་བོ་འཇམ་འབྲས་སུའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སེམས་ཙན་གྱི་རྣམས་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སེམས་ཀྱི་རྟེན་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་དང་རྟེན་དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཆ་
ནས་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་། རིས་མཐུན་གནས་པར་བྱེད་པས་སྒོག་གི་དབང་པོ་
དང་། དགུ་པོ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ལ། ཆོར་བ་

རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་དེའི་འབྲས་བུའོ། །དད་
སོགས་ལྷ་ནི་ཚོགས་སོག་པར་བྱེད་པས་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་། དབང་པོ་ཐ་མ་
གསུམ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བྱེད་དམ་རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོའོ། །དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་གྲངས་ཇི་སྟེད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་གྲངས་ངེས་མཛད་དོ། །འདིར་དབང་པོ་ནི་
སེམས་ཅན་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་དབང་པོར་འཛོགས་སྟེ། དབང་པོ་དུག་གི་དབང་
གིས་དབང་རྟེན་དང་རྣམ་ཤེས་དུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དབང་རྟེན་དང་རྣམ་ཤེས་
ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་སོགས་གྱི་
དབང་གིས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྦྱོད་ལས། །

བརྒྱུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྟོག་པ་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ལོ། །

ཡང་ན་འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེར་གྲངས་ངེས་མཛད་
དེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་དུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་
གྱི་རྣམ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའང་བར་དོའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱེ་བྱེད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ནི་པོ་མོའི་
དབང་པོ་ལ་རག་སྟེ། དེའི་རྟེན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྐྱེས་སོགས་ལ་མེད་
ཀྱང་མངལ་སྒོར་ལ་ཡོད་པ་ཤས་ཆེ་བས་སྒོས་སོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་

པར་བྱེད་པས་སློག་དབང་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་
བྱེད་པ་ལས་ནི་བདེ་སོགས་ལྷ་སྟེ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
དབང་པོ་བརྩུ་བཞིའོ། །འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ། རྟེན། སྐྱེ་གནས། ལོངས་སྤྱོད་
བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་སློག་པ་ལའང་གཞན་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར། རྟེན། སྐྱེ་བ། གནས། ༼༡༡༤༽ལོངས་སྤྱོད་པར་
དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སློག་པའི་རྟེན་ནི་དད་སོགས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་
གཤམ་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་དུ་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་
པར་བྱང་བར་གནས་པ་ནི་ཀུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོམ་ལམ་རྣམ་པ་
དགུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཀུན་
གཤམ་ལྷན་པའི་དབང་པོའི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སོ་
སོར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། འཛིན་དང་གནས་དང་རྒྱན་མི་
འཆད། །སྤྱོད་དང་དག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་མིག་སོགས་དུག་དང་། སློག་
དང་། ཐོ་མོ་གཉིས་དང་། ཚོར་བ་ལྷ་དང་། དད་སོགས་ལྷ་དང་། ཀུན་གཤམ་བྱེད་
སོགས་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་ཡུལ་དུག་འཛིན་པ་དང་། མི་འཆི་བར་
གནས་པ་དང་། རིགས་འཆོ་བ་པས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་
ཀྱི་འབྲས་སུ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་

པའི་རྣམ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་
བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཚོར་དབང་ལྡེའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབང་པོ་
ཐ་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཚོར་བདེ་
སྤྱག་ །སེམས་ཚོར་བདེ་སྤྱག་ །བཏང་སྒྲོམས་སོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་།
བདེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་ཚོར་སེམས་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་དབང་པོའོ། །

ཉེར་གཉིས་ལས། མིག་སོགས་དྲུག་དང་པོ་མའི་དབང་པོ་བརྒྱད་ནི་བཤད་ཟེན་
ལ། དད་སོགས་ལྔ་དང་སྟོག་དབང་ནི་འོག་ནས་འཆད་ལ། འདིར་ཚོར་སོགས་
ལྔ་དང་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་འཆད་པས། ལུས་ཚོར་སེམས་པ་མ་
ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་པ་ལས་༼༡༡༠༩༽ཚོར་བ་སྒྲོལ་ལྡེའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་གདུང་བར་
ཁྱོད་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་པ་ནི། །བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །

སེམས་གྱི་དོན་བདེ་དབང་པོ། །

དབང་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་སེམས་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ།

ལུས་ལ་བརྒྱད་ནས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོལ་ལྡེའི་འཁོར་

གྱི་སིམ་པ་ཁོ་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པར་མ་ཟད། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་
སེམས་ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ན་སྒོ་ལྷ་རྣམས་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཚོར་ནི་མེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་
པོ་དང་གཉིས་པའི་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བས་ཡིད་བདེའང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྒྲུ་མ་ལུས་བདེ་དང་སྤྱི་མ་
སེམས་བདེ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་བསྡེམས་ཏེ་བདེ་བའི་དབང་པོར་བཞག་གོ །

གཉིས་པ་ལ། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྒྲུ་མ་གཉིས་
ན། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་
ཅན། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
མ་བྲལ་བའི་སྤྱིར། སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེའི་བྱད་པར་ནི་འདོད་པ་ནས་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་གྱི་ཡིད་དགའ་བ་རྣམས་ཉོག་ཙམ་གྱིས་སྒྲེས་ཤིང་མི་
བརྟན་པ་ནི་ཡིད་བདེ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་བརྟན་པར་གནས་པའི་
ཡིད་གྱི་སིམ་པ་ནི་སེམས་བདེའོ། །

ངག་དོན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་གྱི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ནི་ཡིད་བདེར་
འཛོག་པ་སེམས་ཤིན་སྤྱངས་གྱི་བདེ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། བསམ་

གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་ཚོར་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བདེ་བའི་དབང་པོ་
ཅམ་དུ་འཛོག་པ་ནི་སེམས་གིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
སྟེ། དཔེར་ན་ལུས་ཤེས་འཁོར་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཡང་། ༡༩༠བ། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་
བའི་རོ་བོར་སྒྲིས་པ་དང་མ་སྒྲིས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། ། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ན་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཡོད་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ། ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །

སེམས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྒྲིས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་
མི་བདེ་བའི་དབང་པོའོ། །

གསུམ་པ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་དེ་
གཉིས་སོ་སོར་མི་འདྲན་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

བཏང་སྟོམས་ནི། བར་མའོ། །

ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་མི་སེམས་དག་གི་བར་མའི་ཁྱེད་
བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་ཀའི་མི་ཚྭ་གྲིང་། །

ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དེ་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་མི་བྱེད་དེ། གཉིས་
ཀའི་ཆ་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་ནས་དེར་འཛོག་པའི་ཁྱེད་དང་། རྣམ་པར་མི་ཚྭ་གྲིང་།

པར་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་རྣམ་
སྤྱོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཅུང་ཟད་ཉོག་པས་མི་སྐྱེ་ཡང་། བལ་ཆེར་རྣམ་ཉོག་ཐ་དད་པ་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་ནི་རྣམ་པར་མི་ཉོག་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའང་ཡུལ་
སྤྲུག་མི་སྤྲུག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལའང་བདེ་སྤྲུག་སོ་སོར་མྱོང་བའི་རྒྱ་ཐ་དད་ལ།
ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་ནི་ལུས་སེམས་སོ་སོ་ལ་ཕན་གཞིད་སོ་སོར་མྱོང་བས་
ཐ་དད་དུ་བྱས་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་སོ་སོ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་
ཕན་གཞིད་ཀྱི་ཆོར་བ་སོ་སོར་གསལ་བའི་མྱོང་བ་ཐ་དད་པའང་མེད་པས་མི་
ཉོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་ནས་དབང་པོར་བཞག་པ་ཉིད་དུ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དྲི་མེད་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

མཐོང་བསྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགྲ། །གསུམ་ཡིན།

མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་
སྟོམས་དད་སོགས་ལྟ་དང་དགྲ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་དག་ལས་རྩ་ས་གཞན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སའི་དབང་
གིས་ཆོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་འབྱུང་སྟེད་པའི་ཕྱིར་ཆོར་བ་
གསུམ་༼༡༡༩༽ཆར་བཤད་ཀྱི་ཆོར་བ་གསུམ་གཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ནི་མིན་
ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། བྱད་

པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་གྱི་བར་གྱི་
ས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བཏང་སྒྲོམས་གྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་
བཞི་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཡིད་
བདེ་བའི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མེད་དོ། །དེས་ན་ལུས་བདེ་ཟག་
བཅས་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་བཟུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། རྣམ་པར་
རབ་དབྱེ་བསྟན་པ། ཇི་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་སྟོབ་
པ། དབང་པོ་ལྟན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་པ། རྣམ་
སྒྲིན་ཡིན་མིན། རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ།
ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །གཟུགས་ཅན་སྟོག་དང་སྟུག་བསྐྱལ་དག །

ཟག་དང་བཅས་པ་དགུ་རྣམ་གཉིས། །

དབང་པོ་རྣམས་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དྲི་མེད་གསུམ་
ནི་དྲི་མ་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་
དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དག་སྟེ་བཅུ་ནི་
གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡིད་དང་བདེ་
བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་སོགས་ལྟ་སྟེ་དགུ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་

མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཟག་མེད་
 དང་གཞན་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། མངོན་པ་གོང་མ་པ་དག་ཀྱང་
 ཤེས་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་གདགས་གཞི་ཡིད་མི་བདེ་(༡༡༧)བའང་
 ཡིན་པས། ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ས་
 བསྐྱས་པའི་དོ་བོའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀར་འདོད་ལ། ཐ་མ་གཉིས་
 ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པར་མཐུན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དང་དད་སོགས་ལྟ་ཡང་ཟག་མེད་ཁོ་
 ན་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་གཞིར། སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་
 ཤིང་འཛིག་རྟེན་དུ་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། དབང་
 པོ་འབྲིང་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། དབང་པོ་རྟལ་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས་སོ་ཞེས་ཆོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་དུས་སུ་དབང་པོའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 གཞན་ཡང་མདོ་ལས། ངས་ཇི་སྲིད་དུ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་གི་ཀྱན་འབྱུང་བ་
 དང་མི་སྣང་བ་དང་རོ་སྦྱང་བ་དང་ཉིས་དམིགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་
 པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ང་འཛིག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པ་བདུད་
 དང་བཅས་པ་ཆོངས་པ་དང་བཅས་པ་དག་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་སྦྱེ་རྒྱ་དང་བཅས་
 པའི་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་
 ལྟན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་
 པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཡིན་ན་

མོག་ནི་རྒྱལ་མྱེན་བརྩ་གཉིས་གཉིས། །ཐ་མ་བསྐྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། །
མ་གཏོགས་པ་སྟེ།

དབང་པོ་དེ་དག་ལས་སློག་ནི་ནུས་སླེན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ༼༡༩༣༽མཐོ་ངེས་དང་
ངན་སོང་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བས་ངེས་པར་འཕངས་པ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར།

321

པར་སྒྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུལ་དུ་སེམས་པར་
བྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཆོའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དགྲ་བཙུག་པ་ཆེ་
བསྐྱེད་པ་དེ་གང་གི་འདུ་རྣམ་སྒྲིན་དུ་མི་འབྲད་དེ། མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་
པའི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་འདོད་དགྱར་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཆེ་དེ་འཛོག་པ་
དང་གཏོང་བར་འདོད་ན་གནས་པ་དང་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་
ནི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དེའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཁོ་
ན་ཡིན་ཅེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆེ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲོན་ཆེ་མ་ཟད་པར་བར་མ་དོར་གི་འཕྲོས་ཏེ། ཆོའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་
དག་དགེ་འདུན་ལ་ཡོ་བྱད་ལུལ་ནས་འདྲེན་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འདྲེན་
པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད་དོ། །

བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ན་སྤྱོད་
པའི་འབྱུང་བ་ཆེ་དང་མཐུན་པ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་རིང་
པར་བྱེད་པས་དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ནོ། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྤྱོད་པ་སྒྲིན་པ་ཆེར་འགྱུར་བ་ནི་བཏགས་པ་བ་དང་། སྒྲོག་དབང་རྣམ་སྒྲིན་
ཏུ་བཤད་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ལྷགས་འདི་ལ། འགྲེལ་

བཤད་གང་བ་སྒྲེལ་བར། བརྟུན་པ་མཐས་གོ་ཆས་ལུགས་བཞི་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་
དང་བྱེ་སྒྲིས་ལན་བཏབ་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོ་གཏོང་བ་ནའང་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་ནས་ཡོ་བྱད་གང་
ཡང་རུང་བ་དག་འདུན་ལ་སྤུལ་ནས་བདག་གི་ཆེད་རྣམ་སྒྲིན་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལོངས་སྒྲིད་གི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་ཅིག་སྒྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་འད་སྒྲིས་
བས་གཏོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གསོན་བས་གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་དགོས་པ་མ་
མཐོང་ཞིང་། རང་གི་ལུས་ནད་སོགས་ལྟར་མཐོང་ན་ཆོ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་
སྐད་དུ། ཆངས་སྒྲིད་འདི་ལ་ལེགས་སྒྲིད་ཅིང་། །ལམ་ལའང་ཤིན་ཏུ་བསྒྲུམས་ན་
ནི། །ཆོ་ཟད་པ་ལ་དགའ་འཇུག་ཏེ། །དཔེར་ན་ནད་དང་བྲལ་བ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་པའོ། །འཛིག་པ་ནི་གཞན་དོན་དང་བསྟན་པ་གནས་པ་ལ་སོགས་པར་
མཐོང་ནས་དུས་དང་མི་སྒྱུར་བའི་དགྲ་བཙུམ་པ་ཐོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
གྲོལ་དག་གིས་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་སྤིང་བར་བྱེད་དོ། །

འོ་ན་ལུང་སྤྲན་ཆོགས་ལས། བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྒྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དེ་དག་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་བཏང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ན། ཆོ་སྒྲོག་
ལ་བྱུང་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། །ཁ་ཅིག་བྱུང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རི་སྐད་དུ། སྒྲོག་གི་
དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བྱུང་ཡོད་དེ། སྒྲོན་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོ་དང་ད་ལྟར་གྱི་

ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སློག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་མཐུས་རིས་
མཐུན་པར་གནས་པ་དང་། རྒྱས་གཞན་གྱི་བར་འཆོ་བའོ་ཞེས་༼༡༩༣༽ཟེར་
རོ། །དག་ཅིས་མང་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ནི་ཆོ་སློག་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་
མང་པོའི་རྒྱན་ལ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ནི་རྒྱས་བྱང་བས་
གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དགོངས་སོ། །ཁ་ཅིག་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཆོ་སློག་ཅིས་བྱའི་བྱི་རོལ་པས་བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་གཅིག་བུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་དག་སྒྲ་སྟོས་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་སྟོན་པས་ཅིའི་ཆེད་སྐྱེ་ཆོ་གཏོང་འཛོག་མཛད་ཅེན། ཆོ་ལ་མངའ་
བརྟེས་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དང་། དེ་ཕན་བཅུགས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དོན་མེད་པའི་
བྱིར་གྲོང་ཁྱེར་རྩ་ཅན་དུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། གང་ཡང་ངས་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་
རྒྱུ་པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐྱལ་པ་འཕམ་བསྐྱལ་པ་ལས་
ལྟག་པར་བཅུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ཡངས་པ་
ཅན་དུ་སྒྲ་བ་གསུམ་དུ་སློག་གི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བཅུགས་
སོ། །བྱེ་སྒྲ་ན་རེ། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
གིང་བྱང་དུ་ཉོན་མོངས་དང་ལྟའི་བྱའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལ། ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
ཆོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལ། རྩ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཆོ་
བཏང་བས་སུང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ནམ་སྒྲིན་ཡིན་

མིན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པ་ནི་བརྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་
བ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། གཞུགས་ཅན་བདུན་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་རྣམས་ལ་
དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་མིག་སོགས་བདུན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་
མ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་
ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྦྱོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་དང་སྤྱལ་
བ་རྣམས་ནི་༡༡༩བ། རྣམ་སྒྲིན་མིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་
ཡིན་ནོ། །མ་གཏོགས་པའི་བ་མ་དད་སོགས་བརྒྱད་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་
། ཡིད་མི་བདེ་ནི། ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་དགེ་མི་དགེ་ཁོ་
ནར་ངེས་པའི་བྱིར་དགྲུ་པོ་རྣམ་སྒྲིན་མིན་པར་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་
རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་ན། མདོ་ལས། ལས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཡིད་བདེ་བ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བའི་ལས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། བཏང་
སྟོམས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་དེ་དག་
ནི་མཚུངས་ལྡན་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་ལས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པས་སྒྲིན་མི་འདྲུག་
པའི་བྱིར། དིགས་པས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་སྒྲིན་མིན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་མི་
བདེ་ནི་ཀུན་རྟོག་གི་ཁྱད་པར་དག་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་ཞི་བས་འདོད་དགྲུང་འབྱུང་
པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་གཅིག་ནི། །རྣམ་པར་སྤྲིན་བཅས་བཅུ་རྣམ་གཉིས། །

ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །

ཡིད་མི་བདེ་དེ་གཅིག་སྤྱི་ཉེ་འབྲས་སྤྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། མི་དགོ་བའམ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་བཅུ་པོ་
ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་ལས་གཞན་ཚོར་བ་བཞི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སྟེ་
བཅུ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞིའི་མི་དགོ་བ་དང་བཅུ་
ཆར་གྱི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་དང་། ལུང་མ་
བསྟན་དང་ཟག་མེད་ནི་རྣམ་སྤྲིན་མིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་
སྟོག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཅིང་། ཟག་མེད་གསུམ་དང་བཅུ་གཅིག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་
དང་བཅས་པར་མ་གྲུབ་པོ། །

བཞེ་པ་ནི།

དགོ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། །རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི། །

རྣམ་གསུམ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག །

དགོ་བར་ངེས་པ་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། །༡༥༣། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགོ་མི་
དགོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཅིང་། ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་བཞི་ནི་དགོ་སོགས་རྣམ་
པ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་ཀར་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སློག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་གོ།

ལྷ་པན།

དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །ཁོ་མའི་དབང་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དག།

མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང་། །བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་
གཏོགས། །

དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་དབང་པོ་བརྒྱ་དགུ་ནི་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའང་
ཡོད་དོ། །དབང་པོ་བཙུ་ལྷ་ནི་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། བརྒྱ་དགུ་པོ་དེ་
ལས། འབྲིག་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མི་མཛེས་པར་བྱེད་པས་ཕོ་
མའི་དབང་པོ་ཡང་མེད་ཅིང་། ལུས་གིན་ཏུ་དང་བས་སྦྱུམ་པ་སོགས་འབྲལ་སྐྱེན་
ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་དགོ་བ་མེད་པས་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་
དག་གིས་ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་ནི་དེར་
རྒྱུད་ནི་གནས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ཁོང་ཁོ་རྩུབ་བག་གི་རྒྱས་བྱས་པ་ཡང་

མེད། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུས་སྐྱེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའང་མེད་པའི་
སྤྱིར། སློག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་དད་སོགས་ལྷ་སྟེ་བརྒྱུད་ནི་གཟུགས་མེད་པར་
གཏོགས་པར་ཡོད་དེ། བཙུ་ལྷ་པོ་དེ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་དང་
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་འང་མ་གཏོགས་པས་དེར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱིར། ཟག་མེད་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པར་གཤམ་
པར་བྱའོ། །

དྲུག་པ་ནི།

ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། གཉིས་གྱིས་སྤང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ། །

དགུ་ནི་བསྐྱོམ་པས་ལྷ་པོ་ནི། སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །

ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་ཚོར་བ་གསུམ་སྟེ་བཞི་ནི་
མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་
སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་མཐོང་སྤང་དང་། ཟག་མེད་སྤང་བྱ་མིན་པ་དང་། དེ་ལས་
གཞན་སྐྱོམ་སྤང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་མཐོང་སྐྱོམ་གཉིས་གྱིས་
༼༡༥༥༽སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་སྤང་བྱ་གཉིས་
ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བདུན་དང་སྟོག་
དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་ནི་སྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་
བཅས་སུ་ངེས་ན་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་ལྷ་པོ་ནི་
ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཅིང་། ཡང་ཞེས་པས་ཟག་བཅས་ནི་
སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་པས་སོ། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྤང་བྱ་མིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རྩི་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚུལ་ལ། རྟོག་ཚུལ་དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་འགག་
པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་
ཁམས་སུ་རྟོག་པོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་བསལ་
ལས། དང་པོ་ནི།

འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས། རྟོག་དེ།

རྒྱལ་ཏེ་སྤྱི་བས་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་ལས་མི་རྟེན་པ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱིས་དེ་ཡིས་གང་
ཟག་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུ་པོ་མའི་མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་མིག་སོགས་ལྟ་
སོག་དང་བྱག་གམ། འཕགས་པ་ལྟ་དང་འདོད་ལྟ་ལྟ་བུ་པོ་མའི་དབང་པོ་གང་
ཅུང་ལྟན་པ་ལ་དེ་བསྐྱལ་བས་བདུན་དང་། མཆོན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱད་
རྟེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱིས་མཆོན་གཉིས་པ་བདེ་འགོ་ན་མེད་ཀྱང་རན་སོང་ན་
ཡོད་དོ། །

གཟུགས་ན་དྲུག་ཆེད་དེ། མིག་མོགས་ལྷ་ཕྱོག་དང་བཅས་པ་ཆེད་ལ། དེར་ཕོ་
མའི་དབང་པོ་ནི་མེད་༼ ༡༥༩༽པའི་བྱིད།

329

གོང་མར་གཅིག །

གོང་མ་གཟུགས་མེད་དུ་སློག་དབང་གཅིག་ཕུ་གསར་དུ་རྟེན་དེ། དེར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་གཞན་མེད་པའི་བྱིར།

**གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་འགག་ཚུལ་ལ། སྦྱིར་བཏང་། དམིགས་བསལ། དང་པོ་ལ།
གཟུགས་མེད། གཟུགས། འདོད་པ་འགག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།**

གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སློག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉིད། །

འགག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི་ཚོས་ཅན། །སློག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གྱི་འཆི་བ་ནི་ཕན་ཚུན་མི་གཏོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་ན་བརྒྱད། །

གཟུགས་ན་དེ་གསུམ་དང་མིག་སྟགས་ལྔ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩལ་སྦྱེས་ཐམས་ཅད་མེར་མེར་སྟགས་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་འཆི་མེད་པས་དབང་པོ་རྣམས་ཁང་བར་སྦྱེ་ཞིང་འཆི་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རྩལ་སྦྱེས་དང་། མངལ་སྦྱེས་གྱི་འགག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པར་བརྩམས་དགྲའམ་བརྒྱད། །

འདོད་པར་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་འཆི་བ་ན་སྟོས་མ་ཐག་པའི་བརྒྱད་དང་མཚན་

གཉིས་ཏེ་བརྒྱུའམ། མཚན་གཅིག་པ་ཡིན་ན་དགྲུའམ། མཚན་མེད་ཡིན་ན་
བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །

འིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་ལུས་སྒོག་ཡིད་བཏང་སྒྲོམས་བཞི་གཅིག་ཅར་འགག་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་པན་ཚུན་སོ་སོར་འབྲེལ་ཏེ་འགག་པ་མེད་ཅིང་། མིག་
སོགས་ནི་སྤར་ནས་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགེ་སེམས་དང་ལྷན་པའི་དམིགས་བསལ་ནི།

དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྷ། །

དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ལུང་མ་བརྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དགེ་བ་སྦྱིས་ཐོབ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་དག་ལ་ནི་ཁམས་
གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་སྤར་གྱི་གསུམ་སོགས་གྱི་
སྤྲེང་དུ་དད་སོགས་ལྷ་རྣམས་གཅིག་ཅར་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བའི་
སེམས་ལ་ལྷ་༼༡༩༥༽པོ་འཇམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གསུམ་ལ་བརྒྱད་
དང་། བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་གསུམ་དང་། བརྒྱ་ལ་བཙུ་ལྷ། དགྲུ་ལ་བརྒྱ་བཞི། བཞི་ལ་
དགྲུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་འིམ་གྱིས་འཆི་བ་
མེད་དོ། །ཟུག་མེད་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་ཆོའགག་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། དེ་དག་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱང་མིན། འཆི་སེམས་ཀྱང་མིན། འཆི་བ་ནི་དེ་དག་གི་

གཏོང་རྒྱུ་འད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

**གསུམ་པ་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དུས་
ཐོབ་པ། བར་པ་གཉིས་དུས་ཐོབ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དུས་འཐོབ། །

ཡས་མར་ནས་བགྲང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐ་མ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དགུས་འཐོབ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་
སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་ཀུན་གཤམ་
བྱེད་པ་དང་། ཀུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་། དགྲ་བཙུམ་
པ་ནི་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་ཆོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་
པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
ན་བདེ་བ་དང་། ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་བཏང་སྟོམས་ཏེ་གང་རུང་ཞིག་དང་།
བྲལ་ཐོབ་འདྲེན་བྱེད་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཀུན་གཤམ་པ་དང་།
བྲལ་ཐོབ་འཛིན་བྱེད་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ཀུན་གཤམ་ལྟན་པའི་དབང་པོ་དང་
དགུས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་། ཏྲགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རླུང་ཅིག་བཙོ་ལྟ་པ་མན་ཆད་ནི་
ཀུན་གཤམ་བྱེད་པ་དང་། བཙུ་བྱུག་པ་ནི་ཀུན་གཤམ་པ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མིན་པས་རིམ་པར་
བྲལ་ཐོབ་འདྲེན་པ་དང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་།

གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུ་མ། །

སྤྱིར་འོང་དང་སྤྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་དང་
བརྒྱད་དང་དགུ་ས་ཐོབ་༼༡༩༭༽པའང་ཡོད་དེ། ལན་གཅིག་སྤྱིར་མི་འོང་གི་
འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པ་ན། དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བཏང་
སྟོམས་ཏེ་བདུན་ཡང་མཐར་གྱིས་པ་དེ་འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་སྤྱིར་
གྱི་བདུན་དང་ཀུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད། ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་
ཕལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱིར་གྱི་སྤྱིར་དུ་
ཀུན་གཤམ་བྱེད་པ་དང་དགུ་ས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་མི་འོང་མཐར་གྱིས་པ་དབང་
རཏལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ན། དད་སོགས་ལྟ་
ཡིད་དང་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཏེ་བདུན་གྱིས་ཐོབ་གྱི། དེ་
དབང་པོ་རཏལ་བས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་མངོན་དུ་
བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། ཡང་མཐར་གྱིས་པ་དེ་འདས་ལམ་གྱིས་སྤྱིར་མི་འོང་ཐོབ་
པར་བྱེད་ན་སྤྱིར་གྱི་བདུན་དང་། ཀུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད། ཡང་
དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་འང་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་

དངོས་གཞི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བརྒྱད། ཡང་མཐར་གྱིས་པ་དེ་དབང་པོ་
ཚོན་པོ་ཞིག་འདས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་ན། དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་
བར་ཆད་མེད་པའི་ཆོ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་།
ནམ་གྲོལ་དགྲ་པའི་ཆོ་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་དགུས་ཐོབ་ལ། ཡང་འདོད་
པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་སྤྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པར་བྱེད་ན། དད་
སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་ཆོར་བ་པའི་དབང་གིས་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བརྩ་གཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་སྤྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །
དག་བཅོམ་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་ན། ཡེ་ཤེས་ལ་༼༡༩༥བ༽འབྲུག་
པར། དབང་པོ་དུ་ཞིག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་ཅེ་ན། བརྩ་གཅིག་
གིས་ཐོབ་པོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་དག་
གིས་དག་བཅོམ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དགུས་ཐོབ་པ་དང་མི་འགལ་བར་ལུང་
ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་ཡང་ཡང་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པ་འགའ་ཞིག་
ལ་དེ་ལྟར་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་དང་། འདིར་དགུས་ཐོབ་པའི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དག་བཅོམ་འགའ་ཞིག་བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དག་ཉམས་ནས་གསུམ་པའི་

དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཆུད་པའི་ཆོན་བདེ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཉམས་ནས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཆུད་པའི་ཆོན་
ཡིད་བདེ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དད་སོགས་ལྷ་ཡིད་དང་ཀུན་གྲུབ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་གྲུབ་
ལྷན་པ་དང་ཆོར་བ་གསུམ་དང་བརྒྱ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་
མང་བ་ནི་མི་སྤྲིད་དེ། ལན་དུ་མ་ཉམས་ཀྱང་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་
བརྟེན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར། འོན་ཕྱིར་མི་འོང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པ་
ནའང་བརྒྱ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེན། མ་
གྲུབ་སྟེ། བྱིར་མི་འོང་དབང་ཚོན་ཉམས་མི་སྤྲིད་ཅིང་རཏལ་པོ་ཉམས་ཀྱང་བདེ་
བའི་དབང་པོས་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འདོད་ཉོན་སྤངས་
པ་ལས་མ་ཉམས་ན་གོང་ས་ལས་ཉམས་ཀྱང་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་བྱུང་ཅན་
ལས་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་ལས་ཉམས་པ་མིན་ལ། འབྲས་བུ་ཙམ་
ལས་ཉམས་ན་འདོད་ཉོན་མངོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་སྤོང་བ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་
སེམས་ལ་རག་ལ། ཉེར་བསྟོགས་དེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་
དེ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ་ཡིད་
༼༡༥༥༽བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དབང་པོ་རཏལ་པོ་ཉམས་པ་དག་དབང་པོ་
སྤངས་པ་ལ་སྤྲིད་པས་ཡིད་བདེ་ཐོབ་པ་སྤྲིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ནའང་དད་སོགས་ལྷ་
ཡིད་དང་ཀུན་གྲུབ་ཤེས་པ་དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་དང་དགུ་

ལས། དེ་ལས་མང་བ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ཡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
དང་ཀུན་གཤམ་བྱེད་དང་ཀུན་གཤམ་དང་དད་སོགས་ལྡེ་ཡིད་དང་དགུས་ཐོབ་
ལ། དེ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ལ་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཅུ་
གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ནི། འདས་མ་འདས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པས་ལམ་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པས་ཉམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བར། འདི་ནི་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མཛུགས་ཆད་ནམ་ཡང་བདེ་བའི་དབང་པོས་ཐོབ་པ་མེད་
དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཉམས་སུ་ཉམས་པར་
འགྱུར་བའང་མེད་དེ། དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

བཞི་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་ལ། དེས་ལྡན། ལྷང་ལྡན། མང་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་
ལ། གསུམ་གྱི་དེས་ལྡན། བཞིའི་ལྡན། ལྡན་ལྡན། བདུན་ལྡན། བརྒྱད་ལྡན།
བཅུ་གཅིག་ལྡན། བཅུ་གསུམ་དེས་པར་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི། ཡིད་དང་ལྡན་ལ་དེས་གསུམ་ལྡན། །

བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ལས་གང་རུང་

ཞིག་ལྡན་པ་ལ་གཞན་གཉིས་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ་གསུམ་པོ་དེ་ངེས་ལྡན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། སེམས་མེད་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ན་ཡིད་དང་ཚེར་བ་བཏང་སྟོམས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོག་ཀྱང་མི་ལྡན་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེར་དེའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ནི་ལྡན་པར་མ་ངེས་ཏེ། འདོད་པ་ན་ལུས་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཅན་དུག་པོ་
དེ་དག་ནི་མ་ཐོབ་པ་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། འོང་བ་སོགས་གྱིས་ཉམས་
པ་དང་། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན་མི་ལྡན་ལ། ཡིད་མི་བདེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་དང་། དད་སོགས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལ་མི་ལྡན་ཅིང་གཟུགས་ན་པོ་མོ་དང་།
སྤྲུག་བསྐྲུལ་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྤྲུག་
བསྐྲུལ་གཉིས་མི་ལྡན་ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཡན་ཆད་གྱི་བཞི་པ་ལ་རིམ་
བཞིན་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་མི་ལྡན་ལ། ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་བྱིས་པ་ལ་ཟག་
མེད་རྣམས་མི་ལྡན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། །

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་གྱི་བྱིས་པ་རྣམས་རང་ས་ན་བདེ་བ་མེད་ཅིང་འོག་
སའི་བདེ་བ་སྤངས་ལ། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་ལ། འཕགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། གང་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་སྤྲུལ་གསུམ་དང་

བཅས་པའི་བཞི་དང་ལྷན་ནོ། །དེའང་བདེ་བ་སོགས་བཞི་ལྷན་ལ་ལུས་དང་མི་
ལྷན་པ་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་བདེ་བ་ཟག་མེད་ཐོབ་
ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་
པའོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་བཞི་དག་དང་ངེས་པར་ལྷན་པ་
ནི། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་སྤར་གྱི་གསུམ་དང་ལུས་ཏེ་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མིག་སོགས་ལྷན་ལ་ལྷ་དང་ལྷན། །ཡིད་བདེ་ལྷན་ཡང་།
མིག་སོགས་ལས་གང་རུང་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་ལྷ་དང་ངེས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་རང་དང་སྤར་བཤད་ཀྱི་བཞི་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བདེ་ལྷན་པ་ལ་ཡང་
ལྷ་དང་ངེས་པར་ལྷན་ཏེ། བཏང་སྒྲིམས་སྒོག་ཡིད་གསུམ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་
རང་དང་ལྷ་ལྷན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བྱིས་པ་གསུམ་པ་མ་
ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བདེ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ། ལུས་༼༡༥༥ན༽བདེ་ནི་དང་པོ་
མན་ཆད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བདེ་ནི་གསུམ་པའི་
བདེ་བ་ཡིན་པས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། འོག་མར་སྐྱེས་པ་
ཐམས་ཅད་ནི་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པར་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱི་གསུམ་
པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་དེར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་འོག་
མར་སྐྱེས་པ་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི།

སྤྱག་བསྐྱེལ་ལྟན། །བདུན་དང་།

འདོད་པའི་གང་ཟག་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ལྟན་པ་ལ་དབང་པོ་བདུན་ངེས་པར་ལྟན་
ཏེ། ལུས་དང་སྒོག་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། ཡིད་མི་བདེ་
ནི་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཡོད་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། ཚོར་བ་གཞན་དག་ནི་དག་
བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པར་ལྟན་པའི་བྱིར།

ལྟན་པ་ནི།

མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྟན། །བརྒྱད་དང་།

མོའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཏེ། སྤྱུ་མ་བདུན་རང་དང་བརྒྱད་
ལྟན་པའི་བྱིར། སོགས་པས་སྤར་གྱི་བདུན་དང་པོ་དབང་སྟེ་བརྒྱད་དང་། སྤར་
གྱི་བདུན་དང་། ཡིད་མི་བདེ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། དད་སོགས་ལྟ། བཏང་སྟོམས་
སྒོག་ཡིད་གསུམ་སྟེ། བརྒྱད་ལྟན་ནམས་སོ། །

སྤྱག་པ་ནི།

ཀྱན་གཤམ་ལྟན་པ་ཡི། །དབང་པོ་ལྟན་ལ་བརྒྱ་གཅིག་ལྟན། །

བདེན་བཞི་ཀྱན་མ་ལུས་པ་གཤམ་པ་ལ་ཀྱན་མ་ལུས་པར་གཤམ་པའི་དབང་པོ་དང་
མི་སློབ་ལམ་ཀྱན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་ལ་རེ་རེ་བརྒྱ་གཅིག་བརྒྱ་
གཅིག་ལྟན་ཏེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་སྒོག་དང་ཡིད་དང་

དང་སོགས་ལྟ་དང་རང་རང་བསྒྲུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་འཇམ་སྒྲིག་ལས། ཀྱུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
དང་དགྲ་བཙུམ་ཞུགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་ཐོབ་པ་སྤྱིད་པས། བསམ་
གཏན་གསུམ་མན་ཆད་ན་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་རིགས་ནའང་། བཞི་པ་
༼༡༥༥༽ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་ཀྱུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་
དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པར་མི་
འགྲུབ་སྟེ་རང་ས་ན་མེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགོ་བ་ནི། །ས་
འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་ས་འཕོས་པས་འོག་ས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྤངས་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་
གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་
གསུམ་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཐོབ་ལ། དེ་དག་ནི་ས་འཕོས་པས་
མི་གཏོང་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་འཕོས་པས་ཟག་བཅས་གཏོང་རྒྱུར་མ་བཤད་ལ།
ཟག་མེད་ནི། འཕགས་པ། འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤངས་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་བཤད་
མོད་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་སྤངས་པ་ནའང་ཞུགས་པ་དང་དབང་པོ་
རྟལ་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཟག་མེད་གཏོང་ཡང་འབྲས་བུ་དང་དབང་པོ་
ཚོན་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་

དང་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། གང་ལས་
ཆགས་བྲལ་བྱ་བྱིར་གང་། ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་ཐོབ། ཅིས་སོགས་
འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྒྲེས་པའི་
འཕགས་པ་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་དང་ལྷན་པས་ན་
གང་ཞིག་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྷན་
པར་གྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལའང་
དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་སྟངས་པོ། །

བདུན་པ་ནི།

ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྷན་ལ། །བརྒྱ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན། །
ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་བརྒྱ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
ཏེ། རང་ཉིད་དང་ཡིད་དང་སྒྲོག་དང་ལྷས་དབང་། །༡༥༥། །དང་ཡིད་མི་བདེ་
ལས་གཞན་ཚར་བ་བཞི་དང་དད་སོགས་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། འོ་ན་དབང་པོ་
འདི་ནི་འདོད་པར་སྒྲེས་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེར་ཕོ་མོའི་དབང་
པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་བརྒྱ་བཞི་ངེས་པར་ལྷན་དགོས་ཏེ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་
རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་སྒྲོམ་པ་དང་མཐོང་ལམ་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་ཞེན། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
བརྒྱ་བཞིར་མི་འབྱུང་ཏེ། ལྷ་ར་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལྷན་པའི་ཆོ་སྒྲོམ་
པ་སྐྱངས་ནས། སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་པ་དེས་བྱིས་ལམ་བསྒྲོམས་ཏེ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་

རྗེས་དབང་པོ་ཉམས་ཤིང་མཚན་གཉིས་སོགས་སུ་གྱུར་ན་མཚན་གཉིས་བྱང་
བས་སོ་ཐར་སྒོམ་པ་གཏོང་གི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནི་མི་གཏོང་བས། མཐོང་
ལམ་ཐོབ་པ་ལ་མཚན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འང་སྲིད་པས་ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་
མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་སོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་གྱི། ཐོབ་
ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག །འདོད་ཁམས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་
འཆི་བ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགགས་པས་འཆི་ཁར་སོ་
མོའི་དབང་པོ་འགག་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་དབང་པོ་བཅུ་གསུམ་
དང་ནི་ངེས་པར་ལྡན་གྱི། སོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་ལྡན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། མི་རིགས་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་མཐོང་ལམ་མི་
སྐྱེ་ཞིང་མཉམ་གཞག་དགེ་བ་སྦྱོར་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་གང་ཟག་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་གྱི། སོ་མོ་གཅིག་
ཁོ་ནའི་ངེས་པར་ལྡན་ཚུལ་ལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས། སོ་ལ་བརྩིས་ན་སོ་དབང་
དང་མི་ལྡན་ལ། མོ་ལ་བརྩིས་ན་སོ་དབང་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་གཉིས་ངེས་ལྡན་
དུ་མ་བརྩིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཆོར་དབང་བཞི་༼༡༩༧༽ཡང་དུས་གཅིག་ལ་
མངོན་གྱུར་མི་སྲིད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

**གཉིས་པ་ཅུང་ལྡན་ལ། དགེ་བ་མེད་པའི་ཅུང་ལྡན། གཟུགས་མེད་བྱིས་པའི་
ཅུང་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ནི།**

དགེ་མེད་ནང་ན་ཅུང་ལྡན་པ། །ལུས་ཚོར་སློག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། །
འདོད་པ་ན་དགེ་རྩ་ཆད་ནས་མེད་པ་འཆི་ཀ་མ་ནི། དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་གྱི་ནང་ན་
ཅུང་བར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། །ལུས་དང་ཚོར་བ་ལྡན་དང་སློག་དང་ཡིད་དབང་དང་
བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་སྟོམས་སློག་ཡིད་དགེ་རྩམས་དང་། །
གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། །བཏང་སྟོམས་
སློག་ཡིད་དགེ་བ་དད་སོགས་ལྡན་རྩམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིས།

གསུམ་པ་མང་ལྡན་ལ། སོ་སྤྱེ་དང་། འཕགས་པའི་མང་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

མང་པོར་ལྡན་ལ་བརྒྱ་དགུ་སྟེ། །དྲི་མ་མེད་རྩམས་མ་གཏོགས་སོ། །

མཚན་གཉིས།

གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་པོའི་ནང་ན་མང་པོར་ལྡན་པ་ལ་བརྒྱ་དགུ་དང་
ལྡན་པ་ཡོད་དེ། །དྲི་མེད་རྩམས་མ་གཏོགས་མཚན་གཉིས་དང་ལྡན་ལ་དབང་པོ་
ཚང་ཞིང་ཆགས་བཅས་དགེ་རྩ་མ་ཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ནི།

འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ། །མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །

འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་རྒྱན་ཞུགས་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་གུང་དབང་པོ་བཅུ་
དགུ་དང་ལྷན་པ་སྤྱིད་དེ། འཕགས་པ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྤྱིད་པས་མཚན་
གཅིག་མ་གཏོགས་ལ་དྲི་མེད་སྲ་ཕྱིའམ་ཐ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་
ལྷན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྷན་པས་
ཆགས་བཅས་སློས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། སློན་སྒྲུངས་ཀྱན་དགའི་སྒྲ་ཆོས་མི་ཕྲ་ཞིང་། འདིར་སྒྲུངས་
དད་པའི་བསིལ་ཟེར་མི་གཞོན་པ། །ཟབ་དོན་སྤྱོད་གྱི་སྒྲ་ལ་མི་དངང་
བར། །དབྱངས་ཅན་ངག་ལྷན་གང་གིས་ལེགས་པར་བཤད། །ཅིས་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་གྱི་སྒྱེ་ཚུལ་ལ། གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་སྒྱེ་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པར་སྒྱེ་བ། དགུ་དང་ལྷན་
པར་སྒྱེ་བ། བཅུ་དང་ལྷན་པར་སྒྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྒྲ་མེད་ཕྱ་རབ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད། །
འདོད་ཀྱི་ཨོན་ཀློང་ལམས་ན་ལུས་སོགས་གྱི་དབང་པོའི་རྩལ་མེད་པ་དང་སྒྲ་ཡི་
རྩལ་ཡང་མེད་པའི་གོང་བུ་རྒྱུང་མཐར་གྱུར་པ་སྒྲོ་ལ་ཆ་དང་ལྷན་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱ་
རབ་གྱི་རྩལ་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བརྒྱད་དང་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྒྱེ་སྟེ། འབྱུང་བ་
བཞི་དང་འབྱུང་གྱུར་བཞི་ལྷན་ཅིག་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྫས་དགུ་སྟེ།

ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྫས་དགུ་ལྡན་ཏེ། སྤར་གྱི་བརྒྱད་དང་རང་ཉིད་དང་དགུ་
ལྡན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི།

དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྫས་བརྒྱའོ།

དེའི་ཁར་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྡན་ན་རྫས་བརྒྱ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཁར་མིག་
སོགས་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། བསལས་པ་སྒྲོས་པས་ནི། ཆ་མེད་གཅིག་
ལུ་པ་འདུས་པར་མ་སྒྲུས་པ་བཀར་བའོ། །འདིར་ལྟར་དོགས་ཏེ། རྟུལ་རྫས་
བརྒྱད་ལྡན་ཅིག་སྟེ་བ་མིན་ཏེ། སྤ་སོགས་ལ་ཚུ་སོགས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་
ན། དྲེ་སྒྲུས་ཁབ་དང་སྤོང་བུའི་ཚོགས་ལ་རེག་པ་དང་། དྲེ་དང་ལན་ཚུའི་རོ་ལྟར་
དམིགས་མ་དམིགས་ནི་གས་ཆེ་ཆུང་ཡིན་གྱི། བམས་ཅད་ལ་ཆོང་བར་ཡོད་
དེ། འཛིན་སྤྱད་སྒྲིན་གཡོའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། རྒྱེན་དང་འབྲུད་ན་
ལྷགས་སོགས་ཀྱི་སྤ་བའང་གཤེར་སོགས་སྤ་སྤང་བ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དྲེ་
བཤད་ལས། བན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་མི་འདུག་པར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། ལས་ལས་
མངོན་ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ཀྱང་དོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཡོད་པར་ལས་ལས་ངེ་ལྟར་རྫས་སྤྱད་པོག་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་དོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
འདུས་པ་དང་སྒྲུམ་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། རྒྱེད་མེད་རྒྱུད་

རྣམས་སའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །ཁུ་ལ་ཡང་ཞིང་
 འདེགས་པ་དང་། བསྐྱའི་འདབ་མ་རྒྱས་པ་དང་ཁྱུ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་
 ལས། ས་དང་མེ་དང་རྒྱང་རྣམས་ཁྱའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་
 ནོ། །མེ་ལའང་མེ་ཕྱི་འདེགས་པ་དང་འདུས་པ་དང་གཡོ་བ་༼༡༩༠བ༽རྣམས་
 ཡོད་པ་ལས། ས་དང་རྒྱ་དང་རྒྱང་རྣམས་མེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་
 ནོ། །རྒྱང་ལའང་འདེགས་པ་དང་མི་འགྱུས་པ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྐྱམ་པར་
 བྱེད་པ་ཡོད་པ་ལས། ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་རྣམས་རྒྱང་གི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་
 འཇུག་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ལས་དང་ངོ་བོའི་བྱང་པར་ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་དངོས་པོ་གཞན་ལ་མི་བཟོས་པར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་
 ཡིན་ལ། བྱ་བ་ལ་བཟོས་ན་བཞག་དགོས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་
 ལས་ཏེན་ཅིང་འཛིན་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་སྤྱིན་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ནི་གཟུང་བྱ་
 བསྐྱ་བྱ་སྤྱིན་བྱ་དང་འཕེལ་བའམ་གཡོ་བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བཟོས་ནས་
 འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་བྱེ་སྐྱུ་ལྟར་ན། ངོ་བོ་ནི་དུས་གསུམ་པ་
 དང་ལས་ནི་ད་ལྟ་བས་བསྐྱུས་པ་ལ་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །མདོ་སྤེལ་ན་པེ། བྱེད་
 ལས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་བྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་
 ། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱིད་ཀྱང་དེས་འབྱུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་པས་སྤྱིད་པར་དབག་པར་
 རུས་ཀྱི། བྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱེན་དང་འཕྲད་ན་མངོན་སུམ་དུ་

འབྲུང་བ་ནི་དེ་དང་དེར་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་མེད་ཅིང་ས་བོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བམས་
ཅད་ཡོད་ལ། གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་མདོན་གྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་གྱིས་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གས་ཡོད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། རྩ་བ་བརྒྱད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱལ་གྱི་རྩ་བ་ལ་
རྩ་བ་སྲུ་བ་བྱུང་ངམ། སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རྩ་བ་ལ་རྩ་བ་སྲུ་གཟུང་། དང་པོ་ལྷར་ན་
དབྱིབས་ཀྱང་ཡོད་པས་གངས་ཉུང་བ་དང་། གཉིས་པ་ལྷར་ན་འབྱུང་བ་བཞི་
ཅར་རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་གངས་མང་བར་འབྱུར་རོ། ། ༡༡ བཞེ་ཞེ་ན།
མི་འབྱུར་ཏེ། འབྱུང་གྱུར་ནི་གཉིས་པ་ལྷར་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་ནི་དང་པོ་ལྷར་
ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅིང་དེ་ཉིད་གངས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རིགས་ལས་མི་
འདའ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྩ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྷན་ཅིག་གི་
དོན་ཡིན་ན་རྒྱལ་སྲ་རབ་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མིན་པར་འབྱུར་ལ། འོན་ཏེ་
འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་བུམ་པ་ལྷ་བུ་ལ་རྒྱལ་སྲན་
གངས་མེད་པ་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་སོགས་པར་མ་དེས་སོ་ཞེ་
ན། ཁ་ཅིག་འདིར་གོ་ས་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྲན་རྣམས་ཐོགས་
བཅས་སྲུ་བཤད་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་པ་ནི་

ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་དང་། རེག་
བྱའི་གོ་ས་ན་དྲི་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རིས་
མི་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་གོ་ས་
ན་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་
འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་ལ་ལྷན་ཅིག་གི་དོན་དུ་འདོད་མོད་ཀྱི། ལུས་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱལ་མང་པོ་རྣམས་ནི་རིས་པར་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ལ། བརྒྱད་
སོགས་ནི་རིས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

**གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་སྟེ་ཚུལ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།** སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རིས་ལྷན་ཅིག །ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཆོན་ཉིད་དང་། །

ཐོབ་པའམ།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་རིས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་སྟེ། སུན་ཚུན་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི། །སེམས་ནི་
ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་
ཅིག་འཇུག །ཅིས་འབྱུང་ངོ། །གང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་སྟེ། །༡༩༡༥། སོགས་བཞི་དང་རིས་པར་ལྷན་ཅིག་སྟེ་འོ། །དང་ཀྱང་
ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་ལྷ་སྤྱད་ཐོབ་བྱའི་

ཚམས་ལྟན་ཅིག་སྒྲེ་ལ། འདི་ནི་རང་དང་ལྟན་ཅིག་དུས་མཉམ་གྱི་ཐོབ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ལ་ལྷ་ཕྱིར་སྒྲེ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །འམ་ཞེས་པ་ནི་
རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་སྒྲེ་སྟེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྒྲེ་ཡང་འཐོབ་བྱ་
འགོག་པ་གཉིས་མི་སྒྲེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། གཞན་སྐད་དུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་
ལ་ཐོབ་པ་མིན་པར་བརྟན་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། སེམས་དང་མཚུངས་ལྟན་རྒྱས་པར་བཤད། མི་ལྟན་འདུ་བྱེད་
རྒྱས་པར་བཤད། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སེམས་བྱུང་རྣམ་ལྷ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་བྱིར། །

སེམས་བྱུང་ནི་སྟེ་ཚན་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ལ་སོགས་སྟེ་ཚན་ཐ་དད་
བར་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ས་མང་ལྷའི་དབྱེ་བ། སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་
ཡོད་པ། འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ། དག་བའི་ས་མང་པོ་བ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ས་
མང་པོ་བ། མི་དག་བའི་ས་མང་པོ་བ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་ས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རེག་དང་སྒྲོ་གོས་བྲན། །

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཚོར་དང་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ལས་ནི་ཟག་བཅས་

གྱི་སྒྲིབ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་ལ། ཟག་མེད་གྱི་ནི་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་
གོ། །སེམས་པ་ནི་གང་དག་ཡོད་ན་ཁབ་ལེན་ལྷགས་ལྟར་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་
ནས་སེམས་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་གཡོ་ཞིང་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་
གཞན་དུ་མི་གནས་གིང་། །བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ན། །བྱེད་དང་བཅས་
པར་སྒྲུང་བྱེད་པ། །སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་གྱི་ལས། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་སེམས་
པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ། །བྱེད་ལས་ནི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་དགེ་སོགས་གྱི་ལས་
༼༡༣༧༽ཀྱང་ནས་སྒྲོང་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་
བགད་ཟེན་ལ། །བྱེད་ལས་ནི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །འདུན་པ་ནི་ཞོར་
འདོད་པའི་ཚོང་པ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱེད་འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་
བའོ། །དབྱེ་ན། །འདས་པ་དང་འབྲུད་པ་དང་། །ད་ལྟ་བ་ལས་མི་འབྲལ་བ་དང་མ་
འོངས་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །རིག་པ་ནི་
ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་སྤྲུག་མི་སྤྲུག་བར་མའི་འགྱུར་བ་
བསྐྱེད་པ་སྟེ། །དབྱེ་ན་རིག་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ། །ལས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད་
པའོ། །སྒོ་བྱོས་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོགས་གྱི་ཚོས་རབ་ཏུ་
རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱིར། །དབྱེ་ན། །སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་བཞི་འཕམ། །རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མིན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་
པས་བསྐྱེད་པའི་གསུམ་མོ། །བྱེད་ལས་ནི་སོམ་ཉི་སྟོག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དན་

པ་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པ་སྟེ། དབྱེན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་
 སོ། །ལས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་དོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་
 ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་ར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་འཇུག་པ་སྟེ། དབྱེན། ཚུལ་
 བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་སོ། །ལས་ནི། མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་འོ། །ཞེས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་
 པ་འོ། །མོས་པ་ནི་འདོད་པ་ལམ་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དབྱེ་
 བ། ཡང་དག་དང་ལོག་པར་མོས་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་སློབ་དཔོན་སློབ་ཏན་
 གྱིས། མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ཡས་ཀྱི་ཚོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གྲུབ་པའི་
 མཐའ་ལས་འཕྲོགས་པར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོག་པར་བྱེད་
 པ་འོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དམིགས་པའི་བའི་རྩེ་ལ་སེམས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་༼༡༩༥༽ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱེན། འདོད་པའི་རྩེ་
 གཅིག་དང་གོང་མའི་ཉར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་དང་འཛིན་
 ཏེན་ལས་འདས་པའི་འོ། །ལས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་གཤམ་རབ་སྐྱེ་བའི་
 ཏེན་བྱེད་པ་འོ། །བརྒྱུ་པོ་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཐམས་
 ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་འབྱུང་ན་འདུན་པ་དང་
 མོས་པ་དང་བྱན་པ་དང་གཤམ་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བར་ཏལ་
 ལྷགས་ཅན་རྣམས་བརྩོན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁྱད་

ཅན་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱེ་སྤྱོད་འདོད་དོ། །

ཡང་སེམས་གཅིག་ལ་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་བཅུ་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་
འདུག་པ་ནི་རིགས་པའི་ཡུལ་དང་ཚུར་མཐོང་གི་ཤེས་པས་འབྱེད་པར་མི་རུས་
ཀྱང་ལུང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགོལ། སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་སྤྱོད་པས་དེ་ནི་རེ་ཞེག་རྒྱན་རྣམས་ལའང་ཡོངས་སུ་
བཅད་པར་དཀའ་ན་རྒྱད་ཅིག་མ་དག་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། རེ་ཞེག་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་
གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལའང་རོ་མང་པོ་ཁ་ཅིག་གི་རོའི་བྱད་པར་དབང་པོས་
བབྱུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ངེས་པ་བབྱུང་བར་དཀའ་ན་ཆོས་གང་དག་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་ཅིང་། སྒྲོས་བབྱུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱད་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་ན་
ཀྱང་འགོ་ལྟར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལའང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ལུང་ནི་བྲན་
ཉེར་འདི་ལྟར་ས་ཆེན་པོའི་ཆེས་ཆོས་བཅུ་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་
དང་རིག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་བྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་
འདོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ངི་
ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༼༡༩༩༽གཅིག་ཏུ་འདུས་ཀྱང་འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་
གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་པ་ནས་སེམས་

པའི་བར་དུ་གཞན་ནོ། །ཞེས་ས་མང་བརྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱང་རྒྱས་
ཐ་དད་ཡིན་པར་ཡང་བརྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྟོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཐེལ་ཡོད། །

རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཆོད་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགོ་ལ་འབྱུང་། །

དད་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་གྱི་དང་བ་
སྟེ། དབྱེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་ལ་དང་བ་དང་། བདེན་པ་བཞི་མ་སྤང་ཁིང་སྦྱབ་པར་འདོད་པའོ། །ལས་ནི་
འདུན་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དད་སོགས་དགོ་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་རྟེན་བསྟེན་མདོན་པར་འདོད་པས་གཅེས་སྤྲོས་སུ་བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་འཕམ་ཟག་
པ་དང་ཟག་པའི་གནས་ལ་སེམས་སྤང་བ་སྟེ། དབྱེ་ན། བསོད་ནམས་དང་ཐར་
པ་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་ཟག་མེད་གྱི་དགོ་བ་སྒྲོམ་པའི་བག་ཡོད་
དོ། །ལས་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་
རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བཟོད་
པའི་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། དབྱེ་ན། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྒྲོ་ལཱ་འི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
ལའོར་དུ་འབྱུང་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡིད་ཤེས་གྱི་ལའོར་དུ་བྱུང་བ་
གཉིས་སོ། །ཡང་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ལུས་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡང་བ་དང་། རྟེན་པ་
གསེར་གྱི་དོང་རྩེ་ཅི་བརྩེགས་པ་ལྟར་མཉམ་པ་སོགས་ལུས་ཉིད་དུ་ལས་སུ་རུང་

བཤོ། །ལུས་ལས་རུང་དེས་ནི་སེམས་ལས་རུང་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་འདིར་གྱིན་
 སྦྱངས་སུ་བཞག་སྟེ། དེ་དག་བྱེད་པ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལས་ནི་ཉོན་སྦྱོར་
 སོགས་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་ཚོར་བ་དང་ཚད་མེད་དང་འདུ་
 བྱེད་བཏང་སྟོམས་ལས་ཐ་མ་ནི་བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བར་ནལ་དུ་འདུག་པ་
 སྟེ། དབྱེ་ན། ཐོག་མར་རེས་འགའ་བྱིང་ཚོད་འབྱུང་བའི་༼༡༩༩༧༽མཉམ་པ་
 ཉིད་དང་། བར་དུ་དོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ནལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་
 མར་དོགས་པ་འང་མེད་པའི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་ཟག་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ། །ངོ་ཚ་གཤམ་དང་བྲེལ་ཡོད་ནི་འཆད་པར་འབྱུང་
 ལ། དེ་དག་གི་ལས་ནི་ཉེས་སྦྱོད་སྟོམ་པའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་གཉིས་ནི་ཉེར་ལེན་
 གྱི་ཡུང་པོ་ལ་ཞེན་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། དེ་
 ལ་མནར་སེམས་མེད་པ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་གཤམ་པ་གཏི་ལྷག་
 མེད་པ་ནི་གཤམ་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་འདིར་མ་བཟོད་དོ། །ལས་ནི་
 ཉེས་སྦྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའོ། །རྣམ་པར་མི་འཆོལ་ནི་སྦྱིང་བཙུང་བ་སྟེ། དབྱེ་
 བ། སེམས་ཅན་དང་ཚོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པའོ། །ལས་ནི་ཐོ་མི་འཚམས་
 པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ། དབྱེ་ན།
 གོ་ཆ་དང་སྦྱོར་བ་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །ལས་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
 པར་བྱེད་པའོ། །བརྩུ་པོ་འདི་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟག་ཏུ་དགེ་

སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་དད་པ་ནི་དགའ་བ་དང་སྙིང་བརྩེ་
གདུང་བ་ཡིན་པས་སེམས་གཅིག་གི་ལའོར་དུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་། ཡིད་བྱེད་རྩོལ་
བཅས་དང་བཏང་སྟོམས་རྩོལ་མེད་དང་འདོད་ཁམས་པ་རྣམ་གཡེང་དང་བཅས་
པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དུངས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། དེ་དག་གས་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་ཆ་གས་
ཀྱིས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མྱོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་ལྷགས་དང་ཤོད། །

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །

མྱོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས་མི་ཤེས་པར་མི་
གསལ་ཞིང་མྱོངས་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་ཅེས་རྣམ་གྲངས་སོ། །ལས་
ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བག་མེད་པ་
ནི་བག་ཡོད་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་དག་བ་མི་བསྐྱེད་ཞིང་ཟག་བཅས་ལ་སེམས་མི་
བསྐྱུང་བའོ། །༡༥༣།ལས་ནི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ། མི་དག་བ་
འཕེལ་བ་དང་དག་བ་འགྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །ལེ་ལོ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་
སྟོགས་དག་བ་ལ་སེམས་མདོན་པར་མི་སྦྱོར་བའོ། །དབྱེ་ན། བྱ་བ་རན་ཞེན་དང་
སྦྱིད་ལུག་དང་སྟོམས་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོའོ། །ལས་ནི་དག་བ་ལ་བར་དུ་
གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །མ་དད་པ་ནི་དད་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སེམས་མ་དང་
བའོ། །ལས་ནི་ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ལྷགས་པ་ནི་ལུས་སེམས་ལྷི་ཞིང་

དམིགས་པ་མི་གསལ་བས་སྒོང་སྒོང་པོར་གྱུར་པའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་
བའོ། །དབྱེན། སྒོ་ལྗེ་རྣམ་གཤམ་དང་ཡིད་གཤམ་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་གཉིས་
སོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །ཁྲིད་པ་
ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འསྐྱོབ་པའོ། །ལས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་
བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའོ། །དུག་པོ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་བོ། །

འོ་ན་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་སྐྱགས་པ་ལས་གཞན་ལྔ་དང་བརྗེད་ངས་
དང་རྣམ་གཡང་དང་གཤམ་བཞིན་མིན་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་
ལོག་པར་མོས་པ་སྟེ་བཅུ་འབྱུང་བའི་འདྲིར་ལྔ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེན། གྱེ་སྒྲུས་
སྐྱགས་པ་གཙོད་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་མངོན་པར་མ་སྒྲོས་
ལ། བརྗེད་ངས་སོགས་ནི་བྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་བརྗེད་
ངས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་རྣམ་གཡང་དང་
། གཤམ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཚུལ་མིན་
ཡིད་བྱེད་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་འདྲིར་མ་སྒྲོས་ཞེས་
འདོད་ཅིང་། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་སྐྱགས་པ་འང་ཁྲིད་པ་དང་འབྲ་བར་ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་མི་མཐུན་པས་༼༡༩༧༽འདྲིར་སྒྲོས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

མི་དགེ་ལ་ནི་བྲེལ་མེད་དང་། རྩོམ་མེད་པའོ། །
མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བྲེལ་མེད་དང་ངོ་ཚ་མེད་
པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་འོག་ནས་འཆད་ལ། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །

ལྷ་པ་ནི།

ཁྲོ་བ་དང་། །ཁོ་ན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །
ཕྲག་དོག་འཆིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། །སྦྱ་དང་སྒྲགས་དང་ནུམ་འཆེན་ནི། །
ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་ས་པ་ནུམས། །
ཁྲོ་བ་ནི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སོགས་ལ་སེམས་ཁོངས་ནས་འབྱུགས་
པའོ། །ལས་ནི་ཐོ་འཚམས་པའོ། །འཁོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་བྲོས་པའི་འོག་ཏུ་མདུད་
བར་འཛིན་པའོ། །ལས་ནི་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །གཡོ་ནི་ཉེས་པ་ཁས་
མི་ལེན་པའི་སེམས་གྲུ་གྲུ་བའོ། །ལས་ནི་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་
བར་དུ་གཅོད་བར་བྱེད་པའོ། །ཕྲག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་
པའོ། །ལས་ནི་སློ་མི་བདེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འཆིག་པ་ནི་སྤྲིག་པ་ལ་མདོན་
བར་དམ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། འཆིག་པ་སྤྲིག་ལ་ཞེན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར་རོ། །ལས་ནི་ངག་གི་ཆིག་བརྒྱུད་པོར་ཞེར་འདེབས་པའི་ཉེས་སྦྱོད་བསྦྱིད་པ་
དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། བསོད་ནམས་མིན་པ་འཕེལ་བར་
བྱེད་པའོ། །འཆབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྤྱད་ཅིང་གསང་བར་བྱེད་པའོ། །ལས་ནི་འགྱོད་

པ་དང་བཅས་གིང་བདེ་བར་རིག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །སེར་སྣ་ནི་
 ཚས་དང་བཟང་བཟང་མཁས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་ལ་མི་
 གཏོང་བའོ། །ལས་ནི་ཡོ་བྱད་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །སྐྱུ་ནི་རྟེན་བཀྱར་ལ་
 སོགས་ལ་ཆགས་ནས་རང་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་བཅོས་པའོ། །ལས་
 ནི་ལོག་འཚོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་ལོག་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། དབྱེ་
 བ། བད་མེད་པ་དང་ལང་ཚོ་དང་གསོན་པ་དང་རིགས་དང་གཟུགས་དང་དབང་
 ལྷག་དང་ཐོས་པས་རྒྱགས་པའོ། །ལས་ནི་བླ་མ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་
 བྱེད་པའོ། །རྣམ་འཚོ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ། བར་འདོད་
 པའོ། །ལས་ནི་ཐོ་འཚམས་པར་བྱེད་པའོ། །བཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་ཆུང་
 རུའི་ས་པ་རྣམས་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཅུ་ཉོན་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་
 པ་དང་སྤང་བྱ་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་
 མཆུངས་པར་ལྡན་པས་མཆུངས་ལྡན་གྲོགས་དང་སྤང་བྱ་རིས་དང་འབྱུང་ས་རྟེན་
 ཀྱི་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྲེ་ཚན་དེ་ལྟ་ལ་སེམས་བྱུང་སོ་བརྒྱད་འབྱུང་
 ལ། དེར་མ་ངས་པ་ནི། གང་སྤེལ་དང་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཀ་ལས། རྟོག་དང་
 དབྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་སྤོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །ར་རྒྱལ་ཐེ་
 ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངས་པ་མིན་པར་བཤད། །ཅེས་སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་
 ཏུ་བཤད་པ་འདིར་མ་སྒྲོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མ་བཤད་ཀྱང་དོན་གྱི་གོ་བ་ལ་དགོངས་

ཏེ། དེས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དེས་པར་བྱགས་ལ་གོ་བའི་
 བྱིར། མ་དེས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཞིག་སྡེ་ཚན་དང་པོ་བཞིར་ནི་མ་དེས་ཏེ། དེས་པ་
 ལྟར་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་དག་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་མི་དག་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་དེས་པའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུའི་
 ས་པའང་མིན་ཏེ་རྟོག་དཔྱད་ལ་དེར་འཛོག་བྱེད་གསུམ་ཅར་དང་འགྲོད་པ་དང་
 པོ་དང་གཉིད་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཆགས་སྒྲུང་ལ་ཐ་མ་གཉིས་དང་རྒྱལ་དང་
 ཐེ་ཚོམ་ལ་བར་མ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གསུམ་མ་ཚང་བའི་བྱིར། རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས། བརྒྱད་མ་དེས་པར་བཤད་པ་
 འདི་ནི་རྣམ་མི་འོང་ངོ་། །ལྟ་བ་དག་ཀྱང་ཅིའི་བྱིར་མ་དེས་པ་ཡིན་པར་མི་འདོད་
 དེ་ཞེས་ལྟ་བ་ཡང་མ་དེས་པར་འདྲེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བྱུང་ཞེ་བདུན་
 དུ་འཛོག་གོ། །འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་ནི་མ་དེས་པར་མི་སྤྱད་དེ། ལྟ་བ་ས་མང་པོར་
 བཤད་པའི་བྱིར་རམ། རྩ་སྟོན་༼༡༩༥༽མིན་པའི་བྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། །

མདོན་པ་གོང་མར་སེམས་བྱུང་ར་གཅིག་གསུངས་ལ། འདིར་ཞེ་དྲུག་ཏུ་
 བསྟུ་བ་ཅི་ཞེ་ན། གོང་མའི་ལྟ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་རྩ་སྟོན་གྱི་གྲངས་སུ་མ་
 བསྟུས་ཏེ། དག་བའི་ནང་གི་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་ཕྱ་ཉོན་ནང་གི་ལྟ་བ་དང་ཉེ་
 ཉོན་ནང་གི་ཤེས་བཞིན་མིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་ལ། ཉེ་
 ཉོན་གྱི་རྣམ་གཡང་ནི་ཉིང་ངེ་འཛོན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་ཤིང་། བརྗེད་ངས་ནི་དྲན་

པ་ལ་བཏགས་པའི་བྱིར། སྤེ་པ་གཞན་ནི་ལྷ་བརྩུ་ཙ་གཅིག་ལས་ཚོར་པ་ལ་
སོགས་ཀྱན་འགོ་ལ། འདུན་སོགས་ཡུལ་ངེས་ལྷ་དང་བརྩུ་གཅིག་དག་བའི་ནང་
ནས་དད་པ་དང་གིན་སྦྱངས་དང་ངོ་ཚ་གེས་པ་དང་བྲེལ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ་བདུན་དང་ལྷ་བ་མ་
གཏོགས་ཙ་ཉོན་ལྷ་སྤྲེ་ནི་ཤུ་ཙ་གཉིས་རྩ་ས་ཡོད་དང་། དག་བའི་ནང་ནས་གཏི་
མུག་མེད་པ་གེས་རབ་དང་། བག་ཡོད་དང་བཏང་སྟོམས་ཙ་བ་གསུམ་དང་
བརྩོན་འགྲུས་དང་རྣམ་པར་མི་འཆོལ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་ལྷ་བ་རྣམས་གེས་རབ་
ལ་བཏགས་པ་དང་། ཉེ་ཉོན་གྱི་ནང་ནས་ཁོ་དང་ལམོན་འཛིན་སྤྲུག་དོག་འཆིག་
པ་དང་རྣམ་འཆོལ་ལྷ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་། སེར་སྤྲ་དང་རྒྱགས་པ་དང་ཚོད་པ་གསུམ་ནི་
འདོད་ཆགས་དང་། འཆབ་སྤྲུགས་མ་དད་བརྗེད་ངས་ལེ་ལོ་ལྷ་ནི་གཏི་མུག་དང་
། གེས་བཞིན་མིན་པ་ལྷ་བ་རྣམས་དང་། གཡོ་སྦྱུ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་
དང་ངོ་ཚ་བྲེལ་མེད་བག་མེད་རྣམ་གཡང་བཞི་ནི་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་ཀྱན་ལ་ཅི་
རིགས་པར་བཏགས་ལ། གཞན་འགྱུར་བཞི་ལས་འགྱོད་གཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་
ནི་གཏི་མུག་དང་། དག་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་དག་དང་ལུང་མ་བསྟན་
པའི་སེམས་བྱུང་དུ་ཅི་རིགས་པར་བཏགས་ལ། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་ནི་སེམས་པ་
དང་གེས་རབ་གྱི་ཆར་གཏོགས་པས་ནི་༼༡༩༩༩༽ཤུ་ཙ་དགྲ་བཏགས་ཡོད་དུ་
འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ། འདོད་སེམས་
གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ། ཁམས་གོང་ན་གང་ཡོད་པའོ། །དང་
པོ་ལ། དག་སེམས་གྱི། མི་དག་བའི་སེམས་གྱི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གྱི་
འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པ། གཉིད་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱར་
བཏང་བ་དང་། དམིགས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པའི་དག་བའི་སེམས་ལ་ནི། རྟོག་དང་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །

སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །

འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་དག་བའི་སེམས་ལ་ནི་འཁོར་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་
ཙ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། སྡེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་དེའི་ཁར་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་
བཅས་པའི་བྱིར། སྡེ་ཚན་གྱི་མ་གསུམ་དང་མ་ངེས་པའི་ཆགས་སྣང་ར་རྒྱལ་ཐེ་
ཆོམ་རྣམས་ནི་དག་སེམས་ཡིན་པས་མི་འབྱུང་ལ། འགྱོད་གཉིད་ངེས་འགའ་
འབྱུང་ཡང་མ་ངེས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་རིགས་བསྐྱེ་བར་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལ་ལ་དག་རྒྱ་འགྱོད་པ་བསྟན། །

ཡང་འདོད་པའི་དག་སེམས་འགའ་ཞིག་གི་འཁོར་དུ་ཉེར་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ལ་
ལ་དག་རྒྱ་འགྱོད་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཉེ། གང་ལ་དག་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་དག་
བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་དག་གིས་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། ལས་ནི་སེམས་

གནས་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའོ། །འགྱོད་ཚུལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་མི་དགེ་
བའོ། །འགྱོད་པ་འདི་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ངེས་པར་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བས་
ལུང་མ་བསྟན་ནི་མེད་པར་ཁ་ཆེ་བ་དག་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པ་ནི་དེ་ཡོད་པར་
འདོད་དེ། ངས་མ་ཞུ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་བས་བོས་ཞེས་པའམ་རྩིག་པ་དེ་ལ་རི་མོ་མ་
བྲིས་སོ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཟེང་རོ། །འོ་ན་དགེ་མི་དགེ་མ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་
ནི་འགྱོད་པ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ངན་བྱས་སུ་སྤང་བ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྒོ་དེའི་ཡུལ་ན་ངན་བྱས་སུ་
སྤང་སྟེ། ༼༡༥༥༽ གཞན་ཞིག་ལ་བྲིན་བཅོལ་བ་མ་བྱས་ན་བདག་གིས་ནི་མ་
ལེགས་པ་བྱས་སོ་ཞེས་འགྱོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པ་ནི།

མི་དགེ་བ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །

ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སྐྱེས་དང་། འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །

མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་
མཚུངས་ལྡན་ལའང་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ་སྟེ་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་
བཞི་པ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ཉིད་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་ཀྱི་རྫས་གཞན་
དུ་མེད་དོ། །མ་ངེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཆགས་སྤང་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་བཞི་དང་ཁྲོ་

སོགས་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་དང་མི་དགེ་བའི་འགྲོད་པ་དང་བཅས་
པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ནི་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྤར་གྱི་ཉི་ཤུ་དང་
འདོད་ཆགས་སོགས་རང་རང་རེ་རེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་སོགས་
བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་གྱི། ཙུ་ཉོན་
གཞན་དང་དེ་དག་ན་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་ལ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པའི་ས་པར་བགྱངས་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ། སྒྲིབ་
ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྒྲིབས་ལ་བཙོ་བརྒྱད།

འཛིག་མཐར་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་དང་ལྟན་པ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
ལ་ནི་སེམས་བྱུང་བཙོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སྟེ་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་མ་
ངེས་པའི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བརྒྱ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །

བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཞན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལ་
སེམས་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་བ་དག་ཏུ་འདོད་དེ། ས་མང་པོ་པའི་ཁར་རྟོག་
དབྱེད་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི།

གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བྱིར། གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྒྲན་ནོ། །
གཉིད་ནི་དགོ་༼༡༩༩༽ན་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྒྲན་གྱི་སེམས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་
དག་ལ་གཉིད་བསྒྲན་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དེ་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བར་བྱུང་བའི་
བྱིར། དེ་ལྟར་སྒྱུར་ན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། གཉིད་དང་བཅས་པའི་དགོ་སེམས་
ལ། ཁྱོད་དང་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་ཤུ་
གསུམ། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྒྲན། གཉིད་བཅས་མི་དགོ་མ་འདྲེས་དང་།
ལྟ་དང་ལྟན་ལ་འང་ཉི་ཤུ་གཅིག །ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྱོ་སོགས་དང་། །འགྱོད་
པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིས། །སྒྲིབ་ལ་བཅུ་དགུ་ལུང་མ་བསྒྲན། །གཞན་ལ་བཅུ་
གསུམ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་སོ། །གཉིད་ནི་རྒྱ་ཉམ་ཆུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་ལུས་
ལྷི་བ་དང་ལུན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཁ་བས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
ལུས་འཛིན་མི་རྣམས་པར་འདུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་སེམས་སྤྱད་པའོ། །ལས་
ནི་བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མ་ན་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་
དང་། གཉིས་པ་ཡན་ལ་གང་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་ཙམ་ཁྱད་
གཉིས་ན་གང་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །

འདོད་པའི་མཚུངས་ལྡན་བཤད་པ་དེ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་ཆོས་
ཅན། འགྲོད་གཉིད་དང་། མི་དག་སེམས་བྱང་མ་ངེས་པའི་ཁོང་བྲོ་དང་མི་དག་
བའི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་གཉིས་དང་གཡོ་སྒྱུ་རྒྱགས་པ་གསུམ་ལས་མ་
གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་རྒྱང་དུ་འཇུག་པ་བདུན་པོ་རྣམས་མེད་དེ། འགྲོད་པ་ནི་
ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་དེར་རྒྱད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྟན་པས་
གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་ལ། གཉིད་མི་དག་བ་ནི་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་དག་བ་དང་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་གཉིད་ཀྱང་སེམས་མངོན་པར་
སྤྱད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་(༡) ༥༧བ་ཀྱི་དག་སེམས་
བསྐྱུས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། གཞན་མི་དག་བ་ནི་མི་དག་བ་ཉིད་
ཀྱིས་དེར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་དང་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པ་ལས་གཡོ་སྒྱུ་རྒྱགས་གསུམ་མ་ངེས་པ་བརྒྱད་
ལས། རྟོག་དཔྱེད་འདོད་ཆགས་ར་རྒྱལ་ཐེ་ཆོས་རྣམས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་དེར་
དག་བ་དང་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དག་སེམས་ལ། རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། །སེམས་ལས་བྱང་བ་ནི་བྱ་གཉིས། །སྐྱིབ་པའི་སེམས་ནི་མ་འདྲེས་དང་
། །ལྟ་དང་ལྟན་ལའང་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་། །ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་གཡོ་གསུམ་
ལ། །མཚུངས་ལྡན་བཙུ་དགྲ་ལུང་མ་བརྟན། །གཞན་ལ་བཙུ་གཉིས་དག་ཏུ་

འདོད། །ཅེས་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ན་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་བ་
རྣམས་མེད་པར་མ་ཟད་རྟོག་པའང་མེད་དེ། དེར་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དེས་
བསྐྱས་ཀྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱད་ཅན་ན་དཔྱོད་པ་མ་གཏོགས་པས་དགོ་སེམས་
སོགས་ལ་ཉེར་གཅིག་དང་བཅུ་བདུན་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།

དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། །

དང་པོའི་བྱད་ཅན་དེ་ཡི་གོང་བསམ་གཏན་གཉིས་ནས་སྤྱིད་རྩེའི་བར་ནི་དཔྱོད་
པ་མེད་དེ། དེའི་ས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་གི་སྒྲས་གཡོ་སྒྱུ་ཡང་མེད་
དེ། གསུང་རབ་ལས་གང་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་དང་དགོ་
སྒྱོང་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དང་བདུད་དང་ཆོངས་པའི་གཙོ་
འཁོར་ཏེ། གཙོ་འཁོར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ན་གཡོ་སྒྱུ་ཡོད་ཀྱི།
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་གཙོ་འཁོར་འབྲེལ་པ་མེད་དེ་ཞེས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །༡༩༥༩། དེས་ན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགོ་སེམས་ལ་ཉེ་གྲུ་མ་
འདྲེས་པའི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ལྷ་དང་ལྷན་པ་ལ་བཅུ་

དུག །ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་མཚུངས་ལྡན་ལ་བརྒྱབ་དུན། མ་
བསྐྱིབས་ལུང་མ་བརྟན་ལ་བརྒྱུའོ། །

གསུམ་པ་འབྲམ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད་ལ། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་
པར། དགའ་གུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ད་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་
པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མ་གུས་རོ་ཆ་མེད་ཁྲེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཛིགས་མི་ལྟ། །

རོ་ཆ་མེད་པ་ནི་མ་གུས་པ་ཉིད་ལ་འཛོག་སྟེ། གང་ལ་མི་གུས་ཞེ་ན། རང་གཞན་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སྒྲུ་མ་སོགས་ལ་ལུས་དག་གིས་བཀྲུར་སྟེ་མི་བྱེད་
ཅིང་ཡིད་ཀྱི་འཛིགས་པ་འམ་བག་ཆ་བས་དབང་བསྐྱར་བ་མེད་པ་ཅན་ཀྱི་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིར་རོ། །ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་འཛིགས་པར་མི་བལྟ་བ་སྟེ་གང་
ལ་མི་འཛིགས་ཞེ་ན། རྟོག་གཅོད་སོགས་དམ་པས་སྒྲུད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
བརྗོད་མི་རུང་བ་གང་ལ་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་མི་བལྟ་བར་མི་དགེ་བ་
ལ་འཛོམ་ཞིང་བག་འཁུམས་མེད་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་མི་འཛིགས་པར་བལྟ་ན་ཤེས་རབ་དང་འཛིགས་པར་མི་བལྟ་ན་མ་དེག་པར་
འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་སྟེ།
འདོད་ལ། སྟེ་པ་གཞན་ནི་བདག་གཞན་ལ་བལྟོས་ནས་སྟིག་པ་ལ་མི་འཛོམ་
པར་འཇུག་པ་ནི་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་དག་ལས་

བསྐྱོག་པ་ནི་ངོ་ཚ་གཤམ་པ་དང་སྤེལ་ཡོད་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཁམས་གང་ན་ཡོད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི།

དགའ་དང་གུས་ཉིད་ངོ་ཚ་གཤམ། །

དགའ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དད་པ་ཡིན་ལ། གུས་པ་ནི་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀུར་བའི་ངོ་ཚ་གཤམ་པ་འོ། །དད་པ་དང་གུས་པ་འདི་ལའང་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཆར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མུ་

༼༡༣༧༽བཞིར་བཞག་སྟེ། དད་ཀྱང་དགའ་བ་མིན་པ་སྟུག་ཀྱན་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྟེད་བཅས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། གསུམ་པ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་འདི་དད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ཆོར་སོགས་ལྟ་བུ་འོ། །གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་འདི་མུ་དང་པོ་ནི་རང་གི་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་སྟོབ་མ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ་འོ། །མུ་གཉིས་པ་ནི་རང་གི་སྤྲ་མ་མིན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་འདི་སྤྲ་མ་ལ་གུས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །གསུམ་པ་ནི་རང་གི་སྤྲ་མ་ལ་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །བཞི་པ་ནི་འབྲེལ་དང་ཡོན་ཏན་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་པ་འདི་སྟེ་བོ་ལ་དགའ་གུས་མེད་པ་འོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་དད་པ་དང་གུས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་བཀུར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་དགའ་བ་དང་འཛེམ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དགའ་བ་དང་ངོ་ཚ་གཤམ་པ་ཡིན་གྱི། དད་པ་དང་གུས་པ་ཉིད་ནི་དགའ་བ་དང་ངོ་ཚ་གཤམ་པ་མིན་པར་

བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན། །

དད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི་སྦྱིར་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཚུས་
ལ་དམིགས་པའི་དགའ་གྲུས་དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ན་
ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མེད་དེ། དགའ་གྲུས་ཀྱི་རྟེན་སློབ་དཔོན་
མེད། དགའ་བའི་རྟེན་སློབ་སོགས་མེད། དགའ་གྲུས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལུས་ངག་གི་
ལས་དག་པ་དང་འདྲིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྩེད་ཞིབ་ཉིད། །

རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་ནི་ཐ་དད་དེ། དོན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་དང་བྱུང་པར་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་རྩེད་བ་དང་ཞིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱི་
ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་
པའོ། །འོ་ན་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཅུང་རིམ་ལྡན་འབྱུང་ཞེ་ན། འབྱུང་
རུང་རྟེ། རྟོག་པས་ཉ་ཅང་སེམས་ཞིབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་དཔྱོད་པས་ཉ་ཅང་
སེམས་རྩེད་བར་ཡང་མི་བྱེད་པར་གཅིག་ཅུང་། ༡༩ རོ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་གང་མོར་བརྟུག་པའི་མར་ལ་ཉི་མ་སོག་པ་གཅིག་ཅུང་གང་དྲོ་
གཉིས་ཀ་བརྟུབ་པ་བཞིན། དེ་ལྟར་མིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་

པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཆོག་ཅིག་མེད་པའི་བྱིར་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་ན་རྟོག་དཔྱད་སྤྱི་ཕྱི་འདི་བར་དུ་ཡོད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། བལྟོས་ས་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞིབ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་
 སེམས་གཅིག་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཡུལ་གཅིག་
 ལ་བལྟོས་ནས་ཕྱིར་ཞིབ་རྣམ་པ་འགལ་བའི་བྱིར། འོ་ན་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། ཡིད་
 ཤེས་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཆོལ་བ་ནི་རྟོག་པ་དང་། བྱད་པར་འཆོལ་
 བ་ནི་དཔྱད་པར་གྱུབ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་དག་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བརྟགས་ཤིང་དབྱད་ན་ཆོག་ཏུ་སྒྲུབ། མ་བརྟགས་མ་དབྱད་
 པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དོན་དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་
 ལག་ལྟར་བཤད་པ་ཡང་རྒྱན་ལ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་
 ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་ཏེ་འདི་ལྟར་སེམས་པ་དང་ཤེས་
 རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཀྱན་ཏུ་འཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་སོ་སོར་ངེས་
 པར་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་འདི་དག་
 ལས་གང་ནི་སྒྲ་སྒྲམ་པ་དང་འདི་ནི་སྒྲ་ལོ་སྒྲམ་དུ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
 གང་བ་སྟེལ་འཆད་དོ། །མདོར་ན་རྟོག་དཔྱད་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
 པོར་བཞག་པ་ནི། འདོད་པར་སྒྲོ་བུ་ཀའི་རྣམ་ཤེས་དང་། དང་པོར་མིག་དང་ན་
 བའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས། སྒྲོ་བུའི་ཤེས་པས་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་དུག་ཡིད་གྱིས་

རྟོག་དཔྱད་ཁ་ཕྱིར་བལྟ་བས་མཚན་མར་ཆེར་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་ལ། དེ་ཡན་དུ་
དུག་པའི་ཡིད་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཁ་ཕྱིར་༼༡༽མཇུག་
བལྟ་བའི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་རྣམ་གཤེད་གི་འཇུག་པ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལས་གཞན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནའང་མཉམ་གཞག་གིས་དུས་མིན་པར་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་པ་ཞིག་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་
བྱེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོམ་པའི་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པའང་ཡོད་ཅིང་། བདག་གིར་
སྐྱེའོ་ཞེས་སོགས་རྟོག་དཔྱད་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོ་ལཱ་འེམས་པའི་ཡུལ་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་
པ་ནི་མེད་ལ། འདོད་པར་ཡང་མན་ངག་གིས་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་ཁ་
ནང་ཁོ་ནར་སྟོགས་པ་ལའང་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ཁོ་བོའི་རྗེ་བརྩམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་མཉན་པ་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་གསང་
བའི་མན་ངག་ལས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དཔྱད་ལས་འདས་
པའི་སར་བཞག་སྟེ། དེར་སྒྲོ་ལཱ་འེམས་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་སོགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་བྱབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཉིས་
པ་ཡན་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་འཕགས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་
རྗེས་སུ་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པར་བྱེད་པའང་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པ་ཐོབ་ཆེད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལས་རྟོག་པ་དང་
དབྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཏེ་མཁས་པར་བྱེད་
དགོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

བཞི་པ་ནི།

ང་ཀླུ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཚོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །

སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་འོ། །

ང་ཀླུ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་ཐ་དད་དེ། ང་ཀླུ་ནི་པ་རོ་ལ་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་
བའི་བྱེད་པར་བརྟགས་ནས་བདག་ནི་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་དང་ལྷན་ནོ་
ཞེས་སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད་ཅིང་མཐོང་སྤངས་སུ་ངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ལ་ཆགས་པའི་
༼༡༩༠ན༽སེམས་མི་འབྲེལ་ཞིང་འཆུམས་པའི་ངང་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཟད་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ང་ཀླུ་ལ་དབྱེན་བདུན་དུ་ཡོད་ཅིང་། ལས་ནི་སྒྲ་མ་སོགས་
རྣམས་ལ་མི་གྲུས་པ་དང་ཡང་མིད་སྟུག་བསྐྱུལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་
པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་རིགས་སོགས་ལ་ཆགས་ནས་
སེམས་དག་བ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་ནི་གཏུགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་ལ། སློབ་དཔོན་
ཁ་ཅིག་ནི། རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡིད་དགའ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྱེ་སྒྲ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། ཡིད་དགའ་བ་བསམ་

གཏན་གསུམ་པ་ནས་མེད་ལ་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དབྱེ་བ་ནི་རི་སྐད་དུ། རིགས་དང་གཞུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཚོ་དང་
། །དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱགས་པ་དག་བཞིན་གཟིགས། །ཞེས་རྣམ་པ་ལྟར་བཤད་
དོ། །

**བཞི་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ལ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། སེམས་
ལྷུང་གི་འབྲུ་མཚུངས་སོ། །དང་པོ་ནི།**

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག །

མདོ་ལས། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་གཅིག་མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དག་མི་དག་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པས་སེམས་དང་།
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་
རྣམ་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེ་སྒྲུ་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་དག་མི་
དགའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ན་ཡིད་དང་།
རྟེན་པར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ནི་སེམས་
དང་འདས་པ་ནི་ཡིད་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡང་ཁམས་
དང་སྒྲིམ་ཆེད་སྤང་པོར་བསྟན་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒྲི་
མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པ་ནི་
སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་འཇུག་ཤེས་གསུམ་

༼༡༧༠བ༽ལ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །

མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འདྲ་རྣམས་པ་ལྟ། །

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་པ་ལྟས་མཚུངས་

ཏེ། དབང་པོ་དྲུག་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་

དྲུག་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་

པ་འཛིན་སྟངས་དང་བཅས་པ་དང་། འང་ཞེས་པས་དུས་དང་རྒྱས་དང་བཅས་

པར་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིང་།

སྒྲུལ་པ། བདེ་ཆེན་འཆར་བའི་སྒྲུ་དབྱངས་སྟོན་པོ་ནི། །བྲུབ་པའི་རིག་

འཛིན་བྱ་མོས་སྒྲུངས་པ་དེ། །དཔལ་ལྡན་དབྱངས་ཅན་མགྱིན་པར་ཐོས་པའི་

མཐུས། །རང་སྒྲོར་ཇི་སྟེད་མཁྱེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། །རང་གིས་སྒྲུས་ཆོ་འཛིགས་

མེད་གད་མོ་ཡང་། །ཤེས་བྱའི་ཁོངས་འདིར་ཅི་ཡང་བསྒྲགས་པ་སྟུམ། །བདེར་

ག་ཤེགས་ཀླའི་ཕྱིན་ལས་དབང་པོ་ནི། །དམ་ཆོས་བདུད་རྩིར་ཁྱེད་པ་འབྱུངས་པ་

ལས། །ཤེས་བྱའི་སྟེང་གི་རབ་རིབ་ཀྱིན་བྲལ་ཏེ། །ཡང་དག་དོན་མཐོང་མིག་

གང་འདིར་ཡ་མཚན། །ཅིས་སོ། །

གཉིས་པ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ། བསྟན། བཤད། ཆོས་གྱི་བྱེད་པར་གཞན་
བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་ལྷན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་། །

འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཐུག་པ་དང་། སློག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི། །

མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །

མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་བརྒྱ་བཞི་སྟེ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་དང་སྐལ་མཉམ་
དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཐུག་
དག་གཉིས་དང་སློག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི་མིང་གི་ཆོགས་དང་ལ་
སོགས་པས་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་དང་། ཡང་གི་སྒྲས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
དང་ཆུད་མི་ཟ་བའི་རྣམས་ཀྱང་སྟེད་དོ། །འདི་དག་ལ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་
བྱ་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཡུང་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཐོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཐོབ་མ་ཐོབ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ།
སྟོམས་འཐུག། སློག། མཚན་ཉིད། མིང་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། རོ་པོ་རོས་བབུང་བ་དང་། ཀྱུ་ལྟ་ཏེ་གང་གི་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་པར་གྱི་
ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྷན་པའོ། །

ཐོབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གསར་དུ་རྟེན་པ་དང་རྒྱན་ལྷན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།

གསར་རྟེན་ལ་སྒར་མ་ཐོབ་ལས་རྟེན་པ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་དང་
སྒར་ཐོབ་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་བསམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་གསར་རྟེན་གཉིས་དང་
། དེ་ཐོབ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷན་པ་གཉིས་དང་། སོ་སྐྱེ་
ལ་སྤྱི་ཅེ་ཉོན་མོངས་ཡེ་ལྷན་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་ནམས་ཀྱི་ལོ། །

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འདུས་བྱས་
ནམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
དུ་མ་གཏོགས་པ་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་དང་ལོ་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་མིན་ཏེ། གཞན་
གྱི་ཆོས་ནི་གཞན་གྱིས་ཐོབ་ན་སྐྱེ་འཕགས་སོགས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་
དང་། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་
ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་སོགས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་པན་གཞོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནག་པོ་དང་སྐྱེ་བོར་འགྱུར་
བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འགོག་གཉིས་ཀྱི། །

རྒྱུན་དུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་

གྱི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དུ་ཐོབ་པར་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་མངོན་པར། ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་དང་སུ་ཞིག་ལྷན་ཅེན། སྤྲུལ་པ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་འབྱུང་བས། བརྟགས་མིན་གྱི་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལ་
ལྷན་ལ། བརྟགས་འགོག་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པའི་ཟག་མེད་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གོང་
མའི་ཉེར་བསྒྲེགས་གྱིས་འོག་སའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྤངས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་
གི་ལའང་། ༡༧༡བ། ལྷན་པའི་ཕྱིར། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པའི་ཟག་
མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ལ་དེ་མི་ལྷན་
ཏེ། འགགས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་རྒྱ་
སྤངས། །ཞེས་པས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ཞེན་པ་དང་། དེའི་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་
པའང་འདྲན་བ་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་དང་ཐོབ་ཟེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གང་
ཟག་འགའ་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་ཉིད་ལྷན་མེད་དེ། རམ་མཁའ་ལ་ནི་ཐོབ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པའང་མེད་དོ་ཞེས་བྱེ་
སྤྲིའི་གྲུབ་མཐའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འགོག་པ་གཉིས་ལའང་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ་ཅེན། མ་ཁྲབ་
སྟེ། འགོག་པ་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་འོང་བ་ནི་དགག་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་
གཏོགས་པ་དང་གཉིན་པོ་དང་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ལ།

ནམ་མཁའ་ལ་ནི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་གང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་
གཏོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་
དང་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པས་རི་ལྟར་རྫས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་པ་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་
ག་ལ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲུས་པ་ན། བྱེ་སྒྲུས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། ལུང་དང་
རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མི་སྟོབ་པའི་ཚེས་བཅུ་པོ་འདི་དག་
བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་ལ་ཀྱན་ཏུ་ལྟན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྔ་སྤངས་པའི་
འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རིགས་པ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་
གྱིས། འོ་ན་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཅུན་མོ་རིན་
པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཐོབ་པའི་རྫས་སུ་བཤམ། མདོ་ལས་དག་སྟོང་དག་
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་དང་། ༡༧ ནུན་པ་ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲུས་མདོ་དེར་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱི་ལྟན་པ་རྫས་སུ་མེད་
པའི་རིན་ཆེན་བདུན་དབང་བ་དེ་ལ་ལྟན་པའི་སྐྱེ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རིན་ཆེན་སྟེ་
བདུན་ལ་དབང་ཞིང་དགའ་མཁུར་ལོངས་སྟོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །བྱེ་སྒྲུས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་བསྟན་པའི་མདོར། དེར་ནི་ལྟན་པ་རྫས་སུ་
མེད་པའི་དབང་བ་ཅུ་ཉིད་ལ་དེའི་སྐྱེ་སྒྱུར་གྱི། མི་སྟོབ་པའི་ཚེས་བཅུ་བསྟན་
པའི་མདོ་གཞན་དུ་ནི་ཐོབ་པ་རྫས་གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་འདི་ག་

ལས་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་མི་རུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གསུང་རབ་
ལས་དངོས་པོ་ལ་རྩལ་དང་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རྩལ་སྲུ་མི་རུང་བ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་
ཡོད་དེ། མངོན་རྗེས་གང་གི་ཕྱིར་ཡང་འདི་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་
སོགས་ལྟར་གཞན་རིག་མངོན་སྲུམ་གྱིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ། ཆགས་སོགས་ལྟར་
རང་རིག་མངོན་སྲུམ་གྱི་འང་མི་འགྲུབ་པས། རྩལ་དེ་རང་གི་དོ་བོ་མངོན་སྲུམ་དུ་
ཡང་མི་སྣང་ལ། མིག་སོགས་བྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་དེའི་ཤེས་པ་སྒྱེ་
བའི་བྱ་བ་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་རྗེས་
སུ་དཔག་ནས་རྩལ་སྲུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ནི་རྩལ་གྱི་ཆོས་སྲུ་མི་རུང་སྟེ་དེ་
ནི་རྩལ་གྱི་ཆོས་སྲུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེ་སྒྲུས་དོགས་པ་སློང་བ་ནི། ཐོབ་པ་
ནི་རྩལ་སྲུ་ཡོད་དེ། གང་ཆོས་འདུས་བྱས་འབས་བསྒྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པས་
སྒྱེ་བར་འགྱུར་ན། རྒྱ་ལ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གྱི་རྩལ་སྲུ་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྟུམ་ན།
སློབ་དཔོན་གྱིས། འོ་ན་འགོག་པ་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འགོག་
པ་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་དོན་ཅན་ནི་དེ་གྱི་ཕྱིར།
ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་ས་འཕོས་
༼༡༧༩བ༽པས་བཏང་བ་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཆགས་
བྲལ་གྱིས་བཏང་བའི་མི་དགེ་བ་དང་སྐྱིབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་བ་

ལས་སམ། ཁམས་འོག་མར་འོང་བའམ། ཉམས་པ་ལས་སྤར་ཅི་ལྟར་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་ནམས་སྐྱེ་རྒྱུའི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་
ལ་འགག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེ་སྐྱས། སྐྱོས་པའི་ཐོབ་པ་དེ་དག་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཆོ་ཐོབ་
པ་བྱ་བ་རྒྱ་མཐུང་གྲུབ་གཅིག་གིས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པ་དུས་
མཉམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་གང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྐྱོབ་དཔོན་ནི། འོ་ན་རྒྱ་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་
སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོན་ཉིད་སྐྱེའམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་གྱི། སྐྱེ་བས་ཅི་ཞིག་
བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མཆོན་གཞི་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱ་
ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཅན་ཉིད་ན་དེའི་རྒྱར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ལ། མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་གྱི་
རྒྱ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་དོན་མེད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དེས་ཐོབ་པ་དང་
ལྟན་ཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཅན་ནི་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཟོལ་གྱི་ཆོག་
སྟེ། ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རོ་བོ་
ཡིན་ན། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཞེས་ཐ་དད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་
འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྟན་པ་ནམས་གྱི་འབྲས་སུ་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། ལུང་
འབྲིང་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
ཐོབ་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཐོབ་པ་ཙམ་ལ་འབྲས་སུའི་རྒྱ་སོ་སོར་བྱེ་བྲག་མེད་

པའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་གནོད་པ་འདྲུག་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཉོན་མོངས་སོགས་སྐྱེ་བའི་
རྒྱུ་ནི་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཚུང་འབྲིང་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྒྲོན་གོམས་སོགས་
རྒྱ་གཞན་ལས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཚུང་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་

ཞེས། །དེ་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་སྐྱེ་ན་ཐོབ་པ་ནི་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་༼༡༧༩ན༽རྒྱར་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་སྐྱས། འོན་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མིན་དུ་ཆུག། །གང་ཟག་
རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་རྣམས་སུ་མེད་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡིད་
ཅན་རྒྱུན་ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་དང་ལྡན་
པ་འཕགས་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་འདི་ནི་འཕགས་པ་དང་འདི་ནི་སོ་སྐྱེ་འོ་
ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་

གྱིས། འཕགས་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དེ་ནི་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་བཞག་པས་བྱེ་བ་
མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རྣམ་གཞག་
གི་འགྱུར་བ་འོས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱས་ལན་དུ། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པ་དང་མ་སྤངས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཅི་ལྟར་འཛིག་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཉོན་མོངས་སྤངས་མ་སྤངས་ཉིད་དུ་འཛིག་བྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་པ་ལ་
ཁྱོད་ལ་དོན་དུ་ཐོབ་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་བོའི་ཕྱོགས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་
ལྷགས་ལྟར་ན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་
གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་གྲྀན་ཀ་དེ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ལྷག་

ཚོད་ཡིན་ལ། བྱོད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཐོབ་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱི། ཁོ་བོ་ནི་སྐྱེ་
འཕགས་འདི་ནི་རྟེན་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རྣམ་པར་འཛོག་
སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་སམ་ས་བོན་དེ་ནི་
མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གྱི་མཐུས་སྤྱང་བྱའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མངོན་གྱུར་དུ་ཡེ་
འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྱུ་མེས་ཆོག་པ་ལས་འབྲས་བུ་མི་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་
བོན་དུ་མ་གྱུར་པའམ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཉམས་པར་བྱས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་
གཞན་དུ་སྤངས་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་༼༡༤༥༽པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལས་བསྐྱོག་པ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ནི། འདས་ལམ་གྱི་མཐུས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་
ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམ་གྱི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅིང་བར་གང་ཉོན་མོངས་
པའི་རྣམ་པ་མ་སྤངས་པ་དེ་ནི་ལྷན། གང་སྤངས་པ་དེ་ནི་མི་ལྷན་ནོ་ཞེས་གདགས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དགོ་བའི་ཆོས་ལ་འབད་པ་དང་འབད་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་
ཡང་ཐོབ་པ་དགོས་པ་མེད་དེ། སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གི་མཐུ་ལས་འབྲུབ་པའི་
ཕྱིར། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་གང་ཟག་དེ་དག་གི་དགོ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་
མ་ཉམས་པས་དགོ་བ་དང་ལྷན་ལ། དགོ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་པ་ལས་ནི་
དགོ་བ་དང་མི་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཆད་པ་ཉིད་ཀྱི་

ཕྱིར། དག་བའི་ས་བོན་གཅོད་བྱེད་ནི་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ལོག་ལྟར་རིགས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་དག་བའི་ས་བོན་གཏན་བཙམ་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདིར་
འཕགས་ལམ་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་གཏན་དུ་ཡེ་བཙམ་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འབད་དེ་སྒྲིབ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་ལ་རག་པ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་རྒྱད་
གང་ལ་དག་བའི་རྩ་བ་སྒྲིས་པ་དེ་དག་སྒྲིབ་པའི་དབང་རམ་ཅུས་པས་ཐོགས་པ་
མེད་པས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་སྒྲོར་བྱུང་གི་དག་བ་དང་ལྷན་ནོ་ཞེས་
གདགས་སོ། །བརྗོད་པའི་འབད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་གྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་
མ་བཏོན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་སོ་སྒྲིབ་དང་
འདོད་པའི་ཁམས་པ་ཞེས་མིང་ཐོབ་ཀྱི་འང་སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱི་དག་བ་ཅན་ལོག་ལྟས་
ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་དང་སྒྲོར་བྱུང་འབད་པའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་དུས་ན་དག་བའི་
ས་བོན་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྒྲིས་ཐོབ་དང་སྒྲོར་བྱུང་གི་དག་བ་དང་ལྷན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་ཀྱི་དེར་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་པའི་རྗེས་གཞན་ནི་མེད་
དོ། །ཡང་བྱེ་སྒྲུས། ཐོབ་པ་རྗེས་ཡོད་དུ་རེ་ནས་སྒྲར་ད་དུང་ཡིད་མ་ཆོམ་
༼༡༧༧༽ནས་དྲིས་པ་ནི། བྱེད་གང་ཟག་འཛིག་བྱེད་ཐོབ་པ་མི་འདོད་པར་
ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་མ་སྤངས་དང་རྒྱད་འགྱུར་མི་འགྱུར་ལ་འཛིག་
གིན་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན་ས་བོན་དང་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་
ཅེས་པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ལན་དུ་རིམ་པ་ལྟར། མ་འོངས་པའི་མུང་ལྔའི་འབྲས་

བྱ་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་ལ་རྒྱུར་རྒྱུར་བའི་རང་རྒྱུད་ལ་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་པའམ།
བརྒྱད་ནས་ཡོད་པའི་མཐུ་ནུས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ས་བོན་ནོ། །འདིའི་གཟུགས་
ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུར་འཛོག་པ་ནི། རྩོམ་རྩོམ་མིན་གྱི་གཟུགས་སམ་ལུས་
ངག་གི་རིག་བྱེད་གྱི་དགེ་མི་དགའི་གཟུགས་ལ་བསམ་པ་འོ། །མ་སྤངས་པ་ལས་
སྤངས་པ་ནི་རྒྱུད་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འགྱུར་བ་འོ། །འདུ་བྱེད་དུས་གསུམ་
པ་རྒྱུ་འབྲས་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱུད་དོ། །ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་དོགས་
པ་སྒོར་སྟེ། ལྷན་པ་རྩལ་སུ་མེད་ན། མདོར་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་དྲན་
ཉེ་བཞི་སྒོམ་པའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྷན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་དེ་ལྟར་གསུང་
མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷན་པ་རྩལ་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ན། ལྷན་པ་རྩལ་སུ་
མེད་ཀྱང་མདོར་དེ་སྐད་གསུངས་པ་རིགས་ཏེ། དེའི་ལྷན་པ་ནི་ཆགས་པ་མ་སྒྲིས་
པ་སྤྲར་དང་དུ་ལེན་པའམ་སྒྲིས་པ་མི་སེལ་བ་ལ་ལྷན་པར་བཏགས་པ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར་ཅི་སྲིད་དུ་དེ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་མི་སེལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་དྲན་ཉེ་སྒོམ་པའི་སྐལ་
བ་དང་མི་ལྷན་པར་མདོ་དེར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པ་
ཞེས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་རྩལ་གྱི་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་སྒྲན་ནེ། ཁྱོད་གྱི་རིགས་པས་གནོད་པ་ཅི་ཙམ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། ལྷན་
མི་ལྷན་ཐོབ་མ་ཐོབ་རྩལ་སུ་འདོད་པ་ནི་སྒོས་མི་གཏོང་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲུབ་

མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་ན་༼༡༧༧བ༽ཚོལ་བ་ལ་
ཚུད་པ་དང་ལན་གྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པར་བས་པ་སྟེ། བོད་འདིར་ཡང་སྤྱན་པོ་
དག་ལུང་རིགས་མ་བཟོད་པའི་མཐར་ང་ཡི་དགོངས་པ་ཁྱོད་གྱིས་མི་ལོན། ང་ཡི་
ལུགས་འདི་མདོ་རྒྱད་དང་མཐུན་ཀྱང་ལེགས་ལ་མ་མཐུན་ཀྱང་བརྟུབ། འི་
གཏུགས་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྱོག་ཀྱང་ལུ་དགོས་པ་མེད་ཟེར་ནས་རྒྱ་རྒྱབ་བྲག་
གཏད་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལུགས་མང་བར་སྤང་རོ། །

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ། ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས། མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་
ཆོས། དང་པོ་ལ། རུས་གྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། ཁམས་གྱི་ཁྱད་པར།
སྟོབ་མི་སྟོབ་གྱི་ཁྱད་པར། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། རུས་གྱི་ཁྱད་པར་
དམིགས་བསལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཐོབ་བྱའི་ཆོས་རུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་པོ་ལའང་རེ་རེ་ཞིང་འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་རུ་འཛོག་སྟེ། ལྷ་མཆོག་ལྟར་ནས་ལ་སྤིང་བ་
དང་། ལུས་དང་གིབ་མ་ལྟ་བུ་དང་བེའུ་ལྟར་བྱིས་འབྲེང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་འདས་པའི་སྐྱེས་ལ་འགགས། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས། མ་སྐྱེས་པ་བྱིས་སྐྱེ་བ་
རུས་གསུམ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་འདས་པ་ནི་སྤར་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་ལ་འགག་པ།
མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པ། ད་ལྟ་བཞིན་སྤར་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་མ་འགག་པའོ། །ད་ལྟ་བའི་

སྒར་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་ལ་འགག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །

དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་ཐོབ་པ་འང་དགེ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །

ཁམས་གསུམ་པ་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་རང་གི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་
ལ་སོགས་པའོ། །ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་དང་ལམ་བཤེན་
རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་བརྟགས་༼༡༥༥༽མིན་ནི་
ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པས་དེའི་ཐོབ་པ་ཡང་ཁམས་གསུམ་པོ་
དེར་གཏོགས་ལ། བརྟགས་འགོག་ནི་སོ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་
པས་དེའི་ཐོབ་པ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་ལ། འཕགས་པས་
འཇིག་རྟེན་དང་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཅར་གྱིས་འཐོབ་ཏུ་རུང་བས་ལམ་སྔ་
མས་ཐོབ་ན། གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཆགས་བྲལ་
བའི། །འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་འབྲུང་བས། དེའི་བྲལ་

ཐོབ་ཟག་བཅས་ནི་ལམ་ཁམས་དེ་གཉིས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་ཤིང་།
བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་དང་། འདས་ལམ་གྱི་ས་ཐོབ་པའི་བྲལ་ཐོབ་དང་། ལམ་
བདེན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་ཁམས་སྤྱུ་མ་གཏོགས་པས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི།

སློབ་དང་མི་སློབ་མིན་གྱི་གསུམ། །

སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ནི་མཐོང་སློམ་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་
ཟག་མེད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་
ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ། དེའི་
ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཐོབ་པ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་། བརྟགས་འགོག་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་
སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མིན་ལ། བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་
པས་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་སློབ་པ་
ལ་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཐོབ་པ་དེ་
ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུལ་བུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་
འབྲས་ཡིན་ལ། མི་སློབ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བདེན་
མོད་གྱི། བར་ཆད་མེད་པས་བྱངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་ཏེན་བྱེད་པས་ན་མི་སློབ་
པའི་ཐོབ་པར་བརྗོད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི།

སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །

མཐོང་། ། ༡༧༥༥ ། སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་གི་ཐོབ་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་ཡིན་
ལ། སྤང་བྱ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
འདོད་དེ། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྦྱོམ་སྤང་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་
ཟག་མེད་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དུག་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལ། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་དམིགས་བསལ། བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི། དགེ་མི་
དགེའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེ། །མངོན་ཤེས་སྤྱལ་བ་མ་གཏོགས་པ། །

གོང་དུ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་
བ་ནི། མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་
ལྟན་ཅིག་སྟེའི་སྤྱིར་སྟེ་བ་མེད་དེ། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་ལྟན་ཅིང་
རྣམ་སྤྱོད་སྟོབས་ཆུང་བའི་བྱིར། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི། ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་དང་སྤྱལ་

པའི་སེམས་ལུང་མ་བརྟན་མ་གཏོགས་པས་དེ་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་
དུའང་སྒྲེ་བ་ཡོད་དེ། སྒྲོར་བའི་བྱད་པར་གྱིས་སྒྲུབ་པས་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱིར།
ལྷའི་བྱ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་བཟོ་དང་རྟ་ཐུལ་གྱི་སྒྲོད་ལམ་ལྷ་བུའི་ཐོབ་པ་
ལའང་དུས་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གོམས་པ་དང་དུ་གྱར་ཅིང་སྒྲོར་བའི་བྱད་པར་
གྱིས་འགྲུབ་པས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསྐྱབས་པའི་གཞུགས་ཀྱིའང་།

བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་པའི་གཞུགས་ཆངས་ཆེན་གྱི་གཡོ་སྒྲུས་འཁོར་འདྲིད་
པའི་མཆུ་གཡོ་བའི་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིའང་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་མི་སྒྲེ་བར་ལྷན་ཅིག་
དུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་
འཇིག་ཚོགས་༼༡༩༩ན༽ དང་། མཐར་འཛིན་མཆུངས་ལྷན་ཁ་ནང་བལྟ་ཡིན་
བས་ལུས་ངག་མི་སྒྲོང་། གཉིས་པ་ཡན་རྟོག་དཔྱད་མིད་པས་མི་སྒྲོང་ཞིང་བེམས་
པོ་ཡིན་པས་སྒྲུན་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་རིག་བྱེད་སྒྲོང་བའི་སེམས་ཆེན་པོས་ཀྱང་
རིག་བྱེད་མིན་པ་སྒྲོང་མི་རུས་པས་སྟོབས་ཆུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི།

འདོད་པ་ན། །གཞུགས་ཀྱི་སྒྲར་ནི་སྒྲེ་བ་མེད། །

འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒྲོད་པའི་གཞུགས་དག་མི་དགའི་རིག་བྱེད་དང་སྟོམ་པ་
དང་སྟོམ་མིན་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྒྲར་ནི་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། ལྷན་

ཅིག་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེའང་འདོད་པ་ན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྒོ་བས་ཆེ་ཞིང་སེམས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་གར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར།
ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་མེད་པ། ཉམས་ཚུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི།

མ་ཐོབ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན། །

མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་ཐོབ་པ་ཉོན་
མོངས་ཅན་དང་དགོ་བ་ཡིན་ན་ངེས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་དགོ་རྩ་
ཆད་པ་ལ་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་དག་ལའང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་
མེད་ཀྱི་དགོ་བའི་མ་ཐོབ་པ་དགོ་བ་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེ་དེ་སོ་སྐྱེར་མི་འགྱུར་བར་ཏྲག་
ཏུ་འཕགས་ཆོས་དང་ལྟན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ། །

འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོས་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འབྲད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི།

འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་བྱི་མེད་གྱི་འདྲ་། །

འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་མ་ཐོབ་པ་འདོད་སོགས་སུ་
གཏོགས་པ་དང་བྱི་མེད་ཟག་མེད་གྱི་མ་ཐོབ་པ་འདྲ་ཁམས་གསུམ་པར་གཏོགས་
ཏེ། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་དང་འགལ་བས་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འཛོག་གི། །སྒྲེ་
༼༡༤༥བ༽པའི་ཉེན་གྱིས་དབང་གིས་བཞག་པས་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྲེས་པའི་
གང་ཟག་གི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་
པ་ན་དགེ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་མིན་པས་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་མོངས་ཅན་མིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་སོ་སྒྲེ་ཡིན་
པས་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་འདྲ་འདོད་པར་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་
ཁམས་སུ་སྒྲེས་པས་འདོད་པའི་ས་འཕོས་པས་བཏང་བ་རྣམས་དང་། གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་སུ་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེས་པའི་
མ་ཐོབ་པ་འདྲ་གཟུགས་མེད་ཉིད་དུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི།

ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྒྲེ་བོར་འདོད་དོ། །

ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྗན་པའི་རྒྱད་དེ་སོ་
སོ་སྒྲེ་བོར་འདོད་དེ། བརྟན་བཅོས་ལས། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཕགས་

པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་མ་རྟེན་པའི་ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར། འོན་འཕགས་པའི་ཚུལ་
ཆ་རེ་ཙམ་མ་རྟེན་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ནམ་ཐམས་ཅད་མ་རྟེན་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
ཡིན་ཅེ་ན། རྒྱད་ཅིག་དང་བོ་ནས་མི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐུག་གི་བར་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མ་རྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བྱད་པར་གྱི་ངེས་བཟུང་མེད་པར་འབྲུང་
བའི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱ་སྐྱར་བར་ཡང་རིགས་ཏེ། སོ་སྐྱེ་དེ་ནི་སྐྱར་
འཕགས་ལམ་གྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱི་ལས་ཆ་གང་ཡང་ངེས་པར་མ་བྱས་པར་ཡེ་རྟེན་པ་
མེད་པར་མ་རྟེན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། དེ་ལྟར་མིན་པར་
འཕགས་ཚུལ་ཆ་རེ་ཙམ་མ་རྟེན་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འདོད་ན་མི་རིགས་
ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཀྱང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་འབྲུང་བའི་བྱིར་ཏེ་ཉན་རང་གི་
འཕགས་ཚུལ་དག་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་
འཕགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པ་ཁོ་༼༡༤༧༽ན་འོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདོན་
དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་ནའི་སྐྱ་དངོས་སུ་འདོན་མི་དགོས་ཏེ། འཕགས་ཚུལ་དང་མི་
ལྟན་པ་ཞེས་ཚིག་གཅིག་ཤུས་ཀྱང་ངེས་བཟུང་གི་དོན་གོ་བའི་བྱིར། རྒྱ་འབྲུང་ངོ་
རྒྱུང་ཟེའོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆང་སོགས་འབྲུང་བ་དང་མར་སོགས་ཟ་བ་བཅད་
ནས་རྒྱ་དང་རྒྱུང་ཁོ་ན་འབྲུང་བ་དང་ཟ་བ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁྱེ་སྐྱ་གཞན་དག་ན་རེ། འཕགས་ཚུལ་ཞེས་སྐྱི་ཙམ་ལས་སྐྱ་མ་སྐྱར་བར།
སྐྱ་ག་བསྐལ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་རྣམས་

དང་མི་ལྟན་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའོ་ཞེས་སྒྲ་སྒྱུར་བར་རིགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་
ཆོས་བཟོད་མ་རྟེན་པའི་དྲུས་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་བཟོད་བཏང་ནས་
ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དྲུས་འཕགས་པ་མིན་པར་མི་ཐལ་ཏེ། ཟག་མེད་དང་བོས་འཕགས་
ཆོས་མ་རྟེན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གཏན་དུ་བཅུམ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་
ཆོས་བཟོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འོ་ན་མ་
རྟེན་པ་དེ་ཉན་རང་བྱང་ཆེན་གསུམ་གའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་རིགས་མ་
རྟེན་པ་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་ལས་གང་མ་རྟེན་པ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའོ་ཞེས་ངོས་འཛིན་
ཅིས་དགོས་དོགས་ན། ལན་དུ། དྲེ་བྲག་མི་བཟུང་གི་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐྱེ་བཟུང་ནས་མ་རྟེན་པ་དེ་སོ་སྐྱེ་བོའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དྲེ་བྲག་བཟུང་ན་སྐྱོན་ཡོད་
དེ། རྒྱ་མའི་ཉེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་འཕགས་ཆོས་དང་མི་ལྟན་པས་
སོ་སྐྱེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཕགས་ཆོས་རྣམས་
ཀྱིས་མ་རྟེན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྒྲ་སྒྱུར་རིགས་ཞེ་ན། ལན་ནི་ཆོག་གཅིག་ཤུས་ཀྱང་
ཞེས་སོགས་གོང་དུ་སྒྲས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས། མདོ་སྡེ་པའི་
ལུགས་ལྟར་བརྗོད་ན་ལེགས་ཏེ་བཟོད་ལྟག་གི་འཕགས་ཆོས་གཞན་མ་རྟེན་པས་
སོ་སྐྱེར་མི་འགྱུར་བའི་༼༡༧༩༩༽བོ་དོགས་སློབ་གི་འབད་པ་འང་དགོས་དོན་མེད་
པར་རང་གོ་ལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་ནི་འཕགས་ཆོས་མ་སྐྱེས་
པའི་རྒྱུད་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཡིན། སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་པས།

གང་ཟག་ལས་བྱུང་དུ་སོ་སྐྱེ་མི་བཞག་གོ།

ལྷ་པ་ནི།

དེ་ཐོབ་དང་། །ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དེ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཡོད་དེ། འཕགས་ལམ་དེ་
ཐོབ་པ་དང་འདོད་པ་ནས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་ན་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་དང་སྤྱིད་ཅེ་ནས་ཅི་
ཡང་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ས་འཕོས་ནས་ནི་སྤྱིད་ཅེ་འི་སོ་སྐྱེ་གཏོང་བའི་ཕྱིར།
གཞན་དག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ། །ལམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་
བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་དགོ་བ་དེ་དག་ཐོབ་པས་གཏོང་བར་འགྱུར་
རོ། །མ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ན། མ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་གཏོང་བས་
སྐར་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་ཞིང་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཅི་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དག་ལ་རེ་རེ་ཞིང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དམ་
ཞེན། བྱེ་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོབ་པ་རྣམས་ཐུག་
མེད་དུ་བལ་བར་འགྱུར་ཞེན། ཐུག་མེད་དུ་བལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐོབ་པ་སྐྱེས་
པས་ཆོས་དེ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཕན་ཚུན་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་
པ་སྐྱེས་པས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཉིད་དང་ཕན་ཚུན་ལྡན་པ་ལས་སྐར་ཐོབ་པའི་
འཕེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཕན་དུ་ཐོབ་པའི་གངས་མི་བསྐྱོད་པ་འཕམ། ཡང་ན་
ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གང་ལས་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྐྱེད་ནས་

དེ་ཕན་གྱི་གངས་མི་བསྐྱེད་པར་ཚོས་དེ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་
ཕན་ཚུན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་རང་གང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོས་དེ་
དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ལ་ལྡན་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་ཐོབ་པ་ཁོ་
ན་ལ་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཐོབ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ཐོབ་
པའི་༼༡༥༥༽ཐོབ་པ་ནི་གཅིག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐུག་པ་མེད་པས་དེ་
ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོས་དགེ་བའང་རུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་རུང་བ་གང་
ཞིག་ལ་གཞིར་བཞག་སྟེ། བརྩི་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ཐོབ་བྱའི་
ཚོས་དང་ཐོབ་པ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་
པས་རེག་མ་ཐག་འགགས་ནས་འདས་པར་རྫས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་
བས་ལྡན་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེ་གསུམ་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བྱས་པའི་ཐོབ་
པ་གསུམ་སྟེ་དུག །དེ་ལྟར་བརྩིས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཐོབ་པ་དགུ་དང་།
སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་དགུ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཐོབ་པ་དགུ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ལ། བཞི་པ་ལ་སྤར་གྱི་ཉེར་
བདུན་གྱི་ཁར་ཐོབ་པ་ཉེར་བདུན་འཕེལ་བས་ལྷ་བརྒྱ་རྩ་བཞི་དང་། སྐད་ཅིག་ལྷ་
པ་ལ་སྤར་གྱི་ང་བཞི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བྱས་ནས་ཐོབ་པ་ང་བཞི་དང་ཐོབ་པའི་
ཐོབ་པ་ང་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཐོབ་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བའི་འདེས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གངས་

བསྐྱེད་ན། སློག་ཆགས་གཅིག་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འདས་པ་དང་མ་
འདས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་བ་
སྐད་ཅིག་མ་མཚུངས་ལྟ་ན་དང་ལྟ་ན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྐྱེ་སོགས་དང་བཅས་པ་ཐོག་
མཐའ་མེད་པའི་ལཱོར་བར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཚད་
མེད་པ་དག་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བས། སེམས་ཕན་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་འད་ཐོབ་པའི་རྗེས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་ཀྱི་
ལུགས་འདི་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་མ་འདི་ནི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་
ཞིག་སྟེ་ཟད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་འདི་ནི་སྐྱེ་བོའི་གོ་སྐབས་
ཉིད་པར་འབྱུང་། །༡༤༥༥། ཉིད་དབང་གི་ཐོབ་པ་གཟུགས་ཕན་ཐོག་བཅས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐོགས་བཅས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་
སློག་ཆགས་སམ་སྐྱེས་བྱ་གཉིས་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་གོ་སྐབས་
མེད་པར་ཐམ་འགགས་ནམ་འགགས་ཉིད་དུ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་ནི།

སྐལ་མཉམ་སེམས་ཕན་འདྲ་བའོ། །

སྐལ་མཉམ་ཆོས་ཕན། སེམས་ཕན་དང་སེམས་ཕན་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཆོས་
རྣམས་མཚུངས་ཤིང་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་སྟེ་སེམས་ཕན་གྱིས་མ་བསྐྱེས་པ་སྐལ་
སོགས་ལ་སྐལ་མཉམ་མམ་རིས་མཐུན་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ།

གཡོ་བའི་རང་བཞིན་མཚུངས་གྱུར་འགྱུར་ཅིང་། །བསམ་པ་གྲུས་མཚུངས་
སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གི་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ནི། །དེ་ལ་སྐལ་མཉམ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དབྱེ་ན། ཐ་དད་མིན་པ་དང་ཐ་དད་པ་སྟེ། དང་པོ་
ནི་སེམས་ཅན་ཅམ་གྱིས་སྤྱན་མོང་གི་ཆོས་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་ཡིན་པས་དེ་
ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་ཐ་དད་རིགས་ཐ་མི་དད་
པ་དང་།

གཉིས་པ་ནི།

བྱེ་བྲག་སོ་སོ་བ་ལྟ་དང་མི་དང་དགེ་བསྟེན་སོགས་དེ་དག་ནང་འདྲ་བར་
བྱེད་པ་རྗེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་རྗེས་སུ་མེད་ན་སེམས་ཅན་
དང་ཆོས་རྣམས་ལ་སྒྲ་སྒྲོ་མཐུན་པར་མི་འདུག་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདུག་པའི་
ཉེན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྟོན་པས་ཀྱང་རི་རྒྱད་དུ། རྟོག་གཅོད་པ་
ཀྱུན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་གོམས་པར་བྱས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་དབྱལ་བ་
དག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར། བརྒྱལ་མི་རྣམས་ཀྱི་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་
ཉིད་དུ་འོང་ན་ཡང་ཐོག་བཅད་པས་ཆེ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐལ་མཉམ་
བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་ཡང་སུ་བཞི་ཡོད་དེ། འཆི་ཞིང་སྒྲིབ་པ་མི་སོགས་སེམས་ཅན་
སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་ཞིང་མི་ཐོབ་པ་ནི་མི་ལྟ་བུ་གང་ནས་གི་འཕོས་ནས་
༼༡༧༩ན༽དེར་སྒྲིབ་པ་སུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་སོ་སྒྲིབ་སྐལ་མཉམ་འདོར་ལ་

འཕྲོ་བ་པ་ནི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་འཕགས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཐོབ་པ་དང་། མུ་
གསུམ་པ་མིའི་འགྲོ་བ་ནས་ལྟ་འི་འགྲོ་བར་འཕོ་བ་དང་། བཞི་པ་སོ་སྦྱེ་དང་
འཕགས་པ་གསོན་ཞིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་
དཔོན་ནི་སྤྱ་ལུ་སོགས་ལ་འང་སྐལ་མཉམ་ཡོད་པར་མཚུངས་ཤིང་། ལུང་ཡང་
མིར་སྦྱེ་བའི་འགྲོ་བ་རིས་གཅིག་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་དེར་གསུངས་གྱི། སྐལ་
མཉམ་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ལ། སྐལ་མཉམ་ནི་སེམས་ཙན་ལས་ཐ་དད་
བར་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པོ། །དེ་
རྣམས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། བྱེ་བྲག་པའི་གཞུང་བཙུགས་ཤིང་གསལ་བར་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།
**གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤད་པ་ལ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། འབྲས་སུ་
བཞི་གང་ཡིན་པ། ས་གང་དུ་གཏོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །

འགོག་པའོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་ཚོས་ཙན། མི་ལྟན་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་ལྟ་ཆོ་རིང་པོར་མ་འོངས་པ་ན་སྦྱེ་བའི་ཆོ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་
བསྐལ་པ་ལྟ་བརྒྱུར་འགོག་པའི་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་སྦྱེར་
མི་སྦྱེར་བར་ཚུ་ལོན་གྱིས་ཚུ་སྦྱིལ་བ་ལྟར་འགོགས། གཏན་དུ་མིན་ཏེ། འགོག་པ་

གཉིས་དང་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

ནམ་སྒྲིན།

དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཐུན་ཡང་མེད་ལ། གཟུགས་ཅན་མིན་པས་རྒྱས་བྱུང་
ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི།

དེ་འབྲས་ཆེ།

དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་
ཏེ། དེ་ལས་༼༡༧༥༩༽གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚངས་ཆེན་ཚངས་པའི་
མདུན་ན་འདོན་གྱི་གནས་རིས་ལས་གཞན་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅི་ལྟ་དེ་ལ་
མཚུངས་ལྡན་རྟེན་མེད་དམ་ཞེན། མིན་ཏེ། སྒྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ན་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་སྟེ་འདུ་ཤེས་
སྒྲིས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཤི་འཕོས་ནས་
ཀྱང་སྡོན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་འདུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་
མེད་པས་སྡོན་མེད་པ་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་མདའ་འཕངས་པའི་ཤུགས་ཟད་པ་
ས་ལ་ལྟུང་བ་བཞིན་གདོན་མི་བ་བར་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྲེའོ། །དེར་སྒྱེ་བའང་
ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། བྱང་སྒྲུ་མི་སྟན་པ་ཕྱི་མ་ལ་

སྒྲིམ་པར་འདོད་ལྟར་སྒྲིབ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྟ་འདི་འཆི་ཀ་རང་གི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་ཡིད་བརྟན་མ་མེར་
བས་ཐར་པ་ལ་ལོག་ལྟ་སྒྲིམ་ནས་འབྲས་བུ་དཔུལ་བར་སྒྲིབ་ཟེར་ཡང་ངེས་པ་མེད་
དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མིར་སྒྲིམ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་
བསྐྱབས་ནས་བདག་གང་ནས་འོངས་པ་བལྟས་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནས་
འོངས་པར་མཐོང་བས་སྤར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལས་བྱུང་བས་བདག་དང་སེམས་
ཅན་རྒྱ་མེད་ལས་བྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ལུ་སྟེགས་བྱེད་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཚངས་པ་བྱ་
བའི་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི་ལུས་སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཀག་
པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་རྩ་ས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

བཞི་བ་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད། རྟེན་ཐུན་མོང་
དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ། འགོག་
སྒྲིམས་གྱི་ངོ་བོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྒྲིམས་འཇུག །བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །

དགེ་བའོ་སྒྲིམ་ནས་སྤོང་འཇུར་ཉིད། །འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཕྱོང་། །

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་། ༡༥༠ནོ། བ་
འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། འདི་ལ་འབྲས་

བྱ་འདྲུ་གཤམ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་འང་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་མ་ལངས་གྱི་
བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་ནམས་འགོག་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། མེད་ན་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་ནམས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལོན་མེད་པའི་རྒྱན་ངོགས་སུ་རྒྱ་
རྒྱུང་འབབ་པ་བཞིན་ནོ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་
ཏེ། འདིའི་ནམས་སྒྲིན་འབྲས་སུ་ཆེའི་ནང་དུ་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་པ་ནི་འཁོར་
བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་འདོད་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་
སྟེ། འདྲུ་གཤམ་མེད་པ་པ་ལ་ཐར་པ་དང་དེའི་ཐོབ་བྱེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ལམ་
དུ་འདྲུ་གཤམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་སྟོང་ལམ་ལོག་པས་ཚངས་སྟོན་འཆོལ་བ་དང་།
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཟུགས་གྱི་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འང་སྒྲེས་ནས་
མྱོང་འགྱུར་གྱི་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་འདིས་སྒྲེ་བ་བྱི་མ་ལ་འདྲུ་གཤམ་མེད་
པ་པའི་ཡང་སྲིད་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དེས་ཀྱང་
གདོན་མི་བར་སོར་རྒྱུད་པར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྲངས་གཞན་
ལ་མྱོང་བ་དང་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དང་འབྲུད་པ་ལས་སྟོམས་འཇུག་འདི་སྟོན་ཅན་དུ་བརྟུ་བར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ངེས་པ་
ལ་འཇུག་ཅིང་ཡང་མི་བསྐྱེད་ཅིང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་
ཡོད་དོ། །དེ་ལ་འཇུག་པོ་ནི། སྒྲེ་ཁོན་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
འདིས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྒྲེ་ཞིང་འདི་མི་ཁོམས་པའི་གནས་ཡིན་པས། འཕགས་པ་

དག་རྣམ་པར་ལྷུང་བ་གཡང་ས་ལྟར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་
པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་ནས་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ན་བཞི་པའི་
འདས་མ་འོངས་སོ་སོར་ཐོབ་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་འདས་མ་འོངས་ཀྱང་ཐོབ་
༼༡༥༠བ༽བམ་ཞེན། ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། སྡོན་ཐོབ་ཟིན་འདྲིས་པ་ཡིན་ཡང་འདྲུ་བྱ་
བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའང་འདས་མ་འོངས་
ནི་མི་ཐོབ་ཀྱི་དུས་གཅིག་པ་ད་ལྟ་བུ་འོ་ནས་ཐོབ་སྟེ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་
བཞིན། སྡོན་མེད་ཐོབ་པས་འདས་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མེད་པས་
མ་འོངས་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་
ད་ལྟ་བུ་དང་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་བཞིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། བདག་གི་སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡི། །རིང་ལུགས་
ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་འབྱེད་སྟུམ་ཡང་། །དུས་ཀྱིས་དོན་གཉིས་འཇུག་པ་མ་མཐོང་
བས། །འབད་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཁོ་ནའི་དགེ་བ་ཡི། །བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི་གཞན་དུ་
སྐལ་ལྡན་དག །དགེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ། །གྲོགས་སུ་འཆལ་བའི་
གནས་སྐབས་ཉིད་དམ་གྱི། །རང་སྒྲོར་ཡང་ཡང་དྲིས་ཏེ་གྱི་ནར་གོ །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འགོག་སྟོམས་གྱི་ངོ་བོ་ལ། དངོས་དང་། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་
བསལ་དང་། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འགོག་པ་ཞེས་པ་འང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་དུ་སྤྲིད་ཅེ་སྒྲེས། །

དགེ་བའོ་གཉིས་སྒྲུབ་འགྲུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་བས་འཕོབ། །

འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཅེས་པ་འང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་ཉིད་དོ། །སྒྲོམས་འཇུག་འདི་ནི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ནི་མ་ཡིན་པར་འདྲ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་ནི་བར་
གནས་པའི་དོན་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ལ། །སྒྲེ་བའི་རྟེན་ནི་སྤྲིད་ཅེ་ལས་སྒྲེ་
སྒྲེ། སེམས་སྤྲ་བ་སྤྲ་བའི་མཇུག་ཐོག་དུ་སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་
དགག་སྒྲ་བའི་བྱིར།

གང་སྒྲེལ་གྱིས། །སྤྲིད་ཅེ་ཁོ་ནར་འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་གི། །ས་
གཞན་འོག་མ་དག་དུ་མ་ཡིན་ཅེ་ན། །རྣམ་པར་ཐར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་
གྱིས་སྤྱོགས་པ་དང་། །སེམས་མཐར་ཐུག་པ་རྒྱན་གཙོད་པ་སྒྲེ་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་
བཞག་ན། །ས་འོག་མ་རྣམས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་
དོ། །(༡༧)ནོ་སྒྲེ་པ་གཞན་དག་འདི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་འདོད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་
བཞི་དང་། །འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་རྣམས་མཐར་བྱིན་གྱིས་གནས་པའི་
སྒྲོམས་འཇུག་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀྱུན་དུ་སྤྲིད་བྱེད་ནི་དགེ་
བའོ། །རྗེ་ལྷར་སྤྱོད་བཞི། །འདོད་པའི་འཕགས་པས་འགོག་སྒྲོམས་ཐོབ་ནས་མ་
ཉམས་པ་བྱི་མ་ལ་སྤྲིད་ཅེར་སྒྲེས་ནས་སྤྱོད་འགྲུར་དང་། །འདོད་པར་ཐོབ་པ་

ཉམས་པ་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། བྱི་མ་ལ་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བས་
ལན་གངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་བས། གཉིས་སུ་སྐྱོང་འགྱུར་དང་། དེ་ཐོབ་ནས་
ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་འདའ་ན་ནི་མ་ངེས་ལ། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྲིད་ཅེར་མི་སྐྱེ་
བས་མཐོང་ཆོས་སྐྱོང་འགྱུར་ནི་མིན་ནོ། །རྟེན་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་ཡིན་གྱི་
བྱིས་པས་ནི་མིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་དང་། སོ་
སྐྱེ་ནི་བདག་ཆད་དུ་དོགས་ནས་འཛིག་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་འདའ་
བྱས་པའི་བྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་འགོག་པ་ལ་མོས་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་
ཏུ་སྲིད་ཅེའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པར་འགོག་སྟོམས་བསྐྱེད་མི་བྱས་པའི་
བྱིར། འཕགས་པ་ཡིན་ཡང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་དང་། བྱིར་མི་འོང་ཁ་
ཅིག་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དག་བཅོམ་རྣམས་དེར་འཇུག་མི་བྱས་ཏེ། སྲིད་
ཅེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། འགོག་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་གཅེས་སྤྲོས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་
ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་
མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་ཆོགས་ནས་གཅེས་
༼༡༡༩༽ སྤྲོས་བྱེད་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་བྱིར་
མི་འོང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་

གྲོལ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ནི། བཤད་སྒྱུར་ལས་རང་རྒྱལ་ལའང་འཇུག་པར་
བཤད་ཅིང་། ཉི་མི་སྒྲུང་བར། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་
བའང་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱུ་པའི་མདོར། གྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་དག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་ས་རྒྱལ་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། བདུན་པ་ནས་སེམས་གྱི་སྒྲན་ཅིག་
རེ་རེ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་
བར། ས་རྒྱལ་པ་ལ་ཐོབ། བདུན་པ་ལ་མངོན་དུ་འབྱུང་། བརྒྱད་པ་ལ་དབང་དུ་
འབྱུང་རོ། །ཞེས་བཤད་ལ། བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལྷ་ས་སྟོམས་འཇུག་
འདི་ལ་འཇུག་པའོ། །འཇུག་པའི་ཡུན་ནི། ཁ་ཅིག་ངེས་པ་མེད་པས་འཕེན་པའི་
དབང་གིས་ཏེ། བསྐྱལ་བའམ། དེ་ལས་ལྷག་པར་འཇུག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འོན་
ཀྱང་འདོད་པར་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་
པའི་འོག་ཏུ་ཁ་ཟས་གྱི་རྒྱས་པ་ཟད་ནས་དུས་མིན་དུ་ཆེ་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁ་
ཅིག་ཟེར་བ་ལ། བྱངས་མེད་ཅེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་
པ་ལས། འདོད་པ་ཟས་གྱི་འཕེན་པ་བཏང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། གཟུགས་ནི་སྤྲ་
མ་ལྟར་གྲིད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཉན་ཐོས་རང་ལུགས་ལ། རྒྱུ་པའི་དབང་པོ་
ནི་གཞན་དོན་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ །འོ་ན་
འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ལས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་
གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཕགས་པས་ཀྱང་། ཆགས་པ་དང་བྲལ་

ཅམ་གྱིས་མིན་པར་སེམས་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་འབད་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་
བས་འཕྲོ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་༼༡༥༢༽ཐོབ་པ་བཞིན་ད་ལྟར་བ་ཁོ་
ནས་ཐོབ་གྱི་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟོན་བསྐྱེད་པ་ཉམས་
ནས་སྤར་བསྐྱེད་ཀྱང་འདས་པ་མི་ཐོབ་པར་ད་ལྟ་བ་གཅིག་ཤུས་ཐོབ་སྟེ། སྤ་ཕྱི་
འདྲ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱིས་ཐོབ་བྱ། །

ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་ལས་མི་བསྟོས་པར་ཟད་པ་ཤེས་པ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངའ་
བརྟེས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དག་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་ནི། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་
བྱང་ཟད་མེད། །ཁྱོད་ནི་གང་དུ་བཞེད་ངེས་པ། །བཞེད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་
ལགས། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཐུབ་པས་སྟོམས་འདུག་དེ་སྦྱོར་བས་མ་
བསྐྱེད་ན། ཟད་པ་ཤེས་པའི་དུས་སུ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དུ་རི་ལྟར་
འཛོག་ན། སྟོན་མཛོན་དུ་བྱས་པ་བཞིན། དེ་མཛོན་དུ་བྱ་བ་ལ་མངའ་བརྟེས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དུ་གྱུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། སྐུ་མ་ཕུ་ཕ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །
ཁ་ཆེད་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ཕྱོགས་པ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ནས་
ལངས་ཏེ། སྤིང་ཅེ་དང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གནས་བརྟན་ཉེ་སྤངས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོག་ལས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་
བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
ལ། རྒྱུ་ཕྱོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི། དེས་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་
དང་པོར་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
བདེན་པ་མངོན་ཏོགས་ཀྱི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་བརྒྱུ་དང་སྤིང་ཅེ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དགུ་སྤངས་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་༼ ༡༥༡བ༽དགུ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཟག་མེད་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་མ་བར་མ་ཆད་སྐུ་མ་ཕུ་ཕ་བཞིས་བྱང་ཆུབ་རྗེས་
སྤུ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྐྱེད་གནས་སྐབས་ན། རིང་འཕྲུང་དང་། ལྷག་སྟོང་
བརྟན་པའི་དུས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ནས། ཅི་ཡང་མིན་ཕྱིན་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་འོག་
མའི་ཉོན་མོངས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེའི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་
མཐུན་བསྐྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་མེད་ན་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལམ་མི་འབྲུང་

བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱར་བཞག་གོ། །འཁུ་སྤྱོད་པ་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་
བཅས་མི་འདྲ་བའི་སེམས་མཛོན་དུ་བྱས་ན་ཅི་ཉེས་དྲིས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསམ་
པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་ཐལ་ན། སྟན་གཅིག་ལས་བསལ་བ་མི་ལྡང་བར་དམ་བཅས་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་སྤྱོད་ཟེར་ལ། བྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཆོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་ལེགས་པར་
བསགས་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཐེག་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་བཅའ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་
འོག་པ་རྣམས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལས་མི་ལྡང་བར་མ་གྲུབ་ལ། དགོངས་པ་
ལས་མི་ལྡང་བ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཟག་ཟད་མ་ཐོབ་པའི་བར་སྟན་འདི་ལས་
སྤྱི་ལ་ཀྱང་མི་བཞིག་སྟུང་བའི་དགོངས་པ་མི་ལྡང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་མ་གྲུབ་པར་
བྱ་བ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་འཕྲོས་དོན་ལས་ཅུང་ཟད་འཕྲོས་དོན་བཤད་ན། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་
ཀྱིས། ལྷན་པོས་བྱུག་ཆེན་སྒྲོམ་ཉེས་པས་དུད་འགོ་དང་། ཉན་ཐོས་འགོག་པར་
ལྷང་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་འོན་ལྷན་པོས་ནས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པས། བྱ་འོ་དང་
སྟན་མར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་མཆུངས་པ་དང་། སོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཉེས་པས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་འཐོབ་ན། དེ་(༡༥༣ན)འཕགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་
མ་གཏོགས་སོ་སྤྱོད་འགོག་སྟོམས་འཐོབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དག་
སྣང་མོད། ཁོ་བོ་སྤྱོད་བྱབ་པ་མི་མཆུངས་ཏེ། ལྷན་པོས་ཐར་པ་ཐོབ་ཕྱིར་སྒྲོམ་

ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་གཏི་མུག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཡིན་པས། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མནར་མེད་སོགས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེབ་ར་
གཙུག་ཏྲར་བམ་ཚུང་སོགས་ནས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་གསང་སྔགས་
སྒྲ་མེད་རང་ལུགས་ལ་འང་དབང་བཞི་ཐོབ་ཅིང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
བའམ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྐྱབ་ཅིང་སྒོངས་པ་ཁ་ཅིག་དམ་ཆོག་ཆག་
ཉམས་ལས་རྩོུ་རྩོུ་དམུལ་བ་སོགས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བ་ཞིག་སྤིད་ལ། རི་འདྲའི་
མི་སྐྱབ་པོས་ཀྱང་། ནས་བཏབ་ཉེས་པས་བྲ་བོ་དང་སྔན་མར་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
བྱབ་པ་མེད་ལ། སོ་སྒྲེལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་སྒྲོམས་མི་སྒྲེབ་ཐེག་དམན་གྱི་
ལུགས་ལ་ཡིན་ཀྱང་། གསང་སྔགས་སྒྲ་མེད་དུ་སོ་སྒྲེལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་
སྒྲོམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲེབ་ཡོད་དེ། ཁམས་འདུས་པ་བར་བར། འགོག་པའི་
རྩ་ཡི་གེ་ཨའི་རྣམ་པར་རྒྱུང་སེམས་འདུས་ན་འགོག་པ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲེབ་
བར་བཤད་ཅིང་། འོ་ན་དེའི་ཆོག་པ་ཟག་དེ་ཉན་ཐོས་འགོག་པ་བར་
ཐལ། འགོག་སྒྲོམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱབ་པ་མེད་དེ།
གསང་སྔགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ། དང་པོར་ཡུལ་ལྷ་སོ་སོར་སྤྱད་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཟིན་པ་ཙམ་ན་མཆོག་གི་སྒྲུལ་
སྒྲུ་དང་ལོངས་སྒྲུའི་ཞིང་ཁམས་མཐོང་བར་བཤད་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་། ས་ཐོབ་པས་མ་བྱབ་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། བར་ཕྱིན་

ཐེག་པ་ར་ནི་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་ནམ་མཇུག་མཇུག་ཆོག་པ་ (༡༥ ནང) ཆོག་ས་
ལམ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྒྱུ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པ་ར་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལོངས་སྐྱེ་
ས་མ་ཐོབ་པ་ར་མི་མཐོང་བ་ར་བཤད་ཀྱང་། ཐེག་པ་དམའ་བའི་ལུང་གིས་ཐེག་
པ་མཐོ་བ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནད་སྤྱོད་མོ་མ་གཟིགས་པ་
རྣམས་ཐུགས་ལས་ཆུང་དུ་ར་མཛོད་ཅིག །

གཉིས་པ་རྟེན་སྤྱོད་མེད་དུ་བཤད་པ་ནི།

གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་ཐོར་མའི་ནང་དུ། །
སྟོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི། །གཟུགས་
མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དང་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་དང་།
གཉིས་པ་ནི་ཀླུ་པོའི་སྤྱོད་ཀྱིས། །ཁམས་དེའི་མཆུངས་ལྡན་ཞི་བས་མི་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར་དང་གཅིག་ཏུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མཆུངས་ལྡན་འགགས་ན། །གཟུགས་
ནི་མེད་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཁོན་ཁོན་གནས་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐུ་
ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ན། །དེ་ལྟ་འང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ལ། །གང་
སྤེལ་གྱིས། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཉ་ཅང་ཉེན་མི་རུང་བས་བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་དག་གི་རྟེན་ལ་རུང་གི། །བཞི་པར་ནི་མ་ཡིན་ཅེས་དང་། །གཞན་
དག་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞི་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །དེ་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་པར་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཕྱི་

མ་འདི་འཐད་པར་མངོན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་
སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཚེས་མངོན་
པའི་གཞུང་། གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་དེ་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟ་
མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྟ་འདྲ་
ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་།
ལྟ་འདྲ་ཤེས་མེད་༼༡༥༥ན༽འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་
པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟ་ནི། རྒྱལ་བ་འོད་སྤང་གི་དུས་སྤང་པོ་ལྟའི་མིང་སྟེ། སྤང་
པོས་བསྐྱུ་བའི་བྱིར། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་དོས་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་དང་གནད་
གཅིག་པར་རྒྱལ་བོ་སྤང་གིས་སོ། །སེམས་མི་འདྲ་བ་ནི་གཟུགས་ཁམས་ནས་
འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་དང་། ཟག་མེད་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདྲ་བ་ནི་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་
པའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་མིན་པའི་ལྟ་ནི།
གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་ཉིད་
ལ་གནས་པ་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་
གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་ཅིང་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་བཞི་མེད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་

སྲིད་པ་ཡང་མིན་ལ་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་མུན། འདོད་པ་སྦྱོད་པའི་སེམས་
ཅན་སེམས་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ་སྤང་པོ་ལྔ་
པ་ཅན་ཡིན་པའི་མུན། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་
གནས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་མན་ལ་སྤང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་མིན་
པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་པའི་སྲིད་པ་དང་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་པ་
ནི། དེར་སྐྱེ་འཆིའི་སེམས་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །སྦྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་
༼༡༥༧༽བྱུང་པར་ནི། འགོག་པ་སྤར་མ་བསྐྱེད་པ་དང་པོར་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་
བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་རགས་པས་སྦྱོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ནི་བས་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེར་དང་པོར་མི་སྟོམ་པའི་
ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་སྤར་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་སྤོན་གོམས་པའི་
དབང་གིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
འཇུག་ནི་དེ་ལྟར་སྦྱོ་བས་མ་ཡིན་ཀྱི། འོག་པར་ལྷ་བས་དེར་ཐར་པར་ཤེས་པས་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་

རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་སོ། །ཁང་བ་སྤེལ་གྱིས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་
ནི། དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསྐྱེད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
འདྲིས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་
ནི། འདོད་པའི་ལྟ་ལའང་སྒྱེ་སྟེ། འདོད་ལྟ་ནི་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་ལྟར་སྒྲོ་གསལ་
ཞིང་རགས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱུད་ཞི་བས་ཐར་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་འབྱུལ་བ་
བསྐྱེད་ཅུས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་པོ་འདིར་བསྐྱེད་ནས། བསམ་གཏན་བཞི་པར་
འབྲས་བུ་མྱོང་བར་བཤད་པ་དང་ཡང་ལེགས་པར་མཐུན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་
རོ། །

འགོག་པ་འདི་དག་སེམས་མེད་ཡིན་ན། དེའི་རྗེས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་མེད་དུ་
འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། བྱེ་སྒྲུ་འདས་པའང་རྗེས་སུ་གྲུབ་པས་འདས་པའི་སེམས་ལས་
སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས། ལུས་སེམས་པན་ཚུན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་
པས། དབང་བཅས་ཀྱི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་
འདོད་ནས་བྱེ་སྒྲུ་ལྟར་ཡིན་ན། སེམས་མེད་དེ་དག་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཀག་པ་
མིན་པར་ཐལ། འདས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
ན་འདོད་པ་རྗེས་༼༡༥༥༽ནི་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་བྱིར་
ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །རིགས་པའི་དབང་དུ་ན། སེམས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་སུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་
 ། རོན་དུ་འདོད་ན། བེམས་པོས་ཤེས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་བེམས་པོའི་རྒྱ་
 ཤེས་པས་བྱེད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སེམས་ཙམ་པ་དག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
 ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་
 བཀག་པའི་ཕྱིར། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ཅེ་ན། སྡེ་པ་
 རང་ལན་ནི། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཀུན་སྒྲོང་དང་། དང་པོར་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། ཁམས་
 དང་། ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་མྱོང་འགྱུར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་
 ལན་འདེབས་སོ། །སེམས་ཙམ་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་འདོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་
 དང་པོ་ནི། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལ་ཚོགས་དུག་འཁོར་བཅས་དགག་ལ།
 གཉིས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་ཚོགས་དུག་འཁོར་བཅས་དགག་པ་ལ་
 འདོད་དོ། །གནས་བརྟན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ནི་འགོག་སྟོམས་མི་གསལ་བའི་
 སེམས་ཆ་ཕྱ་བ་དང་བཅས་པར་འདོད་ལ། དེ་ལ་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས།
 རྣམ་ཤེས་སེམས་མས་ཡོད་ན་གསུམ་འདུས་པ་ལས། རེག་པ་དང་རེག་པའི་རྒྱེན་
 བྱི་ཚོར་འདུ་སེམས་པའི་ཚོགས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལས། རྒྱའི་རུས་པ་ཐོགས་
 པ་མེད་ན་འབྲས་སུ་ཚོར་སོགས་ཇི་ལྟར་འགོག་ཅེས་པ་ལ། རྒྱ་ནས་ཐོགས་མེད་
 ཡིན་ན་བདེན་ཀྱང་། རྒྱ་ཙམ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགྲ་བཙུམ་པའི་ཚོར་བ་ལས་སྟེད་

བ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པའི་རིག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོར་
འདུ་མི་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དག་༼༡༥༥༽བཅོམ་པས་ཆོར་
བ་ཐམས་ཅད་བྱབ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དུ་གཟིགས་པས་ཆོར་བ་ལས་
སྤྱིད་བ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོར་ཆོར་བ་སོགས་འབྲལ་
མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ག་ལ་མཚུངས། དེའི་ཕྱིར་འདི་རིགས་པར་སྒྲིབ་པའོ། །སེམས་
མེད་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་འཛོག་བྱེད་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་དེ་དག་འགོག་པས་
ན་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བྱེ་སྒྲིབ་ཟེར་ལ། ཡང་ན། འབྱུང་བ་རྣམས་སེམས་སེམས་
བྱུང་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཅེས་མདོ་སྤེལ་བ་སྒྲིབ་པའོ། །ཡང་ན་ཡོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་དུག་དང་བདུན་སྐྱེ་བ་འགོག་
པའི་ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་སེམས་ཙམ་པ་ཟེར་རོ། །

སྤྱིད་པའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །བདག་གིས་བསྟན་
བཅོམ་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་བྱ། །ཟབ་མོའི་གནས་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་སྟམ་
ནས། །ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་ལ་འགལ་བ་ཅི། །

ལྷ་བ་སྟོག་བཤད་བ་ནི།

སྟོག་ནི་ཆོ་ཡིན་དོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །

སློག་གི་དབང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་ཡིན་ལ། ཆོ་ནི་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་སྐྱུ་
 ཆགས་སུ་གནས་པའི་རྟེན་དང་སྐྱུ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་
 བ། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འདི་ཉིད་
 ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཆོ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། གང་ཆོ་ལུས་ནི་འདོར་
 བྱེད་ཅིང་། །འོར་ནས་དེ་ཆོ་འཇུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་ཇི་ལྟར་གིང་བཞིན་
 བོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོའི་རྟེན་ཡང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཅེས་ཟེར་
 རོ། །མཆན་ཉིད་ནི། ཆོ་གང་ཞིག་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྟེ་
 པ་ནི། ཆོ་མ་ལྟོག་པར་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་མི་ལྟོག་ལ། དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་མ་
 ལྟོག་པར་ཆོ་མི་ལྟོག་པའི་བྱིར།

པས། །༡༥༥༥། འདོད་མི་བྱས་པའི་བྱིར། བཀ་ཚུན་རྟེན་ཉིད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །བྱེ་སྐྱེས་སྐྱེའི་འདིས་གོས་དོགས་ནས། དེ་གཉིས་སྟོག་གི་རྟེན་དུ་ཁས་
བླངས་པ་དོར་ནས། སྟོག་གམ་ཆེའི་རྟེན་ནི། སྟོན་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་ངི་སྤྱིད་
དུ་འཕངས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རྟེན་སུ་འཇུག་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ལས་གྱི་འཕེན་པ་
ཟད་པས་ཆོ་ལྷོག་ལ། དེ་ལོག་པས་དྲོད་དང་རྣམ་གཤམ་ལོག་པའི་བྱིར་རྟག་ཏུ་
ལྷོག་པ་མེད་པར་མི་ཐལ་ཅེས་ཁས་ལེན་ཏོ། །

འོ་ན་དོང་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྲང་ལས་ཉིད་ལ་ཅིས་མི་བཞག་ཅེན། གུ་
རྒྱལ་དེར་བཞག་ན་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་

ཏེ། དགོ་སྒྲུག་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། མདོ་སྡེ་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཆེ་
ཡོད་ཀྱི། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གྲུབ་མེད་ལ། ཁམས་གསུམ་པའི་ལས་ཀྱི་
རིས་མཐུན་འཕངས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་དེ་ལ་ཆེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་སྒྲིན་པའི་
རྒྱན་ནམ་མདའ་འཕངས་པའི་རྒྱན་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་པ་མདའ་
འཕངས་པའི་རྒྱན་འཇུག་པའི་འགོ་བ་ནི། འཇེན་པའི་འབད་པ་ལས་མ་ཡིན་ཀྱི།
མདའ་ལས་ལས་སྟེ་ལ། དེ་ལས་འགོ་བའི་རྒྱ། ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ་བ་
དང་། རྒྱགས་ཞེས་པ་སྟེ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་མ་ལྟར་གི་བར་དུ་འགོ་
བས། འཇེན་པའི་རྩས་པས་མདའ་འགོ་བའི་དབེ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་པ་ལ། མདའ་
འཕངས་པ་ནམ་མཁར་འགོ་བ་ཆོས་ཅན། མཁྱོགས་པ་དང་ཆེས་མཁྱོགས་པ་
དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེས་མཁྱོགས་པར་ཕྱིན་པའི་དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེའི་འགོ་བའི་རྒྱ་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་གཅིག་སྟེ་ལ་ནི་རྩས་པ་ཆེ་རྒྱུད་མེད་
ཅིང་ནམ་མཁར་འགོ་བའི་གོགས་ཤིང་སྒྲུག་སྒྲུགས་བཅས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟགས་བྱུང་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། མདའ་ལྟར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཏྲུ་པོ་མི་
ལྟར་བར་འགོ་བའི་རྒྱ་ཆར་ལ་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་གིས་
གོགས་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཞུ་རྒྱུད་དང་བུལ་མ་ཐག་བྱུང་དུ་ལྟར་བའམ། ཕྱིས་ནས་
ཀྱང་མི་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། གོགས་རྒྱུད་དང་འཕྲད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་སྒྲུས། ཆེ་རྣམས་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་ཡོད་ཅེས་མི་བརྟོག་ཀྱང་།

རྩམ་སུ་ཡོད་དེ། རྟོད་དང་འདྲེ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩམ་སུ་མེད་པ་ལ་འདྲེ་བ་
མི་འཐད་དོ། །

ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པས་འཆི་བ་ལ་གདགས་པ་ལས་མུ་བཞི་སྟེ། དང་
པོ་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སློག་གི་རྒྱུ་རྫོགས་པས་ཆོའི་རྣམ་སྒྲིབ་ཅན་གྱི་ལས་
ཉིད་ཟད་པས་འཆི་བ་དང་། གཉིས་པ་ལོངས་སྟོང་གི་རྣམ་སྒྲིབ་ཅན་གྱི་ལས་ཟད་
པས་འཆི་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཟད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་
ཟད་ཀྱང་བག་མེད་པར་བ་བའམ་སྟོང་པ་སོགས་ཡང་བ་མ་སྤངས་པས་འཆི་
བའོ། །དཔེར་ན་སྤུམ་ཡོད་ཀྱང་སྤོང་བུ་ཟད་པ་ལ་སོགས་པའི་མུ་བཞི་ལྟ་
བུའོ། །ཆོ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། མུ་དང་པོར་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཆོ་ཡོད་ན་ལོངས་སྟོང་ཟད་པས་འཆི་བ་བསྐྱོག་པ་ལ་རྣམས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོ་ཟད་ན་
ལོངས་སྟོང་ཟད་པས་འཆི་བ་བསྐྱོག་པ་ལ་རྣམས་པ་མེད་པས། གཉིས་ཀ་ཟད་
པས་ཞེས་པའི་མུ་གསུམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་ཀ་
ཆོ་ཟད་པ་ལས་འཆི་བ་བཤད་དོ། །

བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཆོ་རྒྱད་ལ་རགས་ལས་ཏེ་འཇུག་
པའམ། ལན་གཅིག་སྐྱེས་ནས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཉི་འོག་
པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་
ནི་རྒྱད་ལ་རག་ལས་ཏེ། དེའི་ལུས་ལ་གནོད་པ་བྱར་རུས་ཤིང་། དེའི་སྒོ་ནས་ཆོ་

ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཆོ་རྒྱུད་ལ་རགས་ལུས་ཏེ་འཇུག་པའོ། །འདོད་པར་སྒྲོམས་
 ༼༡༥༥ན༽འཇུག་གཉིས་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོ་ནི་ལན་གཅིག་སྒྲིམ་ནས་གནས་པ་སྟེ། ལུས་ལ་གཞོད་པས་
 ཆོ་ལ་གཞོད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་གཞོད་པའི་ཡུལ་ལས་
 འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་སྟོ་བྱར་ལུས་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་སྟོ་ནས་
 གོགས་དང་བཅས་པ་དང་། སྟོ་བྱར་ལུས་ལ་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་གོགས་མེད་པ་
 ཞེས་ཟེར་ཏེ། དོན་སྲུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱུད་ལ་རགས་ལས་པ་དང་སྟོ་བྱར་དང་
 བཅས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་ཡོད་དོ། །

མདོ་ལས་ལུས་ཐོབ་པ་རང་འཆི་བ་དང་། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ལ་ལུ་བཞི་
 སྟེ། དང་པོ་འདོད་ལྟ་ཅེ་བ་དང་དགའ་བས་ལུས་དུབ་ཅིང་དུན་པ་ཕྱོས་པའི་རྒྱ་དེ་
 ཉིད་གྱིས་གནས་དེ་ནས་འཆི་བ་དང་། ཡན་ཚུན་མིག་གིས་མིག་ལ་བལྟས་པས་
 ཡིད་འབྱུགས་པའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་གྱིས་འཆི་བ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འད་ཡིན་
 ཏེ། གཞོད་པས་མི་བརྗེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སྐྱ་ཆོ་གཏོང་བ་ལ་མངའ་བཞེས་པ་
 རང་ཉིད་གྱིས་འབྲོངས་པའི་ཕྱིར། མངལ་ན་དང་སྟོ་ར་ན་འདུག་པ་རྣམས་ནི་
 གཞན་གྱིས་གསོད་པས་ལུ་གཉིས་པའོ། །དཔུལ་བ་དང་སྤྲིད་པ་བར་མ་མ་
 གཏོགས་འདོད་ཁམས་པ་ལལ་ཆེར་ནི་ལུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲིད་པ་བར་མ་
 །ཁམས་གོང་མ་གཉིས། དཔུལ་བ། སྐྱ་མི་སྟན་པ། མཐོང་ལམ་དང་། བྱམས་པ་

དང་། འགོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཞུགས་པ། འཁོར་
ལོས་སྐྱར་ཀླུ་རབ་འབྱུང་བའི་བྱང་སྤྱོད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་
བའི་ཕོ་ཉ་བཞེ་ཙོ་བཞིན་རྒྱས་ལྟ་བུ་དང་། བྱིམ་བདག་གཟི་བཟིན་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་
འདི་སྤྱིད་འཆོ་ཞེས་ཀླུ་བས་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ལེན་ནི་མས་དྲུང་བྱོད་དུ་
བསྐྱར་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་འོས་ཡིན་པས་མ་གཤིབ་དང་། ༼༡༥༥༽མཆོག་
ཅན་མ་སྦྱིས་དབྱས་གསལ་གྱིང་ལ་བསྐྱོན་བཞིན་ཤུ་རིའི་བུས་གདམས་ངག་ཕོག་
བས་དབྱ་བཙོམ་ཐོབ་སྟེ་གསལ་གྱིང་བྱིར་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་པ་དང་།
ལྷག་པོའི་བུ་གང་གྲ་ལེན་རབ་དུ་འབྱུང་བ་པ་མས་མ་གནང་བ་དུག་ཟེས་མཆོག་
གྱིས་གདུབས་པ་སོགས་གྱིས་མ་གཤིབ། གང་ལས་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་ཡི་འཛིག་
རྟེན་སྐྱུ་བསྟེན་ཐོབ། ༼འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཀླུ་རིང་ན་གནས་ཀྱང་བྱུང་དུ་
བྱངས་ཏེ་འཛོམས། ༼དེ་ནི་བདག་གི་མཛའ་གྲོགས་བཞིན་དུ་བཙུང་ཡང་མ་རྟོག་
པ། ༼འཆི་ལ་འཆི་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དམ་ཅིས་ན་མི་མངོན་འགྱུར། ༼ཞེས་སྐྱས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོང་དཔོན་གྱི་བུ་བྱགས་པ་གཞོན་ལུ་གཞོན་ལུ་མའི་འཁོར་ལ་
ཡིད་དབྱུང་བའི་སྐྱ་མི་མ་ཡིན་རྣམས་གྱིས་འཁོར་གྱིས་མ་ཐོས་པར་བྱས་གིང་སྟོ་
དབྱེ་བར་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་ཐ་མ་བ་ཡིན་པས་བསང་མ་ལུས་པ་དང་། འཆོ་བྱེད་ནི་
མས་སྐྱོམ་དུ་བཅུག་སྟེ་དེའི་སྟོག་ལ་གཙུག་པ་མེད་པར་ཀླུ་པོའི་སྐྱོར་བསྐྱར་བས་
བདེན་པ་མཐོང་འོས་ཡིན་པས་མ་གཤིབ་དང་། སོགས་ལྟེན་པ་ལོ་པ་ཀ་ལ་སོགས་

བདེན་པ་མཐོང་འོས་གཡང་སར་བསྐྱར་ཡང་མ་གྱི་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མའི་
བྱང་སེམས་ཆོ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དེ་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་ལྷམས་
ན་གནས་པའི་ཡུམ་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་
འཆི་ལ་གཞན་གྱིས་གསོད་པས་ཀྱང་མི་འཆི་ལོ། །

འོ་ན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀ་མུ་བཞི་བ་ཡིན་ན། མདོ་
ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས་སྲིད་ཅེ་བ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཐ་མ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས་དང་པོ་བདུན་
ཡང་གོ་བར་བྱས་ལ། ཁ་ཅིག་གོ་མི་བྱས་ཏེ་མུ་བཞི་བ་འདི་ལྟར་ཞེས་མ་སྐྱར་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་མ་ངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བའི་༼༡༥༤༽སོགས་ཁོངས་ནས་ལྷག་མ་
དཔེར་མཆོན་རྒྱ་མེད་པའི་སྒྲ་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་
ཅིང་འདུ་གེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་རྣམས་དང་ལྟ་ཁ་ཅིག་
གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དངོས་བསྟན་འདི། དངོས་བསྟན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ལྟ་མི་དེ་
གཉིས་ལས་ལྷག་མའི་དཔེར་མ་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །

དཔལ་ཤུ་ཀྱ་མཆོག་ལྡན་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་རང་
འཆི་དང་གཞན་གསོད་མེད་པའི་དགོངས་པ་ནི། རང་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རང་ས་
ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་རང་འཆི་བ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ལ། གོང་
མའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འོག་མ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱིས་གསོད་

པ་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། གསོད་པ་དང་འཆི་བའི་སྐྱེ་ཇི་བཞེན་མིན་པར་
 འཆད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་གྲི་ན་སྟེ། སྤྱིར་ས་བདུན་པོ་དེར་རང་ཉིད་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དེ་མཆོག་རྩ་ཞེན་པས། དེའི་སྟོག་དབང་འདོར་འདོད་མེད་ཅིང་། འདོར་
 འདོད་ཡོད་ཙམ་གྱིས་རང་ཡང་མི་འཆི་ལ། སྟོམས་འབྲུག་དེ་དག་གི་འཕེན་པ་མ་
 ཟད་ན་གཞན་གྱིས་བསད་པར་ཡང་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། རང་འཆི་དང་གཞན་
 གསོད་མེད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ས་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
 ཡིན་ན། སྤིད་རྩེ་ལ་དེ་ལྟར་དབེར་བཀོད་བྱས་པ་ལ་རུས་པ་ལྟག་པོའི་དགོས་པ་
 མེད་དེ། དེའི་དགོས་པ་ས་བདུན་པོ་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གཞན་ནི་རང་གི་འཆི་བའམ། རང་ས་འདོར་བའི་
 བྱད་པར་ཁ་ཅིག་རང་གི་ས་པའི་འཕགས་ལམ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་
 གཞན་གྱི་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ལ། སྤིད་རྩེ་ལས་ནི་ཟག་མེད་བསྐྱེད་མི་
 རུས་པ་དང་། དེའི་གོང་དུ་ནི་གནས་མེད་པས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཟག་མེད་མི་༼༡༥༥༽ལྟོགས་མེད་དང་། ཇི་སྐད་དུ། སྤིད་
 རྩེར་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །མདོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་པས། ཅི་
 ཡང་མེད་པའི་དངོས་གཞི་གཉིས་གྱིས་གསོད་དོ་ཞེ་ན། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་
 པ་ནི་ས་གཞན་པ་མིན་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི་སྤིད་རྩེ་རྩེ་པ་རང་གི་ས་པ་མིན་
 པས། འཆི་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་རང་འཆི་དང་གཞན་གསོད་གཉིས་ཀ་མིན་ནོ། །འོ་

ན་དེ་མི་འཆི་བར་ཐལ། རང་འཆི་དང་གཞན་གསོད་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི་
བྱབ་པ་གཤམ་གྱང་འོང་སྟེ། རང་འཆི་འདོད་གྱང་མེད། གཞན་གྱིས་མ་གསོད་
བར་འཆི་བ་མང་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར། གནད་འདི་ལྟ་བུ་ཕྱ་མོ་མ་རྟོགས་པར་
རགས་པ་ཙམ་བལྟས་པས་ཆིམ་ནས་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་བྱེད་པ་དག་གིས་ནི་འདི་
དག་རྟོགས་པར་འགྱུར་རེ་ཀན་ནོ། །

དུག་པ་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། རྟོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཆོན་ཉིད་དག་ནི་སྒྲེ་བ་དང་། རྒྱ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཆོས་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲེ་བ་དང་།
གནས་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་དང་། རྟིང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བ་དང་། འཛིག་
པར་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བཞིའོ། །ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་སྐྱེན་ནོ། །འོ་ན་
མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། དག་སྒྲོང་དག་འདུས་བྱས་སྒྲེ་བར་ཡང་མངོན། འཛིག་
པར་ཡང་མངོན། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་མངོན། ཞེས་གསུམ་ལས།
བཞི་པ་མ་གསུངས་པས། བཞི་པ་གང་ཞེ་ན། གནས་པ་གཞན་འགྱུར་ནི་རྒྱ་བའི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ཞར་ལ་བསྟན་ཏེ། བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཡིད་འབྱུང་བའི་བྱིར་གནས་པ་མ་བསྟན་ལ། མངོན་པ་ལས་བཞི་འབྱུང་
བ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་དགོངས་པ་ཅན་ནི་མིན་ཏེ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་

མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་རྣམས་དུས་འཕོ་བའི་༼༡༥༥༽ཕྱིར་ཞུགས་པ་དེ་
དག་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་སྟེ། སྐྱེ་བས་མ་འོངས་པའི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་དུས་སུ་སྟོ།
ཤ་བ་དང་། མི་རྟག་པས་ཉམ་ཆུང་དུར་བྱས་ཏེ་འཛོམས་པས། ད་ལྟ་བྱུང་བ་ནས་
འདས་པར་སྟོ་བའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་ལ་ལར་སྟེད་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་བའི་བད་རྟིང་སྟེ་
སྟེད་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་འགྲེལ་པར་བྱེད་པ་ནི་འོངས་སོ། །དཔེར་ན་ནགས་
ཐིབས་པོར་ཞུགས་པའི་མི་ཞིག་ལ་དག་གསུམ་ཡོད་པའི་གཅིག་གིས་དེ་ནས་
འབྱེན། གཉིས་པོས་བཏག་སྟེ་ཉམ་ཆུང་བར་བྱས་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་
འབྲ། གནས་པ་ནི་གཉེན་གཅིག་མི་དེ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་བཞིན་འཁྱུད་པ་
ལྟར་འདུས་བྱས་ལ་འཁྱུད་ནས་གནས་སོ། །གནས་པ་འདི་ལ་ཆགས་ནས་ཤ་
བས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྟེར་བའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལས་སྣ་ནག་བྱུང་ཆེ་
བས་བཀྲ་ཤིས་མ་སྟོས་པ་བཞིན། གནས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་སྟོས་པ་འཕམ། ཡང་
ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་འང་གནས་པ་ཡོད་པས། འདུས་བྱས་སུ་འབྲལ་པར་འགྱུར་
བས་བྱབ་ཆེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་བསྟན། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་
སྤང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་ལ་སོགས། །

གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་ཐ་དད་དགོས་ན་

དེ་དག་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པའང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པས་བྱག་
མེད་དང་མཚན་གཞིར་ཡང་འགྱུར་ལ། མི་དགོས་ན་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
ལའང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་སྐྱེ་བའི་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་བའི་ཀྱ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་པ་དང་། མི་
རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་ཅེས་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པས།
བྱམ་སོགས་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་མི་ཐལ་ཞིང་། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་
ལ་བརྟོས་ནས་༼༡༥༧༽མཚན་གཞིར་ཡང་འགྱུར་བ་ནི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག །

བྱག་མེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཀྱ་བ་སོགས་གསུམ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་
བ་སོགས་བཞི་དང་། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་
འཇུག་པའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་གཅིག་སུ་ལ་
འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱ་བ་སོགས་ལའང་འདུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །མདོ་སྤེལ་བ་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་སོགས་ནི་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། ཚད་མར་བལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ས་སྤྱོགས་
ན་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པ་བཞིན། གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱེ་
བ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁས་

སྤངས་བསལ། འདུས་བྱས་དེ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་མིན་ན། སྐྱེ་མི་སྐྱེ་གཉིས་ནམ་
གཙོད་ཀྱི་འགལ་བ་མིན་པར་ཐལ། གཞི་གཙིག་གི་སྟེང་དུ་གཉིས་ཀ་མ་བཀག་
པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ། དེ་འདུས་བྱས་ལས་ཐ་དད་པའི་
ཕྱིར། སྐྱེ་བ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་མིན་ན། བྱས་མ་བྱས་ནམ་དཔྱོད་
འགལ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་མིན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུང་གསུམ་འདུག་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་ལས། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་འགག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཀྱི་སྐྱ་ནི་རང་བཞིན་འདུས་བྱས་ཉིད་ལ་ངོས་བབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདུས་
བྱས་ལས། སྐྱེ་འགག་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འགག་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པས་
འདུས་བྱས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་དགོས་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གསུམ་པོ་
འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་མདོ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་
རྒྱུ་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་རྗེས་སུ་འདུག་པ་གནས་པ་དང་། རྒྱུ་
༼༡༩༠ན༽ཀྱི་སྐྱ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུ་འགོག་
པ་ལ་མི་རྟག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ལས་རྣམས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ། རྒྱུ་ཀྱི་དང་པོ་སྐྱེ་
བ་ཡིན། །ཆད་པ་འཛིག་པ་གནས་པ་དེ། །དེ་ཉིད་སྐྱ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི། །གནས་པ་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཅིས་དང་། །སྟོན་མེད་ལས་བྱུང་སྐྱེ་བ་སྟེ། །རྒྱུ་གནས་

དེ་ཆད་འཛིག་པ་ཡིན། ཟུན་གྱི་སྒྲི་བྱེ་བྱེ་བྱེ་བྱེ་བྱེ་བྱེ། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་
བར་འདོད། ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། མདོ་ལས། གནས་པར་གསུངས་པ་ནི།
སྐད་ཅིག་ལ་གནས་པ་དང་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པར་གསུངས་པ་ནི་མིན་ཏེ།
སྐད་ཅིག་མ་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནས་མི་སྤྱི་ཅིང་།
གནས་ན་སྐད་ཅིག་མ་མིན་པའི་བྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ནི་མི་གནས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུ་འཛིག་ལ་གནས་པ་ཡོད་དོ་བྱ་བར་རྟོག་པ་ནི་དོན་
མེད་དེ། རང་འགྲེལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡི་ཆོས་ལ་ནི། གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་
འགྱུར། །དེ་ཡང་འཛིག་འགྱུར་དེ་ཡི་བྱིར། །དེ་ཡིས་དེར་རྟོག་དོན་མེད་
དོ། ཞེས་པའི་བྱིར་ཏེ། གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་
ཏེ། གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐད་
ཅིག་གི་རྒྱུ་འཛིག་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པས། སྐད་ཅིག་མ་ལ་རྒྱ་བའང་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ན་ནི་རྒྱ་མི་འགྱུར། གཞན་དུ་འགྱུར་ན་དེ་
གཞན་ཉིད། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་གཅིག་ལ། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་
འགྱུར་བའི་བྱིར། སྐད་ཅིག་མ་རྒྱ་བས་གཞན་འགྱུར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་གཞན་འགྱུར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རིགས་ན་སྐད་
ཅིག་མ་མིན་༼༡༩༠བ༽དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མདོའི་དོན། གནས་རྒྱས་ནི་
ཟུན་ལ་དགོངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་ལ་ནི་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་དེ་སྐད་ཅིག་མ་

ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དུ་གནས་འོང་རོ། །རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཞིག་བྱེད་
པར་ཐལ། སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་བྱབ་གྲུབ། འདོད་ན་བྱ་བའི་དུས་ཐ་དད་པ་དང་འགལ། ཡང་བྱེ་སྐྱས།
སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་གནས་ཀྱི་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་ཟིན་པའི་
ཆོས་ལ་གནས་ཀྱིས་འཛིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་
དཔོན་གྱིས། འོ་ན་མ་འོངས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་དམ་
མེད། ཡོད་ན་མ་འོངས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བས་ད་ལྟ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
སུ་མེད་ན་ཁོ་བོ་འང་འདོད། བྱུང་བའམ་བསྐྱེད་ཟིན་པ་ད་ལྟ་བ་མིན་པར་ཐལ།
བྱ་བ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་གྲུབ། འདོད་ན་མཐུན། ཡང་སྐྱད་ཅིག་ཁོ་ན་
ལ་མཚན་ཉིད་བཞིའི་བྱ་བ་སོ་སོར་བྱེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་བཞི་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཅར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་གྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
མཚན་ཉིད་བཞི་རྣམས་གཞན་འདུས་བྱས་ལས་བྱ་བ་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པར་ཁས་
བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་པ་འདིས་ཀྱང་འདུས་བྱས་དང་མཚན་ཉིད་བཞི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བར་འདོད་པའང་བསལ་ལོ། །བྱེ་
སྐྱས། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་གྱི། བྱ་རྩོགས་གྱི་

འདུས་བྱས་སམ་སྐད་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་བཞིའི་བྱ་བ་སོ་སོར་
བྱེད་པར་ཁས་སྒྲུབ་སོ་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཚོས་ཅན། སྐ་འཛིག་གིས་མི་རྟག་
པར་༼༡༫༩༩༽མི་བྱེད་པར་ཐལ། གནས་པས་གནས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།
རྟགས་གྲུབ། བྱབ་སྟེ། གནས་པས་མི་འཛིག་པར་བཟུང་བའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མ་བྱབ་སྟེ། གནས་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་ནས་འཛིག་སྟེ། སྐྱེས་ཟིན་
སྐྱེས་ཟིན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེ་དང་འདྲའོ་ཞེ་ན་མི་འདྲ་སྟེ། ལན་གཅིག་སྐྱེས་
ཟིན་ན་སྐྱར་སྐྱེ་བ་ནི་འགལ་ལ། ལན་གཅིག་གནས་ན་རྟག་ཏུ་གནས་དགོས་
པའི་བྱིར་ཏེ། གནས་པ་ལ་གནས་པའི་སྟོབས་སྒྲར་ཡོད་ན་བྱིས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་རྟུས་པ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་
བྱིར་རོ། །སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ནི་སྒྲར་བྱེད་ཟིན་ནས་བྱིས་བསྐྱར་བའམ་
ལན་དུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་མེད་པར་ནི། སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །
མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་བསྐྱེད་ན། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་
ཅར་ཅིས་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཚོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་ཚོགས་པ་མེད་པར་ནི།
མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་ལ། མ་འོངས་པ་

ནམས་གཅིག་ཅུང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་འདུས་
 བྱས་ནམས་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནའི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། མདོ་སྡེ་པས་ནི། འདུས་བྱས་
 ལས་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་པ་ནི་མི་སྦྱང་ཞིང་། བྱ་བའི་སྒོ་ནས་མ་དམིགས་པ་མེད་
 དོ། །ཞེས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས། ཡོད་ན་དམིགས་པས་ཁྱབ་ན།
 རེག་པ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷ་མོ་ཚོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། རེག་པ་ནི་ཚོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པར་གྲུབ་བོ། །ཡང་སྐྱེ་བ་དང་
 མི་རྟག་པ་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་
 པ་ཞེས་དུག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་༼༡༩༧༽བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 བདག་མེད་ཚོས་ཅན། དོན་གཞན་ཀྱི་རྣམས་སུ་ཐལ། དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ཅེས་དུག་པའི་སྐྱ་སྐྱོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པས་
 བཏགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གངས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱང་རྣམས་གཞན་དུ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དུག་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ། འདོད་ན་
 བསལ། འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་རྣམས་གཞན་མིན་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱེ་བ་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་དུག་སྐྱ་མི་འགལ་ཏེ། གཟུགས་མ་སྐྱེས་པ་ལས་སྐྱེས་པས་འབྲེལ་བ་
 བརྗོད་པ་དང་། གཟུགས་ཚོར་སོགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ལས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར།
 གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དུག་སྐྱར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཅན་ཀྱི་དྲི་ལྟ་བུ་

དང་། མཆིག་གྲུའི་ལུས་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་མ་སྐྱེས་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་ན། མཁའ་སོགས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ལ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་སོགས་ཆོས་རྒྱུས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་སྐྱེ་བ་མིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་རབ་འབྱུང་མིག་ནི་སྟོང་པ་སྟེ། ཏྲག་པ་དང་། བཏན་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་པ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཆོར་སོགས་སྐྱེ་ལྟན་དུ་འདྲ་ཡང་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་རྒྱུན་གྱིས་གཅིག་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་པས་རིགས་པར་སྦྲེལ་ལ། བྱེ་སྦྲེལ། རང་ལྷགས་ལ་ཆགས་ནས་འདོར་མི་རུས་ཏེ། ནན་གྱིས་སྐྱེ་སོགས་རྫས་ཡོད་ལ་སྐྱན་འབྱེན་༼༡༩༩༽འདུག་ཅེས་མངོན་པའི་མདོ་སྦྲེལ་བཞིན་པ་མི་འདོར་ཏེ། རི་དྲགས་ཀྱི་ཤ་བཟའ་རྒྱ་ཡོད་པས་ཞིང་མི་སྟོབ་པ་མིན་པ་དང་། སྦྲང་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྲང་ཅི་བཟའ་རྒྱ་ཡོད་པས་ལ་དུ་མི་དོར་བ་བཞིན་ཅེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་མོངས་པའི་སྟེན་ཁུངས་སོ། །

བདུན་པ་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་ལ། རོབ་དང་། ལྷན་

ཚུལ་སྒྲིག་། དང་པོ་ནི།

མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་། །

སྒྲུབ་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་མིང་དང་དག་དང་
ཡི་གེའི་ཚོགས་དེ་ལ་ནི་མིང་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཙམ་རྫོང་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བུམ་པ་ཞེས་
པའམ། གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དག་དང་ཚིག་ནི་དོན་གཅིག་སྟེ། འགྲེལ་
པར་དག་ནི་ཚིག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་རྫོང་བྱེད་གང་གིས་བརྫོང་
བྱའི་དོན་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གྱི་མ་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་
མི་རྟག་ སྐྱེ་ཁེང་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན། སྐྱེས་ནས་འགག་པར་འགྱུར་བ་
སྟེ། ཁྱེད་དག་ཉེ་བར་ཞི་བ་བདེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་འཆོད་དོ་འགྲོའོ་
ཞེས་པ་བྱ་བ་དང་། དཀར་ཤམ་མོ་ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་དང་། འཆོད་དོ་འཆོད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་བྱེད་པར་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚིག་སྟེ། འགྲེལ་པར།
གང་གིས་ན། བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་དུས་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་བྱེད་པར་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བའོ། ཞེས་དང་། ཀུལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས། དེ་ལྟར་ན་མིང་ནི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཚིག་ནི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲེལ་བའི་བྱེད་པར་
རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེས་སོ། །ཡི་གེ་ནི་མིང་ཚིག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། ཡིད་
ཡུལ་ན་སྤྲང་བའི་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །དེས་ནི་གཞན་དང་མ་འགྲེལ་ན་བརྫོང་

དོན་མི་སྟོན་ལ། ཁོ་རང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་འགྱུར་མི་རུང་བས།
༼༡༥༡བ༽སམ་སྒྲི་ཏར་ཨ་ཁྲ་ར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་བྱུང་བ་ཞེས་པ་
གསལ་བྱེད་དེ། མིང་ཚིག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་བརྒྱད་ནས་
དོན་གྱི་རྗོད་བྱེད་དུ་འང་རུང་བས། སྒྲ་པ་དག །རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མེད་པ་དང་
། །མིང་ཚིག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །དོན་རྣམས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར་བརྒྱད་ནས་དོན་བརྗོད་ཡིན། །ཅེས་སོ། །སྒྲེགས་བྱ་ལ་བྲིས་པའི་
ཡིག་འབྲུའི་མིང་ལ་ཡི་གེ་ཞེས་འདོགས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་གྱི། རྟོག་པ་ལ་
སྒྲ་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་མཉན་པར་མི་རུས་པས། ཡིག་འབྲུའི་གཞུགས་ཀྱི་བརྟུན་
རྟོག་པ་ལ་གོ་བྱེད་ཡིན་གསུམ་ཆར་ལ་ཚོགས་ཞེས་པ་ནི་མང་པོའི་དོན་ཏོ། །མདོ་
སྟེ་པ་ནི། ཚོགས་གསུམ་སྟེ་གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅིས་མིན་ཏེ། ཚོགས་གསུམ་
པོ་དེ་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ངག་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དྲིས་པ་ལ། བྱེ་
སྒྲས། དེ་གསུམ་ངག་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ངག་ནི་སྒྲ་ཙམ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་
དོན་གོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ངག་གིས་
དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངག་གིས་མིང་གསལ་བར་བྱེད་པའམ་སྒྱུད་པར་
བྱེད་པས་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་གིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཚེ་འང་། སྒྱིར་ངག་དང་སྒྲ་ཙམ་གཞུགས་ཡིན་པ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་ཏེ། ཚོས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་མི་དག །གང་རྣམས་བྱུང་བས་གསུངས་དེ་དག །ངག་གམ་

མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་བྱར་ཡང་
 རུང་གི། །ད་ལན་དེ་ལྟར་མི་འདེབས་ཏེ། །འདིའི་དག་ནི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་
 འདུ་བྱེད་རྫས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པས། བརྟ་མ་བྱས་
 གྱི་སྐྱ་ཙམ་དག་མིན་གྱང་། བརྟ་བྱས་གྱི་སྐྱ་དག་ཡིན་ཏེ། བརྟའི་མཚམས་བཟུང་
 བའི་ཕྱིར། མིང་བརྒྱད་མ་བརྒྱད་གང་ཡིན་གྱང་དོན་གོ་བར་བྱེད་ལ། བརྟ་མ་
 སྐྱར་བའི་༼༡༩༩ན༽དག་དང་མིང་གི་རིམ་པ་སྐྱར་གྱང་དོན་གོ་བར་མི་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་དོན་དགུ་ལ་འཇུག་པར་བརྟ་སྐྱར་ཞིང་
 ། དེ་པན་ལ་མི་འཇུག་པ་མཚམས་བཅད་པ་དེའི་ཆོན་དོན་དགུ་པོ་དེ་ལ་དག་དེ་
 འབོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། དག་སྟོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །སྟུགས་དང་
 མིག་དང་རྩོ་རྩེ་དང་། །མཐོ་རིས་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མཁས་པས་གོ་སྐྱ་རོས་
 བཟུང་བ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་བརྟ་སྐྱར་ཁོ་ནས་དོན་གོ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 མིང་གིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ཡང་གོ་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་བསྟན་གས། དག་གིས་
 མིང་བསྐྱེད་པ་དེ་སྐྱ་ཙམ་ལ་བྱེད་ན། དེས་དེ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། སྐྱ་དོན་ལ་
 འབྲེལ་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྟ་བྱས་གྱི་དག་ལ་བྱེད་ན། མིང་
 སེམས་དང་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྟ་འདོད་སྟོའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་གིས་མིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་སྐྱ་ཙམ་
 ལ་བྱེད་ན། སྐྱས་གྱང་མིང་གསལ་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བརྟ་བྱས་གྱི་དག་གིས་

གསལ་བར་བྱེད་ན་ངག་གིས་མིང་གསལ་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། བརྩ་བྱས་རང་
ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མིང་རྩ་ས་ཡོད་ཆ་མེད་ཀྱི་ཆོས་
ཆོས་ཅན། ངག་གིས་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། སྐྱེད་ན་ཆ་གས་ཀྱི་དུམ་བྱར་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡི་གེའི་སྒྲ་སྒྲ་ཕྱི་རྣམས་གཅིག་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོགས་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། ངག་ནི་མིང་གིས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །མིང་དེ་ཡི་གེ་དུ་མ་
འདུས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ན། དེའི་ཆོ་གཅིག་ཅར་དུ་མིང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་བྱབ་གྲུབ། འདོད་ན་རིམ་གྱིས་འདུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་མདོན་
སུམ་གྱིས་བསལ། ཡང་དེའི་ཕྱིར་ངག་གས་སྒྲ་ཆ་བཅས་ཀྱི་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ན།
མིང་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཐ་མ་ཨ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷོ་ལྷིང་བའི་དོན་མ་ལུས་པ་
༼༡༥༥བ༽གོ་བར་ཐལ། ངག་གིས་མིང་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ངག་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་
མ་དེ་འང་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་གྲུབ། འདོད་མི་བྱས་པས་སོ། །འོན་
ཏེ་ངག་གིས་ཡི་གེ་བསྐྱེད། དེས་མིང་བསྐྱེད་དོ་སྒྲུལ་ན། ཆ་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ག་ཆོས་
ཅན། ཆ་བཅས་ཀྱི་ངག་གིས་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་མ་བཅས་དུས་གཅིག་
དུ་ཆོགས་པའམ་འགྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཆ་མེད་ལ་ཕན་མི་
ཐོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མིང་ཆོས་ཅན། ངག་གིས་གསལ་བྱེད་མིན་ཏེ། མིང་ཆ་
མེད་དང་ངག་ཆ་བཅས་དུས་གཅིག་དུ་ཆོགས་པའམ་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་
བྱར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ངག་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་སྐྱེད་བྱེད་དམ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་

འཐད་དེ། ངག་ནི་ཡི་གེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གཤམ་རབ་ཅན་གྱིས་ཡིད་གཏད་ཀྱང་
སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མིང་དང་དོན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཅེན། འོ་
ན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བརྗོད་མི་རུས་པར་བཤམ། འདས་མ་འོངས་པའི་མིང་
ད་ལྟ་བ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞིན་འདོད་ན། བས་བྱ་ལ་
མིང་འདོད་དགྲར་འདོགས་པ་མི་རུས་པར་བཤམ། མིང་དོན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ལ་མིང་མེད་པར་བཤམ། དེའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
མདོ་སྤེལ་རང་གིས་ཞིབ་མོར་དབྱོད་ན། སྐྱེ་རང་མཚན་ནི་ཉན་གཤམ་མདོན་སྤམ་
གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདས་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་མི་རིགས་ལ། རིག་པར་བསྐྱད་
བྱས་པའི་ཆོན། བྱད་པར་མིང་ཆོག་གཉིས་ནི་སྐྱེ་རང་མཚན་པ་དེ་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་
ལ་བཏགས་པའི་ཕྱོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་ཆོག་རྟོག་པའི་ཡུལ་
ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་ལྷ་ལི་ལ་སོགས་སྤྱི་མང་པོ་ཉན་གཤམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ།
རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་མིང་ཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡི་གེ་
ཅོམ་ཡོད་དུ་༼༡༫༩༩༽ཀླག་ཀྱང་དེ་ཆོགས་པ་ལ་མིང་དུ་བྱས་ནས། མིང་གི་
ཆོགས་པ་ལ་ངག་ཏུ་བྱས་པས། ངག་གཤམ་པ་ལས་གཞན་པའི་རི་ལྟར་རྫས་སུ་
ཡོད་ཅེས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་དོ། །བྱེ་སྤྱོད་ནི། ཆོས་ཁ་ཅིག་རྟོག་གའི་
རིགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། བཤས་ཅད་མིན་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་མི་འདོར་

བས་རྟོག་ཡུལ་ལམ། ཡིད་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ངག་སོགས་ཤེས་པ་མིན་པའི་འདུ་
བྱེད་རང་དབང་ཅན་སྒྲིལ་ང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མོས་པར་བྱེད་དོ། །

**གཉིས་པ་བྱད་ཆོས་ལ། སའི་བྱད་པར། སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་བྱད་པར། བྱུང་བའི་
བྱད་པར། དག་སོགས་གྱི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།**

འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས།

ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ངག་
ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ནི་གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་ཀྱང་ངག་མེད་པས་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་མི་བརྗོད་ན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ཟེར་
རོ། །དབྱེད་ན་ས་གཞན་གྱི་ངག་གིས་ས་གཞན་པའི་མིང་སོགས་བརྗོད་མི་རུས་
ལ། འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་གསུམ་ཡིད་གྱི་རྗོད་བྱེད་དང་བརྗོད་པ་གཉིས་
ཀ་གཟུགས་མེད་ན་འང་ཡོད་དེ། སྟོན་པའི་བ་དན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་
བྲགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་ཅན་སྟོན། །

སྦྱིས་བྱའི་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཡུང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་
པས། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །སྦྱིར་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་
མ་བསྟུས་ལ། སེམས་ཅོམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། རང་ལ་སྣང་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་
པས་བྱུང་བར་འདོད་ཀྱང་། རྟེན་པ་སོགས་བྱུན་མོང་བ་རྣམས་དེ་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་

གསུམ་པ་ནི།

ཁྱེ་མཐུན།

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་། འདོད་དགུང་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིབ་སྦྱིས་མིན་པ་དང་། གཞུགས་ཅན་མིན་པ་ལ་
༼༡༥༥༽བསགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བྱུང་མིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

ལུང་བསྟན་མིན།

མ་བརྒྱིབས་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དག་ཅུ་ཆད་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་ལ་
ཡང་ལྟན་ཅིང་དག་མི་དག་འི་ངོ་བོ་མིན་པའི་སྒྲིང་།

གསུམ་པ་ཚེས་གྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པས་མ་ཟུག་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་བཞིན། སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའང་ཡིན། །

ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་དང་། །

མི་ལྟན་པ་དག་ཀྱི་མཐུན་པ། །

མིང་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། ཟུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་
བརྒྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་
སྟོན་གྱི་འདྲ་ཆ་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་སྐྱེས་པའང་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་
གསུམ་ཆར་གཏོགས་པའོ། །ཐོབ་རྣམ་གཉིས་ནི། ཟུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་།

ནམ་སྒྲིན་སྒྲིས་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནམས་ཀྱང་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་དང་། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་དག་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། བདུད་ཅིའི་སྐྱབས་གནས་མཚོག་གི་བཀྲ་གིས་
ཀྲིས། །གཏན་དུ་འཆི་བའི་སྙིང་ལ་བསྐྱབ་པའི་དཔལ། །ལུས་པ་མེད་པའི་བཀའ་
དྲིན་གཞལ་བ་འདིས། །རྗེ་བཙུན་ཐིན་ལས་དབང་པོའི་མཚོད་སྒྲིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་བཤད་པ། འབྲས་བྱ་
བཤད་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་བཤད་པ། རྒྱུན་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བས་མདོར་བསྟན། སོ་སའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་
བཤད། དུས་ངེས་པས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། །

ཀྱན་ཏུ་འགོ་དང་ནམ་སྒྲིན་དང་། །རྒྱ་ནི་ནམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། །

སྒྱིར་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་དང་། གཞི་དང་། བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མཚན་དང་། ཏྲག་རྒྱ་དང་
། འབྲས་གནས་ཞེས་མིང་གི་ནམ་གྲངས་ཅམ་ལ་བྱུང་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི་སྐབས་
མང་པོར་ཡོད་ལ། ཆོས་མངོན་པ་བ་ནམས་མདོའི་དོན་ཁོ་ནའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བ་ཡིན་ན། རྒྱ་དུག་གི་མདོ་གང་ལས་བཤད་ཅེ་ན། བྱེ་སྒྲིས། མདོ་ནི་ལུབ་
སྟེ་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་བརྒྱའི་བར་དུ་སྟོན་པ་ལས་ལུབ་ལ། ད་ལྟ་

གཅིག་༼༡༥༽ནོན་པ་བཅུ་ལྔ་པ་ཅམ་ཞིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྒྱ་
 རྒྱལ་རྒྱ་དུག་ཏུ་ངེས་པའི་མདོ་རྩལ་གྱང་། ཀ་ཏུ་ནའི་བྱ་ལ་ལྷ་ས་ཉི་བར་གཏང་
 པ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ་བཟོད་ན། རི་
 རྒྱུད་དུ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ཤེས་སྒྲེལ། ཞེས་པས་བྱམ་མོང་
 གི་རྒྱ་བྱེད་རྒྱ་དང་། རི་རྒྱུད་དུ། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཡང་དག་
 པའི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པ་སྟེ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
 དང་སེམས་པའོ། ཞེས་པའི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་ཙམ་
 དུ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ནི། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། རི་རྒྱུད་དུ། འདི་ལ་
 དག་པའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་ཆད་པ་གང་ལས། འདིའི་དག་པའི་རྩ་བ་གཞན་སྒྲི་
 བར་འབྱུང་བ་རྒྱུད་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་ན། འདི་ཕྱིས་རྒྱམ་པར་དཀར་
 པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་པས། དུས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ལ་འདྲ་བར་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཙམ་དུ་བྱམ་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་སྐལ་མཉམ་དང་། རི་རྒྱུད་དུ།
 རྟོགས་ནས་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་འདི་ནི་མཐོང་བའི་གཞི་ཅན་གྱི་
 དད་པའོ། ཁྱེ་བྲག་གི་རྒྱ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། རི་རྒྱུད་དུ། གང་ཟག་ལོག་
 ལྟ་ཅན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་ལས་ནི་མི་འདོད་པ་དང་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པར་
 འབྱུང་རོ། ཁྱེ་བྲག་ཀུན་ཏུ་འགོ་དང་། དེ་ཡང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་
 ལྟན་གཉིས་ནི་དུས་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤྱི་དང་ཁྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་སུ་བཞག་

ལ། རྒྱ་འབྲས་སྒྲ་ཕྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་ནི་སྦྱི་དང་བྱེ་
བྲག་གོ། ཞེས་པ་འདི་ལའང་གནས་བརྟན་མཆིམས་ཆེན་པོས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གཉིས་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྦྱི་བྱེ་བྲག་བལྟབ་ཀྱང་། དེ་
གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དུས་མཉམ་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་
༼༡༫༽བཤེས་ཀྱི་སྦྱི་བྱེ་བྲག་གནས་འོང་སྟེ། དེ་འོང་ན་དག་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་
ཐལ་ཅེས་གསུངས་སོ། ཁྲི་སྐད་དུ། ཆེད་དུ་བསམས་པའི་ལས་བྱས་གིང་
བསགས་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་ཅེས་འབྱུང་བས་རྒྱ་དང་མི་འབྲ་བའི་འབྲས་བུ་འཕེན་པས།
རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་དང་དུག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་ཀྱང་མདོ་སྟེ་པས་མ་མཐོང་བས།
རྒྱ་དུག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །

**གཉིས་པ་ལ། བྱེད་རྒྱ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི། སྐལ་མཉམ། མཚུངས་
ལྷན། ཀུན་འགྲོ། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི།**

རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ། །

འདུས་བྱས་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་
རྒྱའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་ནས་སྦྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཡུང་
པོའི་རྒྱད་དཔལ་བའང་ཡིན་པར་ཐལ། གོགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་རྒྱ་ལུས་བཅས་ནི། མིག་གིས་མིག་གི་རྣམ་གཤེས་དང་། ས་པོན་

གྲིས་མུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་པའོ། །རྒྱས་མེད་ནི། འདུས་མ་བྱས་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོའི་རྒྱ་དཔལ་བ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིག་སྟེ། གེགས་མི་
བྱེད་པ་ལ་རྒྱར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གྲོང་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་མ་གཙུག་པོར་བ་ལ་བདག་
ཅག་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་ལས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་དང་། དཔལ་བ་བ་ལ་སོགས་པས་
ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དགེ་མི་དགེ་ལས་མུ་གུ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་སོགས་བསྐྱེད་པའོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤང་བ་ལ་ལྷན་པ་དང་། ཚ་རེག་ལ་གང་རེག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
ཅན། བྱེད་རྒྱར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གེགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་རྒྱ་༼༡༩༩༩༽ཡིན་
ལ། དེ་དག་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པས། ཐམས་ཅད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་བྱད་ཅེས་པ་ལ། དམ་བཅའ་ཅིས་
བྱད་དེ། སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལྷན་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གེགས་བྱེད་
ནའང་། སྐྱེ་བ་ལ་ནི་གེགས་བྱ་བར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་རྒྱ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་
གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེ་སྤྲོས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤང་བའི་
རྒྱ་ལྷན་པ་མིན་ཏེ། ལྷན་པ་བྱས་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་པའི་གེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
མ་བྱབ་སྟེ། དེས་དེ་བྱས་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་
པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་འཛིག་པ་ནི་སྤང་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་

རྒྱུ་སྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷན་པས་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་པའམ་
གོགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ།
གཤེད་མ་པས་སྒོག་བཅད་པར་བྱེད་པས་སྒོག་གཅིག་ཅར་འགག་པ་བཞིན་ཞེ་ན།
མི་བསྐྱེ་བ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་ཡིན་བྱས་ཀྱི། སྐྱེད་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན། ལུས་བྱས་པ་དེ་ལ་ཐལ་བ་དེ་མོངས་ཤིག །

**གཉིས་པ་ལ། རོ་པོ་རོས་བབྱང་། མཚན་གཞི་དཔེར་བརྗོད། དེ་ལས་འཕྲོས་
པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།**

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །

ཆོས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་གཅིག་ལ་གཅིག་པན་ཚུན་འབྲས་སུ་ཅན་
ཡིན་པ་ནི་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལོ། །ཁ་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དེ་ལྷ་མ་མི་འཛོག་པར་
དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལས། མཚུངས་ལྷན་རྒྱ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་གོ་ཟེར་བ་
ནི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། མཚུངས་ལྷན་
གྱི་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མར་མེ་དང་འོད་དང་མུ་གུ་དང་
གྲིབ་མེ་མ་དང་ས་གཞི་དང་རྩ་ལྷ་སུ་དུས་མཉམ་རྒྱ་༼༡༥༥༽འབྲས་རྣམས་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་རྒྱར་ཐལ། མཚུངས་ལྷན་རྒྱ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་མར་མེ་དང་། གྲིབ་མའི་འབྲས་སུ་མུ་གུ་མིན་པས་བསལ་
ལོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ལ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་བྱུང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་

ལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཚས་ཀྱི་ལྟན་
ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ནང་གི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་
དེའི་རྒྱ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་བྱའི་ཚས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་རྣལ་ལྡན་བརྒྱད་ཀྱི་འབྲས་གཟུགས་ཕན་ཚུན་ཕན་ཚུན་དུ་
རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོང་བདུན་མ་གཏོགས་
འབྲས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་། རང་རྒྱུ་
འབྱུང་བའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། །
ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུའི་དཔེ་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་བཞིན་དང་
། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་
མཚན་གཞིའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། མཚན་གཞིའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ། དངོས་
སུ་མ་བརྗོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕན་ཚུན་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་
ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པར་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་འདུ་
ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བས་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་ཕན་མི་
འདོགས་ན་ཅི་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བྱུང་བ་འཛིན་ཅི་ན། མ་ཁྱབ་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་།

གྲུབ་མཐའི་ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ཁ་བསྐྱངས་ནས་བཤད་དགོས་
སོ། །

**གསུམ་པ་ལ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དོས་བབྱང་བ་དང་། དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།**

སེམས་བྱུང་དང་སྒྲོམ་གཉིས་དང་། སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། །
གཙོ་བོ་ཉི་ལྔ་ནི། བོ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གི་ཚེས་ནི། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་
དང་། བསམ་ཟག་གི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྒྲོམ་པ་
གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཙམ་
སྒྲིག་ནས་འཛིག་ལ། ཞིབ་པར་ཕན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ད་ལྟ་ཁོ་
ནར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དུས་དང་ནི། འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །
སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རི་ལྟར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་དང་དུས་གཅིག་པ་དང་འབྲས་སུ་
གཅིག་པ་ལ་སྒྲིགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྒྲིགས་པར་གཅིག་པས་སོ། །ཞིབ་ཏུ་
སྒྲོས་ན། རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་བཅུས་ཏེ། སྤྱིར་དུས་གཅིག་ །ཁྱད་པར་སྐྱེ་
གནས་འཛིག་གསུམ་དང་བཞི། བདག་སྐྱེས་བྲལ་གསུམ་གྱི་འབྲས་སུ་དང་ལྷ།
རྒྱུ་མ་ཐུན་རྣམ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དང་བདུན། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
དང་བཅུས་ཕན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་པའི་དོན་ནི་རྩལ་གཅིག་པ་མིན་ཏེ། གཙོ་སེམས་དག་ག་
ཡིན་ན་དེའི་སེམས་བྱུང་ཡང་དག་བར་འབྲེལ་ཞིང་མཚུངས་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
གཅིག་ཅེས་སྒྲོས་སོ། །འདིར་རྒྱ་བརྩམས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གསུངས་པ་
ཆོས་ཅན། རྩལ་ཀྱི་དབང་དུ་ན་བརྒྱད་ལས་མང་བ་ལ་མི་སྲིད་ཅིང་། རིགས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སོགས་གསུམ་སེམས་གཅིག་ལ་
མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་དང་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སེམས་སམ་
དུས་ལ་སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་དང་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་
འདི་ལྟར་གོ་བདེ་སྟེ། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་རྗེས་སུ་དུས་
ཅམ་དང་སྐྱེས་བྲལ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། །༡༩༧༧།སེམས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་
རྗེས་སུ་སྐྱ་མའི་ཁར་སྐྱེ་གནས་འགག་པ་གསུམ་བསྟན་པས་བདུན་རྗེས་སུ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དོད་དུ་དག་
བ་བསྟན་པས་བདུན་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་སེམས་མི་དག་བ་དང་
། དག་བ་ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མི་དག་བ་དང་དག་བ་གང་རུང་རེ་
དང་དུས་གཅིག་པ་དང་སྐྱེས་བྲལ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་རྣམ་སྒྲིབ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་
བྱ་སྟེ་ལྔ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མི་དག་བ་དང་དག་བ་ཟག་བཅས་སྐྱེ་བའི་

ཚོས་ཅན་ལ། ལྷ་པོ་དེའི་ཁར་སྒྲེགས་པ་འཛིག་གསུམ་བསྟན་པས་བརྒྱད་རྗེས་སུ་
འཇུག་པའི་བྱིར།

ད་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྗེས་སུ་རྒྱ་དང་
འབྲས་བྱར་འཛིག་ཚུལ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ན་གོ་བདེ་བས་བརྗོད་པ་
ནི། སེམས་འཁོར་ཉིང་ཚད་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབ་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་ས་མང་པོས་བརྒྱུ་ལས་མེད་
པས། ས་མང་པོ་བརྒྱ་དང་། རེ་རེ་ལ་མཚན་ཉིད་བཞི་བཞིར་དབྱེ་བས་ལྷ་བརྒྱ།
གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། དེའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་
བརྒྱད་དང་བཅས་པས་ང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། གཙོ་བོ་སེམས་ལ་ནི་ང་བཞི་ཁོ་
ན་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ། རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་གཙོ་སེམས་ལ་རྗེས་
སུ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ནི་རྒྱལ་པོའི་གཡོག་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་ཅིང་།
ཉིང་གཡོག་ནི་རྒྱལ་པོའི་གཡོག་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་ལ། རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་
མི་འཇུག་པའི་བྱིར། དེའི་དཔེ་ཡང་དེའོ། །ཞེས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲུ་ཟེར་ལ། ཉི་འོག་བྱེ་
སྒྲུ་ན་རེ། གཙོ་བོའི་སེམས་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བྱེད་པ་བརྒྱ་བཞི་ལས་མེད་དེ།
རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། ས་མང་པོས་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ས་མང་པོས་བརྒྱའི་(༡༩)མཚན་ཉིད་བཞི་བརྒྱ་ནི་གཙོ་སེམས་
ཀྱི་རྗེས་འཇུག་མིན་ཏེ། སེམས་བྱུང་གི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ།

ཀླུ་པོའི་ཉིང་གཡོག་གཡོག་པོ་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་གི། ཀླུ་པོ་དང་རྗེས་སུ་མི་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེའི་དཔེའང་དེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་རབ་རྩ་བྱེད་པའི་ལུང་དང་
འགལ་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ལ། འཛིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་བའི་
རྒྱ་ཕན་ཡིན་ལ། འཛིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། འཛིག་
ཚོགས་ལ་བལྟ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཚོས་ནུམས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་དང་།
ག་བ་དང་གནས་བ་དང་མི་རྟག་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་ཕན་གང་ཡིན་པའོ། །འཛིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་
བའི་རྒྱ་ཕན་ཡང་ཡིན་ལ། འཛིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པ་ནི། མ་
གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལུང་གི་སྒྲོར་ཚུལ་འདི་ནི་རྩིང་པོའི་སྒོ་ཕན་ལ་སྒྲོར་བ་མི་བདེ་བར་སྒྲུང་བའི་
ཕྱིར། རག་དོན་དུ་བྲིལ་ན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་སེམས་བྱུང་གི་རྗེས་འཇུག་
མཚན་ཉིད་ནུམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་རབ་རྩ་བྱེད་པ་ལས། འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཚོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ལ་སོགས་འཛིག་ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་
རྒྱད་ཀྱི་རག་དང་། ཐལ་བའི་རག་རྩ་བཞོད་ན། ཁྱོད་རབ་རྩ་བྱེད་པའི་ལུང་དཔང་
དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། རབ་རྩ་བྱེད་པ་ལས། སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་སེམས་

དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་གྱིས་ཁས་མི་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཉི་འོག་བྱེ་སྤྲོ་བ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་གྱི་རག་དེ་ལྷར་བཀོད་ན།
རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རེད་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་༼༡༥༥བ༽འདོན་པའི་ཆོ།
མཚུངས་ལྷན་ཅིས་པའི་རག་ལྷག་མ་དེ་མི་འདོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་འབྱུར་གྱི་
རག་དེ་ལྷར་བཀོད་ན། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གྱིས་མཚུངས་ལྷན་གྱི་
རག་ལྷག་མ་ཞིག་བཏོན་པའི་ཕྱིར། བཀའ་ལ་རང་དབང་དུ་བྱས་པས་འདོན་
ཚུལ་དེ་ལྷར་ན། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་དཔང་པོར་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་མིན་པ་ཞིག་ལ་དཔང་པོར་བྱས་ནས། རབ་ཏུ་
བྱེད་པའི་ལུང་ཡིན་པོ་ཤེས་པའི་དོན་འདོར་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
ཆེ་བྱེ་སྤྲོ་བས་ནི་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་འདོན་འོས་སོ་ཞེས་སྤྲོས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུ་བྲག་
གཏད་དུ་མདོན་ནོ། །འཇིག་ལྷའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་ཞེས་པ། རྒྱ་ཅན་ནི་འབྲས་བུའི་
དོན་ཏོ། །འདི་ལ་ཐུ་བཞིའི་བཤད་པ་སྤྲང་བས། དེ་ནའང་བདེན་པ་བཞི་དང་
སྦྱར་ན་དཔེར་བཀོད་གོ་བདེ་ཞིང་། འདིར་རྒྱ་འབྲས་བཅི་ཚུལ་ཡང་། བྱེད་རྒྱ་
དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་བཅི་བས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། སྐལ་མཉམ་མཚུངས་
ལྷན། ཀུན་འགྲོ་སྟེ་རྒྱ་བཞི་དང་། ནམ་སྒྲིན། ཐལ་བ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་
གསུམ་མི་བཅི་བར་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུའི་དང་། ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུའི་སྟེང་
ནས་བཅི་ཞིང་སྦྱར་ན། འདི་ལྷར་འཇིག་ལྷའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མིན་པ་དང་

། འཛིག་ལྷ་འི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་
 ཀ་མིན་པ་སྟེ་བཞི་ལ་མུ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་མཆོན་གཞི་ཡོད་
 བས་སྒྱུར་ནས་བཤད་ལ། གཉིས་པ་དེ་འབྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མཆོན་གཞི་མེད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པའོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་མུ་དང་
 པོ་ནི། འགོག་ལམ་གྱི་མཐོང་སྣང་དང་། སྒྲོམ་སྣང་ཀྱན་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་
 སྣང་ཀྱན་འགོ་མིན་པ་དུས་གསུམ་ཀ་དང་། ཀྱན་འགོ་མ་འོངས་པ་དང་། སྒྲུག་
 བསྐྱལ་མཐོང་སྣང་གི་འཛིག་ལྷ་རང་ལས་གཞན་པ་དགའའི་ནང་ནས། མ་རིག་པ་
 མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་པོ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། ༼༡༥༧༽འཛིག་ལྷ་
 མ་འོངས་པ་དང་། འཛིག་ལྷ་རང་དང་དང་རང་གི་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྒྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་མཐའ་
 དག་གི་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འཛིག་ལྷ་འི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྷ་འི་རྒྱ་མིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བ་
 དང་སྐྱལ་པ་མི་མཉམ་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་དང་། འཛིག་ལྷ་ལས་སྒྲ་
 བ་དང་ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མུ་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་པས།
 སྒྲུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྣང་གི་བྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ་འདས་ད་ལྟར་མཚུངས་ལྡན་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཡར་སྐྱལ་
 མཉམ་དང་ཀྱན་འགོ་གཉིས་ཀ་འི་རྒྱ་བྱེད་ལ། ཚུར་ཀྱན་གྱི་སྐྱལ་མཉམ་དང་། ལྷ་

བ་དང་མ་རིག་པ་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཀྱན་འགྲོའི་འང་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་
། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་ཅན། ཡན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་
གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ཚུན་ཀྱན་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྷ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་བཞི་ལ་རྩོད་པ་མེད་ལ། འཛིག་ལྷ་རང་གི་མཚུངས་ལྡན་དུས་གསུམ་པ་ཚོས་
ཅན། ཡན་ཚུན་དུ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཡར་རྒྱ་བཞི་ཀ་བྱེད་ལ། ཚུར་
འདས་ད་ལྷར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བཞི་ཀ་དང་། མ་འོངས་པས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལྷ་བཞི་པ་དེ་ཡིན་
པས། འགོག་ལམ་དང་སྤྲུག་བདེན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་རྣམས་དང་། བམ་
མཁའ་དང་བརྟག་པ་མིན་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཡན་ཚུན་དུ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་
མིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་ཡན་ཚུན་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་སུ་འཛིག་པ་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་། སྐལ་བ་མི་མཉམ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་(༡༥༧)ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལྷ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པས། དེ་མི་སྤྱིད་པའི་ཚུལ་ནི། འཛིག་ལྷའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་
འབྲས་བྱ་མིན་པ་མི་སྤྱིད་དེ། རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་ཚུར་འཛིག་ལྷའི་རྒྱ་བྱེད་ན་
འཛིག་ལྷ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ལྷ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་ན་འཛིག་ལྷ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་

དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་མུ་བཞི་པོ་འདི་ལ་གནད་འདི་ཤེས་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་འཛིག་ལྟ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་
བྱིར་དང་། མཐར་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་དང་གེ་ཚོམ་ནུམས་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་མཐོང་སྤང་གིས་བསྐྱེས་པའི་ཀུན་འགྲོའི་ཆས་འཛིག་ལྟ་ལ་ཚུར་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
བྱེད་པའི་བྱིར། དེའི་ཆོའང་ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་འདས་ད་ལྟར་ལ་
རྗེས་སུ་འཇུག་གི། །མ་འོངས་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་འབྲུལ་
མེད་དུ་གོ་ན་སྐབས་འདིའི་མུ་བཞི་ལ་དཔུས་ལོང་མིག་རྟེན་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ། ཆེན་པོའི་མིང་གིས་འབོད་ཀྱང་རིག་ལམ་རྒྱུང་དུ་ཅམ། །རི་
བཞིན་གསལ་བའི་ལམ་ལ་གོམ་སྟབས་ཅི་ལྟར་བདེ། །མ་ཚུངས་མེད་སྟོང་ལྟ་
ཡིན་ཀྱང་རི་བཞིན་བརྟོད་མ་ཤེས། །འབད་པས་སྐྱེ་བར་སྐྱུངས་ཀྱང་རྟོག་པ་
གཏིང་མ་ཚུགས། །རི་ལྟར་དབྱེད་ཀྱང་མ་རྟོགས་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ། །སྤང་
མཛད་བགེས་པོ་དེ་ལ་འདི་ནི་རོ་བཙའི་སྟོན། །ཅེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་
སུ་བཙད་པའོ། །

འདིར་མདོ་སྤྲེལ་ནི། ལུ་རོ་འདས་པ་ལས་ལུ་རོ་ད་ལྟ་བུ་དགོས་ཏེ་སྐྱེད་
བྱེད་བསྐྱེད་བྱ་གཉིས་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་
འཛིག་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཡོད་ན་འབྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་བྱིར་ཞེ་

ན། འོན་ཏེ་ད་ལྟ་བའི་རྒྱས་བྱུང་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། བྱུང་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་༼༡༥༠ན༼དུས་སུ་བྱུང་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དྲགས་བྱུང་བྱུང། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ལོ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་དྲི་ཅིས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདུང་ཁྱིམ་ཕན་ཚུན་ལ་
བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་ཚོས་ཅན། དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲུལ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱུང་བརྟེན་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་ཕན་ཚུན་གནས་པའི་འབྲས་བྱུང་དེའི་དངོས་རྒྱུའི་
ཚོགས་པ་གཅིག་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་མདུང་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་
གཅིག་བརྟེན་པའི་འབྲས་བྱུང་ལྟ་ལོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་དེས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ད་ལྟ་མདུང་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པར་གནས་པའི་འབྲས་
བྱུང་ལྟ་ལོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དེས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནད་འདི་ལྟ་བུའི་
ཟབ་དོན་གྱི་ཁྱོད་བ་མ་ཤར་བས། དཔལ་ཤུག་མཚོག་ལྟན་སོགས་བོད་ཀྱི་ཉོག་
གེ་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཁ་ནང་བྱུང་མ་གོང་བྱུང་སྟེང་དུ་བྱུང་ད་ལྟ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
རྒྱས་བྱུང་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་
ནི། བྱེ་མདོའི་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་གྱི་སྐྱེ་ལ་འབྲུལ་གཞིར་གྱུར་པའི་འབྲུལ་
གཏམ་ཁོ་ནར་སྒྲུང་རོ། །

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐལ་མཉམ་གྱི་ཆུ་ཁྲི་འདྲ་བའོ། །

སྐལ་མཉམ་གྱི་ཆུ་ཁྲི་མཚན་གཞི་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཡུང་པོ་ཐ་མ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚས་
ཅན་གྱིས་ཆུར་འདོད་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་མི་འདོད་ན་དེ་མ་
གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ། སྤྲ་མས་འདྲ་བ་བྱི་མ་བསྐྱེད་ཅིང་གོ་
འབྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་དགེ་བའི་ཡུང་པོ་ལྷ་ནི་དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཆུ་ལས་
བྱུང་ཞིང་། དགེ་བའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། དགེ་བ་
ཙམ་དུ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འང་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཆུ་
ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་༼༡༥༠བ༽བའི་བྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་
རྣམས་ནི་མི་དགེ་བའི་འདྲ་བ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་
ཚུན་འདྲ་བའོ། །ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འདྲ་བའོ། །གཞན་དག་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་སུང་ནི། ཡུང་པོ་ལྷ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཆུ་ཡིན་ལ། ཚོར་
སོགས་བཞི་ནི་བྱུང་པར་འཕགས་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཆུ་མ་ཡིན་
ཏེ། དམན་བ་དང་སྟོབས་ཆུང་བའི་བྱིར་ཏེ། མཉམ་དང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
ཡིན། །ཅིས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །རུར་རུར། མེར་མེར། བར་བར། མཁྱང་
འགྱུར། ཀླང་ལག་འགྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ལྷ། བྱིས་པ། གཞོན་ནུ། ལང་ཚོ་
དར་བབ། བློ་བའི་གནས་སྐབས་ལྷ་སྟེ་བཅུ་ལས། རུར་རུར་པོས་ནི་

སྤང་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྐོམ་སྤང་སྤེ་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རིས་དང་། རང་རང་གི་ས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་ཡིན་གྱི། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

སྤང་སྐྱེས་རྣམས། །

སྤང་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་རྣམས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། དགེ་ཙུ་སྤང་བྱུང་གི་རང་གི་ཁམས་ན་དགེ་ཙུ་ཕྱིས་འབྱུང་རྣམས་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་རྒྱ་ཡིན། འདས་པ་རྣམས་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཡིན། འདས་ད་ལྟར་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་གྱི་ཡིན། ཅེས་པས། འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་འདས་ད་ལྟར་གྱི་འདྲ་བ་དང་གོ་འབྱེད་ཅིང་། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་འདྲ་བ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་གོ་དབྱེ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཆོད་མར་བྱེད་ན། རྒྱ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་མི་སྤིད་དེ། བསྟན་བཅོས་ལས། ཆོས་གང་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་རིས་འགའ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཤམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱ་ལ་དུས་གསུམ་པས་

ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལ་བཤད་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་། ལུང་དེ་མ་
 འོངས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ལུང་མིན་གྱི། ལྷན་འབྱུང་མཚུངས་ལྷན་
 རྒྱུ་མིན་གྱི་རྒྱ་དུས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་༼༡༥༽བཤད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །ཁ་ཅིག་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་ཅེས་པ་དེས་མི་གནོད་དེ། ཆོས་མ་འོངས་པ་འང་
 རྒྱེ་བའི་ཆོ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལ་ལན་འདྲི་ནི་
 ལན་ཇི་ལྟ་བར་མ་ཐེབས་པ་ཡིན་ཏེ། རམ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་ལུང་དེས་མ་
 འོངས་པ་རྒྱུས་མ་རྒྱུས་གང་གི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
 ཡོད་པར་ལུགས་དེས་བཤད་པ་ལས། མ་འོངས་པ་རྒྱེ་བའི་ཐོན་པོ་ལ་ན་སྐལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་དམིགས་གྱིས་མ་བསལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ལྷ་ལོ་ལྟ་རྒྱ་མ་
 ཡིན་ན་སྤྱིར་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལན་དེ་ལྟར་བཏབ་
 བ། དེར་མ་ཟད་འོན་པསྟན་བཅོས་ལས། ཆོས་གང་གང་གིས་མཚུངས་པའི་དེ་
 མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ། དེས་འགའ་ཆོས་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ལ་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའི་ལན་བཏབ་ཀྱང་
 ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། ལྷ་མ་མ་འོངས་པ་རྒྱེ་བ་ལ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡོད། མ་འོངས་པ་
 བྱི་རྒྱེ་བ་ལ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་མེད་པར་སྒྲིས་པ་བཞིན་ཆོས་གང་གིས་མཚུངས་པ་དེ་
 མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་གང་རྒྱེ་བའི་ཆོ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་རུང་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་
 གང་མ་འོངས་པར་གྱུར་པ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་མི་རུང་བར་སྒྲིད་གོས་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱགས་ཡོད་པ་ན། ཐུ་དང་དེ་མ་ཐག་པའི་
ཀྱེན་རུང་ལ། མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱགས་མེད་ན་གཉིས་ཀའང་མི་རུང་བའི་ལན་
བཏབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ལ་ལན་བཏབ་ཉེས་པས་ཕྱི་མ་ལའང་ལན་ཉེས་པར་
བཏབ་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་བས་ལན་འདེབས་བྱེད་པོ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་
པ་ལ་མི་མཁས་པའོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་ནས་ལན་འདེབས་ལྷ་མ་
ཉིད་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །ད་དུང་ཡང་། རི་སྐད་དུ། འཛིག་ཚོགས་ལ་བཟླ་
བ་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་མ་
གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱག་༼༡༥༩༽བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལས་བཟླ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡིན་ལ། འཛིག་ཚོགས་ལ་
བཟླ་བའི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མ་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་
བཟླ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའང་ཡིན་ལ། འཛིག་ཚོགས་ལ་བཟླ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྷ་མ་འོངས་པ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་བྱུང་བོ་ཞེན། བྱེ་སྐྱས། མ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་ལྷ་མ་འོངས་
པ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྷན་འབྱུང་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གོ་བར་བརྟུན་བཀོལ་དགོས་ཟེར་ངོ། །དེར་མ་ཟད་བཏགས་པ་ལས། ཐུ་དང་
འབྲས་བུ་དང་རྟོན་དང་དམིགས་པར་ངས་སོ། །ཞེས་པས་ངས་པ་ནི་དུས་གསུམ་

བར་ངེས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་མ་
བྱུང་བོ་ཞེན། བྱེ་སྐྱེས། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་མི་འགྲེལ་ཏེ། ལུང་དོན་ནི། རྒྱ་ནི་
མཚུངས་ལྡན་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་འོངས་པ་ལ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། མི་གཡོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཁ་ཅིག་གིས་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་འང་རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་ན་རང་གི་ཉེར་
ལེན་ནུས་ཅན་མེད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་།
བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་རྒྱའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལུང་གི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་རོ། །

ཡང་མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེ། ད་
ལྟའི་གནས་སྐབས་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཞིག་འདོད་དམ་ཞེན། སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟེ། སྟེན་མ་བྱུང་བ་ལས་
བྱུང་བར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་ཆོག་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་རྣམས་སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་མིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟེན་མ་བྱུང་བ་ལས་དབྱུང་ཞེས་མི་ཟེར་ཏེ།
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་སྐྱེ་མ་
འོངས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་མ་སྒྲིབ་གི་རྒྱ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་
སྒྲིབ་ན་སྒྲིབ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན།
མ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། མ་འོངས་པ་འི་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་དེས་འབྲས་བུ་
སྒྲིབ་པ་དང་འཛིན་པར་བྱེད་མི་རུས་ལ། ད་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱས་འབྲས་
བུ་སྒྲིབ་པ་དང་འཛིན་པར་བྱེད་རུས་པས་དེ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པ་འི་ཆེད་ཅམ་ཡིན་
ལ། འོན་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྒྲིབ་དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་འི་ཕྱིར་ན། དེ་འི་རྒྱ་རྒྱ་མཐུན་གི་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྒྲ་བྱི་
ཞེས་ཡོངས་སུ་མི་ཆོད་དེ་ཆོལ་བར་འདུག་པ་འི་ཕྱིར་དང་། བྱུང་བའི་འདས་དང་
ལྟར་ཡང་མ་འོངས་པ་འི་རྒྱ་མཐུན་གི་འབྲས་བུར་མི་རུང་སྟེ། ད་ལྟ་བའི་རྒྱ་མཐུན་
གི་འབྲས་བུར་འདས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྒྱ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་
ལས་འབྲས་བུ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་པས་སྐལ་མཉམ་གི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་
མེད་དོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། འོན་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་ལ་འང་མ་འོངས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 ཏེ། རྒྱ་བས་འབྲས་བུ་སྒྲ་བ་དང་། རྟམ་ལྟན་ཅིག་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར། མ་འོངས་
 པ་ལ་སྒྲ་བྱི་མེད་པས་རྒྱ་སྒྲ་ལ་འབྲས་བུ་བྱི་བ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱི་སྒྲ་ན་ལེ།
 སྐལ་མཉམ་༼༡༧༩༩༽གྱི་རྒྱ་མི་ཚོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ན་སྒྲ་བྱི་མེད་ཅིང་མཚན་

ཉིད་འདྲ་བས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕན་ཚུན་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་འགལ། འདོད་ན། བྱ་དེ་པའི་
ཕར་ཡང་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གང་ཞིག །ཕན་
ཚུན་འདས་ད་ལྟར་ལ་བརྩི་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་བྱུབ་མཐས་བྱུབ། འདོད་མི་
ལུས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཚལ་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་དང་ཕན་ཚུན་
འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་ཅིང་
སྒྲ་བྱི་བྱི་བྲག་སོ་སོར་དེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཚལ་ཅན། མ་འོངས་
པ་ལ་དགག་ཏུ་མེད་པར་བཞག་རིགས་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འདས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱང་
ལུས་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་གཞུང་སྤྱ་མོ་འདི་ཀ་ཙམ་ལ་དོགས་གཙོད་འདི་ཙམ་དུ་བགྱིས་ན། རྒྱ་
ཀ་འབྲམས་གྲུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གནད་སྤྱ་མོ་
འདི་ག་ཙམ་ལ་ཁོ་བོའི་དཔྱོད་ཚུལ་གྱིས་ཞིབ་མོ་ཅི་ལྟ་བར་སྟོངས་ཏེ་བརྗོད་པ་
ཡིན་ལ། སྟོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་བགྲེས་པོ་རྣམས་ནི་མ་ཉོགས་ཀྱང་དགའ་བའི་
གནས་གྱི་འཕྲད་ལ་ཡོལ་ཐབས་སུ་མཛད་ནས་བཤད་འབྲམས་གྱི་ཐང་འབྲམས་
པ་ལ་སྟོ་གྲོས་གྱི་གོམ་པ་རྒྱབས་ཅན་འདོར་བ་རྣམས་གྱིས་ངེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་དང་

མཚུངས་ཞེས་མཁས་པ་དག་རྟོགས་གིག།

གསུམ་པ་ནི།

ས་དགའའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། མཉམ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །

འོན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རང་གི་ས་པ་དང་རང་གི་རིས་ཁོན་ར་ངེས་སམ་ཞེན།

ཟག་བཅས་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་གྱི་ཟག་མེད་ལ་ནི་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། བསམ་

གཏན་བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་(༡༥)གཏན་བཞི་དང་བཅས་པས་

བསམ་གཏན་ས་དུག་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ། ས་དགའའི་ལམ་གྱི་

བདེན་པ་ནི། ས་མི་མཚུངས་པ་དག་གྱང་ཕན་ཚུན་དུ་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་

ཏེ། ལམ་དེ་དག་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་སྟོ་བྱར་དུ་འོངས་པ་ཡིན་པས། ས་དེ་དག་གི་

སྟེན་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་བྱིར་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་ཡང་ས་

འོག་མའི་ལམ་ནི་གོང་མའི་ས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གོང་མའང་འོག་མའི་ས་པ་ཡིན་

པའི་བྱིར། ཕན་ཚུན་དུ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་རང་ལས་དམན་པ་ལ་ནི་

མ་ཡིན་གྱི། མཉམ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ནི་

མཉམ་པ་རང་རིས་བྱི་མ་དང་། བྱད་པར་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་དང་།

མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་དབང་པོ་རིམ་

ཅན་དུ་སྦྱངས་པའི་དབང་དུ་ན། དད་པས་དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་

གཉིས། །དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་སྟེ་བཞི། དུས་ཀྱི་སྦྱར་མི་སྦྱར་གྱི་ནམ་པ་དུག་གི་

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ཡང་ན་ཚོས་རྗེས་འབྲངས་གྱི་མཐོང་ཐོབ་དང་དུས་མི་
སྦྱོར་ཏེ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ས་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ས་
འོག་མ་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། ས་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནས་འོག་མ་རྣམ་གཤམ་
མཐའ་ཡས་གྱི་བར་དད་མོས་གྱི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་ས་དུག་གི་དད་འབྲང་
གི་ལམ་རྣམས་ཚོས་ཅན། སྐལ་པ་མཉམ་སྟེ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་བརྟལ་པོར་
འབྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡས་ཚོས་འབྲང་གི་འོག་ས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དབང་
པོ་རྫོ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་འབྲང་གི་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་འོག་མ་བར་
མཉམ་པ་དང་། དད་འབྲང་གི་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ས་འོག་མའི་
སྒོ་མ་ལམ་པ་ནི་སའི་དབང་གིས་མཉམ་པ་དང་། ཚོས་འབྲང་གི་ལམ་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ནི། ས་འོག་མའི་དབང་བརྟལ་མི་སྒྲོབ་པ་ནི་དབང་
ཏེ་པོའི་སྒོ་ནས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ། དེ་བཞིན་གོང་མའི་དད་མོས་
ལས་འོག་མའི་མཐོང་ཐོབ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། གོང་མའི་དུས་སྦྱོར་གྱི་
གྲོལ་བ་ལས་འོག་མའི་དུས་མི་སྦྱོར་གྱི་གྲོལ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་། གོང་འོག་གི་
མཐོང་ཐོབ་སོགས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་དུ། རྒྱས་རྒྱས་པར་བྱ་
བ། ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་རང་རིས་གྱི་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་མཉམ་པ་ལས།
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལྷག་པ་རེ་རེ་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་
ཏེ། ས་འོག་མའི་སྒོམ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ནི་ས་གོང་མའི་མཐོང་ལམ་ལས་

ཀླུ་རྒྱས་པས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་མའི་སྒྲོམ་ལམ་པས་འོག་
མའི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཁྱད་ཅན་དང་། ས་གོང་མའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་བས་ས་འོག་མའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཁྱད་ཅན་དང་། གོང་མའི་
སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་ཆོས་ཤེས་པ་ལས་གོང་མའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྗེས་བཟོད་ཁྱད་པར་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུད་ཤུའི་རྒྱུད་ཤུ་པས་རྒྱུད་ཤུའི་འབྲིང་ཀླུ་རྒྱས་པ་དང་།
རྒྱུད་ཤུའི་འབྲིང་ལས་རྒྱུད་ཤུའི་ཆེན་པོ་ཀླུ་རྒྱས་པ་སོགས་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །ལམ་
དུག་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་མི་འབྲད་དེ། དད་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་གཉིས་
རྒྱད་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས། ཏྲགས་བདེན་མོད་ཀྱང་དད་
འབྲང་གི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་དུས་ཆོས་འབྲང་གི་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
རྒྱུར་འགྱུར་གྱི། དེ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱུན་མ་ཚད་བས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་མི་
གཞོད་དེ། རི་སྐད་དུ། གང་ཞིག་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེའི་ཆེ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལས། རྒྱ་
དུག་པོ་གང་རུང་དུ་ཞལ་ཆོན་བཅད་པ་ནི་དཀའ་བར་སྤྲང་ལ། དཔལ་ཤུག་
མཆོག་ལྟན་ནི། སྐལ་མཉམ་ནི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་༼༡༧༩༩༽ན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་
ཆེ་མ་འོངས་པའི་ས་ན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུར་བཞག་པ་ལས་འོས་མེད་གསུང་བ་
ནི། ང་ལ་སང་མོད་བུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཆེ་བུ་མོར་བཞག་པ་ལས་འོས་མེད་
ཅེས་ཟེར་བ་དང་འདྲའོ། །ཀླུ་པོ་སྤྲས་ཀྱིས། དད་མོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་

དེ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་
མེད་དེ། མཐོང་བ་ལ་ནི་འཕོ་བ་མེད། །ཅེས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་འཆད་ལ།
སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྒྱུར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ། །
ཟག་མེད་ཁོ་ནར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་སྒྱུར་བྱུང་ཡང་མཉམ་པ་དང་
བྱུང་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྒྱུར་བ་
ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་དང་བསམ་བྱུང་དང་ལ་སོགས་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་
བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཐོས་བྱུང་ནི་འདོད་པའི་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་
དང་། འདོད་པའི་བསམ་བྱུང་ནི་བསམ་བྱུང་གཅིག་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེར་སྒྲོམ་
བྱུང་ནི་མེད་དེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་ཀྱི་
ཐོས་པས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོས་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། དེར་བསམ་བྱུང་ནི་
མེད་དེ། སེམས་པར་རྩོལ་བའི་ཆོ་རྒྱུད་ཞིག་ནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པས་ངང་གིས་ཉིང་
ངེ་འཇིན་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡང་སྒྲོམ་
བྱུང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཐོས་བྱུང་སོགས་ལ་རྒྱུང་བའི་རྒྱུང་བའི་དགུ་པོ་ཐམས་
ཅད་དང་། རྒྱུང་བའི་འབྲིང་ནི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་སྔ་མ་སྔ་མ་
དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་སྤྱི་མ་རྣམས་མི་འོང་བའི་སྤྱིར། སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་བ་རྒྱུང་

འབྲིང་སོགས་དགྲ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་དག་སོགས་ཆོས་ཅན། སན་ཚུན་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཉམ་པ་དང་
བྱུང་པར་ཅན་ལ་བཟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། ༡༧༥ ། དཔེར་ན་དག་བ་སྐྱེས་
ཐོབ་ཆུང་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་དག་ཅ་གཅོད་པའི་
དུས་གྱི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
དག་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཆེན་པོས་དེ་སྤངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་ལས། རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས། སྐྱོད་ལམ་པ།
བཟོའི་གནས། སྐུལ་པའི་སེམས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རིམ་
བཞིན་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཆེས་
འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྐུལ་སེམས་
འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྐུལ་སེམས་རྒྱར་བུང་
སྟེ། དེའི་ཆེའང་གོ་རིམ་ལྟར་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་གཅིག་དག་གི་
རྒྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྐུལ་སེམས་
འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་གྱི་སྐུལ་
སེམས་འདོད་སྐྱོད་རྣམས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དེ་ལ་བཟོས་
ཏེ་འདུ་བྱེད་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་ལུ་ནས་སོགས་ལས་དེ་དང་མཉམ་པའམ་བྱུང་

པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་དམན་པའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་བཞིན་འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འབྲས་བྱས་དམན་པའི་འབྲས་བྱའི་རྒྱ་བྱེད་ན། སྦྱར་
བ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས། མཉམ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་འབད་པ་
འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྦྱར་བྱུང་གི་རྒྱས་མཉམ་དང་བྱད་
ཅན་གྱི་འབྲས་བྱའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་འབད་པ་དོན་མེད་དུ་གྱལ། འབྲས་བྱ་དེས་སྦྱར་
དམན་པ་དང་མཉམ་པའམ་བྱད་ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་ཡང་གོ་
བདེའོ། །

འདིར་ཟག་མེད་སྦྱེས་པས་ཟག་མེད་མ་སྦྱེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་མེད་
སྦྱག་(༡)༥(བ)བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་སྦྱེས་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་སྦྱག་བསྐྱལ་ཆོས་
བཟོད་མ་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ཏེ། མངོན་པར་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་འདུ་བྱེད་པའི་
འབྲས་བྱར་མི་རུང་བས་དམན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་ནི་དེ་ལ་
བསྟོས་ན་འདུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱར་རུང་བས་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དག་
བཅོམ་ཉམས་པའི་མི་སྦྱོབ་ལམ་སྦྱེས་པ་བྱད་པར་ཅན་དེས་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་
དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལམ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་རྒྱད་གཅིག་ལ་ངེས་
པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྡོན་ཐོབ། ཕྱིས་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་ནི་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་
རྟོགས་པའི་སྦྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཟོད་མ་འོངས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཐོབ་པ་

ནི་ཚོས་ཅན། སྤྱལ་བསྐྱལ་ཚོས་ཤེས་སྒྲིག་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མིན་
ཏེ། འབྲས་བུ་སྤྲ་བ་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་སྤར་སྐྱེས་ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་ཕྱིས་སྐྱེས་གྱི་རྒྱ་མིན་པ་
ནི། ལམ་ཆེན་པོའི་ཚུང་དུ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་
ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་དེ་སྤར་ཕྱིར་མི་འོང་ངམ་
ཕྱིར་འོང་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ན། སྤར་དགྲ་བཙམ་གྱི་ལམ་ཆེན་
པོ་སྐྱེས་པ་དེས། ཕྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་ལམ་ཆུང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མིན་ཏེ། མཚོག་
གིས་དམན་པའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱལ་བསྐྱལ་ཚོས་ཤེས་གྱི་ཐོབ་པ།
སྤྱལ་བསྐྱལ་ཚོས་ཤེས་དང་སྤར་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། སྤྱལ་བསྐྱལ་
རྗེས་བཟོད་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་
གཞོམ་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐོབ་པ་ལས་གྲོ་ལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་བྱས་གྱི་བྱད་ཅན་ཡིན་ལ། སྤྱལ་བསྐྱལ་རྗེས་བཟོད་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་
སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི།

མཚུངས་ལྟན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །
མཚུངས་ལྟན་རྒྱ་ནི་ཚོས་ཅན། སེམས་དག་དང་སེམས་བྱང་ཁོ་ན་མཚུངས་པར་
ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུས་གཅིག་ཏུ་མང་པོས་ལྷེ་ཚོས་ལ་བལྟ་བའི་སེམས་

སེམས་བྱུང་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་མིག་གེས་ཀྱི་རྟེན་མིག་དབང་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
དེའི་ཆོར་སོགས་ཀྱི་འང་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་པས་དུས་
དང་རྒྱད་ཐ་དད་པ་བཅད་པའི་དོན་དུ་དམིགས་པ་སྟོ་སོགས་དང་རྣམ་པ་གཅིག་
པ་དག་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཅིག་པ་སྲིད་པས་དུས་གཅིག་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དུས་གཅིག་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་མ་འཛོག་པའི་བྱད་པར་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕན་
ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུར་འཛོག་སྟེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་དུ་འབྲས་བུར་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། མགོན་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགོ་བ་བཞིན་
ནོ། །རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྣམས་མཚུངས་པ་ལྷས་
མཚུངས་པས་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱུར་འཛོག་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་
དུས་སུ་འོངས་པ་ན་གཅིག་མེད་ནའང་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར།
མཚུངས་ལྷན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་ལུས་པས་ལྷན་ཅིག་ལམ་འགོའི་འགོན་པོ་
དག་ཟས་སྒོམ་དང་བྱས་མལ་སྟན་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་བྱ་བ་ལ་
མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི།

ཀུན་འགོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། རྣམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་འགོ་ལྷ། །
རང་གི་ས་པའི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་ཆོས་སྤར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་

འགྲོའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྱི་མ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་དོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་
དང་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ཏེ། སྤྱ་རྒྱས་བསྟན་པ་འཆད་
༼༡༥༥༽འབྱུང་གི་སྤྱིར་རོ། །འབྲུག་པ་དང་སྤར་སྤྱེ་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་མཐུན་
བར་གནས་པ་ལས་འདི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་རི་ལྟར་བྱུང་བའོ་ལ་ཅེ་
ན། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རིས་ལྡུ་ཅར་གྱི་སྤྱན་མོང་གི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྐལ་
མཉམ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ལའང་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བཙུང་མ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཛིག་ལྟ་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་
སྤྱིར། བདག་འཛིན་ལས་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བས་འཕགས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱིར་
འོང་མི་འོང་གིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངམ་
ཞེ་ན། ཁ་ཆེ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་བྱུང་བར་འདོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། དེ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སོ་
སྤྱིའི་གནས་སྐབས་ན་སྤྱིར་འོང་མི་འོང་གིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུའི་
དངོས་པོ་གནས་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡོད་དེ། གང་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་རྒྱ་
མ་ཡིན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་རང་འགྲེལ་དུ། བསྟན་
བཙུང་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུང་ཚན་པ་གསུམ་བྱངས་ཏེ་བཤད་ནས། འོ་ན་
གདགས་པར། མི་དགོ་བའི་ཆོས་མི་དགོ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་གང་

ཟག་འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ལས་དང་པོར་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འཕགས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡོད་པར་བཤད་པས་གཞོད་དོ་
སྟམ་ན་མིན་ཏེ། ཁ་ཆེ་བས་དེ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་མི་དགེ་བ་མ་སྤངས་པ་ལ་དགོངས་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་སྤང་འཇིག་ལྟ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཟིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་མི་དགེ་བའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་དེ་བྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་མི་
གཞོད་དོ། །

དུག་པ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི།

རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོན། །

རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་
༼༡༥༥༽ཁོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་
བརྟན་ནི་མེད་པས་བརྟན་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་མི་འགྲུབ་ཏེ། ལྟོབས་རྒྱུང་
བས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་རུལ་པ་ལྷུག་ཀྱང་
མི་སྒྲིན་པ་བཞིན་ཟག་མེད་ལྟོབས་དང་ལྟན་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་མི་འགྲུབ་སྟེ། མེད་
པའི་བརྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་དུངས་སྐམ་བརྟན་མེད་ཀྱིས་ལྷུག་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་
པ་བཞིན་ཁམས་གསུམ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་མེད་རྣམས་ཆོས་ཅན།
ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་འགྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། འདིར་སྐྱེ་

བའི་རྒྱུན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་སྟོབས་དང་ལྷན་ཅིང་སྟེད་པས་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར། ས་ཐོན་
 རྩེད་པོ་བརྒྱན་པ་བཞིན་ནོ། །ལས་ལས་རྣམ་སྒྲིན་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་ན་
 འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མིག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་ཉིད་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་མ་བྱལ་སྟེ།
 ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དོ་ཐོ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་བྱི་མ་ལ་མ་བྱལ་
 སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་། ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལས་སུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བར་སྒྲིན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ལུང་བརྟན་ལས་འབྲས་
 ལུ་ལུང་མ་བརྟན་དུ་སྒྲིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དེ་ལུང་ཐོ་དུ་ཞིག་དང་བཅས་ཤིང་ལུང་ཐོ་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྒྱ་ལུང་ཐོ་༼༡༩༩༩༽གཅིག་ནས་ལུང་ཐོ་བར་
 འབྲས་བུ་བརྩི་བ་ནི། འདོད་པ་ན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་འདུ་བྱེད་གྱི་
 ལུང་ཐོ་གཅིག་དང་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཅན་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བའི་ཐོབ་

པ་དང་། དེའི་སྐྱེ་སྐྱེ་མཁས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་གཅིག་པའི་བྱིར་། འབྲས་བུ་རྣམ་
 སྐྱེན་ཡང་གཅིག་སྟེ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་སྐྱེ་མཁས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འང་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཙན། རྒྱ་གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཉིས་
 དང་། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཙན་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་གི་ལས་དང་དེའི་
 སྐྱེ་སྐྱེ་མཁས་ཡོད་པའི་བྱིར་། ལྷག་སྟེ། ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་
 སྐྱེ་མཁས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཙན།
 རྒྱ་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། དེ་
 དག་གི་དགེ་མི་དགེ་སྐྱེ་སྐྱེ་མཁས་དེ་དག་གི་ཕུང་པོར་གཅིག་པའི་བྱིར་། རྣམ་སྐྱེན་
 གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཙན། རྒྱ་ཕུང་པོ་ལྷ་པ་དང་། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཙན་
 ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ན་དེའི་སྐྱེ་སྐྱེ་མཁས་ཀྱི་རྣམ་
 སྐྱེན་ཕུང་ལྷ་དང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཙན། རྒྱ་འདོད་
 པའི་ཕུང་ལྷ་དང་། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་དེ། དེར་སེམས་རྗེས་
 འབྲང་བའི་གཟུགས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཙན། ཡན་གར་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཙན་
 མེད་དེ། དེ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ན་སེམས་དང་ངེས་པར་རྣམ་སྐྱེན་གཅིག་པ་ཙན་དུ་
 སྐྱེ་དགོས་པའི་བྱིར་། །དེའི་བྱིར་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དང་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་འོ་བོ་
 གཅིག་པར་སྐྱེ་འོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསམ་ན་ཆོས་ཙན། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་ཕུང་པོ་

གཅིག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་པ་ཅན་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་སྐྱེ་སོགས་དང་བཅས་པ་དང་
། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འདུག་སྐྱེ་སོགས་དང་བཅས་པ་༼༡༥༥༽འདྲ་
བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར། གཟུགས་ན་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་
སྤང་པོ་གཉིས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རིག་བྱེད་
དགེ་བའི་སྐྱེ་སོགས་དང་བཅས་པ་སྤང་གཉིས་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར།
གཟུགས་ན་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་སྤང་བཞི་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་པ་ཡོད་དེ།
རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་མེད་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སྐྱེ་སོགས་སྤང་བཞི་
ལས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར། གཟུགས་ན་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་སྤང་ལྔ་དང་
རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སྒྲིམ་པ་སེམས་རྗེས་འབྲང་
བས། དེའི་སྐྱེ་སོགས་སྤང་ལྔ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར། གཟུགས་མེད་ན་ཆོས་
ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་སྤང་པོ་གཅིག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་པ་ཅན་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་
སྐྱེ་སོགས་དང་བཅས་པ་འམ་འགོག་སྒྲིམས་སྐྱེ་སོགས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
འདྲ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར། གཟུགས་མེད་ན་ཆོས་ཅན། རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་སྤང་བཞི་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་
དགེ་མི་དགེའི་སྐྱེ་སོགས་སྤང་བཞི་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་བཤད་པས་རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་གི་རྒྱ་ལ་སྤང་པོ་གཅིག་ནས་ལྔ་པའི་
བར་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་དང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་ནས། འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་

ནི་ཡུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེ་ཞེས། དེ་ལ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དེ།
 རྣམ་སྒྲིབ་སྟོན་དབང་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཁོ་ནའི་ངོ་བོར་
 སྐྱེ་སྟེ། དེའི་སྐྱེ་སྟོན་དང་བཅས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
 ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིབ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མཆེད་
 གཉིས་སུ་སྒྲིབ་ཏེ། ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིབ་རེག་
 བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་སྒྲིབ་ཏེ། ལུས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་
 སྒྲིབ་པའི་བྱིར། ༼༡༥༥༽རྣམ་སྒྲིབ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མཆེད་
 གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དེའི་ཆོགས་པ་ན་འབྱུང་བ་བཞི་
 ཡོད་པས་རེག་བྱ་དང་། དེའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སྟོན་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་
 སྐྱེས་པའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིབ་གཞུགས་སྒྲུབ་ཏེ་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། གསུམ་གྱི་ངོ་
 བོར་སྐྱེ་སྟེ། རང་རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་དེའི་ཆོགས་པའི་འབྱུང་བ་དང་དེའི་སྐྱེ་
 སྟོན་སུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིབ་མིག་ན་བ་སྒྱ་ཕྱེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན།
 བཞིའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་སྟེ། དབང་པོ་དང་དེའི་ཆོགས་པའི་རེག་པ་དང་། དེའི་སྐྱེ་
 སྟོན་དང་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོན་རང་ཉིད་དང་བཅས་པར་ཉིད་སྐྱེ་བའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་འབྲས་སུ་རྣམ་སྒྲིབ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཙུ་གཅིག་གི་བར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་
 དེ། བཙུ་གཉིས་པ་ནི་མེད་པའི་བྱིར། ༼སྒྲུབ་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་ལས་སྐྱེས་མིན། ༽ཅིས་
 འབྱུང་བའི་བྱིར། ཟུའི་བྱེད་པར་གྱི་འབྲས་སུ་ལ་རྣམ་གྲངས་འབྱུང་བ་དང་མི་

འབྱུང་བའི་དཔེ་ནི། བྱིའི་པདྨ་ལྟ་བུ་ལ། ས་བོན། རྩ་བ། ལྷ་གྲ། རྩོང་བ། འདབ་
མ། ཟེ་བ། ཟེའུ་འབྲ། རྩོང་བོ། ཡལ་གའི་མདོ། ཡལ་ག །འདབ་མ། མགོ་
ལྷོག །མེ་ཏོག །འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པར་འབྱུང་ལ། བས་དང་གོ་
ལ་སོགས་པ་ནི་བས་དང་གོ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་པར་མི་བསྐྱོད་པ་བཞིན་
ནོ། །ལས་གཅིག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དུ་མ་འབྱུང་བ་ནི་ཡོད་ལ། ལས་དུ་མ་ལས་རྣམ་
སྤྲིན་གཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མི་སྤྲིད་དེ། ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་ཉུང་བར་ཐལ་བའི་
བྱིར། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱེ་བ་མིན་ཏེ་ཡིན་ན་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར། རྒྱའི་མཐུག་ཐོགས་སུང་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་དེ་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་སོང་བའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱ་
འབྲས་འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན་རྒྱ་འབྲས་འདི་རྒྱན་ལ་འཛོག་
པའི་བྱིར། རྒྱ་འདས་ནས་རིང་ཞིག་༼༡༥༽ལོན་པ་ན། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱེན་
དང་འབྲད་པ་ན་འབྲས་བུ་འབྲེན་པའོ། །འོ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཆོ་འདིར་བསྐྱོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ལས་སྟོབས་ལྡན་པ་ལུས་མ་སྤངས་
པར་མཐོང་ཆོས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཁྱོད་བའི་བྱིར། ལུང་ཙམ་ལ་དད་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་མོད་དཔལ་གྲུ་མཚོག་ལྡན་ནི། དེས་པར་སྤྱེ་བས་བར་དུ་
ཆོད་དགོས་པའི་བྱིར། མཐོང་ཆོས་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་འདྲ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཁྱོད་བལ་བཞག་པ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་གིས་འོ་ན་རྒྱ་

མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་འདྲ་བར་སྦྱེ་དགོས་པ་ལས་མ་སྦྱིས་པའི་བྱིར། མ་
ཡིན་པ་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །

སྒྲས་པ།

སྦྱེ་བར་ལེགས་བཤད་ན་བར་བརྟུང་བའི་རོ། །གཞན་ངོང་མེད་པའི་སློ་གོས་ལྟེ་
ཅེ་ལ། །བདུད་གྱི་དགྲ་བྱེད་མངར་པོར་གྱུར་པ་དེ། །དཔལ་ལྷན་ཀམ་འི་ཐིན་
ལས་པ་དེས་མཛད། །ཅིས་སྦྱར་བའོ། །

གསུམ་པ་དུས་ངེས་པས་མཐུག་བསྐྱབ་ནི།

ཀྱན་འགོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། །

ཀྱན་འགོ་སྐལ་མཉམ་གྱི་ནི་ཆོས་ཅན། །འདས་ད་ལྟའི་དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
གྱི། མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྒྲ་བྱི་མེད་པའི་བྱིར། ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དང་ནམ་སྦྱོན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་
གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེར་ངེས་པའི་བྱིར། བྱེད་རྒྱ་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་
དང་བྲལ་བའང་ཡོད་དེ། དུས་གྱི་ངེས་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། །འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །

རྒྱ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོས་ཅན། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་

ཀླུ་ལ་རག་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་ལ་མ་རག་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་
གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བ་བརྟགས་འགོག་དང་བཅས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལས་གཞན་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་ནི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །༡༧༥༥། གཞན་ཡང་མངོན་པར་འདོད་པ་མིན་པ་དང་
བསྐྱབ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་མིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །

འདིར་འདུས་མ་བྱས་འབྲས་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཀླུ་ཡོད་དགོས་ལ། བྱེད་
ཀླུའི་སྐབས་སུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཕྱིར་འདིར་འབྲས་བུ་འང་ཡོད་
དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་ཅི་
ན། འདུས་མ་བྱས་དང་འབྲས་བུའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཀླུ་མེད་དེ། ཀླུ་
དྲུག་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟགས་འགོག་གི་ཀླུ་དྲུག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྔ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་ནི་བརྟགས་
འགོག་གི་བྱེད་ཀྱི་ལྔ་མ་ན། མིན་ཏེ། བརྟགས་འགོག་འདུས་མ་བྱས་གིང་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། བརྟགས་འགོག་དེ་བསྐྱེད་བཞིན་པར་ཡོད་པའི་ཆེ་ལམ་དེས་
གོགས་མི་བྱེད་པར་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བརྟགས་འགོག་དེ་ལམ་གྱི་
འབྲས་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འཐད་དེ། ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འཐོབ་

པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བྲལ་བ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་པར་ཐལ། ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལམ་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཟུབ་སྟེ། ལམ་དེ་ཐོབ་པ་ནི་སྦྱང་པར་བྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་དེས་བྲལ་བ་ནི་འཐོབ་པར་བྱེད་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དྲུག་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་
 བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་གྱིས། དྲེ་སྤྲེལ་ཁ་ཅིག །རྒྱ་ལྷ་སྟེ།
 བྱེད་པོའི་རྒྱ་ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེའི་དྲུ་བ་ལྟ་བུ་དང་།
 གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བུམ་པའི་མར་མེ་ལྟ་བུ། འཛིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བུམ་པའི་ཐོ་བ་ལྟ་
 བུ། འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡུལ་༼༡༥༠ན༽གཞན་དུ་ཕྱིན་པའི་གིང་རྟ་ལྟ་བུའི་ཞེས་
 ཟེར་ལ། ལྷགས་དེ་ལྟར་ན། ལམ་ནི་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 མིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་འཐོབ་བྱ་ཡིན་གྱི་བསྦྱང་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲོ་བ་འདང་
 ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་
 རྒྱ་ཡིན་ཅེས་མ་གསུངས་ཀྱི། རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཇི་
 སྐད་དུ། གཟུགས་བསྦྱང་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་ན། རྒྱ་རྒྱེན་མི་
 རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གཟུགས་རྟག་པར་ག་ལ་འབྱུང་། ཞེས་པ་ནས།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་འདྲར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱེན་འདུས་བྱས་ལ་
 ཡོད་ཀྱི་དེའི་ལྷགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་འདུས་མ་བྱས་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་མེད་པར་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱེན་

མིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པས། བྱལ་པ་མེད་དེ།
 ཏྲག་ན་བསྐྱོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཅན་མིན་པས་བྱལ་ཀྱང་ཏྲག་ན་རྒྱུན་ཅན་མིན་པས་མ་
 བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་བསྐྱོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་མི་ཏྲག་པར་
 གསུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཅན་མི་ཏྲག་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཅི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱ་ཁོ་ན་མི་ཏྲག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་མ་
 སྐྱབ་པ་བྱེད་རྒྱར་བཀག་པ་མིན་ནམ་ཞེས་པ་ལ། མདོ་ལས། འདུས་མ་བྱས་
 དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། མི་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་མ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་ལས། འདུས་མ་བྱས་རྒྱའི་དངོས་པོར་གསུངས་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །བྱེ་
 སྐྱས། དེར་སང་གི་མདོར་མ་གསུངས་ཀྱང་དེ་བྱེད་རྒྱར་བཀག་པ་ནི་མེད་ལ།
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་བསྟུ་བའི་གཞི་
 ཉམས་པའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་ངེས་པ་མི་འདྲོངས། གཞན་ཡང་བྲལ་
 བའམ་བརྟགས་འགོག་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ལས་གཞན་པའི་ཏྲགས་རྩིས་སུ་
 རྒྱར་པའི་དགོ་བ་ཅན་ཞིག་ཡོད་༼༡༥༠བ༽པར་བརྗོད་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་
 པས། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་རྩིས་སུ་མེད་དེ། གཟུགས་ཆོར་བཞིན་རྩིས་
 གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མུན་པའི་ནང་ན་རིག་བྱ་སྡེ་ནས་མེད་པའམ་
 ཕྱི་ནས་ཞིག་ནས་མེད་ཅན་ལ་ཐོགས་པ་མ་རྟེན་པ་ན་ནམ་མཁའོ་ཞེས་བསྟན་པ་

ལྷ་བུའོ། །བརྟགས་འགོག་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྱེད་དེ། སྤྱུ་བ་
སྒྲིམ་པ་འགགས་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྒྲེའགྱུར་མི་སྒྲེ་
བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་སྤྱེད་དེ། སོ་སོར་མ་བརྟགས་ཀྱང་རྒྱུན་ཟས་སོགས་མ་ཆར་བས་བར་མ་
དོར་འཆི་བའི་རིས་མཐུན་ལྷག་མ་མི་སྒྲེ་བ་ཙམ་ལ་བརྟགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱེ་བ་
ཁ་ཅིག །ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་འགག་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྤྱག་བསྐྱལ་འགག་པ་
ལ་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་དུ་འགོག་པར་ཡང་མིན་ཏེ། སྤྱི་མ་ཡང་
གཉེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་སྤྱིར་། ཁ་ཅིག་འཛིག་རྒྱུ་ལ་མི་བཞུགས་པར་རང་གི་རང་
གིས་འཛིག་པ་ལ་བརྟགས་མིན་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་འཛིག་
གཅིག་པས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་། འོ་ན་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་གཉེན་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་བྱུང་བས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བརྟགས་འགོག་
རྣམ་ཆོས་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྲུབ་ན་དེར་འགྱུར་ཡང་། དེར་མ་གྲུབ་པའི་མེད་
དགག་སྒྲོས་བརྟགས་ཙམ་ལ་གསར་སྤང་མི་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་མི་རྟག་པར་མི་ཐལ་
ལོ། །བྱེ་སྒྲིམ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བར་འདོད་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
སྤང་ན་སྤངས་པའི་སྤང་འདས་མེད་པར་ཐལ། མི་སྒྲེ་བ་ཁོ་ན་སྤང་ན་ལས་འདས་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་
འདི་དག་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་

སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་༼༡༩༡༩༽ཕྱིར་ཞེན། མདོ་
 སྤེ་པས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་བདེན་མོད། ཅུ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་འདས་པ་འམ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གང་རུང་ལ་
 དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས། དུས་གསུམ་ཀའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་ཉོན་
 མོངས་པ་སྤྱོད་བར་གསུངས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་ལ་
 འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱོད་ཤིག །འདུན་པ་དང་འདོད་
 ཆགས་སྤངས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཡང་སྤངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན།
 ལུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི། ཆེ་སྡེ་མ་དང་ཆེ་འདིའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་
 འགགས་ཟེན་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་བ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ད་ལྟ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་
 མ་འོངས་པ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་བཞག་པ་གང་ཞིག་དེ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 རྣམ་སྤྲིན་སྤྱད་ནས་ཟད་པ་ལ་ལས་ཟད་པ་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །མ་འོངས་པའི་
 སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་ཉོན་མོངས་ནི་ཆོས་ཅན། གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་སྤངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ས་བོན་སོ་སོ་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ལྟར་འདས་
 ད་ལྟ་བ་སྤང་དུ་ཡོད་པའི་ལུང་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་འཆད་ན་མི་རུང་སྟེ། འདས་པ་ནི་
 འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགག་པ་ལ་སྟོགས་པ་ནི་གཉེན་པོས་མ་འབད་
 ཀྱང་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་བྱེ་སྒྲུལ། རྒྱལ་བས་བརྟགས་འགོག་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་
གསུངས་པ་དེ་ཚེས་ཅན། མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་མེད་པ་ཡིན་པར་འོས་ཏེ།
བརྟགས་འགོག་འདུས་མ་བྱས་རྫས་སུ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེན། མདོ་སྤེལ་ས་མ་
བྱབ་སྟེ། མེད་པ་ཁོ་ནར་མ་སྒྲུལ་ལ། ཡོད་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་
སྒྲ་སྒྲ་ན་མེད་པའང་ཡོད། སྤྱི་ན་མེད་པའང་ཡོད་བྱས་པས། སྒྲ་མེད་རྫས་ཡོད་ཏུ་
མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཅིག་ཏུ་ན་འདུས་མ་བྱས་བརྟགས་འགོག་ལྟ་སུ་མེད་
ཀྱང་། རྒྱལ་བ་བསྒྲུགས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཞོན་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བས་གདུལ་བྱ་
རྣམས་འདུན་པའི་ཆེད་ཏུ་མ་ཁའ་དང་བརྟགས་མིན་ལས་མཚོག་ཡིན་པས་
བསྒྲུགས་པ་ཐོབ་པར་འོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བྱེ་སྒྲུལ། འོ་ན་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེན། མདོ་སྤེལ་ས་རྟགས་བྱབ་མ་ངེས་ཏེ། བདེན་པའི་
དོན་གང་ལ་བྱེད། སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ལ་བྱེད་དམ། རྫས་ཀྱི་དོན་ལ་བྱེད།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་འགོག་བདེན་
རྫས་གྲུབ་འདུས་མ་བྱས་སྒྲ་སྤྱིར་མི་འགྱུར་བར་རྟག་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན།
སྤྱིག་བསྒྲུལ་དང་སྤྱིག་བསྒྲུལ་འགགས་པ་གཉིས་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བདེན་
པར་གཞིགས་པའི་སྤྱིར་བདེན་པར་གྲུབ་ལ། དེས་ན་རྫས་སུ་མེད་ཀྱང་བདེན་པ་
བཞིའི་རྒྱས་དབྱེ་བའི་བདེན་པ་གསུམ་པར་འཛོག་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་དེ། རང་

གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་གཞན་ལ་བསྟན་ཅུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱེ་སྤྲུལ། ཉམ་མཁའ་དང་མུང་འདས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་
དམིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་པས། ཅི་དངོས་མེད་དོ་བོ་མེད་པ་ལ་
འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བ་ཉགས་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་
དགོས་ཞེས་སྒྲུ་ན། ཉེས་པ་ཅི། ཡོན་ཏན་ཅི་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་ནི་བྱེ་སྤྲུའི་ཁ་འཛིན་
དུ་འགྲོ་མོད། མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོ་ལ་ལྟ་དགའ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་
རོ། །ཉེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་མེད་པ་ལ་ཀྱན་དུ་སྒྲོ་བ་ཉགས་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཡོད་ན་གཟུགས་སོགས་བཞིན་རང་གི་དོ་བོ་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་
དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་སོགས་བཞིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
རྗེས་སུ་དཔག་པས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
འགོག་རྗེས་འདི་ཡིན་ཅེས་དབྱུང་མ་བཟོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་བདག་དང་
བདག་པོ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འགོག་པ་དེ་ནི་དངོས་(༡༥༡ན)པོ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་འགའ་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་ནི། ཆགས་སོགས་ལྟ་བུ་ཆེ་གོ་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས་
དགག་ཙམ་པ་ཞིག་གོ། །

འོ་ན་བརྟགས་འགོག་དེ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་རི་ལྟར་བོལ་ཅེ་ན།
བར་ཆད་མེད་ལས་དང་ལྟན་ཅིག་ཉོན་མོངས་གང་གི་བོལ་བ་ཆད་ནས་རྣམ་གྲོལ་

གྱི་ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་བརྟགས་འགོག་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དེའི་ཉོན་མོངས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ཅེས་བ་སྟོན་འདོགས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱེ་
 སྒྲུལ། འགོག་པ་འདི་ཁོ་ནས་ཐོབ་གྱི་གཞན་གྱིས་མིན་ཅེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་དེ། འགོག་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་རྒྱ་འབྲས་སོགས་
 མེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མདོར། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བྱུང་འདས་ཐོབ་
 པའི་དགེ་སློང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་མེད་ན་ཐོབ་པ་རུང་ཞེས་སྟུམ་པ་ལ།
 མདོ་སྤེལ་ས། དེས་བྱེད་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་ལམ་ཐོབ་པས་ཉོན་མོངས་དང་
 ། ཡང་སྤྲིད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་གིན་ཏུ་འགལ་བའི་རྟེན་འཐོབ་པའི་བྱིར། བྱུང་འདས་
 ཐོབ་ཅེས་བྱའི་བྱུང་འདས་གྱི་རྫས་ཐོབ་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཇི་སྟོན་དུ། སྤྱི་བསྐྱུལ་
 འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ། འགོག་པ། རྣམ་པར་ཞི་བ། ལྷུང་པ། སྤྱི་བསྐྱུལ་གཞན་དང་ཉིང་མཚམས་
 སྦྱར་བ་མེད་པ། ལེན་པ་མེད་པ། འབྱུང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྟེ་སྦྱང་
 པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སྤངས་པ། སྤྲིད་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ། འགོག་པ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་ཞི་བའོ། །འདི་ནི་གྲུ་ལོ་མ་
 པའོ། །ཞེས་སྤངས་སུ་དངས་པ་ཡིན་ལ། ལུང་འདིའི་ཆོག་ཟུར་ལ་དོགས་པ་ཁོང་
 སློང་དུ་མཛད་ན། འདིར་ཡིན་ན་ཞེས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་འབྱུང་བ་མེད་པ་
 ཞེས་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཅིས་མི་འདོད་ཅེ་ན། འདི་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་

རྩེས་ཡིན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་མིན་གྱི། དངོས་མེད་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་པས་སྒྱུར་ངོ་ཞེས་
༼༡༥༥༽བརྗོད་པ་བཞིན། དེའི་ཆེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་མི་
འགྲུབ་སྟེ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཡིན་ཅེ་ན་ཞེས་མ་སྒྱུར་བར་ཡོད་ན། ཞེས་སྒྱུར་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན།
ཟུང་འདས་ཆོས་ཙན་རྟག་རྟུ་མི་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་ཐལ། ཡོད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ་
འབྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་ན་ནི་སྤྱི་མེད་པར་རྟག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མི་སྒྱུར་
ངོ། །དེས་ན་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ཡོད་པ་དང་། དེས་དེ་
སྒྲངས་པ་ཙམ་ན་ཐོབ་པ་ཞེས་སྒྱུར་བའི་སྒྲུག་བསྒྲལ་མི་འབྱུང་ཙམ་ལ་ནི་དེའི་
ཟུང་འདས་སུ་བརྗོད་དེ། མར་མེ་གི་བ་མེད་པ་ལྟར་ལྟག་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་
ན་འང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་
ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་མདོ་
སྟེ་པའི་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པ་སྟེ། བྱེ་སྒྲུས། འདུས་མ་བྱས་མི་རྟག་པ་ལས་ལོག་
ཙམ་ལ་འཛོགས་མ་གཤམ་པས་རྟག་པར་འདོད་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་
གཞི་གྲུབ་ལ་འཛོགས་དགོས་པ་ལས་འདུས་མ་བྱས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བྱའོ། །བྱེ་སྒྲུས། འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོ་མེད་པར་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དེ་

རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་ནི་རྣམ་པ་ལྡེ་ལས། རང་
བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། དེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཐོབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་
དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་དང་། དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྡན་པའི་
དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོ་གང་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་ལྡན་
པ་དེ་ལ་ཁོང་སྟོབའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུའི་དངོས་
པོ་ནི་དངོས་པོ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་ནི། །༡༥༥།ཞིང་གི་
དངོས་པོ་དང་བྱིམ་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནི་རང་
བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་དངོས་པོ་ནི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་
འདུས་མ་བྱས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ནི་མེད་ཅིང་། དངོས་པོ་ལ་དོན་བྱེད་ལྷན་ན་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ལྷན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་བྱིར།

སྒྲིམ་པ། ཞིབ་མོའི་སྟོ་ཅན་མང་པོས་མ་རྟེན་ཅིང་། །སྟེ་བར་སྦྱངས་འགས་
དལ་བ་མཐར་མ་བྱིན། །ཁ་ཅིག་བརྩོན་ན་བྱོགས་ཅམ་རྟོགས་སྤིང་ཀྱང་
། །འདོད་ལ་འདུན་པས་དགེ་བའི་གནས་སྐབས་བཅོམ། །དེ་བྱིར་བཅོས་མིན་
སྟིང་རྗེ་ཕྱ་མོ་ཡིས། །ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ནས་ངས་འདིར་ཅུང་ཟད་བརྩོན། །

གཉིས་པ་ལ། ཀུག་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལྗེའོ་
བོའོ། །དང་པོ་ནི།

ནམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན། །

ཀུ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །

འོ་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཀུག་གིས་ཡིན་ཅེ་ན། །ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཀུ་ཐ་མ་
ནམ་སྒྲིན་རྒྱུའི་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་ཀུ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་ཡིན་

ནོ། །ཅི་བྱེད་རྒྱ་ལྷས་མེད་མི་སྐྱབ་ཙམ་ལ་བདག་འབྲས་ཇི་ལྟར་དབང་ན། །མི་
སྐྱབ་པར་དབང་བྱེད་ཅིང་ནམ་ཤེས་ཆོགས་ལྷ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་
བྱེད་རྒྱ་དང་། སྒོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་ལས་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྩ་བ་ཡང་མིག་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་ལ་བརྒྱད་ནས་དབང་བྱེད་དེ། ཐོས་ནས་བལྟ་འདོད་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། དེ་བཞིན་བསྐྱམས་ནས་བལྟ་འདོད་སོགས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཀུ་མཐུན་གྱི་
འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་ཀུག་གིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུའི་
བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྟེན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཀུག་གིས་ཀྱི་
ཡིན་ནོ། །འདིར་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པས་ཆོས་ཙམ་
ལ་དེར་བཏགས་པས། སྒྲན་ལ་བྱ་རོག་རྒྱུ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཙམ་ལ་རང་གི་བྱ་
བ་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་གཞན་དུ་མེད་པས་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་འང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་
འདོགས་སོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་སོ། །སྐྱོས་པར་མ་ཟད་ནམ་

སྒྲིན་གྱི་༼༡༥༥༽རྒྱ་མ་གཏོགས་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ལའང་འབྲས་བུ་འདི་ཡོད་དེ།
ནམ་སྒྲིན་རྒྱ་ལ་འདི་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་འདི་ལྟན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་པར་
འབྱུང་དགོས་པ་ལས། རྒྱ་སྒྲིན་རྒྱས་འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒེ་
པ་གཞན་དག་ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལའང་བྱེད་འབྲས་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་བསྐྱེད་
དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞིང་སོགས་ལ་སོ་ནམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱེན་འབྱོར་ན་
འབྲས་བུ་སྐྱེ་ལ། མ་འབྱོར་ན་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་སྒྲིན་གྱི། རྒྱ་མཐུན་གྱི། བལ་བའི། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི།
བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །
རྒྱ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱེས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་
ཏེ། དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་དགྲ་བཙོམ་པ་ལ་དེ་
མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་སྒྲིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་ལས་གསར་པ་མི་སོག་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐྱེས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་རྒྱ་སྒྲིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ལས་
ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ཅེས་པ་སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་སྟེ། མ་བསྐྱེས་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་བྱས་པ་ལྟར་
ཐོས་ཤིང་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཞར་ལས་འདི་གེས་ན་ལེགས་པས། སྒོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་སྒྲིན་གྱི་

འབྲས་བུ་མིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་མོང་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
སྤོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནི་བདག་འབྲས་ཏེ། སྤྱོད་མོང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཙམ་རྒྱས་བྱུང་དང་རྒྱུ་མཐུན་ཁ་ཅིག་ལ་ཡོད་པས་རྒྱ་ལུང་
བསྟན་པ་དང་། དེ་ཙམ་བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དབང་པོའི་
འབྱུང་བ་རྒྱས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་སེམས་ཀྱང་དེར་
འགྱུར་བས་རྒྱ་དེ་ལས་ཕྱིས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་དང་གཅིག་ཙམ་མིན་པར་འབྱུང་
བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཐུ་མཐུན་ཐུ་དང་འདྲ་བའོ། །

རྒྱལ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། རྒྱ་དགེ་བཤམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་། ༡༥༦ །མ་
 སྒྲིབ་ལུང་མ་བརྟན་གང་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བའོ། །ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱར་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་
 བ། ཀྱན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་གཉིས་ས་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ལས་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བ་ཅུམ་ཡིན་ཀྱང་། ཀྱན་འགྲོ་ནི་རྣམ་པ་ལས་འདྲ་བ་
 མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རིས་ལྷ་ཅུང་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཡང་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་ཀྱན་
 འགྲོའི་རྒྱ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་ཡང་འཛོག་སྟེ། དེ་ལ་ལྷ་བཞི་མཐོང་བའི་
 སྤྱིར། དང་པོ་ནི། རང་སའི་ཆགས་སོགས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཀྱན་འགྲོའི་

རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིས་གཞན་པའི་འཛིག་ལྟ་སོགས་ཀྱི་འགྲོའི་
རྒྱུ་ཡིན་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རིས་གཅིག་པའི་འཛིག་
ལྟ་སོགས་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་པོ། །བཞི་པ་ནི། དག་
བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །ལྷུ་བཞི་པ་ནི་གོ་དཀའ་
བས་དག་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་མི་འདྲ་བས་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་འདྲ་ཆགས་སོགས་འཛིག་ལྟ་ལ་རིས་གཞན་པས་ཀྱན་
འགྲོའི་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ས་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆགས་སོགས་ཀྱང་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བྲལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་ཟད་པའོ། །

བྲལ་བ་ནི་སྒྲོ་ཡིས་ཏེ་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་རང་གིས་སྤང་བུ་སྤངས་པས་
འཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པའོ། །ཟད་པ་ཡིན་ཅིས་པ་ནི་འགོག་པ་དང་དོན་
གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲོས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཙམ་བྲལ་བ་ཡིན་པ་དགག་པའི་དོན་
དུ་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྦྱེས་པའོ། །འབྲས་དེ་སྦྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྦྱེས། །

རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྦྱེ་བའོ། །གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་འཐོབ་
པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེས་བུའི་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་སྦྱེ་བའི་འབྲས་བུའོ། །དཔེར་

ན་འདོད་པའི་སྒྱུར་བ་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཟག་བཅས་
འཛིག་རྟེན་ཆོས་༼༡༥༧༽ མཆོག་གི་རྗེས་སུ་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་དང་།
བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་
འཆི་སེམས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུའོ། །ལམ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ཡང་སྐྱེས་འབྲས་འདི་ཉིད་དུ་
སྒྱུར་རོ། །རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ལ་ལུ་བཞི་ལས། ལུ་
དང་པོ་ནི། གོང་དུ་སྒྲོས་པའི་འདོད་པའི་སེམས་དང་གོང་མའི་སེམས་ལྟ་བུ་སྐྱེས་
བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ལ།

རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་
འགྲོའི་རྒྱ་དག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་འབྲས་མིན་ལ། རྒྱ་མཐུན་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། ལུ་གསུམ་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་
འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་སྤྱང་བ་ལྟ་བུའོ། །ལུ་བཞི་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྟ་བུ་ནི།

རྫོན་བྱང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །
འདུས་བྱས་ལས་རྫོན་བྱང་བ་མ་ཡིན་པར་འདུས་བྱས་དང་དུས་གཅིག་གམ།
བྱིས་བྱང་བའི་འདུས་བྱས་ནི་རང་ལས་གཞན་སྤྱི་ལོགས་སམ་དུས་མཉམ་གྱི་

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི་
འདུས་བྱས་བྱིས་འབྱུང་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྲིན་གྱི་ནུས་པ་
དང་བཅས་པ་མིན་པས་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་མི་འཛིན་གོ། །རྒྱ་བས་སྤར་སྒྲེབ་པའི་
འབྲས་བུ་ནི་མེད་དེ། རྒྱ་དོན་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤར་འཁོར་ལོས་སྤྱར་
རྒྱལ་བྱེད་ཅིང་བྱིས་དེའི་ལས་བསགས་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྷག་སོགས་ལ་ས་བོན་
སྟོན་དུ་འགོ་ཡི། འབྲས་བུ་སྟོན་དུ་འགོ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིས་བུ་
བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནའི་དང་། དེ་མ་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བཟོ་དེ་སྒྲིས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ལ།
རང་དང་ལྷན་ཅིག་པ་དང་སྤར་བའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་
པ་བཞིན་ནོ། །

སྒྲིས་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ལ་ཡང་ལུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲིས་འབྲས་ཡིན་ལ་
བདག་ཀྱི་༡༥(ནོ)འབྲས་མིན་པ་ནི་བྲལ་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་ཡིན་ལ་སྒྲི་
འབྲས་མིན་པ་ནི་རྒྱ་ཡལ་བར་འདུག་པའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆོད་
པའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་བྱུང་བའོ། །གཉིས་ཀ་མིན་
པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་བཅས་མིན་གྱི་འགོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་བྱུན་མོང་གི་ཆོས་ལ། རྒྱ་འབྲས་འཛིན་འབྲིན་གྱི་
དུས། འབྲས་བུ་གང་རྒྱ་དུས་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཛིན་པའི་དུས་དང་

། འབྲིན་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ལཱ་པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། །

རྒྱ་ཕྱི་མ་ལཱ་པོ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་ད་ལྟར་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ན་འབྲས་བུ་འཛིན་ཅིང་
བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཐོབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འགགས་པས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པས་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་
རྒྱ་ཡང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་དུས་པ་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་ཡོད་པས་མ་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་ནི་རབ་རྩ་འབྲིན་པར་བྱེད། །ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག །

གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྲིན་པར་འགྱུར། །

ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། མ་ཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་
ཡིན་པས། རབ་ཅེས་པ་བྲ་ཉིའི་སྒྲ་ལས་དང་པོའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་འབྲིན་པར་
བྱེད་པས་འཛིན་འབྲིན་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །མཆིམས་ཆེན་པོས། འཛིན་
འབྲིན་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་བརྩིར་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐལ་མཉམ་དང་
ཀྱན་འགོའི་རྒྱ་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག་གིས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་
བྱེད་པས། གཉིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་དག་གི་ཞེས་བསྒྱུར་ན་ལེགས་ཞེས་བོད་པ་
ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །

འོན་དེ་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་མི་རིགས་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་གནས་

སྐབས་ན་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྣ་དང་ཕྱིར་ཞེན། བདེན་མོད། འབྲས་བུ་
འབྱེན་པ་རྒྱ་འགགས་པའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་གྲུབ་ན་
འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་དང་མ་འགོགས་པའི་ཕྱིར་དང་

། འབྲས་བུ་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་སྤྱད་ས་ཟེན་པས་༼༡༥༥༽ཀྱང་
འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་མི་འབྱེན་ཏེ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཁྱེད་ཏེ་འོངས་ཟེན་པ་ནི་སྤར་ཡང་
བསྐྱར་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདས་པས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་དེ་ཁོ་ནའི་
ཆེ་དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རང་འབྲས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་བྱེན་ཏེ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་
ནར་འབྱེན་གྱི། གཞན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ད་ནི་མུ་ནམས་ལ་དབྱེད་ན། དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་འབྲས་བུ་འཛིན་
ལ་མི་འབྱེན་པའི་མུ་ནི། འོག་ལྟ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་དགུའི་དགེ་རྩ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དགུ་
གཙོད་པ་ན། དགེ་རྩ་རྒྱུད་དུའི་ཐོབ་པ་ཐ་མར་འདོད་པའམ་འགག་པར་འགྱུར་བ་
ནི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ། རང་གི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་མི་འབྱེན་
པའོ། །འབྲས་བུ་འབྱེན་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཛིན་པ་ནི། དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་
རྒྱ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅིང་། རང་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་ཐོབ་པ་
བསྐྱེད་ལ་སྒོན་ཉིད་དུ་བཟུང་ཟེན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་
ལའང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་བ་ན་དགེ་རྩ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དགུའི་ཐོབ་
པ་དུས་གསུམ་པ་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་འདས་པ་དང་པོ་དེ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱིར་བྱེད་

ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བུ་ནི་འཛིན་འབྲིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དཔེར་བཞོན་
 དུ་མི་བྱུང་ཞེས། རང་འབྲེལ་དུ། འདི་སྐད་དུ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་
 བྱེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། དགེ་རྩ་ཀླན་ཏུ་
 གཙོད་པའི་ཐོབ་པ་ཐ་མ་དང་། དགེ་རྩ་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཐོབ་པ་དང་པོ་མ་
 གཏོགས་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཆད་པ་གནས་སྐབས་ལ་འཛིན་འབྲིན་གཉིས་ཀ་
 ཡོད་དོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་སྐབས་ན་བཟུང་བྱེད་པས་
 འཛིན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་མེད་པས་འབྲིན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

མི་དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་འཛིན་འབྲིན་ལུ་བཞི་ལ། འཛིན་ལ་
 མི་འབྲིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དགྲ། ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་དགྲས་སྒྲངས་
 པ་ན། མི་དགེ་༼༡༥༥༽ནི་བ་རྒྱུད་པའི་ཐོབ་པ་ཐ་མ་ནི་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་
 འཛིན་ལ། མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་མེད་པས་འབྲིན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཅོ། །འབྲིན་ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ན་མི་དགེ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་པོ་དེ་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་ལ། འཛིན་པ་མིན་ཏེ་
 རྒྱར་ཆགས་བྲལ་གྱི་དུས་སུ་བཟུང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ལུ་རྩ་མ་
 གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མི་དགེ་བའི་གནས་སྐབས་རྣམས་
 སོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྟོན་བཟུང་བས་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེའི་

ཐོབ་པ་མེད་པས་འབྲིན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་
གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་འཛིན་འབྲིན་སྤྲུབ་ཞི་ལས། འཛིན་ལ་མི་འབྲིན་པ་ནི་དགྲ་བཙུམས་
ཉིད་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སྐད་ཅིག་གཞན་མེད་པས་མི་འབྲིན་ལ། འབྲིན་ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་དགྲ་བཙུམས་
ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་ཐོབ་པ་སྟེ་འབྲིན་པ་གཅིག་
ཡུལ་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱི་ཅེའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་གནས་
སྐབས་ལྟག་མའོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་དགྲ་བཙུམས་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་རྒྱ་མས་བཟུང་བེན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་པ་མ་ཡིན་ལ་སྤངས་
བེན་པའི་ཕྱིར་འབྲིན་བྱེད་ཀྱང་མིན་ནོ། །མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་
འཛིན་འབྲིན་ལ་འབྲིན་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མ་
འདས་ཀྱི་བར་འགོ་བའི་མ་སྒྲིབ་མ་བསྟན་པ་དེའོ། །འཛིན་ལ་མི་འབྲིན་པ་ནི་
དགྲ་བཙུམས་པའི་ཡུང་པོ་ཐ་མ་སྟེ་ཡུང་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་རྒྱ་མཐུན་པའི་
འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བཤད་པའི་མུན་མས་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ད་ནི་༼༡༥༽བོ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
དམིགས་པ་དང་བཙས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བཟོས་པའི་དགོ་བའི་སྐལ་མཉམ་
གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་འཛིན་འབྲིན་སྤྲུབ་ཞི་ལས། འཛིན་ལ་མི་འབྲིན་པ་ནི་དགོ་
སེམས་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་

བྱེད་པ་ན་དག་བ་བར་ཚད་པ་འབྱུང་འབྱུང་རམ། མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་འཛིན་ལ། དེར་ནི་དག་འབྲས་མི་འབྱིན་པའོ། །འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་དང་། བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚུག་ཏུ་དག་སེམས་མངོན་དུ་
 བྱེད་པའི་ཆོ་སྒོན་བཟུང་བ་དེ་འབྱིན་པའི་བྱིར་འཛིན་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པ་ནི་དག་སེམས་གྱི་མཚུག་ཏུ་དག་སེམས་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚུག་ཏུ་ཡང་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འབྱིན་པ་
 བ། དེས་བཟུང་བེན་པས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ལ་འབྱིན་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །མི་དག་
 བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དམིགས་བཅས་འབྲས་བྱ་འཛིན་འབྱིན་ལས་མུ་བཞིའི་
 དང་པོ་ནི། མི་དག་བའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་དག་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མུ་གཉིས་པ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། གསུམ་པ་མི་དག་
 བའི་སེམས་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་མི་དག་བ་དང་། བཞི་པ་དག་སེམས་གྱི་མཚུག་
 ཏུ་དག་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །རང་འགྲེལ། དུ་སོགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འགྲེལ་བཤད་དུ། སྐྱིབ་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་མ་བསྟན་རྣམས་ལ་ཡང་
 ཕན་ཚུན་སྦྱར་ནས་མུ་མང་པོ་མཛད་སྒྲུང་ཡང་རྟོགས་སྤྲོ། །རྒྱས་འབྲས་བྱ་
 འཛིན་པ་ཞེས་པ་འདི། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། ས་བོན་དུ་གྱུར་ངེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་
 བས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་ཅུས་ལ་གདོན་མི་ཟ་བའོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་གཅིག་
 ནི་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པར་འབྱུང་ཏེ། ལྷན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་

པར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྒྲེ་པ་གཞན་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་འཆད་དེ།
ཉེན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་གིས་ཆུའི་༼༡༥༧༽དཀྱིལ་འཁོར་ནས་ས་གཞིའི་རྩ་
སོགས་གྱི་བར་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་མི་སྤྲུག་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་
ནས་བཟུང་མི་སྦྱི་བ་ཤེས་པའི་བར་ལྟ་བུ་དང་། མིག་གཟུགས་སྤང་བ་ཡིད་བྱེད་
འཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མིག་སོགས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱོམས་པའི་
འབྲས་བུ་ནི་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་འབྲས་བུ་བྱུང་བ་
སྤྱུ་ཡང་འདི་རྣམས་སྦྱིས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །

**གཉིས་པ་འབྲས་བུ་གང་རྒྱ་དུས་བསྐྱེད་པ་ལ། མཚུངས་ལྡན་དང་། མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་པ། བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས། །ལྟག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། །

རྣམ་སྒྲིན་ཀྱན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། །སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྟག་ལས་སྦྱེས། །

མཚུངས་ལྡན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྟག་མ་ལྟ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་
སྦྱེ་བར་འགལ་བའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས་རྣམ་སྒྲིན་ནི་ཆོས་ཅན། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་
མ་གཏོགས་ལྟག་མ་ལྟ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། ཀྱན་འགྲོ་ལས་མི་སྦྱི་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་
མིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལྟག་མ་རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས་མ་གཏོགས་པའི་མ་རྒྱེད་ལུང་མ་
བསྟན་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་སྤྱུལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིད་ཅིག་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་བ་དང་ནི་ཆོས་ཅན།

ནམ་སྒྲིབ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེ་
སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ནམ་སྒྲིབ་སྐྱེས་དང་ཉོན་མོངས་ཕན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་འཕགས་པ་སྟུག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་སེམས་
སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིབ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་། སྐལ་མཉམ་
གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་
འཛིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་རིས་མི་འདྲ་
བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིབ་དང་ཀུན་འགྲོ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དགེ་བ་(༡༥༧)པའི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རིམ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་སྦྱར་བའོ། །བཤད་པ་དེ་ནི། སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྷན་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།

མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན། །

སེམས་དང་མི་ལྷན་པ་དང་། གཟུགས་ཕན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཕན་
དང་། རྣམ་སྒྲིབ་སྐྱེས་དང་། ལྷག་མ་རྣམ་སྒྲིབ་མ་གཏོགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་
དང་ཟག་མེད་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་གཟུགས་
ཏེ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་སྐྱེ་ཚུལ་
སྟེ་མ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཕན་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྷན་པོར་
བའི་ལྷག་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་ཕན་ནི་ཀུན་འགྲོ་མཚུངས་ལྷན་པོར་

བའི་ལྷག་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷག་ནམས་ནི་ནམ་སྒྲིན་ཀྱན་འགོ། མཚུངས་
 ལྷན་བོར་བའི་རྒྱ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་ནི་བྱེད་རྒྱ་དང་ལྷན་
 ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་ཡི། གཞན་འབོར་བའི་སྒྱིར་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་
 སྐྱེས་པའི་ཆོས་ནི་མེད་དོ། །མཆིམས་ནས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ན་
 དངོས་གཅིག་རྒྱ་དྲུག་ཆར་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མི་སྲིད་ཀྱི་མང་ན་ལྷ་ལས་སྐྱེ་ལས། དེ་
 ཡང་རྒྱས་གཅིག་གིས་ལྷོག་པ་ལ་ལས་བསྐྱེད་ལ། ལ་ལས་མ་བསྐྱེད་ན་ཆ་གས་
 ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འབྱུར་བས་ངོ་བོ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་དང་
 དེའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛིག་པ་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པ་སྟེ་མེ་དུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 གྲུ་མ་དག་གསུང་ངོ། །དངོས་པོ་གཅིག་རྒྱ་དྲུག་ཆར་འགོ་བ་སྲིད་དེ། ལོག་ལྷ་ལྷ་
 ལུའོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་ལུ་རྒྱ་དང་བཅས་ནས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ལག་རྗེས་སོ་
 སོར་བརྩིར་ཡོད་པའམ། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་ལུ་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་
 ཡོད་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱུན་ལའང་མཚུངས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་སྐྱུས་༼༡༥༥༽པ། ཟབ་མོ་རྟོན་པ་བཞི་ཡི་བློ་གྲོས་ཀྱིས། རྒྱལ་ཆེན་
 ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཀྱན་ཁྱེར་ནས། །ཤེས་བྱའི་པ་མཐར་བཟོད་པ་རང་བཞིན་
 ཡིན། །འདི་ལ་སུ་ཞིག་ངོ་མཚར་འཛིན་དུ་ཡོད། །ཅིས་སོ། །

གཉིས་བཞི་བ་རྒྱུན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དང་པོ་ནི།

ཀྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །

རྒྱ་དང་ཀྱེན་དག་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པའི་ཀྱེན་ནི། མདོ་ལས། ཀྱེན་ནི་བཞི་པོ་
དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཀྱེན་བཞི་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཀྱེན་གང་དུས་གང་ལ་
བྱ་བ་བྱེད་པ། དངོས་པོ་གང་ཀྱེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ། དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱའི་ཀྱེན། དེ་མ་ཐག་ཀྱེན། དམིགས་ཀྱེན། བདག་
ཀྱེན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྡེ་ཡིན། །

རྒྱའི་ཀྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྡེ་པོ་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
རང་འབྲས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་ནམས། །ཐ་མ་མེན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འདས་པའམ་ད་ལྟ་སྐྱེས་པ་ནམས་ཡིན་ཅིང་། དག་
བཅོམ་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐ་མ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་མིན་
པའོ། །དེས་ན་མཚུངས་པ་ནི་རྒྱད་གཅིག་ལ་ཤེས་པ་རྣམས་རིས་མ་ཐུན་གཉིས་
མེད་པར་རྣམས་རེ་རེ་བ་ནས་མཚུངས་པ་དང་། དུས་གཞན་གྱིས་ཆོད་ཀྱང་ཤེས་པ་
གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཀྱེན་ཏོ། །གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་ཀྱེན་དུ་མི་རུང་སྟེ་མི་འདྲ་བ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་

འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ། འདོད་པའི་གཟུགས་སོ་
ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དེས་ཟག་
མེད་འབྱུང་བས་འཆོལ་བ་བཞིན་ནོ། །དབྱིག་བཤེས་ནི། དཔེར་ན། ཟས་ཀྱི་
རྒྱས་བྱུང་ལྟ་བུ་གཅིག་མ་འགག་པའི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་ཀྱི་རྒྱས་བྱུང་ལྟ་བུ་རྫས་རིས་
མཐུན་གཉིས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མདོ་སྒྲེ་པའི་༼༡༥༥༽གནས་
བརྟན་བཅུན་པས་ནི་གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་མིན་ཏེ། མི་
མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སོག་མའི་ཐལ་བ་ལྟ་བུ་མང་པོ་ལས་ཉུང་བྱེད་ཏུ་
གོ་དཔེ་ས་པོན་སྤ་མོ་ལས་འབྲས་བུ་ལོ་འདབ་སྒྲོང་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་མང་ཉུང་མི་མཚུངས་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་རུང་
ན། སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་རུང་སྟེ། དགོ་བའི་
སེམས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པར་མི་དགོ་བ་ཉི་ཤུ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཉུང་བྱེད་འགོ་བ་དང་། དེ་ལས་ལོག་སྟེ་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུ་མང་དུ་འགོ་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཉིས་པ་མེད་དེ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་རིགས་
གཞན་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཙམ་ཡིན་གྱི། རིགས་དེ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཆོར་བའི་རྫས་གཅིག་ལ་ཆོར་བའི་རྫས་མང་པོ་མི་
འབྱུང་བ་དང་། མང་པོ་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ཡང་བདེ་

སྤྱལ་བ་ཏང་སྟོམས་ལྷ་བུ་ནི་ཚོར་བ་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་། རིས་གཞན་མ་ཡིན་པས་
ཚོར་བའི་རྫས་གཅིག་ཏུ་འཛོག་གོ །

འོ་ན་སེམས་གཅིག་ཚོར་འདུ་ལ་སོགས་པ་རིགས་མང་པོའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
མིན་ནམ། ཡིན་ན་དེ་འདྲ་དེ་རང་རིས་ཁོ་ནའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་
བར་ཐལ། སེམས་གཅིག་གི་ཚོར་འདུ་ལ་སོགས་པ་དུ་མའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་བྱབ་སྟེ། རང་དང་དུས་མཚུངས་ཀྱི་ཚོགས་པ་
ན་ཡོད་པའི་སེམས་གཅིག་གི་ཚོར་འདུ་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་། གཞན་བྱི་མའི་
ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་སེམས་པ་དང་ཚོར་འདུ་སོགས་རིས་མཐུན་མཐའ་དག་གི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་འདྲ་བ་
ཁས་ལེན་པའི་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་ནི། རང་གི་རིས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱང་
སེམས་ཁོ་ན་དང་། ཚོར་བ་ཡང་ཚོར་བ་ཁོ་ན་བ་ལ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་
བའི་མཇུག་༼༡༥༥༽ཐོགས་སུ་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་སྟོན་འགགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
གི་ལྷང་སེམས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བའི་ཞེན་དོན་ནི། རྒྱད་འདྲ་བ་ཞེས་
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནས་མཚུངས་འདྲའི་རྒྱུན་དུ་འདོད་ལ། འགྲེལ་
བར། དེ་སྐད་དུ་མི་བརྟོད་ཅིས་གསུངས་པ་ལ་དེ་མི་བཞེད་དེ། གང་སྟེལ་གྱིས་དེ་
ལྟར་ན་ལུང་རིགས་དང་འགལ་ཏེ། བསྟན་བཅོས། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་

ཐག་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སེམས་གང་གི་མཚུག་ཐོགས་སུ་དེ་ལས་གཞན་
པའི་སེམས་སམ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་ཅེས་དང་། རིགས་པ་ནི། ཟག་མེད་
དང་པོའི་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ། །ལྷན་པ་མ་ཡིན་
པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཚོལ་བར་
མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། འཕགས་པ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་མ་བྲལ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཚོས་ཐོབ་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ཁམས་གསུམ་
པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སོགས་ལྷན་མིན་རྣམས་གཅིག་ཅར་མངོན་དུ་འགྱུར་
བ་བཞིན་ནོ། །མ་འོངས་པའང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་ཏེ། སྤྱི་སྤྱི་མེད་པས་འཚོལ་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ད་ལྟ་བ་ཡང་ད་ལྟ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་ནོ། །

འོ་ན་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་འགའ་ཞིག་གི་མཚུག་ཐོགས་སུ་
མ་འོངས་པ་འདི་འབྱུང་ཞེས་མཆེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ལ་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། འདས་ད་ལྟའི་ལས་
འདི་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདས་ད་ལྟ་མཆེན་པའི་སྤྱིར།
མཆེན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་རྗེས་འཚོལ་བ་མ་
འོངས་པའི་ས་ན་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཆེན་ནས་གང་ཟག་འདི་
ལས་འདི་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འདི་བཟུང་ངོ་། །༡༥༧། ཞེས་མཆེན་པར་གྲགས་
སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་ན། སྤྱི་མཐའ་མཆེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སློན་

མཐའ་མ་མཁུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་གོ། སྟེ་པ་གཞན་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་མ་འོངས་པར་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་འབྲས་རྟགས་ལྟ་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་རྣམས་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མཁུན་པས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཁུན་ལ། རྣམ་དེ་
མཁུན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནམ་མའོན་གེས་མའོན་དུ་མ་མཛད་ཀྱང་མཁུན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། མདོ་སྟེ་པས། འོ་ན་བཅོམ་ལྟན་འདས་མཚན་མ་ལས་གནས་
ཐུལ་རྟགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཚན་མཁན་དུ་ཐལ་ཅེས་བཀག་ནས། དེ་ནི་
བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁུན་ལ། སོ་སྐྱེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་འང་
ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཆོས་མཚོག་དང་དོ་རྗེ་རྟེན་འབྲེག་ཐོགས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་གེས་
གྱི་བཟོད་པ་དང་བཟོད་གེས་ཁོ་ན་སྐྱེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་གོ་རིམ་
ངས་པར་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། གང་ལ་རག་ལུས་པའི་སྐྱེ་
བ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེད་བྱེད་དེའི་མཇུག་ཐོགས་ཁོ་ནར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་རག་
ལུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་ཀྱང་། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་
གྲ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །སེམས་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དགྲ་བཅོམ་
གྱི་སེམས་ཐ་མ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་ཀྱང་། དེ་ཡིད་གྱི་ཁམས་ནི་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
ནའང་རྒྱུན་གཞན་མ་ཆང་བས་རྣམ་གཤམ་གཞན་མི་སྐྱེའོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་གྱི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུར་བཟུང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གདོན་མེད་དེ། དེ་མི་སྐྱེ་

བར་བེམས་པོ་དང་སྒྲིས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་ཀྱང་དགག་མི་རུས་པའི་བྱིར་
རོ། །འདིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཐག་པ་མིན་
པ་ལ་མུ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་མེད་ལས་ལྡང་བའི་སེམས་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་སྐད་ཅིག་གཉིས་༼༡༩༠ན༽ལ་སོགས་པ་དེ་འཇུག་
སེམས་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཡིན་ཏེ་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པས་སོ། །དེ་མ་
ཐག་པ་མིན་ཏེ་སེམས་མེད་ཀྱི་བར་དུ་ཆོད་པས་སོ། །མུ་གཉིས་པ་ནི། སེམས་
མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་སེམས་ཀྱི་སྒྲི་སོགས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ཡིན་ཀྱང་མི་མཚུངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་
ནི། སེམས་རིས་མཐུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་དང་། སེམས་མེད་སྐད་ཅིག་
དང་པོའོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་ནི། སེམས་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་
དང་། ལྡང་སེམས་ཀྱི་སྒྲི་སོགས་སོ། །སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་འབྲས་
ཡིན་ལ། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་པ་མིན་པ་ལ་མུ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་མའི་གསུམ་པ་
དང་བཞི་པ་ནི་འདིའི་དང་པོ་དང་གཉིས་པའོ། །རྒྱ་མའི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བ་
ནི་འདིར་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའོ། །ཡང་ལྡང་སེམས་ཆོས་ཅན། འཇུག་སེམས་
ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་འབྲས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུན་རིང་མོས་བར་ཆོད་པའི་བྱིར་ཞེ་
ན། མི་སྒྲོན་ཏེ། སེམས་གཞན་གྱིས་བར་མཆོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི།

དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །

དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་མིག་གཤམ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྣམ་གཤམ་མཚུངས་ལྟར་
དང་བཅས་པས་ནི། རང་རང་གི་ཡུལ་ཟག་བཅས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
ད་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཤམ་གྱིས་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་
དུས་གསུམ་དང་དུས་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །སྒྲ་བཤད་པ་
ནི། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་གཞི་མཐུན་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་པས་འཆིང་བས་ཡུལ་དང་། སྒོས་སྒྱུད་པས་སྒྱུད་ཡུལ་དང་། ཡུལ་
བདག་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དམིགས་པའོ། །ཁག་ལ་ཉེ་གཟུགས་
སོགས་དག་ལ་རྣམ་གཤམ་གྱིས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ། དམིགས་པའི་རྒྱུན་དུ་རི་
ལྟར་༼༡༩༠༠བ༽འགྱུར་ཞེན། དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རིགས་
འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་དམིགས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་གིང་ལོ་ལ་
སོགས་པ་མི་སྲིག་པ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་དང་མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་ཕྱིར་
བུད་གིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་ཀྱང་
འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཅི་སྟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་གཤམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་འང་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འགྱུར་
ཏེ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱེད་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་

འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འདོད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་པའམ། ཡང་ན་མི་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་
པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེས་འགའ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་བསྐྱེད་
པ་ནི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་
དོ། །དེས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་འཇམ་སྒྲིག་ནི། འདུས་མ་བྱས་ནི་ངོ་བོ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དམིགས་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་དང་སྒྲོ་
དང་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་བཟང་བར་འགྱུར་ན་འདོད་པ་ལ་རགས་མོད།

བཞི་པ།

བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །

བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་པོའི་སྐྱེན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །རྒྱའི་སྐྱེན་སོགས་ནི་
གངས་ཇི་ལྟར་མང་ཡང་རྒྱ་ལྟར་ཟད་ལ། འདིར་བྱེད་རྒྱའི་སྐྱེན་གྱིས་ལྟག་པ་དེའི་
ཆ་ནས་བདག་སྐྱེན་ཅེས་སྒྲོས་སོ། །འོ་ན་དམིགས་སྐྱེན་དང་བདག་སྐྱེན་གཉིས་ཀ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན། བྱེད་པར་ནི་མཚུངས་ལྟར་དང་ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་
བདག་སྐྱེན་ཡིན་ལ། དམིགས་སྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་སོ། །ཡང་ན་ལྟག་པ་
ནི་མང་པོའི་སྐྱེན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་༼༡༩༽ན༼རང་ལས་གཞན་པའི་
འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་སྐྱེན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རང་ཉིད་ནི་རང་གི་སྐྱེན་

བཞི་གང་ཡང་མིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡིན་ཀྱང་
འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མིན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་
རང་འགྲེལ་དུ་བྱང་ཡང་གཞུང་གི་བབས་དང་བསྟན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་ནི་
འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པས་སོ། །མངོན་པ་གོང་མར་བདག་པོའི་
རྒྱུན་ཀྱི་དོན་དབང་བྱེད་པ་ལ་བཤད་པ་དང་། འདིར་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཀྱི་དོན་རྒྱ་
རྒྱུན་ལྟག་པར་མང་བ་ལ་བཤད་པ་དང་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་སམ་སྒྲི་ཏར། ཨ་ཏི་
པ་ཏི་བྱ་བ་ལྟག་པ་དང་བདག་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་སྒྲ་བཤད་ཀྱིས་བྲངས་
པ་ཡིན་ནོ། །བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག རྒྱུན་བཞིའི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་
འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུས་ཤེས་རིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་
། འབྲས་བུ་ཡུལ་སྣང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་
ལ་ཕན་འདོགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ། ལྷན་འབྱུང་དང་མཚུངས་ལྷན་
ཀྱི་རྒྱ་དུས་གང་ལ་དང་། སྐལ་མཉམ་སོགས་གསུམ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་
དམིགས་རྒྱུན་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ། །

དེ་འང་རྒྱའི་རྒྱུན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་རྒྱ་
གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་ད་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ།

ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་རྟེན་མཚུངས་པའི་བྱིར། བྱ་བ་ནི་གསུམ་
སྟེ། འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་འབྱིན་པ་དང་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་
བཤོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གསུམ་པོ་ནི། སྐྱེ་ལའོ། །

སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགོ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་ནི་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་
སྤྱོགས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། རྐྱེན་དག་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན། །

དེ་ལས་གཞན་པའི་རྐྱེན་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་པ་དག་ཚེས་ཅན།

༼༡༩༽བ༽དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་སྐབས་
འབྱེད་པས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། དམིགས་རྐྱེན་ནི་ད་ལྟར་གྱི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གིས་འཛིན་པས་འགག་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར་འོ། །བདག་རྐྱེན་
གྱི་བྱ་བ་ཚེས་ཅན། དུས་ངེས་པར་མ་བཟུང་སྟེ་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་མི་སྤྱི་བ་པའི་
ངོ་བོར་གནས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་རྐྱེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ། གཟུགས་ཅན་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་
འགོག་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྐྱེན་བཞི་ལས། གསུམ་ལས། གཉིས་ལས་སྐྱེ་

བཞོ། །དང་པོ། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །

སྐྱེ་སྐོན་ནི། སྐྱ་ལྔ་པོ་བཅས་ཅད་དང་། མཚུངས་པ་དེ་མ་གཤམ་སྐོན་ནི། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ལྔ་མ་གཞན་གྱིས་བར་མཆོད་པ་རྣམས་དང་། དམིགས་སྐོན་ནི།
ཅི་རིགས་པར་ཡུལ་ལྔ་དང་ཆོས་བཅས་ཅད་དང་། བདག་སྐོན་གྱི་རང་དང་ཁྱིས་
འབྱུང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བཅས་ཅད་དེ། དེ་ལྟར་སྐོན་བཞི་ཡིས་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་རྣམས་སྒྲེད། །

འཇམ་སྒྲིག་ན་པེ། རི་བོང་གི་རྩེ་ནམ་མཁའ་མེ་ཏྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་
ཀྱང་རི་བོང་རྩ་དང་ནམ་མཁའ་དང་མེ་ཏྲག་རྒྱམས་ཁ་ཡར་བ་ཡིན་པས། རྩ་དང་
མེ་ཏྲག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་དེ་ཉིད་དམིགས་སྐྱེན་དུ་འང་འཛིག་གོ། །བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྐྱེ་བ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་རྒྱམས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་
པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་
ཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་དམིགས་སྐྱེན་ལས་སྐྱེ་ཡི།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་དམིགས་སྐྱེན་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལེགས་སོ་
ཞེས་ཟེར་ན། །དེ་ལྟར་ན་ལྷ་གཉིས་འཛིན་པའི་འབྲུལ་ཤེས་ལ་དམིགས་སྐྱེན་
མེད་ཟེར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལྷ་གཉིས་མ་དམིགས་པར་སོང་
བའི་ཕྱིར་ལྷ་གཉིས་འཛིན་པ་དེ་འབྲུལ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དུ་འང་
༼ ༡༧༩ ན ༽ དགོས་སོ། །

མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ན་རེ། གྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ཅི་རྩའི་མིང་ལྟན་མིན་
འདུ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ཅི་རྩའི་མིང་ཅི་རྩ་མིན་པས། ཅི་རྩ་ནི་མེད་པའི་
ཕྱིར། དམིགས་རྒྱུན་ཅི་ལྟར་རུང་ལྷོ་བ་གཉིས་འཛིན་འབྲུལ་གཤེས་ལ་དམིགས་པ་
མེད་པས་མདོ་སྡེ་པའི་སྒྲེགས་རང་ཅིག་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཆེ་བས་དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ་ཞེས་
པ་དམིགས་པ་མེད་པར་གཤེས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ལྷོ་བ་གཅིག་པུ་ཉིད་
ཡིན་ཀྱང་གཉིས་སུ་འབྲུལ་པ་ནི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་
ཞེས་ཀྱང་གསུང་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །

རྒྱ་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་དང་གསུམ་གྱིས་འདུ་
གཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་པོ་དག་བསྐྱེད་དེ་
དམིགས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དོ། །སྐབས་འདིའི་
རྒྱ་རྒྱུན་ནི། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་སྦྱེ་སོགས་དང་། སྐལ་མཉམ་མཚུངས་དག་ཆོས་
སྒར་བྱུང་ནམས་སོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་ནི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། བདག་རྒྱུན་ནི་རང་ལས་གཞན་སྒར་བྱུང་ངམ་ད་ལྟ་བ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་པའི་རྩོལ་

བ་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཡིན་ལ། སེམས་
སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་མིན་ལོ། །དེ་ན་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་གཟུགས་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འདོད་ཀྱི། མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོད་དེ། ལྷོ་མས་
འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་བེམས་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ནི་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པས་རང་གི་
རང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། ༼༡༩༥༥༽སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་
པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་མ་བཟོད་
དོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་འང་
སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་མ་ཡིན་ན་ཅིའི་བྱིར་གསུམ་གྱིས་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་
པ་གཉིས་བཤད་ཅེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་
རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས་
པས་མ་བཟོད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མདོ་བྱི་མར་བསྟུའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །

ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་ལས་གཞན་ལྡན་མིན་ལྟག་མ་རྣམས་དང་། གཟུགས་ཅན་
རྣམས་ནི་རྒྱའི་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། མཚུངས་

པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར།

འདིར་འཇམ་སྐྱེག་དོགས་པ་འདི་ལྟར་གཙོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྟོམས་འཇུག་སེམས་མེད་དུ་འདོད་པ་དག་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་ཡོད་
པ་བདེན་ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དེ་བྱུང་ཙམ་གྱིས་མཚུངས་མ་
ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ལ་
འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་དག་གིས་སྟོམས་འཇུག་སེམས་བཅས་སུ་འདོད་པ་ལ་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་
ཆོས་ཅན། དམིགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་ཐལ། སེམས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེན། མ་བྱབ་སྟེ། དགག་གཞི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་དགག་པ་དམིགས་པའི་
རིས་སུ་ཆོད་པའི་སེམས་བགག་པའི་ངོ་བོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་དུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། འོན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་༼ ༡༧༩ན ༽མ་སྐྱེས་པར་
ཐལ། སེམས་བགག་པའི་ངོ་བོ་ལ་དེར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་བྱབ་སྟེ། དེ་
དགག་གཞིའི་སེམས་ཙམ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་
དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་ན་འབྱུང་བཞི་ལ་མི་བརྟོས་པར་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་

སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷོ་མས་འཇུག་
གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། མཚུངས་པའི་དོན་
ཡང་རྒྱེན་དང་རྒྱེན་ཅན་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པར་མཚུངས་
པ་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་སྤང་བ་ནི་ཞར་ལས་འོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི།

དབང་ལྷག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །

འདིར་བཤད་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་
དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་ལུ་སྟེགས་བྱེད་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཅེས་འདྲི་བ་ན། ད་ནི་རྒྱ་མཚན་འདྲི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབང་ལྷག་
སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པས་དབང་ལྷག་སོགས་དངོས་
པོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་འདི་ནི་དབང་ལྷག་
སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྔ་འགྲེལ་ནི་མིན་ཏེ། རིགས་པའི་
གཞུང་ལས། རྒྱལ་བ་གང་གིས་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སུན་འབྱེན་པའི་
སྒྲོབས་པ་ཟད་པས། དམ་བཅའ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་ན་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་པར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་འདིར་རྣམ་གྲངས་
སུ་མཛད་པའོ། །དེར་མ་ཟད་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་ལྷག་དང་བདག་
དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་སོགས་པས་

ཡུལ་དང་དུས་དང་རྣམས་རིས་འགར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་
གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ། དག་དོན་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་གཅིག་ཅར་དུ་
འབྱུང་བར་ཐལ། རྒྱ་རྟག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་༼༡༩༣བ༽ཕྱིར། དེ་ལ་བྱབ་
པ་མེད་ལན་བཟབ་ནས་འདོད་མ་རྣམས་པས། རྒྱ་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་
འབྱུང་བ་ནི་དབང་ཕྱུག་གིས་འདོད་པའི་དབང་ངོ་ཞེ་ན། འགྲོ་བའི་རྒྱ་དུ་མར་
ཐལ། འགྲོ་བའི་རྒྱ་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདོད་པ་ཐ་
དད་པ་རིམ་ཅན་དེ་གཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་ཐ་དད་པ་རིམ་ཅན་དེ་
རྒྱ་དབང་ཕྱུག་གཅིག་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགྲོ་བ་དབང་ཕྱུག་ལས་
སྐྱེ་བ་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོས་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་ཁོ་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་
ཕྱུག་མིན་པའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་སྤང་བའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་མིན་པའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་
ཆོས་ཅན། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་ལའང་རྒྱ་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་
བསྟོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་བྱབ་པས་མི་འདོད་ཀ་མེད། དེས་ན་བསྟོས་པ་རྒྱ་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་
དུས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་བྱབ་
གསལ་བ་མི་འདོད་ཀ་མེད། དེས་ན་དབང་ཕྱུག་རྒྱུར་མོས་པའི་རྒྱ་བྱེ་བྲག་ཀྱང་།
བདག་གི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཤུག་པོའི་ལུགས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་འདི་
ལས་མ་འདས་སོ། །

འདིར་འདི་གེས་ན་དགེ་བས། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དམའ་ཤོས་
ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མར་ངོས་མི་འཛིན་ཀྱང་། བོད་དུ་
སངས་རྒྱས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གསང་སྔགས་རྟིང་མ་པ་དག་འཁོར་བ་
ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། འཁོར་འདས་གཉིས་རྒྱབ་གྲུས་སུ་མ་སོང་
བའི་གོང་རོལ་ནས་ཐོག་མའི་མགོན་པོ་འོད་མི་འགྱུར་བ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བབས་
པོ་དང་བབས་མོ་ཁ་སྐྱོར་དུ་འབལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཛེར་ལ། དེ་དང་
མཐུན་པར་ཞང་ཞུང་བོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་བོན་སྐུ་ཀུན་བབས་སོགས་འཁོར་འདས་
ཀྱི་རྒྱར་སྒྲུབས་བོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ༡༩༥༣ རྒྱུ་ཀའོ། །

ཡང་འདོད་པ་བཞེན་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་རྣམས་གཅིག་ཅར་ཡིན་ཀྱང་
འབྲས་བུ་འགོ་བ་གཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བས་བྱབ་བོ་ཞེན། འདོད་པ་རི་ལྷ་བ་
ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ། འགོ་བ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་གང་
ཞེས། །དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་བྱུབ། མི་འདོད་ཀ་
མེད། དེས་ན་འདོད་པ་རི་ལྷ་རིམ་ཅན་པའང་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་སྒྲིད་བྱེད་
མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞེས། །འདོད་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་བྱུང་མེད་པའི་
ཕྱིར།

ད་ནི་དབང་ཐུག་པ་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། རེ་ཞེག་སྟེ་སྐབས་འདིར་དབང་ཐུག་
གིས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་

པའི་མངལ་བ་ལ་དོན་ཅི་ཡོད་བྱས་པས། དོན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཁོ་བོ་དགའ་བའི་
ཕྱིར་དེ་འདོད་པའོ་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱོད་རྒྱའི་དབང་ལྷག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་སུ་དགའ་བའི་རྒྱུ་ལ་འཛིག་རྟེན་འབྲིན་པའི་
རྒྱུའམ། ཐབས་མེད་ན་དབང་ལྷག་གིས་དགའ་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ། མི་འདོད་ཀ་མེད་པས། དབང་ལྷག་གི་མིང་ཅན་དེ་ཚོས་
ཅན། འཛིག་རྟེན་གསུམ་ལ་དབང་ལྷག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགའ་བ་ལ་དབང་
ལྷག་མ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ། མི་འདོད་བཞིན་
མི་འདོད་ཀ་མེད་པར་ཐལ། དགའ་བ་དེ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་གཏོགས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་དབང་ལྷག་དེ་ལ་སུ་ཞིག་ལྷག་འཚལ་བ་སྟེ་ལྷག་
འཚལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དལལ་སོགས་གནོད་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྷུང་བ་
དེ་ལ་དགའ་བ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ། མི་འདོད་ཀ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་འགོ་བ་ལ་གནོད་བ་སྐྱེལ་བ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་པ་ནི་ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་
ལེགས་པར་སྒྲུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་རང་གི་གཞུང་། ༡༧༤བ། ༽ལས། གང་ཕྱིར་མ་
ལུས་སྒྲིག་པ་དང་། །གང་ཕྱིར་རྫོ་དང་གང་ཕྱིར་གཏུམ། །གང་ཕྱིར་གདུང་ལྷན་
གང་གི་ཕྱིར། །ཤ་དང་ཁྲག་དང་རྐང་བ་བ། །དེ་ནི་དྲག་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
འབྲུང་ངོ། །

ཡང་ཁྱོད་སྐུ་གུ་ལ་ས་བོན་སོགས་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མངོན་སུམ་དུ་

མཐོང་བ་ལ་བསྟོན་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བའི་འགོ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་གཅིག་
 ལུ་པ་ཞིག་བཟུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་དབང་ལྷག་ཏུ་འདོད་པ་
 བྱི་ཚྭ་ས་ཞེན་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། ལྷག་སོགས་ལ་དབང་ལྷག་གི་བྱེད་པ་མི་སྣང་བའི་
 ཕྱིར། དབང་ལྷག་དེས་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་རང་གི་མཐུས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
 ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱ་དང་པོ་རྣམས་ལ་དབང་ལྷག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ལྷག་
 དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་ལྷན་
 ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་དེ་དབང་ལྷག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དང་པོའི་བྱུང་བ་ཡང་
 དབང་ལྷག་བཞིན་དུ་རྒྱའི་ཐོག་མ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་གྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་དེའི་ཐོག་མ་དེ་དབང་ལྷག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོའི་རྒྱ་གཙོ་བོ་སོགས་ཀྱང་འགོག་
 པར་བྱའོ། །དེས་ན་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པའི་འབྲས་ལུ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་གཅིག་
 ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། རང་རང་གི་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར། མདོར་ན་རང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་དང་སྐྱེས་ལུ་བྱེད་འབྲས་ཕྱོད་བ་ན་དེའི་རྒྱ་
 དབང་ལྷག་སོགས་ལ་རྟོག་སྤྲིད་དེ། མི་ཤེས་པའི་ཚྭ་ས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་བྱེད་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། འབྲུང་བས་འབྲུང་བའི་རྒྱེན་
 བྱེད་ཚུལ། འབྲུང་བས་འབྲུང་འབྲུང་གི་རྒྱེན་བྱེད་ཚུལ། འབྲུང་འབྲུང་ནང་ལན་

ཚུན་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ། འབྱུང་འབྱུར་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ལ། །དང་
པོན།

དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །

བདག་རྒྱུན་ནི་རང་གི་དོ་བོ་མ་གཏོགས་༼༡༥༥༽ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་
ཤེས་སྒྲི་ཞིང་། དེ་གཞིར་བྱས་ནས་བརྩི་ན་རྒྱུ་རྒྱུན་མང་བས་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་
ན། འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ཞིན་ཞེས་པས་
ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། རིགས་འདྲ་སྐལ་མཉམ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི།
བཅས་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་མི་དགེ་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་གཞན་
གསུམ་ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འབྱུང་ལས་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ལྟ། །

འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་བསྐྱེད་ན་རྒྱུའི་རྒྱུན་མེད་ལ། བདག་རྒྱུན་བྱེད་
ཚུལ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ཉིད་སྤར་མེད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་། སྒྲོབ་
དཔོན་ལ་སྒྲོབ་མ་ལྟར་འབྱུང་གྱུར་སྐྱེས་པ་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྟེན་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་དང་། ཅིག་པ་ལ་རི་མོ་ལྟར་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
གནས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་དང་། དེས་
འབྱུང་གྱུར་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འཕེལ་བའི་རྒྱུའོ། །

འདིའི་རང་འགྲེལ་གྱི་རྟེན་པ་གཉིས་ལ་གང་སྟེལ་གྱིས་དང་པོ་གཉིས་

བསྐྱེད་ཏེ། སྐྱེ་དང་རྗེས་མཐུན་རྟེན་དང་ནི། །རྒྱུན་མི་འཆད་དང་འཕེལ་བ་
ལས། །བསྐྱེད་ཕྱིར་རྟེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། །རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་
ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འབྱུང་གྱུར་རྣམ་གསུམ་པན་ཚུན་དུ། །

འབྱུང་འབྱུར་ནང་པན་ཚུན་དུ་བསྐྱེད་ན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྔ་ཕྱིའི་རིགས་
འདྲ་སྐྱལ་མཉམ་དང་ལུས་ངག་གི་ལས་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་མཉམ་
པར་མ་བཞག་པ་ལས་རྣམ་སྒྲིན་མིག་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་སྟེ་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་སོ། །འབྱུང་གྱུར་ཡང་ལུས་ངག་གི་ལས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོང་བདུན་གྱི་རེ་རེ་འང་གཞན་
དུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་པན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་གྱི། འབྱུང་གྱུར་མིག་
སོགས་དང་སོ་ཐར་སྒྲིམ་པའི་བར་གྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་
ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི།

འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གཅིག་ །

འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་དེ་ཡིན་ན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་
རྣམ་པ་གཅིག་སུ་ཉིད་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་

ཡིན་པ་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དག་བ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིམ་པ། མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་བདེ་འཇལ་མ་གྱུར་པས། །བྲག་དང་བྲག་ཅའི་སྒྲི་
བཞིན་ཁ་ཅིག་གྱུར། །གཞུང་དོན་བརྟན་པོར་ཡིད་ལ་བྱས་པ་དེས། །ཡུལ་ལ་
འབྱུལ་པས་ལོག་པར་ཅི་ཡང་ཤེས། །དེ་ལྟའི་ཚོངས་ཆེན་ངི་མ་གྲུན་བགྲུས་
ནས། །སངས་རྒྱས་བརྟན་འདི་བདག་གིས་མངོན་སུམ་གྱུར། །ཅིས་བརྗོད་
པའོ། །

བཞི་བ་དེ་མ་ཐག་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སེམས་བརྒྱུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
བརྒྱུ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་རྟེན་པ། སེམས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ། སེམས་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱིས་རྟེན་རྒྱུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ཡིད་དག་དང་མི་དག་དང་། །བསྐྱེད་པས་བ་དང་ནི་མ་བསྐྱེད་པས་པ། །

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དག་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས། །

འཁོར་འདས་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེས་ཏེ། འདོད་པའི་

ཁམས་ན་མ་ཆགས་པ་སོགས་ཡིད་དག་བ་དང་ཆགས་སོགས་མི་དག་བ་དང་

འཇིག་རྟེན་སོགས་དང་ལྡན་པ་སྐྱིབ་པ་དང་མ་སྐྱིབ་པའི་ལུང་མ་བརྟན་གཉིས་ཏེ་

བཞི། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་གཉིས་པོ་དག་ན་དག་མི་དག་བའི་སེམས་

ལས་གཞན་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་དག་ལས་དབེན་
 ཞིང་སྤྲིག་པ་མི་དག་བའི་ཆོས་ལས་དབེན་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཟག་མེད་ལ་སྟོབ་
 མི་སྟོབ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་གང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་
 འབྱུང་བ་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆོ་དག་བ་ལ་སོགས་རིས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་
 བའོ། །ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་འདྲ་
 བས་དག་བ་ལ་སོགས་པ་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་ཆོ་འོག་མའི་དག་བ་སྟོར་བྱུང་ལས་གོང་མའི་དག་བ་སྟོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་
 གཉིས་འབྱུང་བའོ། །སྟོམས་༼༡༧༩༩༽འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་གོང་མའི་དག་
 བ་སྟོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དག་བ་འབྱུང་བ་
 བློ། འདོད་པའི་དག་བ་གཉིས་ཀ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དག་བ་སྟོར་བྱུང་
 ཁོ་ན་འབྱུང་བའོ། །ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆོ་འདི་ལ་འཆི་སྤྲིད་ནས་བར་སྤྲིད་
 དང་། བར་སྤྲིད་ནས་སྟེ་སྤྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་
 ཟག་མེད་གཉིས་དང་དག་བ་སྟོར་བྱུང་དང་བཟོའི་གནས་པ་དང་སྐྱུལ་སེམས་མ་
 གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པའི་དག་བ་སྟེས་ཐོབ་དང་མི་དག་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་
 ལུང་མ་བརྟན་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྟེས་དང་སྟོད་ལམ་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ།
 སྟེ་སེམས་ནི། སྟེ་བའི་སྤྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དག་
 ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། ཞེས་འབྱུང་བས་གང་དུ་སྟེས་པའི་ས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་

ཕན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་དང་མི་དགོ་བ་གཉིས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་དགོ་བ་སྐྱེས་
 ཐོབ་དང་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བརྟན་ནུམ་སྒྲིབ་སྐྱེས་དང་སྐྱོད་ལམ་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་
 སེམས་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཕན་ལས་གོང་
 མ་མིན། །ཅེས་འབྱུང་བས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཕན་ལས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་
 སྤྱད་ཅིང་། གོང་ན་མི་དགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ལས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་
 འཆི་སེམས་ནི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་བསྐྱབས་པ་དང་མ་སྐྱིབ་པ་ནུམ་སྒྲིབ་སྐྱེས་
 དང་སྐྱོད་ལམ་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་ན་མི་དགོ་
 བ་དང་བསྐྱབས་པ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། །ཁམས་གོང་མ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ན་
 བསྐྱབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེ་ན་འཆི་སེམས་ནི་དགོ་བ་
 སྐྱོར་བྱུང་དང་སྐྱུལ་སེམས་དང་བཟོའི་གནས་མ་གཏོགས་པ་རང་ས་ན་གང་ཡོད་
 པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པའི་༼༡༩༥བ༽ས་ན་ཉོན་མོངས་ཕན་
 མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་དང་། གོང་མ་ནི་བསྐྱབས་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ནི་སྐྱེ་འཆིའི་སེམས་གཉིས་ཀར་མི་
 རུང་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཕན་
 གྱིས་གཟིར་བའི་ཆོ། ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་། །ཞེས་འབྱུང་
 བས། ས་གོང་མའི་དགོ་བ་དག་པ་བ་ཉོན་མོངས་ཕན་དུ་གྱུར་ན། འོག་མའི་དགོ་

བས་ལྷང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འཕངས་པའི་ཆོ་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་སྟེ། ཐོ་
རས་ཕྱེ་འཐག་པར་འཕངས་ནས་ཉལ་བ་དུས་ཚོད་ལ་གཉིད་སད་པ་བཞིན། དེ་
ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་འོད་
པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལས་ལངས་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའོ། །སྒྲུལ་པ་ལ་འཇུག་
པའི་ཆོ། དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྱོར་བྱུང་
དང་སྒྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་འབྱུང་
བའོ། །སྒྲུལ་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་ལས་ཀྱང་སྒྲུལ་
སེམས་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྱོར་བྱུང་འབྱུང་བའོ། །འདིར་ཆོ་ཞེས་
ནམ་བརྒྱད་དང་སྒྲུལ་སེམས་ལྷང་འཇུག་སྟོམས་འཇུག་ལྷང་འཇུག་གི་ནང་དུ་
བསྐྱུས་ནས་ཆོ་དུག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྒྱོར་བ་ལ་སྦྱེ་འཆི་ཆོ་གཉིས་ཏེ།
ཆོ་དགུར་འཛིག་པ་ཐམས་ཅད་གང་གྲོ་བ་ལ་འཛིན་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བརྩུག་གིས་པོ་གང་ལས་གང་རྟེན་པ་ལ། འདོད་སེམས་ལ་སྒྱུར་བ།
གཟུགས་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ཀྱི། སྒྲོབ་པའི། མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་ལ་སྒྱུར་
བའོ། །དང་པོ་ལ། དགེ་སེམས་ལ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
སེམས་ལ་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
སེམས་དུ་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་དུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགེ་སེམས་འབྱུང་

བཙུ་ཁྲ་པོ་ནི།

འདོད་སེམས་དག་གི་བ་ལས་སེམས་དག།

དེ་ལ་འདོད་པའི་སེམས་དག་གི་བ་ལས་མཐུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དག་འབྱུང་

སྟེ། འདོད་པ་རང་སའི་བཞི་དང་སྟོམས་འཐུག་གི་ཆེ་འདོད་པའི་སེམས་དག་གི་བ་

སྟོར་བྱུང་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་སམ་དངོས་གཞི་དག་གི་བ་

དང་ལ། ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་དག་སེམས་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་བར་

སྟེན་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་

དུག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་དུ་ན་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བ་ན་སྐྱེབ་པ་ཁོ་ནི་ན་སྟེ་

བདུན་འབྱུང་གི་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བས་དག་གི་མི་འབྱུང་ངོ་། །གཟུགས་མེད་ནི་

འདོད་པ་ནས་རིང་བ་བཞིས་རིང་སྟེ། རྟེན་ཀྱིས་རིང་བ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་

ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཀྱིས་

འདོད་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ན་སྟོན་པ་

བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་འདོད་པ་ལ་རགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟག་ཏུ་མི་

བྱེད་པས་རྣམ་པས་རིང་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པས་

རིང་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་ནམ་མཁའི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱིས་རགས་

སོགས་སུ་དམིགས་པས་གཟུགས་མེད་ནི་དམིགས་པས་རིང་བ་ཡིན་

ནོ། །གཟུགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་གཞིན་པོ་བྱེད་པ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་མིན་

པས་གཉེན་པོས་རིང་སྟེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བ་ལ་དེ་
མངོན་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པ་ཡང་མིན་
ཏེ། དེའི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོས་སྐྱོབ་པ་དང་མི་སྐྱོབ་
པའི་སེམས་སྡོན་ཐོབ་པ་གཉིས་ཏེ་དགུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །

འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས་༼༡༩༧༩༽འབྱུང་
ངོ། །འབྱུང་ཚུལ་ནི། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་རང་གི་ས་པ་བཞིའི་རྗེས་སུ་
འབྱུང་ལ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆོན་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་འཇུག་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྱུང་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱིས་
བསྐྱེབས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་
གསལ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་སྟོམས་
འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤང་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པས་བཞི་པོ་དེ་དག་
ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ངོ། །འདིར་ས་
མཚུངས་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགོ་བ་ལས་མ་སྐྱེབ་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི།
སྤུལ་སེམས་ལས་གཞན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤུལ་སེམས་ནི། དག་དང་

རང་ལས་དེ་ལ་གཉིས། །ཞེས་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་
བྱུང་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་གི། །འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་རྣམས་ལས་
ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུ་རྒྱན་དང་ས་མཆུངས་པའི་ཆེའི་
སྐབས་སུ་འང་གེས་པར་བྱའོ། །

**གཉིས་པ་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ། ཅུའི་མཇུག་ཏུ་དེ་འབྱུང་བ་དང་
། དེའི་མཇུག་ཏུ་དུ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

མི་དགོ་བ་ནི་བརྒྱ་དག་ལས། །

འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་སེམས་བརྒྱའི་
མཇུག་ཐོགས་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཆུངས་པའི་ཆེ་སྒྲུལ་སེམས་མ་
གཏོགས་པ་རང་གི་ས་བ་བཞི་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་པའི་ཆེ་ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ནས་གི་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་
སྒྲུལ་སེམས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་ལ་འཆི་བའི་
སེམས་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤིང་བས། དེ་དག་གི་སེམས་གསུམ་གསུམ་གྱི་
རྗེས་སུ་༼༡༩༥༣༽འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྦྱོབ་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པའི་ཟག་མེད་དང་ནི་
མི་དགོ་བ་དང་འགལ་བ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལས་བཞི་སྟེ།

འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་སེམས་བཞི་

འབྲུང་སྟེ། ཀུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་
དག་ཁོ་ནའོ། གོང་མའི་སེམས་དྲུག་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མི་འབྲུང་སྟེ། མི་
དགེ་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་དང་། གོང་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་
མིན་པ་དང་། ཀུན་མི་གཅིག་པ་དང་། ས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

**གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་
སྐྱིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།**

བསྐྱིབས་དེ་བཞིན། །

འདོད་པའི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱང་རི་ལྟར་འདོད་པའི་མི་དགེ་
བ་སེམས་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་གཤམ་པར་
བྱའོ། །

**གཉིས་པ་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་དང་
། དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

མ་བསྐྱིབས་པ་ནི་ལྷ་དག་ལས། །

འདོད་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མ་སྐྱིབ་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ལྷ་དག་ལས་བྱུང་
སྟེ་ཀུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྤྱལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་
འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལས་མཆུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། །

འདོད་པའི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་མཆུག་ཐོགས་སུ་སེམས་
བདུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ལྟར་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་རང་གི་ས་པ་བཞི་
དང་། སྤྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེན་བསམ་གཏན་ལ་མ་ཞུགས་པར་སྤྱུལ་སེམས་
ལས་ལྷང་བ་མེད་པས་གཟིགས་གྱི་དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་ལྟ། འདོད་པ་ནས་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བའི་ཆེན་འདི་དག་ལ་གནས་པ་ལ་
༼༡༥༥༽འཆི་བ་དང་། ཤི་ནས་གོང་དུ་སྒྲེབ་སྒྲིབ་པས་འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་
སྒྲིས་དང་སྒྲོད་ལམ་པ་གཉིས་ལས་གོང་མ་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་འབྱུང་བས་
བདུན་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་གཟུགས་གྱི་སེམས་ལ་སྒྱུར་བ་ལ། དགོ་སེམས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་
ནོ། །དང་པོ་ལ། དེའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དུའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་
དེ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་ན་དགོ་ལས་བརྟུ་གཅིག་གོ། །

གཟུགས་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་དགོ་བ་ལས་ནི་སེམས་བརྟུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་
དང་ས་མཚུངས་གྱི་ཆེ་དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ལས་མ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ཀ་དང་། སྒྲིས་
ཐོབ་ལ་སྤྱུལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་དང་། སྒྲིབ་པ་ནི་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་
བྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆེན་གཟུགས་

ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། སྐྱུ་ལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་
 བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་མ་སྐྱེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱུ་ལ་སེམས་ཁོ་
 བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཆོ་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་འདོད་པའི་མི་
 དགོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
 སྐྱེ་བ་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་བ་ལས་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 མེད་ཀྱིས་མ་སྐྱེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་པུ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་
 ། སྐྱོར་བས་ཐོབ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སེམས་ནི་རང་སའི་སེམས་
 ལ་རགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ།

གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དགོ་བ་དེ་ནི་སེམས་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་
 དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་སྐྱོར་བྱུང་ནི་སྐྱུ་ལ་སེམས་ཁོ་བ་ལས་འབྱུང་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་
 བེ་གཞན་གཉིས་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ༼༡༧༧༧༽སྟོམས་
 པར་འཇུག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་བ་
 དང་། སྐྱུ་ལ་པ་ལས་ལུང་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་མ་སྐྱེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱུ་ལ་སེམས་

ལས་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱང་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་གཞུགས་མེད་
ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱང་ཁོ་ན་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་
ཆོ་གཞུགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་སུ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱང་ཁོ་ན་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར།

**གཉིས་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། བསྐྱབས་པ་དང་། མ་སྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།**

བསྐྱབས་པ་བརྒྱད་ལས།

གཞུགས་ན་སྟོད་པའི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་བརྒྱད་
ཀྱི་རྗེས་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཆུངས་པའི་ཆོ་སྒྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་
རང་གི་ས་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་
དང་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་སྟོད་ལམ་དང་ནམ་སྒྲིན་སྒྲེས་གཉིས་མ་གཏོགས་སྒྲོར་
བྱང་གི་དགེ་བ་དང་། མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གཞུགས་མེད་ས་པའི་དགེ་བ་
སྒྲོར་བྱང་མ་གཏོགས་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
ཅན་གཉིས་ལས་མིན་ཏེ། དེ་མ་སྦྱངས་པར་གཞུགས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་བ་
མེད་པས། བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་མི་
སྟོབ་ལས་ཀྱང་མིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་འཆི་འཕོའང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ལྷང་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དྲུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་དྲུག །

གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་དྲུག་
འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་རང་གི་ས་པ་
གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ན་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་
དང་སྒྲོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་སྒྱུས་སྒྱུར་གྱི་
དགོ་བ་གཉིས་༼༡༧༧༧༽ཀ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མ་སྐྱེབ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དྲུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

མ་བསྐྱེབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །

སྒྱུར་མ་སྐྱེབ་ལུང་མ་བརྟན་ལ་སྒྱུར་བའི་སེམས་མི་རུང་བས་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་མི་འབྱུང་ལ། འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
བར་གོང་མར་སྒྱེ་བ་མེད་པས་དེ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་ངོ་
། །གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་མ་སྐྱེབ་ལ་ལུང་མ་བརྟན་པ་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆོ་སྤྲུལ་སེམས་
ནི་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་ལ། སྒྱུད་ལམ་པ་དང་ནམ་སྐྱེན་སྒྱེས་ནི་སྤྲུལ་སེམས་མ་
གཏོགས་པན་ཚུན་སྒྱེས་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགོ་བ་སྒྱུར་བྱུང་ལས་མ་སྐྱེབ་པ་
གསུམ་ག་དང་། སྒྱེས་ཐོབ་དང་བསྐྱེབས་པ་ལས་ནི་སྤྲུལ་སེམས་ལས་གཞན་
འབྱུང་བས་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ལས་འབྱུང་གི། །གཞན་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་

སྟེ། དེ་ཉིང་མཚམས་སྟུར་སེམས་སུ་མི་རུང་། འདོད་པའི་སྟུར་བྱང་མ་ཡིན།
སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷང་སེམས་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་དུག་སྟེ།

གཟུགས་ཀྱི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་རྣམ་པ་དུག་
འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་སྒྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་དང་། སྟོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་
སྟོན་སྟེས་ཕན་ཚུན་འབྱུང་བ་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་།
ཉིང་མཚམས་སྟུར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྟོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྟོན་སྟེས་གཉིས་
ལས་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱིབས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་
པ་རྣམས་འབྱུང་གི། སྟུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡང་དེ་ལ་མི་འབྱུང་ལ། མ་བསྐྱིབས་པས་གཟིར་བར་
མི་བྱེད་པས་འདོད་པའི་དགེ་བ་འང་མི་འབྱུང་ལ། སྟེ་བ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་ནས་གོང་ལོག་གི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་འབྱུང་མི་སྲིད་དོ། །

**གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ལ་སྟུར་བ་ལ། མ་སྒྲིབ་༼༡༠༠ན༽ལ། དགེ་སེམས།
བསྐྱིབས་པ་ལ་སྟུར་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

གཟུགས་མེད་པའང་། །དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ། །

རི་ལྷང་གཟུགས་ཀྱིས་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་
དུག་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལྷང་གཟུགས་མེད་པའི་མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་

པའང་དེའི་ཚུལ་དུ་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ནི་རྒྱལ་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་གི་ས་
པ་གསུམ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་ན་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲུས་
ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་དང་།
རྒྱལ་གྱི་ཆོ་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲུས་རང་ཉིད་དང་། ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་དགོ་བ་སྒྲུས་ཐོབ་ཁོ་
ན་དང་། བསྐྱེབས་པ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་
ལས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་ན་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲུས་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་དང་། རྒྱལ་གྱི་ཆོ་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲུས་རང་ཉིད་
དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགོ་བ་སྒྲུས་ཐོབ་ཁོ་ན་དང་། བསྐྱེབས་པ་འབྱུང་བས་
རང་ས་གསུམ་སྟེ་དུག་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲེ་བ་དང་སྟོ་མས་འཇུག་གི་ཆོ་ས་
འོག་མའི་དགོ་སོགས་ལས་སྤྱིད་པ་མིན་པས། སྟོ་བ་མི་སྟོ་བ་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་
སུའང་མིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ དང་པོ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

དགོ་བ་ལས། །སེམས་དགུ་དག་གོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ལས་ནི་སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱལ་གྱི་
ཆོ་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེབས་
མ་སྐྱེབ་གཉིས་ཀས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྟོ་མས་པར་འཇུག་པ་
ན་སྟོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། སྟོ་མས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་།
ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལས་འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་ ༼ ༡༠༠ བ ༽ འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་པའི་
དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱིས་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་སོ། །

གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་དྲུག་གི།

གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་དྲུག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་
ཀྱི་ཆོ་དགེ་བ་གཉིས་ཡན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་བསྒྲིབས་པ་ལ་དགེ་བ་
གཉིས་ཀ་དང་། མ་སྒྲིབ་པ་ན་མ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ལས་དགེ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་ཁོ་ན་འབྱུང་
བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་
སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་
ལྷང་བ་ལས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

བསྒྲིབས་པ་ལས་བདུན།

གཟུགས་མེད་པའི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལས་ནི་སེམས་
བདུན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་
མཚམས་སྒྲོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་

ཅན་གཉིས་དང་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིང་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་
དགོ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་ནི།

དེ་དེ་བཞིན། །

རི་ལྷོ་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་བདུན་འབྱུང་བ་ལྷོ་སྒྲིབ་པ་དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་བདུན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་རང་གི་གསུམ་དང་
ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་
མ་བརྟན་ནམ་སྒྲིབ་སྦྱེས་དང་སྦྱོད་ལས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་བཞིའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་འག་མའི་བཞི་པོ་དེ་ལས་འབྱུང་ཞིང་
། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་སྒྲངས་པས་དེ་གསུམ་ཀྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་
བར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། ཟག་མེད་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་འདི་(༥༠)ན་འབྱུང་མི་
སྟོན་པས་སེམས་ལྷ་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །

བཞི་བ་སྦྱོབ་པའི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

སྦྱོབ་པ་བཞི་ལས།

ཞེས་པའི་བརྟན། སྦྱོབ་པའི་སེམས་ནི་བཞི་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱར་བྱུང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྦྱོབ་
པ་རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྦྱོབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་ལྷ། །

སློབ་པའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་ལྷ་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷ་དང་བ་ན་འདོད་
པའི་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བས་སྒྲེས་ཐོབ་དང་སྒྱུར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ལ།
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ལྷ་དང་སེམས་མིན་པས་
སྒྱུར་བྱུང་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་དང་། རྒྱལ་གྱི་ཆོ་
སློབ་པ་རང་ཉིད་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་སློབ་པ་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་སློབ་པ་ཟད་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་མི་སློབ་པའི་སེམས་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

མི་སློབ་པ་ནི་ལྷ་དག་ལས། །

མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་ལྷ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྒྱུར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སློབ་པ་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
རྩེས་དང་། རྒྱལ་གྱི་ཆོ་མི་སློབ་པ་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ། །

མི་སློབ་པ་དེ་ལས་སེམས་བཞི་དག་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷ་དང་བ་ན་
ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྒྲུ་མ་ལྷ་ར་འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱལ་གྱི་ཆོ་མི་སློབ་
པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ར་ན་མི་སློབ་པ་ལས་སེམས་ལྷ་འབྱུང་

བར་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོ་མི་སློབ་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་མི་སློབ་པ་ལས་མི་
ཉམས་ལ། ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཉོན་མོངས་༼ ༡༠༧ བ༽ པས་བར་དུ་
ཆོད་པའི་ཕྱིར། །ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་གསུམ་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ།
།ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ཟག་མེད་གྱི་ལྷང་སེམས་ཡིན་པས་མི་སློབ་པ་ལས་
།ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གང་རུང་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སེམས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི།

བརྩ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །
སྦྱོར་བྱུང་དགོ་རྣམ་གཉིས་ཕྱེ་ནས། །རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ། །
བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྦྱལ་བ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །
གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །

སེམས་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གངས་ཉི་ཤུར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། །ཁམས་
གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གི་དགོ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་
ནས་དུག་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་ནི་སྒྲོམ་བྱུང་
ཁོ་ན་དང་མ་སྐྱིབ་ཅིང་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་ལ་འདོད་པ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་རྩོལ་བ་མེད་པར་ངང་གིས་འཇུག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་དང་། །འགྲོ་
འཆགས་འདུག་འགྲང་སོགས་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། ། དྲ་བ་དང་དབུག་པ་དང་།

བཞོགས་པ་སོགས་བཟོའི་གནས་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐྱུལ་པ་སྐྱུལ་པའི་སེམས་
དང་བཅས་པས་རྣམ་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་ན་གཞལ་མེད་ཁང་སོགས་ལས་
ལས་བྱུང་བ་དང་སྐྱུལ་པ་ཡིན་གྱི། མཁན་བཟོ་བྱེད་པར་མེད་པས་བཟོ་གནས་མ་
གཏོགས་པའི་མ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིས་གཅིག་པུ་
དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེས་ན་འདོད་པ་ན་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ན་དྲུག་དང་། གཟུགས་
མེད་ན་བཞི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ། ཉི་ཤུ་འམ། ཡང་ན་དགེ་བ་བརྒྱད་དང་།
ཉོན་མོངས་བཞི། མ་སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་འོ། །སྦྱོད་ལམ་པའི་དམིགས་པ་ནི་
གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་མལ་སྟན་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་གི་
གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །སྐྱུལ་པའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་
ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ། བཟོའི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་སྐྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་
ཀྱིས་བཟོ་༼༡༠༩༽ཡི་ལུང་གི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པ་ནས་བཟོ་སྒྲོབ་པའི་བྱིར་
རོ། །རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་ཅར་རོ། །སྦྱོད་
ལམ་པ་དང་བཟོ་གནས་སྐྱུལ་སེམས་གསུམ་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིན་ལས་
སྒྲིས་པ་ལ་ནི་ཤེས་པ་དྲུག་ཀའི་ཆ་ཡོད་དོ། །སྦྱོད་ལམ་པ་དང་བཟོ་གནས་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པའང་ཡོད་དེ།

མཐོང་བ་དང་རིག་པའི་བར་དུ་གྲུར་ནས་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་ལ་
སྐྱོར་བའི་ཤེས་པ་མེད་དེ། ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། བཟོ་གནས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུབས་པའི་ཡིད་ཤེས་
མིག་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་
ཡོད་ཟེར་ཏེ། འདི་འཐད་པར་འགྲེལ་བཤད་ཀླུ་པོའི་སྤྲས་ལས་ཀྱང་། གནས་
བརྒྱད་པར། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་
སྟོང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་
མིན། །ཅེས་པས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུས་མིག་གི་ཤེས་པ་འོག་
མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དང་།
གནས་བརྟན་པར། རང་གི་ས་པས་སྤྱལ་བར་བྱེད། །འོག་མ་ཡིས་ནི་སྤྱར་འཇུག་
གོ། །ཞེས་པའི་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་དག་ཀྱང་སྤར་བཤད་པའི་བཞི་པོ་དེར་མ་
འདུས་ལ། བཅུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་
འབྱུང་ལ། གནས་གསུམ་པའི་ཁྲི་ཀར། དག་བཅོམ་པ་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པའི་
སྟོད་ལམ་པའི་སེམས་ཀྱང་སྟོད་ལམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་
ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་

༼༡༠༡བ༽ཁྲི་ཀ་རྒྱ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་
བསྟན་བུམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འཕེན་ཅེས་སྟུང་།

འཆད། ད་ནི་སེམས་ཉི་ཤུ་པོ་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་
 མགོ་སྤངས་པར་འགྱུར་དོགས་ནས་སྒྲོ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་སེམས་
 དགོ་བ་གཉིས། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་
 ལས། དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བཙུ་འབྱུང་སྟེ། མངོན་ཤེས་
 གྱི་འབྲས་ལུ་འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་ནི་གཟུགས་གྱི་སྒྲོར་བྱུང་གི་མཇུག་ཐོགས་
 ཁོ་ནར་འབྱུང་གི། འདོད་པའི་སྒྲོར་བྱུང་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པས་འདོད་པའི་
 རང་ས་བདུན་དང་། གཟུགས་གྱི་སྒྲོར་བྱུང་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་སྒྲོབ་དང་མི་
 སྒྲོབ་པ་སྟེ་བཙུའོ། །སྒྲོར་བྱུང་དགོ་བ་དེ་བརྒྱད་གྱི་རྗེས་ལ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་
 དགོ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་དང་སྒྲོར་བྱུང་གཉིས་ལས་དང་། སྒྲོར་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ལ་ཉོན་མོངས་གིས་སྒྲོ་བ་ལས་སྒྲོར་བྱུང་དགོ་བ་སྒྲེ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་
 དང་། ལྷང་བའི་ཆེ་གཟུགས་གྱི་སྒྲོར་བྱུང་དང་། གཟེར་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 དང་། ལྷང་བའི་ཆེ་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་ལས་སོ། །མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་
 རྣམས་ལས་མིན་ཏེ། སྟོབས་ཆུང་ཞིང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཅན་མིན་པའི་
 རྒྱུར། དགོ་བ་སྒྲེས་ཐོབ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགྲུ་འབྱུང་སྟེ། མངོན་ཤེས་གྱི་
 འབྲས་ལུ་མ་གཏོགས་རང་ས་བདུན་དང་། སྒྲེས་ཐོབ་གྱི་སེམས་ལས་ཤི་ནས་
 ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་དག་གོ། །སྒྲེས་
 ཐོབ་གྱི་དགོ་བ་དེ་བཙུ་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་མ་བཞིན་མངོན་

ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་རང་ས་པ་བདུན་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱུང་དང་།
གཟེར་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དག་ལས་
སོ། །མི་༡༠༩ནི་དགོ་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
ནི་བདུན་ཏེ་རང་ས་ཁོ་ནའོ། །མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་དེ་
གཉིས་ནི་བཅུ་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་བདུན་དང་། ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་སྒྱུར་བྱུང་དང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པས་འཆི་
བ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལས་དེ་མི་འབྱུང་གི། །དེ་ལྟ་གཞུགས་ཀྱི་བཞི་ལས་ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་འབྱུང་བ་དང་། སྒྱུར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་གཞུགས་མེད་པ་
གསུམ་ལས་སོ། །སྒྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
བརྒྱད་དེ། སྒྱུར་བྱུང་དང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་
དུག་དང་། མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གཉིས་འབྱུང་ལ། སྒྲོབས་ཀྱང་བ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལས་སྒྱུར་བྱུང་མི་འབྱུང་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་མི་
འབྱུང་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱུང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་དགོས་པའི་
ཕྱིར། སྒྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེས་དེ་གཉིས་ནི་རང་གི་ས་པ་བདུན་ཁོ་ནའི་
རྗེས་ལས་སོ། །བཟོ་གནས་པའི་རྗེས་སུ་རང་སའི་དུག་འབྱུང་སྟེ། སྒྱུར་བྱུང་དང་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོ་གནས་པ་དེ་ནི་རང་

སའི་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་མངོན་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱིར་
དོ། །མངོན་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་
མངོན་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ལྷང་བ་
མེད་པས་ལྷང་བའི་ཆོ་གཞུགས་གྱི་སྦྱོར་བྱུང་ལས་སོ། །མངོན་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུ་
དེའང་རྒྱུན་གྱི་ཆོ་རང་དང་། སྟོམས་འཕྲུག་དགོ་བ་ལས་ལྷང་བ་ན་མངོན་ཤེས་གྱི་
འབྲས་བུ་རང་འབྱུང་བའོ། །གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་གི་ངེས་པ་
༼༡༠༣བ༽ཡང་གཞུགས་གྱི་སྦྱོར་བྱུང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་
འབྱུང་སྟེ། གསལ་བས་སྦྱོས་ཐོབ་གྱིས་ཀྱང་ལྷང་བས་འདོད་པའི་དགོ་བ་གཉིས་
དང་། མངོན་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་དང་། རང་གི་དྲུག་དང་
སྟོམས་འཕྲུག་གི་ཆོ་གཞུགས་མེད་གྱི་སྦྱོར་བྱུང་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་མི་སྦྱོབ་
བའོ། །སྦྱོར་བྱུང་དེ་སེམས་བརྒྱའི་མཐུག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་འཕྲུག་གི་ཆོ་འདོད་
པའི་སྦྱོར་བྱུང་དང་། མངོན་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། རྣམ་
སྟོན་སྦྱོས་གསུམ་མ་གཏོགས་རང་གི་བཞི་དང་། ལྷང་བའི་ཆོ་གཞུགས་མེད་གྱི་
སྦྱོར་བྱུང་དང་། གཟིར་བའི་ཆོ་འདོད་པ་དང་གཞུགས་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དག་
དང་། ལྷང་བའི་ཆོ་སྦྱོབ་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པ་ལས་སོ། །དགོ་བ་སྦྱོས་ཐོབ་གྱི་རྗེས་
ལ་བརྒྱད་དེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་
། སྦྱོར་བྱུང་ལ་རགས་ལས་ཏེ་ཐོབ་པས་མངོན་ཤེས་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་

རང་གི་ལྔ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཅོ། །དགོ་བ་སྒྲིམ་ཐོབ་དེ་ནི་ལྔ་ལས་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་
 རང་སའི་ལྔ་ལས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགུ་འབྱུང་
 ཟླ། འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་དགོ་བ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གཟིར་བ་དང་།
 ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་གཉིས་ཅན་པ་ཅན་ཏེ་བཞི་དང་། མངོན་ཤེས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་རང་སའི་ལྔ་འོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་བརྩུག་ཅིག་
 གི་རྗེས་སུ་སྟེ། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་རྗེས་ཐོབ་དང་། ལུང་མ་
 བསྟན་བཞི་ནི་ལས་དང་། སྒྱུར་བྱུང་ནམས་ལས་འཆི་བ་མེད་པས་འདོད་པའི་
 ལྷག་གཉིས་དང་། རང་སའི་ལྔ་དང་། སྒྱུར་བྱུང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་
 གསུམ་ལས་སོ། །སྒྱུད་ལམ་པའི་རྗེས་སུ་བདུན་འབྱུང་སྟེ། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་
 ན་འདོད་(༡༠༧)པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྒྱུར་བྱུང་དང་མངོན་
 ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་གི་སྒྱུར་བྱུང་ཡང་འདི་ལས་མི་
 འབྱུང་བ་ནི་སྒྱུད་ལམ་པ་སྟོབས་ཚུང་བ་དང་འདུ་བྱེད་པ་མིན་པས་སྒྱུར་བར་མི་
 འོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཅོ། །སྒྱུད་ལམ་པ་དེ་ལྔའི་རྗེས་སུ་སྟེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་
 རང་སའི་ལྔ་ལས་སོ། །རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་གྱུང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
 བདུན་དང་། དེ་ལྔའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ། །མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་

རྗེས་སུ་ལྷང་བའི་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆོ་རང་ཉིད་
དོ། །འཇུག་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་ཆོའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྱུར་
བྱུང་གི་རྗེས་སུ་བདུན་ཏེ། ལྷང་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱུང་དང་། སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་
དང་། རང་གི་བཞིའོ། །རང་གི་དགེ་བ་ནི་འབྱུང་བར་གསལ་ལ། ཉོན་མོངས་
ཅན་ནི་རོ་མུང་བའི་ཆོ་དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ལྷང་བའི་ཆོའོ། །དེ་ནི་
སེམས་དྲུག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་ཆོ་གཟུགས་
ཀྱི་སྒྱུར་བྱུང་དང་། སྒྲོབས་ཆུང་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འཇུག་པས་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ལ་
མི་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་རང་སའི་གསུམ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་གི་ཆོ་སྒྲོབ་པ་དང་
མི་སྒྲོབ་པ་དག་ལས་སོ། །སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བདུན་ཏེ། རང་གི་བཞི་དང་། ས་
འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་མོ། །དེ་ནི་རང་སའི་བཞི་ཉིད་ལས་སོ། །ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་བརྒྱད་དེ། རང་གི་བཞི་དང་། གཟེར་བའི་ཆོ་གཟུགས་
ཀྱི་སྒྱུར་བྱུང་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ལས་སོ། །དེ་བཅུ་འི་རྗེས་སུ་སྟེ། རང་གི་བཞི་
དང་། ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེས་ཐོབ་དང་། སྒྱུད་ལམ་པ་
རྣམ་༼༡༠༧༽བའི་སྒྲིབ་སྒྲེས་ཏེ་དྲུག་ལས་སོ། །རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དྲུག་སྟེ།
རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྱུར་བྱུང་མི་འབྱུང་བས་རྣམ་སྒྲིབ་སྒྲེས་མ་གཏོགས་རང་
གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་ཁམས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་

ཅན་གསུམ་སོ། །དེ་ནི་རང་གི་བཞི་ཁོ་ན་ལས་སོ། །སྟོབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱུག་སྟེ།
ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོར་བྱུང་གསུམ་དང་། འདོད་པའི་སྦྱེས་ཐོབ་གསལ་བ་ལྡང་
སེམས་སུ་རུང་བ་དང་། ཀླུ་ལ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་ལས་སོ། །དེ་བཞི་ལས་
ཏེ་སྟོར་བྱུང་གསུམ་དང་སྟོབ་པ་ལས་སོ། །མི་སྟོབ་པ་ལ་ལྡ་སྟེ། ལྡར་གྱི་བྱུག་ལ་
སྟོབ་པ་འབྲི་བའོ། །དེ་ནི་ལྡ་ལས་ཏེ། སྟོར་བྱུང་གསུམ་དང་། སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་
དག་ལས་སོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་ཉི་ཤུ་པའི་རྩ་བ་ནི། འགེལ་བཤད་ཀླུ་པའི་སྤྲུལ་
ལས། འདོད་དགེ་སྟོར་བྱུང་ལས་བཅུ་གཅིག་ །དེ་བརྒྱུད་ལས་དགེ་གཞན་ལ་
ནི། །དགུ་སྟེ་དེ་ནི་བཅུ་གཅིག་ལས། །ཉོན་མོངས་ཅན་དག་ལས་བདུན་ཏེ། །དེ་
དག་སོ་སོར་བཅུ་བཞི་ལས། །སྟོང་ལམ་རྣམ་སྟོན་སྦྱེ་ལས་བརྒྱད། །དེ་དག་
བདུན་ལ་བཟོ་གནས་ལ། །བྱུག་སྟེ་དེ་ལས་བདུན་ལས་སོ། །སྦྱུལ་བ་ལས་
གཉིས་དེ་གཉིས་ལས། །གཟུགས་ན་སྟོར་བྱུང་དགེ་བ་ལས། །བཅུ་གཉིས་དེ་ནི་
བཅུ་ལས་སོ། །མ་འབད་བྱུང་དགེ་ལས་བརྒྱད་དེ། །ལྡ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་
ལས་དགུ། །དེ་ནི་བཅུ་གཅིག་ལས་ཡིན་ཏེ། །སྟོང་ལམ་རྣམ་སྟོན་སྦྱེས་ལས་
བདུན། །གཉིས་པོ་དེ་ནི་ལྡ་ལས་སོ། །མཛོན་ཤེས་འབྲས་ལས་སེམས་གཉིས་
ཏེ། །དེ་བཞིན་དེ་ནི་གཉིས་ཉིད་ལས། །གཟུགས་མེད་འབད་བྱུང་དགེ་ལས་
བདུན། །དེ་ནི་བྱུག་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མ་འབད་བྱུང་བའི་དགེ་ལས་བདུན། །དེ་

བཞི་ལས་བཤད་བརྒྱད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དེ་བརྒྱུ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་
སྒྲེས་ལས་རྣམ་དྲུག་དེ། བཞི་ལས་སྟོབ་པ་ལས་དྲུག་གོ། ཇེ་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ན་
ལས། མི་སྟོབ་པ་ལས་༼༡༧༩༽ལྟ་དེ་ཡང་། །ལུ་པོ་དག་ནི་མཆུག་ཐོགས་
སྟུ། ཞེས་ལེགས་པར་བཀོད་སྣང་བས་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོས་ངེས་པར་མཛད་དུ་
གསོལ།

ད་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཞིབ་པར་བཞེད་ན། སྟོར་བྱུང་གི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་
ལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་སྟོད་ལམ་པ་བཟོའི་གནས་པའི་སེམས་འབྱུང་ལ། ལུང་མ་
བརྟན་དེ་རྣམས་ལས་སྟོར་བྱུང་མི་འབྱུང་སྟེ། འགོ་སོགས་སྟོད་ལམ་གྱི་བྱ་བ་དང་།
བཟོའང་འདི་ཉིད་བྱ་སྟམ་དུ་འདུ་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་
ཆོས་ཅན། སྟོར་བྱུང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྟོབས་རྒྱུང་བ་དང་།
ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་དང་། འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། སྟོར་བྱུང་རྒྱན་
ཆད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོར་
བྱུང་གི་སེམས་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བར་རིགས་ཏེ། སྟོར་བྱུང་རྒྱན་ཆད་པ་
དེའི་མཆུག་ཡིན་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་
ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཆོས་ཅན། སྟོར་བྱུང་ཡང་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། རིས་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དོགས་ན། དེ་རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་འབྱུང་
རིགས་ཏེ། དེ་ཉོན་མོངས་པར་ཡོངས་སུ་གཤིས་པ་ལས་དེ་ལས་དེ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་ཚུལ་ཅན། སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གཟུགས་ཀྱི་
 སྤྱོད་བྱུང་གི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་ལྷང་སེམས་རུང་སྟེ། དེ་སེམས་གསལ་བའི་
 བྱིར། ཡང་སྐྱེས་ཐོབ་དེའི་མཛུགས་ཏུ་ནི་ཚུལ་ཅན། སྤྱོད་པ་སོགས་མི་འབྱུང་
 སྟེ། དེ་འདྲུ་བྱེད་མེད་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
 གཟུམ་བའི་ཆེན་ཚུལ་ཅན། འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་འབྱུང་སྟེ། གསལ་བ་དེས་
 སྐྱབས་རུས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་གེ་བར་ལས་རུང་གང་ཞིག་དེ་དགེ་རྩ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་(༡༠༥)མེད་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་མི་གསལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱེད་པས་སྤྱོད་བྱུང་ལ་
 བརྟེན་དགོས་པའི་བྱིར། སེམས་པན་ཚུན་རྗེས་ཐོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་དེ་
 དག་ཀྱང་ཡིད་བྱེད་སོ་སོའི་དབང་གིས་འབྲེན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 བྱི་གསུམ་སྟེ། རང་མཚན་ཡིད་བྱེད་བྱི་གཟུགས་གནོད་པར་བྱུང་རུང་དང་ཚོར་བ་
 མྱོང་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྟམ་པ་སོགས་སོ། །སྤྱི་མཚན་ཡིད་བྱེད་བྱི་བདེན་པ་
 བཞི་ལ་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱུག་དང་ལྷན་པ་སྟམ་པ་སོགས་སོ། །ཡུལ་ཡང་དག་པར་
 གནས་པའི་དོན་གྱི་མ་ཡིན་པར་མོས་པས་ཡིད་བྱེད་བྱི། མི་སྡུག་པ་དང་། ཚད་
 མེད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་
 དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྩ་འབྲུལ་བསྐྱབས་པས་ཡང་བ་ཉིད་དུ་མོས་

པ་ལ་སོགས་སོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ནི་ཡིད་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མཛུག་
ཐོགས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་རྗེས་
ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། མི་སྤྱུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བྲན་པ་ཡང་དག་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་རིགས་ལ། གཞན་
ནི། སྤྱི་ཡིད་བྱེད་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འཕགས་ལམ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཡིད་བྱེད་
གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་མི་སྤྱུག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡིད་ལས་མི་རུང་བའུ་ལ་ནས་
སྤྱི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་འདྲན་པས། བརྒྱད་པ་ན་ནི་འཕགས་ལམ་ཡང་
དེའི་མཛུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ལ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་མི་
སྤྱུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་འབྱུང་
བས་ལུང་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ངོ་། །དེ་ལས་གཞན་ནི་འཕགས་ལམ་གྱི་
རྗེས་སུ་འདྲ་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་ཁོ་ན་ཟེར་ངོ་། །མི་༼༡༠༧༽ལྟོགས་མེད། བསམ་
གཏན་དང་པོ། བྱེད་ཅན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བར་བྱེད་ནས་
གསུམ་པོ་དེའི་མཛུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཐོས་བསམ་དང་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་
མངོན་དུ་བྱེད་རུས་ཏེ། འདོད་པ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་གསུམ་
བཞི་པ་ལས་བདེན་པ་ལ་འཛུག་ན་འདོད་པའི་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་མི་རུས་ཏེ། དང་པོས་
བར་དུ་བཅད་དེ་བསྐླལ་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ལ་
སོགས་པས་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཙམ་ལས་ཟག་མེད་སྡོན་མ་ཐོབ་པོ། །ཁོ་ན་

འཕགས་པ་ལ་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 དེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཟིན་པས་སྦྱོར་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
 བྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ཉག་ཅེས་སོགས་སྤྱི་ཡིད་
 བྱེད་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ལས་རགས་ནས་ཐོབ་པ་མིན་པར་གྲགས་ལ་
 དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་རགས་ནས་ཐོབ་
 དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་ན་འཕགས་པ་ལ་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ངེས་
 འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཆོས་ཅན། དེ་སྐད་དུ་ནི་ཡོད་པར་མི་བརྗོད་དེ། འཕགས་པའི་
 སྤྱི་ཡིད་བྱེད་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་དངས་པའི་བྱིར་ཞེས་བརྗོད་ནའང་གོ་
 བདེའོ། །མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲ་བཙུན་ཐོབ་པའི་ལྷང་སེམས་ནི་མི་
 ལྟོགས་མེད་པའི་ས་པ་སྟེ། གོམས་པའི་བྱིར་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་
 འདོད་པའི་སྦྱེས་ཐོབ་བམ་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་
 སྦྱི་མཆེད་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཙུན་ཐོབ་པ་སྤྱིད་ཅེར་སྦྱེས་པའི་ལྷང་སེམས་ནི་
 ཅི་ཡང་མེད་པ་སྦྱོར་བྱུང་ངམ་སྤྱིད་ཅེར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ས་ལྟག་མ་རྣམས་སུ་ལྷང་
 སེམས་རང་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ས་པ་མིན་ཏེ། རང་ས་པ་མངོན་པར་
 འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། གཞན་གྱི་༼༡༠༥༩༽ས་པ་སྦྱོར་བས་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པར་ནི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་སྟེ་ཐོས་བསམ་ལས་
 བྱུང་བ་དང་སྦྱེས་ཐོབ་བོ། །གཟུགས་ནའང་ཐོས་སྒྲོམ་ལས་བྱུང་བ་དག་དང་སྦྱེས་

ཐོབ་པོ། །བསམ་བླུང་མེད་དེ། སེམས་པར་རྩོམ་པའི་ཆོ་གོམས་པས་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཞུགས་མེད་ན་སྒོམ་བྱུང་དང་སྒྲིམ་ཐོབ་
པོ། །སྒྲིམ་ཐོབ་མ་གཏོགས་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་བཞི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གཅིག་སྟེ་
ཡིད་བྱེད་ལྗེའི་རྗེས་སུ་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་ལམ་སྦྱོར་བ་
ལ་རགས་ལས་པའི་བྱིར། འཕགས་ལམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱང་
མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བའི་བྱིར།

བཞི་བ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཚུལ་ལ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་
ལས་དུ་རྟེན་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་དུ་རྟེན་པ་དང་། སྒྲོབ་པའི་
སེམས་ལས་དུ་རྟེན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མའི་སེམས་ལ་དུ་རྟེན་
པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས། གཞུགས་ཀྱི་དེ་ལས།
གཞུགས་མེད་ཀྱི་དེ་ལས་དུ་རྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྒྱག་དང་།

ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་གསུམ་ལས་འདོད་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལས་སེམས་རྒྱག་རྟེན་དེ། དེ་ཡང་འདོད་ཉོན་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྤར་མི་
ལྷན་པའི་སེམས་རྒྱག་རྟེན་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་དགེ་རྩ་ཉིང་
མཆོམས་སྦྱར་ན་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་
སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་པའང་ཡོད་ལ། འདིར་ནི་ཁམས་གོང་ནས་

འདོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་དག་བ་རྟེན་པ་
དང་། ཡང་ཁམས་གོང་ནས་འདོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ན་ཆགས་བྲལ་
ལས་ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལས་འོག་མའི་མི་དག་བ་དང་
བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྟེན་པ་དང་། ༼༡༠༧༽འདོད་སེམས་ཀྱི་གཟུགས་
ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
རྟེན་པ་དང་། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་
པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྟེན་པ་དང་། དག་
བཅོམ་པའི་སེམས་ལས་ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོ་སྒྲོབ་པ་རྟེན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྒྱུ་དང་།

གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་སེམས་རྒྱུ་རྟེན་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་
གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དག་བ་སྐྱེས་ཐོབ་
དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཐོབ་པ་སྒྲར་སྐྱེ་ཡོད་པས་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་
སྒྲུལ་སེམས་དང་གསུམ། གཟུགས་ཀྱི་ཀླན་དཀྱིས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་
པའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སྒྲོབ་པ་དང་རྒྱུ་རྟེན་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཉིས་རྟེན་དོ། །

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་སེམས་གཉིས་ཆེད་དོ། །དེ་ཡང་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་དགྱིས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་ཆོ་གཟུགས་མེད་
ཀྱིས་བསྐྱེབས་པ་དང་སྒྲོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ། །

གཟུགས་སྐྱེས་པའི་དགེ་སེམས་དང་པོ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་དགེ་བ་དེ་དང་
། དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མདོན་དུ་གྱུར་ན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་
སེམས་མ་སྐྱེབ་ལུང་མ་བརྟན་གཉིས་ཆེད་པས་གསུམ་དག་གོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི།
གཅིག་ཅུ་དུ་ཆེད་པ་མི་སྤྲིད་ཅེས་བཤད་ལ། གང་སྤེལ་གྱིས། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱོབ་པའི་ཆོ་སྒྲོམས་འཇུག་ལས་གསུམ་ཆེད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྒྲོབ་པ་ལ་བཞི།

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོབ་སེམས་ལས་བཞི་བཞི་ཆེད་
དེ། དེའང་སྒྲོབ་པ་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་ཆེད་པ་དང་། མི་ལྟོགས་མེད་པའི་འཕགས་
ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་གྲོལ་དགྲུ་པ་
ན་དངོས་༼ ༡༠༧ བ༽གཞི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བུས་བསྐྱེས་པའི་སྒྲོབ་པ་ཆེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་

སེམས་གཉིས་ཀྱང་རྟེན་ལ། ས་དྲུག་གི་ལམ་གྱིས་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ན་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པ་དེ་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པས་
གཟུགས་མེད་གྱི་དགེ་སེམས་རྟེན་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

ལྷག་ལ་དེ།

བཤད་མ་ཐག་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་དགེ་བ་དང་
མི་སྟོབ་པ་དང་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྟེ་སེམས་དྲུག་ལ་ནི་དེ་དག་ཉིད་
རྟེན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་སྟེ་ལ་མ་མཁན་ཏེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་
མོངས་སོགས་སོ་སོར་མ་སྟེ་བར་བྱན་མོང་དུ་མདོར་བྱ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སེམས་ལ་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་དགུ་རྟེན་དོ། །ཞེས་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་
བའི་ཆེ་འདོད་པའི་སེམས་བཞི། གཟུགས་གྱི་གསུམ་དང་། ཉམས་པས་
གཟུགས་མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟོབ་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཀླུ་པོ་སྐས་
གྱིས། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉིང་མཆོམས་
སྟོར་བ་དང་། །ཁམས་སུ་སྤྲར་ལྷོག་པ་ལས་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བ་རྟེན་
དོ། །འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཁམས་སུ་སྤྲར་ལྷོག་པ་དང་
། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་མི་དགེ་བ་དང་། བསྦྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དག་
རྟེན་དོ། །གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཁམས་སུ་སྤྲར་ལྷོག་པ་

ལས་གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་དགེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་མ་
 སྐྱེ་བ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྦྱུལ་པའི་སེམས་དག་ཆེད་དོ། །འདོད་པ་ན་སྦྱོད་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའང་རུང་བ་ལ། ཁམས་སུ་
 སྤྲར་ལྡོག་པའམ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་ཆེད་དོ། །འདོད་པ་ན་སྦྱོད་༼༡༠༥ན༽པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ།
 གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའམ། གཞུགས་མེད་ན་སྦྱོད་པའམ། གཞུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་
 པའང་རུང་བ་ལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས། གཞུགས་མེད་པ་སྦྱོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་དང་སློབ་པ་དག་ཆེད་དེ། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དགེ་བའི་སེམས་ལ་
 དུག་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་གྱི་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་དང་། དེ་པའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལས་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དག་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་
 སློབ་པ་དང་། དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མི་སློབ་པ་སྟེ་དུག་གོ། །ཡང་
 ན་དགེ་བའི་སེམས་ལ་བདུན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་ལྟ་
 བས་དགེ་ཙུ་སྦྱར་བ་ལས་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་། འཛིན་ཉེན་པའམ་འདས་
 ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་
 གཉིས་དང་། དེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལས་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་
 དགེ་བ་གཉིས་དང་། དེས་འཇུག་དག་བཅོམ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ། སློབ་པ་དང་ནི་མི་
 སློབ་པའོ། ཞེས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་ལ་དེ་ཉིད་དོ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མི་

ཉིད་དེ། །ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེ་དང་
སྟོམས་པར་འདུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་། །དགོ་
བའི་ཉིང་མཚམས་སྟུང་བའི་ཆོ། །སེམས་དེ་ལྟན་པ་མིན་ལས་རྟེན། །ཅིས་པ་
འདི་རྩ་བར་ཆད་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་དཔེ་ལ་འདུག་པས་རང་འགྲེལ་ལྟར་གྲིས་པའོ། །
གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་ནི།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། དབང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དབང་པོ་གཞོན་ལུ་ནི། །ཞེས་བྱ་མཁའ་མཉམ་དབྱེད་ལ་རུས་
ལྟན་པས། །ཚོངས་པ་ཀན་༼ ༡༠༥༽པའི་བྱེད་པ་ཅིས་མ་ནོངས། །སྟོན་རབས་
བོད་འདིར་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བར། །བརྟེན་ཡོངས་སུ་མཇུག་བའང་མང་མོད་
ཀྱི། །ཕྱིས་ན་མ་སྟེས་སེང་གེར་འབོད་པ་འགས། །ཞིབ་མའི་གནས་ལ་རྟོགས་
པས་མ་ཟིན་པས། །འབྲམས་ཀླས་ཕྱིར་ན་ཆོས་འདི་བསྐྱེད་ཞེས། །རྩ་བའི་གོ་
རིམ་ཙམ་ཞིག་བགྲང་བྱས་ནས། །བདག་ཉིད་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་
པར་རྫོམ། །སྟེ་བར་སྦྱངས་པའི་སྟོ་གོས་གཏྲགས་མེད་ལ། །སྦྱངས་པས་དབུལ་
ཞེས་རིང་ནས་སྟིང་རྗེར་བྱེད། །ཀྱེ་མ་དེ་འདྲའི་མངོན་པ་རྒྱལ་ཅན། །ཡ་མཚན་

ཐེར་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་དེ་སྟིང་རྩེ། །ཞེས་སྒྲུས་སོ། །

༥ དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཚད་མ་ནི། །གནོད་པ་གང་གིས་བསྐྱབ་བར་མི་རུས་
བས། །གཡུང་དྲུང་ཆེན་པོ་ལུས་པ་མེད་པ་ཡི། །འབྱུང་གནས་ཀྱི་མེན་ལས་པ་
དེ་དྲན། །བདག་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་གྱི་དངོས། །ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་
མེད་པའི་ལྷམས་སུ་ལྷུང་། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་མཁུན་འབྲས་བུར་ནམ་སྟོན་
ཅས། །ཡིད་ལ་བརླས་པ་བོར་བའི་གོ་སྐབས་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཐེག་པའི་བྱེ་བྲག་ཕྱ་
མོ་ཡི། །ཞིབ་མོ་གང་དག་རིམ་བཞིན་འདི་ན་དབྱེ། །

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་མཚམས་སྦྱར་ནས། །གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་
བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
ལྷ། སེམས་ཅན་སྟེ་བ་པོ་འགོ་བའི་དབྱེ་བ། སྟེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན།
སྟེས་པ་གནས་པའི་རྟེན། གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས། སེམས་ཅན་གྱི་
ཆོགས་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། འགོ་
བ་ལྷར་དབྱེ་བ། སྟེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་ཁམས།
གཟུགས་༼༡༠༧༽ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
ལ། སྦྱིར་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །མི་རྣམས་དང་ནི་ལྷ་དྲུག་དག །

འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན།

ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་བསྟན་ནས། ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།
གནས་འདིས་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། དོན་གྱི་འབྲེལ་ནི། དམིགས་ཡུལ་བདེན་
བཞི་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་གང་ཟག་གིས་དང་པོར་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ལ་སྟོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་
ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྟུག་བསྟུལ་གསུམ་མམ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྟུག་
བསྟུལ་ཞིང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་གང་སྟེ་བ་སེམས་
ཅན་དང་། གང་དུ་སྟེ་བ་སྟོན་གྱི་འཛིག་ཏེན་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལས་ལས་གྲུབ་པ་ཁམས་དང་འགོ་བ་དང་སྟེ་གནས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནི་ཏེན་པས་བསྟུས་པ་ཡིན་
ལ། གོང་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུན་མོང་གི་ལས་ལ་གྲུབ་པའི་འོག་
གཞིར་གནས་པ་དང་། རི་དང་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ཏེན་དུ་
གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་པའི་ཚིག་ནི། ཁ་ཅིག་སྟོན་འཛིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་
བཅུད་བཏེན་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི། གང་རུང་རེས་སྒྲི་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། ལོ་
ཀ་ཞེས་པའི་སྒྲི་ལས་དྲངས་ན་འཛིག་ཅིང་ཉམས་པས་འཛིག་ཏེན་ནོ། །

ཅི་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་
འཕགས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་དག་པའི་
འཛིག་ཏེན་ནི་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ལ། སྟོན་ལམ་དང་དགོ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་

བྱུང་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་གྱི།
ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བཞེད་དེ། བསྐྱེད་པ་ལས། དེ་དག་ཏུ་བྱུང་བྱུང་
སེམས་༼༡༠༧༽དཔའི་ས་གསུམ་པར་ཚུད་པ་དག་ཀྱང་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་སྒྲེའོ་
ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་གྲུབ་པའོ། །སྤེ་པ་གཉིས་ནི། ལུས་དང་སྒྲོན་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དང་འོད་དང་རྩྭ་འཕྲུལ་དང་ལྷན་པ་ལ་
སོགས་དང་། བེ་ཏྲ་མའི་ས་གཞི་དང་། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་
ཡོད་ཀྱང་ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སྟེ། ལུང་ལས། དེ་གསུམ་
ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བཞེད་དོ། །

ད་ནི་དངོས་དོན་ལ་འཇུག་སྟེ། རྒྱ་བསོད་ནམས་མིན་པས་འབྲིད་ཅིང་
འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། རྣམ་སྒྲིན་ཕྱུངས་མ་བཟོན་གྱི་བར་
སྒྱུབས་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དཔུལ་བ་ཁྱི་རྩུལ་འཆོས་པ་ལོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ལ། རྒྱུ་བུ་བྱིན་
པ་དེ། ཡུ་བུ་རྩུ་རྣམས་ནི། ཨ་ན་ཨ་ཀ་ཨ་རྩུ་རྣམས་ཞེས་པས་བུ་ཨ་ཀར་བསྐྱུར། ལུ་མིན་མཐའི་
བྱིངས་དང་བེ་ཀར་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པས་བྱིངས་ལ་ཡོན་ཏན་ཨར་བྱས་པ་ལ། གསལ་བྱེད་
དབྱངས་མེད་དངས་པས་ན་ར་ཀ་ཞེས་པ་དོན་དུ་རྩུལ་འཆོས་པ་འཇུག་པའི་མིང་འོ། །མཆོག་
ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་སོང་ཞིང་སྒྲོམ་པས་ནོན་པས་ཡི་དྲགས། ཨིཾ་འཁྲོ་བའི་བྱིངས་ལ།
ཨིཾའི་གའོ་ཞེས་པས་ཏ་དབྱི། ཉེར་བསྐྱུར་བྲ་སྟོན། སི་མི་ཟད་པ་ལས་འཛིག་ །ཏྲ་དང་ཏྲ་མཆྱུ་

དག་ནི་ཐུའོ་ཞེས་པས་ཀྱང་བྱིན། ཀ་ལ་ཡཏ་བཞིན་ཏེ་ཡལ་བཟློད་པ་ཐོར་བའོ་ས་ཀ་དབྱི། དེ་ལྟར་
བྱས་པས་ཏ་བྱུང་བས། ཨའི་ཡི་གེ་ཨའི་ཡི་གེ་ལ་ཨའོ་ཞེས་པས་རྟགས་མཐའི་ཨི་པ་ཐོལ་དབྱིབས་
ཐེ་ཏ་རབ་ཏུ་འགོ་བའོ། །མཆན། རུད་དེ་འགོ་བས་རུད་འགོ་དང་། ཏི་རས་སྣ་མ་ཅན་གྱིས་
ཨུཌྱཱྱའི་འགོ་བ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག་། བྱིངས་མཐའི་ཨ་བཟློད་དོན། ཨུཌྱཱྱའི་ཏི་ལས་འཁྱོག་
ཐོར་འགོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པས་ཀྱི་ཤུཎྜ། རྒྱུན་གྱི་ཤུ་འཐོར་བཅས་དབྱི། ས་ཏ་ས་ན་ཏི་རས་རྣམས་ཀྱི་
ཞེས་པས་༼༡༡༠ན༽ཏི་རས་ཏི་རུབ་སྐྱུར། ཨའི་ཡི་གེ་འབྲ་བའི་ཡི་གེ་མིན་པ་ལ་ཡ་སྟེ་ཞེས་པས་ཨི་
ཡ་རུབ་སྐྱུར། གསལ་བྱེད་དབྱངས་མེད་བྲངས་པས། ཏིར་ཨྱུཌྱཱྱའི་ཞེས་འཁྱོག་ཐོར་འགོ་
བའོ། །མཆན། མི་མན་ཤེས་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག་ནས་ཀྱང་རྒྱུན་རྒྱུན་རྒྱུན་གྱི་
ཨུའོ་ཞེས་པས་བར་རུ་ཨྱུའི་ཀ་ར་ཏ་བྱིན། གསལ་བྱེད་དབྱངས་མེད་བྲངས་པས་མ་ལུ། རྒྱུ་མཚན་
ལས་རྒྱུན་དང་རྣམ་འགྱུར་དང་ཨྱུ་གམ་ལ་གནས་པའི་ས་ནི་ཁ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་ས་ཁ་རུབ་སྐྱུར་
ནས་སྐྱུར་བས། མ་རུ་ཐུ་ཞེས་ཡིད་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་ནོར་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཏོ། །མཆན།
རྣམས་དང་ནི་ཞེས་པས། ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་དང་། འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ཤེད་ཤུ་
ཡིན་པས་ཀྱང་མིར་བཟློད་དོ། །གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་རྣམས་བྱིམ་
ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་དག་ཟས་སུ་བདུད་ཅི་ཟ་བ་དང་།
གཟུགས་ཅན་རྣམས་སུ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་རྣམས་མི་འཆི་
བས་ལྷ་སྟེ། དི་ཤུ་ཅེ་བ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག་ནས། ཨྱུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གྲོ་ག་
རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་འོས། བྱིངས་མཐའི་ཨྱུ་དབྱི། བ་ཅ་སོགས་རྣམས་ལས་ཨ་ཙྰ་འོས། ཨ་ཅ་རྒྱུན། ཅ་
དབྱངས་དོན་ཡིན་པས་དབྱི། ཨྱུ་པ་རྣམས་མིན་གྱི་འང་ཡང་བའི་འོས། དི་དེ། དབྱངས་མེད་བྲངས་
པས་དེ་བ་སྟེ། ཅེ་ཞིང་ཐོལ་པ་དང་ཅེན་པས་སོ། །མཆན། འདོད་ལྷ་རིས་རྒྱལ་དག་སྟོན་

དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཕགས་
སྒྲིམ་པོ་དང་། མིག་མི་བཟང་། ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་། རྣམ་ཐོས་བྱ་བ་ཞིའི་གནས་
དང་། དབང་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་དང་ལེགས་པར་བྱས་པ་རྣམ་ཅིག་བསགས་པ་
རྣམས་དེར་སྒྲིབས། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་
གཙོ་བོ་ནོར་ལྷ་བརྒྱད། ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་གཉིས། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག་ ཉི་མ་བཅུ་
གཉིས་ཏེ། ཉེ་དབང་སོ་གཉིས། དབང་པོ་གཅིག་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་མོ་ཞེས་
ཟེར་ཏེ། གསུང་རབ་ལས་༼༡༠བ༽ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འདིར་ཐ་སྐར་
མཛད་དོ། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་སོང་བས་སམ། འཐབ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་
བྲལ་བས་འཐབ་བྲལ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བས་སོང་བའམ། འདི་ལ་དགའ་བ་
ཡོད་པས་དགའ་ལྡན་དང་། རང་གིས་སྤྱལ་པའི་འོངས་སྟོད་ལ་དགའ་བས་
འཕྱལ་དགའ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྱལ་པའི་འོངས་སྟོད་ལ་དབང་སྦྱར་བར་བྱེད་
པས་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དཔྱལ་བ་དང་། སྦྱིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཉི་ཤུ། །
དབྱེ་ན། ཚ་བའི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད་དང་། མི་ལ་སྦྱིང་བ་ཞིར་དབྱེ་བ་ལས་ནི་འདོད་
ཁམས་ཏེ་ཉི་ཤུའོ། །གྲང་དཔྱལ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་སོགས་ཀྱི་ལའོར་ལྷ་བྱར་
གནས་ལ། ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྲངས་ཚད་མ་ངེས་པས་ལོགས་

སུ་མ་བགྲངས་ལ། སྤྱིང་ཕྱན་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིང་གི་ལམོར་ཡིན་པས་མ་བགྲངས་
ཞེས་གང་སྤེལ་ལས་སོ། །ལྷ་མིན་ནི་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཀྱང་འགྲོ་བ་རིས་ལྡར་
འདུས་པས་མ་བགྲངས་ལ། དེ་ལྷ་ར་ན་ངན་འགྲོ་བ་ཅུ་དང་མཐོ་རིས་བཅུ་ཉི་
ལུའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ཚད་མཉམ་བརྒྱད་དང་། གང་དམུལ་བརྒྱད་དང་
། ཡི་དྲུགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། མིའི་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་བརྒྱད་དེ་བཅུ་
གཉིས། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་སོགས་ལྷ་རིས་དྲུག་ཉེ་གནས་གཞན་སུམ་ཅུ་རྩ་
དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དུད་འགྲོ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་
ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་གནས་གཞན་ལོགས་གིག་ཏུ་
རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གྲུས། སྤུ་ལུ་ལྷ་དང་པའི་
འགྲོལ་བ་ལས། ཁམས་འགྲོ་སྐྱེ་འགྲོ་བྱེ་བྲག་གིས། འདོད་སྤྱིང་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་
དྲུག་ ཁྱེས་སོ་དྲུག་ཏུ་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དམུལ་བ་བཙོ་བརྒྱད། ཡི་
དྲུགས་དུད་འགྲོ་ལ་གནས་ན་གནས་པ་དང་། ཁ་འཐོར་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་
བས་༼༡༡༡༽པའོ། མི་ལ་བཅུ་གཉིས། ལྷ་མིན་ལ་བཞི། ལྷ་དྲུག་ཉེ་བཞི་བཅུ་
རྩ་བཞིའོ་ཞེས་བཟུང་། །

གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། གཟུགས་ཁམས་ཡིན།

ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། བཞི་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །

གཟུགས་ཁམས་དེར་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ས་སོ་སོར་ས་ནི་
གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྒྲོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྱིར་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི། དག་ཅུ་ཆེན་པོ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར།
བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་ཐོག་མར་སྒྱེ་ཞིང་ཐ་མར་འཆི་འཕོ་བས་
ཆངས་པ་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་དང་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེའི་རིས་ན་གནས་
པས་ཆངས་རིས་པ་དང་། ཆངས་པའི་མདུན་ན་དག་བ་འདོན་པ་དང་། ཆོ་དང་
ཁ་དོག་སོགས་གཙོ་བོའི་ཆངས་ཆེན་དང་སྒྲལ་པ་མཉམ་པ་གསུམ་ཆོགས་པ་ལ་
ཆངས་ཆེན་དང་། འོད་གསལ་ལས་བཟློས་པའི་འོད་ཆུང་རྣམས་དང་། ཆད་
བཟུང་དུ་མེད་པའི་འོད་ཆེན་རྣམས་དང་། གནས་གཞན་ཟད་པར་སྒྲུང་བར་བྱེད་
པའི་འོད་གསལ་བ་རྣམས་དང་། ཡིད་གྱི་ས་པའི་བདེ་བ་ནི་དག་བ་ཡིན་པས་
དག་ཆུང་། བདེ་བ་ཆད་མེད་པས་ཆད་མེད་དགོ། འདི་ལས་ཉེ་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་
གཞན་དུ་མེད་པ་འཛིན་པས་དག་རྒྱས་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །

ཅེས་ཏེ། སྒྲིན་བཞིན་ས་དང་འགྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་གྱི་བསོད་

ནམས་ལ་སྐྱེས་པ་དང་། གནས་དང་འབྲེལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ལས་བསོད་
ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གཙང་མའི་གནས་ལྟ་ནི།
ཟག་མེད་༼༡༡༽ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་སྤེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གནས་
གཙང་གཞན་ལས་དམན་པས་མི་ཆེ་བ་དང་། ཉན་མོངས་ཀྱིས་མི་གདུང་བ་དང་།
མཐོང་བ་ལེགས་པས་བྱ་ལོ་སྒྲིལ་བ་དང་། བཟླས་ཤིང་ཡིད་དུ་བཟང་བས་ཤིན་
ཏུ་མཐོང་བ་དང་། གོང་མ་མེད་ཅིང་འོག་མ་མིན་པས་འོག་མིན་པའོ། །འདིར་
བཅུ་བདུན་ནི་ཉི་འོག་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཁ་ཆེ་བ་ནི་མདུན་ན་འདོན་ལ་གནས་
གཞན་ཟུར་པ་མེད་དེ། ཆངས་ཆེན་ཀྱི་མདུན་ན་འདོན་པའི་ཕྱིར་གནས་བཅུ་དྲུག་
གོ་ཞེས་བྲགས་ལ། འདིར་རང་འགྲེལ་དུ་སྒྲགས་པ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
བཤད་དུ་བམ་རིམ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྒྲགས་པ་ནི་སྒྲགས་པའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་
ཆངས་ཆེན་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་མདུན་ན་འདོན་ཀྱི་འང་གནས་སུ་ཐུན་མོང་དུ་
སྒྲགས་པའོ། །བམ་རིམ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། ཆང་མའི་ཕོན་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
བསྒྲུམས་པ་བཞིན་འོ། །ཞེས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་པ་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་ལས་
འདས་པ་ན་དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་དོ། །བྱང་སེམས་ས་བཅུ་ལ་གནས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲུམས་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་

གསང་ཐིག་ལེར། གཙང་མའི་གནས་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། འོག་མིན་གནས་ནི་
ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་རྫོགས་སངས་དེར་འཛང་རྒྱ། །སྤྱལ་བ་པོ་ནི་
འདིར་འཛང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་འོག་མིན་གྱི་སྤྱིང་ན་འོག་མིན་ཆེན་པོ་ཡོད་
པ་དེ་ནི་འོངས་སྤྱིང་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སའི་སྟོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས། ས་བརྒྱུ་བ་ལ་འོད་ཟེར་
ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བའི་གནས་༼ ༡༡ ཉན༽དང་བཙུ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་
ཅེས་ཟེར་ཡང་། དཔྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་ན་
ཞེས་པ་ཡང་འབྱུང་བས། གཙང་གནས་སྤངས་པའི་འོག་མིན་ནི་གཞུགས་ཁམས་
པ་མིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་སྟོད་ཡུལ་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཡང་ཟེར་རོ། །མདོ་ལས་གཞུགས་ཀྱི་གནས་ཉིད་གཅིག་གསུངས་པ་
ལས། དང་པོ་སོ་སྤྱིང་གནས་བརྒྱ་དྲུག་ནི། དང་པོ་ལ་ཆངས་རིས། ཆངས་པ་ཉི་
གནས། ཆངས་པ་ཀྱན་ལའོར། ཆངས་ཆེན། གཉིས་པ་ལ་སྤང་བ་དང་། རྒྱང་
སྤང་དང་། ཆད་མེད་སྤང་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་སྤང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགོ་བ་
དང་། རྒྱང་དགོ་དང་། ཆད་མེད་དགོ་དང་། དགོ་རྒྱས་དང་། བཞི་བ་ལ་ཆེ་བ་
དང་། རྒྱང་ཆེ་དང་། ཆད་མེད་ཆེ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་ཞེས་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་
བཤད་པའི་དང་པོ་རྣམས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་

གངས་ཡིན་ཅེས་མཆིམས་ཆེན་མོའི་ཁྲི་ཀར་སྤྲ་མ་གསུང་ཞེས་བཀོད་སྤྲང་དོ། །
གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མེད་
པར་བསྟན། སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱད་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི།

གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །

གཟུགས་མེད་ཁམས་ནི་ཆོས་ཅན། གནས་གཞན་གོང་འོག་མེད་དེ། འདས་མ་
འོངས་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ཆོས་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་རྣམས་ཡུལ་ན་མི་
གནས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

དེ་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་མཁའ་། རྣམ་གཤེས་མཐའ་ཡས་
གཉིས་དང་། ཅི་ཡང་མེད། འདུ་གཤེས་མེད་འདུ་གཤེས་མེད་མིན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་
པར་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཡང་སྦྱར་བའི་དུས་ན་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་གཤེས་དང་
བརྒྱུད་བའི་ཆ་བཞི་གསུམ་ནས་རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་བ་དང་།

༼༡༡༽ རྣམ་མཁའ་ཙམ་དུ་འང་བརྒྱུད་བའི་མེད་པར་དགག་པ་ལས་བཞུགས་
ནས། དངོས་པོ་མ་ཡིན་དགག་རྣམ་པར་གཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་བ་དང་།
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་ཅིའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པོ་སྟུང་བ་དང་། འདུ་གཤེས་ནི་

འབྲས་དང་ཟུག་རྩ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མོངས་པར་དོགས་
ནས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྤྲོ་མོ་མི་གསལ་བ་རྒྱུན་མི་གཙོད་པས་དངོས་གཞིའི་
དུས་ནའང་དེ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་མིང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །

དེང་སང་བོད་འདི་ན་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་སྤྱོད་པ་ནི་མང་མོད་ཀྱི། དེ་དག་གིས་སྒྲོས་པའི་དོས་འཛིན། སྒྲོས་པ་སེལ་
རྒྱུ་བསལ་ནས་ལྟ་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱུང་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མཆེད་
བཞི་པོ་འདི་ཙམ་ལས་མ་འཕགས་པར་དོགས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་དག་སྤྱི་
དོན་མེད་པས། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཅིག་ཁས་
སྒྲུངས་ནས། དེ་ཉིད་ཡོངས་བྱུང་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འདོད་དེ། དེ་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ནི་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་ལ། གལ་ཏེ་
སེམས་ཙམ་པས་སྤྱི་ལོལ་གྱི་དོན་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་འགོག་བྱེད་ཡོད་
ལ། འདིར་རིགས་པ་ཡང་དག་མེད་པས་མོས་སྒྲོམ་ཙམ་གྱི་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་
ཡིན་པས། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡོངས་བྱུང་དང་ཆོས་བདག་མེད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་སྒྲུལ་ནའང་། ཕྱིའི་གཟུང་དོན་མེད་པ་
དོན་ལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་མོས་པས་བསྒྲོམས་ནའང་མི་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་

བསྐྱམས་པ་གྲུབ་པ་ན་ཕྱི་དོན་མ་མཐོང་བའི་མཉམ་གཞག་༼ ༡༡ ནན༽ གྲུབ་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེམ་འདི་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེམ་དུ་སོང་བའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ངེས་ལ།
ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་གྲུབ་ན་དོན་མེད་པར་བསྐྱམས་པ་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་
ཀྱང་། སེམས་ཅམ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་གནས་ཚུལ་དང་
མཐུན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་འདིས་ཕྱི་དོན་དུ་སྐྱང་བའི་
འབྲུལ་པའི་ས་བོན་ཅིས་སྤང་མི་རུས། ཞེས་དྲིས་པ་ན་དེ་ལྟར་རིགས་པ་མེད་
བཞིན་རང་གར་མི་རུས་སོ་ཞེན། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་བརྗོད་དགོས་ལ། རུས་ན་
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐོབ་པའི་མུ་སྟེགས་པའི་རྒྱད་ལའང་ཁྱོད་
འདོད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཅི་སྟོ་ཞེན། འོ་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ཐར་ལམ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་དེས་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འདི་ན་ཁ་ཅིག་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བྱུང་གྱི་གཉིས་མེད་
གྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་ལ། དེ་ཉིད་སྟོ་
བུར་དྲི་མའི་བསྐྱད་པ་མ་སངས་ཀྱི་བར་གཞན་རྒྱད་དུ་སྐྱང་བའི་སེམས་ཅན་
སོགས་ཀྱང་ཡོད་པས་སྟིག་པ་དང་དགེ་བའི་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་
སོགས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་ལ་དགེ་སྟིག་གི་ལས་བསགས་པས་སོ་སོར་འབྲས་བུ་

འབྲིན་ཅིང་། དེའི་བསྐྱད་པ་སངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་
མེད་པས་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པར་ཡང་། འཆད་པ་པོ་ངཆོས་ཀྱང་ང་
། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་ང་དེའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལས་མ་བཅོས་པར་
མཉམ་པར་བཞག་ན་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་དྲུངས་འབྲིན་པའོ། །ལྷགས་འདི་ནི་
རྣམ་རྒྱུན་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མ་པ་བཅོམ་ལྡན་མ་། (༡༩) ༣༧ །པམ་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མ་དམིགས་
ཤིང་། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་དང་མཐུན་པར་མཐའ་ཡས་སོ་སྟོམ་དུ་བསྒྲེམས་ནས་གྲུབ་
པ་ན། གསལ་རིག་གི་ཉམས་སྦྱང་ཙམ་ལས་རྒྱ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེམ་ཆེད་
འདི་དང་ཁྱད་པར་སྟོན་ཅིག །སྟོན་རྒྱ་མེད་ན་གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་མུ་སྒྲེགས་པའང་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲེམ་ཆེད་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དང་། གཞན་
སྟོང་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་ཡུལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྒྲེམ་ཆེད་
འདི་ལྡན་གྱི་མུ་སྒྲེགས་པས་གང་ཟག་བདག་མེད་སྐབས་དེར་མ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། ཐར་པ་མི་ཐོབ་པོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་དེ་མངོན་དུ་
བྱས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་ན་དབུ་མའི་
ལྷ་བ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །དེར་མ་ཟད་རྣམ་རྒྱུན་པའམ་
གཞན་སྟོང་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་ཕྱི་ཤུ་ཀལ། བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ནི་གཉིས་

ཉེ། གྲུག་རྫོབ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རོན་དམ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་།
 གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གྲུག་གཞི་རྒྱ་རྒྱུད་དང་། དེ་
 ཉིད་ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་ན་ཐབས་རྒྱུད། དེ་ཉིད་འབྲས་བུར་གྲུབ་ན་འབྲས་རྒྱུད་དེ།
 གདོད་མ་ནས་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་ངའམ་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་
 བ་རོན་དམ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་ཏུ་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་ན་
 བོ། ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བས་གཞན་སྟོང་དུ་མའི་
 ལྟ་བ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་ཐར་པ་རོན་དུ་གཉིར་བ་སུ་ཞིག་ལ་མཁོ་བ་ཡོད། དེར་
 མ་ཟད་སུ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་མངོན་པར་གསལ་བའི་མུང་སོགས་བདག་ཏུ་
 ལྟ་བ་ནི་གྲུག་རྫོབ་པའི་བདག་༼༡༧༩༽ཉི་ཆོ་བ་ལ་བལྟ་བ་ཡིན་པས། བདག་
 དེ་ནི་སྦྱེ་འཛིག་འདོར་ལེན་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པས་བདག་གི་ཆ་གས་ཅམ་ཡིན་ལ།
 ཆ་གས་ཅན་གྱི་བདག་འཛིག་པ་མེད་པ་ནི་དུས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་མི་གསལ་
 བའི་བདག་རོན་དམ་པར་བྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དང་། ཁྱོད་འདོད་
 བའི་བདག་བྱད་པར་ཅན་དེ་དང་བྱད་པར་སྟོན་ཅིག །བྱད་པར་མེད་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གསང་སྔགས་མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སུ་སྟེགས་པ་དེ་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པར་སྣང་བས་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཡང་འདི་ན་ཁ་ཅིག་རོན་དམ་པ་
 བོ་ཅི་ཡང་རྟོག་པ་དང་བརྗོད་པ་མེད་ཅིང་སྣང་བ་མེད་པས། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་

ལས་ལོག་པའི་མེད་ཙམ་པ་ཞིག་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ངོར་ནི་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་དེའི་མིང་ལ་ནི་ཡུལ་དེ་དང་མཐུན་
བས་སྟོ་དོན་དམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་འབོད་ཀྱང་སྟོ་ཁོ་རང་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་
ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་སྟོས་པའི་
ཚོགས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་དགག་རྒྱུང་ཙམ་དུ་འདོད་ལ། འདི་ཉིད་དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་སྒྲེ་མཆེད་གསུམ་པ་
འདིས་ཀྱང་སྟོ་དོན་ཡོད་སྟོས་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་པར་དགག་རྒྱུང་ཁོ་ན་ཙམ་ཞིག་
ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་རྟོགས་པའི་བྱིར་ན། སྒྲེ་མཆེད་གསུམ་པ་དང་དབུ་མ་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་བྱུང་པར་སྟོན་ཅིག །བྱུང་མེད་ན་དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་སྟེགས་པར་ཡོད་པར་གྲུབ་གྲུབ་
བོ། །ཡང་དོན་དམ་པར་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་སྒྲེ་མཆེད་གསུམ་པ་དང་
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྟད་
པའི་ངོར་སྟོས་པ་ཚད་གྲུབ་བྱེད་ལ། ལྟ་སྟེགས་པས་དེ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་། ལྟ་
སྟེགས་པ་ལ་ཐར་པ་མེད་དམ་སྟམ་༼༡༧བ༽ན། དེ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ལྟ་
སྟེགས་པས་ཀྱང་སྒྲེ་མཆེད་གཉིས་པ་བྱིན་དུ་བཅའས་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་
ཐ་སྟད་པའི་ངོར་ཚད་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ལ། སྒྲེ་མཆེད་གསུམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་
ཉིད་ཐར་པའི་གོ་འཕང་དུ་འདོད་པས་ཐར་པ་དེའི་ངོར་ནི་དོན་དམ་ལས་གཞན་

ཀྱལ་རྫོང་པ་མི་དམིགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷ་བའི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་
ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པས་དེ་
ལ་ཐར་པ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། ཤར་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། སྤྱིར་ལའོར་བའི་རྩ་བར་
ལྷར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནི། སུང་སོགས་ལ་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་པས་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་ང་ཙམ་དང་བདག་ཙམ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ན་གང་ཟག་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། འཕགས་ལམ་ས་དང་
པོ་ཐོབ་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་པོ་མི་རྟེན་པར་
འགྱུར་གྱི་དོགས་ནས། དཔེར་ན་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གིས་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་ཅིང་། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་། གང་ཟག་དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་ན་གང་ཟག་དང་ང་ཙམ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་
བཞིན་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་འང་གསུང་རབ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ནི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་མི་ལུས་ཏེ། བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ནས། གང་ཟག་རྒྱུན་ཆད་དོགས་པ་དེ་འཛིན་ལྷ་ལ་སྤྱར་
མཐར་ལྷ་བ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ལ་ངོས་བཟུང་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པ་
ལ་འཛིན་ལྷ་ལ་མཐར་ལྷ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་དོན་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ།

༼༡༥ན༽འཕགས་པ་ལའང་བདག་ཆད་དོགས་པ་དང་གང་ཟག་རྒྱན་ཆད་
 དོགས་པའི་འཛིགས་པ་ཡོད་ཅིང་། འཛིགས་པ་དེ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ང་ཙམ་ཞིག་
 སྤྱང་པོའི་སྤྱང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན་མདོ་དང་འགལ།
 རྩལ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱ་སྤྱིགས་པས་ཀྱང་སྤྱང་པོའི་སྤྱང་དུ་ང་ཙམ་བདག་ཙམ་གྱི་
 བདག་རྩལ་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་བཞིན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཁས་
 སྤངས་པས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་སྤྱོད་པོར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་བྱེད་དེ་དེར་གྲུབ་ན་དེའི་རྩལ་བྱེད་དེར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གྲུབ་སྟེ་སྤྱི་ཤིང་ཙམ་ཡིན་པ་ཞིག་གྲུབ་པ་དེར། དེའི་བྱེ་བྲག་ཤྱག་པ་དང་ཙམ་ན་
 ལ་སོགས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྱག་སོགས་ཤིང་གི་བྱེ་
 བྲག་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ཤིང་མིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དབུ་མ་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་འཕགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་
 སོ། །

དང་སང་ཕྱག་རྫོགས་ཞི་བྱེད་རྟོང་མ་པའི་གསང་བའི་གནད་ཡོད་པར་རྫོམ་
 པ་ཁ་ཅིག །མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་ཏིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གང་ལའང་འདུ་ཤེས་གྱིས་མི་འཛིན། དེས་དེར་བཟུང་ན་
 མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས། སེམས་གྱི་ངོ་བོ་ཁོ་རང་ལ་ནི་དེར་ངོ་ཤེས་གྱི་
 དེར་འཛིན་དང་མ་བུལ་བ་དེ་མཚན་མེད་ཕྱག་རྫོགས་གྱི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་

པར་ཡིན་པས་དེར་བལྟའོ་ཞེས་པ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་པ་འདི་ལ་བྱད་སྟོན་
ཅིག །བྱད་མེད་ན་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་མུ་སྟེགས་པས་ཀྱང་འཕྱོང་པར་འགྱུར་
རོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་པ་མུ་སྟེགས་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་མི་འཕགས་ཏེ་
འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རོ་བོ་ལ་དེར་འཛིན་དང་མ་བྲལ་བ་དགོས་པ་ཡང་།
ཁོང་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས། གནས་ལུགས་(༡༧)བྱེན་པ་དང་མ་བྲལ་
བ་ཞེས་སྤར་རང་མྱོང་གིས་བཟུང་བ་ཕྱིས་འཛིན་དགོས་པ་ཡང་ཡང་དུ་བཤད་
ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་རྩོལ་བ་དང་རྩོལ་མེད་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ལ་སོགས་པའི་
དཔེ་པའི་དབྱེ་བ་མང་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཆོས་མངོན་པ་སོགས་དང་སྤྱར་བའི་
བརྗོད་མ་ཤེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་སེམས་བྱུང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་
ཕྱ་མོ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
རྟོགས་པའི་སྒྲོར་འདོད་པར་སྤྲང་བས། དག་དོན་མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་མཚན་
མེད་ཀྱི་རྟོགས་པར་བརྗོད་པར་ཟད་དོ། །མདོར་ན་དེང་སང་དྲགས་པོ་བཀའ་
བརྒྱད། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ། སྟགས་རྟིང་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགེ་ལྡན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་སྒྲོམ་པ་འབྱུལ་ཏེ། སྤྱིར་མཚན་འཛིན་ལས་མ་གྲོལ་བ་དང་། བྱད་པར་
མེད་འཛིན་ལས་མ་གྲོལ་བས་སྒྲོས་མཐར་ལྷུང་ངོ་ཞེས་སྤར་བར་མཛད་མོད།
བརྟགས་ན་ཕྱག་རྒྱ་པར་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་རོ་བོ་མི་བརྗོད་ཙམ་ལས་
གཞན་བསྒྲོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཤེས་པ་འདི་ཀ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་སྦྱོང་།

ངོ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྤྱིར་མཚན་འཛིན་དང་། བྱད་པར་ཡོད་འཛིན་ལས་མ་
གྲོལ་བས་སྒྲོས་པའི་མཐར་ལྷུང་བའི་དོགས་པའི་ཉེན་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་སྤང་
བས་གཟབ་འཚལ་ལོ། །སྒྲོས་པ་འདི་ནི་ཞར་ལས་འོངས་པའོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡུལ་གང་དུ་གི་བ་དེར་སྒྱེ་
ལ། ཡང་གི་ནས་ཁམས་འོག་མར་སྒྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་དོར་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་
བོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེར་ནི་རིས་དང་སློག་ལ་ཡང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡི། །
འདོད་གཟུགས་སུ་སེམས་རྒྱུན་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་འདིར་གང་ལ་
བརྟེན་ནས་འཇུག་ན། གཟུགས་མེད་དེར་ནི་རིས་མཐུན་པ་དང་སློག་དབང་ལ་
དང་། ཡང་གིས་ནི་ལས་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། སྒྱེ་སློགས་ལ་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་༼༡༧༩༽ཡིན། ཅེས་སོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་སེམས་
རྒྱུད་རིས་དང་སློག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། སེམས་རྒྱུད་གཟུགས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་བས་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་ཆོས་
ཅན། སེམས་རྒྱུད་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བྱད་པར་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
བྱབ་པ་ཡོད་ན། འོ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་རྒྱུད་རིས་སློག་ལ་བརྟེན་མི་

དགོས་པར་བྲལ། དེའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་འཇུག་པ་
སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་ནི་བྱལ་པ་མེད་པས་སྒྲ་མའི་
བྱལ་པ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་དང་
ལྡན་པ་ན་དེ་ལ་མི་བརྟེན་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་རིས་
སློག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མེད་པར་བྲལ། འདོད་གཟུགས་ན་རིས་
སློག་གཉིས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་གང་ཞིག །འདི་ན་གཟུགས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱལ་སྟེ། འདི་ན་རིས་སློག་པན་ཚུན་དུ་བརྟེན་ནས་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་གཟུགས་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་མི་བརྟེན་ཏེ། གཟུགས་སུ་
ཤེས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་མེད་དུ་ནི་
རིས་སློག་གཉིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའོ། །མདོ་སྟེ་པས་ནི་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་བརྟེན་པའི་གནས་རིས་སློག་སྟགས་མི་དགོས་ཏེ།
སྟོམས་འཇུག་བྱུང་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སེམས་རྒྱུད་དང་སེམས་
སེམས་བྱུང་པན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བེད་རོ། །ཡང་གཟུགས་
ཁམས་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུན་གཟུགས་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བས་གཟུགས་
ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རྒྱུད་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། སེམས་རྒྱུན་འཕེན་པའི་རྒྱ་ལས་
ཉོན་གྱི་རང་བཞིན་གཟུགས་༼༡༩བ༽ལ་སླེད་པ་དང་མ་བྲལ་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་སླེད་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་མི་བསྟོན་པར་སེམས་རྒྱུན་

འབྲུག་སྟེ། འཕེན་པའི་རྒྱ་གཞུགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པའི་བྱིར། ཁམས་
གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་བརྗོད་རིགས་ཏེ། རང་རང་གི་ཁམས་འཛིན་པའི་
བྱིར། ཡང་ན་འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་ཁམས་དེ་གཉིས་སུ་
འཛིན་རིགས་ཏེ། རོ་རྗེ་དང་ལྡན་པའི་སོར་གདུབ་དང་། བ་ལེ་ཤམ་དང་ལྡན་
པའི་བརྟུང་བ་ལ་རོ་རྗེའི་སོར་གདུབ་དང་། བ་ལེ་ཤམ་གྱི་བརྟུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞུགས་མེད་ཁམས་པ་འང་དེར་བརྗོད་དེ། གཞོད་པ་
བྱར་མི་རུང་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། མདོར་ན་ཁམ་ཟས་དང་འབྲིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཅིང་། སྟོད་ཀྱང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
གནས་ཡིན་པར། ལུང་སིལ་བྱ་ལས། འཛིན་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད་པ་
མིན། སྦྱོས་བྱའི་ཀྱན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདོད་པ་ཡིན། འཛིན་རྟེན་དག་ནས་སྣ་
ཆོགས་དེ་བཞིན་གནས། འོན་ཀྱང་བརྟན་རྣམས་འདི་ལ་འདུན་པ་
འདུལ། ཟེས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་ཀྱན་རྟེན་འཛོལ་བྱིས་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སྦྱས་
པ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་དགོས་སྤྱོད་གི་ཡིད་འདོད་པ་ལ་སྦྱོད་པར་
བལ། འཛིན་རྟེན་སྣ་ཆོགས་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཀྱན་རྟོག་འདོད་
ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནི། འཛིན་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད་མིན་
གྱི། ཀྱན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདིར་འདོད་ཡིན་སྦྱར། དེ་ནི་མེད་གཏའི་རྟོག་པ་
ཀྱན་རྟོག་ཆོ། དགོས་སྤྱོད་ཡང་ནི་འདོད་སྦྱོད་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་པ་ལ། ཤུ་རིའི་

བྱས་ལན་བཏབ་པ་དེ་ནི་འདོད་དེ། དགེ་སྲོང་གི་ཡིད་ཀྱིས་འདོད་པ་བསྟེན་པས་
 ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དགེ་སྲོང་གི་དངོས་
 པོ་བཏང་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་བསྐྱབ་གཞིར་བཞོད་པའི་༼༡༧༩༽ ལུས་
 ངག་གི་མཆོམས་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རེད་ལ་ནི་གཞོད་པ་ཅིས་ཀྱང་མི་
 གཞོད་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཆགས་བྲལ་དེ་ཆོས་ཙན། ལུས་ཀྱིས་ཡུལ་མ་སྤྱད་
 ཀྱང་ཡིད་འོང་མཐོང་ན་འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཙན་དུ་བྲལ། ཡུལ་ཡིད་འོང་དེ་
 འདོད་ཆགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་ནི། །འདོད་པ་མིན་ན་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་
 བློ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་འང་འདོད་སྤྱོད་ཙན་དུ་འོང་། ཞེས་ཅོད་པ་བསྐྱོག་གོ །ཡང་
 ཆོས་གང་དག་ཆོས་ཙན། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་བཟམས་ཙན་འདོད་སོགས་དང་
 ལྡན་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པར་ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་སྤྱོད་ལ་གཟུགས་
 སུའང་དེ་དང་འབྲ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་རིང་དང་ཟག་མེད་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཆོས་གང་དག་ཆོས་ཙན། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་བཟམས་ཙན་འདོད་
 སོགས་དང་ལྡན་པ་འང་ཡོད་དེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ཆགས་སོགས་རྒྱས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་རང་ས་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འང་རྟ་སུའི་ཡིན་ངོས་པ་ལ། རྟེལ་སུའི་ཡིན། དེའི་ཡིན་

དང་། གྲེལ་སྤྱི་ཡིན་ཀྱིས་པ་ལ་རྟ་སྤྱི་ཡིན་དེའི་ཡིན་གྱི་ལན་ལྟ་བུས་མི་གོ་
བས། འདོད་གནས་ལས་མ་བྲལ་བའི་འདོད་ཆགས་དེ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་། དེ་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེའང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཁམས་ལྟག་མ་
གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆགས་པ་ནི་འདོད་
པའི་དང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆགས་པ་ནི་ཁམས་གོང་
གིའོ། །ཡང་འདོད་པའི་སྤྱུལ་སེམས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་བར་བཞག་མི་རུང་
བར་ཐལ། འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་མ་བྲལ་ན་༼༡༧༽བཤྲུལ་སེམས་མི་འབྱུང་
བ་གང་ཞིག ཤྲུལ་སེམས་བྱུང་བའི་ཆེ་འདོད་ཆགས་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་པ་འདི་ཞིག་གིས་འདོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུལ་
སེམས་ཀྱིས་འདོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུལ་པ་སྤྱུལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོས་ནས་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ན་སྤྱུལ་སེམས་ལས་ཉམས་
ནས་རྗེས་སུ་བྲན་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཆགས་པ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྤྱུལ་
པ་དེས་ཡིད་འཕྲོགས་ནས་སྤྱུལ་སེམས་དེ་བཟང་པོ་སྟུམ་དུ་ཆགས་པ་
སྤྱོད། ཡང་ན་སྤྱུལ་སེམས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་དང་རོ་
སྤྱུལ་པ་གང་ཞིག གཟུགས་ན་དེ་གཉིས་མི་སྤྱུལ་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་པ་ནི་
གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ཟད་པར་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དེ་
ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གསར་སྤྱོད་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཤེས་ཀྱང་

སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་དེ།
 ཉམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྡེ་པ་དག་གིས་ཀྱང་འདོད་ལ། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་འགག་པ་མེད་ཀྱང་།
 སྐྱེ་མ་དང་མི་ལམ་ཙམ་དུ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ངོར་སྐྱེ་བ་དང་འགྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཟད་པ་དང་འཕེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་
 མཐའ་ཡས་པ་ཡང་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་ཁོང་དུ་གནས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གྱུར་
 ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་སོགས་མདོར་
 ཉན་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
 འཕགས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལ། ཁོ་བོ་ལ་སོགས་སྟོ་གོས་ཆུང་ཏུ་
 གྱུར་པ་ནུམས་ལ་ནི་མ་ངེས་པས་དོན་སྡི་ཙམ་ཡང་ཤར་བར་མ་གྱུར་ན། རྗེས་སུ་
 དཔག་པའི་ཚད་མ་ནི་ལྷ་ཅི་༼༡༡༽ལོ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་
 ཕྱོགས་བཞི་མཆོམས་བཞིར་བར་མཆོམས་མེད་པར་བྱལ་ཅིང་སྟེང་འོག་ཏུ་ནི་
 མེད་ལ། ཁ་ཅིག་ཡོད་པར་ཡང་ཟེར་རོ། །འདོད་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་བས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲལ་ཞིང་ཁམས་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་
 འབྲེལ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྩ་འབྲུལ་དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གཞན་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ནར་དེ་འགྲོའི། གཞན་དུ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་སྟོན་
 པ་བཞིན་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་ལྷ་ར་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཁམས་གྱི་དམིགས་བསལ། དེ་
ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དེར་ནི་དམུལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལ། །རང་གི་མིང་གིས་བསྟན།
ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་དམུལ་བ་དང་སོགས་གྱིས་དྲུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་དང་
མི་དང་ལྷ་སྟེ་འགྲོ་བ་ལྷ་ར་རང་གི་མིང་གིས་སྟོས་ནས་བསྟན་ཏོ། །འདོད་ཁམས་ན་
ལྷ་འི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བཅས་པའི་ལྷ་ཡོད་ལ། ཁམས་གཉིས་ན་ལྷ་འི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཡོད་དོ། །དེར་སྟོན་དུས་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ། ལྷ་མིན་གྱི་
ས་ལས་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་འགྲན་བཟོད་པ་དང་། གཉིན་ལྷེ་ཡིན་ལས་ལྷ་
ཡིན་ཀྱང་དམན་པ་དགག་པའི་སྐར་ལྷ་མིན་དུ་བརྟེན་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདུས་
བཟང་ནི་བདེན་པ་མ་རྟོགས་པས་མི་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་ངས་པས་ཡི་དྲགས་སོ་
ཞེས་ཏེ། ཏྲགས་མ་ངས་ལ། མདོ་དྲན་པ་ཉིར་བཞག་ལས། བག་པོ་དང་དཀར་
པོའི་ཕྱོགས་སུ་དྲུད་འགྲོ་དང་ལྷ་ཡིའོ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། མདོ་ཁ་ཅིག་ལས། གཡོ་
སྒྱུ་ཆེ་ཞིང་བདེན་པ་མི་མཐོང་བས་འགྲོ་བ་དྲུག་པར་བཤད་དེ། སྟོབ་དཔོན་
ཀྲུམ། སེམས་ཅན་ཚོགས་གྱི་འགྲོ་དྲུག་གང་བསྟན་པ། ཞེས་སོ། །དྱི་ཟ་ནི་ལྷ་
ཡིན་ཅིང་། གཞོད་སྒྱུན་ནི་ཁ་ཅིག་ལྷ་དང་ཁ་ཅིག་ཡི་དྲགས་ཡིན་ལ། ཀྲུ་དང་ལྷ་
འབྲེ་ནི་སྐུལ་དང་ནམ་མཁའ་ལྗོངས་སུ་དྲུད་འགྲོ་ཡིན་ཅིང་། །༡༧༥། སྟོན་
པོ་མའི་བྱེ་བྲག་གོ།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲིན་མིན། །
ཁམས་རྣམས་ནི། དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལྷོད་དང་། སྤྲིན་པ་བར་
མའི་རང་བཞིན་དག་ཀྱང་ཡིན་གྱི། འགྲོ་བ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་
མ་སྤྲིབ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་ཉིད་དོ། །འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་རང་ལྷོག་ནས་དགེ་བ་
དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་འཆོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་མི་
དགེ་ནི་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་མི་གཅིག་པོས་ཀྱང་ལྷ་ཆར་གྱི་ལས་
བསགས་པས་འགྲོ་བ་ལྷ་ཆར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་དགེ་མི་དགེ་
ཡིན་ན། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བས་མ་བསྐྱུས་
བར་ཐལ། འགྲོ་བ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་ལར་དགེ་བ་དང་
མི་དགེ་བ་དང་མ་སྤྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འང་མི་རུང་སྟེ། ཆོ་མ་བརྗེས་པར་འགྲོ་
བ་འཕོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདོད་པའི་མི་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་གོང་སའི་
ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་པས་ལྷ་མིའི་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་
དོ། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྤྲིན་མིན་ཏེ། ལུས་རྣམས་ལས་དང་མཐུན་པར་དེར་
འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་ལྷ་ཆོས་ཅན། བར་སྤྲིན་དུ་གཏོགས་པ་མིན་ཏེ། དེས་
བར་སྤྲིན་མ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། སྤྲེ་གནས་བཞིས་ནི་
འགྲོ་བ་ལྷ་བསྐྱུས་གྱི། འགྲོ་བ་ལྷས་ནི་སྤྲེ་གནས་བཞི་མ་བསྐྱུས་ཏེ། གང་མ་

བསྐྱུས་ན། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་བསྐྱོམ་བྱུང་བཞིན། སྲིད་པ་བར་
མའི་མིག་འགོ་བ་ལྷའི་མིག་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པས་ཀྱང་བར་སྲིད་འགོ་བས་
མ་བསྐྱུས་ལ། མདོ་ལས་ཀྱང་སྲིད་པ་ནི་འགོ་བ་ལྷ་དང་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་སྲིད་
པ་བར་མ་དང་བདུན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་འགོ་བ་ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་
མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དག་མི་དགོ་༼༡༧༽ནི་དེ་
རྣམས་ལས་ལོགས་གིག་ཏུ་མཛད་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སེལ་བུ་
འདི་ལྟར་འདོན་ཏེ། གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བུས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དཔུལ་བ་བའི་
ཟག་པ་རྣམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས། དཔུལ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་
རྣམས་བྱེད་ཅིང་སོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་
ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྦྱོན་དང་སྒྲིགས་མ་དེ་དག་གི་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གཟུགས་ནས་རྣམ་གཤེས་ཀྱི་བར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་གྲུབ་ནས་དཔུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོའོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་དེ་
དག་མ་གཏོགས་པ་དཔུལ་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཡང་འགོ་
བ་དག་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའོ། །དགྱིལ་འཁོར་ནི་རྒྱས་ཀྱན་ནས་སྦྱོར་
བའི་ལས་སོ། །སྦྱོན་དང་སྒྲིགས་མ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱུངས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་དུ། འགོ་བ་དག་ལ་ཕྱ་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་ལན་བཏབ་དགོས་ཞེས་

པའི་དོན་ནི། འགོ་བ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པས་ཕྱ་རྒྱས་སྒྲོམ་
 སྤང་ནམས་དང་ཀྱའ་འགོ་སྒྲོམ་སྤང་ནམས་རྒྱས་པར་བཤད་རིགས་པ་ལས།
 གཞན་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ཅར་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་བཤད་འདུག་པས་འདི་ལ་ཇི་ལྟ་
 ལུང་ལན་བཏབ་དྲི་བའོ། །དེ་ལ་འགོ་བ་ལ་སྤང་བྱ་རིས་ལྡའི་ཕྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་མིན་ཏེ། འགོ་བ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སེམས་ལ་སྤང་བྱ་
 རིས་ལྡར་ཡོད་པ་ལ་འགོ་བར་བཏགས་ནས་ཕྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་
 དགོངས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་ཆོ་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 འགོ་བའང་བསྟན་ཏེ། གྲོང་སྒོས་པས་དེའི་ཉེ་ལའོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་བྱིར་
 །༡༧༧༥༥། རོ། །

གཞན་དག་ག་རེ། ལས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་འགོ་བའི་སྤྱིད་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལས་སྤྱིད་ལས་འགོ་སྤྱིད་ལོགས་སུ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
 ལྟེ། དཔེར་ན་སྟིགས་མ་ལྡ་ལས་བྲིམ་ན་གནས་པ་དང་རབ་བྱུང་བྱས་ནས་ཉོན་
 མོངས་དང་ལྟ་བུའི་སྟིགས་མ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པ་མིན་
 མི་དགོས་པ་བཞིན་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་པའང་འགོ་བའི་སྤྱིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བའང་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ཏེ། འགོ་བའི་རྒྱ་ལས་སྤྱིད་དུ་གཤམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་
 པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བར་སྤྱིད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། འགོ་སྤྱིད་དུ་ཐལ། འགོ་བར་འགོ་
 བ་གཤམ་གྱིང་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པར་མཚུངས་པའི་བྱིན་ཞེན། འགོ་བར་འགོ་བ་མ་

གྲུབ་སྟེ། བར་སྤྱིད་ནི་བགོད་བྱ་སྟོན་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་འཕོ་བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་འགོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཆི་
 འཕོ་བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། འཆི་འཕོ་བའི་ཡུལ་ཉིད་
 དུ་གཞུགས་མེད་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་འགོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་པ་བར་མ་ཡིན་པ་
 ཁོ་ནའི་ཕྱིར། སྤྱིད་པ་བར་མ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འགོ་བ་དང་
 མི་འགོ་བའི་བར་མ་དོ་བཞིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བྱས་རྣམ་སྟོན་གྲུབ་ནས་ཞེས་བཤད་
 གྱི། རྣམ་སྟོན་ཁོ་ན་ཞེས་མ་བཤད་པས་རྣམ་སྟོན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་
 དོ། །བྱེ་སྐྱས་ཆོས་དེ་དག་མ་གཏོགས་དཔུལ་བ་པ་མི་དམིགས་པའི་དོན་
 ཅི། དེར་གང་ཟག་གི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་དཔུལ་བ་པ་དག་ག་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྟོན་
 གྱི་ལུང་པོ་འགོ་བ་ཡིན་པ་དག་ག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་སྐྱས་འགོ་བ་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་
 བསྟན་ཁོ་ནར་འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཁ་ཅིག་རྣམ་སྟོན་ཁོ་ན་དང་། གཞན་རྒྱས་
 ལུང་ཡོད་དེ། རྒྱས་ལུང་གི་མིག་འགོ་བས་༼ ༡༡༠ བ ༽བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་འདོད་དོ། །
 གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་བཞི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན། སེམས་ཅན་གྱི་
 གནས་པ་དགུ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་བཞི། བདུན་དང་བཞིའི་ཐུ་བཞི་
 དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེས་དང་། དེ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག །

བརྗོན་དང་ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་གཅིག །གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དག །

རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན།

འགོ་བ་ལྔ་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་ཉིད་དུ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་
 ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་
 རྒྱལ་དང་ལྟ་ཁ་ཅིག་གོ། །འདི་ནི་རྒྱལ་ཤེས་གནས་པ་དང་པོའོ་ཞེས་པས། མི་
 དང་། འདོད་ལྟ་དང་། ཉི་འོག་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གནས་རིས་གསུམ་
 དང་། ཁ་ཆེ་བ་རྒྱལ་མཆངས་ཆེན་ཆངས་མདུན་གྱི་གནས་པ་ལས་གཞན་མིན་
 པས་གནས་རིས་གཉིས་དང་པོར་བྱུང་བ་རྒྱལ་མ་གཏོགས་ལུས་ཁ་དོག་རྟགས་
 དབྱིབས་སྤིད་ཐ་དད་པ་དང་སེམས་ཀྱང་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གྱི་འདུ་ཤེས་ཐ་
 དད་པ་དང་། ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་
 ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆངས་རིས་གྱི་ལྟ་གང་དག་དང་
 པོར་བྱུང་བ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྒྱལ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་
 པས། ཆངས་ཆེན་དང་འཁོར་རྒྱལ་མཆུ་ཞེང་དང་གོས་སོགས་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་དང་པོ་བྱུང་བ་རྒྱལ་བདག་ཅག་ནི་ཆངས་པས་བྱུང་
 འོ་སྟུམ་དུ་འདུ་ཤེས་ལ། ཆངས་པས་ཀྱང་འདི་རྒྱལ་བདག་ཅག་གིས་བྱུང་སྟུམ་
 དུ་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་གོ། །དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་ན་ཆངས་ཆེན་
 གཅིག་ལུ་སྐྱེས་ཏེ། རང་ཉིད་རིང་པོར་གནས་པ་དང་། ལྟ་གཞན་མི་སྐྱེ་བར་
 མངོན་ཤེས་གྱིས་མཐོང་སྟེ་སྟོན་ས། བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ལྟ་གཞན་
 ཡང་འདིར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་༼ ༡༡༠བ༽བཏབ་པ་དང་། བྱ་རོག་

དང་ཏ་ལའི་ཚུལ་དུ་ལྟ་དག་སྒྲིས་པས་བདག་གིས་བསྐྱེད་དོ་སྒྲུལ་ལ། འཁོར་དག་
ཀྱང་འདིས་བསྐྱེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་ཚངས་པ་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་
གཅིག་པའོ། །

འོན་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེན། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། དེ་འོད་གསལ་ན་གནས་པའི་ཆོ་མཐོང་བ་སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་
མདོན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་ནས་རྒྱར་འཛིན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྒྲིས་པས་གཉིས་པའི་སྒྲོམས་འདུག་མ་ཐོབ་ན་གཉིས་པའི་སའི་
སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་མི་བྱས། ཐོབ་ན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བས་ཚངས་ཆེན་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་བར་ཏལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལ་ལྟ་
བའི་རྒྱར་འཛིན་མི་སྒྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེར་སྒྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་བར་མའི་ཆོ་མཐོང་
ངོ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། ཚངས་པ་ཆེ་རིང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་
གནས་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་མཐོང་ཞེས་ཏེ། སྒྱེ་བ་ལེན་པ་ཕ་མ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུན་ལ་མི་བཟོས་པས་བར་སྤྱིད་ཡུན་བྱང་ལ་ཤེས་པ་ཡུན་བྱང་བས་
ཚངས་པ་རིང་དུ་གནས་པ་མཐོང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་
དང་པོ་རང་སའི་སྒྲོན་གྱི་གནས་དྲན་པའི་སྒྲིས་ཐོབ་ཀྱིས་དྲན་པའམ། འགྲེལ་
བཤད་དུ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྐྱེད་པར་ཐོས་པ་ལས་ཀྱང་དྲན་པར་བཤད་
དོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་

དད་པ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་
 པར་གཤམ་པའི་གནས་གསུམ་པའོ་ཞེས་ཏེ། འདིར་མཐའ་སྟོས་པས་གཉིས་པ་
 མཐའ་དག་གོ་བར་བྱའོ། །དེའི་བྱིར། ལྷ་མ་ལས་བསྐྱོག་དང་ཞེས་པས་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་བ་རྣམས་ལུས་འོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ལ། ཆོས་གྱི་ཀླུ་
 བོ་འདོད་པ་༼༡༡༧༽དང་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་ཡང་
 སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་སྐྱོ་ན་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་བཏང་སྟོམས་ལ་འཇུག་ཅིང་
 ། དེས་སྐྱོ་ན་ཡིད་བདེ་འཇུག་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཡིད་བདེས་སྐྱོ་བ་ན། ཁ་ཅིག་
 ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བའམ། མདོ་སྤེལ་སྤེལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྣོད་མེར་
 འབར་བ་ན། ལྷ་གཞོན་ཅུ་དག་དེར་ཡང་མེ་འོང་བར་སེམས་གཤིང་སྒྲག་ལ། གན་
 བོ་ཆགས་འཛིག་མཐོང་བ་དག་ནི། གྱེ་གྲོགས་པོ་དག་མ་འཛིགས་ཤིག མེས་ནི་
 སྟོན་ཡང་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བསྟེན་ནས་མེད་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་དབུགས་
 འབྱེན་པས་མི་སྟེག་པར་འདུ་གཤམ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་སེམས་ཅན་
 གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་གཤམ་གཅིག་པ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
 དགོ་རྒྱུ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་གནས་བཞི་པའོ། །ཞེས་
 པས། ལུས་འོད་དུ་འབྲུ་བར་གཅིག་ཅིང་བདེ་བ་གྲུ་ལོམ་པ་ལ་གནས་པས་ཉེར་
 བསྟོགས་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བདེ་བར་འདུ་གཤམ་གཅིག་པ་དག་གོ། །བསམ་
 གཏན་དང་པོ་ན་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱར་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འདུ་གཤམ་སུ་གཅིག་པ་

དང་། གཉིས་པ་དག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཉིས་བསྟུས་
པའི་འདུ་ཤེས་བྱ་དད་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་སྟོན་ལས་སྟེས་པའི་བདེ་བའི་འདུ་
ཤེས་སུ་གཅིག་པའོ། །ཡང་མདོ་ལས། རི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་ཏེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟེ་ནམ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་
རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དུ་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་ལྟ་
པའོ། །ཞེས་ཏེ་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལྷག་གཉིས་(༡༡༡)བྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་
རྒྱས་པར་འབྲུང་བའི་བྱིར། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་དང་
བཅས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་པོ། །དེ་དག་ན་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་སྟེད་པའི་རྩྭ་ལ་གྱིས་རྟེན་ཅིང་རྒྱས་པའི་བྱིར་
དང་། གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་གཟུགས་ན་སྤང་པོ་ལྟ་པ་དང་གཅིག་ཤོས་ན་
བཞི་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་མིན་པ་ནི།

ལྷག་མ། །དེ་འདོམས་བྱེད་ལྷན།

སྟོས་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྟོད་
ཅེ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་མིན་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ན་སྟུག་བསྐྱེད་

དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་སྤྱི་ཅེ་ན་འགོ་ག་
པའི་སྒྲིམས་འཕྲུག་གིས་རྣམ་ཤེས་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་
དང་། ངན་སོང་བ་ནི་དེར་གནས་པར་མི་འདོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱོད་པར་འདོད་
པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མར་སྐྱོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་
དག་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ནི་གཞན་ན་
གནས་པ་དེར་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་། དེར་གནས་པ་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པར་མི་
འདོད་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་ཅེ་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་
བ་མི་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱི་ཅེ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །

སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགྲུང་བཤད། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་པོ་དེ་དང་། སྤྱི་ཅེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགྲུང་བཤད་དེ། འདི་དག་ཏུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དགའ་བས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

མི་འདོད་བཞིན་གནས་བྱིར་གཞན་མིན། །

གཞན་ངན་སོང་རྣམས་སེམས་ཅན་དགའ་བས་གནས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་

སེམས་ཅན་རྣམས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་གྱི་སྤྱོད་པོས་ཀླན་དུ་གནས་སུ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་བརྩོན་༼༡༩༡༩༽ར་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། ཟག་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་བཞི། །

རང་གི་ས་པ་ཉིད།

ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དག་ནི་བཞི་ཡང་སྟེ། ཞེས་བཞི་ནི། རྣམ་
ཤེས་གནས་པ། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དུ་ཉི་བར་འགྲོ་
བའོ། ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་རང་བཞིན་ནི་རིམ་བཞིན་ཟག་དང་བཅས་པའི་སྤང་
པོ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིར་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་པའི་
དབང་གིས་གནས་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་དང་ས་གཞན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་
གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱེས་ཀྱི་རེ། གནས་པ་པོ་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། གནས་
པ་པོ་གནས་པར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་ཉིད་སྟན་མིན་པ་བཞིན་
ནོ། །ཡང་དེ་ལ་དེ་གནས་པ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་གྲུ་དང་མཉན་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་
ནས་ཉི་བར་འགྲོ་བའམ་གནས་དགོས་ལ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་
སུའི་ཚུལ་གྱིས་ཉི་བར་འགྲོ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས།
རྣམ་ཤེས་གྱིས་ཟས་ལ་དགའ་བ་དང་ཆགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་བརྟེན་
པར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གནས་བདུན་སྤང་ལྟའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ་

ཞེས་བཤད་པས་གཞོད་དོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། མི་ལ་སོགས་ངེས་མཐུན་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་སྤང་སོགས་བྱེ་བྲག་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུམས་པའི་ངོ་
བོར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དག་ལ་དགའ་བ་དང་བཅས་པས་རྣམ་
ཤེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་པ་བདུན་དུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྣམ་ཤེས། །འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ། །

སྤང་སོགས་དབྱེ་ན་གཟུགས་སོགས་རྟེན་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བའི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་
ཤེས་འབའ་ཞིག་ལོགས་སུ་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་མིན་པས་རྣམ་ཤེས་འབའ་
ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ། །སྟོན་པས། །༡༡༡༥།གནས་པ་བཞི་ནི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཞིང་ས་ལྟ་བུ་དང་། ཉེར་ལེན་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་རང་སའི་སྟེང་
བཅས་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་བསྟན་པས། དེ་ཉིད་ཞིང་དུ་འཛོག་པ་མིན་ཅིང་།
གཟུགས་སོགས་དང་རྣམ་ཤེས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་ས་བོན་དེ་ལྟན་གྱི་ཞིང་དུ་
འཛོག་པའི་དབེ་མཐོང་ལ། རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་
མཐོང་བ་མེད་པས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

བསྐྱུན་ཕྱིན་བཞི་ཡིན་ནོ། །

བདུན་གྱིས་བཞི་བསྐྱུས་སམ། བཞིས་བདུན་བསྐྱུས་ཞེན། བསྐྱུ་བ་དབྱུང་ན་མུ་
ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མུ་དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་དང་། མུ་
གཉིས་པ་ནི་རན་སོང་བསམ་གཏན་བཞི་པ། སྲིད་ཅེ་འི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་
བཞི་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་པོ་དེ་བཞི་དང་། བཞི་པ་རན་
སོང་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་ཅེ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་སྦྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། གང་དུ་འཇུག་པ་སྦྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ།
གང་གིས་འཇུག་པ་བར་སྲིད་བཤད་པ། དེས་སྦྱེ་གནས་སུ་བགྱོད་པའི་ཚུལ་
སོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། འགྲོ་བ་གང་ལ་སྦྱེ་གནས་གང་ལྟར་དབྱུང་
བཤོ། །དང་པོ་ནི།

དེར་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྦྱེས་སོགས། །སེམས་ཅན་སྦྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །

ཁམས་གསུམ་བཤད་པ་དེར་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྦྱེ་བའི་སྦྱེ་གནས་དང་སོགས་པས་
མངལ་དང་འོད་གཤེར་དང་བརྟུས་ཏེ་སྦྱེ་བའི་སྦྱེ་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་
འཆོལ་ཞིང་འདྲེ་བར་འགྱུར་བས་སྦྱེ་བ་ཐུན་མོང་པའི་ཆོས་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
སྦྱེ་གནས་དེ་ནི་བཞི་དག་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །སྒོ་ང་སྦྱེས་ཀྱི་གནས་པ་ནི་རང་པ་
དང་སྤང་སྤང་སོགས་སོ། །མངལ་སྦྱེས་ཀྱི་གནས་པ་ནི་མའི་ལྟོར་སུ་བདུམས་
ནས་གནས་པ་སྟེ། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོད་གཤེར་སྦྱེས་པ་རྣམས་

ནི་དོད་བརྒྱན་གྱི་རྒྱལ་མ་འདུས་པ་ལ་སློབ་ལྷན་པ་སྟེ། སློབ་བླ་སྦྱར་བ་སོགས་
 ༼༡༩༣༦༽སོ། །བརྒྱས་ཏེ་སྦྱོས་པ་ནམས་ནི་ཞེས་ལོང་སོགས་མིན་པ་དབང་པོ་
 ཚང་ཞིང་ཡན་ཉིང་གཅིག་ཅར་སྦྱེ་བའོ། །སྦྱོ་གནས་དེ་ནི་ཁྲ་ཁྲག་གིས་སྦྱ་མ་བྱས་
 བའི་བྱིར་མཛེས་པར་གྲུབ་པའོ། །དེའང་ལྷ་དང་དཔུལ་བའི་བར་སྤྱད་སོགས་
 སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་དང་རྒྱུ་ལྷོ་ལ་གང་ལྟན་པ། དཔུལ་བ་དང་ལྟ་
མོགས་ལ་གང་ལྟན་པ། ཡི་དྲགས་ལ་གང་ལྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་དང་དྲུག་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། །

མི་དང་དྲུག་འགོ་རྣམས་པ་བཞི། །ཞེས་པས་མི་སྒྲོང་སྒྲེས་ནི། ཚོང་པ་གྲུ་ཆགས་པ་
 རྒྱ་མཚོའི་རོགས་སུ་བྱུང་བྱུང་མོ་དང་འདུས་པ་ལས་སྒྲེས་པ་གནས་བརྟན་བྲག་
 དང་ཉེ་བྲག་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བཙུན་མོ་ལ་སྒྲོང་ལྷ་བརྒྱུད་བ་
 སྒྲོམ་དུ་བཙུག་ནས་གཞུ་ལ་བསྐྱར་བ་ལི་རྩ་བའི་རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་དང་བཅས་
 བས་བྱས་བྱེད་པས་མཐོང་ནས་བུ་ལྷ་བརྒྱུད་སྐང་པ་ལྟ་བུ་དང་། འོད་གཤེར་
 ལས་སྒྲེས་པ་ང་ལ་རྟུ་དང་མཛེས་པ་དང་ཉེ་མཛེས་དང་གི་བའི་བྲེང་བ་ཅན་མ་དང་
 ཨ་མ་སྒྲོང་མ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱང་འཕགས་གྱི་སྤྱི་བོའི་ཐོང་
 པ་དང་། ང་ལ་རྟུའི་ལུས་མའི་ཐོང་པ་གཉིས་ལས་གཉིས་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་
 ཚངས་བྱིན་གྱི་བྲང་གི་ཐོང་པ་ལས་དང་། རྩ་བའི་གི་སྦྱང་པོ་ལས་བྱུད་བ་ལྟ་

བུའོ། །བརྒྱས་སྒྲིས་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་བ་རྣམས་དང་འཕགས་པ་ལྟ་དང་མཆོ་
སྒྲིས་ལྟ་བུའོ། །དུད་འགྲོའི་སྒྲེགས་གནས་གསུམ་ནི་སྣང་བ་ཉིད་དོ། །བརྒྱས་སྒྲིས་ནི་
སྒྲུ་དང་འདབ་བཟང་ཁ་ཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དམུལ་བ་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་དང་། སྲིད་བ་བར་མ་བརྒྱས་ཏེ་སྒྲེ། །

ཞེས་པ་ནི་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྒྲེ་བའང་ཡིན། །

མོ་གལ་གྱི་བུ་ལ་ཡི་དྲགས་མོ་ཞིག་གིས། བདག་གིས་མཚན་མོ་བུ་ལྟ་དང་། །དེ་
བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྟ་དག །བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟམོད་གྱི། །འོན་ཀྱང་
༼༡༩༣བ༽བདག་ནི་ཆོམ་པ་མེད། །ཅེས་སྒྲུས་སོ། །འང་གིས་བརྒྱས་སྒྲིས་ཀྱང་
ཡོད་ཅེས་པ་བཟུང་ངོ་། །སྒྲེགས་ཀྱི་ནང་ནས་བཟང་བ་ནི་བརྒྱས་སྒྲིས་ཡིན་ལ།
སྲིད་བ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་སྒྲེ་བ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་སུ་སྒྲེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
འདིས་ནི་མངལ་ནས་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བར་ལས་གྱི་ནན་གྱིས་མནན་པ་མི་རུང་བར་སྟོན་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་འདི་ནི་བྱེ་སྒྲུའི་ལྷགས་གཙང་མ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷགས་
འདྲེས་བའི་བྱིར་སྤྲུམ་སྟེ། སྟེ་བ་བྱང་སེམས་སྲིད་མཐའ་བའང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་
བར་འདོད་པས་སོ། །ཡང་ན་སྲིད་མཐའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲིབ་ལས་གྱིས་འཕངས་ཀྱང་སྒྲེ་
གནས་བཞི་གང་རུང་དུ་སྒྲེ་བ་བདམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དེའི་བྱིར། མངལ་དུ་སྒྲེ་བའི་ལས་ཁོ་ནས་

ནན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཅེས་འཆད་ནའང་རུང་ངོ་། །མཆན། དབང་ཐོབ་པ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་
ནི་དོན་ཆེན་པོ་ག་ཟེགས་པ་སྟེ། ཉེ་དུ་ཤུ་ཀྱའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཚས་ལ་བཟུང་བ་དང་
། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རིགས་སོ་ཞེས་གཞན་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་
དང་། མིར་གྱུར་པས་གྲུབ་པ་འདི་ཐོབ་ཅེས་གསུལ་བྱ་སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
རིགས་དང་གསུང་དུ་བརྒྱད་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་མ་སྐྱ་རི་སོགས་ཁ་ཟེར་བ་ནི།
གཅེར་བུ་གཉིན་གྱི་བུའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སྐྱ་མ་མཁན་གྱི་ཏ་མ་ཞེས་དང་།
གཞན་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ན་སྐྱ་མ་མཁན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ནས་འཛིག་རྟེན་ཟེའོ་
སྟེ་བསྐྱེད་ཟེར་བ་བཞིན་སྐྱ་མ་དུ་རྟོག་པ་སྟོང་བའི་ཆེད་དོ། །བྱེ་སྐྱ་ནི་མངལ་སྐྱེས་
མཛད་པ་ནི་ཚས་ཅན། སྐྱེ་བོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དེ། རིང་བསྐལ་སྐྱ་གསུང་
བཞག་པའི་ཕྱིར། བརྟུས་སྐྱེས་ནི་ཁུ་བྲག་ལས་གྲུབ་པ་མིན་པས་འཆི་བའི་ཆེ་
ལུས་མི་གནས་ཏེ། མར་མེ་གི་བ་བཞིན་ཟེར་ངོ་། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ལན་དེ་མི་
རིགས་ཏེ། རིང་བསྐལ་ནི་བྱིན་རྒྱབས་ལས་བྱུང་བའི་རྩུ་འབྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ངོ་། །ཞེས་འཆད་དོ། །

འོ་ན་ཁྱུ་བརྟུས་སྐྱེས། །(༡༡༧)བརྟུས་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་ལྷིང་གིས་བཟའ་
བའི་ཆེད་དུ་འབྱིན་པར་གསུང་ཞེ་ན། ཟེའོ་ཞེས་མ་གསུངས་པས། བཟའ་བའི་
ཕྱིར་འབྲེན་པའམ། མ་གཤིའི་བར་དུ་ག་ཟེ་བར་བྱེད་ཀྱི་གི་ནས་ག་མི་སྐྱུང་བས་
ཟོས་པ་དེས་ཆོས་པ་ནི་མིན་ནོ། །སྐྱེ་གནས་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་མང་བ་ནི་བརྟུས་

སྒྲེས་ཏེ། ལྟ་དང་དཔྱུལ་བའི་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་། རྟེན་འགྲོ་ཡི་དྲགས་མིའི་
ཕྱོགས་དང་། སླིད་པ་བར་མ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སླིད་ལ། རོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་
། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། རོགས་གཙོད་དང་།
སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། སླིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །

བཤད་མ་ཐག་པར་བར་སླིད་ཅེས་བཤད་ནས་བར་སླིད་རང་ཅི་ཞེ་ན། འདིར་ནི་
ཡུང་པོ་ལྗེའི་རྒྱུད་གང་ཞིག་འཆི་སླིད་འགགས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སླིད་པའི་བར་དུ་
འབྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བགོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། སླིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། །

སླིད་པ་བར་མ་ཆོས་ཅན། བགོད་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཅིང་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། སྒྲེས་པ་
ཡིན་ཀྱང་བགོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མིང་གཟུགས་ལས་ཀྱིས་འཕངས་གིང་སྐྱེ་
མཆེད་དུག་ཇོགས་པ་ཉིད་དུ་མ་ཕྱིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ། རིགས་པས་སྐྱབ་པ། ཡུང་གིས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
སྐྱབ་བྱེད་དངོས། དཔེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། དེའི་གཏན་ཆོགས་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། སླིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་

མིན། །

རང་གི་སྤྱི་པ་གཞན་འཆི་སྲིད་ཆད་མ་ཐག་ཁོ་ན་ལས་སྤྱི་སྲིད་འབྱུང་དོ་ཟེར་བ་ནི་
ཕྱོགས་སྒྲ་མའོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པའི་
རྒྱུན་བར་ཆད་པ་ལས་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ས་བོན་ལས་སྤྱི་
གྲ་དང་དེ་ལས་སྤོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་
དང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱི་དོ་བོས་ཡུལ་
གཞན་དུ་༼ ༡༧༧ ༽འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྟགས་དཔེ་གཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་
པའི་ངག་གོ། །དེས་ན་གང་ཞིག་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲ་མའི་རྒྱུན་མ་
ཆད་པ་ལས་སྤྱི་སྲིད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱལ། འབྲས་བུའི་རྒྱུན་བཞིན་སྤྱི་སྲིད་
ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་
སོ། །མདོར་ན་གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པར་བར་སྲིད་མེད་ན་
གི་འཕོས་ནས་མནར་མེད་དང་ལྷ་གནས་སོགས་ཡུལ་ཐག་རིང་དུ་སྤྱི་སྲིད་པ་རྣམས་
སྐད་ཅིག་ཅམ་གྱིས་བགོད་མི་རུས་པ་དང་། གི་བའི་ཡུལ་དེར་ཡུལ་གཞན་དང་
རིས་གཞན་གྱི་སྲིད་པ་འང་མི་འགྲུབ་སྟེ། འགྲུབ་ན་ཡུལ་སོགས་འཆོལ་བར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་དང་། །མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །
འབྲས་བུ་ནི་རྒྱའི་རྒྱུན་བར་ཆད་ཅིང་སྤྱི་བ་ཡང་མཐོང་སྟེ། །དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་

བྱད་གྱི་གཞུགས་བརྟན་བྱད་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཀྱང་བར་ཚོད་བཞིན་པར་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན་འཆི་སྤྱིད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་སྤྱིད་བར་ཚོད་པར་སྐྱེའོ་ཞེན། སྐྱབ་བྱེད་
བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་མ་གྲུབ་པ་བསྟན་པ་ནི། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཆོས་ཅན།
བྱད་གཞུགས་གྱི་རྒྱན་བར་ཆད་པ་ལས་བྱད་གྱི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་གཞུགས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་བརྟན་གཞུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་དང་ཞེས་
བས། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་མི་སྤྱིད་པའི་ཚུལ་གྱི་གཞུགས་བརྟན་གཞུགས་སུ་
གྲུབ་ཏུ་ཚུགས་ཡང་། རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་དྲགས་དང་མི་
འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་མི་མཐུན་པས་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱན་
ཆད་པའི་འབྲས་བུ་དཔེར་བཞོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

**གསུམ་པ་ལ། ཐོགས་བཅས་གྱི་གཞུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད། དཔེ་དོན་
མི་འདྲ་བའི་སྐྱབ་བྱེད། དང་པོ་ནི།**

གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །

མེ་ལོང་གི་ཡུལ་གཅིག་ན་འང་ཆོས་ཅན། མེ་ལོང་གི་༼༢༡༥༽ཁ་དོག་དང་
གཞུགས་བརྟན་གྱི་ཁ་དོག་གཉིས་གོ་ས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཡུལ་
གཅིག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་རིས་མཐུན་ཐོགས་བཅས་གྱི་གཞུགས་གཉིས་འབྱུང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དྲགས་འདི་མ་གྲུབ་པར་ཡོད་ན་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱད་གྱི་གཞུགས་བརྟན་གྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།

གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཏེན་གྱི་འབྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་གཟུགས་བརྟན་བཏེན་ཚོག་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཏེན་དུ་མེ་ལོང་ནི་དགོས་པ་མེད་པའོ། །ཡང་
 མེ་ལོང་དང་མཚོའུའི་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་གཟུགས་སུ་འདོད་པ་དེ་ཚོས་ཅན།
 གཟུགས་གྱི་སྒྲེ་མཚད་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་ལས་རྩ་ས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་
 གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་བྲུ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ།
 མཚོའུའི་དགྱིལ་གྱིས་ཚོད་པའི་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་མིས་རང་གི་མདུན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་
 གྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་གི་གཟུགས་བརྟན་གཞན་མི་མཐོང་། ལྷོ་ཕྱོགས་པ་
 རྒྱུ་མས་ཀྱིས་རང་གི་མདུན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་
 གི། གཟུགས་བརྟན་གཞན་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། རུམ་གཟུགས་གཅིག་
 ལ་ལྷ་བ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་མི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གྲིབ་མ་ན་
 འདུག་པའི་མེ་ལོང་གི་ངོས་གཅིག་ན་འང་ཚོས་ཅན། ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
 གཟུགས་མེད་པར་ཐལ། གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་ཡུལ་དུས་ལྟན་ཅིག་ན་གཉིས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མེ་ལོང་གི་ངོས་གཅིག་ན་འང་ཚོས་ཅན། ཡུལ་དུས་ལྟན་ཅིག་
 ཏུ་མེ་ལོང་གི་ངོས་དང་ལྷ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་གཟུགས་ཐ་དད་པར་མེད་
 དེ། ཡོད་ན་སྒྲོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལྟར་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་
 ན་འང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོ་ཡུལ་ན་མེ་ལོང་གི་ངོས་ནི་སོར་
 གང་གི་རྩམས་(༡༩༧)ཡིན་ལ། ལྷ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ལྷ་བ་ཁྱོན་པའི་ཆུ་

བཞིན་མེ་ལོང་གི་ནང་ཡ་གི་འདོམ་གང་ཙམ་གཞལ་བའི་ས་ན་འདུག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཞིག་སྟེ། མེ་ལོང་གི་ངོས་ལས་ལྷ་བའི་གཟུགས་
བརྟན་གྱི་གཟུགས་དེ་གཞན་དུ་རྒྱུང་གྲགས་ལ་སོགས་པ་པ་ཟད་ན་འདུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་མེ་ལོང་ཉིད་བྱད་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་
མི་རིགས་ཏེ། ཟུར་ན་གནས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན། གཟུགས་བརྟན་གཟུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་དབྱད་པ་
འདིས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་བ་བཞིའི་ཅེ་མོར་བྱོན་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་
ཀྱིས་བརྟན་པའི་གཉིས་སྤངས་དབུ་མའི་ལམ་ཆེན་པོ་དེའང་གསལ་བར་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པའི་དཔེར་སྤྲང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
གཟུགས་བརྟན་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་གསལ་བར་མཛད་སྤྲང་བས་འདི་
ལྟར་གཟུགས་བརྟན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མེ་ལོང་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་། ལྷ་བ་
ལས་ཀྱང་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་འཕྲད་པའི་རྒྱུན་སྒྲོབས་ལས་མེད་བཞིན་
སྤྲང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གི་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ན་བྱད་
བཞིན་མཐོང་ངོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་ཀྱང་། དེ་ལ་ནི་བྱད་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་དེ། ཡོད་ན་མེ་ལོང་དང་སྒྲིམ་བུའི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་གང་རུང་དུ་
གྲུབ་དགོས་པ་ལས་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རི་ཞིག་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་

ཀྱེན་ཚྭ་གས་པ་ལས་དོན་བྱེད་ལུས་སུ་སྒྲུང་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་རྟོག་གས་བསམས་
ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་ལུས་པས། རང་འབྲེལ་དུ། འདིའི་ལུས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་
བྱེད་པོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲེལ་བཤད་དུ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྷགས་
ལེན། ཤིང་གིས་མི་ལེན་པ་༼༡༥༥༽ན། རྒྱ་གེལ་ལས་རྒྱ་འབྱུང་། སྟོལ་བ་
ལས་རྒྱ་མི་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དོན་བྱེད་རྒྱུ་ཤེས་པར་མ་ལུས་ཞེས་བཀོད་སྒྲུང་
ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལྟར་ན་བསམ་ལུས་ཏེ། མེད་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་ལུས་སུ་
སྒྲུང་བ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ཆོས་འབའ་ཞིག་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ལ་
བསྐྱུ་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དམིགས་པ་མེད་པར་གྱུ་བ་པོ། །རྟོགས་པ་དེ་བསྐྱེད་པའི་
སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་གྲག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་དངོས་པོར་མ་གྱུ་བ་པའི་
མཐུན་དཔེར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་མེ་ལོང་གི་
གཟུགས་བརྟན་བཀོད་པར་མཛད་དོ། །འདི་ཡང་ཞར་ལས་འོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀུན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །

མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མིན་པ་ནི། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཆོས་
ཅན། བྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་མིན་ཏེ། མེ་ལོང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ཞིང་བྱང་
གཟུགས་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་གི་གཟུགས་དང་། བྱང་

གཟུགས་དང་། ཏུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་གཞན་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་བརྟན་ནི།
རྒྱུན་གྱི་གཙུག་པོ་མེ་ལོང་དང་བྱད་གཟུགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
ལ། འདིར་ནི་སྒྲེ་སྒྲིད་ཆོས་ཅན། འཆི་སྒྲིད་དང་གཙུག་པོའི་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་གཉིས་
ལས་འབྱུང་བ་མེད་དེ། འཆི་སྒྲིད་ལས་གཞན་གཙུག་པོའི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་
བྱུང་སྟེ། སྒྲེ་སྒྲིད་གྱི་གཙུག་པོའི་རྒྱུ་ཁྱུ་ཐག་སོགས་མིན་ཏེ། བརྟུས་སྒྲེས་ནམས་ཁྱུ་
ཐག་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི།

མགྱུར་ནས་གསུངས་སྒྲིབ་ཡོད་ཀྱི་ཟ། །སྒྲུབ་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་བྱུང། །
མཆིམས་ཆེན་པོས། སྒྲིད་པ་བདུན་དང་མངལ་འཇུག་དང་། །རྟ་ལེན་བྱིར་མི་
འོང་བ་དང་། །འགྲོ་མདོ་སྒྲེལ་མའི་ཆོག་བཤད་ལས། །སྒྲིད་པ་བར་མ་ཡོད་པར་
གསུངས། །༡༩༥༧། །ཞེས་སྒྲོམ་དུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་འགྲོལ་བ་ནི། མགྱུར་ནས་
ཞེས་པ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་རང་མིང་ནས་བོས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།
མགྱུར་བྱ་བ་སྒྲུའམ་མགྱུར་བྱ་བ་མགྱུལ་བ་དང་མགྱིན་པ་ནས་སྟོན་ཅེས་པའི་
དོན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རང་མིང་གིས་ཇི་ལྟར་བོས་ཞེན། དཔྱུལ་བ་ཡི་
དུགས་དུད་འགྲོ་ལྟ་མི་ལས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་དང་སྒྲིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་བར་སྒྲིད་ཡོད་དོ། །མེད་པར་འདོད་པས་མདོ་དེ་ལྟར་མི་འདོན་ཏེ། དེད་ཀྱི་
ལུང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེན། འོ་ན་ལུང་ལས། མ་རུང་ཞིང་ལྷ་མཆོན་དང་

ལྷན་པ། བ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་འཕྲད་པ། དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་
གྱུར་ནའོ་ཞེས་བར་སྤྱོད་ལས་དྲི་ཟ་གང་ཡིན། ཁོ་དེ་སྐད་དུ་མི་འདོན་ཏེ། སུང་པོ་
ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་གདོན་ཏེ། །

འོ་ན་རྟ་ལེན་གྱི་བུའི་མདོར། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ཀླུ་རིགས་སམ། བྲམ་ཟེའམ། རྗེ་འུ་རིགས་སམ། འོན་ཏེ་གར་ཕྱོགས་སྟོ་
རྒྱུ་བྱང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཅེས་པ་དེ་གདོན་མི་རིགས་པར་ཐལ། སུང་པོ་ཞིག་
པ་འོང་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་འདོད་དེ། དེད་དེ་ལྷར་མི་འདོན་པའི་
ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་སྟོན་པས། ཕྱིར་མི་འོང་བར་མདོ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་།
མའོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཕྱུང་ན་ལས་འདས་
པ་དང་གོང་དུ་འཕོ་བའོ། ཞེས་ལྷར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་སྤྱོད་
མེད་ན་བར་འདའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། བར་དོ་
བ་ཞེས་པའི་སྟོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྐྱེས་ནས་བ་ཞེས་སོགས་
ལྷག་མ་བཞི་པོ་ལྷར་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དང་པོ་དེར་འཛོག་རིགས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་ནི་གྲུབ་པ་ངན་པའི་རྟོག་པར་ཟད་དོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགོ་བ་
བདུན་ཞེས་པའི་༼༡༩༧༩༽མདོ་ལས་ཀྱང་བར་སྤྱོད་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། དེར་
བར་སྤྱོད་ཀྱིས་བགོད་པའི་ཡུལ་ཐག་རིང་མི་རིང་དང་། དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལྷུང་མི་
ལྷུང་གྱི་བར་འདའ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཞོག་མའི་མེ་ཆུང་དུ་འགྲུབ་

བཞིན་མུར་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ཚུ་གནས་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་མུར་བ་མིན་
བར་འཆི་བ་དང་། ཡར་ནས་ས་ལ་མ་ལྷུང་བར་ཆེས་རིང་མོ་ཞིག་ན་འཆི་བར་
འགྱུར་བས་དུས་ཀྱི་དཔེ་གསུམ་དང་། བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་རིམ་བཤུར་དང་། གཞན་
འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དང་། ཆོངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་ལ་ཁད་པའི་ཆོད་གྲ་
བཅོམ་པའོ་ཞེས་མེ་སྟག་གྱེན་དུ་སྦྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་དཔེ་གསུམ་དང་སྐྱར་ནས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བར་མདོའོ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་འདའ་བ་གསུམ་
ཡོད་པ་ནི་མི་སྲིད་པའོ། །

པལ་ཆེན་སྟེ་པ་ན་རེ། བར་སྲིད་མེད་ཀྱང་དེའི་མིང་ཅན་གྱི་ལྷའི་ཆོ་ཆོད་ཀྱི་
བར་རམ། ཆོངས་མདུན་གྱི་ལྷའི་བྱང་འགོ་བར་ཉེ་བ་ལ་རིང་བྱང་གི་དབང་གིས་
ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྤངས་ལ། དེའི་བྱང་པར་གྱིས་འདའ་བ་གསུམ་བཞག་སྟེ། རི་
ལྷར་བཞག་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པར་ས་བོན་གྱི་ཁམས་ཅོམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ན་ཀྱན་སྦྱོར་ལྷག་མ་སྤངས་ནས་འདའ་བ་དབང་ཕྱོན་དང་། ས་བོན་ཡོད་
ལ་ཡུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་དང་འཕྲད་པའི་སྐབས་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་
སྒྲིགས་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་འདའ་བ་དབང་འབྲིང་དང་། རྒྱུན་དང་འཕྲད་
ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྐབས་གཉིན་པོས་བཀག་ནས་འདའ་བ་
དབང་རྟལ་ལམ། ཡང་ན་བར་འདའ་བ་གསུམ་ནི། དང་པོ་གཞུགས་སུ་རིས་
མཐུན་སྤངས་ནས་དང་། གཉིས་པ་ལྷའི་འབྱོར་བ་ལྱོད་ནས་དང་། གསུམ་པ་

ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་ལ་ཞུགས་ཅམ་ནས་འདའ་བའོ། །བཞི་པ་སྟེ་འདའ་བ་ནི་
 ཆོ་མལ་ཆེར་ཟད་༼༡༢༧༽ནས་འདའ་བ་སྟེ། འབེལ་གཏམ་ཡུན་རིང་པོར་
 མཆོག་དང་ལྷན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ལ། དུས་སྐབས་བུལ་
 གྱི་དཔེ་ཅམ་འགྲིག་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་དཔེ་དང་འགྲིག་པ་མེད་པས་བར་
 སྟོན་ལྟ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གནས་ཀྱང་འགྲིག་སྟེ། གཞུང་དུ་ཀྱང་གི་རྣམ་པ་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། གཞུགས་མེད་པའི་ལྷའི་ཆོ་ལའང་བར་འདའ་བ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ།
 གཞུགས་ཀྱི་ལྷའི་ཆོ་ལའང་བར་འདའ་བ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས།
 བསམ་གཏན་དག་གིས་བརྩམས་བཞི། །གཞུགས་མེད་དག་གིས་བདུན་ཆོན་
 གསུམ། །འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དུག་ཆོན་དུ། །མཛད་ནས་ཆོམས་སུ་ཡང་དག་
 སྟེ་བས། །ཞེས་པས། བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་གཞན་གསུམ་གསུམ་དང་
 ། སྒར་བཤད་པའི་བར་འདའ་ནས་གོང་འཕོའི་བར་ལྔ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་
 དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བརྩམས་བརྩམས་
 དང་། གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བར་འདའ་བ་མ་གཏོགས་བཞི་བཞི་དང་།
 གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་པས་རིས་གཅིག་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་
 སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ་བདུན་བདུན་དང་། འདུ་
 ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ལ་གོང་འཕོ་མ་གཏོགས་དུག་གསུངས་པ་ལས་
 ཀྱང་བར་སྟོན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་རྟོག་བཏགས་ཅམ་མོ། །

འཇམ་སྒྲིག་ན་རེ། འཆི་བ་མེད་པའི་མྱང་འདས་དང་སེམས་རྣམ་གྲོལ་ཟག་
ཟད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །མདོར་ན་ཆོ་ཆད་གྱི་བར་འདུལ་བས་བར་འདུལ་བར་འགྱུར་ན་གྲ་རིེ་
བྱ་སོགས་ཀྱན་ལ་དེར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། མདོ་དེ་ལྟར་མི་འདོན་ཏེ་ཞེན་བརྗོད་
པ། ལྷོན་པ་འདས་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་༼༡༡༥༽འདྲེན་མེད། །བསྟན་བཅོས་
རྣམ་པ་མང་པོ་ཐ་དད་དེ། །ཆོག་ཡོད་དོན་གྱི་གདོན་ཡོད་ཆོག་མེད་ཅེས། །དགའ་
མགུར་སྦྱོད་ལ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་གོ། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་རིགས་པ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ངོར་འབད་པ་ཟད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲེད་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་མགུ་ལ།
བདུད་སུན་འབྲིན་བྱེད་ཅེས་པས་དེའི་མགོ་བཅག་པས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐད་
སྤྲེད་ས་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་མནར་མེད་དུ་སྤང་ག་སྤྲེད་ས་པས་བར་སྤྲོད་
མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་བར་སྤྲོད་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསོན་བཞིན་པར་
ལུས་དཔྱལ་མེས་བསྐྱར་ནས་གི་སྤྲོད་པ་བར་མས་མནར་མེད་དུ་སྤང་བ་ཡིན་
ཏེ། །ཞིང་བསམ་གྱི་ལས་དྲག་པོས་རྫོགས་པ་རྣམས་ལུས་འདོར་བ་ལ་མི་སྤྲོད་
བར་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བའི་ལས་དང་པོར་སྒྲིན་ནས། སྒྲིས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ནི་
ཕྱིས་དཔྱལ་བར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁོ་མཆོམས་མེད་ལྗེའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་དཔྱལ་

བ་དག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མ་
བཅད་པར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་ཟིན་ལྟར་
ན། ལྷ་ཁོ་ན་བྱས་པ་སྐྱེ་ཡི་གཅིག་སོགས་བྱས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། བྱས་མ་ཐག་ཏུ་
ཡིན་གྱི་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་གསོན་པོར་འདུག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
རོ། །མཚམས་མེད་བྱས་པའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་འཆི་སྤྱིད་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་
ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྐྱེས་པས་ནི་མ་བྱུང་པས་སྐྱེ་ཞེས་
པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲུལ་པར་མི་བྱའོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྲམ་ཟེ་ན་ཆོད་ཁྱེར་ཟིན་དགའ་བ་དང་། །ན་བ་ཡིན་ཏེ་
གཤེན་རྗེའི་བྱང་དུ་ཕྱིན། །བར་ན་ཁྱོད་གྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཅིང་། །ཁྱོད་ལ་
ལམ་རྒྱགས་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་བར་སྤྱིད་མེད་པ་
མིན་ཏེ། བ་རྒྱ་སོགས་གྱི་མིའི་ནང་དུ་༼༡༡༥༽གནས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་དགོངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་མནར་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ཐོགས་བྱེད་མེད་པས་སྤྱིད་པ་
བར་མར་ཡུན་རིང་པོར་མི་གནས་ཏེ་དུས་སྤང་དུ་ལས་མི་འགོར་བའི་ཕྱིར། བོད་
གྱི་སྤྲ་མ་དག་མར་གྱི་ཟང་ཐལ་ལ་བར་སྤྱིད་ཀྱང་འབྲུལ་ཡོད་མེད་པ་མན་ངག་
པའི་ལུགས་ཡིན་ཟེར་བའང་འདི་འདྲ་ལ་འབྲུལ་པའི་གཏམ་འཆལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོག་འདི་རྣམས་ལ་ཁྱོད་བར་དོ་ཡོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་
གྱི། བར་དོ་མེད་པ་དགོངས་པ་མིན་བྱ་བ་འདི་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་

ལའང་ལུང་འདི་དག་ལས་བར་དོ་མེད་པ་དགོངས་པ་དང་ཡོད་པ་དགོངས་མིན་
དུ་གང་ལས་ཤེས་མི་རྣམས་པར་མཚུངས་ལ། དེད་ནི་ཁྱེད་གྱི་བར་སྲིད་མེད་པའི་
མདོ་དྲངས་པའི་ཁུངས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཁུངས་དང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་ལ། ཁྱེད་
གྱིས་དེད་གྱི་སྟོན་པའི་ལུང་དྲངས་པ་རྣམས་བརྗོད་མ་རྣམས་ནས་མི་འདོན་པ་ལས་
བྱར་མ་རྟེན་དོ། །

གཉིས་པ་ཤ་ཚུགས་སོགས་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཤ་ཚུགས་གྱི་ཁྱད་པར། རྩེ་འབྲུལ་
གྱི། དབང་པོའི། འགོ་ཚུལ་གྱི། ཟས་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་
། སྤྱན་དུས་གྱི་ངོས་འཛིན། གང་གིས་མཐོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་སྤྱིར། སྤྱན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །

བར་སྲིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དེའི་བྱད་
གཟུགས་དང་ཤ་ཚུགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་མ་འོངས་པའི་སྤྱན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་
དང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་
སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་སྤྱན་དུས་འདས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ།

གཟུགས་མེད་ནས་གཞན་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་དབྱིབས་མེད་པར་འབྱུང་
བ་དང་། འཕེན་པ་གཅིག་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་ཁྱིའི་
མངལ་དུ་ཁྱི་སྤྲུག་གི་བ་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ན་ཆོས་ཅན། ཁྱིའི་མངལ་དཔྱལ་མེས་

ཚིག་པར་ཐལ། རྩོམ་པ་ལྟེན་པ་གཅིག་པའི་དཔུལ་པའི་བར་སྤྱོད་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔུལ་བ་པ་དེའི་སྒྲོན་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནའང་ལྷག་
མ་མེ་མུར་གྱི་འདམ་སོགས་སུ་བགྲོད་པ་ན་ཏྲག་ཏུ་འབར་བ་མིན་ན་བར་སྤྱོད་ལ་
ལྷ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བར་སྤྱོད་འབར་བའི་ཆོན་འཇམ་ཚན། དེའི་མའི་
མངལ་མི་འཚོག་སྟེ། བན་ཚུན་རེག་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བར་སྤྱོད་དེ་
ལུས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པས་བཟླ་བ་མི་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། ཟླབ་སྟེ། དྲངས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མི་རེག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རེག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཚིག་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་
མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མའི་བར་དེའི་བོང་ཚོད་ནི། བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་དྲུག་པ་ཙམ་དབང་པོ་གསལ་
བའོ། སྤྱོད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ནི། གཞོན་ནུ་ཐོར་བུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་
བས་ལྷུ་མས་སུ་འཇུག་ལ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་རང་གི་ཞིང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཆོས་བཞི་བྱེ་བ་ཤུག་བརྒྱ་སྤྲང་བར་མཛད་དོ། །འོ་ན་ལུམ་གྱི་
མནལ་དུ། རང་གི་ལྷུ་མས་སུ་གླང་བའི་ལྷ་གྲས་ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་ནི།
མཚན་མཁན་ལུང་སྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བར་
སྤྱོད་དེར་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལུས་ཚུན་ཆད་མཚན་
ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལས་ཁོ་ན་བརྩམས་པས་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ལས་ལོག་པའི་
ཕྱིར། མཚན་མ་ལས་མཚན་མཁན་གྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་དཔེ་ནི་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱའི་

མི་ལམ་བརྒྱུ་ལྟ་བུ་དཔགས་ཏེ་སྟོན་པས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །བར་སྤྱིད་ལྟེ་
བ་ནས་མི་བརྟོལ་བར་མངལ་སྒྲོ་ནས་འཇུག་སྟེ་མཆོ་མ་ལས་གང་སྤར་ཞུགས་པ་
ནི་ཕྱིས་འབྱུང་ལ་ལུང་པོ་དང་། གང་ཕྱིས་ཞུགས་པ་ནི་སྤར་འབྱུང་བས་ལུ་བོར་
འཛིག་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་སྟན་ངག་པ་
ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་༼༡༡༩༩༽ཀྱིས། སྤང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆོ་བ་དྲུག་ལྡན་
པ། ཀླང་བཞི་མཛེས་དང་ལྡན་པར་ཞལ་བཞེས་ནས། དྲང་སྤྱོད་གནས་ཤེས་པ་
ནི་རི་བཞིན་དུ། །ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་གྱི་གནས་སུ་ཞུགས་པར་གྱུར། །ཅེས་བཤད་
བས་དྲང་སྤྱོད་གནས་ཤེས་ནི་དྲང་སྤྱོད་ཀྱན་ལྷུ་མས་སུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐྱབས་
ན་སྤང་ཆེན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལེན་པར་ཤེས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་
རི་ལྟར་དྲངས་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུམ་གྱི་མི་མཚན་ཙམ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྟོག་
བཏགས་ཡིན་ཏེ། སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཀ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུགས་
གྱི་ལྟའི་བར་སྤྱིད་བོང་ཆོད་རྫོགས་ཤིང་ངོ་ཆ་ཤེས་གོས་དང་བཅས་པ་
སྟེ། སེམས་དཔལ་དེ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་འོག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་བྱི་དུག་
སྟོང་པ་འཛམ་སྤྱིང་ཙམ་དུ་མི་ཤོང་ངོ་ཞེ་ན། བམ་མཁའ་ཡངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ནོར་བུའི་སྤང་བ་དང་འདྲ་བས་འགར་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་
འདུན་ལ་ཆོས་གོས་འཕུལ་བའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་དགེ་སྟོང་མ་དཀར་མོའང་གི་
ནས་མ་སྒྲིག་གི་བར་གོས་དང་བཅས་པའོ། །གཞན་གྱི་འདོད་ཁམས་ན་ངོ་ཆ་

མེད་པའི་གཅེར་བུའོ། །ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། དཔུལ་བ་དུང་འགོ་ཡི་དྲགས་
འདོད་པའི་ལྷ་མི་དང་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒོམ་དུམ་
ཆོག་པ་དང་། དུ་བ་དང་། ལུ་དང་། གསེར་ལྷ་བུ་དང་། དཀར་པོ་གསུངས་ཤིང་
། ཀུན་བརྟམ་ལས། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་ཕྱར་བ་
ནག་པོ་འམ། མཚན་མོ་ཐུན་ནག་ཏུ་སྒྲིང་བ་ལྷ་བུ་དང་། དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་
ན་སྒོམ་བུ་དཀར་པོ་འམ་ལྷ་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མ་ལྷ་བུར་བཤད་
དོ། །དན་ཉི་ལས། རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་མནར་མེད་ཀྱི་བར་སྤྱིད་ནི་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་པ་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཆད་དུ་གསུངས་སོ། །༡༥༠༥།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནི་འཆི་བའི་སྐྱོན་རོལ་ཏེ། རྒྱུ་བའི་སྐད་ཅིག་པན་ཆད་དོ། །
བར་སྤྱིད་སྐྱོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་སྐྱོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། སྐྱོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དེ་ནི་འཆི་བའི་སྤྱིད་པའི་སྐྱོན་རོལ་ཀྱི་སྤྱིད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བའི་སྤྱིད་པའི་སྐད་ཅིག་པན་ཆད་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཀྱི་ཕུང་ལྗེའི་རྒྱན་
དེ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྤྱིད་པ་བཞི་ལས་བར་སྤྱིད་དང་སྐྱོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ནི་
བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱུ་སྤྱིད་ནི་འགོ་བ་རྣམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་
མའོ། །འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་འཆི་སྤྱིད་ཡིན་ཏེ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་
ཅན་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུ་ན་གང་གི་འོག་ཏུ་བར་སྤྱིད་འབྱུང་བའོ། །དེས་ན་རྒྱུ་སྤྱིད་

དང་འཆི་སྲིད་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། སྲིད་པ་གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱུན་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རིགས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །

དམུལ་བའི་བར་སྲིད་དམུལ་བ་དང་། ལྟ་བུ་བར་སྲིད་ལྟ་རིགས་མཐུན་གྱིས་
མཐོང་ལ་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་མིག་རྒྱུན་བརྒྱུ་གཅིག་གིས་དག་པ་མངོན་
ཤེས་ལས་བྱུང་བས་མཐོང་ངོ་། །སྐྱེ་ཐོབ་ཀྱི་ལྟ་འཇིག་གིན་ཏུ་དྲུངས་པས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་བརྒྱུ་གཅིག་ནི། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡིད་ལ་མི་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོན་པ་དང་། བརྩོན་
འགྲུས་བརྩམས་དྲགས་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡོ་བ་དང་། བག་ཚ་བ་དང་། འདྲ་
ཤེས་སྒྲ་ཚོགས་དང་། སྒྲ་བ་མང་བ་དང་། ཏ་ཅང་སྒྲོམ་དྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུན་
བརྒྱུ་གཅིག་གོ །

ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་བར་སྲིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལྟ་ཀའི་བར་སྲིད་མཐོང་བ་ནས། མི་
དང་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་
། དམུལ་བའི་བར་སྲིད་ཀྱི་དམུལ་བའི་བར་སྲིད་ཁོ་ན་མཐོང་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་
ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྲིད་པ་བར་མས་དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་དེ་མཐོང་
གི །ཡན་ཆད་ཀྱི་དེ་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ལུགས་འདིར་

༼༡༥༠བ༽བར་སྤྱིད་ནང་རིས་མཐུན་མཐོང་བྱ་བ་གཅིག་དང་། དེའི་ཁར་སྦྱོར་
བྱུང་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་བྱ་བ་གཉིས་དང་། ལྟ་འི་བར་སྤྱིད་སོགས་གོང་མས་
འོག་མའི་བར་སྤྱིད་མཐོང་བྱ་བ་གཞན་ལུགས་སུ་བཀོད་པའི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་
དང་བཅས་པ་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མིག་སྤྱོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བོད་
གངས་ཅན་གྱི་མན་ངག་པའི་བྲིད་ཡིག་མང་པོར། བར་སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་རྣམ་དག་ཡོད་ཟེར་བ་བྲིས་འདུག་པ་ནི་ནོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་བྱུང་བར་ནི།

ལས་ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་ལུགས་དང་ལྟན། །

ལས་ཀྱི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་མཁའ་ལ་མགྱོགས་པར་འགོ་བའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་
ལུགས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ལ། སྦྲུལ་པའི་རྩུ་འབྲུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྩུ་འབྲུལ་འདི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་རུས་ཏེ། ལས་སྟོབས་ལྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དབང་པོ་ཀུན་ཚང་།

དབང་པོ་ལྟ་བོ་ཀུན་ཚང་བའོ། །

བཞེ་པ་ནི།

ཐོགས་མེད་ལྟན། །མི་ལྟོག་

དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་སྒྲོག་སྟེ་ཐོགས་མེད་ལྟན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་

ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་འབར་བ་གཤགས་ན། དེའི་ནང་ན་སྤྲིན་བྱ་དམིགས་པ་བཞེན་
ནོ། །མི་ལྟ་བུའི་བར་སྤྲིན་དུ་གྲུབ་ནས་ལྟ་ལྟ་བུའི་འགོ་བ་གཞན་དུ་ནི་མི་ལྟ་ག་
བར་ངེས་སོ། །མངོན་པ་གོང་མར་སྒྲོག་པ་ཡང་འདོད་དེ། ལས་གྲངས་གཞན་ལ་
སྒྱོར་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྟེན་གོང་མ་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མར་འཆི་
འཕོ་ཁར་བྱུང་བའི་འོག་ལྟས་རྒྱེན་བྱས་ནས་ཁམས་གོང་གི་བར་དོ་སོགས་སྒྲོག་
བར་ཡང་འདོད་ལ། དེའི་ཆེ་དུད་འགོ་ལྟ་བུའི་བར་སྤྲིན་རང་དུ་མིར་སྒྱུ་བའི་ལས་
བསགས་ནས་མིར་སྒྱུ་བ་སོགས་དང་། གཤམ་ན་པོའི་དོན་དུ་དགེ་མི་དགེ་གང་བྱས་
ཀྱང་བར་སྤྲིན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་སུ་སོང་བས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཏེ།
གང་ཟག་དེས་དགེ་སྤྲིན་སོག་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་སྒྱུ་གནས་བཟང་
༼༡༩༩༩༽ངན་དུ་བསྒྲོག་པར་འགྱུར་ངོ། །དྲི་ལན་བསབས་པ་ལས། ཤི་བའི་
རྗེས་སུ་མྱ་ངན་བྱས་པས་ཀྱང་སྤྱིར་སྒྲོག་པར་བཞེད་དོ། །གོང་མའི་ལུགས་འདིར་
བར་སྤྲིན་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་སོག་ཡོད་པར་བཞེད་གྱི། འོག་མའི་
ལུགས་ལ་དེ་མེད་པར་བཞེད་ཀྱང་སྤྱིར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་སྒྲོག་
ཀྱང་། བྱེད་པར་འགྲུབ་པ་ལ་སྒྲོག་པའི་ལས་གསར་སོག་ནི་ཡོད་དེ། དེའི་དོན་
དུ་དགེ་སྤྲིན་གྱི་ལས་བྱས་པས་མི་ལྟ་བུ་ལའང་རིགས་གཞུགས་འབྱོར་པའི་བྱེད་
བར་བཟང་ངན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོག་ཆ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི།

དེ་ནི་དེ་ཟེལ། །

འདོད་པའི་བར་སྤྲོད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་ཟས་ཀྱི་དྲི་ཟེལ་སྟེ། རགས་པ་ནི་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་རྒྱ་ཆུང་བ་རིགས་དམའ་བ་ནི་དྲི་མི་ཞིམ་པ་
ཟེལ། །དབང་ཐང་ཆེ་བ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་ཟེལ། །

བར་སྤྲོད་དུ་རྒྱུན་ཅི་ཙམ་གནས་ཤེ་ན། མདོ་སྟེ་པའི་བཅུན་པ་འཆོས་སྒྲིབས་
ནི། བར་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ཆད་ཆོས་ཅན། རིང་ཐུང་ངེས་པ་མེད་དེ། རི་སྤྲོད་དུ་སྒྲིབ་
པའི་རྒྱུན་མ་ཆོགས་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། བར་སྤྲོད་ཀྱི་ཆེད་འཕེན་པ་
དུས་ཅན་ལོགས་སུ་ཡོད་ན་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆེ་བའང་འཆི་སྤྲོད་ཀྱང་ཡོད་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བཟླས་པའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྲོད་པའང་ཁས་སྤྲངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་སྤྲོད་པ་དེ་གང་དུ་སྒྲིབ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྲོད་
པར་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོན་པ་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རོགས་པ་འདི་ལྟར་བཅད་དེ། ཤའི་
ཐུང་པོ་རི་བོ་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་གཏམས་པ་ན། དེའི་བར་སྤྲོད་དེ་
ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའམ། གཞན་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རོགས་པ་འདི་ནི་
མདོ་དང་བརྟན་བཅོས་ལས་མི་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་དྲི་རོ་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཕྱ་
མོ་ཆེ་(༡༩༡)བྱེད་མཐའ་མེད་ཡོད་པ་རྣམས་དྲི་རོ་དེ་ཆོར་བཞིན་ཆགས་ནས་
འཆི་བ་ན། རྒྱུན་ཤའི་ཐུང་པོ་དེས་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱི་ལས་སང་པར་བྱས་ནས།

སྤྱི་པ་དེའི་རྒྱུན་གྱི་ཕྱིར་སྤྱོད་བྱ་བ་ནི་དག་གི་ནང་དུ་སྒྲེབ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་སེམས་
ཅན་མཐའ་མེད་པར་གནས་པ་ནི། མདོ་ལས། ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་
ཁྱོན་གྱི་གོ་བ་དྲུད་འགྲོ་སྤྱོད་པའི་མེད་གནས་པ་ནི་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་ལྷ་མི་བས་
གྲངས་མང་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ནས་སྤྱི་པ་བར་དོར་ཡུན་རིང་བསྐྱད་ནས་
འབྲས་བུ་སྒྲེབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱིར་རྣམ་སྤྱོད་
མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚོགས་དུས་ལ་བབ་པ་ན་འཇུག་པ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལས་གཞན་དུ་མིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་སྤྱིར་འདིར་སྒྲེབ་པའི་ལས་ཅན་དེ་ཆེ་
ལོ་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་བར་སྤྱིར་དུ་སྤྱོད་པ་ལྷ་བུའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
སྤྱོད་པས། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་བསམ་མི་བྱུང་བ་གསུངས་སོ། །

བརྩམས་པ་དབྱེག་བཤེས་ན་རེ། བར་སྤྱིར་ཞག་བདུན་དུ་གནས་ལ། དེ་ནས་
ཀྱང་སྒྲེབ་པའི་ཚོགས་པ་མ་རྟེན་ན་གི་འཕོས་ནས་ཀྱང་དེར་སྒྲེའོ་ཟེར་རོ། །དེ་དང་
མཐུན་པར་ཀུན་ལས་བདུས་སུ་ཡང་། རེ་ལྷར་ཐོགས་ན་ཞག་གསུམ་གནས་
ཏེ། དེ་རྒྱུན་ཆད་ཀྱི་གི་འཕོའོ་ཞེས་ཏེ། བདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་སྒྲེབ་རྟེན་ལ། མ་རྟེན་
ན་གི་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲེབ་ཞིང་རིང་ན་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྷར་གྱི་
ཆེ་གང་དུ་སྒྲེབ་སྒྱུར་གྱི་ཆེའི་ཞག་ཡིན་ནམ། གང་ནས་ཆེ་འཕོག་པ་དེའི་ཆེ་ཞག་
གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །

བྱེས་ན་རེ། བར་སྤྱིར་ནི་ལྷར་བ་ཁོ་ནར་འགྲོ་སྟེ། སྤྱིར་པ་འཆོལ་བའི་

ཕྱིར། དུས་མུང་དུ་ལས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དེར་རྒྱུན་ཡང་མ་ཆོག་གས་
ལ། ཡུལ་དེར་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ན་ལས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཆོག་གས་པ་འདྲེན་པ་སྐྱེ་
༼༡༩༣༽བར་བྱེད་ལ། ཡུལ་དེར་སྐྱེ་བ་མ་ངེས་ན་རྒྱུན་ཆོག་གས་པའི་ཡུལ་གཞན་
དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཆོག་གས་ན་དེ་དང་འདྲ་
བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱར་དང་སྟོན་དང་སོ་ག་དང་དགུན་
ཀྱི་དུས་ངེས་པ་ཅན་བ་ལང་དང་བྱི་དང་རྟ་དང་དོ་མ་རྒྱམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དང་མ་
ངེས་པའི་བ་མེན་དང་ལྷེ་སྦྱང་དང་བོང་སྦྱང་དང་བྱེད་རྒྱམས་སུ་སྐྱེ་འོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །འདོད་པ་འདི་ལ་ནི། འཕེན་པ་གཅིག་པས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བྱང་ཅན་
ཡིན་པར་གསུངས་པས་གཞོད་དོ། །

སྐྱོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། རིགས་གཅིག་པ་དང་བ་ལང་གི་ཤ་ཚུགས་
དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར། རིས་ཐ་དད་པས་ནི་ལས་ཀྱི་
འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འགོ་བ་ངེས་པའི་ལས་རྒྱམས་
ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་སྒྲ་ཆོག་གས་མཐོང་སྟེ། ཀླུ་པོ་རྒྱུ་བྱ་སང་གའི་མངལ་ནས་
དང་། ཀླུ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྒྲུང་སྟེག་པ་རྩ་ཅན་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་
བས་ན་དེའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལྟ་ལྟ་བུའི་རིས་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་བར་
མས། མི་ལྟ་བུའི་རིས་མཐུན་པ་གཞན་དུ་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་
མིན་ལ། རྟ་བོང་ལྟ་བུ་དུད་འགོ་སྦྱི་དང་ནང་ཆོན་རིས་མཐུན་པས་རྟའི་སྟོན་པ་

བར་མ་བོང་བུའི་མངལ་དུ་འཇུག་གོ །

འདིར་སྒྲུལ་པ། མདོ་སྡེའི་གནས་བརྟན་བརྟན་པས་བར་དོའི་ཆོ། །ཤེས་
མེད་དེས་བྲངས་སྒྲེས་བྱ་ལོ་བརྒྱུ་པ། །འཆོ་བ་གང་དེ་དེ་ཡི་བར་སྤིང་ལ། །ལོ་
གཅིག་འགོར་ན་དེ་ཡིས་ཟ་བའི་ཕྱིར། །སྤྱོད་དུས་སྤིང་ལ་གོ་དགུ་ལས་མི་
འཆོ། །རིགས་པ་དེ་ཡིས་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །དབྱིག་བཤེས་རྒྱུན་རྟེན་
ཞག་བདུན་གོང་དུ་ཤོ། །མ་རྟེན་ཞག་བདུན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །དེ་ནས་མ་
རྟེན་བདུན་ཕྱག་བདུན་སྟོན་ཟེར། །མདོ་སྡེ་པ་ཡི་བྱུང་པར་༼༡༣༡བ༽འགའ་
ཞིག་དང་། །གནས་བརྟན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས། །བདུན་ཕྱག་
བདུན་ལས་ངས་པར་མི་སྟོན་ཟེར། །བྱེ་སྒྲུལ་མུར་སྒྱེ་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ན། །རྟ་ལྟ་བུ་
ནི་འཕྲིག་སྟོན་དུས་མིན་གྱང་། །ལས་ཀྱིས་སྒྱེ་བའི་རྒྱུར་འཕྲིག་བྲངས་
ནས། །དེ་ལ་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་ཅེས་འདོགས་པར་སྣང་། །

གསུམ་པ་དེས་སྒྱེ་གནས་སུ་འགོ་བའི་རྩལ་ལ་གསུམ། །བསམ་པ་གང་གིས་
འཇུག་པ། །དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་པ། །བསམ་པའི་བྱུང་པར་གཞན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། །སྒྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ། །རྟོད་གཤེར་
སྒྲེས་ཀྱི་བསམ་པ། །བརྒྱས་སྒྲེས་ཀྱི་བསམ་པ། །དང་པོ་ནི།

སྟོན་ཅི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། །ཅི་དགས་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ། །

བར་སྲིད་ནི་སྐབས་འདིར་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་རང་སྐྱེ་ཡུལ་
ཐག་རིང་ན་འདུག་ཀྱང་མཐོང་སྟེ། བར་སྲིད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་ལ་ཆུང་མ་བཞིན་
དུ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་ལ། བར་སྲིད་མོ་ཞིག་ཡིན་ན་པ་ལ་ཁྱོ་བཞིན་དུ་མོའི་འདོད་
ཆགས་དང་། མ་ལ་ཆན་ཆུན་བཞིན་ཁོང་ཁྱོ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྟོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གྱུར་པས། དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དེར་ཅུ་དགས་འབྲིག་ཅིང་ཉལ་བར་མོས་
པས་འགོ་བའི་ཡུལ་མངལ་དུ་ཁུ་བྲག་གི་ནང་དུ་འགོ་ཞིང་། ཐོ་མོང་གི་བར་གྱི་ཕྱ་
སྟོད་དེར་ཕྱིན་ནས་ཁུ་བྲག་ལ་བདག་གིར་དགའ་བ་སྐྱེས་ནས་འདུག་གོ། དེ་ནས་
ནི། དེའི་ཕུང་པོར་རུར་རུར་པོ་སོགས་ཀྱིས་འབྲང་པོར་གྱུར་ཏེ། བར་མའི་དྲངས་
མའི་ལུས་དགག་པའི་ཕྱིར། ཐོ་ཡིན་ན་མའི་ལྟོ་གཡས་སུ་མཉེས་ནས་རྒྱབ་ཏུ་ཁ་
བལྟས་ཤིང་། ཙོག་ཙོག་པོར་སྐྱེ་ཏེ། རང་འབྲིག་པ་སྟོད་པའི་ར་རྒྱལ་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མོ་ཡིན་ན་མའི་ལྟོ་གཡས་སུ་མཉེས་ནས་ལྟོ་བའི་རོས་སུ་
བལྟས་ཏེ་རང་ལ་ཆུང་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
ནིང་ཡིན་ན། དེ་ཐོ་མ་ནིང་དང་མོ་མ་ནིང་གི་འདོད་ཆགས་༼༡༣༣༽གང་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད་སོ་སོར་ལྷན་ནོ། །བར་སྲིད་ནི་མི་དབང་པོ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཐོ་མོ་གང་
ཡིན་ཞུགས་ནས་ཇི་ལྟར་ཞུགས་པ་བཞིན་དང་པོར་གནས་ཀྱང་ཕྱིས་ལུས་བརྟས་
ཤིང་འཇམ་པ་ན་མ་ནིང་དུ་གྱུར་རོ། །དབྱེད་པ་འདི་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཁུ་བྲག་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་འདིའི་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་

རམ། འོན་ཏེ་ལས་རྒྱམས་ལས། སྤྱུག་ལ་བརྟེན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་བརྟོགས་པའི་
འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་ཞེན། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱུག་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཁོ་ན་
ལས་སྐྱེ་སྟེ། སྤྱུག་དབང་པོ་མེད་པ་ནི་འགག་ལ། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་
རྒྱར་རྒྱར་པོས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་ཙམ་ལས་
ས་བོན་འགགས་ལ་སྐྱུ་གྱུ་སྐྱེ་བ་བཞིན། དེ་སྤྲད་དུ་ཡང་། ཡ་མའི་མི་གཙང་བ་
རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་དང་། དག་སྤོང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་
དུར་ཁོད་བསྐྱེད་དོ། །སྤྱག་གི་ཐིགས་པ་སྤངས་སོ་ཞེས་པས་ལུས་དབང་གི་རོ་
བོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མདོ་ཚིག་དེ་ལགས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། གཞན་ན་ཟེ། འབྱུང་
བ་གཞན་དག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་སྤྱུག་གི་
མི་གཙང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་
བ་ནི། དཔེར་ན། ལོ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིན་བུའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དབང་པོ་དང་
བཅས་པ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དྲི་དང་།

མངལ་སྤོང་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་བགོད་པ་ནི་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལྷག་གཉིས་ནི་ཅི་
རིགས་པར་སྤང་བ་ལས། སྤྲ་མ་ལས་གཞན་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་ལས་དང་མཐུན་
པའི་སྐྱེ་གནས་གཙང་བའམ་མི་གཙང་བར་དྲི་འདོད་པས་འགོ་བ་དང་།

གསུམ་པ་ནི།

གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །

བརྩམ་སྦྱིས་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པས་འགོ་ལོ། །འོ་ན་དམུལ་བའི་གནས་
ཇི་ལྟར་འདོད་ན། སློ་བྱ་ན་༼༡༩༩༽ལོག་གིས་བདག་ཉིད་རྒྱང་ཆར་གང་མོས་
བཏགས་ཉེན་པ་ན། དམུལ་བ་ན་མེ་མཐོང་སྟེ་དྲོ་བར་འདོད་ནས་རྒྱག་པ་དང་
། ཡང་རྒྱང་ཆ་བ་དང་ཉི་མེས་གདུངས་གིང་ཉེན་པས་དེར་བསེལ་བ་མཐོང་བས་
ཉེར་རྒྱགས་ནས་མཆོམས་སྟོར། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དམ་མདོ་སྟེ་པ་
དག །རང་གན་པ་དང་ཡིངས་པ་སོགས་སྟོན་རན་སོང་དུ་སྦྱེ་བའི་ལས་བྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུག་གསོད་པ་དང་ཉ་འཛིན་པའི་སྤང་བ་སོགས་ལ་ཞུགས་
ནས་མཆོམས་སྟོར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་འགྱུར་བས་དེ་མེད་ལས། །སྤར་བྱས་
པས་ནི་མི་ལམ་ལྟར། །སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་མཐོང་གྱུར་ནས། །དམུལ་བར་རབ་ཏུ་
རྒྱག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ལྟའི་བར་སྤིང་ནི་སྦྱེ་གནས་གོང་དུ་འགོ་བའི་བྱིར་
སྟན་ལས་སྤང་བ་བཞིན་དུ་བྱེན་དུ་འགོ་ལོ། །མི་དང་དུད་འགོ་ཡི་དྲགས་ནམས་ནི་
རང་རང་གི་གནས་སྐབས་བཞིན་འགོ་ལོ། །

གཉིས་པ་དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི།

དམུལ་བ་ཡི་ནི་སྦྱིལ་ཚུགས་ཡིན། །

དམུལ་བ་ཡི་ནི་སྦྱིལ་ཚུགས་ཡིན། །ཅིས་མགོ་རྟིང་བསྐྱོག་ནས་འགོ་སྟེ། ཡང་དག་

སྒོམ་དང་དགའ་ལྷན་ཅན། དྲང་སྒོང་རྣམས་ལ་སྦྱར་འདེབས་པ། དེ་དག་སྦྱི་
ཚུགས་དག་ཏུ་ནི། དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་ལྷུང་བར་འགྱུར། ཞེས་བས་སོ། དགའ་
ལྷན་པ་ནི་སྦྱི་ཡང་དག་སྒོམ་ནི་སྦྱངས་ཡོན་བརྒྱ་གཉིས་ལ་གནས་པ། དྲང་སྒོང་ནི་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་བཤད་པ་ལ། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རང་
རྒྱལ་གྱི། བྱང་སེམས་གྱི། ཐ་མལ་པའི་སྒོང་སྦྱེས་གྱི་ཁྱད་པར། སྒྲ་མ་གསུམ་གྱི་
རྒྱ་མཚན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི།

གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ།

ངེས་པར་བར་སྤྱད་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་སྒོ་ཕྱིན་ལོག་གི་ཚེ་དགའ་ལོ་ནས་མིན་
གྱི། །མདོ་ལས་མངལ་འཇུག་བཞི་གསུངས་པ་ལས། གཅིག་ནི་གནས་འབྱུང་
ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པ་འཇུག་༼༡༣༩༩༽པ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་ནི།

གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་།

གཞན་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་འོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞན་ནི། འབྱུང་བའང་།

གཞན་ནི་འཇུག་གནས་སུ་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་བཞིན་དུ་འོ། །

བཞི་པ་ནི།

གཞན་ནི་ཐམས་ཅད་མྱོངས། །

གཞན་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པར་མྱོངས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི།

སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་ཏྲག་ཏུ་ཤོ། །

སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཏྲག་ཏུ་མྱོངས་པར་འགྱུར་དོ། །སྒོ་ང་སྐྱེས་ཆོས་
ཅན། སྐྱེས་གནས་སུ་འཇུག་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། འདི་ནི་ཆོག་འབྲི་ཡིན་པས་བྱབ་པ་མེད་དེ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེ་
འགྱུར་དང་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཀ་ལ་སྒོ་ང་སྐྱེས་ཞེས་སྒྲ་བརྗོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་
ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མིང་གིས་བརྗོད་དེ། མདོར་འདུས་བྱས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་
དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཟིན་པ་ཅི་ལྟར་འདུ་བྱེད་
ཅེས་སྐོལ། ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་འབྲས་ཆན་འཆོད་དོ། །ཁྱེ་འཐག་གོ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡང་བྱེད་ལྟར་ན་མི་བརྗོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཆན་ཆོས་པ་རིམ་ལྔར་འཆོད་པ་
དང་། ཁྱེ་རིམ་ལྔར་འཐག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངེད་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཤེས་
བཞིན་མིན་པའི་འབྱུང་འཇུག་ལ། དབང་ཆུང་བ་རྣམས་ནི། རྒྱུ་ལངས་པ་འམ།
ཆར་འབབ་པ་འམ། གྲང་བ་དང་། ཡུལ་ངན་ནམ། སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཀྱ་ཙེ་འདོན་
སྟམ་པ་ན། མ་ལ་རྩ་དང་ནགས་ཐིབས་པོའམ། རྩ་ལོའི་སྤྱིལ་པོའམ། ཤིང་རྩིག་
གི་རྩུང་རྩུ་འགོ་གནས་དབྱུང་སྟམ་རྩུ་དང་པོར་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དེའི་

རྒྱུ་གྱི་མོས་པ་འབྱུང་ངོ། ཁོང་དུ་ཅི་དགས་འཇུག་པ་དང་། འདིར་ཐིབས་པོ་
སོགས་སུ་ཤེས་པས་མི་འགལ་ལམ་སྟམ་ན། ཁ་ཅིག་ཅི་དགས་འཇུག་པ་སོགས་
ཡུལ་དུས་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡིན་ལ། ཐིབས་སོགས་རིང་བ་ནས་སོ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་
ཅིག་མི་ལམ་དང་འདྲ། རེས་ཅིར་སྦྱང་རེས་༼༡༩༧༩༽ཅིར་སྦྱང་གཏད་མེད་ཟེར་།
ཁ་ཅིག་འཇུག་ཀ་ཅི་དགས་ཞུགས་ནས་ཐིབས་སོགས་སུ་ཤེས་ཟེར་ངོ། །ཡང་ཕ་
མ་ལ་ཕོ་མོར་ཤེས་པ་དེ་སྟོ་ཕྱིན་ལོག་མིན་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སེམས་སུ་ཅིས་
འགོ་སྟམ་ན། དེའི་ཆ་ནས་མིན་ཀྱང་ཕོ་མོ་ལ་སྟེད་པའི་ཆ་ནས་དེར་འཛོག་
གོ། །དབང་ཆེ་བ་ནི། ཀྱན་རའམ། སྟེད་ཆ་ལ། ཁང་བཟང་། ཁང་བཅེགས་དང་
བྲི་ལ་འཛོགས་ཕྱིར་འགོ་གནས་དབྱུང་སོགས་སྡེ་མ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་བཞིན་ལ་
ནི་འཇུག་གནས་དབྱུང་གསུམ་རབ་དུ་ཤེས་པས་ཕྱིན་ལོག་གི་ཤེས་མོས་མི་འབྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཆགས་སྒྲུང་གི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་མི་འབྱུང་ཡང་ངའི་ཕ་མ་སྟམ་པའི་
ཞེན་པ་འབྱུང་ངོ། །

དུག་པ་ནི།

མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་དང་རང་བྱུང་གཉིས། །

ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན། །

ཡང་འཇུག་པ་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་ཤེས་པ་དང་། དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ཕྱི་མ་མི་
ཤེས་པ་དང་གསུམ་ཀ་ཤེས་པའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་
ལོས་སྐྱར་དང་རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་གཉིས་ནི་རིམ་

པ་བཞིན་དུ་འོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་པ་ནི་ལས་སམ། རང་རྒྱལ་ནི་བསྐྱལ་
པ་བརྒྱར་གོམས་པས་ཡེ་ཤེས་སམ། སངས་རྒྱས་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེད་
ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་སྐྱུར་རོ། །དེ་དག་འཇུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་སོགས་མིན་
ཀྱང་མ་འོངས་པའི་མིང་གིས་སོ། །སྒོང་སྦྱིས་དང་གང་ཟག་གསུམ་ལ་དམིགས་
བཀོལ་གྱིས་སྦྱེ་གནས་གཞན་ལ་ཤེས་བཞིན་སོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་པར་བྱགས་
གྱིས་འཕངས་སོ། །ཡང་རང་རྒྱལ་འཇུག་གནས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པ་དང་རྟག་ཏུ་
མོངས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་བྱ་སྒོང་སྦྱིས་རང་རྒྱལ་བ་དེ་
ཅི་ལྟ་བུ་ཞེས་བ་ནི། འཇུག་གནས་ཤེས་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
སྒོང་སྦྱིས་ནི་ཚོགས་སྐྱོད་པ་ཡིན་པས་མི་ཉེས་ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་
དོ། །ཡང་ན་འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་མངལ་སྦྱིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །༡༩༣༥༥༽

གཉིས་པ་སྦྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། སྤང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ།
སྤང་པོའི་རྒྱན་ཐོག་མ་མེད་པ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་འབབས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་མེད་སྤང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་ལས་གྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། །

སྤིང་པ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ན། །མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། །

ཕྱི་རོལ་པས། བདག་གྲུབ་པར་བཤམ། སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་

བའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཁྱབ་པས། བདག་གི་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བྱར་གྱུར་པའི་ཡུང་པོ་
འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བདག་ནི་མེད་དེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལས་དང་རྣམ་
སྒྲིན་ནི་ཡོད། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པས་ཚས་སུ་བརྟེན་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་
ཡུང་པོ་འདི་འདོར་ཞིང་གཞན་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་
མི་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་ཚས་བརྟེན་བཏགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་
ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་བའོ་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འཆི་
སྲིད་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་རྒྱན་དེ་གང་ཞེན། གཟུགས་སོགས་ཡུང་པོ་ལྷའི་
རྒྱན་ཙམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བདག་ཅེས་འདོགས་ན་ནི་བཀག་པ་མེད་དེ། རི་ལྟར་
བཏགས་ཀྱང་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡུང་པོ་ཙམ་མ་འགག་པར་ཡུང་པོ་གཞན་དུ་འཕོ་
བའི་མཐུ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་དང་ལས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་རྣམ་
སྒྲིན་དང་སྒྲིམ་བྱ་བྱེད་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ན་མངལ་
དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་གྱིས་འགོ་བས་
འབར་བཞིན་དུ་འོ།

གཉིས་པ་ནི།

རི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱུ། །སྒྲིམ་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། །

འཛིག་རྟེན་པ་ལོ་དག་ཏུ་འགོ། །སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད། །

དེ་ཡང་རི་ལྟར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པ་བཞིན་རྣམ་གཤམ་མིང་

གཟུགས་སྒྲེ་མཆེད་དུག་རིག་ཚོར་རིམ་གྱིས་རྒྱན་སྒྲིམ་ནས་ཏེ། དེ་ཡང་ལས་ཐ་

དད་པས་འཕེན་པ་ཐ་དད་པས་མངལ་དུ་འཆི་བ་དང་། བྱ་ཆུང་དུ་འཆི་བ་དང་།
 ། དར་བབ་ཏུ་འཆི་བ་རྣམས་དེ་དག་གིས་ལས་སོ་སོར་བསགས་པས་འཕེན་
 པའོ། །རིམ་པ་ནི། གཙུག་ལག་ལས། དང་། ༡༣༥༥ ། བོ་རུར་རུར་པོ་ཡིན་
 བོ། རུར་རུར་པོ་ལས་མེར་མེར་སྒྲེ། མེར་མེར་པོ་ལས་ནར་ནར་སྒྲེ། བར་ནར་
 པོ་ལས་འབྲང་འབྲུར་སྒྲེ། འབྲང་ལས་རྒྱང་ལག་འབྲུས་པ་དང་། སྒྲ་སྒྲ་སེན་མོ་
 ལ་སོགས་པ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། མཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་
 སྒྲེ་བར་འབྲུར། ཞེས་སོ། རུར་རུར་ནས་འབྲུས་པའི་བར་ནི་མངལ་གྱི་གནས་
 སྐབས་ལྟའོ། མཚན་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་རྟེན་གསལ་བར་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
 ག་རུས་སོགས་སོ། །དུས་གཞན་ན་མངལ་ན་ཡོད་པའི་ཟུག་རྩར་སྒྲིན་པ་དེ་དེར་
 ཡོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཟུག་རྩུ་པ་དེ་བསྐྱར་ནས། མའི་ལུས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་སྒོ་
 ལོགས་སུ་ཁ་བསྟན་ནས་འཛོག་ལ། དེ་ནས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྒྲེས་པའི་
 རྒྱང་གིས་རང་གནས་ནས་སྤྱོད་ལ་དུ་སྒྲིད་པར་བྱེད་པ་ནི། ལུས་མཐུང་པོ་དེ་རྩལ་
 པོ་ཆེས་བསྐྱམས་པ་བཞིན་དུ་འཆིར་བཞིན་པ་དེ་གཞན་དུ་སྒྲོ་དཀའ་བ་ཡིན་
 བོ། །གལ་ཏེ་མའི་ཟས་དང་མའི་སྒྲོད་ལམ་ཉེས་པའམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱིས་མངལ་ཁོ་
 བར་འཆིའོ། །དེ་ནས་རྒྱས་ཤེས་པའི་སྒྲིན་པ་ལྟ་བུས་མར་སར་སོགས་རྫས་
 འཇམ་པོ་ལག་པར་བསྐྱས་ཏེ། མཚན་རྣོན་པོ་སྤྲེལ་མོ་བཏགས་ཏེ། རྒྱག་དོར་ལྟ་
 བུར་མི་བཟད་པ་བྱིང་བ་ལུན་ཁུང་ལ་སོགས་པའི་འདམ་རྩལ་སྒྲིན་ལུའི་རིགས་

གིན་ཏུ་མང་པོ་སྟོང་ཕྱག་གི་གནས་ཏྟག་ཏུ་འཛིག་པར་འགྱུར་པ། །ཏྟག་ཏུ་བྱི་དོར་
བྱ་དགོས་པ། །ཁུ་ཆུ་དང་། །ཁྱག་དང་། །ཆུ་སེར་དང་བྱི་མས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲུགས་པ།
རྣམ་པར་སྒྲུགས་པ། །རུལ་པ། །རྣག་པ། །འབྲེད་པ། །མཐོང་ན་འཛིགས་སུ་རུང་བ་
པགས་པ་བརྟོལ་བ་སྒྲབ་མོས་གཡོགས་པ། །སྟོན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ལས་སྟེས་
པའི་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་འབྲིམས་ཆེན་པོ་དེར་ལག་བ་བཅུག་སྟེ། །ནང་དུ་ཡོད་པའི་རོའི་
ཡན་ལག་ཉིང་ལག་བཅད་ནས་འབྱིན་ཏོ། །ཤི་བ་དེ་ཡང་། །༡༩༩༥།མངལ་དེར་
ལས་གསལ་ད་པ་མ་བསགས་པས་སྟེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་གྱིས་གཞན་དུ་བྱང་བ་མིན།
སྟེ་བ་སྒྲ་མར་བསགས་པའི་ལས་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱིས་ག་ཤེད་
དུ་འབྲིད་དོ། །འོན་ཏེ་བདེ་བར་བཅའ་ན། །སུ་འདོད་པའི་མཁམ་གཡོག་གིས་
བཅས་མ་ཐག་པའི་ལུས་སྒྲ་གསར་ལྟར་བཟོད་མེད་པ་ལ་མཚོན་དང་སྟེག་ཐལ་
ཚོན་པོ་ལྟ་བུའི་ལག་གཉིས་ཀྱིས་རེག་པས་སྒྲང་ཞིང་འབྱུང་། །རྩ་ཞོ་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་ཅིང་ཟས་རགས་པ་ཡང་གོམས་པར་བྱེད་དོ། །བཟའ་བ་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་དབང་པོ་རྣམས་སྟོན་ཏེ་ལས་བསགས་ཤིང་ཉོན་མོངས་སྟོད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ལུས་ཞིག་ནས་སྒྲར་བཞིན་བར་སྟོན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་རྒྱ་ཤི་དང་སྟེ་བས་འཛིག་
ཏེན་པ་རོལ་འགོ་སྟེ། །ལས་ཉོན་ལས་སྟེ་བ་དང་། །དེ་ལས་ཀྱང་ལས་ཉོན་སོག་
པས་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བྱིར། །ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་
མེད་པར་ཐལ་བ་ལས། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། །ས་བོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཁོ་ནར་

ས་བོན་གྱི་རྗེས་ཐོག་གི་དུས་སུ་མུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་། མེའི་རྒྱས་ཚེས་པའི་འབྲས་བུའི་
རྒྱས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཏྲག་པ་ནི་དབྱུག་སྟོགས་མིན་རིམ་སྟོགས་ཕྱིར་གྱིས་
བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་སྤྱིའི་འཁོར་བ་ལ་ཐ་མ་མེད་པས་སེམས་ཅན་
ཟད་པར་ནི་མི་འདོད་ཀྱང་གང་ཟག་སྐྱོས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཟད་ན་མཐའ་
དང་ལྡན་པར་འབྱུང་བ་ནི་མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་པ་དག་གི་ལྷགས་བསལ་ཟེན་ཏོ། །
གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། གནས་སྐབས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ། ཡན་ལག་སོ་སོའི་དོ་བོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དཔེས་
བསྟན་པ། དེ་རྣམས་སྤྱིད་པ་བཞིར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་
བསྟན། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྒྱ་གཉིས་
༼༡༥༥༽སྤྱད་བྱེ་བ། གསུམ་དུ་བསྟར་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས།

ཡུང་རྒྱན་འཇིག་རྟེན་པ་ལོ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་པ་ལོ་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་
གསུམ་པོ་དེ་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་པ་རྒྱ་མེད་དང་རྒྱ་མི་མཐུན་པ་བསལ་བའི་
ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས། མ་དེག་པ། འདྲ་
བྱེད། རྣམ་ཤེས། མིང་གཟུགས། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །རིག་པ། ཚོར་བ། སྤྱིད་པ།
ལེན་པ། སྤྱིད་པ། སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆ་གསུམ་མོ།

སྤྱི་བར་གསུམ་མམ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ།
ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྐྱབ། གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སོ་
སའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་རྣམས་གནས་སྐབས་པར་བསྐྱབ། མདོ་
དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྟན་ལ། །

གསུམ་པོ་འདི་སྤོན་མཐར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་དང་ཕྱི་མཐར་སྐྱེ་བ་
དང་ཆ་གྱི་གཉིས་དང་བར་དུ་ལྷག་མ་བརྒྱད་དོ། །འདི་ཐམས་ཅད་འདོད་སྦྱོད་གྱི་
གང་ཟག་རང་རྒྱུད་ལ་རིམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཆོ་མཐར་བྱུག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
ལྟན་ལ། གཞན་བར་མ་དོར་ནི་ཆོ་མ་རྫོགས་པས་མི་འཆི་ཞིང་། གཟུགས་
ཁམས་ན་རྣམ་ཤེས་གྱི་དུས་རང་ན་མིང་དང་གཟུགས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཡོད་གྱི་རིམ་
པ་མེད། གཟུགས་མེད་པ་ན་མིང་གཟུགས་ཆངས་པ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཆང་བ་
མེད་དེ། མདོར། ཀྱན་དགའ་བོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པར་མ་
གྱུར་ན། མིང་གཟུགས་ལྷུང་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་
ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེན་འབྱུང་སྤོན་མཐའ་དང་ཕྱི་མཐའ་གཉིས་
སུ་བརྫོད་པའི་ཆོ་ན་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་སྤོན་མཐའ་ཡིན་ཙམ་
ན་འབྲས་སུ་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཡང་སྤོན་མཐའ་ཡིན་

ལ། །༡༩༥། འབྲས་བུ་སྒྲེ་བ་ཤི་བྱི་མཐའ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་སྒྲིབ་ལེན་སྲིད་
གསུམ་ཀྱང་སྒྲི་མཐར་འཛོགས་སྟེ། སྒོན་མཐའ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲི་
མཐའ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་འཛོགས་པའི་བྱིར། སྒྲིར་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མ་རིག་
པ། འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཤི། བར་གྱི་བཅུ་ནི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་འབྲས་བུ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་ནི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན། མ་རིག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། དེས་སྒྲེ་
བ་རྩུན་ཆད་འགྲོའོ། །འོ་ན་མ་རིག་པ་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་མིན་ན་མ་རིག་
པ་ལ་རྒྱ་མེད་པས་མ་རིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་རམ། རྒྱ་ཤི་ལ་
འབྲས་བུ་མེད་ན་གཉེན་པོ་མ་བསྟེན་ཀྱང་རང་འགགས་སུ་འགྱུར་རམ་སྟེ་མ་ན།
མ་རིག་པ་ལ་ལར་རྒྱ་མེད་པས་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཟེར་ན། གཏོན་ཚིགས་
མ་གྲུབ་སྟེ། ལར་དེའི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པ་རང་ཡང་སྲིད་ལེན་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ལེན་
པའི་རྒྱ་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཚོར་བ་ཡིན་པས། ལར་བཅུ་གཉིས་པོའི་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། བཅུ་གཉིས་པོའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་
མེད། རྒྱ་ཤི་ལ་ལར་འབྲས་བུ་མེད་པའི་བྱིར་གཉེན་པོ་མ་བསྟེན་ཀྱང་ལྡོག་པར་
འགྱུར་ཟེར་ན། གཏོན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ཤི་རང་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
འབྲས་བུ་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བཅུ་གཉིས་པོ་འདིར་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་
ཡོད། འདིར་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་མེད། འོ་ན་མ་རིག་པ་སྲིད་ལེན་ཡིན་ན་
སྒྲེ་བ་སྒྲི་མ་སྲིད་ལེན་གྱི་རྒྱ་ན་མ་ཆད་པར་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ན་མ་འཆད་པ་ཅི་སྟེ་

སྒྲུལ་ན། མ་དུག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་དོ། །འོ་ན་ཆོར་བ་དང་
 དེག་སྒྲུགས་ཀྱི་ཡིན་ན། ཆོ་འདི་ལ་ཀྱི་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ན། འདི་ལ་སྒྲུ་བ་
 བསྐྱེད་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་པས་དེ་ལ་སྤང་ཐབས་མེད། འོ་ན་སྟོན་འགྲུབ་པ་དེ་ལ་སྒྲུ་
 བ་བསྐྱེད་ནས་སྤང་ཐབས་ཡོད་པས་སྟོང་། ༡༣༧ །བཤོ། །འདི་ནས་ཆོ་སྤྲུལ་མར་
 བོད་པ་ལ་མ་དུག་པ་འདྲུ་བྱེད་རྒྱ། བྱི་མར་བོད་པ་ལ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་
 བ་བཞིན་འདི་ནས་བྱི་མར་བོད་པ་ལ་ཡང་སྤྲུལ་མའི་རྒྱ་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ། རྒྱ་
 འབྲས་བཞི་སྟེ། ཆོ་གསུམ་ལ་བཞི་གཉིས་བརྒྱད་དུ་འང་འཛོག། །ཡང་བརྒྱད་
 གཉིས་བརྒྱ་དུག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ནས་སྤྲུལ་མའི་འབྲས་སུ་ལྷ། བྱི་མའི་རྒྱ་གསུམ་
 རྟེ་བརྒྱད། འདི་ནས་བྱི་མ་ལ་ཡང་རྒྱ་གསུམ། སྤྲུལ་མའོ་འབྲས་སུ་ལྷ་དང་བཅས་ཏེ་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱ་དུག་ཏུ་འཛོག་པའི་བྱིར། བདུན་གཉིས་བརྒྱ་བཞིར་ཡང་ཡོད་
 དེ། འདི་ནས་སྤྲུལ་མ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་བདུན་ཡིན་པ་བཞིན། འདི་ནས་བྱི་མ་ལ་
 ཡང་རྒྱ་འབྲས་བདུན་དུ་བཞག་པའི་བྱིར། ལྷ་གཉིས་བརྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ནས་
 བྱི་མ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལྷ་ཡིན་པ་བཞིན། སྤྲུལ་མ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ལྷར་བཞག་པའི་
 བྱིར། འོ་ན་ཆོ་འདི་ལ་སྤྲུལ་མའི་འབྲས་སུ་ཡང་རྒྱས་པར་ལྷར་སྟོན། ཆོ་བྱི་མའི་རྒྱ་
 ཡང་རྒྱས་པར་གསུམ་དུ་སྟོན་གྱི། ཆོ་སྤྲུལ་ལ་རྒྱ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པ་ཅི། བྱི་མ་
 ལ་འབྲས་སུ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པ་ཅི་སྒྲུལ་ན། བཀལ་བ་དེ་ལ་ལན་མཁས་པར་
 བཏབ་ན། དཔྱོད་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་དང་བྱི་མར་རྒྱ་འབྲས་རྒྱས་པར་

བཤད་ན། འོ་ན་ཆོའདི་ལ་འང་རྒྱ་འབྲས་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པ་ཅི་སྟེ་ཟེར་ནས་
འོང་། ཡང་ན་ཆོའདིར་སྔ་མའི་འབྲས་བུ་ལྔ་དང་། བྱི་མའི་རྒྱ་གསུམ་རྒྱས་པར་
སྟོན་པ་ནི་ཆོའདི་ལ་ཉོགས་པར་སྒྲ་བས། འདི་ལ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་རྒྱས་པར་
སྟོན་གྱི། ཆོ་སྔ་བྱི་ལ་རྒྱ་འབྲས་རྒྱས་པར་མི་སྟོན། ལར་སྔ་བྱིར་མི་སྟོན་པ་མིན་
ཏེ། འདིའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་རྒྱས་པས་སྔ་བྱིའི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་མཆོན་
པའི་བྱིར། འདིའི་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་ཅིང་མཆོན་པ་
ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། རིང་མོ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བའི་གོང་རོལ་ནས། ཁོས་ཚུལ་འདི་ལ་
བདག་སློའི་ངལ་བ་༼༡༩༥༩༽ནི། །རྩུང་ཟད་ཅམ་གྱི་བགྱི་བ་མ་ཡིན་
པར། །ཡུན་རིང་གོམས་པ་འབའ་ཞིག་ལྟར་སྒྲངས་པའི། །བག་ཆགས་ཕྱ་མོ་རྩུང་
ཟད་སད་པ་ལས། །ཤེས་བྱ་བཏུ་ལ་ལོང་བའི་སྐབས་མ་གྱུར། །

གཉིས་པ་ལ། སྟོན་མཐར་འབྱུང་བ་བཤད། བར་དུ་བྱུང་བ་བཤད། བྱི་མཐར་
འབྱུང་བ་བཤད། དང་པོ་ནི།

མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་གྱི། །
ཆོ་སྔ་མར་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོའདི་ལ་བལྟས་
ནས་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཅས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྟན་

ཅིག་སྟོན་ཅིང་། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་གཤེགས་ན་ཞབས་འབྲིང་བ་འོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཆོ་སྒྲོན་བསོད་
ནམས་དང་དེ་མིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་དེ་ཆོ་འདི་
ལ་བཏོས་ནས་འདུ་བྱེད་དག་ཅིས་བརྗོད་དེ། ལས་འདུ་བྱེད་གང་གིས་ཆོ་འདིར་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྟོར་སྤང་བོ་ཡིན། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། །
སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །
རིག་པ་བདེ་སྤྲུག་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྒྱ་ཤེས་རུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །
ཆོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད་མེད་པ་ནི། །འོངས་སྟོན་འཁྲིག་པ་ཆགས་ཅན་ཀྱི། །
ཉེ་བར་ལེན་པ་འོངས་སྟོན་རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་རྒྱག་པའི། །
དེ་སྲིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་བའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན། །
མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྤང་བོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་མེད་པའི་
ཕྱིར། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་མཚམས་སྟོར་དེ་པན་ཆད་ནས་སྐྱེ་
མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་མ་དོད་ཀྱི་བར་དེའོ། །ལུས་ཡིད་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉིད་
ནས་བྱུང་བྱིན་པས་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་དོན་ཚུན་ཅིས་རིགས་སྐྱམ་ན། མི་རུང་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་ལུས་དང་ཡིད་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཛོག་དགོས་པས་དྲུག་ཅིས་

བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་དོད་པ་དེའི་ཆེ་ལུས་དང་ཡིད་དྲུག་གི་ནང་དུ་བསྐྱུས་
ནས་སྒར་གྱི་ཡིད་དང་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་ཡང་དྲུག་གི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་རྣམ་པར་
བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ནས་དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་
པ་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ། །འདི་ལའང་
༼༡༣༥༽ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་ལུས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་འདུས་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་
གཞན་གྱི་གསུམ་འདུས་མེད་པའོ། །རེག་པ་ནི་དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
འདུས་ཏེ། ཆོར་བ་བདེ་སྐྱུག་ལ་སོགས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཤེས་ཤིང་གཡང་དང་མེ་
ལྷོགས་ལ་གཡམ་མེད་པ་སྟེ། བདེ་བའི་ཆོར་བའི་རྒྱ་ནི་འདི། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་
བའི་རྒྱ་ནི་འདི། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཆོར་བའི་རྒྱ་ནི་འདི། ཞེས་གཅོད་མི་རུས་པའི་
གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་དེ། དེའི་ཆེ་རེག་པའི་རྟེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཆོར་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་གཅོད་རུས་པ་ནས་ཟས་ལ་
སོགས་པ་སྟེད་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་ཀྱང་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་མི་འབྱུང་བའི་བར་
ཚུན་ཆད་དོ། །སྟེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་གཟུགས་སོགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཡོངས་སྟོན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་
ཡུལ་རྟ་སྤྱང་སོགས་འཆོ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའོ། །ཡུལ་དང་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉི་བར་
ལེན་པའི་ཡན་ལག་ནི་སྐབས་གང་དུ་ཡོངས་སྟོན་རྟ་སྤྱང་འབྱུང་བ་མཛོད་སོགས་
རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་སུ་འཆོ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱག་

པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཡོངས་སུ་རྒྱག་པ་དེ་ཡང་སྲིད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་
འབྱུང་བའི་ལས་སོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བར་འབྱུང་
བས་ན་སྲིད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་པར་དབྱད་ན་འདི་ནི་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་ཡན་ལག་ལས་ངོ་བོ་བྲ་དད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བ་ཡིན། ཚོར་བའི་བར་ནི་ཁ་གཤིས་ཡིན། །
ལས་དེས་ཀྱང་འདི་ནས་གི་འཕོས་ནས་བྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་སྦྱེ་
བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་བྱི་མ་ལ་
སྦྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པའི་བྱིར། སྦྱེ་བ་པན་ཚོད་ཚོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བར་ཡན་ལག་བཞི་པོ་མིང་གཞུགས་དང་སྦྱེ་༼༡༩༧༽མཆེད་བྱུག་དང་རྟེན་པ་
ཚོར་བ་དེ་ཉིད་ནི་གདུལ་བྱ་སྦྱོ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཁ་གཤིས་ཡན་ལག་ཡིན་པར་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་གནས་སྐབས་པར་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་སྦྱོང་ངོ་ ། །དང་པོ་ནི།

འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །
ཉེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན་སྐད་ཅིག་མར་བྱུང་བའམ་འདི་ལ་སྐད་ཅིག་ཡོད་པས་སྐད་
ཅིག་མའོ། །རྒྱུན་གྱིས་རྩེ་བ་དང་སྦྱོད་པ་བར་མ་ཆད་ལྷན་པས་རྒྱུན་ཆགས་
པའོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འཛིག་བྱེད་ཡོད་པས་འབྲེལ་པ་ཅན་ནོ། །བརྟུ་གཉིས་

བོ་ཡུང་བོའི་གནས་སྐབས་པ་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་པ་ལོ། །དེ་བཞི་བོ་རིགས་
 བསྐྱུ་ན། སྐད་ཅིག་མ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་སྦྱར་ཀྱང་ལྷོག་པ་མི་འདྲ་སྟེ། སྐད་
 ཅིག་མ་ནི་གཉིས་པར་མི་སྔོད་པའི་ཆ་ནས་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་
 འབྲེལ་པའི་ཆ་ནས་སོ། །རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་གནས་སྐབས་པ་སྦྱར་ཀྱང་ལྷོག་པ་
 མི་འདྲ་སྟེ། རྒྱུན་ཆགས་པ་ནི་སྒྲ་མྱེ་རིགས་འདྲའི་ཆ་ནས་དང་། གནས་སྐབས་པ་
 བོ་ཡུང་བོ་ཡུང་སྐབས་སོ་སོར་བཅད་པ་ནས་སོ། །དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་འཛོག་སྟེ། ཆགས་དབང་གིས་སྟོག་བཅད་པའི་མྱོངས་པ་དེ་
 མ་རིག་པ་ལོ། །སེམས་དབང་དེ་འདྲ་བྱེད་རྣམས་སོ། །དངོས་པོ་སོ་སོའི་རྣམ་རིག་
 བོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཡུང་བཞི་ནི་མིང་གཟུགས་
 སོ། །དབང་བོ་རྣམས་ནི་མིང་གཟུགས་ལ་རགས་པ་དང་བརྟེན་པས་དེ་ལ་གནས་
 པའི་དབང་བོ་རྣམས་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གོ། །སྦྱེ་མཆེད་དུག་རི་ལྟར་སྤྱིད་པར་
 འདུས་པ་ནི་རིག་པ་ལོ། །རིག་པ་ཉམས་སྦྱང་ནི་ཚོར་བ་ལོ། །ཆགས་པ་དེ་ནི་སྤྱིད་
 པ་ལོ། །དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་ནི་ལེན་པ་ལོ། །སྤྱིད་པས་བྱངས་
 པའི་ལུས་རག་གི་ལས་ནི་སྤྱིད་པ་ལོ། །ལས་དེ་རྣམས་སྦྱེ་བ་ནི་སྦྱེ་བ་ལོ། །འབྲས་
 སུ་འཕེན་པའི་མཐུ་ཉམས་པའམ་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲ་མ་ལ་བཟོས་ནས་ཡོངས་
 ༼༡༣༧༽སྦྱ་སྒྲིན་པ་ནི་རྒྱ་བཤོ། །སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཞིག་པ་ནི་ཤི་བཤོ། །གཞན་
 དག་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཞིག་པ་མེད་ཀྱང་ཞིག་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཤི་བཤོ་ཟེར་རོ། །དེ་

ལྷ་ར་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་ནི་བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་
ལས་གསུངས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེན། འདུས་བྱས་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་
ན། འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་འདུས་བྱས་ཅམ་རྒྱུ་ལ་
བལྟོས་པ་དང་དེའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་འབྲས་སུ་ལ་བལྟོས་ནས་བཞག་པ་
ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པ་དང་ལྷན་
པའི་བྱིར་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་
བྱིར་དང་། རྒྱ་དུས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་
ཏེ། འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །བརྒྱ་གཉིས་པོ་ནི་མུང་པོ་ལྷའི་གནས་
སྐབས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱིས་བསྟུན་པའི་ཆེ་གསུམ་བར་ཆད་མེད་པར་འབྲེལ་
བའི་བྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །གནས་
སྐབས་དེ་ནི་ད་རྒྱུ་ཆགས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་
མ་དུ་མ་དང་ཆེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་ནི་
གནས་སྐབས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྐབས་སུ་བབ་པར་དགོངས་ནས་བསྟན་པར་
འདོད་དོ། །ལོ་ནི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དང་མིང་གཟུགས་ལ་མུང་ལྷའི་གནས་སྐབས་
ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་མུང་ལྷའི་གནས་སྐབས་ཅི་ལྟར་ཡོད་
ཅེས་མ་རངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱགས། །

ཡན་ལག་བརྩུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆར་ཡོད་ན། མ་རིག་པ་
སོགས་ཁོ་ན་ལ་ཅིས་བསྐྱགས་སྟམ་ན། མ་རིག་པ་གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་མ་རིག་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱགས་ལ། འདུ་བྱེད་ནས་ཀྱ་གཉིའི་བར་གང་གཙོ་བོའི་སྐྱབས་དེར་
བཤད་པ་ཉིས་པ་མེད་དོ། །ཡང་། ༡༧༠ན་མདོ་ལས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བརྩུག་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། རབ་བྱེད་ལས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ནི་འདུས་བྱས་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གསུངས་པས་འགལ་སྟམ་ན། མདོ་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ།
མདོན་པ་ནས་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལ་
ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ལའང་འཛིག་
རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཉིད་དང་
ལྷན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི།

སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། ཁྱོངས་པ་རྣམ་པར་བསྐྱོག་ཕྱིར་ལོ། །

མདོ་ལས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་གསུངས་པ་ནི། སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་བར་
དག་ལ། བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ངམ་མི་འགྱུར། བར་འདིར་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན། ཡོད་པ་དང་

འགྱུར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་གོ་སྟོམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེས་པ་ནི། མོངས་པ་ནམ་པར་བསྒྲོག་
ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནས་སྔ་མར་འབོད་པའི་རྒྱ་གཉིས་འབྲས་བུ་ལྔ་བསྟན་པས་སྔ་མ་
དང་འདིའི་བྱེད་ལ་མོངས་པ་བསྒྲོག་པ་དང་། ཕྱི་མར་འབོད་པའི་རྒྱ་གསུམ་
འབྲས་བུ་གཉིས་བསྟན་པས་ཕྱི་མ་དང་འདིའི་བྱེད་ལ་མོངས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ། དངོས་དང་། བདུན་པོ་འབྲས་བུ་
ཡིན་པར་བསྟན་པ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་བདུན།

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་དང་། སྲིད་ལེན་མ་
འོངས་པའི་སྒྲེ་བའི་རྒྱའོ། །འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་ནི་ལས་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ད་
ལྟར་གྱི་དང་མ་འོངས་པའི་སྒྲེ་བའི་རྒྱའོ། །རྣམ་ཤེས་མིང་གཟུགས་སྒྲེ་མཆེད་དུ་ག་
རིག་པ་ཆོར་བ་སྒྲེ་བ་ཁྱ་ཤི་ལ་ཆོར་བའི་བར་ལ། ད་ལྟའི་སྒྲེ་བ་དང་མ་

༼༡༤༠བ༽འོངས་པའི་སྒྲེ་བ་དང་ཁྱ་ཤི་གཉིས་ཏེ་བདུན་པོ་ལས་ཉོན་གྱི་ཉོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་གཞིའི་ཡན་ལག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །

ཡན་ལག་བདུན་ལས་ཉོན་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་འབྲས་བུའང་ཡིན་ཏེ། མ་
རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ལྷ་ཡིན་ལ།
སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་གི་གཉིས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི།

གཉིས་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྟུས་པ། །བར་མའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས། །
ཡང་ཆེ་འདི་ལ་ནི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གཞི་ལྷ་སྟེ་འབྲས་བུ་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་ལས་གཉིས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ན། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་
དང་ཆ་གི་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཏེ་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང་། འདས་པའི་དུས་སུ་མ་
རིག་པ་གཅིག་ཕྱར་བསྟུས་ཏེ་རྒྱ་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདས་མ་འོངས་གཉིས་གྱི་རྒྱ་
འབྲས་གྱི་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། མདོར་བསྟུས་པ་ཅུམ་ལས་འདས་དུས་སུ་རྒྱ་
གཉིས་དང་བྱི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་ལྷར་བྱེ་ནས་མ་བཤད་དེ། བར་མའི་རྒྱ་འབྲས་
གྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་བཤད་ཁོ་ནས་སྒྲ་བྱིའི་དེ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཤེས་བྱས་པའི་
བྱིར། དོན་མེད་པས་མ་ངལ་ལོ། །

གསུམ་པ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བ་ལ། གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་བསལ་བ་
དང་། འབྲས་བུ་དང་བྱི་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །
དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ། །འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷགས། །
ཡང་ལའོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་དང་ཆ་གི་ལ་

འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་ཁ་སྒྲོང་དགོས་པར་
 ཐལ། དེ་དག་ལ་འང་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་ན་ཁ་གཞན་ནས་སྒྲོང་
 དགོས་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་པ་ནི། བཙུམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པ་
 ལས་ཉོན་མོངས་ལེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ལས་བྱ་བའི་ལས་ཉིད་སྐྱེ་སྟེ། མ་
 རིག་པ་ལས་འདྲ་བྱེད་དང་། ལེན་པ་ལས་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་ལོ། །༡༧༧༩། ལས་འདྲ་
 བྱེད་སྤྱོད་པ་དེ་ལས་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་གཞི་མིང་
 གཞུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་དང་ཁ་ཤི་འབྱུང་ལ། གཞི་ཚོར་བ་དང་ཁ་ཤི་ལས་
 ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་སྤྱོད་ལེན་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་
 གྱི་ལྷགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཞི་ཚོར་བ་
 མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་སྐྱེ་ལ། ལེན་པ་མ་རིག་པ་དེ་འང་གཞི་སྤྱོད་པ་
 མ་རིག་པ་མཚུངས་ལྡན་ལས་སྐྱེ་ལ། ཁ་ཤིའི་ཚོར་བ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་ལེན་མ་རིག་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་སྟེ། མ་རིག་པ་ཉིད་འབྱུལ་པའི་
 དབང་གིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱི་མ་བྱི་མ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལ་
 བཏོས་ནས་འབྲས་བུ་དང་། སྡུ་མ་སྡུ་མ་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་བཏོས་ནས་རྒྱུར་སོང་བའི་
 ཕྱིར། མགལ་མེད་ལའོར་ལོ་བཞིན་རྟེན་འབྱུང་ལས། གསུམ་པོ་དག་ལས་
 གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་

སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། ཉིད་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར། །འགོ་ཀུན་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་སྟེ། །འདི་ལས་སེམས་ཅན་གཞན་ཅིང་མེད། །ཅིས་དང་། འཕགས་
མཆོག་གྲུས། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པར། །འཁོར་བའི་དགྲིལ་
འཁོར་མགལ་མེལ། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱན་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་
བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ཁ་སྐོང་མ་བྱས་ན་འཁོར་
བ་ཐོག་མཐའ་ཅན་དུ་དོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་པ་ནི། མདོ་ལས། མ་
རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་བྱ་བ་ནས་ཐ་མ་ཁྱ་གི་དང་མུ་ངན་དང་སྦྱེ་སྒྲགས་
འདོན་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པར་འགྱུར་བ་དང་
སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་ཡང་དག་པར་འབྲུང་བར་འགྱུར།
༼༡༧༽བ། །ཞེས་པའི་སྤྱི་བྱི་མཐའ་མེད་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་
ཆོག་གི་རྣམས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱི་
ཞེས་པ་ནས་འཁྲུགས་པ་རྣམས་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་པས་གྲུབ་བོ། །

སྤྱོད་དཔོན་ཡིད་འོང་གི་མཁན་པོ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་ན་རེ། མ་
རིག་པ་རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་ལ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མདོར་ནི་རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལེན་པའི་ཡན་ལག་གི་ནང་
དུ་བརྟུས་ནས་བསྟན་ཅིས་ཟེར་རོ། །རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། ལེན་པའི་

ནང་དུ་རི་ལྷར་འདུ་སྟེ་མི་འདུ་བར་ཐལ། དེ་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོས་མ་
བྱབ་སྟེ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལེན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་འདུ་
བའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། ཁོ་ན་སྟེད་པ་དང་མ་རིག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
ཡན་ལག་གཞན་དུ་དབྱེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དང་མཚུངས་
ལྷན་གྱི་སྟེད་པ་དང་མ་རིག་པ་དེ་ལེན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ།

བརྩམ་པ་དཔལ་ལེན་ན་རེ། མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་རིག་
པའི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། མདོ་གཞན་ལས། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་
བརྟེན་ནས་གཏི་མུག་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་པ་སྦྱེའི་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཆོར་བའི་དུས་སུ་ཡང་མ་རིག་པ་ཡོད་དེ། མདོ་གཞན་ལས། མ་རིག་
པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བའི་ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེད་པ་སྦྱེའི་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པའི་མ་རིག་པའི་
རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། རིག་པའི་དུས་ཀྱི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་ཁ་སྐྱོང་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ།
རིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཚུལ་
༼ ༡༧༩ ཀ༽ མིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་
མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་འང་གཏི་མུག་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་པ་ཞེས་མ་རིག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདིའི་བྱུང་པ་ནི། ཨ་ལོང་ཡིན་ན་གོར་གོར་དང་། གོར་གོར་
ཡིན་ན་ཨ་ལོང་མིན་པ་བྱད་དུ་སོང་འདུག་གོ །

འོ་ན་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པ་མདོ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་
ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོར་བརྗོད་དགོས་སམ་སྟུམ་ན། མི་དགོས་ཏེ། རིགས་
པས་བསྐྱབས་པས་ཤེས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་པ་
ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་དང་རིག་པ་ནི་ཁྱོད་གྱི་རྒྱད་ལ་མེད་
དེ། ཆོར་བ་དེ་ལས་སྟེན་པའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་རིག་པས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཆོར་བའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ན། དག་བཅོམ་གྱི་རིག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་རྒྱ་
མིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ནས། ཇི་
སྟེན་རིགས་པས་འཐད་པ་དེ་སྟེང་ལུང་གིས་མ་བཤད་བཞིན་དུ་ཡང་གོ་བར་
འགྱུར་མོད། འོ་ན་མདོ་གཞན་གྱི་ལུང་འགོད་པ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། རིགས་པ་དེ་གང་
ལས་འབྱུང་བའི་ཁུངས་འགོད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞུང་
ཅོམ་མཁན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི། རིགས་པས་གོ་ཆད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མདོར་བརྗོད་མི་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོར་རིག་ཆོར་
འདི་གཉིས་ཀྱང་སྟོས་པའམ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདིར་མ་བརྗོད་ཀྱང་
གཞན་ནས་བསྟན་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཡན་

ལག་ཁྱད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོར་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། རིགས་པའི་སློ་ནས་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཤ་གི་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པས་གོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
དབལ་ལེན་གྱིས་ལན་༼ ༡༧ ༡བ༽ ཡང་དག་པར་ཐེབས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་གྱི་ལན་ནི། མ་རིག་པ་དང་ཤ་གི་འེ་བར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ལས་མ་བསྟན་ཁྱད་ཚོས་ཅན། ལམོར་བ་ཐོག་མཐའ་ཡོད་པར་མི་ཐལ་ཏེ། བ་
རོལ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་གཞན་དུ་འགོ་བ་མཐའ་མེད་པ་ལ་སྒྲོངས་པ་གོང་དུ་
སྐྱེ་ཆེན་བསྐྱོག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས། རྟེན་འབྲེལ་དང་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་བསྟན་བཙམ་མཁན་པོས་བྱད་པར་མ་
གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱེ་སྐྱས་མ་འོངས་པ་
ལ་ཚོས་ཅན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས། འོ་ན་མ་འོངས་པ་ཚོས་ཅན། འདུས་
བྱས་དག་ཅེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱས། མ་བྱུང་
སྟེ། མ་འོངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པས་བསམ་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་ལྟ་མིར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་གོ་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོ་སྡེ་
པས། མ་འོངས་པའི་ཟག་བཅས་གང་ཡིན་བསམ་དུ་རུང་ན། མ་འོངས་པའི་ཟག་
མེད་ཇི་ལྟར་བསམ་དུ་རུང་ཞེས་པ་ལ། བྱེ་སྐྱས་ཟག་མེད་མ་འོངས་པའང་འཐོབ་
པར་གྱུར་ཅིག་པའི་སེམས་པ་དགེ་བས་བསམ་པར་ནུས་སོ། །མདོ་སྡེ་པས། འོ་

ན་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མ་འོངས་པར་འཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་བསམ་པས་
འདུས་བྱས་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན་འཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་པའི་
བསམ་པས་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ། བྱེ་སྐྱས་འདོད་མི་ལུས་
ཏེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པའི་རང་ལུགས་ནི།
མ་འོངས་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་འཛོག་རིགས་ཏེ། འདས་ད་ལྟར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་རིས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་རང་དུས་རིག་པས་
༼༡༧༩ན༽གཞུགས་སུ་མི་རུང་ཡང་། ད་ལྟའི་གཞུགས་རུང་དང་རིས་མཐུན་
པས་གཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདིར་ནི་འབྲུང་བ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་འབྲས་སུ་ཡིན་པར་འདོད། །
མདོའི་དགོངས་པ་འདིར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུར་
གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
བྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། གནས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདི་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། འབྲུང་བ་དང་བྱུང་བ་
གཉིས་ཀར་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འང་རྒྱ་འབྲས་
འཆོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ལ་བཟློས་ནས་རྟེན་འབྲུང་དེ་དེར་བཟློས་ནས་
རྟེན་ཅིང་འབྲུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཕ་ལ་བཟློས་ནས་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕ་

མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གནས་བརྟན་བསམ་རྫོགས་ན་རེ། འབྱུང་བྱུང་ལ་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་མ་
འོངས་པ། གཉིས་པ་ནི་དགྲ་བཙུམ་པའི་ཚུལ་ཐ་མའི་འདས་ད་ལྟར་བྱུང་བ།
གསུམ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདས་ད་ལྟར་བྱུང་བ། བཞི་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་
རྣམས་ཞེས་ཟེར་བའི་བྱིར། དེའི་མུ་གཉིས་པ་ནི་བྱུང་བའི་བྱིར་དང་། དེ་
ལས་འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་སྟུམ་པའོ། །མུ་གསུམ་པ་ནི། དགྲ་བཙུམ་ཐ་
མ་ལས་གཞན་པའི་འདས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ད་ལྟ་བ་དེས་བྱུང་བའི་བྱིར་
སྟུམ་པའོ། །ཞེས་གྲགས་པ་ནི་རྣམ་དག་མི་སྲིད་པའོ། །མདོ་སྟེ་པས་བྱེ་སྒྲུ་ལ་
ཚོལ་བ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུང་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཡན་
ལག་དེ་དང་དེ་རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་དེ་འདོད་རྒྱལ་ལས་
མདོའི་དགོངས་པར་སྒྲུ། བྱི་མ་ལྟར་ན། འདོད་པ་འདི་ནི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་
ཏེ། །མདོ་དོན་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་འགལ་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པ་
གང་ཞེ་ན། སྒྲུས་པ། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་། ༡༧༩བ། ཡིན་པའོ་ཞེས་
སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས། མ་རིག་པ་ནི་དུས་གསུམ་དང་བྱི་ནང་དང་བདེན་
བཞི་ཡུང་ལྷ་སོགས་མི་ཤེས་པའི་སེམས་བྱུང་ཁོ་ནར་བཤད་ཀྱི། གཟུགས་སོགས་
སྤྱབ་སྟན་པ་མིན་པ་ནི་ངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིད་ཅག་གིས་ལུགས་མདོ་
དོན་དུ་གནས་འོང་། བྱེ་སྒྲུས། ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་ལས་གཅིག་བསྟན་པས་

གཞན་མ་བསྟན་པ་མིན་གྱི། གཙོ་བོ་བསྟན་པས་དེའི་ལམ་བཅས་ཀྱང་གོ་བ་ལ་
བསམས་ནས། སྤང་ཆེན་གྱི་རྗེས་དྲ་སོགས་གྱི་རྗེས་ལས་བྱུང་ཆེ་བ་བཞིན་མི་
སྟུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་གྱི་གཉེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་ཆེ་
བས། དེ་སྟོན་པའི་མདོ་སྤང་བོ་ཆེའི་རྗེས་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཞིག་ལས། སའི་ཁམས་
གང་ཞེན། སྤང་དང་སྤྱད་གཤམ་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། སྤང་ག་ལས་ས་མིན་གྱི་
འབྱུང་འབྱུར་དག་ཀྱང་ཡོད་མོད་གྱི། གཙོ་བོ་ས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
གཙོ་བོར་མ་རིག་པ་བསྟན་པ་ལྟར་ཞོར་ལ་སྤང་ལྟར་འདེད་ཅིན་ལག་ཏུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྤེལ་ནས། དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤང་གང་ཞེན། སའི་
ཁམས་སོ་ཞེས་སྟོན་ན་ནི་སའི་ཁམས་མིན་པའི་འབྱུང་འབྱུར་དག་ཀྱང་སྤྱུ་ལ་ཡོད་
པས་ལྟག་མ་དང་བཅས་པར་འབྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་
དང་། ཡང་སའི་ཁམས་གྱི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞེན། སྤང་དང་ཞེས་སོགས་
བརྗོད་ནས། ས་མ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སོགས་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅིས་དོན་གྱིས་
འཕངས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་འདར་མ་ཡིན་གྱི། མདོར་ནི། སྤང་དང་ཁ་སྤྱུ་སོགས་
ཁོ་ནས་མཆོན་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ། སའི་ཁམས་མཆོན་བྱར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱུ་སོགས་ལས་གཞན་ས་ཁམས་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། དཔེ་འདི་ནི་ལྟག་མ་
མེད་པའི་དཔེ་ཡིན་པ་བཞིན་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་
མདོ་འདིས་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་སོགས་ལྟག་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་བསྟན་གྱི།

སུང་། ༡༧༧༣ ། ལྷ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དེ་ཡིན་པར་མ་བསྟན་ཏེ། །ཡང་འདི་
 ལྷར་དོགས་ཏེ། མདོར་མཆི་མ་དང་མཆི་ལ་སྒྲབས་སོགས་དེའི་ཞར་བྱང་དུ་མ་
 བཤད་ཀྱང་། སྦྱིར་མཆི་མ་སོགས་ལ་སའི་ཁམས་ཡོད་པས་དཔེ་ལྷག་མ་དང་
 བཅས་པའོ་སྟུམ་ན། དེའི་ལྷག་མ་ཡོད་ཆུག་ཀྱང་མདོ་འདིར་ལྷག་མ་ལུས་པར་
 བསྟན་ཟེན་པ་ཉིད་དེ། ལུས་འདི་ལས་གཞན་ཡང་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བཀའ་
 བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་མདོར་མ་བཤད་པའི་མཆི་མ་སོགས་ལ་ས་ཁམས་ཡོད་པ་དེ་
 ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བར་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་གི་ལྷག་མ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་མ་རིག་པ་
 རང་ལ་རགས་ལས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཞིག་ཡོད་ན་གཟུགས་སོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 མ་རིག་པ་ཉིད་དུ་བསྟུ་བ་ལས་འོས་མེད་པའི་བྱིར། མ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡོད་པའི་སུང་ལྷ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། རིས་ཐ་དད་པའི་
 བྱིར། མ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སུང་ལྷ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་
 མིན་ཏེ། ཡིན་ན་གཟུགས་སོགས་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་འབྱུང་དགོས་པ་
 ལས་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ལ་
 རྗེས་འགོ་དང་ཕྱོག་པ་མི་འབྱུལ་བའི་བྱིར་ཏེ། དག་བཅོམ་ལ་སུང་པོ་ལྷ་ཡོད་
 ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བས་འགོ་བར་འཕེན་
 པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མེད་པ་དང་། དེར་སྦྱེ་བའི་རྣམ་གཤམ་དང་སྤེད་པ་
 སོགས་མེད་པའི་བྱིར། སུང་པོ་ལྷ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་མིན་པ་མདོའི་

དགོངས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །

མཛོད་འཆད་པའི་བོད་པ་དག །འགྲེལ་པས་རྩ་བ་དགག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ལྟར་ན། ལུང་པོ་ལ་དགག་པ་མཛོད་པ་ནི། མདོ་ལས། རྟེན་ཅིང་
འགྲེལ་བར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ནས་རྒྱ་གིའི་བར་དག་
གོ །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་བཤམ། ༼༡༧༧བ༽མ་འོངས་
པའི་རྟེན་འགྲེལ་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
པས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་གི་ཡང་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་ན། འོ་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། ཆོག་སྤྲུལ་ལ་འཛོག་མི་རིགས་པར་བཤམ། ཡན་ལག་བྱི་མ་གཉིས་མ་
འོངས་པའི་དུས་སུ་མི་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ས་སྟོན་སྟེ་པ་འོད་སྤྲུངས་སྟེ་དང་ཆོས་སྤྲུང་སྟེ་ན་རེ། རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་འབྱུང་
ནི་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡུང་དེ་སྐྱེ་ཁི་བཞིན་པར་འགྲེལ་ན་མ་རིག་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་སོགས་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དེ་བ་བྱུང་རུང་མ་བྱུང་
རུང་དུས་ཉིག་པར་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་མ་བརྟེན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བ་ནི་ཁོ་བོ་འང་འདོད་དོ། །ཡང་མདོ་དེ་སྐྱེས་ཟིན་ལྟར་
མིན་པར་རྟེན་འགྲེལ་ཉིག་དངོས་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་ལ་འཆད་ན། རྟེན་འབྱུང་

ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་མིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།
གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བ་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་
འདུས་མ་བྱས་མ་རིག་པ་འདུས་བྱས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ན་མ་རིག་པ་རྟེན་བྱུང་
དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་བྱབ། བླ་མ་མཁའ་དང་གཟུགས་བཞིན་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་
རྟེན་བྱུང་ཡང་ཡིན་ཅེས་པས་དེའི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གིས་རྣམས་
པ་ལན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ཟད་པར་བྱས་པའོ། རྟེན་འབྲེལ་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྒྲོགས་ལ་
ངས་ཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་འགལ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཨིཾ་འགྲོ་བ་ལའོ་ཞེས་
པའི་བྱིངས་བཞག། ཨིཾའི་གྲའོ་ཞེས་པས་ཀྱིས། སྒྲོ་བ་དུ་ཉེར་བསྐྱར་བྱ་ཏི་
བཞག། རྟགས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའོ་ཞེས་པས། རྣམ་དབྱེ་དང་
པོའི་གཅིག་ཆོག་ཉེར་། ༡༥༥། བསྐྱར་བྱ་ཏི་ལ་སི་བྱིན། མི་ཟད་པ་ལས་ཀྱང་ངོ་
ཞེས་པས་སི་འཛིག། བྱེད་པ་པོ་གཅིག་དག་གི་སྒྲོ་བ་མའི་དུས་ལའོ་ཞེས་པས་ཀྱང་
བྱིན། ཀ་ལ་ཡ་ཀྱང་བཞིན་འང་སྟེ་ཡ་ལ་བརྗོད་པ་པོར་བའོ་ཞེས་པས་ཀ་དབྱི།
བསྐྱར་བྱུང་བ་ན་ནུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཀྱའི་ཡབ་སོ་ཞེས་ཀྱང་ཡ་བྱ་རུ་བསྐྱར། བྱིངས་
ཀྱི་མཐའ་བ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་ཏའོ་ཞེས་པས། བྱིངས་མཐའ་ཏ་ཨྱ་ག་མ་བྱིན།
མདོ་འདིས་ཡ་བྱ་བྱི་བྱ་དབྱི། བྱ་ཏི་དང་ཨི་མཚུངས་འདྲ། ཡ་གསལ་བྱེད་
དབྱངས་མེད་དངས་པས་བྱ་ཏི་ཏ་གྲུབ་པ་ནི་བྱིངས་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་
ཉེར་བསྐྱར་བྱི་དབང་གིས་འཕྲད་ནས་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། འཕྲད་ནས་ཞེས་པ་

དེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བྱ་བའི་དོན་དོ། །པ་ད་ཡོད་པ་ལའོ་ཞེས། བ་
དའི་བྱིངས་བཞག། བྱིངས་མཐའི་ཨ་བརྗེད་དོན་ཡིན་པས་ཐིས། བྱིངས་ཀྱི་སྟོན་
དུ་ཉིར་བསྐྱར་ས་མ་དང་། ལྷ་ཏ་བཞག། །དེ་གཉིས་ལ་ནམ་དབྱེ་དང་པོའི་སི་བྱིན།
མི་ཟད་པ་ལས་ཀྱང་ངོས་སི་འཛིག། །ལྷ་ཉ་བྱིན། གྲུབ་པ་ཉ་ཏ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
ལ་ཨི་ཙ་བཞེན་ལོ་ཞེས་པས་དིང་པོར་བསྐྱར་ཞིང་རྟེན་གྱི་ཉ་ཡང་དབྱེ། ཙ་ཙ་
དག་ནི་རྩུ་ཏ་དང་རྩ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་ཀ་ག་དག་གོ་ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་རྩ་དབྱེ།
སྟོག་གི་ཨ་ བཞག། །གསལ་བྱེད་དབྱངས་མེད་དེམ་བཞེན་དྲངས་པས་ས་སུ་རྩ་
ད་ཞེས་པ་ནི་བྱིངས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་ཉིར་བསྐྱར་གྱིས་བསྐྱར་
བས། ཡང་དག་པར་ཀྱན་ནས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བའི་སྐྱ་དོན་ཀྱང་འཕྲད་ནས་འབྱུང་གི། །མ་འཕྲད་པར་ནི་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དོ། །

སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ལུ་སྟེགས་པ་བརྗེད་པ་ན་
ཟེ། འཕྲད་ནས་འབྱུང་བ་བྱ་བའི་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་གིས་བྱ་
བ་གཉིས་བྱེད་པ་ལས། བྱ་བའི་སྐྱར་བྱེད་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལ་རྟེན་འདིར་
འབྱུང་བ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་༼༡༧༥༽རུང་ཡང་། སངས་རྒྱས་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་སྐྱ་བཤད་འཇུག་འདི་དོན་མཐུན་མི་རུང་སྟེ། འཕྲད་པའི་སྐྱ་པོལ་ནས་བྱེད་པ་
པོ་མེད་པའི་བྱིར། འདིའི་ཞེན་དོན་ཡང་སངས་རྒྱས་པས་བདག་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་
ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་བསམ་སྣང་ངོ་། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་

བད་སྒྲོད་པའི་གྲུན་ཀ་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྐྱེབ་བར་མཛད་པའི་དོན་ནི། ཁྱེད་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་གལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་རོལ་དུ་འཕྲད་པར་རུང་བ་མིན་ཏེ། མ་
བྱུང་བའི་ཆེ་བྱེད་པ་པོའི་ཚོས་སམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར། བྱེད་པོ་མེད་པའི་
ཁྱུས་ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན།

ཡང་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པས་རྟེན་པའམ་བཟོས་པའི་འཕྲད་པའི་བྱ་བ་དང་
། དེ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་པའི་དུས་མཉམ་དུ་བྱེད་པོ་འང་
འཛོག་ལ། བྱེད་པ་ངས་པར་བྱ་བའི་སྒྲུང་འཛོག་དགོས་པ་མ་ངས་སོ་ཞེན། འོ་ན་
བད་སྒྲོད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱུབ་དང་འགལ་ཏེ། སྐྱ་སྐྱུབ་ཀྱི་སྐྱབས་འདིར་ཚོས་ཅན། བཟོས་
ནས་འབྱུང་། བརྟེན་ནས་འབྱུང་། འཕྲད་ནས་འབྱུང་བྱ་བའམ། བཟོས་ཏེ་འབྱུང་།
བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་། འཕྲད་དེ་འབྱུང་བྱ་བའི་ནས་སམ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱ་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོ་ལས་རག་དགོས་པ་གང་
ཞིག །དེའི་སྒྲོན་རོལ་དུ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕེན་ནོ། །འོ་ན་ནི་བད་
སྒྲོད་པ་རང་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། ཚོས་སྐྱེ་བ་དེ་ཆོད་ལྟའི་འམ་མ་འོངས་པ་ཞིག་
སྟེ། དང་པོ་ལྟར་ན། ད་ལྟ་བ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དེ་མ་
སྐྱེས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་བ་དེ་མ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་
ན་ད་ལྟ་བར་སྐྱོས་པ་དེ་ད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་སྐྱེ་དགོས་པའི་བྱིར།
རྟགས་བྱུང་ཚད་གྲུབ། ཁྱེད་ད་ལྟར་བ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ན་ཁྱེད་སྒྲུང་མ་སྐྱེས་པའི་

ཕྱིར། ཁྱོད་ད་ལྟར་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བྱུང་དོ། །སྐྱེས་ཟིན་སྐྱེ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་ཐུག་
 ༼༡༥༥ན༽པའང་ཅི་ཡོད། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། མ་འོངས་པ་ནི་ཚས་ཅན། སྐྱེ་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་བྱ་བྱེད་གང་དུ་འང་བདག་ཉིད་མ་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 ཁྱོད་རང་བཅསྐྱོད་པ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
 གང་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། །ཁོ་བོ་སངས་རྒྱས་པ་ནི་གནས་སྐབས་གང་ཞིག་ཡོད་པས་
 དེའི་ཆེ་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེ་བ་མིན་གྱི། གང་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་གནས་
 སྐབས་གང་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་དང་འཕྲད་པ་ན་སྐྱེ་ལོ། །བཅསྐྱོད་པ་དག་བྱ་བྱེད་
 ལས་གསུམ་རང་དབང་གིས་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པའང་ཚས་ཅན།
 མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་བར་བྱེད་པོ་རང་ཉིད་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་པོ་གཞན་མི་
 དམིགས་ལ། སྐྱེ་བར་བྱ་བྱེད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་པོ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་འོ་འབྱུང་ངོ་བཏྟེན་ཏོ་བྱ་བ་སོགས་ལ་བྱེད་པ་པོ་རང་དབང་ཅན་
 དགོས་པའི་སྒྲུན་ཀ་མེད་དེ། སློ་རྟོག་པའི་ངོ་ནས་བརྟགས་ཏེ་བཞག་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་སློབ་དཔོན་མི་བསྐྱོད་བཟང་པོས་བསམས་ན། བྱ་བྱེད་ལས་
 གསུམ་བཏགས་ཡོད་དུ་བརྟན་པའི་རིགས་པ་འདིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་པས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གི་
 གཉེན་འདིས་ཀྱང་བརྟན་བཅོས་འདིའི་སྐབས་སུ་འང་ཟུར་རམ་སྤྲས་པའི་དོན་
 གྱིས་འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྐྱེ་བ་ཞབས་བཞེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལྟ་བ་

འཛིགས་སུ་རུང་བ་དེ་ཐབས་མཁས་པས་བསྟན་པར་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་མོས་གྲས་སུ་
 བྱེད་དོ། །སྒྲིར་སྒྲེ་བ་པོ་དེ་ཉིད་སྒྲེ་བར་བྱེད་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ལ། སྒྲེ་བར་བྱ་རྒྱུར་
 ཡིན་པ་རང་ཕྱོག་ནས་མི་འགལ་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲེ་བྱེད་གཞན་གྱིས་སྒྲེ་བའི་བྱ་བ་
 བྱས་ན་སྒྲེ་བ་དེའི་ཆེ་སྒྲེ་བའི་བྱ་བྱེད་རྣམས་དང་སྒྲེ་བ་པོ་ཁོ་རང་གི་གཞི་མཐུན་མི་
 སྤྱིད་པའི་ཐ་སྟད་པའི་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དབྱེད་ན་རང་ལས་ཀྱང་མི་
 སྒྲེ་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་བ་ཆོས་༼ ༡༧༩ བ ༽ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་
 དག་བཞི་བ་མུང་འདས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་བཏྲོས་ནས་མ་དག་པ་འཁོར་
 བའང་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་བ་དང་། འཁོར་བ་འདིར་སྒྲེས་ན་མུང་འདས་
 འདིའང་སྒྲེ་ཞེས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་
 དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྐུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དུས་གསུམ་གྱི་
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པར་འབུལ་
 ལོ། །སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །

ད་ནི་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་ལ་བྱེ་སྒྲེ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ནི། བདག་ཉིད་དུ་མ་རེག་
 པའི་མེད་པ་ཆོས་ཅན། འབད་དུ་འང་མི་རུང་སྟེ། བདག་ཉིད་དུ་མ་རེག་པའི་མེད་
 པ་སྒྲེ་མི་རུང་བ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར། སྒྲེས་ཟིན་ཀྱང་མི་སྒྲེ་སྟེ། སྒྲེ་ན་ཐུག་པ་མེད་
 པའི་བྱིར། ཐུག་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ནི་གངས་ཅན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བར་
 འདོད་པ་དོན་གྱིས་དགག་པའོ། །འོ་ན་ཡོད་པ་ལས་སྒྲེ་ནའང་ངེད་ལ་རུང་

གི། ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ནི་ངེད་མི་ཟེར་བས། འོན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷགས་
 ཐ་དད་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེས་སྤྲུལ། མ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་དང་། མདོ་སྤེ་
 བས་ཀྱང་སྐྱེད་བྱེད་གྱིས་བོན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཕྲད་ནས་སྐྱེ་
 བའི་སྤྲ་རོལ་ན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་བྱ་བ་ནི་མ་གྲུབ་པར་ཡང་བསྟན་
 ཏོ། ཡོད་པ་ཁོ་ན་ནི་སྐྱེ་བར་ངེད་མི་འདོད་དེ། འདོད་ན་བུམ་པ་འཛིམ་པ་དང་།
 དབྱུག་གུ་སོགས་ལ་མི་བསྟོས་པར་རང་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་མི་
 འཐད་དོ། ཡང་ཡོད་ནའང་རུང་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་ན་བྱུག་མེད་ཡིན་ཀྱང་།
 ཡོད་ཅུམ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས་གནོད་མི་རུང་བའི་དོན་ཡིན་
 བོ། །བྱེད་པོ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་དུས་མཉམ་བྱེད་པ་ལ་བྱེད་པོ་དུས་སྤྲུལ་མ་ཁོ་ན་བ་
 སྟེ་ཞེས་པ་ཚོས་ཅན། མི་འཐད་དེ། བྱེད་པ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་གཉིས་དུས་ལྟན་
 ཅིག་པ་ལའང་སྟེ་སྤྱི་ལྷན་༼ ༡༧ ཡན ༽དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་བྱེད་པ་པོ་མར་མའི་བྱ་བ་ཟུན་པ་སེལ་བ་ནི་བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་
 གཅིག་ཅར་ཡིན་ལ། ཟུན་པ་དང་མར་མེད་པོར་འཕྲད་པའི་བྱེད་པ་སྟོན་དུ་
 སོང་ནས་ཟུན་པ་འགག་པའི་བྱ་བ་སྤྲར་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ།
 བྱེད་པོ་མར་མའི་རྗེས་ནས་བྱ་བ་ཟུན་པ་འགགས་བྱུང་བའི་བྱིར་སྟོམ་ན། ད་དུང་
 ཡང་དཔེ་སྟོན་ཏེ། ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་བྱ་བ་ཡང་དང་པོར་ཁ་གདངས་ནས་
 བྱིས་ཉལ་བ་མིན་གྱི། ཁ་གདངས་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་ཉལ་བའི་བྱ་

བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དང་པོར་ཁ་གདངས་ལ་དེ་མ་ཐག་བཅུ་མ་ནས་ཉལ་
 བ་ལ་ནི་ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་ཅས་མི་བརྗོད་དེ། དང་པོར་རྐང་པ་ཡ་གཅིག་
 བརྐངས་ནས་དེ་ནས་བསྐྱམས་ཏེ་ཉལ་བ་ལ་རྐང་པ་ཡ་གཅིག་བརྐངས་ཏེ་ཉལ་
 ཅས་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔལ་ལེན་ནི་བདེ་སྟོང་པའི་གྲུག་ཀ་དེ་སྤང་བར་
 འདོད་ནས། རྟེན་འབྲེལ་ནི་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་སྒྲུལ་
 པའི་ཕྱིར། སམ་ནི་འདུ་བ་དང་། ཨི་རྩེ་ནི་མི་སྟོང་པར་འགོ་བ་དང་། ལྷ་ལྷོ་ད་
 ནི་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། མང་དུ་ཆོག་པ་གིང་འདུས་པ་ཞིག་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་འབྱུང་དུ་རུང་ལ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལྟ་རྟེན་
 འབྱུང་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདོད་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འདི་དང་བྱེ་
 སྒྲའི་གྲུབ་པ་མ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤང་ལྟ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ་རབ་དུ་
 བཏགས་རུང་ཡང་དོན་ལ་མི་འཐད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་
 གི་རྣམ་ཤེས་སྒྲེ་བ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་སོགས་སྒྲོས་ནས་སྒྲེ་བ་མི་
 སྟོང་པའི་ཕྱིར། སམ་སྒྲི་ཏ་ལྟར་ན། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་
 པ་ལ་ཆོག་སྟེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བདེ་སྟོང་པའི་གྲུག་ཀ་ནི་
 འདིས་སྤང་མ་རུས་སོ། །ཡང་རྟེན་འབྲེལ་འདུས་མ་བྱས་ཡོན་ན་མདོ་དང་འགལ་
 ཏེ། །༡༧༥བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྒྲེས་
 པས་འདི་སྒྲེའོ་ཞེས་མི་རྟག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་གྲངས་གཉིས་

སུ་གསུང་དགོས་པ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་ཡོད་པ་འབང་ཞིག་གིས་འདྲ་བྱེད་
འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་
པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དེས་བཟུང་གི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བསྟན་བཅོས་
གཞན་ལས། མ་རིག་པ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་གི། །མ་རིག་པའི་རྒྱུ་
མེད་པར་འདྲ་བྱེད་རྣམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་རྣམ་
གངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་འདི་ཡོད་ན་འདྲ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་འདི་
འབྱུང་བ་དང་། འདྲ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་འདི་སྐྱེས་པས་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་འདི་
སྐྱེའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྣམ་གངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཆོས་
ཅན། ཆོ་བརྒྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་གྱི་མཐའ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་
ཡོད་ན། ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་རྣམ་ཤེས་དང་ཆོར་བའི་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ད་
ལྟར་གྱི་མཐའ་སྟེང་ལེན་སྟོན་པ་སྐྱེས་པས་ཕྱི་མའི་མཐའ་སྐྱེ་བ་ཀ་གི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྣམ་གངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གངས་དང་
པོས་དངོས་རྒྱུའི་རྒྱུ་དང་། གཉིས་པས་བརྒྱད་རྒྱུའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་
རིག་པ་ནི་འདྲ་བྱེད་གྱི་དངོས་རྒྱ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་བརྒྱད་རྒྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མ་རིག་པ་ནི་འདྲ་བྱེད་གྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འདྲ་བྱེད་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། དག་བའི་འདྲ་བྱེད་གྱིས་ནི་བརྒྱད་རྒྱར་འབྱུང་བ་

ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐབས་ན་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
ལྟར་བཤད་པ་ནི་རང་ལུགས་སོ། །

གནས་བརྟན་ཚེས་གྱི་དབྱིག་ན་རེ། རྣམ་གྲངས་གཉིས་སྟོས་པ་ཚེས་ཅན།
རིམ་བཞིན་རྒྱ་༼༡༧༩༽མེད་དང་རྒྱ་རྟག་པར་སྤྱོད་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་མེད་ན་དངོས་པོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་དང་སྦྱེས་ལུ་སོགས་མ་
སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟེར་རོ། །དེ་ཙམ་ཞིག་
དགག་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་གྲངས་གཉིས་སུ་བཀོད་དོ་ཞེས་པ་ཚེས་ཅན། འཐད་པ་
མིན་ཏེ། དེ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཕྱི་མ་ཉིད་སྟོས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མའི་ནང་ན་རྒྱ་དང་རིས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལས་སྦྱེ་བར་
དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་འདི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་རྣམ་
གྲངས་དང་པོ་སྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ལུ་སྦྱེགས་ལ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ།
བདག་རྟེན་དུ་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་སོགས་འབྱུང་ལ། བདག་གཅིག་ལུས་ཀྱང་མིན་
པར་གོགས་མ་རིག་པ་སོགས་སྦྱེས་པས་འདུ་བྱེད་སོགས་སྦྱེའོ་སྟམ་ན། དེ་
དགག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་སྦྱེས་པས་
གང་སྦྱེ་བ་ནི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ལས་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ཡོད་པས་
དེ་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ལས་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རེས་བཟུང་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། མདོར། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་

ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་ན་རེ། རྣམ་གྲངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པ་དང་འདྲ་བྱེད་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་
པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ཡོད་ན་འདྲ་བྱེད་འདི་མི་སྟོང་བར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་
དང་། མ་རིག་པ་མ་དོན་གྱུར་དེ་ཉིད་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་ན་རེ། རྣམ་གྲངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
རྒྱན་གནས་པ་དང་སྟེ་བ་དག་རིམ་བཞིན་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་རྒྱན་རི་སྤྲོད་
ཡོད་པ་དེ་སྤྲོད་འབྲས་༼༡༧༥བ༽འཁྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་འདི་ཉིད་
སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན། གནས་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འབྱུང་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་ནི་རང་རྒྱུ་དང་། ཐལ་
འགྱུར་དུ་བཀོད་ན། སྐབས་དེར་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གནས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟུར་རོ། །ཡང་རྣམ་གྲངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་
ཆོས་ཅན། སྤར་གནས་པ་དང་ཕྱིས་སྟེ་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཡིན་ན་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་སྟེ་བ་སྤར་གསུངས་ཤིང་གནས་

པ་ཕྱིས་ནས་བསྟན་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བར་འདོད་ནས། དཔལ་ལེན་ན་རེ། གནས་པ་སྟོན་པས་
འབྱུང་བ་མི་སྟོན་པར་མི་འགལ་ཏེ། འབྲས་བུ་འདི་ཡོད་ན་རྒྱ་འཛིག་པ་འདི་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་རྒྱ་སྒྲིས་པས་འབྲས་བུ་སྒྲི་བ་
དེའི་ཆོན་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་ཐལ། རྒྱའི་རྒྱན་
གནས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་རྒྱན་འབྱུང་བ་ནི་གང་ཞིག །རྒྱ་འཛིག་པ་འབྱུང་བ་དེ་
འཛིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱའི་དངོས་པོ་འདི་ལྟར་
སྒྲིས་པས་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འདི་ལྟར་སྒྲིས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱལ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྣམ་གྲངས་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་དོན་གནས་སྒྲིས་གཉིས་སུ་
དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན། འདི་ཡོད་པས་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་བཀའ་སྤྱལ་
རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འཛིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྲར་ཡང་སྒྲི་བས་བྱབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་པའི་སྟོན་དུ་སྒྲི་བ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅག་
ལ་བྱབ་པ་བྱུབ་ན་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་སྤྲར་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲར་ནི་འདི་སྒྲིས་
པས་འདི་སྒྲི་ཞེས་འབྲས་བུ་སྒྲི་བ་དང་། ཕྱིས་འབྲས་བུ་འདི་ཡོད་ན་རྒྱ་འདི་
༼༡༥༩༽མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བཀའ་སྤྱལ་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
པར་རྫོམ་ན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཀའ་མ་བསྤྱལ་བའི་ཕྱིར་ལུང་
གིས་བསྟོན་མེད་དུ་བསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྟགས་འདི་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་

ཡོད་ནས་བྱིས་རྒྱ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། སྐྱེ་དང་འཛིག་པ་
དག་མཉམ་སྟེ་སྒང་མདའི་མཐོ་དམན་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །ཡང་འདི་ཡོད་པས་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་འདོན་པ་འཐད་ན་ཆོས་ཅན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱི་ཤི་དང་ལྷ་དང་དང་སྐྱེ་
སྒྲགས་འདོན་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུགས་པ་རྣམས་
འབྱུང་ཞེས་ཀྱི་ཤིའི་ཡན་ལག་གི་འབྱུང་བ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འབྲས་སུ་སྐྱེ་བ་འདི་ཡོད་ན་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མི་འབྱུང་བར་འཐད་པའི་
བྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་འཛིག་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་བྱ་བའི་ཆོག་གི་
ཟོལ་དེ་ཆོས་ཅན། མདོའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བརྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བལྟོས་ནས་འཛིག་པར་བཤད་པའི་བྱིར་
རོ། །འཛིག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྱུང་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། འགགས་པའི་ངོ་
བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགག་སྐྱབ་དེ་དག་ནི་བྱེ་སྐྱེའི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་པ་ཡིན་
ཀྱི། ད་ནི་མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་མ་དག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡིན་པ་
ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱི་ཤིའི་བར་གྱི་ཅི་ལྟར་ལྟོས་འབྱུང་ནི། སོ་སྐྱེས་རྟེན་
འབྱུང་བདག་མེད་པའི་འདུ་བྱེད་ཅུམ་འདི་མི་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་དང་ངའོ་སྟུམ་
པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གྱིས་བདག་ཆེ་བྱི་མར་བདེ་
བའི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དུ་བདེ་བའི་དོན་

དུ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། ཆོ་འདིའི་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་
དང་། བསམ་(༡༧༩)གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བདེ་མིན་སྒྲུག་མིན་གྱི་
དོན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་རྩོམ་པ་ནི། མ་དེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
དག་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྲིད་པ་བར་
མའི་རྒྱུན་གྱིས་རྩ་རིང་པོ་ལ་མེ་འབར་བ་འགོ་བའི་ཚུལ་དུ་དཔྱལ་སོགས་འགོ་བ་
དེ་དང་དེར་འགོ་བར་འབྱར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོགས་དྲུག་པར་འཐད་དེ། སྲིད་པ་
བར་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་ནས་བཟུང་སྟེ། སྦྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་བར་
ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བར་སྲིད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་
ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་བཞག་ན་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ལྷ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཆད་དང་མཚམས་
སྦྱོར་འདོད་ཆགས་བྱལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྦྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཁོ་ནར་འདོད། །ཅིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་སྣོན་དུ་འགོ་བའི་མིང་དང་
གཟུགས་ཡུང་པོ་ལྷ་པ་འགོ་བ་དེ་དང་དེར་སྦྱེ་བར་འབྱུར་བ་མ་གཤིའི་བར་ཏེ། རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་མདོར། མིང་གཟུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་མིང་གང་ཞེ་ན།
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡུང་པོ་བཞིའོ། །གཟུགས་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་གང་
ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞེས་སོགས་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་

གཟུགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པས་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་མཆོད་དུག་གོ། །དེ་ནས་ཡུལ་དང་
འབྲད་ནས་རྒྱལ་གཤམ་སྒྲེ་བས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བདེ་སོགས་མྱོང་བར་འགྱུར་
བ་རིག་པའོ། །དེ་ནས་ཆོར་བ་རྒྱལ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་
གཟིར་བའི་ཆོར་བདེ་ནི་འདོད་པའི་སྟེད་པ་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཕྱིན་གྱི་
བདེ་བ་དང་བཞི་པའི་བཏང་སྟོམས་ལ་སྟེད་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེད་པའོ། །བཏང་
སྟོམས་ནི་༼༣༧༠ན༽གཟུགས་མེད་པའི་སྟེད་པའོ། །དེ་ནས་ཆོར་བ་ཡིད་འོང་ལ་
སྟེད་པས་འདོད་སོགས་ཉེ་བར་ལེན་ཏེ། འདོད་པ་རྒྱམས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྟའོ། །ལྟ་བུ་ནི་རེ་གཉིས་ཏེ། ཚངས་དཔེ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ནི་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བའོ། །བར་ཏལ་ཁྱུགས་ནི་ཁྱི་དང་བ་ལང་
དང་གཅེར་བུ་པ་དང་སྤྲོད་དཀར་བ་དང་སྒྲིན་མོ་གོས་མེད་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་
རྒྱལ་ས་དབྱུག་གྲུ་དང་གཡང་གཞི་དང་ལྷུགས་བདག་པ་རལ་བུ་དང་ཐལ་བ་དང་
། ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་དབྱུག་གྲུ་གསུམ་དང་སྒྲེའོ་དང་། ཐོད་པ་ཅན་ཐོང་པ་ལ་སོགས་ཡང་
དག་པར་ལེན་ཏོ། །

ལུས་ལ་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་ཡོད་པས་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་དང་། གཞན་ན་རེ།
 བདག་ལྟ་དང་རའོ་སྙམ་པའི་ར་རྒྱལ་ཟེར་རོ། །འདི་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གོ་ཞེས་
 སྒྲིབ་ས་བདག་སྒྲིབ་ཅིད་དོ། །བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་ཅི་བར་ལེན་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱིས་པ་སོ་

སོའི་སྒྲེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་བདག་ས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷུང་བར་ཟད་གྱི། འདི་
 ལ་བདག་གམ་བདག་གི་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་སོགས་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་ནི་ཡུལ་དེ་དག་མ་ཐོབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་
 གང་ཡིན་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་འདི་སྐད་དུ། ཉེ་བར་
 ལེན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལ་བདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
 སོ། །ཡང་ལེན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡང་སྤྲིད་པའི་ལས་སོག་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲིད་པ་སྟེ།
 མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་ཆེ་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྲིད་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་
 པའི་ལས་གང་ཡིན་དེ་ནི་འདིར་སྤྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྤྲིད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲིད་པ་བར་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་མེ་འབར་བ་འགོ་བའི་
 རྒྱུ་དུ་མ་འོངས་པ་སྒྲེ་བ་ནི་སྒྲེ་བ་སྟེ་སྤྲུང་པོ་ལྟ་བུའོ། །༡༥༠བ།སྒྲེ་བ་ཡོད་ན་
 སྐྱེ་གི་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་གང་ཞེན། མགོ་སྒྲེ་བོར་གྱུར་པ་དང་སྒྲེ་བོ་ལ་
 སོགས་པའོ། །ཤི་བ་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་གནས་དེ་ནས་ཤི་
 འཕོ་ཞིང་འཆི་འཕོ་བའོ། །ཞེས་སོགས་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོའི་ཆོག་ཟུར་
 གྱིས་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་དང་བལ་བའོ། །སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 གྱི་སྤྲུང་བོ་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཆོགས་ཐོག་མཐའ་མེད་པའོ། །ཡང་དག་
 པར་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲེ་བའོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བརྒྱ་
 གཉིས་སྤྲུང་ལྟེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ནི་བྱེ་སྒྲུའི་

ལུགས་ཡིན་པས་སྒར་བརྗོད་ཟིན་ཏེ། །

འདིར་སྤྲུལ་བ། ལྷ་ཚོགས་རྟོག་གའི་ངོས་ལ་ལྷོག་པ་ཡི། །བྱེ་བྲག་སྤྲ་མོར་
འཆར་བ་གང་མཆིས་པ། །མཚུངས་པ་འདྲ་བ་ནམས་ལས་བྱུན་མོང་དུ། །གྱུར་
མིན་ཆ་ཤས་གསལ་བྱེད་འདི་ན་སྤང་། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་བཞི་དངོས་སུ་བཤད་བ།
ལྷ་ག་མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བསྟན་པས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མ་རིག་པ།
མིང་། རིག་པ། ཚར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་
དང་། ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རིག་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོདས་ཚོས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཛའ་རྒྱན་སོགས་བཞིན། །
མ་རིག་པའི་དོན་ནི། ཡང་དག་པར་རིག་མ་རིག་པ། དངོས་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོདས་
སུ་གྱུར་པའི་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་
བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཚོས་གཞན་ཞིག་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་མེད་དང་
བཅས་པོའང་དེར་འགྱུར་བས་རིག་པ་མེད་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཅུ་མ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་མཛའ་བ་དང་རྒྱན་ཏེ་མི་བདེན་པ་དང་། སོགས་པའི་
སྤྲུལ་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་
དག་དང་རྒྱན་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལོག་པའི་དོན་དང་། ༼༡༡༽ནི་དཔེར་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་
ལས་ཤེས་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནམས་འབྱུང་ངོ་
། །ཞེས་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར་། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། རིགས་མིན་པ་
མིག་སོགས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དགྲ་བཙམ་པ་ལ་མིག་
ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་། རིག་པ་མེད་པ་
རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་།

**གཉིས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་དུ་འདོད་པ་དགག། ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་དེར་
བརྗོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཆོག་བྱིར་།

མ་རིག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རིག་པ་མེད་ཙམ་དང་མིག་སོགས་མིན་པར་འོས་
ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་དགྲ་དང་སོགས་པས་འཆིང་བ་གསུམ་དང་། ལུ་བོ་བཞི་དང་སྦྱོར་
བ་བཞིའི་ཆོག་ཏུ་མ་རིག་པ་ཞེས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟ་བུར་། །

ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་བྱིར་། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་བྱིར་རོ། །

ཡང་ཆུང་མ་དང་བྲུ་ངན་པ་ལ་ཆུང་མ་དང་བྲུ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་
ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མ་རིག་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཤེས་
རབ་ངན་པ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་། མ་

རིག་པའི་བྱབ་བྱེད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
 གྱི་ཐལ་བའོ། །མ་རིག་པ་དེའང་དོན་ལ་མ་རིག་པ་རང་མིན་ཏེ་ཤེས་རབ་ངན་པ་
 ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། གཙུ་མེས་གཙུག་གི་ལཱོར་དུ་མེས་སྤྱང་མ་
 རིག་པ་ཚོས་ཅན། ཤེས་རབ་ངན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་དེ་
 ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་མེས་སྤྱང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ།
 མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོའི་ནང་
 བས་འབྱུང་བ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མང་པོ་རྣམས་དང་ལྟན་
 ཅིག་༼༡༧༽ མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པར་འབྱུང་བས་འཇིག་རྟེན་སྟགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མ་རིག་པའི་མེས་སྤྱང་མཚུངས་པར་ལྟན་རུང་
 ཞིང་། དེ་ཐ་དད་མིན་ན་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཤེས་རབ་
 ཡིན་ན་ཚོས་ཅན། ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྟན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་ཀའང་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་ས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་ས་གཉིས་གཙུ་མེས་
 གཙུག་གི་ལཱོར་དུ་མཚུངས་པར་ལྟན་མི་སྤིང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་
 མཚུངས་ལྟན་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཙུག་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་མི་མཚུངས་
 བས་བྱབ་པ་བཞིན་རོ། །འདི་ཡང་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་འབྱུང་
 རོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ངན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་
 པ་དེས་ཤེས་རབ་དེ་ངན་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བསྟན་བྱེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རི་རྒྱད་དུ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་
སེམས་ནི་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ལོ། །མ་རིག་པས་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་
པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་
ཅན། ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སེམས་ཉིད་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་བྱེད་སེམས་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཆགས་ཉིད་
ཀྱིས་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་དེའི་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཤེས་རབ་འདི་ཉིད་མ་ཡིན་
ཏེ། འོན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་བར་བར་དུ་བྱུང་བ་དང་། འབྲེས་མའི་
ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དག་བ་འབྲེས་ནས་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་མི་འདག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་རྣམ་
པར་མི་གྲོལ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་སེམས་དུས་མཉམ་མཚུངས་
པར་ལྷན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་༼ ༡༥༩ ༽བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་
ཀྱི་བག་ཉལ་བཞག་སྟེ་སེམས་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་པས་བཅོམ་པར་བྱས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བག་ཆགས་དེ་བསྐྱོག་ན་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
མི་གྲོལ་བར་བྱེད་པོ་དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལྷན་དེ་མ་ཡིན་པར་
བག་ཉལ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
ཅན་དེས་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་བཅད་ནས་བག་ཉལ་མ་རིག་པ་བཞེས་

པ་དེས་ཉི་པར་བཅོམ་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་མི་འདག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཤེས་རབ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དགེ་བའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་མི་འདག་པར་
བྱེད་རུང་སྟེ། མི་འདག་པར་བྱེད་པའི་དྲི་མ་ནི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་ཕྱོགས་སྡེ་མས་བྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་
ནི་བྱོད་གྱི་ཉོག་བཏགས་དེ་ལ་སུ་ཞིག་གིས་ལན་བསྒྲགས་སྟེ་ལུང་དང་མི་མཐུན་པ་
ཉིད་གྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་དེ། མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ངན་པ་ལས་རྒྱས་
གཞན་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། །བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་ནི། ཆགས་སོགས་གྱི་ཉོན་
མོངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་གཞན་དུ་མེད་དེ། མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་
མོངས་པའི་སྒྱི་མིང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
གསུས་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་མ་
རིག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཇིག་ལྟ་སོགས་ཀྱང་ལོག་པར་འཇིན་པ་མི་
ཤེས་པའི་བྱིར་མ་རིག་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་སྡེ་མའོ། །འདོད་
པ་དེ་ཡང་གཞུང་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་སྒྱུར་གྱི་
ཆོག་ལ་འདོད་ཆགས་གྱི་ཀུན་སྒྱུར་ལས་མ་རིག་པའི་ཀུན་སྒྱུར་གྱི་ཆོག་ལོགས་སུ་
སྒྱོས་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་ཡིན་པས།
ཉོན་མོངས་༼ ༡༥༡༧ ༽གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་ཆོ་ཆོས་ཅན། ལྟ་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བ་དེ་ག་མ་

རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། ལྟ་བུ་ལྟ་བ་དང་འདོད་ཆགས་འདོད་
ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཅེན། དེ་ལྟར་ན་མངོན་པ་དང་འགལ་ཏེ། མ་རིག་
པ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་ཕན་ཚུན་མི་མཚུངས་ལ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལྟ་བ་
དང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་མ་རིག་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མཚུངས་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ས་མང་
པོ་པ་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱང་མ་རིག་པས་
ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པར་འགྱུར་གྱི། ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཞེས་བཤད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་རིག་པས་ཉོ་
བར་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དཔལ་ལེན་གྱི་བསམ་པ་ལ། མ་རིག་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་
བྱས་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ།
སྒྲེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱ་གཟུགས་ཅན་དུ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་ཅེས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་ཅེན། འོ་ན་ཤེས་རབ་ལའང་ཆོས་ཅན།
ཞེ་སྒྲུང་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བྱེད་གོས་པར་འགྱུར་
ཏེ། འདིར་མི་དགོས་ན་སེམས་ལའང་མི་དགོས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་
ལེན་གྱིས། མ་རིག་པ་ནི་ལྟ་སོགས་ལས་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཞན་ཡིན་ན་མ་རིག་

པ་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། དེའི་རང་བཞིན་ནི་བདེན་པ་
དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་རྣམས་མི་གསལ་བའོ། །གསལ་བ་ནི་རབ་རྒྱ་
༼ ༣༥ ཟླ ༽ ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག་གོ །

དཔལ་ལེན་ན་རེ། མི་གསལ་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་ཡིན། གསལ་བ་མ་ཡིན་
པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ན་མིག་སོགས་དེར་ཐལ་ལ། གསལ་བ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་
ན་རི་རྩ་ཡང་དེར་ཐལ་བས་སྒར་མ་རིག་པ་ལ་སློབ་བརྗོད་པ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། སློབ་
དཔོན་གྱིས། རིགས་པ་དེས་མི་གཞོད་དེ། དེའི་རང་ངོ་ནི་གསལ་བའི་མི་མཐུན་
ཚྭ་གསལ་ཆོས་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔལ་ལེན་གྱིས། གསལ་བའི་མི་མཐུན་
ཚྭ་གསལ་རང་དེ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། གསལ་བའི་མི་མཐུན་པའི་
ཚྭ་གསལ་གྱི་ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། དངོས་སུ་མ་དམིགས་ཀྱང་བྱེད་ལས་གྱི་
རྟོགས་པར་རྟུས་ཏེ། འདུ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པའི་རྟུས་པས་རྟོགས་པའི་
ཐྱིར། དཔེར་ན་མིག་གི་ཤེས་པ་འབྲས་བུ་རེས་འགའ་བའི་རྟོགས་གྱིས་དེའི་རྟེན་
གཟུགས་དྲངས་པ་རྟོགས་པ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་ནི་གཟུགས་དྲངས་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

བཅུན་པ་ཆོས་སློབ་ན་རེ། ངོ་སྒྲམ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་འདི་ནི་མི་
ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་མ་རིག་པའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་
གྱིས་དྲིས་པ། ངོ་སྒྲམ་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་

དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཁུངས་གང་ཡིན་ཅེས་པ་ལ། ཆོས་སྒྲོབ་གྱིས། མདོ་ལས།
བདག་གིས་དེ་ལྟར་གྲེས་དེ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟ་བ་
ཐམས་ཅད་དང་། འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རར་འཛིན་པ་དང་། ར་ཡིར་
འཛིན་པ་དང་། རའོ་སྒྲམ་པའི་ར་རྒྱལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱ་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་གྲེས་ནས་གྲིབ་མ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་
འདས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས། འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱ་བ་དེ་གཞན་ལས་
འོགས་སུ་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་ལ་རར་སྒྲམ་འཇུག་པ་དེ་དེས་བསྟན་པ་
༼ ༡༥༥ བ ༽ ཡིན་ནོ། ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དྲིས་པ། མདོ་ལས། འཇུག་པ་ཐམས་
ཅད་ཅེས་པ་མ་རིག་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཐད་པ་ཅི་ཡོད་བྱས་པས། ཆོས་སྒྲོབ་ན་
རེ། འཇུག་པ་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་གཞན་དུ་བརྗོད་མ་རྣམས་པས་ཉོན་མོངས་
ལས་འོས་མེད་ཟེར་རོ། ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། རའོ་སྒྲམ་པའི་ར་རྒྱལ་ལས་ར་རྒྱལ་
ལྟག་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་དེ་དག་གང་རུང་དུ་འཐད་དུ་རྒྱག་གྱང་མ་རིག་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་རྩོད་ལན་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་མིང་བཤད་པ་ནི།

མིང་ནི་གཞུགས་ཅན་མིན་མཁུང་པོ། །

མིང་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་ཅན་མིན་པའི་མཁུང་པོ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
ནི་མིང་གི་དབང་གིས་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རེག་པ་བཤད་པ་ནི།

རེག་དུག་འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན། །ལྷ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན། །

དུག་པ་སྒྲ་དགས་ཆོག་ཅེས་བྱ། །རིག་དང་མ་རིག་དང་གཞན་རེག །

དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷག་མ། །གཞོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག །

བདེ་བ་ཕྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །

མིག་ནས་ཡིད་གྱི་བར་རེག་པ་དུག་ཆོས་ཅན། འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་
ཡུལ་ནུམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་
དབང་པོ་ལ་དང་ནུམ་ཤེས་འདུ་བ་འཐད་དེ། རོན་གྲང་ཡིད་དབང་འགགས་པ་
དང་། ཆོས་མ་འོངས་པ་འབྱུང་འགྱུར་དང་། ཡིད་ཤེས་ད་ལྟ་བ་ནུམས་ལྷན་དུ་
འདུས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་འདུ་བ་ཉིད་ལ་འདུ་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཉིད་འདུ་བའི་དོན་ཡིན་
ཏེ། འབྲས་བུ་རེག་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རེག་པ་འདི་
ལ་སྒོན་གྱི་སྒོལ་དཔོན་ནུམས་དགོངས་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་འདུས་པ་
ཉིད་རེག་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྲེལ་
ཞིང་འདུས་པ་ལས་ཆོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་གཞན་ཞིག་
ཡིན་ཟེར་ཏེ། མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ནུམ་གྲངས་དུག་ཆོན་དུག་གང་ཞེ་ན། བར་

༼༡༥༩༽གི་སྒྲེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཕྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་དྲུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། རེག་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། ཚོར་བའི་ཚོགས་དྲུག་དང་།
སྲིད་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིར་རེག་
པའི་ཚོགས་ནི་ཚོས་ཅན། གསུམ་པོ་འདུས་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་དོན་རྣམས་
ཀྱི་ཚོགས་ལས་འོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རིགས་པས་བསྒྲུབ་བོ། །

ལྷགས་འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱེ་མ་ན་རེ། དབང་དོན་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་
ཚོགས་པ་ལས་རེག་པའི་ཚོགས་འོགས་སུ་བསྟན་པས་ཚོས་ཅན། དབང་དོན་
ཤེས་པ་འདུས་པ་ལས་འོགས་ཤིག་ཁོ་ནར་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཚོར་བ་
དང་སྲིད་པ་དག་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལས་འོགས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། ཚོས་ཀྱི་
སྒྲེ་མཆེད་ལས་འོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་
སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱི་མས། ཟུབ་པ་མེད་དེ། ཚོར་སྲིད་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལས་
འོགས་སུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོར་སྲིད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་
ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རེག་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་རེག་གྱུར་གསུམ་ནི་
དབང་དོན་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་འདུས་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ནི་སྤྱིར་ཚོགས་
གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟེན་ལ། དེ་ལས་རེག་པའི་ཚོགས་གཞན་ནི་མེད་
པས་འོགས་སུ་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །ཡང་

སྒྲོབ་དཔོན་སྤྲུལ་མས་དབང་དོན་གཤམ་གསུམ་ལས་རེག་པ་ལོགས་སུ་མེད་ཀྱང་
 རེག་པ་ཞེས་ལོགས་སུ་སྒྲོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་དོན་མཚུངས་པར་
 རྣམ་གཤམ་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཤམ་དང་བཅས་ན་ཞེས་ལྟག་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རེག་
 པ་ཡོད་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱི་
 མས། དེས་ན་༼༣༥༥༽དེ་ལས་རེག་པའི་ཚོགས་ཞེས་མདོ་ཚིག་ལོགས་སུ་
 སྒྲོས་མི་དགོས་པར་བཤམ། རྣམ་གཤམ་མེད་པའི་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་དོན་ཡོད་
 དུ་ཟིན་ཀྱང་དབང་དོན་མེད་པའི་རྣམ་གཤམ་མེད་པས་དབང་དོན་གཤམ་གསུམ་གྱི་
 ཚོགས་པའི་མདོ་ཚིག་ནི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ། དེའི་ཁོངས་སུ་རེག་པ་འང་
 བསྟན་ཟིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་ནས་རེག་པ་ནི་འདུས་པ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་
 དོ། །

དཔལ་ལེན་ན་རེ། མིག་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིག་གི་རྣམ་གཤམ་གྱི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྤར་བྱུང་དེའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་དེའི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མིག་གི་རྣམ་གཤམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིག་གཟུགས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གཟུགས་སྤར་བྱུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་བ་
 ནི་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དབང་དོན་གཤམ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་
 པོར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ལ་རེག་པ་བཞག་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོར་མི་འབྲེལ་
 པ་ལ་ནི་རེག་པར་མི་འཛོག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། མདོ་

ལས། ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྲེལ་ཞིང་འདུས་ལ་ཆོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་རེག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རྩི་ལྟར་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དེ།
རེག་པ་ནི་འདུས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། ཁོ་རེད་ལུང་
དེ་རྒྱད་དུ་མི་འདོན་ཏེ། འདི་དག་དང་འབྲེལ་བ་དང་འདུས་པ་དང་འཆོགས་པ་
ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེག་པའོ་ཞེས་འདོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྒྱ་
འདུས་པ་ཙམ་ལ་འབྲས་བུ་རེག་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཆུང་མས་ནི་འབྱུང་བ་བདེ། ཞེས་སྒྲོས་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །བརྗོད་
པ་བསྐྱེད་ན་མང་པོར་འགྲོ་བས་ཞར་ལ་འོངས་ཆོག་གོ། །

ཆོས་མངོན་པ་བ་ན་རེ། རེག་པ་གཞན་ཁོ་ནར་ཟེར་རོ། །རེག་པ་དེ་དག་
ལས་ལྷ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་
༼༡༥༥ན༽ཐོགས་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དུག་པ་ནི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་པའི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་
གདགས་སུ་རུང་བས་མིང་ནི་ཆོག་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་
རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྟོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པོའོ་སྟུམ་
དུ་མི་ཤེས་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྟོན་པོའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོན་འདིའི་མིང་འདི་
ཡིན་ཅེས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། ཡིད་ཤེས་ནི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པས་

ཆོག་གི་སྒྲ་དྲགས་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་བྱིར་མཚུངས་ལྷན་
གྱིས་རབ་རྟ་བྱེ་བའི་རེག་པའོ། །ཡང་རེག་པ་དྲག་པོ་དེ་ཉིད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།
རེག་པ་དྲི་མེད་དེ་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་རེག་པ་དང་མ་རེག་པ་དང་མཚུངས་
ལྷན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་རེག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རེག་
པའང་མ་ཡིན་མ་རེག་པའང་མ་ཡིན་པའི་རེག་པ་ནི་ལྷག་མ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པའི་བྱིར་
མ་རེག་པའི་རེག་པ་ཡང་ཀུན་རྒྱུ་འབྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་རེག་པས་གཉིས་སུ་
འགྱུར་ཏེ་གཞོན་སེམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རེག་
པའོ། །ཡང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་སྐྱག་བསྐྱུ་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་བདེ་མིན་སྐྱག་མིན་གྱི་
མྱོང་འགྱུར་གྱི་རེག་པ་གསུམ་སྟེ། བདེ་བའི་མྱོང་བ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་
བྱིར་མ་ཡང་ན་བདེ་སོགས་མྱོང་བར་བྱ་བའམ་མྱོང་བར་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའང་
ཆོར་བ་ཡིན་ནོ། །རེག་པ་འདི་ལ་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རེག་པ་སྟེ་གང་ལ་བདེ་
བའི་ཆོར་བ་ཡོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱག་བསྐྱུ་ལ་དང་བཏང་སྟོམས་ལའང་སྐྱར་
ཏེ་རེག་པ་བཅུ་དྲག་གོ། །

བཞི་པ་ཆོར་བ་བཤད་པ་ལ། སྐྱིར་དབྱེ་བ་དང་། ༼༡༥༥༽སེམས་ཆོར་གྱི་བྱེ་
བྲག་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །ལྷ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །
མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་རེག་པ་དྲུག་པོ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག་
གོ། །དེ་དག་ལས་མིག་ནས་ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་ལྷ་ནི་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡིད་ཀྱི་
འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནི་སེམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་པས་སེམས་ཀྱི་
ཚོར་བ་འོ། །

ཅི་ཚོར་བ་རེག་པའི་འོག་ཏུ་འཕམ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ན། བྱེ་སྐྱེ་ན་རེ། དུས་
མཉམ་སྟེ་ཕན་ཚུན་དུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་
པས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱའི་དངོས་པོར་ཅིས་གྲུབ་
ཅིས་དྲིས་པ་ལས། བྱེ་སྐྱེས། དེ་དེས་ཅིས་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚུར་དྲིས་པ་ལས།
མདོ་སྟེ་པས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གཉིས་ཚོས་ཅན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་
འགྲུབ་སྟེ། ཚོས་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་མཐུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། བྱེ་སྐྱེས། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དམ་བཅས་མ་གྲུབ་པ་དང་བྱེ་
བྲག་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་པས། འོ་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཚོས་
ཅན། ཕན་ཚུན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མདོ་སྟེ་པས་ཞེ་འདོད་མི་འདོད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་
ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གོང་དུ་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཁས་

སྒྲངས་པ་ལ། ད་ཕན་ཚུན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་སོ་ཞེས་འཕུལ་
 འདོད་བྱས་ཀྱང་། དེ་སྒྲུལ། རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲབས་གྲིས་འདོད་ལན་ཐེབས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འཆོགས་པ་ན་ཕན་ཚུན་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱར་སོང་བའི་ཕྱིར་
 ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་སུ་སོང་བས་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདོད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་
 ཞེས་སོ། །མདོ་སྤེལ་ས། འོ་ན་རེག་ཆོར་ཕན་ཚུན་འབྲས་སུ་སོང་དེ་པ་
 ༡༥༦༥ ་འདི་མདོ་དང་འགལ་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སྐྱེའོ། །མིག་གི་
 འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
 སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྐྱེད་བྱེད་དང་བསྐྱེད་བྱ་
 ཆོས་ཅན། དུས་སྤུ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་གྲགས་ཏེ། ས་སྐྱུག་ །འོ་ཞོ། བསྐྱེན་པ་དང་སྐྱ་
 དང་ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་སྤུ་ཕྱི་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རེག་ཆོར་ནི་སྐྱེད་བྱེད་
 གྱི་ཆོས་སྤུ་ཕྱིར་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་
 བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུལ། ཅུ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་སྤུ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་
 ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པའི་དངོས་པོ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 མིག་ཤེས་དང་མིག་དང་གཟུགས་དག་དང་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་སྟེ་
 ཞེས་སོ། །མདོ་སྤེལ་ས། དཔེ་དེས་རྒྱ་འབྲས་དུས་ཐ་དད་པ་ལ་དགག་པ་ཅི་ཡང་
 མེད་དེ། དབང་དོན་སྤུ་ཕྱིར་དང་ཤེས་པ་ཕྱི་བ་དང་། འབྱུང་བ་སྤུ་ཕྱིར་དང་འབྱུང་

འབྱུང་བྱི་བའི་བྱིར། བྱེ་སྐྱུས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་དེ།
ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོ་གི་བ་མ་སྐྱེད། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ལྷ་གྲུ་གི་བ་མ་མེད་
བར་འབྱུང་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་གི་བ་མ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རེག་པ་དང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། མདོ་སྡེ་པས། བྱེ་
སྐྱེ་བྱོད་རང་ལྟར་ན་འང་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་གི་བ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གི་བ་མ་ཡང་གི་བ་མའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། ལྷ་གྲུ་ཡང་ལྷ་གྲུའི་འབྱུང་བ་བཞི་
ཆོན་ལ་སྐྱེ་བར་བྱེད་རང་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ད་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྒྱ་
འབྲས་མིན་ཏེ། གི་བ་པ་ཡང་ལྷ་གྲུ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷ་གྲུ་དང་བཅས་པར་
འཆོགས་པ་སྡེ་མས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ལྷ་གྲུ་ཡང་། ༡༥༦ ། གི་བ་མ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་གི་བ་མ་དང་བཅས་པར་ཆོགས་པ་སྡེ་མས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་སུན་
འབྱེན་ཏོ། །

མདོ་སྡེ་པའི་བྱེ་བྲག་དཔལ་ལེན་ན་རེ། རེག་པའི་འོག་ཏུ་ཆོར་བ་འབྱུང་
སྟེ། དབང་དོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་གཤེས་གསུམ་འདུས་པ་
རེག་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ཆོར་
བ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་གཤེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཅན།
ཆོར་བ་དང་རེག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གཤེས་ཡན་ཆད་རེག་པ་རྒྱ་
ཡིན་པས་རྒྱའི་དུས་ན་འབྲས་སུ་ཆོར་བ་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་སུའི་ཆོར་བ་ཡོད་

པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དུས་དེའི་རྒྱ་རེག་པ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔལ་ལེན་ན་རེ། ཅི་རང་རྒྱའི་དུས་ན་རང་འབྲས་དང་། རང་འབྲས་ཀྱི་
 དུས་རྒྱ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱབ་པ་མེད་དེ། ཆོར་བ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་
 རེག་པ་རང་ལ་བསྟོས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ད་ལྟ་བ་དེ་རེག་པ་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་རེག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཆོར་བ་ཡོད་ལ། ཆོར་བའི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རང་རྒྱའི་རེག་པ་མེད་ཀྱང་ཆོར་བ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རེག་པ་སྒྲ་
 བསགས་ཆོར་བ་ད་ལྟ་བའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རྒྱ་ཙམ་ཀྱི་དུས་ན་
 འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་ཙམ་ཀྱི་དུས་ན་རྒྱ་ཙམ་འགགས་པ་ཉགས་མ་
 གྲུབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ན་དཔལ་ལེན་ཀྱི་ཚོད་སྤོང་དེ་འདི་ལྟར་བཞོད་ན་གོ་
 བདེ་སྟེ། ཐད་ཀའི་རེག་པ་ཐམས་ཅད་ཐད་ཀ་བའི་ཆོར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རེག་པ་བྱི་མའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་རེག་པ་སྒྲ་མའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཉགས་བྱབ་གྲུབ། འདོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་ཆོར་ཡོད་པར་ཐལ།
 རེག་ཆོར་དག་ཡན་ཚུན་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རེག་ཆོར་དང་བྲལ་
 བའི་ཤེས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་ན་གོ་བདེ་ལོ། །བྱེ་སྐྱས།
 ༼ ༣༧ པ་ན༽ འདོད་པ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། རི་ལྟར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རེག་པ་ལྟ་
 བུའི་རྗེས་ལ་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའི་ཆོན་ཆོས་ཅན། དམིགས་
 པ་ཐ་དད་པའི་ཉན་ཤེས་རེག་པ་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་དེ་

གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རེག་པ་སྒྲ་མའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་སྒྲ་དང་རིས་མི་མཐུན་པ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་
 རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ་གཞན་སྒྲ་ལ་འང་དམིགས་པར་འབྱུང་དགོས་པ་ཞིག་
 ལས་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རེག་པས་བཅད་པ་
 གཟུགས་བཅད་ནས། བྱོང་བ་སྒྲ་བྱོང་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་རིས་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་པ་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་
 རིས་མཐུན་དགོས་པར་སྒྲ་དང་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་
 དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་སྟེ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཆོར་བ་ནི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བྱུང་རེག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པ་
 ཡོད་ལ། དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་ན། རྒྱ་ལ་
 དམིགས་པའི་རྒྱ་བའི་ཤེས་རིག་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་གཟུགས་ལ་
 དམིགས་པའི་ཆོར་བ་དེ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལས་གཞན་སྒྲ་ལ་དམིགས་
 པའི་རེག་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཆོར་བར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། གཟུགས་ལ་དམིགས་
 པའི་རེག་པས་ནི་གཟུགས་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱེད་ཀྱི། རྒྱ་ལ་
 དམིགས་པའི་རེག་པས་ནི་སྒྲ་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་རེག་པ་དང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་རུང་སྟེ། རྟེན་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སྟོམ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཤེས་(༡༥༥)བཤེས་

གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡུལ་
གཅིག་ལ་འདུག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

དཔལ་ལེན་གྱིས། ལན་སྔ་མ་དེས་མ་ཐེབས་ནས་ལན་བསྐྱུར་ནས་བཏབ་
པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོར་རེག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་འདོད་དེ། ཤེས་པ་
རེག་པའི་སྐབས་སུ་ཚོར་བ་མེད་ཅིང་། དེའི་སྒོན་རོལ་གྱི་ཚོར་བའི་སྐབས་སུ་
བྱིས་ཀྱི་རེག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཚོར་བ་དང་རེག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་
ཚང་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རེག་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བའི་རྒྱ་མི་བྱེད་
ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རེག་པ་སྔར་སྐྱེས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་བྱིས་བསྐྱེད་པ་མདོ་སྤེ་
པའི་ཡུགས་འདི་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སོ། །བྱེ་སྐྱས། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་
ས་མང་པོའི་སེམས་ལ་བརྩའི་ངེས་པ་ཉམས་པར་ཐལ། སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་
རེག་ཚོར་མེད་པའི་བྱིར། མདོ་སྤེ་པས། དེའི་ངེས་པ་སུ་ཡིས་བྱས་ཞེས་པ་ལ། བྱེ་
སྐྱས། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་ཞེ་ན། མདོ་སྤེ་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
མདོ་སྤེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་ཀྱི།
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་ཚད་མར་མི་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཚད་
མར་བྱེད་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ས་མང་གི་དགོངས་པ་གཞན་
ཡིན་ཏེ། རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་ཏེ་འདོད་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་

པོའི་ས་དང་། རྟོག་མེད་དཔྱིད་བཅས་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ས་དང་།
རྟོག་དཔྱིད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ས་
དང་། དགེ་བའི་ས་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་དང་། སློབ་
པའི་ས་ཟག་པ་མེད་པ་ཆོས་དང་། མི་སློབ་པའི་ས་༼ ༢༥༤ ག༽ཟག་མེད་དེའི་ཆོས་
དང་། སློབ་མིན་མི་སློབ་མིན་པའི་ས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ལས་དེ་བསྐྱས་
གྱི་སེམས་བྱུང་གང་དག་དེ་བསྐྱས་གྱི་ས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་དེ་ས་
མང་པོ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བྱུང་དད་སོགས་གང་དག་དགེ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ་
དག་གི་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། མ་དེག་པ་སོགས་གང་
དག་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཆོས་མངོན་པ་བ་གཞན་དག་ན་རེ། ས་མང་པོའི་ས་པ་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་
ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་པར་ས་ཐམས་ཅད་ན་རྣམ་གྲངས་སམ་རེས་འཛིག་གི་ཚུལ་དུ་
ཡོད་དེ། ས་མང་པོ་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅེར་འབྱུང་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་འདི་ཡང་དབལ་ལེན་གྱིས་གཞུང་སློབ་པ་ཡིན་
ཟེར། ཡང་ན་པན་ཀན་ནས་བཤད་པ་བཞིན་རེག་སོགས་ཀྱན་འགོ་ཡིན་
གྱི། འདུན་སོགས་ཡུལ་ངེས་ཡིན་པས་ཀྱན་འགོ་མིན་ཅེས་འཆད་དོ། །མི་དགེ་
བའི་ས་མང་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་ས་མང་གི་ཞར་ལ་གནས་པ་ཁོངས་

ནས་བྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་བཤད་པའི་མཚོ་ལས་ནི། སྤོན་མ་བཏོན་པའི་
 བྱིར། སྤོན་བཏོན་པ་ནི། ས་མང་པོ་པ་རྣམས་དང་། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་
 རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བའི་
 ས་པ་རྣམས་ཏེ་བཞིའོ། །ཞེས་སོ། །དཔལ་ལེན་གྱི་ལུགས་རེག་པའི་འོག་ཏུ་ཚོར་
 བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་ལ། འོ་ན་མདོ་འདི་ལ་ལན་རིམ་ལྟར་འདེབས་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ།
 མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་
 འདུས་པའི་རེག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་
 སེམས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ནི་ལན་གདམ་ཏུ་ཅི་
 །༡༥༥༥།ཞེས་ཡོད་དེ། གསུམ་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
 དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། རེག་པ་དང་ཚོར་བ་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ལུང་འགལ་མེད་དོ། །ཡང་ན་རེག་ཚོར་ལྷན་ཅིག་
 ཅས་བྱ་བ་འང་ཚོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་ཁུངས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ལྷན་
 ཅིག་བྱ་བ་དེ་བར་མ་ཚོད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱམས་པ་ཟག་
 བཅས་དང་དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བར་མ་ཚོད་པ་
 ཙམ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། ཚོར་བ་གང་ཡིན་པ་
 དང་། སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་གང་ཡིན་པའི་ཚོས་དེ་དག་ནི་འདྲེས་པ་ཡིན་གྱི་མ་འདྲེས་པ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྟར་བྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོར་བ་ལས་སྒྲིགས་པ་དག་
དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མེད་དོ། །འདྲེས་པའི་དོན་དབྱེད་ན།
མདོ་དེ་ཉིད་ལས་འདི་སྐད་དུ། གང་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་སེམས་པར་བྱེད་
དོ། །གང་སེམས་པར་བྱེད་པ་འདུས་ཏེ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །གང་འདུས་ཏེ་
ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ན། འདི་ལ་མདོ་སྒྲེ་
བ་ན་རེ། དམིགས་བྱའི་ཡུལ་འདྲེས་པའམ། དམིགས་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་འདྲེས་པ་
གང་རུང་ལ་བྱེད་དེ། དམིགས་བྱའི་ཡུལ་དེ་ཀམྱོང་བར་བྱེད། ཡུལ་དེ་ཀ་སེམས་
པར་བྱེད། ཡུལ་དེ་ཀ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པས་དམིགས་བྱ་ངེས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ངེས་པའམ། དམིགས་དམིགས་བྱེད་མྱོང་བྱེད་དེ་རང་གིས་སེམས་པར་
བྱེད། སེམས་བྱེད་དེ་རང་གིས་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པའི་དམིགས་བྱེད་ངེས་པ་ལ་
དམིགས་པ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་མདོ་དང་མི་འགལ་ལ། འོན་ཏེ་ས་མང་
པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་འབྱུང་བའི་
༼༡༥༥༽ལུགས་ནི་ངེད་གྱིས་མི་ཤེས་སོ། །བྱེ་སྐྱེ་ན་རེ། ཚོར་འདུ་སོགས་གྱི་
འདྲེས་པ་ཞེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་
དང་བྱོད་དག་ལྟ་ན་ཅིག་པ་ལ་འདྲེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཡིན་
པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཚོ་བྱོད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པས་དམིགས་པ་འདྲེ་བ་མེད་
ཀྱང་རྗེས་འདྲེ་བ་བཞིན། ཚོར་སོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་ན་ཅིག་རྗེས་འདྲེར་རུང་

བའི་མིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་རྩ་རྒྱ་བས་མདོ་མེ་པ་ལ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་ཤེས་པ་
ཡོད་ན་འདུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའམ། འདུས་པ་ཡིན་ན་རེག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྩ་འབྲས་ལྟན་ཅིག་ཆོག་པ་མི་རུང་བའི་མིར། འདོད་མི་རུས་པས་རྣམ་
ཤེས་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་ཆོར་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་འདི་ངེས་པར་གདོན་མི་ཟ་
བར་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །

[illegible]

གཉིས་པ་ལ། བསྟན། བཤད། བསྐྱབས། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། །རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། །

སེམས་བྱུང་ཚེར་བ་དེ་ཉིད་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བྱང་སྟོམས་ཉེ་
བར་རྒྱ་བ་དྲུག་ཚན་གསུམ་ལས་རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཞག་གོ། །འོ་
ན་དེ་ལྟར་དུ་བཞག་པ་དེ་ངོ་བོ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་
གང་གི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ཅེ་ན། གསུམ་ཀའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་སྟེ། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
བཞག་པ་ནི་ཡིད་བདེ་སོགས་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ནི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་
བུའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དེ་ཀ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་བར་དུ་དང་
། དེ་བཞིན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བྱང་སྟོམས་ཀྱི་བར་སྐྱར་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་
། དམིགས་པས་བཞག་པ་ནི་ཡིད་བདེ་སོགས་དྲུག་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་རྒྱ་
བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཞག་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཅོ་ལྷ་བོ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སོ་
སོར་ངེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་མ་འདྲེས་མ་འཆོལ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
ན། །ཚེས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་གསུམ་ནི། ཚེས་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་ན་མ་འདྲེས་
པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚེས་གཞན་གཅིག་གམ་ནས་དྲུག་གི་བར་ལ་དམིགས་
པ་དེ་ནི་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་འོ། །ཡིད་ཉེ་རྒྱུའི་དོན་ཡིད་བདེ་སོགས་དེ་དག་
ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་ཅེས་པ་ནི་གཞན་འདོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་

གཅིག་གོ། །གཞན་ནི་ཡིད་བདེ་སོགས་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མི་དགོས་ཏེ། བདེ་
 སོགས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་དག་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡང་ཆོར་དབང་
 གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྲུག་པ་ལ་འཆད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཆིམས་ཆེན་
 བོའི་ཁྲི་ཀར། བྱེ་སྐྱེས། གཞོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་
 བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་༼༡༩༠ན༽ཡུལ་ལ་རྒྱ་
 བའོ་ཞེས་བྲིས་སྤང་རོ། །ལུས་ཆོར་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཁོ་
 ན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། དབང་པོ་ལྟ་ལ་བརྟེན་པས་ངེས་པར་རྟོག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་ན་བསམ་གཏན་
 གསུམ་པའི་བདེ་བའང་ཡིད་ཉེ་རྒྱ་འདིའི་ནང་དུ་སྒྲོས་དགོས་པས་བྱབ་བོ་ཞེ་ན།
 མ་བྱབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ན་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མེད་པའི་
 བྱིར། ཡང་གཞན་གྲགས་ལྟར་ན། ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མི་
 མཐུན་ཉིད་ཀྱི་ས་པའི་སྟག་བསྐལ་གྱི་ཉེ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟག་བསྐལ་གྱི་ནི་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་
 པའི་བདེ་བ་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པར་གནས་པའི་བྱིར་ཞེས་
 སོ། །ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མིག་གིས་
 གཟུགས་དག་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཉེ་
 བར་རྒྱུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མི་སྟག་པ་ལྟ་བུའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་

སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡང་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་ལུང་དེའི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་མི་འགོ་སྟེ། མིག་གིས་གཟུགས་དག་བལྟ་བ་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་
གཟུགས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ལུས་ཀྱིས་རེག་བྱ་ལ་རེག་པ་ན་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ན་འང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགོར་ཆུག་ཀྱང་མཐོང་ནས་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མཐོང་བ་
དབང་གེས་ཀྱི་ས་པར་བསྟན་ཅིང་། ཡིད་བདེ་ཉེ་རྒྱུ་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ལ་ཐོས་ནས་མཐོང་རེག་མ་བྱས་པའི་ཉེ་རྒྱུ་འང་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་དང་།

༼ ༥༦༠ བ ༽ གཟུགས་ཁམས་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དྲི་རོ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་
དག་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་དམིགས་པ་གང་
ཞིག །མཐོང་རེག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲི་རོ་སོགས་དེའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོའི་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་གི་
གཟུགས་མཐོང་བ་ན། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྐྱ་ལ་རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། མིག་དབང་དང་དོན་གཟུགས་
སོགས་བྲལ་བའི་ཡིད་བདེ་བའི་གེས་པ་རྟོག་པ་སྐྱ་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་མི་འཆོལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྟགས་བརྒྱད་པ་ལས་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དཔོགས་

པ་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བཙུན་མོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་རེས་པའི་རྟགས་
གྱིས་བཙུན་མོ་རིན་ཆེན་ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་རྒྱུད་ལྷན་པར་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
བདེ་སོགས་དང་ལྷན་པའི་གཞུགས་དམིགས་ཙམ་གྱིས་དེའི་བདེ་སོགས་རྟོགས་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་སོགས་དང་དེའི་གཞུགས་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འདོད་པའི། གཞུགས་ཀྱི། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཆོར་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ། རང་ས་ལ་དམིགས་པ། གཞུགས་ལ་དམིགས་པ།
གཞུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། །

ཡིད་ཉེ་རྒྱུ་འདི་དག་འདོད་ཁམས་ན་བཙེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དེ་
ནམས་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱོད་ཡུལ་གཞུགས་ཅན་བཙུག་གཉིས་སོ། །

འདོད་པའི་ཡིད་ཉེ་རྒྱུའི་སྤྱོད་ཡུལ་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གཞུགས་སྒྲུ་རེག་
ཆོས་ལ་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྒྲོམས་ཉེ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་དམིགས་པ་བཙུ་
གཉིས་སོ། །འདོད་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་(༡༧)ནི་ཙམ་ན་
བརྟགས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་འབྲེལ་བར་དྲི་རོ་གཉིས་ལ་ཡང་

བརྟགས་ནས་འཇུག་པས་བཅོ་བརྒྱད་རངས་པ་མེད་དམ་སྟུམ་ན། བརྟགས་ནས་
འཇུག་པར་འདྲ་ཡང་བཞི་པོའི་ཞེན་གཞི་ཡོད། གྲི་རོ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་གཞི་ཙམ་
ཡང་མ་སྟོས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དྲུག་མ་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གོང་མ་གསུམ་གྱི།

གོང་མ་གཟུགས་མེད་ན་ཆོས་གཅིག་སྤུ་ལ་འདོད་སྟོད་ཀྱི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་
སྟོམས་ཉེ་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་གཟུགས་སྐྱ་གྲི་རོ་རེག་མེད་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་
ཀྱི་ཆོར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ། གཟུགས་ལ།
གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་ནི། །གཉིས་ན་བརྒྱ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ནི་ཡིད་མི་
བདེའི་ཉེ་རྒྱ་དྲུག་མེད་ལ་སྣག་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། དེའང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་དྲུག་
རྣམས་འཛིན་པར་འགྲོ་བ་ནི་དམིགས་པ་འམ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ནི།

རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད།

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ལ་དམིགས་པ་གྲི་རོ་ལ་ཉེ་རྒྱ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་

བཞི་ལ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་བརྒྱད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཟུགས་མེད་པ། །གཉིས་ཀྱིའོ། །

གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིའོ་སྟེ། དེ་ཡུལ་ལྔ་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་ལ། འདོད་པ་ལ། གཟུགས་ལ། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དུག །དུག་གི་འདོད་པའོ། །

བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ན་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་དུག་ཁོ་ན་ཡོད་ཅིང་།
གཞན་ཡིད་བདེ་ནི་མེད་དེ། དུག་པོ་དེ་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་དུག་ཀར་ལའང་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རང་ནི་བཞིའི། །

གཟུགས་ཁམས་རང་གི་ཡུལ་བཞི་སྟེ། གྲི་རོ་༼༡༩༧༽བཟེད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །

གོང་མ་གཟུགས་མེད་ན་བཏང་སྟོམས་ཉེ་རྒྱ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཆོས་གཅིག་

པུ་ཡིན་ནོ། །

གཞུགས་པ་གཞུགས་མེད་གྱི་ཚོར་བ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཚོར་
བ། དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ། ཉོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུགས་ལ་
དམིགས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞུགས་མེད་ཉེར་བར་བསྟོགས་ན་བཞི། །གཞུགས་འགྲོ།

གཞུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་གྱི་ཉེར་བར་བསྟོགས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དམིགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་སྒྲུ་རེག་ཚེས་བཞི་
ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུགས་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འགྲོ་སྟེ།
སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་བཞི་པའི་སྦྱི་མི་དམིགས་པ་སོ་སོར་དམིགས་པ་འདོད་ལ།
སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་བཞི་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་ཅར་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་
ཡིད་ནི་ཚེས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པས་ཉེ་རྒྱུ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་
ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག །

ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ན་གོང་མ་གཞུགས་མེད་པར་འགྲོ་བ་ནི་ཡུལ་ཚེས་ལ་
བཏང་སྟོམས་ཉེ་རྒྱུ་གཅིག་གོ །

གཉིས་པ་ནི།

དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན། །

གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ན་ཚོས་ལ་ཉེ་རྒྱ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་
དོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་རང་གི་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ།
གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཁམས་འོག་མ་ཟག་བཅས་ལ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

བཙེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས། །

ཡིད་ཉེ་རྒྱ་བཙེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་དང་བཅས་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་འགའ་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་ལམ་ནི་
རྩོལ་བ་མེད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་གཞོལ་
བའི་ཕྱིར། ཉེ་རྒྱ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་
སུ་༼ ༡༥ གན་༽སྤྱིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དག་སེམས་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་པ་ནི་
ཚོས་ཅན། འདོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་
པ་གཟུགས་ཀྱི་དག་སེམས་མ་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་སྐྱེ་རག་ཚོས་བཞི་ལ་ཡིད་བདེ་
དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱའི་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། དག་བས་ནི་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱེ་བ་ལ་རགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལྡན་
པ་ནི་ས་འོག་མར་སྤྱིས་པ་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དྲི་

དང་རོན་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མིན་པས་མ་གཏོགས་
སོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི། ཡུལ་བཞི་ལ་བཏང་སྟོམས་ཉོན་
མོངས་ཉེ་རྒྱ་བཞི་ཁོ་ན་ལྟན་གྱི། དེ་ན་དྲི་རོ་མེད་ལ། འོག་གི་དེ་ལ་དམིགས་ན་
གཅིག་ཏུ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་སྟོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་དགོ་བ་ནི་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་སེམས་མི་ལྟོགས་
མེད་པས་བསྐྱུས་པ་ཐོབ་པ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་སྤངས་ལ། དགྲ་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་འདོད་སྟོད་ཀྱི་ཡིད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལྟན་ལོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྟན་ཏེ། དྲི་རོ་མ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་བཞི་བཞི་
ལ་ཡིད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་ཉེ་རྒྱ་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་རང་ས་ལ་དམིགས་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་། མི་ལྟོགས་མེད་པའི་ས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཉེ་རྒྱ་དགོ་
བ་འདོད་པར་དམིགས་པ་དྲུག་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་
གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི། དགོ་བ་མ་ཐོབ་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་རྟེན་
ཅིང་། བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་འོག་མ་དག་༼ ༡༥༡བ༽ལ་ཡང་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་དྲི་རོ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ལ། མི་ལྟོགས་མེད་པའི་ས་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་ཉེ་
རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་གཞིའི་ཡུལ་
དང་ས་གཅིག་པས་འོགས་སུ་མ་བབྱངས་ལ་བབྱངས་ན་བརྒྱ་བཞི་འོ། །གང་

སྤེལ་གྱིས། དངོས་གཞིའི་ས་པའི་བྱང་སྟོམས་ཉེ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་།
མི་ལྷོགས་པ་གོང་ལོག་ལ་དམིགས་པ་དགེ་བ་བཞི་དང་ལྷན་ཀྱང་ལོགས་སུ་མི་
བཙི་ཏྟ། བྱང་སྟོམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ས་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར་ཞེས་
སོ། །འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱེས་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་
ཐོབ་ལ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དྲི་རོ་མ་
གཏོགས་པ་གཟུགས་སྒྲུ་རེག་ཆོས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་བྱང་སྟོམས་བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་
བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་པ་ནི་དྲི་རོའི་དམིགས་པ་མ་གཏོགས་པ་དམིགས་པ་
བཞི་ལ་བྱང་སྟོམས་བཞི་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བྱང་སྟོམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ནོ། །ལམ་སྤོལ་གྱི་ལུགས་
འདིས་གཞན་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི། བསམ་གཏན་དང་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་ན་
སྤྱོད་པ་ནི་སྤེལ་བཞིན་དང་པོ་གཉིས་བཞི་དང་བྱི་མ་ནི་གཅིག་དང་ལྷན་
ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཆགས་
པ་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ལ།
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ནི་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཏེ་དྲི་རོ་ལ་དམིགས་པ་
༼ ༡༩༩ རྟེན༽མ་གཏོགས་པ་ཡིད་བདེ་ཉེ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་། བྱང་
སྟོམས་ཉེ་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་བཞི་དང་ལྷན་

ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་པ་ནི་དྲི་རོའི་དམིགས་པ་མ་
གཏོགས་པ་བཞི་རེ་ལ་བཏང་སྟོམས་པ་བཞི་རེ་དང་དང་ལྡན་ལ་གཟུགས་མེད་ན་
སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
ས་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་པའི་
དྲི་རོ་ལ་དམིགས་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཉོན་
མོངས་ཅན་བཞི་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཉེར་
བརྟེན་གས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བཞི་དང་ལྡན་ནོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་
གཟུགས་མེད་པ་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རིགས་བསྐྱེ་
རྒྱུ་ལ་འདིས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ཏུ་སྦྱེས་པ་རང་གི་ས་པ་དང་།
གོང་མའི་ཉེར་བརྟེན་གས་བཏང་སྟོམས་ཉེ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་སོགས་
ལའང་སློ་གྲོས་ཞིབ་མོས་ལེགས་པར་རིགས་བསྐྱེས་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱབ་པར་བྱའོ། །

ཁམས་གོང་མ་བསམ་གཏན་ལ་སྦྱེས་པས་འོག་མ་འདོད་སྟོད་ན་དམིགས་
པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཆོས་ལ་སྦྱུལ་སེམས་བཏང་སྟོམས་གཅིག་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ནི་སྤངས་པས་མི་ལྡན། འོག་མའི་
དགེ་བ་ནི་ས་འཕོས་པས་བཏང་ནས་མི་ལྡན་ན་བཏང་སྟོམས་ལས་མཚུངས་པར་
མི་ལྡན་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་

དགོངས་པ་ནི། བྱེ་སྤྲེལ། ཡིད་བདེ་སོགས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་
 གྱི་ཉེ་རྒྱུར་འདོད་ཀྱང་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དོན་ལས་གཞན་དུ་སྤྲང་
 ། ༡༥༥ བཀོལ་འཁོར་བྱིར། གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་བདེ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོར་སོགས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡིད་ཉེ་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། མདོ་ལས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་ཡང་བྱེད།
 ཁོང་ཁྱོ་བར་ཡང་བྱེད། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་ཡང་བྱེད་ཅེས་
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུ་དང་། ཡང་ཡིད་བདེ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེ་རྒྱུ་མིན་
 པ་ནི། མདོ་ལས། གང་དག་གི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཡུལ་དུ་གཤམ་འབྱུང་བ་
 དུ་གཤམ་གནས་པ་སྟེ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་ཞིང་རྗེས་སུ་
 ཆགས་པར་མི་འགྱུར། ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་ཁོང་ཁྱོ་བར་མི་འགྱུར། སོ་སོར་
 བརྟགས་ཏེ་དྲན་པ་དང་ལྷན་ཅིང་གཤམ་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་སོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་གཤམ་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དག་དོན་དག་བཅོམ་ཆོས་ཉན་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཡིད་བདེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དག་བ་ཟག་བཅས་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དམ།
 རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་
 གྱི་ཉེ་རྒྱུ་མིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་ཉེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །བཅུན་
 པ་གོ་ཆ་མཐས་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུར་ནི་མ་བཤད་ཀྱི། མདོ་

ལས། ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་རྒྱ་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བདེ་བའི་ཉེ་རྒྱ་དྲུག་སྒྲོང་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེའི་ཉེ་རྒྱ་དྲུག་སྒྲོང་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ལའང་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པ་
གཉིས་ལས། གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་དད་པའི་བཏང་སྟོམས་སྒྲོང་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེའི་ཉེ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ན་རེ། སྒྲོང་བར་གསུངས་པ་དང་གཅིག་༼༡༧༧ན༽ལ་
བརྟེན་ནས་གཅིག་ཤོས་སྒྲོང་བར་གསུངས་པས་ཉོན་མོངས་མིན་པའི་བྱུང་བ་
མིད་དེ། ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་རྒྱལ་སྤང་བར་གསུངས་པས་དེ་ཉོན་མོངས་
ཅན་མིན་པར་མི་འགྲུབ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དགའ་
བོ་ལ་སྟོན་པས་མིའི་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ལྟའི་བྱད་མེད་བསྟན་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་སྟོན་པའི་
བཀའ་ལས་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང་
། དེས་འབྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་དགེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་སོ་དྲུག་ཏུ་བཀའ་སྩལ་ཏི། །

གཉིས་པ་ལྷག་མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བསྟན་པ་ནི།

བཤད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན། །

འདིར། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །ཞེས་སོགས་རྣམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་

དུག་ཀྱང་། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །ཅེས་པར་སྒྲར་བཤད་ཟིན་དང་
། འདྲ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་མཛོད་ནས་དང་། སྲིད་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
མཛོད་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་སྐྱེ་བ་ནི་གནས་སྐབས་ཅན་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བཤད། ཆ་ཤི་ནི་གནས་སྐབས་ཅན་མིང་གཟུགས་ཀྱིས་
མཆོན་ནས་བཤད་པའམ། ཡང་ན་གོ་སྒྲ་བས་ཀྱང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དབེས་བསྟན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་དབེས་བསྟན་པ། ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ། གཞིའི་ཉོན་མོངས་པ་
དབེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །ཁྱུ་བཞིན་རྩ་བཞིན་ལྗོན་གིང་བཞིན། །

དེ་བཞིན་བྱན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །

སྐབས་འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ས་བོན་བཞིན་ཏེ་དེ་ལས་སྤོང་བུ་ལོ་འདབ་
སོགས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ལས་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་གཞི་རྣམ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱུ་བཞིན་ཁྱུ་ཡོད་ན་མཆོ་མི་སྐྱམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁྱུ་
ཡོད་ན་སྐྱེ་བའི་མཆོ་མི་སྐྱམ་པ་དང་། བགས་ཆལ་གྱི་རྩ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་མ་
སྤྱངས་ན་ཡལ་༼༡༩༩༩༽ག་བཅད་ཀྱང་སྒྲར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་
མ་བཏོན་པའི་འགོ་བ་རྣམས་སྒྲར་སྐྱེ་བ་དང་། ལྗོན་གིང་བཞིན་ཏེ་དུས་དུས་སུ་
མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་

ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་མཐུག་པོ་ཆེའི་བྱན་པ་བཞིན་དུ་
འདོད་དེ། དེ་ཡོད་ན་འབྲས་སྒྲེའི། དེ་མེད་ན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
པའི་ཐོབ་པའི་བྱན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་སྒྲེའི། དེ་མེད་ན་
ལས་འབའ་ཞིག་གིས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལས་ནི་བྱན་པ་བཅས་འབྲས་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་སྒྲན་དང་མེ་ཏོག་བཞིན། །
ལས་ནི་བྱན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་འདྲ་སྟེ། བྱན་པ་ཡོད་པའི་འབྲས་ཀྱི་
སྒྲིང་པོ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲན་གྱིས་ལན་གཅིག་
རྒྱས་པ་འབྲིན་པ་དང་འདྲ་བར་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ནམ་པར་སྒྲིན་ནས་ཀྱང་
ནམ་སྒྲིན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་ཏོག་འབྲས་བྱ་སྒྲེ་བ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་
བཞིན། ལས་ཀྱང་ནམ་སྒྲིན་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ནི་རིང་
བའི་རྒྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞི་ནི་བཟའ་བརྟུང་གྲུབ་པ་བཞིན། །
དཔེར་ན་བཟའ་བརྟུང་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ཡང་
བསྐྱེད་བྱ་མིན་པ་བཞིན་གཞི་ནམ་སྒྲིན་ཡང་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཡིན་གྱི། ཡང་ཆེ་
རབས་གཞན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་སྒྲིན་ལས་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ནམ་
སྒྲིན་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པར་གྱུར་ན་ཐར་པ་མི་འབྱུང་

བར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་ལའང་རྣམ་སྤྲིན་དེ་ཡང་སྤྲིད་ཀྱི་རྒྱར་སོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཆོའི་རྒྱན་ཉེན་ཅིང་འབྱུང་བ་ན་བར་སྤྲིད་དང་སྦྱེ་སྤྲིད་དང་དུས་སྤྲིད་མའི་སྤྲིད་
དང་འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་སྟེ་སྤྲིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བཞི་པ་དེ་རྣམས་སྤྲིད་པ་ཞིར་བསྟན་པ་ནི།

སྤྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། སྦྱེ་བའི་སྤྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །

རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱན། །གཞན་རྣམ་གསུམ་པོ་གཟུགས་མེད་གསུམ། །

སྤྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྦྱེ་བའི་སྤྲིད་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
ཏེ། དགོ་བ་དང་མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱེ་སྤྲིད་དེ་ས་
༼༥༥༽གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་དུག་པོ་མཐོང་སྤང་སྦྱོམ་
སྤང་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་བས་ཀྱན་ཅིས་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་ནི་ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་དགག་པ་མེད་དེ། དེ་ཡང་རྩ་ཉོན་ཁོ་ནས་ཡིན་གྱི། སྤྲག་
དོག །སེར་སྒྲ། འགྱུད། ཁྲོ། འཚོག་པ་ལྡས་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཀྱན་དགྲིས་ཆིག་
རྒྱ་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་དང་
མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱིས་ཆིག་རྒྱ་མི་
བྱབ་པ་དང་། རོ་ཚ་མེད་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱིས་ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ། །འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་སྒོ་ཞན་པ་བཏང་སྟོམས་ཤས་ཆེ་ཡང་གང་ཟག་གང་གིས་

ཉོན་མོངས་སྤར་གོམས་དེ་འཆི་ཆེ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ནས། འཛིག་མཐར་
སོགས་ལ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ་དེ་ཡང་སྤར་མའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་བབྱང་ཞིང་
འཕངས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །གཞན་བར་སྤྱིད་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་འཆི་བའི་
སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་
གསུམ་མོ། །གཟུགས་མེད་བར་སྤྱིད་མ་གཏོགས་སྤྱིད་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེའི་
ལྷགས་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ལ་ནི་སྤྱིད་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་དོ། །

**གསུམ་པ་སྦྱིས་པ་གནས་པའི་རྟེན་ལ། བསྟན། བཤད། ཟས་བཞིར་ངེས་པ་
སྤྱད་དོ། །དང་པོ་ནི།**

འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །

མདོ་ལས། འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཅེས་སོ། །ཟས་ནི་ཁམ་གྱི་དང་།
རེག་པའི་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་པའི་དང་། རྣམ་པར་གཤེས་པའི་ཟས་སོ། །ཁམ་
ཟས་ལ་སྤར་བ་ནི་སྤྱིད་པ་བར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བྱི་བའོ། །འདོད་ལྷན་རྣམས་དང་
བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་འང་ཡིན་། ༡༥༥བ། ཏེ། བྱེ་མའི་ནང་དུ་ཏིལ་
མར་སྒྲུགས་པ་བཞིན་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇུག་པས་རྒྱ་མཐུན་གཅིན་
དང་ཕྱི་ས་མི་འབྱུང་ངོ། །བར་སྤྱིད་ལ་བཤད་གཅི་འབྱུང་མི་འབྱུང་ནི་གསུང་རབ་
ལས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་སློག་ཆགས་སྤར་མའི་ཁམ་ཟས་ནི་ཁམ་ཟས་སྤར་མོ་

སྟེ་སྦྱེས་མ་ཐག་དང་། ཉོད་གཤེར་སྦྱེས་ཤིག་སོགས་དང་། མངལ་ན་གནས་པའི་
ཟས་སོ། །ཟས་རགས་པ་ནི་གོ་སྤྱོད། །

གཉིས་པ་ལ། ཁམ་ཟས་བཤད་པ། ཟས་ལྷག་མ་བཤད་པ། ཞར་ལ་བར་སྤྱིད་
ཀྱི་ནམ་གྲངས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་སྐད་ཀྱི་ཡོད་པ། སྦྱི་མཆེད་གང་
ཡིན་པ་དང་། རོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །

ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

སྦྱི་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །

དེ་ཡང་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྦྱི་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དེ། སྦྱ་ཕྱེས་ཁམ་དུ་བཅད་
ནས་མིད་ཅིང་བཟའ་བས་ཁམ་ཟས་སོ། །ཉི་མས་གདུངས་པ་ལ་གྲིབ་མ་དང་།
ལྷགས་པས་ཉེན་པ་ལ་ཉི་མ་དང་མེ་དང་། ལུན་པས་འཕྲོམས་པ་ལ་འོད་སོགས་
ཟས་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། དེ་དག་གི་དྲི་སོགས་ཁམ་དུ་བྱེད་པ་མིན་པས་དེ་
དག་ཟས་མིན་གྱང་དྲི་སོགས་ཕལ་ཆེ་བ་ཟས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་གཞན་གྲགས་སོ། །རང་ལྟགས་ནི། དེ་དག་མི་མིད་གྱང་ཟས་ལྷ་མོ་
ཡིན་ཏེ། ལྷས་དང་ལྷས་མཉེ་བ་ཟས་ཡིན་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་མཚུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་མ་ཡིན་དེས། །རང་དབང་གྲོལ་ལ་མི་ཕན་ཕྱིར། །

ཅི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཟས་སུ་ཐལ། །ཁ་དོག་ལྟ་བུ་ཁམ་དུ་བཅད་ནས་ཟ་བའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་དེས་མིད་པའི་ཆེ་
མིག་གི་དབང་པོ་དང་། དབང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་ཆེན་ལ་ཕན་འདོགས་དགོས་པ་ལས།
གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དབང་པོ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་
པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་༼༢༩༩༽གཞན་ལ་ནི་ཕན་འདོགས་པར་ག་ལས་ཀྱང་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཟས་བཤམས་པ་མཐོང་བ་ན་ཆོས་ཅན། དེའི་གཟུགས་དེ་
ཟས་སུ་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་བ་མྱོང་བས་རང་གི་དབང་པོ་ལ་
ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ཡིད་དུ་འོང་བར་བཅད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁམ་ཟས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བར་བཅད་པའི་རེག་
པའི་ཟས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་བཤམས་པའི་ཟས་ཆོས་
ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་ཁམ་ཟས་མིན་ཏེ། འདོད་པའི་རེག་པའི་ཟས་ལ་
ཆགས་པ་མ་བྲལ་བ་དག་རེག་པའི་ཟས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་ཀྱང་
རེག་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གྲོལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་
རེག་ཟས་ཀྱིས་ཕན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། བཤམས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་

ཟས་ཡིན་ན་གོ་ལ་བའི་དབང་པོ་ལ་འང་དྲི་རོ་རེག་གསུམ་གྱིས་རང་རང་གི་དབང་
པོ་ལ་ཕན་འདོགས་དགོས་པ་བཞིན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཟས་དེ་མིག་གི་
དབང་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཀྱང་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་
ཟས་ཟས་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ཟས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་འགྱུར་བའང་ཁར་བཅུག། ཁོས་མནལ། མཆིལ་མས་བརྒྱན། མིད་པར་
འདས། ཐོ་བ་ཁེངས་པའི་ཆེ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །

**གཉིས་པ་ཟས་ལྷག་མ་བཤད་པ་ལ། ངོ་པོ་ངོས་བཟུང་། ཁམས་གང་ན་ཡོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།**

རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན།
གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རེག་པ་དང་། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་
ལས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ནི་ཟས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གསུམ་དག་ན། །

དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ཆར་དག་ན་ཡོད་དོ། །བྱེ་སྐྱེས་རེག་སོགས་ཟག་མེད་ནི་
ཟས་མིན་ཏེ། མ་འཕངས་པ་འཕེན། འཕངས་པ་འགྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྤིད་པ་
གསོ་བར་བྱེད་པའི་༼༥༥༽ཟས་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་ནི་སྤིད་པ་བད་པའི་ཕྱིར་
གཉེན་པོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་སེམས་བྱུང་བ་རྣམས་

གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། འཕྲོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པ་འཕྲོལ་བ་རྣམས་ལ་
ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ན། ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་བར་སྲིད་གྱི་རྣམ་དག་ནི།

ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཚོལ་དང་། །དྲི་ཟ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། །

འགྲུབ་པའོ། །

སྲིད་པ་འཕྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། སྤྱིའི་ཁྱུ་བྲག་དང་འདམ་རྩེ་བ་དང་མེ་ཉོག་སོགས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྒྱར་བྱས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཅམ་ལས་སྦྱེས་པས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་
དང་། སྦྱེ་བའི་སྲིད་པ་འཕྲོལ་བ་ལ་གཞོལ་བའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་སྲིད་
ཚོལ་དང་། དྲི་ཟས་སུ་ཟ་བའི་བྱིར་དྲི་ཟ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ལུས་
སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པའི་བྱིར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས། སྲིད་པ་བར་མ་དང་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་གིས་གསུངས་སོ། །འདིར་
མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས་ལ་སྦྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པའི་མུ་
དང་། དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་མུ་དང་། གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་མུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
སྤངས་པའི་མུ་དང་བཞི་ལས། སྦྱིར་སྦྱེ་བ་ནི་མཚོན་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་དང་
བཅས་པར་གྲུབ་ནས་འཇིག་རྟེན་དུ་གཞོད་སྦྱེ་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་བར་མ་ནི་
མཚོན་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྲུབ་པས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་
ཡིན་གྱི། གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མུ་དང་པོའི་ལུང་དངོས་སུ་དངས་ནས་

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས། གཞོད་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་མངོན་པར་གྲུབ་
ནས་གཞོད་པ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། བར་
སྟོན་འགྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན། མདོ་ལས། གང་གིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་
ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་སྤངས་ལ། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་
ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས། ལུ་དང་པོ་ཕྱིར་༼༡༩༧༥༽མི་འོང་འདོད་
གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་འཕགས་པ་དེ་ལ་བར་
དོ་མེད་པས་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་སྤངས་ལ། གཟུགས་མེད་དེ་དུ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བའི་
ཀུན་སྐྱོར་ནི་མ་སྤངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་གཉིས་པ་ནི་བར་འདའ་བ་སྟེ། ཉན་
མོངས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་རྒྱུད་བས་བར་དོ་ཙམ་བསྐྱེད་པར་རྣམས་ལ། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་
གཞན་བསྐྱེད་པར་མི་རྣམས་པས་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་མ་སྤངས་ལ། སྐྱེ་བའི་ཀུན་
སྐྱོར་སྤངས་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལའང་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ནི་ཉན་མོངས་པ་རྒྱུད་
ཚར་གསུམ་ཡིན། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་ནི་ཉན་མོངས་དུག་མན་ཆོད་ཡིན་བྱ་བ་
ལ། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུ་དེས་ཆོས་ཙན། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་ཡང་སྤངས་པར་ཐལ། དུག་
པ་མན་ཆོད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་མ་སྤངས་
ལ། འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་མོངས་ཆེ་
འབྲིང་དགུ་པོ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྐྱོར་དང་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་འདི་ཡིན་པ་
བཅད་དུ་མེད་དོ། །ལྷ་གསུམ་པ་ནི་དག་བཙམ་པ་དང་། ལུ་བཞི་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་

དང་། འཕགས་པ་འདོད་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲིས་
པའོ། །འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱི་མར། སོ་སོ་སྒྲིབ་བདག་ཅག་ལྟ་བུ་ཞེས་
གསུངས་པར་སྤང་བས་འགྲེལ་བཤད་མཁན་འཕགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་སྤང་ངོ་
། །ཁོང་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྒྲིབ་རྣམས་སོ། །སྤྱིད་པ་ཆོལ་བ་ནི་སྤྱིད་པ་བར་དོ་རྣམས་
སོ་ཞེས་པ་ལས་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཁམས་གསུམ་ལས་ཆགས་བྲལ་གྱི་དགྲ་
བཙམ་ནི་བྱུང་བ་སྟེ། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཁམས་གསུམ་
དུ་སྤྱིད་པ་ཆོལ་བ་ནི་སྤྱིད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་དུ་སྤྱིད་པ་
ཆོལ་བའི་བྱིར། བྱུང་བ་གནས་པ་དང་སྤྱིད་ཆོལ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་གྱི་ཟས་ནི་
དུ་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། བྱེད་པོ་སྤྱི་སྒྲིལ། ཟས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱུང་བ་གནས་བྱེད་
དང་སྤྱིད་ཆོལ་ལ་ཕན་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱིད་པ་ཆོལ་བ་ལས་
གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་ལ་སེམས་པ་དང་སེམས་དེས་རབ་ཏུ་བྱེད་ནས་
རྣམ་ཤེས་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་འབྲས་སུ་འབྱུང་བར་བྱས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་རིག་པས་སྤྱིད་པ་བྱི་མ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་རིགས་ན། ཁམ་ཟས་གྱིས་
ནི་ཅི་ལྟར་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅི་ན། ཁམ་ཟས་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱིད་འབྱུང་
བའམ་ཆོལ་བྱེད་ལ་ཕན་འདོགས་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྩའི་
མིང་ཅན་གྱི་ཉེར་ལེན་སྤང་ལྟ་དེའི་རྩ་བའམ་རྒྱ་དང་ཆོ་འདི་ནས་པ་རོལ་དུ་གྱ་
ཤིའི་རྒྱུན་དུ་བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་བྱུང་ནི། ཉེར་

ལེན་གྱི་སྲིད་པ་ནི་ཚོས་ཅན། ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་སྟེ། །ཁམ་གྱི་ཟས་དེ་ལ་
ཆགས་ནས་སྲིད་པ་ཕྱི་མ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམ་ཟས་བྱུང་བ་གནས་བྱེད་དུ་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་
སུ་བཤད་ཟིན་ལ། སེམས་པ་རི་ལྟར་སྟོམ་ན། སེམས་པ་བྱུང་བ་གནས་བྱེད་གྱི་
ཟས་ཡིན་ལ། སེམས་པ་སྒྲོས་པས་རེག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྒྲོས་ཏེ། མཚུངས་
ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐད་དུ། ལོ་ཉེས་གྱིས་ཉེན་པའི་པ་ཞིག་གིས་ཐལ་བའི་
ཀླུ་པ་ཁ་བྱར་མས་གཏྱར་ཏེ་ཕྱེ་ཡིན་ནོ་བར་སུ་གཉིས་ཤིག་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་
པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་གནས་པར་གྱུར་
ཏོ། །གཅིག་གིས་ཁ་ཕྱེ་ནས་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་སྟེ་རེ་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་
ཤིའོ། །ཡང་ཀླུ་མཚོར་གྱུ་ཆག་པའི་མི་ཞིག་ལྷ་བ་ལ་ཐང་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ནས་ལྷ་
བའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་བྱུང་དུ་སོང་སྟེ་དེ་ལ་ལྷ་བར་ཤེས་པ་ན་མནར་སེམས་
གྱི་རེ་བ་མེད་པ་དང་ཤིའོ། །གསུམ་པོ་ཆེའི་འགོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ལས། ཀླུ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ནས་སློག་ཆགས་ཆེ་ལོང་། ༡༩༥༣ རྒྱུ་མས་ཆུ་བྱ་སོགས་གྱིས་ཆུའི་ནང་
ནས་ཐང་ལ་བཏོན་ཏེ་བྱེ་མ་ཅན་གྱི་ཐང་ལ་སྒྲོ་ང་རྣམས་བཞག་ནས་བྱེ་མས་
བཀའ་བ་སྟེ། སྤར་ཀླུ་མཚོའི་ནང་དུ་འགོ་འོ། །དེ་ལ་མ་གང་དག་གིས་སྒྲོ་ང་ལ་
བསམས་ཏེ་བྲན་པས་མ་བརྗེད་པའི་སྒྲོ་ང་དེ་དག་ནི་འདྲུལ་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །སུ་རང་ལས་གཞན་མ་ཡི་རེག་པའི་ཟས་གྱིས་སུ་རང་གི་རེག་པའི་ཟས་སུ་

མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་འདི་སྐད་དུ། སྒོ་ངའི་ནང་ན་ཡོད་པའི་སློག་ཆགས་གང་
དག་གིས་མ་ལས་བསམས་ནས་དྲན་པས་མི་བརྟེན་པ་དེ་དག་ནི་རིག་པའི་
གནས་སྐབས་དེ་དྲན་པས་འདྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གང་དག་གིས་བརྟེན་པ་དེ་
དག་ནི་འདྲུལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ནི་བརྟེན་དོ། །

གསུམ་པ་ཟས་བཞིར་ངེས་པས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

འདི་ལ་གནས་དང་ནི། རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །

སྲིད་གཞན་འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི། རྟོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམས་བཞིན། །

ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་གསོ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་གཙོ་བོར་ནི་ཟས་བཞི་
སྟེ། འདི་ལ་སྒྲེས་པའི་སྲིད་པ་གཟུགས་དང་མིང་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ཏེ། རྟེན་
དབང་བོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་གཟུགས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཁམ་ཟས་དང་ནི། དེ་
ལ་བརྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་མིང་སྟེ། དེ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རིག་པ་
སྟེ་ཟས་དེ་གཉིས། འདིར་སྒྲེས་ཀྱི་སྲིད་པ་གསོ་བ་ལ་གཙོ་བོར་བཤད་དོ། ཡིད་
ལ་སེམས་པ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་སྒྲེ་བའི་རྒྱུན་བརྒྱད་པ་དང་མཐུན་
པར་གནས་པའི་ཕྱིར་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་པ་དང་
། འཕངས་ཟེན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་སྲིད་པས་བརྟན་པ་
ལས་འགྲུབ་པས་མིང་གཟུགས་གཞན་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཏེ་འདི་
གཉིས་མ་འོངས་པའི་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་སྐྱར་རོ། །ཟས་
སྒྲེ་མ་གཉིས་སྒྲེས་ཟེན་གསོ་བྱེད་མ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲེད་བྱེད་མ་ལྟ་

བྱེད། །འོ་ན་མས་སྒར་བསྐྱེད་པ་དེ། ཏུས་ཕྱིས་མ་མས་གསོ་བ་ཡིན་པ་ལ་འདི་གོ་
རིམ་ལོག་གམ་སྟམ་ན། མ་མ་ལྟ་བུ་ཁམ་དང་རེག་པའི་སྡོན་ཏུ་མ་༼ ༡༥༥ བ༽ ལྟ་
བུ་སེམས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་སྡོན་ཏུ་སོང་ནས་འཕེན་ཅིང་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་
པའི་གོ་རིམ་མཐུ། ཡང་ན་ཆོ་འདིའི་རྟེན་ལུས་དང་བརྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་སྒྲ་བས་ཁམ་དང་རེག་པ་མ་མ་ལྟ་བུ་སྡུན་ལ་བཤད་ལ། ཆོ་ཕྱི་མ་འཆི་ཁ་ཙམ་
ནས་ཕྱི་མ་འཕེན་ཅིང་འགྲུབ་པས་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཕྱིས་བཤད་
དོ། །

ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་ཡིན་མིན་ལ་ཟུ་བཞི་སྟེ། ཟུ་དང་པོ་དུག་ཟ་བ་ལྟ་བུ་ཁམ་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་ཉམས། འབྱུང་ཆེན་རྣམས་འཇིག་པར་འགྱུར་
བའོ། །ཟུ་གཉིས་པ་གཞན་ཟས་གསུམ་མོ། །ཟུ་གསུམ་པ་ཁམ་དེ་ལས་དབང་པོ་
རྒྱས་བྱུང་འཕེལ་བ་ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བའོ། །ཟུ་བཞི་ནི་སྐྱ་དང་ཆོར་བ་སྟུག་
བསྐྱེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལོ། །དེ་བཞིན་རེག་པ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པའི་ཟུ་ཡུལ་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་བཅད་པ་ལྟ་བུ། ཟས་ཡིན་ལ་རེག་པ་མིན་པ་ཟས་གསུམ་པོ་
ལྟ་བུ། རེག་ཟས་གཉིས་ཡིན་ཡིད་འོང་དུ་བཅད་པའི་རེག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་མིན་
ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེད་ལྟ་བུ། སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཟས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱུར་
དོ། །

རེག་པ་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལས་དབང་པོ་རྒྱས་བྱུང་འཕེལ་ཡང་

ཟས་མིན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞན་གྱི་ས་པ་དང་ཟག་མེད་ནི་དེ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོག་པ་ལས་རང་ས་དང་ཟག་བཅས་ནི་ཟས་ཡིན་དུ་གྱུ་བ་
པོ། །བྱེ་སྐྱེས། དུག་སོགས་ཟོས་ན་ཟ་བོ་ལ་གཞོད་བྱེད་དེ་ཡང་དང་བོ་ཟ་བའི་ཆེ་
ཁར་ཞིམ་སོགས་གྱི་ཟས་ཡིན་ཏེ། ཟས་ནི་ལོངས་སྟོན་པ་དང་འཇུ་བའི་དུས་
གཉིས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །འགོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་
ཟས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །འོ་ན་དཔུལ་ཁམས་གྱི་ཟས་ཇི་ལྟར་ན། ལྷགས་གྱི་ཐོ་
ལུམ་ལ་སོགས་པའོ། །འོ་ན་གཞོད་བྱེད་ཟས་ཡིན་ན་ཁམས་ཟས་ལ་ལྷ་བཞིར་
བཤད་པའི་ལྷ་དང་བོ་ལ་གཞོད་བ། བསྐྱོན་བཅོས་རབ་བྱེད་ལས་ཁམས་གང་
ལས་དབང་བོ་རྒྱས་༼ ༥༧ ཀ ༽པ་དང་འབྱུང་ཆེན་འཕེལ་བ་སོགས་ཟས་སུ་
བཤད་པས་གཞོད་ཅེ་ན། འདི་དང་ལྷ་བཞི་དང་རབ་བྱེད་གྱི་གཞུང་དུ་གསུངས་
པ་དེ་དང་མི་འགལ་ཏེ། །དེར་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཉམས་གྱུར་དཔུལ་ཟས་ཆོས་ཅན། ཟས་སུ་འཛོག་པའི་མཚན་
ཉིད་ཡོད་དེ། ཐོ་ལུམ་འབར་བ་དང་ཟངས་ལྷན་སོགས་གྱི་བཀྲེས་སྒྲོམ་འཛོམས་
རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་སྤེལ། དེས་དེ་འཛོམས་རྣམས་ནས་འཛོམས་པ་མིན་ཏེ།
མེ་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་པས་
སོ། །འབར་བས་འཛོག་པ་ལ་བཀྲེས་སྒྲོམ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་
སོ། །ཡང་ན་དཔུལ་ཆེན་ན་ཟས་མེད་ཀྱང་ཉི་ཆེའི་དཔུལ་བ་ན་ཟས་ཡོད་པས་

འགོ་བ་ལྷ་ཀར་ཟས་ཡོད་དོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས། ལུ་སྟེགས་པའི་བྱང་སྟོང་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྒྱལ་བ་ཟས་བྱིན་པ་བས། འཛམ་བུའི་ཆལ་ན་འདུག་
 པའི་སོ་སྟེ་གཅིག་ལ་བྱིན་ན། སྦྱིན་པ་དེ་བས་སྦྱིན་པ་འདི་འབྲས་བུ་ཆེའོ་ཞེས་
 གསུངས་པས། འཛམ་ཆལ་གྱི་སོ་སྟེ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་འཛམ་གླིང་པའི་ལྷ་
 ལྷན་ཟས་ཟ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དོ་ཟེར། མི་རིགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་གཅིག་
 ཆིག་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། སོ་སྟེ་མང་པོ་ལ་ཟས་བྱིན་པ་འབྲས་བུ་དམན་པ་དང་
 ། འདོད་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་བརྒྱལ་བ་ཟས་བྱིན་པ་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་བྱང་བར་
 ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་མང་བས་འབྲས་བུ་ཡང་ཆེས་ཆེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 གཞན་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚན་གྱི་ལས་སྒྲུབ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་ལ་
 བྱེད་ཟེར་རོ། །བྱེ་སྒྲུས། བྱང་སེམས་ཉེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དེ་སྐད་དུ་མི་བརྗོད་
 དེ། དེ་ལ་བྱིན་ན་དག་བཙུམ་བྱེ་བ་ལ་བྱིན་པ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ལས་བྲལ་བ་བརྒྱལ་བ་བྱིན་པ་བས་ལྷ་ཅི་སྟོས་
 པའི་ཕྱིར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པའི་སོ་སྟེ་ལ་དགོངས་ཟེར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་
 བློ་བཤད་ཀྱི་ལུ་པོ་ལ་དེ་ནི་དོན་མཐུན་གྱི་རྗོད་བྱེད་མིན་ཏེ། མདོ་བསྟན་
 བཙུན་ལས། འཛམ་ཆལ་དུ་གཏོགས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པོ་ཞེས་མ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོ་ལ་སྦྱིར་མ་བཤད་པ་ནི་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་ཡིག་དོན་
 ལ་འབྲུ་ཀྱོག་བཤད་རུང་བ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བཏགས་

སོ། །འོ་ན་མ་ཡིན་ན་འདི་ནི་བྱང་སེམས་དོན་གྲུབ་ཞིང་དང་གྲོང་གཞིགས་སུ་
གཤེགས་པ་འཛམ་བུའི་གིང་དུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱེད་
པར་མཛད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ཀྱང་འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། བྱི་རོལ་པ་འདོད་པ་ལས་ཆགས་
བྲལ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བས་བྱི་རོལ་པ་དེ་དག་ལས་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཆེས་
མང་བས་ཁྱད་པར་འཕགས་པས་མདོར་དེ་སྒྲིག་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་མིན་
ཀྱང་སྐྱེ་མཐའི་བྱང་སེམས་ལ་ཡོན་གཞལ་མེད་དུ་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་དེ་
ནི་བྱི་རོལ་པ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེ་བ་ཁྲི་འབུམ་སོགས་མཐའ་ཡས་པས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །

འོ་ན་བྱི་པའི་དྲང་གྲོང་བརྒྱ་ལྷོས་པ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་དང་པོ་འབྱུང་བ་རྩི་
བའི་མ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་
ཏེ། དུད་འགོ་བརྒྱལ་བྱིན་པ་བས་རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་མི་གཅིག་ལ་བྱིན་པ་
བསོད་ནམས་ཆེ། བྱི་རོལ་པ་བརྒྱལ་བྱིན་པ་བས་སོ་སྐྱེ་ནང་པ་འདོད་ཆགས་དང་
མ་བྲལ་བ་གཅིག་ལ་བྱིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིམ་ནས། བྱི་རོལ་པ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་བརྒྱལ་བ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཅིག་དང་། དེ་བརྒྱུད་དང་འབྲས་
གནས་སོགས་ནས་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་བར་གཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
མིན་པར་འཛམ་ཆལ་པ་དེ་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་པ་གཅིག་ལ་ཟེར་ན། འཛམ་

ཚལ་པ་བརྒྱལ་བྱིན་པ་བས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཅིག་ལ་བྱིན་པ་འབྲས་བུ་ཆེ་
ཞེས་གསུངས་ཤིགས་པ་༼༡༧༠ན༽ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། འཇམ་ཚལ་པ་
དེ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་སྤྱིད་ཐ་པ་ལ་བྱེད་དོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

ཆོག་གི་ལམ་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། སྒྲོ་བ་མཐའ་ཡས་གཏེར་འཕེལ་ནས། འོན་
བྱེད་མཆར་ཇི་སྟེད་པ། སྒྲུང་ངེས་དགའ་ཆེན་གོ་འཕང་ཐོབ། །

བཞི་པ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བ་ལ། འཆི་སེམས་ངོས་བཟུང་བ། རྣམ་ཤེས་
གང་དུ་འགག་པ། གཞན་གཅོད་པའི་རྒྱུའོ། འདུལ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་བསྟན་པ་
དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། འདུལ་བའི།

འཆད་དང་མཆོམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་འབྲལ། ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །

ཡིད་ཀྱི་ལོག་ལྷན་དག་རྩ་ཆད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་དག་
རྩ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པས་འཕྲོབ་བྱ་ཡིན་པས་
ཁམས་དང་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་།
གཞོད་སེམས་ལྷ་བུ་རྩལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་
། དབང་པོ་ལྷའི་རྒྱ་པ་འདུས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཆི་འཕོ་བའི་རྣམ་

ཤེས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོས་ཉིས་སྟུང་བ་སྟེ་བ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་
ནར་འདོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན་ལ། སྟེ་བ་སྒོས་པས་བྱང་སྟོན་དུ་ཉིང་མཚམས་སྟུང་
བའང་བཤད་དོ། །

**གཉིས་པ་ལ། ཚར་བའི་བྱང་པར། སེམས་ཀྱི་བྱང་པར། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།**

འཆི་འཕོ་སྟེ་བ་བྱང་སྟོམས་ལ། །

འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་ནི་ཚོས་ཅན། ཚར་བ་བྱང་སྟོམས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།
བདེ་སྲུག་ནི་གསལ་བས་རྣམ་ཤེས་གསལ་བ་ལ་སྟེ་ཤི་མི་རུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

ཅེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། །

ཡིད་ཤེས་དེ་ལའང་འདོད་ཁམས་སུ་སྟེས་བ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བ་དང་
། སེམས་མེད་རྣམས་ལ་གནས་པའི་ངང་ལ་ཚོས་ཅན། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་
མེད་དེ། འདོད་ཁམས་སུ་སྟེ་བ་དང་མཉམ་གཞག་དེ་སྒྲུབ་པ་མི་མཉམ་པའི་ས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་སྟེ། ས་གཞན་དུ་སྟེས་པས་གཞན་གྱི་༼༡༥༠བ༽སེམས་
ལ་གནས་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་འཆི་འཕོ་བ་
དང་སྟེ་བ་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ལ་རུང་ངམ་སྟམ་ན། མཉམ་གཞག་གི་སེམས་
ལ་དེ་དག་མི་རུང་སྟེ། འབད་པ་ལས་བྱུང་བ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡན་
འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། ལྷན་ཆད་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སེམས་མེད་

གསུམ་པོ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མི་རུང་སྟེ། མི་མཚོན་དུག་
དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པར་བྱ་ཞིང་གསོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆེ་ཟད་
བས་དེའི་ལུས་མི་མཚོན་གྱིས་གཞོད་པས་འཛིག་པར་རྩོམ་པའི་ཆེ་ངེས་པར་ལུས་
དང་འབྲེལ་བའི་ས་བོན་ལས་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་
བ་ཡང་སེམས་མེད་ལ་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་འཆད་པའི་རྒྱ་འགོག་པའི་སྟོམས་
འབྲུག་སོགས་སྐྱེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་ལ་ཉོན་
མོངས་མེད་པས་སྐྱེ་སེམས་མི་རུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི།

ལྷ་པོ་འདུང་ལུང་བསྟན་མིན་གཉིས། །

འཆི་སྲིད་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་བཤད་པ་ལས་དག་བཅོམ་ལྷ་པོ་
ལས་འདུང་བའི་སེམས་ནི་འདོད་པ་ན་རྣམ་སྤྲིན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པར་འདོད་
པ་ལྟར། སྦྱོད་ལམ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱིས་གང་རུང་དང་། མེད་པ་ལྟར་ན་སྦྱོད་ལམ་
པའི་སེམས་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ལུང་བསྟན་མིན་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དཔེགས་གྱིས་བསལ་ཏེ། གཉིས་པོ་དེ་སྟོབས་ཆུང་བས་
སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་མཐུན་ལ་གཞན་དག་གི་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
སྟེལ་ནི། དག་བཅོམ་པས་མི་དགོ་བ་སྤངས་ཤིང་ཟག་མེད་གསལ་བས་ལྷ་པོ་
ལས་མི་འདུང་ལ། དགོ་བ་ཟག་བཅས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་ཤིང་དག་བཅོམ་

ནི་མ་འོངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ལ་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་དག་བའི་སེམས་ལ་
ཟུང་ན་ལ་འདའ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་༼ ༡༧༽ནོ། །

གཞན་ན་རེ། མཐར་གྱིས་འཁོར་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་མི་དག་བ་དང་། སྤྱིན་ཅི་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བས་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་སེམས་མ་
སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་མདོན་དུ་རྒྱུར་པས་ནི་དག་བ་དང་། ལྷག་མེད་གྱི་དབྱིངས་སུ་
ཞལ་པ་ནི་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་པ་ནི།

འོག་མའི་ལྟར་འགོ་མི་སྟེ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འཆི་ན་རྒྱུ་པ་དང་། །

ལྟེ་བ་སྟོང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །

ལུས་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་དུ་རྣམ་ཤེས་འགག་ན། གཅིག་ཅུར་འཆི་ན་ཡིད་དང་བཅས་
པའི་ལུས་གྱི་དབང་པོ་མོད་པ་འགག་པར་འགྱུར་ལ། རིམ་གྱིས་འཆི་འཕོ་ན་འོག་
དུ་འགོ་བ་རན་སོང་དུད་འགོ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་པར་འགག་པ་དང་མིའི་ནང་
དུ་འགོ་བ་རྣམས་ལྟེ་བར་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་འགག་ཅིང་འཆི་འཕོ་འོ། །ཡང་མིར་
སྟེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མི་སྟེ་བ་དག་བཅོམ་རྣམས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྟོང་གར་འགག་
པའམ། གཞན་སྟེ་བོར་འགག་ཟེར་ངོ་། །རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ན་མི་གནས་ན་དེ་དག་
དུ་རི་ལྟར་འགག་ཅི་ན། འདོད་གཟུགས་ན་རྣམ་ཤེས་ལུས་དབང་ལ་རག་པས།
རྒྱུ་པ་སོགས་སུ་ལུས་དབང་འགག་པ་ན་ཤེས་པའང་དེར་འགག་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འཆི་བའི་ལུས་དབང་ནི་དོ་ལེབ་བསྐྱེགས་པའི་ཐོག་ཏུ་ཆུ་བཏབ་པ་ཁྲུམ་པར་
འགྱུར་བ་བཞིན་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་གནད་གཅོད་པའི་གྲུ་ནི།

གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱིས། །

ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ནི་གནད་རྣམས་
ཏེ། དེ་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་དང་སོགས་པས་མེ་རླུང་གི་ཁམས་གང་རུང་ཞིག་གམ་
ཐམས་ཅད་དྲག་ཏུ་འབྱུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བདར་བ་བཏབ་པ་དང་འདྲ་བའི་
ཆོར་བ་མི་བཟད་པ་འབྱུང་བས་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་དང་གཅོད་པ་ལྟ་
བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཡན་ལག་བཅད་པ་བཞིན་གཡོལ་མེད་པས་ན་བཅད་
པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་པ་རྣམས་སེལ་ལ་མཆོད་པར་སྤུལ་(༡༧)ནས་སྒྲོན་ལས་
དག་པ་རེ་བཏབ་ན་གནད་གཅོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་བ་མདོ་ནས་བཤད་མཆོན། སའི་
ཁམས་འབྱུགས་པས་གནད་གཅོད་པ་མེད་དེ། རླུང་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་
གཙོ་བོ་རླུང་མེ་ཆུའི་ཁམས་ཡིན་གྱི། དེ་གསུམ་འདུས་པའམ་རེ་རེ་བ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་ནད་མེད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ནི་སྣོད་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཛིག་
གི། །སས་མི་འཛིག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་རོ། །ལྟའི་ནད་དུ་བརྟུས་ཏེ་
སྐྱེ་བས་གཅིག་ཅར་འཆི་བའི་སྤྱིར་གནད་གཅོད་པ་མེད་ཀྱང་ལྟའི་བུ་འཆི་བའི་
ཆོས་ཅན་ལ་ཉེ་བ་ལྟས་ལྟ་འབྱུང་སྟེ། གོས་རྒྱན་ལས་སྐྱེ་མི་སྟན་པ་འབྱུང་བ་དང་།

ལུས་ཀྱི་འོད་ཆུང་བ་དང་། ཁྲུས་ཀྱི་ཆུ་ཐིགས་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཡོ་བའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་སྒོ་ཡུལ་གཅིག་ལ་གནས་པ་དང་། མིག་གཉིས་འབྱེད་
འཇུམ་བྱེད་སྤྱད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲ་ལྷས་འདི་དག་ལྷ་རང་གི་ཞག་ལྷ་འབྱུང་ཞིང་
། འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ལ་ལ་ལ་ཅི་ལྷར་འབྱུང་། ལ་ལ་ལ་ཅི་ལྷར་
འབྱུང་བའི་རགས་བསྐྱེམས་ནས་བརྗོད་པ་བཡིན་ལ། རྟགས་འདི་དག་བྱུང་ནས་
ཀྱང་ནི་འཆི་བ་ཡོད་པས་འཆི་ལྷས་འབྱུལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོག་མི་བྱས་ཀྱི་
འཆི་ལྷས་འབྱུལ་མེད་ལྷ་ནི། གོས་དྲི་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་སྤང་
བ་རྟིངས་པ་དང་། མཆན་ཁུང་གཉིས་ནས་རྩལ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ལས་དྲི་ར་
བ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷའི་བྱ་རང་གི་སྟན་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བའོ། །འཆི་ལྷས་
འདི་རྣམས་བྱུང་ནས་ལྷ་རང་གི་ཞག་བདུན་ན་འཆི་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། མིའི་ཞག་
བདུན་ན་འཆི་ཟེར་རོ། །

ལྷ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚྭ་གས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི།

འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དེས། །

སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ན། མདོ་ལས། ཡང་
དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚྭ་གས་དང་། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚྭ་གས་དང་། མ་
ངེས་པའི་ཚྭ་གས་ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་ཚྭ་གས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་
ལས། འཕགས་པ་དང་མཚམས་མེད་པ་བྱེད་པ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྷར་ཡང་དག་པ་

དང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་༼༡༧༩ན༽ཡིན་ཏེ། ངན་འགོ་མེད་པར་མཐོ་རིས་སུ་
སྐྱེན་ཐར་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་མ་ཐག་དཔུལ་བར་སྐྱེ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། ལྷག་མ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྤྲུམ་པ། སྤྲིགས་མ་ལུ་བདོའི་དུས་ལ་ཉེ་བར་སྤྲིན། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེན་
པའི་ཚུལ་ནི་མིང་ཙམ་གྱུར། །མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དམ་པས་ཞིང་འདི་
སྤངས། །དུག་སྒྱུལ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བོས་ས་འདི་ཁེབས། །བདག་གིས་སྤོན་གོམས་སྤོ་
ལ་གསལ་བ་ཡི། །ལེགས་བཤད་འདི་ནི་སུ་ཡིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །སྤོན་བྱོན་
སྒྱུལ་པའི་རྒྱལ་སྤོན་བརྒྱ་ལྷོ་ཏེ། །ཁུ་ཆེན་ལོ་ཙཱ་བ་ཅས་པའི་སྐྱེ་བྱོན་དྲན། །འགོ་
བའི་དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་མཚོག་རྣམས་ཀྱི། །དགོངས་པ་མཐའ་དག་བཀའ་བའི་
སྤྲུམ་མེ། །བདག་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རྗེ་བཙུན་རྣམས། །སྤྲད་ཅིག་ཙམ་
ཡང་བརྗེད་མེད་ཡང་ཡང་དྲན། །དེ་ཆེ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་རྟོག་གེ་ཡི། །སྤོ་ལ་
གསོང་བོར་གྱུར་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་གྱི། །སྤོ་ཡི་མེ་ལོང་ངོས་ལ་མ་སྤྲིབ་
པར། །རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་སྤྲུག་གྱུ་ཅི་ཡང་ཤར། །

གསུམ་བསྐྱོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་གསུམ། རྟེན་སྐྱོད་གྱི་གནས་ཚུལ། ལར་ལ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཚད། དེ་དག་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱོད་གྱི་གནས་

རྒྱུད་གི་དགྱིལ་ལའོར་རམས་སུ་ནི། །ས་ཡ་རྒྱལ་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། །

729

གྱི་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་བརྟེན་པ་ནས་གནས་པའི་དབུས་བཙུག་གསུམ་པ་སངས་
ཀུས་ཤུག་ཐུབ་པའི་ཞིང་མི་མཛད་གྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་
ཐུ་རོལ་པ་རྣམས་བུས་སྤལ་གྱི་སྟེང་དུ་ཆགས་པ་དང་། རྒྱུད་གི་རྒྱལ་གཉིས་ལྔ་ན་
ལ་སོགས་པ་ལས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་དང་། མེའི་དབུས་སུ་སྒོ་ར་སྒྲིན་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཆངས་པས་བཏྲས་པས་ཆགས་པ་དང་། ཉི་མ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ལུབ་
པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒོངས་པའོ། །རང་གི་ལུགས་དེ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་སྟོན་གྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་གནས་འདི་ལྟར་གནས་པར་འདོད་དེ།
ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐུར་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་སྟོན་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་འོངས་སྟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཐུར་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ན་ཡོད་ཅིང་། འདིར་སྟེ་བར་འབྱུར་བའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལས་གྱི་དབང་གིས་རྒྱུད་འཇམ་པོ་ལྔ་དང་། རྒྱུད་དེ་ཆེས་གིན་ཏུ་གྱུར་ནས་
ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་འོག་གཞི་དག་གི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
རམས་སུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་དུག་འབུམ་མོ། །རྒྱར་ནི་གྲངས་མེད་དེ།
༼༡༧༩༽དེ་ཆོན་ཆེན་གྱི་དོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཡོ་
བ་མེད་ཀྱང་དང་པོར་གཡོས་པས་རྒྱུད་ཁམས་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་འཛིན་པ་མིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། དཔངས་ཚད་སོ་སོར་བཤད། རྒྱུད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་དང་། གསེར་རོ། །དང་པོ་ལ་ཆགས་དུས་དང་། གནས་
དུས་ཀྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་རྩམས་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཅིག་དང་། །སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ལུའོ། །

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲིན་འདུས་ནས་ཆར་གྱི་རྒྱུ་གཏའ་གིང་ཙམ་
བབས་ནས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་ལའོར་དེའི་སྟེང་ན་ཆར་བབས་པ་དེ་རྩའི་དཀྱིལ་
ལའོར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཅིག་དང་སྟོང་
ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ལུའོ། །རྩ་ཐད་ཀར་མི་འབོ་བ་ནི། །ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལས་
དབང་གིས་ཏེ། བཟའ་བརྒྱང་ཟོས་འབྲུངས་མ་ཞུ་བ་ནི་ལོང་ཁར་མི་བརྒྱང་བ་
བཞིན་ཟེར་ལ། གཞན་དག་སྦྱང་བ་སྟེ་བང་བའི་ར་བའི་རྩལ་དུ་རྒྱང་འདུག་པ་
དག་གིས་འཛིན་ཟེར། བོད་པ་ཁ་ཅིག་དེ་དག་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཛིག་
བར་དུ་གནས་ཏེ་རྩ་རྩའི་ཟིལ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་གནས་དུས་ཀྱི་ཚད་ནི།

ཕྱིས་ནི་རྩམས་སུ་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱད། །

ཡང་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱང་གི་རྩུ་དེ་ཀྱན་ནས་དཀྱུགས་པ་ན་
ཕྱིས་ནི་རྩམས་སུ་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་གསེར་གྱི་འཕངས་ཚད་ནི།

ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། །

འོ་མ་བསྐོལ་བ་ན་སྒྲིས་མ་འཕས་པར་ཆགས་པའི་རྩལ་དུ་ལྷག་མ་རྩའི་སྟེང་རིམ་

དག་ནི་དཔག་ཚད་སྤྲུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞིར་འགྱུར་
རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱའི་ཚད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་ཁོན་གྱི་ཐད་ཀའི་ཚད། ཁོར་
ཡུག་གི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐད་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། །

སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། བྱེད་དང་ལྔ་རྒྱམས་ཁོ་ན་ལོ། །

སྒྲིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་པ་རེ་རེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ཐད་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི་བྱེད་
དང་ལྔ་རྒྱམས་ཁོ་ན་འོ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་འདི་གཉིས་རྒྱར་མཉམ་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཁོར་ཡུག་ཏུ་ན་སྤྲུམ་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་༼ ༡༧༩ བ༽ པས་དེ་གཉིས་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་འབུམ་ཕྲག་
དུག་དང་ཁྲི་དང་སྤྲུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་རི་མཚོ་ལ། རི་དགུ་བཤད་པ། མཚོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ལོ། །དང་
པོ་ལ། རི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ། རྒྱུ་ཅི་ལས་གྲུབ་པ། ཚད་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་
ནི།

དེ་ལ་ལྷན་པོ་གཉའ་གིང་འཛིན། །གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་སངས་ལྷེང་ཅན། །

དེ་བཞིན་བལྟ་ན་སྤྲུག་རི་དང་། རྟོན་དང་ནི་རྒྱམ་འདུད་དང་། །

མུ་ཁྱུད་འཛིན་རིའོ་དེ་ནས་ནི། སྤྲིང་ནམས་ཡིན་ནོ་དེ་དག་གི།

སྤྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ། །

ཁྱུ་འཕྲུང་ན་གནས་པའི་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་དགྱིལ་ལའོར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
དབུས་སུ་ནི་ལྷུན་པོའོ། །ལྷག་མ་བདུན་དེ་ལ་བསྐྱོར་བ་ནི་གཉའ་གིང་འཛིན་དང་།
བཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། སེང་ལྗེང་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ན་སྤྲུག་རི་དང་
ཏྲ་ན་དང་ནི་ནམ་འདུད་དང་མུ་ཁྱུད་འཛིན་རིའོ། །དེ་ནས་ནི་སྤྲིང་བཞི་ནམས་
ཡིན་ནོ། སྤྲིང་དེ་དག་གི་སྤྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ་ལྷུ་པོར་བསྐྱོར་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྷགས་སོ། །ལྷུན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན། །

གཉའ་གིང་འཛིན་སོགས་རི་བདུན་ནི་གསེར་ཡིན། དེའི་མུ་ཁྱུད་དེ་ལྷགས་
སོ། །ལྷུན་པོ་ནི་བྱང་ཤར་སྟོ་རུབ་སྟེ་གསེར་དབུས་བེ་ཏྲ་རྩྱུ་ཤེལ་ཏེ། རིན་
ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ནོ། །རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ཀྱི་ཁ་དོག་གིས་དེའི་རང་སྤྲིང་གི་
ནམ་མཁའ་དང་ཁ་དོག་གི་ནམ་པར་སྣང་སྟེ། དེའི་ཁ་དོག་དཀར་སྟོ་སོགས་རིན་
ཆེན་དེའི་འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའ་ནི་ངོས་ཀྱི་ཁ་དོག་
བཞིར་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱི་སྒྲུང་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འོ་ཅག་
འཛམ་གླིང་པ་ལ་ཉི་མ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་དུས། ཤར་གླིང་པ་ལ་བྱི་བྱོ་ཉི་མ་
རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པས་དེའི་འོད་དཀར་པོས་སྟོང་བསང་བྱིས་མནན་པས་
སྟོན་པོ་མི་སྣང་ལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་

མནན་པ་ན་སྟོན་པོ་སྤང་བ་དེ་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་ནས་ཆར་པའི་
 རྒྱན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་ཐོག་དྲུ་བབས་པ་དེ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་
 རྒྱ་སྤྱོད་ཆོགས་ཡོད་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་རི་རབ་སོགས་དེར་གྱུར་
 པའོ། །རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་རྒྱའི་དུས་སུ་(༡༧༩༩)འབྲས་བུ་མེད་
 པའམ་མ་འབྲད་པ་ཞིག་རྒྱེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འགག་བཞིན་པ་འབྲས་བུ་
 སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྒྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ། གངས་ཙན་
 བོ། འབྲས་བུའི་རྩ་ས་རྒྱའི་དུས་སུ་གནས་པ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་གཞན་འོ་
 མ་ལོག་ན་ཆོས་གཞན་ཞོ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་
 དོ། །ནམ་འགྱུར་བརྟགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གནས་པའི་རྒྱའི་ཆོས་
 ཙན། གཙོ་བོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་མེད་དེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱ་འབྲས་སྤོན་བྱེད་སྤོན་བྱ་བ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གངས་ཙན་འབྲས་
 བུ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ལས་རྒྱ་གཙོ་བོའི་ཆོས་ཙན་གཞན་མིན་གྱང་། གཙོ་བོ་
 རྒྱའི་ཆོས་ཙན་དེ་ཀ་གནས་སྐབས་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གཞན་འབྱུང་
 འོ་སྟུང་ན། འོ་ན་གཙོ་བོ་དང་རྣམ་འགྱུར་ཆོས་ཙན། རང་བཞིན་གཅིག་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མི་འདྲ་བ་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པ་འཐད་ན་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་དབྱེར་མེད་ཅིག་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག །རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཆེ་རྒྱ་ལས་གཞན་དུ་ཁས་སྤྲངས་

ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲིན་མི་སྲིད་པ་
ཞིག་བཞག་པའོ། །

**གསུམ་པ་ལ། རྒྱུ་མཚམས་མན་གྱི་ཚད་ཐུན་མོང་དང་། རྒྱུ་མཚམས་ཡན་གྱི་ཚད་
སྤྲོས་པ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

རྒྱལ་ཁབ་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག ཟུབ་པོ། །

རི་དགུ་པོ་དེ་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་ན་རྒྱའི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་དག་ཡོད་པ་
དེའི་ནང་དུ་ཟུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ། རི་རབ་དང་། གཞན་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། །དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །

རི་རབ་ནི་འོག་ཏུ་དེ་བཞིན་རྒྱའི་སྟེང་དུ་ཡང་དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་
ཁྲིའོ། །གཉིས་ཀ་བསྒྲམས་ན་རི་རབ་གྱི་འཕངས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་དུག་ཁྲི་
སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་བ་གཉིས་བསྒྲམས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འཕངས་དང་། རྩ་ལྔ་འཕམས་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

བརྒྱད་པོ་འཕང་དུ་བྱེད་བྱེད་དཔེ། །

རི་བདུན་ཁོར་ཡུག་དང་བརྒྱད་པོ་འཕང་དུ་བྱེད་བྱེད་དཔེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་
འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་འཕགས་ལ། དེའི་བྱེད་ཉི་ཁྲི་བཞོལ་མདའ་འཛིན་
དང་། དེའི་བྱེད་ཁྲི་གཅིག་སེང་ལྷེང་ཅན་དང་། དེའི་བྱེད་ལྔ་སྟོང་བལྟ་ན་སྤྲུག་
དང་། དེའི་བྱེད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཉ་ན་དང་། དེའི་བྱེད་སྟོང་དང་བྱེད་དང་སུམ་

བརྒྱན་མ་འདུད་དང་། དེའི་བྱེད་བྱུག་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་མུ་ཁྱུད་འཛིན་དང་། དེའི་
བྱེད་ལ་སྤུམ་བརྒྱ་དང་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ནི་ལྷ་གས་རིའི་འོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དག་རྣམས་སྤུངས་འཕང་དང་མཉམ། །

རི་དེ་དག་གི་རྣམས་སྤུངས་འཕང་དང་མཉམ་མོ། །

གཉིས་པ་མཆོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ལ། རོལ་མཆོ་བདུན་བཤད་པ། མཐའི་རྒྱ་མཆོ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རོལ་མཆོ་བདུན་གྱི་གནས་ཚུལ། རོལ་མཆོ་ནང་མའི་
ཆད། གཞན་བྱུག་གི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་བར་འདུན་རོལ་མཆོ་ཡིན། །

རི་དེ་དག་གི་བར་བདུན་རོལ་མཆོ་ཡིན་ནོ། །མཆོ་དེའང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྔ་ན་
གྱི་ཆུང་། །ཆུ་དེའི་ཡོན་ཏན་ནི་སྤྲན་གྱི་བརྟན་བཅོས་ལས། མགྱིན་ལྟོར་གཞོད་པ་
མེད་པ་ནི། །དེ་ཡི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །དྲངས་དང་བྱི་མ་མེད་པ་ནི། །ཉེས་
པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །ཞེས་པ་རོལ་ཡོན་ཏན་ཏེ། །བསིལ་ཡང་འཇམ་པ་
རེག་བྱ་ཡི། །ཡོན་ཏན་ཞེས་སོགས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

དང་པོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཆུང་། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཆོ་ཡིན། །

དེ་ཡི་ངོས་ལ་སྤུམ་འགྱུར་ངོ་། །

རོལ་མཆོ་དང་པོ་ཁ་ཞེང་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཆུང་། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཆོ་ཡིན། །རི་

བདུན་པོ་སོགས་གྲུ་བཞིར་ཡོད་པས་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ལོགས་སམ་ངོས་ལ་སྤིང་དུ་ཞེང་སུམ་འགྱུར་རོ་སྟེ། དཔག་ཚད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲིའོ། །མཐའ་སྒྲོར་ན་དགུ་འབུམ་དུ་གྲགས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རོལ་མཚོ་གཞན་ནི་བྱེད་བྱེད་དོ། །

རོལ་མཚོ་གཞན་གྱི་ཞེང་ནི་བྱེད་བྱེད་དབྱིའོ། །རོལ་མཚོ་གཉིས་པ་ནི། དང་པོའི་བྱེད་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་སོགས་༼༡༧༥༽སྟེ་སྒྲུར་ལ། ཕྱོགས་གྱི་ངོས་ལ་སུམ་འགྱུར་དང་མཐའི་འགྱུར་སོགས་ནི་རྟོགས་པར་སྤྲེའོ། །

གཉིས་པ་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་བཤད་པ་ནི།

ལྷག་མ་བྱི་ཡིན་མཚོ་ཆེན་ཡིན། །འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། །

ནི་ཤུ་གཉིས་སོ། །

སྟེ་བྱུང་འཛིན་དང་ལྷགས་རིའི་བར་གྱི་ལྷག་མ་བྱིའི་མཚོ་ཆེན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལོག་ན་བ་ཚུ་དང་སྟོག་ཆགས་རུལ་བས་ཚ་གྲོ་ཅན་ཏེ་དུག་ཅན་གྱི་རྩ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་ཞེང་ནི་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། །ཞེང་གི་ཚད་འདི་ལྷར་ན་ད་དུང་། རྩ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བརྩ་གཉིས་དང་། སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། །བྱེད་དང་ལྷ་རྒྱལ་སོ་ནའོ། །ཞེས་པའི་ས་ཡུལ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྷས་མ་ཚོག་པས་དེའི་གྲུན་ཚབ་ལ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་དང་

བརྒྱད་ཅུ་ཅ་ཕྱེད་བརྒྱད་བསྐྱེད་ཅིང་ཕྱོགས་པ་རོལ་ལ་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱང་ན་ཀུ་
དང་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཚད་དང་མི་སྟོམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དང་ལྷགས་རིའི་མཐའ་ལ་ཚོས་ཅན། ཀུ་དང་གསེར་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྱེད་དང་བརྒྱད་ལས་ལྷག་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུ་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ལ་གླིང་བཞི་པ་སོགས་
བརྩིས་པའི་མཐར་ཁོར་ཡུག་དེས་བསྐྱོར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྩབ་པ་
མེད་དེ། ཁོར་ཡུག་དེས་གསེར་དང་རྩེ་སྟེང་གི་རི་མཚོ་གླིང་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་
བར་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེའི་འོག་གཞིའི་ཀུ་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱིས་
མཐའ་བསྐྱོར་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉིས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིས་འགྲེལ་བཤད་
མཁན་པོས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་བཤད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་གཞན་ནི་རི་རབ་སོགས་
རྩམས་སུ་འཕང་དང་མཉམ་ཞེས་པ་ཀུ་མཚམས་ཡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་
ཕྱིན་ཚད་ལ་ཀུ་དང་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཞི་དང་རྩབ་པར་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཀུ་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བར་

༼༡༧༥༽བཅད་ནས་ཟང་ཡག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་རི་ལས་
དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལྷག་པ་ལ་ཉིས་པ་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གནས་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མི་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ནས། དཔྱལ་
བའི་གནས། ལྟའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ། གླིང་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲིར་བཤད་པ་དང་

། འཛམ་གླིང་གྲེ་བྱ་ཁྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གླིང་བཞི་བཤད་པ། གླིང་
ཐུན་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཛམ་སྤྱི་གླིང་། ལུས་འཕགས་པོ། བ་
ལང་སྤྱོད། སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་གླིང་གི་དབྱིབས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ནི། །འཛམ་སྤྱི་གླིང་སྟེ་དོས་གསུམ་ལ། །

སྟོང་ཕྲག་གཉིས་སོ་གིང་རྟའི་དབྱིབས། །གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བཞི། །

རྒྱ་མཚོ་དྲུག་ཅན་བ་དེ་ལ་རི་རབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ནི་འཛམ་སྤྱི་གླིང་གིང་རྟའི་
དབྱིབས་སྟེ་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་གནས་པའི་སྟེང་གི་དོས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསུམ་ལ་སྟོང་
ཕྲག་གཉིས་རེའོ། །དོས་རྒྱ་དང་བ་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་བྱེད་བཞིའོ། །མཐའ་སྒྲོར་
ལ་དཔག་ཚད་དྲུག་སྟོང་བྱེད་བཞིའོ། །སྤྱི་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་བྱར་དུ་ཟུག་པར་གླིང་
བཞི་ཅང་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དཔག་ཚད་བརྒྱ་རེ་མི་འགྲོ་མགྲོགས་པས་
བསྐྱེད་བ་གསུམ་རེ་ན་ཚད་དོ་ཞེས་འཛིན་ཏེ་ན་ཕྲགས་སོ། །ཡུལ་འདིའི་དབུས་
ན་གསེར་གྱི་གཞི་ལ་སྤྱི་ཐ་བ་འཚང་རྒྱ་བའི་གནས་དོ་རྗེའི་གདན་ཡོད་དེ། དོ་
རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ནི་སྤྱི་ཐ་བའི་ལུས་དང་དོ་རྗེའི་གདན་མ་གཏོགས་པ་གང་
གིས་ཀྱང་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

གར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྐྱ་གམ་འདྲ། །དོས་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ། །

དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་བརྟའོ། །

འཛམ་སྤྱི་གླིང་ནས་རི་རབ་ཀྱི་དོས་གར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྐྱ་གམ་འདྲ་ལ།

ཀྱང་ནི་ངོས་གསུམ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་དང་འདྲ་བར་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་ངོ་
། །ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱའོ། །དེའི་མཐའ་སྐྱོར་ཡང་དུག་
སྟོང་ཕྱེད་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟེ། ལུ་མཚམས་ལས་ཏ་ལ་བདུན་སྟེང་དུ་འཕགས་
བའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བ་ལང་སྟོད་གླིང་ལྷུམ་པོ་སྟེ། །སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

དེའི་དབུས་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ། །

ལུ་བ་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ལ་བ་ལང་སྟོད་གླིང་ལྷུམ་པོ་སྟེ། མཐའ་སྐྱོར་སྟོང་ཕྲག་
ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབུས་ཀྱི་ཞེང་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་
གསུམ་མོ། །༡༩༥༦ན། །དེར་ནི་བ་ལང་དང་ནོར་བུ་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་སྟེ། དེའི་
དབུས་སུ་ནི་ལུ་བོ་པ་ཀ་ཞེས་པ་ཞིག་འབབ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ལུ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱ་
གྱ་སྟེ། །པ་བ་ཀ་ནི་དྲང་པོར་འབབ། །བྱད་མེད་ཐམས་ཅད་གཡོ་སྐྱ་སྟེ། །མཛེས་
ལྷན་མ་ལ་གཡོ་སྐྱ་མེད། །ཅིས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྒྲ་མི་སྟན་བརྒྱད་གྲུ་བཞིར་མཉམ། །

རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ངོས་ན་འདྲེ་སྐད་དུ་སྒྲ་བའམ། །འཆི་བའི་སྒྲ་རོལ་ཞག་བདུན་ནས་
ལྷང་སྟོན་པས་སྒྲ་མི་སྟན་ལ་ངོས་རེ་རེར་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་སྟེ་དཔག་
ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་གྲུ་བཞིར་མཉམ་མོ། །གླིང་གི་དབྱིབས་ཀྱིས་བྱད་ཀྱི་

དབྱིབས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཀའས་རི་ལ་གནས་པ་ཀར་ཤམ། འཕགས་བྱེད་
ལ་གནས་སྒྲ་སྒྲོ་བསང་དུ་འོང་། སྤྱིང་གསུམ་དུ་ནག་དཀར་སྒྲོ་བསང་སྒྲུ་ནར་བཞི་
ཀར་ཡོད་ལ། བྱང་ན་སྒྲུ་ནར་ཁོ་ནའོ། །ལྷ་རིས་དུག་སྒྲོ་སེར་དཀར་དམར་དང་།
གཟུགས་ཁམས་པ་དཀར་པོ་དང་། བྱང་ན་མ་སྒྲོས་པའི་སྤྲ་ལུ་ཟ་ལ། ལྷ་རིས་
དུག་དྲི་དང་བདུད་ཅི་ཟ་ཞིང་། སྤྱིང་གསུམ་ན་ཉོ་ཚོང་ཡོད། བྱང་དང་འདོད་ལྷ་ན་
མེད། བྱང་དུ་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་གྲོན། སྤྱིང་གསུམ་ན་ཚ་
བྱང་ཡོད་ཀྱང་བྱང་དང་འདོད་ལྷ་རིས་དུག་ན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིང་ཕན་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི།

དེའི་བར་གྱི་སྤྱིང་བརྒྱད་ནི། །ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སྒྲུ་མི་སྟན། །

སྒྲུ་མི་སྟན་གྱི་སྒྲུ་དང་ནི། །རྩ་ཡབ་དང་ནི་རྩ་ཡབ་གཞན། །

གཡོ་ལྷན་དང་ནི་ལམ་མཚོག་འགོ། །

ཞེས་པས་ཡུལ་དེར་ལས་དམན་པས་བྱུང་བས་ལུས་ཆུང་བར་བཤད་ཅིང་། རྩ་
ཡབ་ན་སྟན་པོ་གནས་ལ། སྤྱིང་གཡོ་རྣམས་ཁ་ཅིག་གཡས་སྒྲོར་དུ་འདོད་ཀྱང་
སྒྲར་ཐང་པ་ཆེན་པོས་གཡོན་སྒྲོར་ཡིན་གསུང་ངོ་། །བོད་ཁ་ཅིག་རི་སྤྱིང་གི་ཚུལ་
འདི་སྟོན་པ་ཤྲག་བྱབ་གྱི་དུས་ཏེ། སྤྱི་ཆུའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་འགྲིབ་གྱིས་བ་ཚ་
ཅན་གྱི་ཆུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པས། ད་ལྟ་ནི་སྤྱིང་འདི་རྣམས་༼༡༧༩༩༽ཆོད་
འདི་དག་ལས་ཆུང་ལ། བྱམས་མགོན་དུས་འཛམ་སྤྱིང་དབག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྱིར་
འཕེལ་བེར་བ་ནི་ཚོས་མདོན་པ་གོང་མ་སོགས་གྱི་མདོ་ཁྱདས་དང་སྒྲུར་ན་རུང་

ཡང་། མཛོད་གྱི་མདོ་ཁུངས་དང་སྒྲུབ་ན་མི་བརྟུབ་བོ། །

གཉིས་པ་འཛམ་གླིང་གྲེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ནི།

འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ། །དགུ་འདས་གངས་རིའོ་དེ་ནས་ནི། །

སྤྲོས་ངད་ལྗང་བའི་ཚུ་རོལ་ན། །ཆུ་ཞེང་ལྗ་བརྩ་ཡོད་པའི་མཚོ། །

འཛམ་གྲུ་གླིང་འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པ་ན་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཡོད་
དོ། །རི་ནག་པོ་ཡང་གསུམ་བསྐྱིགས་པ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་གྲགས་སོ། །བ་རི་ལོ་
རྩ་ནི་རི་ནག་པོ་ནི་རི་ན་པོ་ཆེ་མེད་པའི་རིའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ནི་སྤྲོས་ངད་
ལྗང་བའི་ཚུ་རོལ་ལྗོ་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྩུ་གཞལ་བ་ན་མཆུ་ཞེང་ལྗ་བརྩ་
ཡོད་པའི་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་གྱི་ཚུས་གང་བ་ཡོད་ལ། དེར་ནི་
རྩ་འབྲུལ་མེད་པའི་མིས་བགྲོད་པར་དཀའ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་གརྒྱ་སོགས་ཆུ་
བོ་ཆེན་པོ་བཞི་རེ་རེའང་ཆུ་ཕྲན་ལྗ་བརྩུ་ལྗ་བརྩུ་དང་བཅས་པ་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ལ་
གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས་ཤར་ལྗོ་རྩལ་བྱང་གི་བྲག་གླང་བོ་ཆེ་དང་།
བྱུ་མཚོ་ག་དང་། ཉ་དང་། སེང་གའི་ཁ་ནས་བབས་པ་ཤར་ལྗོ་རྩལ་བྱང་གི་རྒྱ་
མཚོར་འབབ་པར་བཤད་ཅིང་། མ་དྲོས་པ་དེའི་བྱང་ན་འབྲས་བུ་མངར་མོ་ཡོད་
པའི་ཤིང་འཛམ་གྲུ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྩ་མ་ཙམ་སྤྲིན་པ་དེ་སྤྲུ་ནམས་ཉར་
སྤྲུལ་ནས་ཟ་ཞིང་། མ་ཟོས་པ་ནམས་འཛམ་གྲུ་ཆུ་བོའི་གསེར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གྲག་གོ། །ཤིང་འདིས་མཚོན་ནས་གླིང་འདི་ལ་འཛམ་གླིང་བར་གྲགས་ལ། ཤིང་

འདིའི་རིགས་ནི་སྔོན་སེར་སྒྱའི་གྲོང་ནང་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ཞིང་པའི་གྲོང་འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་བསམ་གཏན་མཛོད་ཅེས་འབྱུང་ངོ་
 ། །རི་སྒོས་གྱི་ངད་ལྗན་དེའི་བྱང་སྒྲོགས་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་
 སྒྱིབས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། མཚོ་མ་དྲོས་པའི་ཚད་ཙམ་ལ་གྱེན་
 ཏུ་འཕགས་པར་དཔག་ཚད་སྟེད་བཞི་བ་དབྱིབས་༼༡༧༧༽ལེགས་ཤིང་ལྷ་ན་
 ལྷག་པ། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་ཞིང་ཙན་གྱི་ཆུས་ཆག་ཆག་བཏབ་བ་སྟེ། ཁོར་
 ཡུག་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྒྱིབས་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པའི་སྔོན་སྒྱུ་མཚོགས་པ་སྔ་མ་
 བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱང་ཏུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་ཤིང་སྤྱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་
 ཅེས་པ་འདོམ་བཞི་བརྒྱ་ཐུར་དུ་ཟུག་ཅིང་བརྒྱད་ཅུ་གྱེན་དུ་འཕགས་པ། འཁོར་
 སྤྱ་ལའི་ཤིང་གི་སྟེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐྱར་བ་སྟེ་སྤྱ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་
 ཏོ། །དེའི་ཤར་གྱི་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་རྫིང་བུ་དལ་གྱིས་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་མཚོ་མ་
 དྲོས་པའི་ཚད་ཙམ་པ། དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་ལྷ་ན་སྒྲིག་པ་མཛེས་པ། ཆུ་བསིལ་
 ཞིང་སྒྲུང་རྩི་ལྷ་བུས་གང་བ། མེ་ཏོག་ལྷུང་ལ་སྤྱ་མཚོགས་གྱིས་ཁབས་པ། ཁོར་
 ཡུག་ཏུ་རྫིང་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒར་གྱི་སྔོན་སྒྱུ་མཚོགས་པ་ཙན་
 ཤ་སྒྲིག་གོ། །རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་གྱི་སྤྱང་པོ་རབ་བརྟན་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་སྟོང་
 དང་བཙས་པ་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྒྱིབས་སུ་དགུན་ཟླ་བ་བཞི་དང་། སྤྱ་ལའི་རྒྱལ་
 པོ་རབ་བརྟན་དུ་དབྱིད་ཟླ་བ་བཞི་དང་། རྫིང་དལ་གྱིས་འབབ་པར་དབྱར་ཟླ་བ་

བཞི་གནས་ཏེ། འཁོར་སྤང་པོ་ཆེའི་ཚོགས་ཀྱིས་གནས་དེ་གསུམ་དུ་གནས་པའི་
 ཚོ། རབ་བརྟན་ལ་ཁ་ནང་དུ་བརྟམས་ཏེ་སྤང་བ་དང་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་གནས་སོ། །རབ་
 བརྟན་གསུམ་པོ་དེ་དག་གནས་གཅིག་ཏུ་འགོ་བ་ན། རེས་ཐ་མལ་གྱི་ཚུལ་དུ་
 འགོ། རེས་ནི་ལྷ་འམ་ལྷའི་བུ་རྩ་འཕྱུལ་ཆེ་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བ་གང་རུང་བཞིན་དུ་
 བདག་ཉིད་སྤྱུལ་ནས་སྤང་པོ་ཆེ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་གང་
 ཡིན་པའི་མགོ་འམ་རྒྱབ་ཏུ་ཞོན་ཏེ། སིལ་སྟན་དང་ཐེག་དོབ་པ་བརྒྱ་དག་བྱེད་
 ཅིང་འགོ་འོ། །འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཐོ་གར་དང་། རྒྱ་ཡུལ་དང་། ཏུ་ན་དང་། སུ་ན་
 དང་། ཀམ་པོ་ཕྱེ་དང་། ཤ་ཁ་དང་། སྤལ་ཁ་དང་། ཁྱི་གདོང་དང་། བ་གདོང་
 དང་། གྲེ་བ་༼༡༧༧༩༽འདི་གདོང་དང་། གནམ་གདོང་དང་། ཕྱིར་ཕྱོགས་
 གདོང་དང་། གཤོག་ཐོགས་སོགས་ཡུལ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་ ཡུལ་ཕྱན་སྟོང་། གོང་
 ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དྲུག་གིས་བརྒྱན་པའི་དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བས་
 མི་རིགས་སྣ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་རི་མ་ལ་ཡ་བྱ་བ། ཕྱེ་མོ་ན་
 སུག་རོན། རྟེན་ན་སྤྱུལ། ཕ་བར་ཕག་ཆོད་དེ་དྲུག་གསུམ་རྒྱས་པས་བསྟན་པའི་
 གནས་དང་། གཞན་ཡང་རི་བོ་བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲིགས་བྱེད་དང་མརྒྱ་ར་ལ་སོགས་
 པ་དུ་མ་ཡོད་ལ། ཤར་ན་འཛམ་དབྱངས་བཞུགས་པའི་གནས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཕྱེ་
 ལྷ་དང་། ལྷོ་ན་ཕྱེ་མོར་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དང་། འོག་ན་སྤོལ་མ་བཞུགས་པའི་
 རི་བོ་གྲུ་འཛིན་དང་། རུབ་ན་ཨོ་རྒྱུ་མཁའ་འགོའི་གླིང་དང་། བྱང་ན་ཆོས་རྒྱལ་

རིགས་ལྡན་བཞུགས་པའི་ཤམ་རྩུ་ལ་ལ་སོགས་སྒྲེ་འཕགས་ཀྱིས་ཉི་བར་བརྟེན་
པའི་གནས་ངོ་མཚར་བ་མང་ངོ། །ཐོན་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་མི་ལའི་མགུར་ལས།
ཉི་སེ་གངས་ཅན་ཡིན་པ་དང་མ་ཕམ་མ་དྲོས་ཡིན་ཅེས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུང་བ་ལ།
ཆོས་རྗེ་ས་སྒྲུ་པརྩྱའི་ཉས་དགག་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ལ་བརྟེན། དེ་པའི་རྗེས་
འབྲུག་མང་པོས། རྗེ་མི་ལ། རྗེ་སྐམ་པོ་པ། དཔལ་ཕག་མོ་བྲུ་པ། རྒྱུ་བ་པ་འབྲི་
གུང་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེས་བྲུ་དམ་པ་དེ་དག་ནི་རི་
མཚོའི་ཡུལ་ལ་ནོར་བར་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཆེན་པོ་
དག་ལ་སྐྱར་བ་མི་འཚམས་པ་གང་བ་བར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་
པོར་སྒྲེ་བའི་ལས་སོག་པ་དག་བྱུང་ངོ། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ནོར་བ་
ག་ལ་མཆི་རྟེ། ཐོན་བོད་འདི་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྦྲང་བཙན་སྐམ་པོའི་དུས་ཙམ་
ནས་བོད་པའི་ཁ་ངག་རྟིང་བར་བྲུ་གཞས་ལྟ་བུའི་རྟ་ལའང་། སྐྱར་རྗེ་བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁམས་༼༡༧༥༽ན། རི་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་གངས་ཅན་གྱི་ཉི་སེ། །མཚོ་
གཅིག་ཡོད་པ་དེ་མ་ཕམ་པའི་མ་དྲོས། །ཞེས་འབྱུང་བས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་གདུལ་བ་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་
ཐད་སོར་བཞག་ནས་འཛིག་རྟེན་དང་སྒོ་བརྩམས་པའི་ཁ་ངག་གིས་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་གཏམ་དུ་
གྲགས་པ་དེ་ཀ་མ་བརྒྱག་པར། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་

པའམ། ཡང་ན་ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་དེ་དག་གིས་གསང་སྟགས་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བསྐྱོད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རོར་རྣམ་པར་
དག་པའི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱར་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་སྟོད་བཅུད་ལ་
བཀའ་ཉགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབ་སྟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐབས་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་པ་ལས་ཤར་བའི་གངས་ཅན་དང་
མ་དྲོས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་སྟོད་དག་པ་ཞིག་གིས། རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཉི་མེ་
དང་མ་པམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་པ་ལ་དགོངས་ཉེ་དེར་
གསུངས་པ་ནི་ཉོངས་པའི་ཆག་ལ་ཡོད་དེ། ཡོད་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་
རྒྱུད་ལས། ཤ་ཡིས་ཕུག་སི་རུ་བྱས། །དེ་བཞིན་ཐག་གིས་རི་བྱོད་མ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའང་ཉོངས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་མདོ་ནས་བཤད་པའི་མ་དྲོས་དང་གངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་བཀོད་པ་ད་
ལྟའི་ཉི་མེ་དང་མ་པམ་སོགས་ལ་མེད་ཀྱང་། རྩོན་རྩོན་པས་རི་བོ་གངས་ཅན་
དང་མ་དྲོས་པའི་གདགས་གཞིར་མཛད་པའི་རི་མཚོ་དེ་འདི་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་
སྟེ། རྩོན་པས་དེ་ལྟར་གདགས་དུས་ཀྱི་འགོ་བ་དེ་བའི་རོར་ལས་མཐུན་གྱི་དེ་
ལྟར་སྣང་བས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་མིའི་འགོ་བའི་ལས་སྣང་ལ་
དེ་ལྟར་སྣང་དགོས་པས་མ་བྱལ་པའི་བྱིར། །༡༧༥༥།དཔེར་ན་ཡུམ་རྒྱས་པ་
གསུངས་དུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་གི་བཀོད་པ་དེ་ལྟ་འཛམ་གླིང་གི་བཀོད་པ་ལ་མ་

དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེར་མ་ཟད་མ་དྲོས་པའི་དྲུང་གི་འཛམ་བུ་བློའི་ཤིང་
སོགས་སྐྱའི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གསེར་གྱི་རི་བོ་བྱ་སྦྱིབས་སོགས་ལྟའི་
སྒྱུད་ཡུལ་དུ་གསུངས་པས། དེད་རང་མི་ལས་འགོ་བ་ཐ་དད་པའི་དོར་ཡུལ་དེ་
དག་ཏུ་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་གྱུར་། རང་ཅག་མིས་
བཀོད་པ་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བས་རི་མཚོ་ཤིང་བྲག་དེ་དག་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། ལས་སྒྲུབ་གི་མཚམས་ཚོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྤེ་པལ་ཆེན་སོགས་
ནས་བཤད་པའི་ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིས་མ་དྲོས་པ་ལ་བསྐྱོར་བ་ལན་བདུན་བྱས་
འགོ་ཞེས་པ་སོགས་གྱུར་ཡུལ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡང་ཡིན་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ནས་རི་མཚོ་དེར་མི་རྩུ་འཕྱུལ་མ་
ཐོབ་པས་བགོད་མི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དུས་དེར་བོད་གནོད་སྦྱིན་གཏུམ་པོ་
དག་གིས་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འང་དར་བར་མི་རུང་བའི་གྲ་གྲོའི་
ཡུལ་དུ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མི་ཁོམས་པའི་གནས་བརྒྱད་བསྟན་
པའི་གཏམ་ལས། བོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་མཐའ་
འཁོབ་ཏུ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་འདྲིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དུས་དེར་རི་མཚོ་དེར་ཡུལ་དེ་
པ་མིན་པའི་མི་རྩུ་འཕྱུལ་མ་ཐོབ་པས་བགོད་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལ། དུས་ཕྱིས་ནས་ནི་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་རུང་གི་མིས་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་རི་མཚོ་དེར། ཡུལ་དེ་པ་མིན་པའི་རྩུ་འཕྱུལ་མ་ཐོབ་པས་

བགོད་དུ་རུང་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པ་འགའང་མེད་དོ། །འོ་ན་
 སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་དུས་བོད་དུ་མི་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྤོན་ཚུད་ལྷན་མགོ་
 བརྩམས་པན་དབྲ་ངན་གྱི་དཔུང་ཚོགས་གཅིག་བོད་དུ་བྲོས་ནས་གནས་པའི་
 ཕྱིར་སྐྱམ་ནའང་མི་ཡོད་དུ་༼༡༧༩༽ཀླུ། །མི་དེ་དག་ཀྱང་གཞོད་སྤྱོད་དང་ཉེ་
 བར་གནས་པའི་དབང་གིས་འདྲེ་སྤྱོད་ལྟར་མི་སྤྱོད་པར་གྱུར་ནས་མི་དང་མི་མིན་
 གལ་ལ་འཆེ་བས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡུལ་གཞན་པ་རྒྱ་འབྲུལ་མ་བོབ་པའི་མིས་
 བགོད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་བར། མི་ཡིས་བགོད་པར་
 དཀའ་བར་གསུངས། བགོད་མི་རྣམས་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁྱད་པར་བོད་ཀྱི་ཀླུ་རབས་དང་ཡིག་ཚང་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉི་མེ་མ་
 བམ་ཆུ་བོ་བཞིའི་མགོ་ཞེས་གསྐྱ་སོགས་ཆུ་བོ་བཞི་ཀའི་མགོ་བོད་ཀྱི་མ་ཐམ་གྱི་
 མཚོ་ལ་བཤད་འདུག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བོད་སྤྱོད་པའི་གཏམ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་དོ་ཞེ་
 བ། བོད་ཀྱི་སྤྱུལ་པའི་ཀླུ་སྤོན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིག་ཚང་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་ན།
 ཁྱེད་ཅག་གི་སྒྲོས་འབྲམས་པོ་དེ་ལ་སུ་ཞིག་ཡིད་རྟོན་པར་བྱེད། མདོར་ན་རྒྱ་
 བོད་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ནས་གནག་རྗེ་མོའི་བར་གྲགས་པའི་
 གསྐྱ་སོགས་གསྐྱ་མ་ཡིན་པར་ས་པའ་ལས་དོན་གྱིས་འཆད་དགོས་བྱུང་བའི་ཉེས་
 པ་མ་བཟོད་ནས། དེའི་ལན་དུ། སྤྱུ་མཚོག་ལྷན་གྱིས་ད་ལྟའི་གསྐྱ་འདི་ནི་
 འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གསྐྱ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་ནས་གྲགས་པའི་དེ་ནི་མ་

ཡིན་ཅེས་ཟེར་བའི་ལན་ཚིག་གིས་ཐོངས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་འདེབས་པར་བྱེད་མོད།
བྱེད་ཅག་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྒྱ་ཡི་ཏའི་སྤྱོད་ས་གྲགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛིན་པར་
མཛད་པས་མོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་གནས་
ཡིན་མོད། དེ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དད་པ་བསྐྱེད་ན་ཆོས་
ལེགས་སོ། །ལན་འདེབས་དེ་ལྟར་ན། ལྷག་མེད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྫོགས་ལྡན་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་བྱུང་ན། དེའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཕྱག་དོག་པ་
ཞིག་གིས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་འདི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ།
སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཚད་མས་གཞོད་པ་༼༡༧༥༽ན། ཕྱག་དོག་
ཅན་དེའི་རྗེས་འཇུག་ཞིག་གིས་འཛིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བའི་འཁོར་
ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་མིན་མ་བྱས་ཀྱི། བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་
རྒྱལ་དེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེལ་སྒྱུར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲིམ་མོ། །དེར་
མ་ཟད་དཔལ་ཤུག་མཚོག་ལྡན་གྱིས། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀར། རྗེ་དྲགས་པོ་
བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཏི་སེ་དང་མ་ཕམ་གངས་ཅན་དང་མ་དྲོས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་བྱིས་འདུག་པའི་རིགས་པ་ནི་འདི་
ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། གླིང་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་
ལམ་ལས་བྱུང་བའི་ཞིང་མེད་པར་ཐལ། འཛམ་བུའི་གླིང་ན་རྩ་འཕྱུལ་དང་མི་
ལྡན་པའི་མིས་བགྲོད་མི་རྣམས་པའི་གནས་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་བྱུང་།

ནི། རྗེ་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཚད་ལྷན་སྤྲུལ་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས་
ཤུག་པ་རང་གི་བཞེད་པ་ལས་འོས་མེད། དེ་ལྟར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲོག་ནས་དྲགས་བྱབ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་པས་མི་འདོད་ཀ་
མེད། འདོད་ན་མི་མཐེད་གྱི་འཛིག་ཏེན་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྟིང་རྗེ་དང་སྟོན་
ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིང་དུ་བབྱང་བ་ཡིན་པར་བཤད་པས། བསྐྱལ་བ་འདི་སྟོན་
མེད་བསྐྱལ་བར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་བ་འདི་
སུན་བསྐྱལ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཤུག་པ་རང་གི་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ལ་འཛམ་
གླིང་གང་ཚད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་སྟིང་རྗེའི་ཞིང་མིན་ལ། རྗེ་རྗེ་གདན་
གྱི་སྦྱིལ་ཀྱང་གང་པོ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་བདག་འབྲས་མིན་པར་
བཞེད་ནས། རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དང་དེ་འབྱུང་བ་གང་གིས་གཞོད་པས་མི་
འཛིག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་རིགས་པ་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་སྦྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་ཞིང་མིན་ན་སྦྱི་བྱབ་མ་གྲུབ་
པས་རྗེ་རྗེ་གདན་གང་པོ་དེ་དེ་ཡིན་༼༡༥༠ན༽པའི་སྒྲོས་བྱབ་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ལ།
རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ལ་བསྐྱེད་པའི་གནས་ལ་རྗེ་རྗེའི་གདན་བྱ་ལ། རྗེ་
རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྷན་པའི་དུས་ནི་སངས་རྒྱས་མིན་ཅིང་སེམས་ཅན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས། དེ་དུས་ཀྱི་རྫོང་གདན་དེ་སེམས་ཅན་དེའི་ལས་
ཉོན་གྱི་བདག་འབྲས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་བདག་འབྲས་

ཡིན་ཐབས་མེད་དེ། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞིག་རྟོར་ཏིང་
བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྟོར་གདན་དུ་འོངས་པ་ནི་གང་ཞིག །དེའི་དུས་ན་རྟོར་གདན་
གྲུབ་ཟིན་པའི་སྤྱིར། རྟོར་གདན་དུ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་དེ་འོངས་ནས་ཟག་མེད་གྱི་
ལམ་གྱིས་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་སྒོར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱས་གྱི། སངས་
རྒྱུ་ནས་བཞུགས་པའི་གནས་གྱི་དགེ་ཙུ་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པའི་
སྤྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་བཞུགས་པའི་གནས་སངས་རྒྱུ་རང་རྒྱུད་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་གྲུབ་དགོས་ཞེས་པ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་དང་། དེའི་ཆོ་སྤྱུལ་སྤྱུའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་། སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཞིང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་གྱི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་དམན་ལྟར་ན་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་དེ་ངས་པར་
སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་དང་གནས་ཡིན་དགོས་ན། སངས་རྒྱུ་ནས་བྱོན་བཞུགས་
གྱི་གནས་གྲོང་ཁྱེར་དུག་སོགས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་གནས་ཁྱད་པར་བ་མ་ཡིན་
པ་ལ་གཞོད་པ་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱུལ། མདོར་ན་ཐེག་དམན་རང་ལུགས་ལ་རྒྱ་
གར་རྟོ་རྗེ་གདན་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་དང་སྒོམ་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་
ཞིང་གནས་སྤུན་མོང་མིན་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེད་རང་གིས་
དྲངས་པའི་དེའི་དབུས་སུ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་ལ། གར་དུ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་བཞུགས་ནས་རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་༼༡༥༠བ༽ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་

མཛད་པ་དོ་རྗེའི་གདན་མངོན་པར་གྲུབ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་དམིགས་གྱིས་
བཀར་ནས་བྱང་སེམས་གྱི་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ག་ལ་ལན་
མེད་དོ། །ཡང་འབྱུང་བས་མི་འཛིག་ན་ལས་ཉོན་གྱི་བདག་འབྲས་མིན་པའི་བྱུང་
སྐྱབ་ཏུ་བཀོད་པ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་མིན་གྱི།
སྟེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དོ་རྗེ་གདན་དེ་མེ་ཆུ་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་འབྱུང་བས་མི་གཞོད་
པའི་ཕྱིར། དོ་རྗེ་དང་འདྲ་བར་སྔ་མཁའ་གསུ་བཤད་པའི་བྱུང་བ་སྟོན་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་གྱི་དངོས་པོས་མི་གཞོད་པའི་རྟགས་གྱིས་ནམ་མཁའ་
རྟགས་སུ་སྐྱབ་པ་བཞིན་སྟེ་པ་རང་གི་རྣམ་རྟོག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བར་སྟེ་
པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆུ་རྟོག་མ་ཅན་གསོལ་དགོས་པའི་གནས་སུ་
གཤེགས་པའི་ཆོ་ཡང་སྟོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟིག་པའི་ལས་བསགས་པའི་
བདག་འབྲས་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་དོ། །དེས་ན་མཁས་པར་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་བ་
ཆེན་པོས་བཤད་པ་ཐལ་ཆེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཉ་ཅང་འཛེམ་པ་མེད་པའི་མཐའ་
གཅོད་ཡིན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དབྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པ་དག་གིས་ནི་མཆོག་ཏུ་བྱེད་
པའི་ཡ་མཆོན་དུ་འཛིག་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོས་ནི་ཉི་སེམས་པམ་སོགས་
གངས་ཅན་དང་མདྲོས་པ་ཡིན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་མོད།
མངོན་སུམ་དང་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱབ་པ་ལ་ངོ་མཆར་དུ་ནི་
ནམ་ཡང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཉེ་དུང་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་གོམས་

བར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་དཔྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ་ལ། ཚ་དཔྱལ་ཉི་ལའོར་དང་བཅས་པ།
གང་དཔྱལ་གྱི་གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མནར་མེད། རབ་ཚ་སྒྲགས་
བདུན། ཉི་ལའོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདི་འོག་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུན། །མནར་མེད་པའོ་དེ་ཙམ་མོ། །

འཛམ་གླིང་འདི་ཁོ་ན་ལས་ངན་སྦྱོད་པ་དང་། མཚོན་ཆར་གྱུར་པའི་ལས་ཡོད་
པའི་༼༡༧༩༽ལྗོསྟེར་དང་། དབང་པོ་རྫོ་བའི་ལྗོསྟེར་འཛམ་གླིང་འདི་འོག་སྟོང་ཐུག་
ཉི་ཤུན་མནར་མེད་པ་ཡོད་དོ། །འཕང་དང་རྒྱར་ནི་ཉི་མེ་པ་དེ་ཙམ་མོ། །སྤྲུག་
བསྐྱལ་བར་མ་ཆད་དམ་བདེ་བའི་ཚོར་བའི་སྐབས་མེད་པས་མནར་མེད་
པའོ། །དཔྱལ་བ་གཞན་ན་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བདེ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་མཐུན་
ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཡོད་ཟེར་རོ། །

གཉིས་བ་ནི།

དེ་ཡི་སྟེང་ན་དཔྱལ་བ་བདུན། །

མནར་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ན་རབ་རྩ་ཆ་བ་སྒྲགས་དཔྱལ་བ་བདུན་བརྟེན་མར་
རོ། །ཁ་ཅིག་སྟོན་འོ་ཟེར་རོ། །

གསུམ་བ་ཉི་ལའོར་བ་ལ། ཉི་ལའོར་བའི་གངས། རྩྭགས་གང་ན་ཡོད་པ། རྟེ་
ཚན་གྱི་མིང་རོ། །དང་པོ་ནི།

བརྒྱད་པོ་ཀྱན་ལས་ལྷག་བརྒྱུ་ལ།

ཚད་མུལ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལ་ལྷག་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་ཕྱིག་པ་བཞི་དང་སྒོ་བཞི་པ་འབར་བས་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་བར་དུ་བྱལ་བར་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན། །

དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ནའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མེ་མ་མུར་དང་རོ་མུགས་དང་། སྤྱུ་གྱིའི་ལམ་སོགས་ལྟ་བོ་ཡིན། །

མེ་མ་མུར་ལུས་ལུ་ཅམ་དུ་རྒྱུ་པ་བཞག་ན་པགས་པ་དང་ཤ་བྲག་ཞིག་ཅིང་
བཏེག་ན་སྤར་སྤྱེ་བ་དང་། རོ་མུགས་ཏེ་རྒྱག་འདམ་དུ་འབུ་མཆུ་ཚོན་དག་གིས་
ལུས་པའི་བར་འབྲིགས་པ་དང་། སྤྱུ་གྱིའི་ལམ་རྒྱུ་པ་བཞག་ན་ཤ་བྲག་ཞིག་
ཅིང་བཏེག་ན་སྤར་སྤྱེ་བ་དང་། སོག་སོགས་པས་ལོ་མ་རལ་གྱི་ལྟ་ལུའི་ནགས་
ནང་དུ་རལ་གྱི་ཚོན་པོ་རྣམས་ལྟུང་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གཅོད་ཅིང་།
ནགས་དེའི་ནང་གི་བྱི་སྤེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཟ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ལྷགས་ཀྱི་
ཤལ་མ་ལི་ལ་ནགས་ཚེར་མ་ཚོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་གང་དུ་འཛོགས་པ་ན་ཚེར་
མ་རྣམས་ཁ་ཐུར་དུ་ལྟ་ཞིང་ལུས་འབྲིགས་པར་བྱེད་ལ། བབས་པ་ན་ཁ་བྱེན་དུ་
ལྟ་བ་དང་། ཁ་ཏ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་ཕན་གྱིས་མིག་སྤྱངས་ནས་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་།

གསུམ་པོ་དེ་མཚོན་ཆར་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །བཞི་པ་ཆུ་བོ་རབ་མེད་
ཐལ་ཆུ་ཁོལ་མས་གང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་དུ་^{༡༩༡}བཤེས་གཉིས་ན་སྐྱེས་ལུ་
ལན་རལ་གྱི་དང་། མདུང་ཐུང་དང་། ལག་མདུང་ཐོགས་པ་དག་གིས་འགོག་
ཅིང་སྤུ་བ་ཆུས་བཀང་བ་ཐབ་ཏུ་བཅུགས་པའི་ནང་དུ་ཉིལ་དང་འབས་འབྲུག་པོ་
ཆེ་ལ་སོགས་སྒྲུགས་པ་བཞིན་དུ་སྟང་ན་འགྲོ་འོང་གཏུང་ཞིང་འཆོད་པར་བྱེད་
བས་ཀྱང་དཔལ་བ་ཆེན་པོ་འོབས་བཞིན་དུ་བསྐྱར་རོ། །སྟག་པའི་དོན་ནི་སྟག་
བསྐལ་སྤྲ་ལྟག་པ་སྟེ་དཔལ་བར་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་འདིར་གནོད་པ་བྱེད་
དོ། །གནས་བརྟན་ཡིད་འོང་ནི། སྟག་བསྐལ་སྤྲ་ལྟག་མེད་ཀྱང་དཔལ་བར་སྐྱེས་
ནས་ཡང་འདིར་སྐྱེས་པ་ལྟག་པའི་དོན་ཟེར་རོ། །དཔལ་སྤྱང་དེ་དག་སེམས་ཅན་
ཡིན་མིན་ལ། ཁ་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྟོད་ལས་བྱུང་བའི་སྟག་བསྐལ་མི་མྱོང་
བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུང་ཙམ་སྟེ། ལུག་ལྟ་བུའི་རི་ལ་སོགས་པར་
སྤྱང་བའི་ཕྱིར་གཡོ་བ་དང་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་ནི། དཔལ་བ་པའི་སེམས་
ཅན་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྟོད་ཆགས་པའི་རྒྱུད་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས།
གང་ཞིག་ཁོ་ཞིང་གཏུམ་ལས་ཀྱང་། སྟིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། སྟག་
བསྐལ་བ་ལས་དགའ་བ་དག །གཤིན་རྗེའི་སྤྱན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
བཤད་པས་གནོད་དོ་སྟམ་ན། མིན་ཏེ། གཤིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་བར་དོ་
བ་དེ་མྱི་ལམ་འདྲ་བར་ཕྱིན་ནས། གཤིན་རྗེའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱོད་སྟོན་གྱི་ལས་

འདིས་དཔུལ་བ་འདིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་འདུག་པས་ད་ཕྱིན་ཆད་སྒྲིག་པ་མ་བྱེད་
ཅིག་ཅིས་བསྐྱོས་ནས་དེའི་འཁོར་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་དཔུལ་བའི་གནས་སུ་འཁྱེད་
བྱེད་ལ་གཤིན་རྗེའི་སྤྲོ་པོ་ཞེས་ཟེར་ལ། དཔུལ་སྤྱང་བ་ལ་ནི་གཤིན་རྗེའི་སྤྲོ་
པོ་མི་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བཞི། དཔུལ་སྤྱང་སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔུལ་བ་ཉིད་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་དཔུལ་སྤྱང་ལ་
སོགས་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འགོགས་རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉིད་ཀྱིས་
རུས་པའི་༼༡༥༡༩༽གོ་སྐབས་ཆེ་ཆུང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ཆ་བ་དེ་ཙམ་དུ་སྤྱོད་བར་
བྱུང་བོ། །དཔུལ་སྤྱང་བ་མེས་མི་འཛིག་པ་ནི་ཆོས་མར་མི་འཛིག་པའི་ལས་
བསགས་པས་མཆོམས་ཆོད་པའམ། ཡང་ན་མེས་མི་འཛིག་པའི་འབྱུང་བའི་བྱེད་
བར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་སངས་བོད་འདི་ན་ཡུས་ལ་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་
མེད་པ་འབྱུང་བའི་བྱེད་བར་གྱིས་བྱུང་པ་ཁ་ཅིག་ལ་མཉམ་གཞག་བཟང་པོའི་
རུས་པར་འབྱུལ་ནས་མིང་བྱུང་བོ་བ་ཏུ་བཏགས་པ་མང་པོ་ཞིག་སྤྱང་བ་ལ་མཆོད་
པའི་གནས་སུ་ལྷ་ག་ལ་སྟོས། གཅིག་ཏུ་བཅུ་བའི་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་
ཤིག །

གཉིས་པ་གྲང་དཔུལ་ནི།

ཆུ་བྱར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན། །

གཞན་ཡང་ཆུ་བྱར་ཅན་སོགས་ཆུ་བྱར་བརྟོལ་བ་ཅན་དང་། སོ་བཟམ་བཟམ་པ་དང་།

ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། གྱི་རུད་ཟེར་བ་དང་། ལྷུལ་ལྷར་གས་པ་དང་། བསྐྱེད་
གས་པ་དང་། བསྐྱེད་ཆེར་ལྷར་གས་པ་སྟེ་གང་བའི་དཔུལ་བ་བརྒྱད་དོ། མིང་དང་
པོ་གཉིས་དང་སྤྱི་མ་གསུམ་གང་བ་མི་བཟད་པས་ཉེན་པས་དེ་དག་གི་ལུས་
འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་སྟེ། ལུས་ཆུ་བུར་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། སྐྱེ་འགྱུར་བ་དང་
མཐུན་པར་ལྷག་མ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་འཛམ་གླིང་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔུལ་བ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ཀ་ན་ཡོད་ལ། དེ་ན་གང་བ་ཡོད་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་
བས་ཟེར་ལ་གཞན་དག་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ཉེ་ལ་གང་བས་ཆེས་
གཞོད་པར་འགྱུར་དོ། །ཁ་ཅིག་ཁོར་ཡུག་གིས་བསྐྱོར་བའི་མུན་ནག་ན་ཡོད་
ཟེར། འཛམ་གླིང་གི་འོག་ན་མནར་མེད་པའི་གོ་སྐྱབས་མི་ཤོད་ཞེན། གླིང་
རྣམས་ནི་འབྲུའི་ལུང་པོ་བཞེན་ཞབས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཤོད་སྟེ། ཞབས་རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་གཞོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དྲུག་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བོ། །ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་ནི་མང་པོ་འཕ་
གཉིས་སམ་གཅིག་གི་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་
༼༡༥༥༽རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །རེ་རེ་ལ་དཔུལ་བ་ཡིན་
པས་ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་འོ། །གནས་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆུ་བོ་དང་། རི་དང་། ལྷ་
ངམ་གྱི་ཐང་དང་། དེ་ལ་སོགས་པར་གནས་སོ། །དུད་འགོ་ནི་ཐང་དང་ཆུ་དང་
ནམ་མཁའི་སྒྲོད་ཡུལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །གནས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། གཞན་ནི་

དེ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་ཀླུ་པོ་ནི་གཤིན་རྗེ་སྟེ། དེའི་གནས་
ཀྱི་རྩ་བ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཀླུ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱར་
བཅད་པ་ན་ཡོད་ལ། གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །ཡི་དྲགས་རྩུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་
ཁ་ཅིག་ནི་ལྷའི་དཔལ་ལྷ་བྱའང་ཕྱོད་རོ། །ལྷག་མ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་
ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལྷའི་གནས་བཤད་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་
བར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ས་དང་འབྲེལ་དང་། མ་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ།
ཀླུ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ།
གཞལ་མེད་ཁང་དང་། རི་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཉི་ལྷའི་ཐག་ཚད། བྱ་བ་
བྱེད་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་བར། ལྷ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ལ། ཉི་ལྷ་མཐོང་མན་གྱི་ཚད། ཉི་ལྷའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་
ནི།

ཉི་ལྷ་ལྟན་པོའི་བྱེད་ནའོ། །

ཞེས་པས་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རྩ་མོ་དང་མཉམ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་གཅིག་དང་བཅས། །

ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་

དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་གཅིག་དང་བཅས་པའོ། །རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བྱུག་
དང་། བཙོ་བརྒྱད་གྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ། དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་ལྷ་ན་སྤྲུག་པ་སྟེ།
གཞལ་མེད་ཁང་ཚུ་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་བསིལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྤྲང་བར་བྱེད་པ་
སྟེ། ཉི་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོག་གི་བྱི་རོལ་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཆ་བར་བྱེད་
ཅིང་སྤྲང་བར་བྱེད་པ་༼༡༥༩༩༽སྟོག་ཆགས་རྣམས་གྱི་ལས་གྱིས་མངོན་པར་
བྱུབ་པ་དག་ཅི་རིགས་པར་མིག་དང་ལུས་དག་དང་འབྲས་སུ་དང་མེ་ཏོག་དང་ལོ་
ཏོག་དང་སྤྲན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་
ནོ། །གསེར་གྱི་ར་བ་དཔག་ཚད་བྱེད་པས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་ཞིང་། དེ་ལ་
ལྷགས་གསེར་དབུལ་བྱི་རྩྱ་རྩྱ་ལྷོ། ཤེལ་ལས་བྱས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་གྱེན་དུ་
འཕང་བ་དང་བྱར་དུ་འཕང་བའི་མདའ་ཡབ་དང་སྟེང་ཁང་བཞི་ཡོད་དོ། །ནང་གི་
ས་གཞི་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་ལྷ་ན་སྤྲུག་ལ་མངོན་པ་ཚོན་སྤྲ་བརྒྱས་བཀྲ་བ་
འཇམ་པ་ཤིང་བལ་ལྷ་སུ་རྒྱུང་པ་བཏོག་ན་འཕར་བྱེད་པ། བཞག་ན་ནེམ་བྱེད་པ་
མེ་ཏོག་མཆྐྱ་ར་བ་སུས་བྱུབ་ཅོམ་ཁེབས་པར་གསར་པ་གསར་པ་རྒྱུད་གིས་
འགྲེམས་ཤིང་རྟིང་པ་འཐོར་བར་བྱེད་པའོ། །ནང་ན་ལམ་སྤང་ནི་མཆུར་དཔག་
ཚད་ལྔ་བརྒྱ། ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་གཉིས། དབྱིབས་ལེགས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་
མ་བདལ་ཞིང་ཅ་རྣམས་གྱི་ཚུས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ། དེའི་འགྲམ་གཞི་ན་རིན་པོ་ཆེ་
སྤྲ་བཞི་ལས་བྱས་པའི་རྩིང་རྩྱ་བསིལ་བ་སྤྲང་ཅི་ལྷ་སུས་གང་བ། རྩིང་འགྲམ་ན་

དཔག་བསམ་གྱི་གིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྐར་མ་ཆེ་བ་
ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད། ཡལ་ཆེར་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། རྒྱང་བ་
ལ་གསུམ་ཞེས་གདགས་པ་ལས་གསུངས་པ་ཁོར་ཡུག་གི་ཆོད་དེ། སྐར་མ་རྒྱང་
ཆོད་རྒྱང་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ནམ་ཐུང་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། ཉི་མ་ཐུང་དང་འཆར་དུས་གཅིག །
གླིང་བཞི་གཅིག་ཏུ་ལྷ་བ་གཅིག་དང་ཉི་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ཐུང་
པའི་ཚུལ་ནི། སྐ་མི་སྟན་དུ་ནམ་ཐུང་པའི་ཆེ་ལུས་འཕགས་གླིང་དུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་
དང་། འཛམ་གླིང་དུ་ཉི་མ་ཐུང་དང་བ་ལང་སྟོད་དུ་འཆར་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
དེ། དེ་བཞིན་ཤར་དུ་ནམ་ཐུང་པའི་ཆེ་ལྟར་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། རྒྱབ་ཏུ་ཉི་མ་ཐུང་
པ་དང་བྱང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་སའི་སྟོད་འགྲེལ་ལས།
གང་གི་ཆེ་ཉིན་ཞག་༼༡༥༩༩༽མཉམ་པ་དེའི་ཆེན་དེ་ལྟར་བགྱང་གི། གཞན་ནི་
ཆ་ཡོད་པར་བརྟའོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་།
གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་ཉི་ལམ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཉི་མ་འཁོར་ཚུལ་ཐ་
དད་པས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉི་མ་འཆར་རྒྱབ་དེ་ལན་གཉིས་ལས་མི་འགྱུར་བར་
བཤད་པ་དང་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །མཛོད་ཅུ་འགྲེལ་དུ་དངོས་བསྟན་འདི་ཙམ་
མ་གཏོགས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་གསལ་ཀ་མི་སྣང་ལ། དངོས་བསྟན་འདི་

ཉིད་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི། འཛམ་གླིང་དུ་ཉི་མ་ལྟོ་ནས་འཁོར་བའི་ཆེ་
གླིང་གཞན་གསུམ་དུ་ཡང་ཉི་མ་ལྟོ་ནས་འཁོར། དེ་བཞིན་བྱང་ནས་འཁོར་བ་
ལའང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་བགོད་ཀྱི་ཆེ་ཉི་མ་བགོད་ཡུལ་ས་ཁྱོན་
ཆུང་བས་ཉི་མ་དལ་འགོས་དང་། ལྟོ་བགོད་ཀྱི་ཆེ་ཉི་མ་བགོད་ཡུལ་ས་ཁྱོན་ཆེ་
བས་ཉི་མ་ལྷུང་འགོས་བྱུང་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ལས་འོས་ཅི་ཡོད་ཀྱང་། བྱི་
ནང་གི་རྩིས་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ནི་མི་མཐུན་ནོ། །

**གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་ཆོག་ས་ལ། ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་
དུས། རིང་ཐུང་གི་ཆད། ཉི་མ་ལྟོག་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།**

དབྱར་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཆེས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །

དགུ་ན་ཅམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ་ཉིན་མོ་བཞོག། །

འདིར་དགུ་ན་དབྱིད་དབྱར་གསུམ་གར་ལྷ་བ་བཞི་བཞི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། དབྱར་ལྷ་བཞི་ནི་དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ནས་སྟོན་ལྷ་ཐ་ཆུང་གི་ཉའི་བར་
བཞི་ཡིན་ལ། མར་རོ་སྟོན་དུ་འགོ་ནས་ཡར་རོ་བྱིས་སུ་བཞག་སྟེ་འཛིན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་ན་དབྱར་འབྲིང་ཉ་ནས་ཐ་ཆུང་ཉའི་བར་ནི་དབྱར་ལྷ་དང་པོ་སྟེ།
སྟོན་ནམ་གདུབ་བུའི་ལྷ་བའོ། །དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་ཉ་ནས་སྟོན་ལྷ་ར་བའི་ཉའི་
བར་ནི་དབྱར་ཅམས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས་པ་སྟེ་ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐ་མ་
སྟོན་པའི་ཡར་རོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙུང་བརྒྱད་དང་། མཚན་མོ་
ཡུད་ཅམ་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། དེའི་བྱི་མ་ཆེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་བར་

འགྲུང་ཞིང་ཉིན་མོ་ནི་ཐུང་རུང་འགྲུང་རོ། །༡༥༥༥། དགུན་ཟླ་བ་ཞི་ནི་སྟོན་ཟླ་
ཐ་ཆུང་ཉོར་ཟླ་བརྒྱད་པ། གི་ཉ་ཟད་པ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དབྱིད་ཟླ་ར་ཉོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་
པ་བའི་ཉའི་བར་བཞི་སྟེ། དགུན་རྒྱམས་གྱི་ནི་བཞི་པ་ལ་དབྱིད་ར་བའི་ཡར་ངོའི་
ཆོས་དགུ་ནས་མཆན་མོ་ཐུང་རུང་འགྲུང་རོ། །དེ་ནས་ཉིན་མ་ལྷོ་ག་ཅེས་ཉིན་མོ་
རིང་དུ་འགྲུང་རོ། །ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་གིས་ཉིན་མོ་ལྷོ་ག་ཅེས་པ་དབྱར་
དགུན་གྱི་ཉི་ཟློ་བ། །དགུན་དབྱིད་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་དང་
སྐར་ཏེ་འཆད་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་འབྲུལ་མེད་དུ་སྟོབ་པ་དེ་ལྟའི་ལྷགས་དབང་
བཅོན་ན་ནི་འདིར་འགྲུང་ཏེ། དབྱར་ཉི་ཉོར་ཟླ་བ་དུན་པ་དང་དགུན་ཉི་ཉོར་ཟླ་
དང་པོའི་ཡར་ངོ་ལ་བསྟོན་པར་འགྲུང་བ་འདི་གྲུབ་པོ། །ཀླུ་གར་དུ་ནི་དུས་
བཞིའི་ཟླ་བ་འདི་རྒྱམས་ལ་ཉ་སྐར་གྱི་མིང་གིས་བརྗོད་ཅིང་རྒྱ་དཔེ་ལ་འང་དེ་
ལྟར་ཡོད་པར་སྒྲུང་ལ། བོད་དུ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཟླ་བ་ལ་འཛིག་མཆོམས་སུ་དུས་
བཞི་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དེ་དང་སྟོབ་བསྟུན་ནས་བོད་དུ་ལོ་པའ་
ཆོས་རྒྱལ་རྒྱམས་གྱིས་དོན་འགྲུང་མཛད་དེ། དུས་བཞིའི་ར་བ་སོགས་དང་ཐ་
སྟོད་སྐར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ལྟར་ན་དབྱུག་ཉའི་བཅུ་
དྲུག་ནས་སྟོན་ཉའི་བར་ནི་འདུལ་བ་པའི་ལོ་མགོ་འཛིན་པའི་དགུན་ཟླ་དང་པོར་
འཛིག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དབྱར་སྐར་མ་ཉོར་ཟླ་ལྷ་པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཁས་
བླངས་ནས་བྲུམས་ཉ་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་རྗོགས་པས་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་དང་

། དབྱར་ཕྱི་མ་ཉོར་ཟླ་དྲུག་པའི་བརྒྱུ་དྲུག་ནས་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཉོར་ཟླ་དྲུག་པ་
 དབྱུག་ཉི་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་རྩོགས་པས་དགག་དབྱེ་གྲོལ་བའོ། །མདོར་ན་ཉི་ཟློག་
 གི་སྐབས་འདིར་ལོ་བཅུ་ལྔ་ཕྱིར་བྱོན་པ་རྣམས་ལས་མཁས་པ་ཆོག་དོན་ལ་མ་
 འབྱུལ་བ་དག་གིས་འགྱུར་མཛད་པ་ན་ཆོག་དོན་ལ་འབྱུལ་བ་མེད་མོད། མི་
 མཁས་པ་མང་པོས་འགྱུར་བཅོས་དང་མཆན་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འདུལ་མངོན་གྱི་དུས་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་། ༡༥༧ བ། མང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་ནི་མ་
 དག་པ་དུ་མ་བྱུང་བར་སྒྲུང་ངོ། །དེའང་ངི་ལྟར་བྱུང་བའི་འབྱུང་གཞི་ནི་རབ་
 འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ལ་དེལ་འཛིན་སྒྲུང་འཛིན་གྱི་བར་དུ་སྒྲུང་འཛིན་ལ། ཟླ་ཕྱེད་
 རེ་བྲི་བས་དེལ་པོ་སྒྲ་མའི་ཕྱེད་ལ་དེལ་པོ་ཕྱི་མའི་སྒྲུང་ལ་ཟ་བའམ་ལྟག་པ་དང་།
 དེལ་པོ་ཕྱི་མའི་ཕྱེད་ལ་དབྱིན་དེལ་པོ་སྒྲ་མའི་སྒྲུང་ལ་ཟ་བའམ་ལྟག་པས་ལྟག་
 ཆད་ལ་ཡར་བཅད་མར་བཅད་བྱས་པས་དེང་སང་བོད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི། དེལ་
 ཆོས་ཕྱེད་ཆོས་ཡང་ཟེད། ཆོག་སྒྲོན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡར་བཅད་མར་བཅད་ལྟར་དོན་ལ་
 བསྐྱིབས་པ་མ་གཏོགས་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གྱུར་པ་
 ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་གང་གིས་ཉི་བའི་ཟླ་བ་དེ་ཉི་སྐར་མ་ཡིན་པས་རྩོགས་ཟེན་
 པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཟླ་བ་ནི་ཉི་སྐར་རྩོམ་མའི་མིང་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་
 ། ཡང་གང་གིས་ཉི་བའི་ཟླ་བ་དེ་དེའི་ཉི་བའི་ཟླ་བའི་མིང་ཅན་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་ལ་ཡར་བཅད་མར་བཅད་བྱས་པས་གྱུང་བོད་ཀྱི་བསྐྱས་པ་བའི་ཆོག་

སྟོན་ལྟར་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་ཕྱལ་མེད་པ་དག་གི་ནམ་རྟོག་ཅུལ་གཞིར་གྱུར་པའོ། །རི་
ལྟར་འཆོལ་བར་འགྱུར་ན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱལ་སྐས་མ་ལ་མཆོན་
ནའང་ཁོ་བོའི་ལག་ཏུ་བྱུང་བའི་བོད་ཆོས་ཀྱལ་དུས་སུ་བྲིས་པའི་འགྲེལ་པ་ཀྱལ་
སྐས་མ་ཡིག་རྟིང་ཞིག་ལ་དཀྱུས་སུ་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་ནི་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་བོའི་ཉ་
ནས་བྱ་བ་ལ། དུས་བྲིས་ཀྱི་མི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་བོ་ལས་
དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་དག་པར་སེམས་ནས་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཞེས་མཆན་བྱ་བཏབ་པ་
དང་། ཡང་སྟོན་ཟླ་ར་བའི་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆན་རིང་བར་འགྱུར་
ཞེས་པ་ལ། དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་མཆན་བཏབ་པ་དང་། དེ་ལ་དབྱིད་ཟླ་ར་བ་
ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆན་རིང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་
མཆན་བཏབ་པ་དང་། ཀླུ་སྐས་མའི་ཡི་གེ་ལ་ལར། དབྱར་ཐ་ཆུང་དང་དགུན་
ཐ་ཆུང་ནས་ཉི་མ་༼༡༥༥༽ལྗོན་ཟེར་བ་སོགས་སྣ་ཆོགས་ཤིག་བྱུང་
འདུག །མཆོམས་སྟོ་བཟང་བའི་ཁྲི་ཀར། མོ་འགལ་གྱི་བུས་གདགས་པའི་
བསྟན་བཅོས་སུ་དབྱར་དགུན་ཐ་ཆུང་ལ་ཉི་མ་ལྗོན་པར་བཤད་ཡོད་པ་ནི་འཛིག་
རྟེན་པའི་ཐ་སྟངས་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟངས་ནི་ངེས་པ་མེད་
དོ་ཞེས་བྲིས་གདའ་ལ། སྟོ་གྲོས་མཆུངས་མེད་པས་ནི་གདགས་པར། སྟོན་ར་
དང་དབྱིད་ར་ལ་དབྱར་དགུན་ཉི་མ་བཞེད་པར་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
གཞུང་འདི་ཙོམ་དུས་དབྱར་ཐ་དང་དབྱིད་ར་ལ་བཞེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཅེས་

གྲིས་གདའ་བ། སྒྲར་ཐང་པ་སྒོ་བཟང་དང་གསང་ལུ་བ་སྒོ་གྲོས་མཚུངས་མེད་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚིག་རིས་མི་གཅིག་པ་གཉིས་
གཟེགས་འདུག་པས་གང་རུང་གཅིག་གིས་གཟེགས་པ་དེ་མ་དག་པར་ངེས་
སོ། །འོ་ན་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་དེ་ལྟར་ན་དབྱར་ཁས་ལེན་དགག་དབྱེ་སོགས་ལ་
དེང་སང་བོད་ལྟ་བུ་ལ་སྒོ་བསྟན་ནའང་དབྱར་དགུན་དུས་འགྲིགས་པ་ཅམ་ཡང་
ཉི་མོག་དང་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་ཏེ། དེང་སང་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མོག་དབྱར་
དགུན་གྱི་འབྲིང་པོ་ཉོར་ལྷ་ལྷ་པ་དང་བརྒྱུག་ཅིག་པ་ལ་སྒོག་འདུག་པས་གཞོད་
དེ། དེ་དང་བསྒྲིགས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིས་ཉི་མོག་དངོས་སུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ། སྟོན་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་ཉི་
མོག་བསྟན་པར་སྒྲུབ་འཁང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མའི་འགོས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ལས་འདི་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་བུང་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱིར་ག་ལ་འཐད། ཅེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
དབྱུང་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེང་སྟོན་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ཉོར་ལྷ་གཉིས་
པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་ཡོང་གི་འདུག་པ་ལ། ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྒྲུ་ཇི་
བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟོན་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ཉོར་ལྷ་༼༡༥༽བདུན་པ་
དང་དང་པོ་ལ་བཞག་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པར་སྒྲུང་རོ། །ཁ་ཅིག་དབྱར་ལྷ་
གཉིས་པ་རིལ་ཆེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱར་འབྲིང་དང་དེའི་ཐ་མ་མར་དེའི་

ཉེར་བཞི་ཙམ་ནས་བྱེད་པ་དང་། དགུན་ལྷ་བཞི་པ་རྟོར་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་
 བྱེད་པ་སོགས་དུ་མ་བྱས་སྒྲུང་ཡང་དངོས་བསྟན་འདི་དང་མི་འགྲིག་གོ། །འདོད་
 རྒྱལ་དེ་ནམས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གང་བཞོད་ཀྱང་དབྱེད་མ་བཟོད་ནས་ཁ་ཅིག་ལུ་རིན་
 བོ་ཆེའི་གསུང་གིས་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་ཟླ་ག་དེ་ག་ལ་སྐྱོན་མ་
 ལྷགས་ཀྱང་། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་རྩོམ་དུས་ལས་ད་ལྟ་ལྷ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་
 གྱིས་སྐྱ་བར་གསུངས་པས་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ན་དུས་ལ་ངས་
 པ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དབྱར་ཉི་ཟླ་ག་དུས་དེར་སྟོན་མཉམ་གྱི་དུས་སུ་ཐལ་ཅས་
 པ་ལ། རང་དུས་གཅིག་དེ་རང་དུས་གཉིས་སུ་ཐལ་བ་ནི་མི་འདོད་ལ། དབྱར་ཉི་
 ལྷོ་ག་དུས་ཀྱི་ཉ་ལྷ་ཞིག་དུས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་བཤུགས་ནས་སྟོན་མཉམ་གྱི་དུས་ཀྱི་
 ཉ་ལྷ་ར་སོང་བ་ནི་འདོད་ལ། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་ནི་ཉ་ལྷ་དེ་སྐར་དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་
 དུས་ཀྱི་ཉ་ལྷ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ད་ལྟ་ནི་སྟོན་མཉམ་གྱི་ཉ་ལྷ་ཉིད་དབང་བཅུན་
 རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འོ་ན་ཉི་ལྷོ་ག་གཉིས་དང་སྟོན་དབྱེད་མཉམ་པ་
 གཉིས་ཉི་བཞི་དང་། ཉ་སྐར་བཞི་གནད་འཆུགས་མེད་ཀྱི་གཟེར་མདོ་རྒྱད་ནས་
 མི་འཆུགས་པར་བཏབ་པ་དེ་ངས་མེད་དུ་ཐལ། ཉི་ལྷོ་ག་གི་དུས་ཀྱི་ཉ་སྐར་དེ་
 སྟོན་མཉམ་གྱི་དུས་ཀྱི་ཉ་སྐར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོར་ལྷ་བཅུན་པ་ལ་
 ཉི་ལྷོ་ག་སོགས་བྱས་ན་སོས་ཕྱིས་པས་བཅས་མ་རྟོར་ལྷ་བཅུ་པའི་ནང་ཙམ་དུ་
 བྱེད་དགོས་པར་ཐལ་བས། དེང་སང་རྟོར་ལྷ་དགུ་པ་ནས་བཅས་ཐག་ཆོད་དོ་

སྒྲམ་ན། ཁ་ཅིག་འདི་འདྲ་ལ་ངེས་པ་མི་སྒྲུང་སྟེ། ཉ་སྐར་དང་དུས་བཞི་མི་
འཆུགས་པ་ཡང་ཤོལ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཐམས་
ཅད་དུ་ངེས་༼༡༥༥ན༽བཟུང་བྱ་དགོས་པར་ཡང་མ་ངེས་ལ། དེང་སང་འཇམ་
སྲིད་དུ་ཉོར་ལྷ་ལྷ་པ་དབྱར་ཉི་ཤོག་པའི་དུས་ཡིན་གྲང་། ཡུལ་ལ་ལར་ཉོར་ལྷ་ལྷ་
དུག་ཙམ་ནས་གྲང་བཙས་ཐག་ཆོད་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ལར་ཉོར་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཙམ་
ལའང་བཙས་ཐག་མ་ཆོད་པར་མཐོང་ནས་མདོ་སྟེ་ཉི་སྟིང་གི་ལུང་བྲངས་ཉི་སྟིན་
ཉ་དགུན་ལྷ་དང་པོར་འཛོག་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་སྒྲུང་ངོ་། །དེང་སང་འདུལ་
མཛོད་པའི་སློབ་གཉེར་བ་དག་གིས་ནི་དུས་ཚིགས་ཀྱི་ཟེར་སློབ་འབྱམས་པོ་
ཤོག་བྱ་ཉི་ཤུ་སུམ་ཅུ་རེ་ཙམ་བཟུང་སྟེ་ཤགས་འགྲེད་ཅིང་ཁོ་བོ་ནི་འདུལ་བ་ལ་
མཁས་སོ། །མངོན་པ་མཛོད་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པོ། །ཞེས་སྐྱེ་བོའི་ཚིགས་
བསྐྱེ་བ་ནི་མཐའ་མེད་པའི་ངན་སོང་དུ་འགོ་བའི་རླུན་ཆེན་པོར་གོ་བར་གྱིས་
ཤིག །

གཉིས་པ་ནི།

ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ །

ཉིན་མོ་འམ་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་ཆད་ཐང་གཅིག་གོ །ཐང་གཅིག་གི་ཡུན་
ཆད་ནི། ཉིན་ཞག་གཅིག་དགུ་བརྒྱའི་ཆ་སྟེ་དུས་འཁོར་ལྟར་ན་དབྱགས་འབྱུང་
འདུག་གནས་གསུམ་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་དབྱགས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ཡིན་ལ། རྒྱ་སྐད་

བཞི་བཞིས་རིང་ཐུང་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་ཆུ་མུང་རེ་ལ་དབུགས་བྱུག་རེ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི།

ཉི་མ་ལྟོ་བྱང་འགོ་ཆོད། །

ཉི་མ་ལྟོ་བྱུགས་སུ་འགོ་ན་མཚན་མོ་རིང་ལ་བྱང་བྱུགས་སུ་འགོ་ཆོད་ཉིན་མོ་རིང་ངོ་

། །

བཞི་པ་སྐྱབ་པ་འཕེལ་འགྲིལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཉི་མ་དང་ནི་ཉེ་བ་ལས། །རང་གི་གྲིབ་མས་འགྲིལ་པར་སྒྲུང་། །

ཡར་ངོའི་སྐྱབ་པ་མ་རངས་པའི་རྒྱ་ཅི་ཞེན། །སྐྱབ་པའི་ཁང་པ་ཉི་མའི་ཁང་པ་དང་ནི་

ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དེའི་ཆོལ་ས་ཉི་འོད་སྐྱབ་པའི་ཁང་པ་ལ་བབས་ཏེ། །དེའི་ཕ་རོལ་གྱི་

ངོས་སུ་སྐྱབ་པ་རང་གི་གྲིབ་མ་བབས་པས་དགྱིལ་འཁོར་མ་རངས་གིང་འགྲིལ་

པར་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་གྲག་གོ། །འདིའི་འཐད་པ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་སུ། །ཀ་བ་ལ་སྒྲོན་

མའི་གྲིབ་མ་འབབ་པ་རྩི་ལྟར་ཉེ་བ་དེ་ལྟར་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྐྱིབས་ལ། །སྒྲོན་

མེ་ཐག་རིང་ལ་ཡོད་ན་ཀ་བ་རངས་པར་སྒྲུང་ལ། །ཅུང་ཟད་ཉེ་ན་ཅུང་ཟད་

འགྲི། །གིན་ཏུ་ཉེ་ན་མི་སྒྲུང་བར་འགྱུར་༼༡༥༥བ༽པ་དང་འདྲ་ཞེས་གསུས་པས་

གཅིག་གི་འོད་གྱིས་གཅིག་ཤོས་གྱི་འོད་ཟིལ་གྱིས་མཚན་པའོ། །སེམས་ཙམ་

པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་ངོས་དང་ལོགས་འགྲེ་ལྟོག་གི་རྒྱ་བས་འདོད་དོ། །ཉི་ཟླ་

སྐར་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་གྱི་ལྟ་རྒྱལ་ས་གནས་

སོ། །རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་མཁའི་གཞལ་མེད་ཁང་ན་གནས་པའི་ལྟ་རྒྱལ་ས་གྱི་

གནས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ལ། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ནི་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་དང་། གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་།
སྤྲིང་བཞིའི་རི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

**གཉིས་པ་རི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་ལ། རྟེན་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་བཤད་པ་དང་།
ལྷ་གང་བརྟེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །བར་གྱི་ཐག་ནི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ། །

སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། །བརྒྱད་དང་བཞི་དང་གཉིས་འཕགས་སོ། །

རི་རབ་འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་བར་གྱི་ཐག་ཆད་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་
ཕྲག་བཅུ་བཅུའོ། །རི་རབ་ལས་བྱིར་འཕགས་པའི་ཆད་ནི། བང་རིམ་དང་པོ་
དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། གཉིས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་
གསུམ་པ་སྟོང་ཕྲག་བཞི་དང་བཞི་པ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་འཕགས་སོ། །བང་རིམ་ནི་
རྩ་བ་ནས་ཡིན་པས་རི་རབ་ཀྱི་བྱེད་མན་ཆད་དུ་སྒྲིབ་པོ། །

**གཉིས་པ་ལ། རི་རབ་ལ་གང་བརྟེན་པ་དང་། གསེར་གྱི་རི་བདུན་ལ་གང་བརྟེན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།**

དེ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། །སྤང་ཐོགས་དང་ནི་རྟག་མྱོས་དང་། །

རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས། །

བང་རིམ་དང་པོ་དེ་ལ་ནི་གཞོད་སྒྲིབ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་གནས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ་སྤང་ཐོགས་རྣམས་གནས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་རྟག་མྱོས་དང་བཞི་པ་ལ་

ཀྱུལ་ཆེན་བཞི། ཤར་དུ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་། ལྷོར་འཕགས་སྐྱེས་པོ། ལུབ་ཏུ་མིག་
མི་བཟང་། བྱང་དུ་རྣམ་ཐོས་གྱི་བྱ་སྟེ་རང་ཉིད་དང་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་
རྣམས་གནས་ཏེ། རྣམ་སྲས་ནི་ཀྱུལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་ལྷ་དག་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། །

གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་ནི་དེ་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་གྲོང་དང་གྲོང་
ངལ་ཡོད་དེ། ཀྱུལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་རིས་དེ་ནི་ལྷ་རིས་(༡༥༧)ནི་དུག་རེ་
རེ་བའམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་མང་བའོ། །གདགས་པ་དང་ས་སྟེ་ལས་གཉའ་
ཤིང་འཛིན་གྱི་སྟེང་ཕྱོགས་བཞིར་ཀྱུལ་ཆེན་བཞིའི་པོ་བྱང་། ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་
། འཕགས་སྐྱེས་པོ། ལྷ་ཚོགས་གཟུགས། ལྷ་པོ་ཅན་བཞི་མཆུར་དཔག་ཚད་
ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ། ཞེང་དུ་འང་དེ་ཅུ་ཡོད་པ། མཐའ་སྒྲོར་དུ་སྟོང་ཡོད་པ་
དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྤྲུག་པ་མཛེས་པ་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྒྲོར་བའི་
འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་། ར་བ་དེ་ལ་ལྷོག་བཞི་དང་། རང་གི་ས་གཞི་
དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྤྲུག་ལ་མཛེས་པ་ཆོན་སྤྱ་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་གིས་བཀྲ་
བ། ལམ་སྤང་དང་སྐྱོད་མོས་ཚལ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་རྗེའི་བྱ་སོགས་
འབྱོར་བ་དུ་མ་དང་ལྷན་པའོ། །བང་རིམ་བཞི་པ་ལ་རྟག་ཕྱོགས། གསུམ་པ་ལ་

ཐེང་ཐོགས་ཞེས་སོ། །མདོ་དྲན་པ་ཉིར་བཞག་ལས། བང་རིམ་འོག་མ་ལ་ཐེང་
ཐོགས། གོང་མ་ལ་གཞོང་ཐོགས། གོང་མ་གསུམ་ལ་རྟག་ཁྱོས། བཞི་པ་ལ་ལྷ་
ཅན་གསུམ་པ་གནས་ལ། ལྷགས་རི་ལའང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་འི་ནང་
ཆོན་ལག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྟོན་ཅན་གནས་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་སུམ་རྩ་རྩ་
གསུམ་གྱི་གནས་བཤད་པ་ལ། སྦྱིར་བསྟན་པ། ལག་ན་དོ་རྩེ་འི་རིགས་གྱི་
གནས་གྱི་གནས་བཤད་པ། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་གྱི་རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

ལྷན་པོའི་རྩེ་ན་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ། །དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །

ལྷན་པོའི་རྩེ་མོ་ན་སུམ་རྩ་རྩ་རྩ་གསུམ་ཡོད་ལ། ལྷན་པོའི་བྱར་དུ་རི་ལྷ་བར་དའི་
ངོས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་དབག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲིའོ་སྟེ། མཐའ་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲིས་
ལའོར་བར་བཞེད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི་རི་རབ་ལ་མཆོད་རྟེན་ལྷ་ར་
ལྷུ་པས་ངོས་རེ་ལ་ཉི་ཁྲི། གྲུན་ནས་བསྐྱོར་བ་ལ་བརྒྱད་ཁྲི་ཞེས་པས། དེ་དག་
རྩམས་སུ་འཕང་དང་མཉམ་ཞེས་སྟེད་ཚུ་ལ་ལུབ་པ་མན་ཆད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཕྱོགས་མཚམས་བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་ནི། །ལག་ན་དོ་རྩེ་གནས།

རི་རབ་གྱི་ཕྱོགས་མཚམས་དབག་ཆད་ལྷ་བརྒྱས་ཀྱིན་དུ་བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་

༼༡༥༥༽ནི་གཞོད་སྦྱིན་ལག་ན་དོ་རྩེ་བག་མེད་པའི་ལྷ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་གནས་

སོ། །གདགས་པ་ལས་དཔག་ཚད་ཐུང་དང་ལྡ་བརྒྱར་འཕགས་པར་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་ལ། གྲོང་ཁྱིམ་དང་། སྤྱི་ཚོས་ཚལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གྲོང་ཁྱིམ་སྤྱི་
དང་། དབང་པོའི་ཕོ་བྲང་རོ། །དང་པོ་ནི།

དབུས་ན། །གྲོང་ཁྱིམ་བརྟན་སྤྲུག་ཅེས་པ། །

ངོས་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྡ་བརྒྱཔ། །དཔག་ཚད་ཐུང་དང་གཉིས་གསེར་གྱི། །

རང་བཞིན་གཞི་བཀྲ་མཉེན་པ་ཡོད། །

དེ་རབ་གྱི་གཞི་ཅེ་མོ་དེའི་དབུས་ན་ལྡ་རྣམས་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
ཕོ་བྲང་གྲོང་ཁྱིམ་ལྡ་ན་སྤྲུག་ཅེས་པ་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྡ་བརྒྱཔ་
འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཐུང་དང་གཉིས་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་འོག་གི་
གཞི་ཚོན་སྤྲུག་བརྒྱས་བཀྲ་བར་བྱས་པ་རེག་ན་མཉེན་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ། །ངོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྡ་བཅུ་ལོ། །

གྲོང་དེའི་དབུས་ན་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་དེ། །ལྡ་ན་
སྤྲུག་ལས་དཔག་ཚད་ཐུང་ལྡས་གྱེན་དུ་འཕགས་པ་བ་གམ་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་གིས་
རྒྱན་པ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཁང་བཅུ་གས་བདུན་བདུན་དང་། །དེ་རེ་རེ་ལ་གནས་ཁང་
བདུན་བདུན་དང་། །དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷའི་བྲུ་མི་བདུན་བདུན་དང་། །དེ་རེ་རེ་ལ་གཡོག་
མོ་བདུན་བདུན་དང་། །དེ་རེ་རེ་ལ་སིལ་སྒྲན་བདུན་བདུན་ཡོད་དོ། །ཁང་བཟང་
གི་ནང་དུ་རྗེ་བྲུ་མཚུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྡ་བཅུ་ཡོད་པ། །རིན་པོ་ཆེའི་ཕ་གྲུའི་

ཕྱིག་པ་དང་། ཐེམ་སྒྲུལ་དང་། ལན་ཀན་ལ་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དུ་མ་ཡོད་
ལ། དེའི་ངོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱའོ་སྟེ་མཐའ་སྟོང་གིས་ལམོར་བ་ཡོད་དོ། །
གཉིས་བརྒྱད་ཚལ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུད་ཚལ་དངོས། ས་གཞི། ལྷོན་གྱིང་
། འདུན་སའོ། །དང་པོ་ནི།

ཕྱི་རོལ་གིང་རྟ་སྒྲ་ཚོགས་དང་། །རྩུབ་འགྱུར་འབྲེས་ཚལ་དགའ་བས་བརྒྱན། །
གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཕྱི་རོལ་ངོས་བཞི་དག་ན་ལྷ་རྣམས་ཅེད་མོའི་ས་རྒྱུད་མོས་ཚལ་
བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུད་མོས་ཚལ་གིང་རྟ་སྒྲ་ཚོགས་ཅན་ལས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་
ཐང་གི་མཐུས་གིང་རྟ་སྒྲ་ཚོགས་འབྱུང་བ་དང་། རྩུབ་འགྱུར་ཚལ་ནས་གཡུལ་
སྒྱུད་པར་འདོད་པ་ལ་གོ་མཚོན་འབྱུང་བ་དང་། འབྲེས་པའི་ཚལ་དུ་ཉེ་བར་
འཕྱད་། ༡༤༥༥༽པ་ལས་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུ་བ་དང་། དགའ་བའི་ཚལ་
དུ་གིན་རྩུ་འབྱུར་བ་དང་ལྷན་པ་མཐོང་ན་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་ཚལ་གྱུ་
བཞི་པ་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཐུད་དང་སྒྲུལ་བརྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཕྱི་
རོལ་བརྒྱན་ཏོ། །

གཉིས་བ་ནི།

དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན། །ཉི་ཤུས་བཅད་ན་ས་གཞི་བཟང་། །
རྒྱུད་ཚལ་དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན། དཔག་ཚད་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ཚུན་ཆད་ན་
ས་གཞི་བཟང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྒྱུད་ཚལ་ལ་འགྲན་བཟོད་པ་ལྷ་བྱ་བཞི་ཡོད་
དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་སྟེ། །

གྲོང་ཁྱིམ་ལྟ་སྟུག་དེའི་ཕྱི་རོལ་བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་
ཏེ། འདིའི་རྩ་བ་དབག་ཚད་ལྔ་ཐུར་དུ་བྱག་པར་བཤད་ལ། གདགས་པ་ལྟར་ན་
དབག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཐུར་དུ་བྱག་པ། སྟེང་དུ་དབག་ཚད་བརྒྱ་འཕགས་པ་ཡལ་ག་
ལོ་འདབ་གྱིས་དབག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུར་བྱབ་པས་མཚུ་ཞེང་དབག་ཚད་བརྒྱ་
ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་སྟེ། མཐའ་སྒྲོར་དུ་དབག་ཚད་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ་དེའི་མི་
ཏོག་དང་འདབ་མ་རྒྱས་པ་དྲི་ཡིས་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ལྔ་བཅུར་ལྷང་བ། རྩི་
ཕྱོགས་སུ་དབག་ཚད་བརྒྱར་ལྷང་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
ལུང་བར་མ་ཡོངས་འདུའི་མདོ་ལས། མེ་ཏོག་དྲི་ནི་རྩི་ཕྱོགས་མིན་མི་འགོ། །རྩ་
བའམ་རྒྱ་སྒྲོས་ཅན་ལྔ་ཡང་མ་ཡིན། །མཁས་རྣམས་དྲི་ནི་རྩི་ཕྱོགས་མི་འགོ་
སྟེ། །སྒྲིས་བུ་དམ་པས་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འགོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགོ་བཙུག་གི་དེའི་ཡལ་ག་དང་
ལོ་འདབ་གྱིས་དབག་ཚད་ལྔ་བཅུར་བྱབ་པས། དེ་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་ཟེར་
བཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གིང་གཞན་ལའང་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ན་རོ་མཚར་བའི་ཆོས་སུ་
མི་འགྲུབ་ཅིང་། མདོའི་དགོངས་པ་ནི་མིའི་མེ་ཏོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། སའི་སྟོད་འགེལ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྩི་ཕྱོགས་མ་༼༡༥༥༽ཡིན་པར་དྲི་

འགྲོ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ན་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེན། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དང་འདིའི་འབྱོར་པའི་
བྱད་པར་མི་འདྲ་བས་རྩི་སྒྲེགས་སུ་འདྲ་བྱི་ལྟར་བ་མི་འགལ་ཏེ། ལས་ཀྱི་བྱད་
པར་གྱིས་མངོན་པར་གྱུ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདི་ན་མ་བརྟུངས་པར་རྩ་ལས་
སྒྲེལ་མི་འབྱུང་ཡང་དེ་ན་སྒྲེལ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ས་སྟོན་
སྒྲེལ་བ་ནི་རྩི་སྒྲེགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་བྱི་འདི་དང་ལྟར་རོ། །རྒྱུང་མེད་ན་ནི་
དཔག་ཚད་ལྟ་བུར་ལྟར་རོ་ཞེས་འདོན་ཏོ། །ཤིང་འདི་སུམ་ཅིན་པའི་ཡོན་ཏན་
སྟེར་བའི་བསམ་པར་དཔག་པ་འབྱུང་བའི་ཤིང་རོ། །དེའི་བྱུང་བྱེད་ལྟ་བུ་དཀར་པོ་
ལྟ་བུ་དོ་ལེབ་རྒྱར་དཔག་ཚད་ལྟ་བུ། རམས་སུ་དུག་དང་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་ཡོད་
ལ། དེའི་དབུས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁྲི་ལ་ཉེ་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིས་བསྐྱར་བ་ཡོད་
པར་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

ལྟོ་ལྟུང་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་རོ། །

ལྟོ་ལྟུང་གི་མཚམས་ན་གང་དུ་ལྟོ་རྣམས་འཁོད་ནས་ལྟོ་མིན་བསྐྱོག་པའི་བྱ་བ་
དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འགྲོ་བར་བྱེད། གཏོད་ཅིང་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལྟོའི་འདུན་
ས་ཆོས་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་ལྷུ་པོ་མཐའ་དགུ་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཤེལ་
ལས་གྱུ་བ་པ་ཡོད་དེ། ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་ནི།

དེ་སྟེང་ལྷ་རྒྱལ་ས་གཞལ་མེད་ཁང་། །

སུམ་ཅེན་པ་དེའི་སྟེང་གི་ལྷ་རྒྱལ་ས་ནི་གཞལ་མེད་ཁང་དག་ན་གནས་ཏེ། དེའང་
འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་
བྱེད་རྒྱལ་ས་ཏེ་སྤར་ཆངས་རིས་སོགས་གཞན་བཅུ་དྲུག་དང་བསྐྱམས་པ་ཉེར་
གཉིས། ཆངས་ཆེན་ལོགས་སུ་བཏོན་ན་ཉེར་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་གྱི་
དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་གནས་བགྲངས་ན་ཉེར་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ། འདོད་པ་སྦྱོད་པ།
ལྷའི་བུ་སྟེ་བ། འདོད་བདེ་སྟེ་བ། གོང་། རྩལ་ནི་གང་གི་བར་ཐག་གི་ཆད།
གོང་མར་བགོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པ་སྦྱོད་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་དང་ལག་བཅངས་དང་། །

དགོད་དང་བལྟས་པས་འབྲིག་པ་ཡིན། །

ཀླུ་ཆེན་བཞིའི་རིས་པ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་བར་འདོད་པ་དག་ལ་
སྦྱོད་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ས་དང་འབྲེལ་བར་གནས་པའི་འདོད་ལྷའི་གནས་གཉིས་
ནི་པོ་མོ་གཉིས་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོད་གྱིས་འབྲིག་སྟེ་མི་བཞིན་ལ། ཁྱད་པར་
ནི་རྒྱུད་བཏང་བས་ཆགས་པའི་གདུང་བ་དང་བྲལ་བས་ཁུ་ཆུ་འགོ་བའི་མེད་པས།
ཟས་གྱི་རྒྱ་མཐུན་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་དོ། །འཐབ་བྲལ་བ་ནི་འཁྱུད་
པའི་འབྲིག་བདེས་གདུང་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་ནི་ལག་པ་བཅང་

བ་དང་འཕྲུལ་དགའ་བ་ནི་མོད་བ་དང་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་བ་ནི་བལྟས་
བས་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏུང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲུལ། འདོད་
སྦྱོད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིས་སྦྱོད་བས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
ས་སོང་ངེས་པས་དབང་པོ་གཞན་ཀྱི་ཡུལ་ནི་དབང་པོ་གཞན་ཀྱི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་
མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་ལ། དེར་བཤད་བ་ནི་འཁྲིག་ནས་གཏུང་བ་དང་བྲལ་
ཡུན་གཉིས་སྦྱོད་ཀྱི་འཁྲིག་བདེ་རྫོགས་ཡུན་ཀྱི་དུས་དང་མཉམ་པར་དགོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཤས་ཆེ་
བའི་ཕྱིར། ལྟ་པོའི་པང་པར་ནི་བྱེད་འབབ་པ་དེ་དེའི་བྱ་ཡིན་ལ། ལྟ་མོའི་པང་
པར་བྱ་མོ་འབབ་པ་དེ་དེའི་བྱ་མོ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། འདོད་ལྟ་འེ་བྱ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱིས་པ་ལོ་ལྟ་ལོན་པ་ནས། །ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར། །

དེ་དག་ཏུ་སྦྱེ།

རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པར་ནི་བྱིས་པ་ལོ་ལྟ་ལོན་པ་ནས་སུམ་ཅེན་དུ་ལོ་དུག་སོགས་
བསྐྱེས་པས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བསྐྱར་ན་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར་ལྟ་གནས་
དེ་དག་ཏུ་སྦྱེའོ། །འདིའི་བྱིས་པ་ནི། བསྐྱེས་པ་དང་པོ་འམ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུས་
ནི་མ་ཡིན་ལ། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་ཀྱི་བོང་ཚད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཞུགས་ཅན་རྣམས། །ཀྱན་རྫོགས་གོས་དང་བཙས་པ་ཉིད། །

འདོད་ཁམས་ལ་ནི་གོས་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་༼༡༥༥༽དག་སྤོང་མ་དཀར་མོ་
དང་སྤིང་ཐའི་བྱང་སེམས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་ལ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ཅན་
གྱི་ལྷ་རྣམས་ལུས་ཀྱན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །ལྷ་ཐམས་ཅད་
འཕགས་པའི་སྐད་དུ་སྤྲོ་ཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀླུ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་
འོག་མིན་མན་ཆད་སམ་སྒྲི་ཏའི་སྐད་དུ་སྤྲོ་བེད་ཏེ། ལུས་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་སྐད་
ནི་ཡུལ་མ་ག་རྩ་པའི་སྐད་དུ་སྤྲོ་བས་མི་འཐད་དོ། །ཡང་འཕགས་པའི་སྐད་ནི་
རྩུན་མི་སྤྲོ་བ་ལ་འཆད་ན་ལུས་ཅུན་པ་སོགས་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ། གཟུགས་
ཁམས་པ་ལ་ནི་འཐད་ཚུག་གོ།

**གསུམ་པ་འདོད་བདེ་སྐྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་གཟུགས་བདེ་སྐྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།**

འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་རྣམས། །
མདོ་ལས་ཆོལ་བ་བཞི་སྟེ། འདོད་པ་དང་། སྤིང་པ་དང་། ལམ་ལོག་པར་ཆངས་
པར་སྤྱོད་པ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་འཆོལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཟུགས་
མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རིང་འཕུར་ལྷག་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། བཞི་
པ་ནི་དྲན་པ་ཉིར་བཞག་ལ་སོགས་ཐར་ལམ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ངེས་པ་
མེད་པས་འདིར་མི་འཆད། འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆོལ་བ་ནི། འདོད་ལྷ་རྣམས་
དང་མི་རྣམས་ཡིན་གྱི། ངན་སོང་ལ་འདོད་པའི་བདེ་བ་མེད་པས། འདོད་པའི་ལྷ་

དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པ་སྦྱི་བ་གསུམ་པོ་ནི།
རིམ་བཞིན་དང་པོ་ནི་མི་དང་ལྟ་རིམ་བཞི་སྟེ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒར་བྱུང་བ་ལ་
ལས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲུལ་དགའ་བའི་ལྟ་
རྣམས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་ལས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་
ཡོངས་སྟོང་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཏེ་བདག་དང་གཞན་
གྱིས་སྒྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱམ་མོང་དུ་ལས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཡོངས་
སྟོང་དོ། །འདི་ཡང་རིམ་བཞིན་དབང་བྱུག་གི་ལས་ཀྱིས་ཅི་ལྟར་ཡོངས་སྟོང་
ན། སེམས་ཅམ་ལ་རེག་༼ ༡༩༠ན ༽པ་མིན་པས་ཆོགས་ཆེ་བས་སྒྲུབ་པ་དང་
། སེམས་ཅམ་ལ་རེགས་པ་ཆོགས་ཆུང་བས་སྒྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་ལ་
རེགས་པ་གིན་ཏུ་ཡང་ཆོགས་ཆུང་བས་སྒྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བདེ་བ་སྦྱི་བ་གསུམ་པོ་ནི། །བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་ས་དགུ་ཡིན། །
བསམ་གཏན་གྱི་གནས་གསུམ་ལ་བདེ་བ་སྦྱི་བ་གསུམ་པོ་ནི་ནང་གསེས་ས་དགུ་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བ་
ལས་དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་བདེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་དཀྱུགས་ནས་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
སྦྱིས་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྟོག་དཔྱད་དང་བྲལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱིས་

པའི་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེ་དང་བྲལ་བས་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་
བ་སྐྱེའོ། །ས་དགུ་པོ་དེ་ལ་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མེད་པ་དང་བདེ་
བ་ཡུན་རིང་བ་ལ་བཞག་སྟེ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཕྱིན་ན་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱང་
ཡུན་བྱང་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཡང་ཡོད་པས་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་ཞེས་སྟོམས་
སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་བྱེད་པར་ཅན་མི་ཕྱོགས་མེད་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་
ལས་མེད་ཅིང་། དངོས་གཞི་ལ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ལས་མེད་པས་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་
བརྒྱད་དུ་སོང་ངོ་སྟུམ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ལ་
དགའ་བདེ་མེད་ཀྱང་དངོས་གཞི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་དགའ་བདེ་ཡོད་པ་དང་
། ཡང་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དགའ་བདེ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་དགའ་བདེ་ཡོད་པས་ས་
དགུ་ཀ་ན་བདེ་བ་ཡོད་ལ། ཡང་ན་རང་གི་གནས་ན་བདེ་བ་མེད་ཀྱང་རང་ས་
འོག་མ་ཚངས་རིས་དང་མདུན་ན་འདོན་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་དགེ་
བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་རྒྱ་དགེ་བ་ལས་བྱུང་ཡང་རང་
ས་གསུམ་ཀ་ན་བདེ་བ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་གོང་འོག་བར་ཐག་གི་ཚད་ནི།

གནས་ནས་གནས་འོག་ཇི་སྲིད་པ། །དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དེ་སྲིད། །

རང་རང་གི་གནས་ནས་གནས་འོག་འཇམ་བུའི་གླིང་ཇི་སྲིད་པ་༼༡༩༠༠༽རང་
གི་གནས་དེ་ནས་དེའི་གོང་ལའང་དེ་སྲིད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་

ནས་འཛམ་གླིང་གི་བར་ལ་མར་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡར་འཐབ་བྲལ་གྱི་
བར་ལ་འང་དེ་སྤྲིད་དང་། འཐབ་བྲལ་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་འབྱམ་བྱ་གྲུག་ཁྲི་ཡོད་པ་
ལྟར་དགའ་ལྡན་གྱི་བར་ལ་སྒྱུར་ནས་མཐར་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་ནས་འོག་མ་འཛམ་
གླིང་པའི་བར་དུ་གཏམས་སྒྲག་བརྒྱད་འབྱུང་བ་ནི་སྤྲིད་པ་གོང་མ་འོག་མིན་གྱི་
གནས་སུ་ཡང་བར་ཐག་དེ་སྤྲིད་པའོ། །ས་ལས་ནི། ཤིན་ཏུ་མཐོང་མན་ཆད་
དཔག་ཆད་བཞི་ཁྲི་བཞི་ཁྲི་དང་། དེ་ནས་འོག་མིན་ལ་བར་ཐག་དཔག་ཆད་
འབྱམ་བྱ་གྲུག་ཁྲི་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེའི་གོང་ན་གནས་མེད་པས་འོག་མིན་ཅས་
འདོགས་ཏེ། གནས་དེ་ནི་གོང་མའམ་བྱ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་ནི་
གནས་འདིའི་མིང་ལ་ཐོག་མཐའ་ཞེས་འབོད་དེ། བསགས་པར་གནས་པའི་
གཟུགས་ནི་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདི་ནས་མཐར་བྱུག་པའམ་མཐར་ཟད་
པའམ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལྷ་པ་གོང་མར་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ནི།

རྒྱ་འབྲུལ་གཞན་རྟེན་མ་གཏོགས་པ། །དེ་དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད། །
འོག་ཏུ་སྒྲེས་པ་གོང་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་དང་པོ་ནས་མཐོང་ངམ་ཞེ་ན། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་མདོར། འཛིག་རྟེན་འདི་མིན་པའི་ཤར་སྟོགས་མདོན་པར་དགའ་
བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས། གསེར་དདུལ་བྱི་ཏྲ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་
ཐེམ་སྒྲས་རིང་པོ་ལ་འཛིགས་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཆོ་མི་དེ་དག་རང་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་མེད་

ཅིང་། ལྷ་གོང་མའི་མཐུ་ལ་མ་བརྟེན་ཀྱང་ལྷའི་ཡུལ་དུ་འགོ་ཞིང་གོང་མ་མཐོང་
 ཅོམ་ན། འོངས་སྐྱོད་ནི་ལྷའི་ཡུལ་ན་མི་ལས་ལྷག་པ་མི་འདུག །སྐར་ལ་སྟོན་པ་
 མི་འབྲུགས་པ་མི་ལ་ལྷག་ཏུ་ཡོད་པས་མ་གཅིག་འགོ་སྐྱམ་ནས་སྐས་རིང་པོ་དེ་
 ལས་བབས་ནས་མི་ཡུལ་དུ་ལོག་འོང་། ལྷ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་སྐས་ལ་བབས་ནས་མི་
 ཡུལ་དུ་འོང་བས། མིའི་འོངས་སྐྱོད་ལས་བདག་ཅག་ལ་ལྷག་པ་ནི་མེད། སྐར་
 ལ་སྟོན་པ་མི་འབྲུགས་པ་མི་ལས་ལྷག་༼ ༡༧ ༽ན་ཏུ་འདུག་སྐྱམ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་
 འོངས་ཞེས་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཀུན་ཀྱང་སྟན་རེ་
 རེའི་ཐོག་ཏུ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། རི་ལྷར་འགོར་ཡང་སྟན་བདུན་གྱི་
 ཐོག་ཏུ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལྷ་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 མ་ཡིན་པས་གོང་དུ་འགོ་བ་ན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་གོང་དུ་
 འགོ་ཞིང་མཐོང་ལ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་གོང་དུ་འགོ་ཞིང་མཐོང་
 བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྩ་འཕྲུལ་ནམ་
 མཁའ་ལ་འཕུར་བ་ཡོད་ཀྱང་གོང་དུ་འགོ་ཞིང་མཐོང་བ་མེད་དོ། །གནས་གོང་མ་
 ན་གནས་པའི་ལྷ་གཞན་གྱི་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་བྲིད་པ་ལ་བརྟེན་ན་མ་གཏོགས་པ་དེ་
 དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད་དོ། །ཡང་རྩ་འཕྲུལ་མེད་པ་གཞན་གྱིས་བྲིད་ནས་
 ཕྱིན་རུང་གོང་མ་མི་མཐོང་ཡང་ཟེར། ཀྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་
 འགོ་བ་ལྷ་གོང་མའི་རྩ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རི་ལ་བརྟེན་ནས་

འགྲོའོ། །གོང་མ་ཚངས་ཆེན་ལྷ་བྱ་འོག་མ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དུ་འོངས་པ་
 མདུན་ན་འདོན་གྱིས་ཚངས་ཆེན་མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་སྟམ་ན། གནས་གཞན་ཐ་
 དད་ཀྱང་ཁམས་དང་ས་མཐུན་པ་གོང་མ་འོག་མར་འོངས་ན་འོག་མས་གོང་མ་
 མཐོང་སྟེ། འོད་གསལ་བ་འོད་ཚུང་དུ་འོངས་ན་འོད་ཚུང་གིས་འོད་གསལ་བ་
 མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁམས་མི་མཐུན་པ་ཚངས་ཅིས་གྱིས་འདོད་ཁམས་སུ་
 འོངས་ཀྱང་འདོད་ཁམས་པས་ཚངས་ཅིས་མི་མཐོང་ངོ། །ས་མི་མཐུན་པ་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་འོད་ཚུང་གིས་ཚངས་ཆེན་དུ་འོངས་ཀྱང་ཚངས་ཆེན་
 གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། དང་པོའི་ནྱ་བས་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་སྒྲ་མི་ཐོས་ལ། གཉིས་
 པའི་ནྱ་བས་གསུམ་པ་ཡན་གྱི་སྒྲ་མི་ཐོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚངས་ཅིས་པ་འདོད་
 ཁམས་སུ་འོང་ཡང་རང་གི་ལུས་གྱིས་མི་འོང་བར་འདོད་པའི་ལུས་སུ་
 ༼༡༧༽བཤུལ་ནས་འོངས་ལ། དེ་ཡང་ས་འོག་མའི་སྒྲུལ་པའི་སེམས་གྱིས་
 སྒྲུལ་ནས་འོངས་ཏེ། ཁམས་དང་ས་གོང་མ་གོང་མ་ནི་ཁམས་དང་ས་འོག་མར་
 འོང་བ་དེ། འོག་མ་འོག་མས་གོང་མ་གོང་མ་དེ་འོག་མ་འོག་མའི་གཟུགས་སུ་
 སྒྲུལ་ན་དེ་མཐོང་གི། འོག་མ་འོག་མའི་གཟུགས་སུ་གོང་མ་གོང་མས་མ་སྒྲུལ་ན་
 འོག་མ་འོག་མས་གོང་མ་གོང་མ་མི་མཐོང་ངོ། །ས་མཐུན་ན་གོང་མ་དེས་འོག་
 མར་མ་སྒྲུལ་ཀྱང་འོག་མར་འོངས་ན་འོག་མ་དེས་གོང་མ་མཐོང་ངོ། །ཡང་ན་
 ཁམས་དང་ས་མི་མཐུན་པ་ནི། འོག་མར་འོངས་ནས་འོག་མའི་གཟུགས་སུ་སྒྲུལ་

ཀྱང་འོག་མས་མི་མཐོང་། ས་མཐུན་པ་ནི་གོང་མ་འོག་མར་འོངས་པ་དེ་འོག་
མའི་གཟུགས་སུ་སྐྱུལ་ན་འོག་མ་དེས་གོང་མ་དེ་མཐོང་གི། །མ་སྐྱུལ་ན་འོག་མ་
དེས་གོང་མ་མི་མཐོང་ངོ་། །ས་སྟོན་སྡེ་པ་ནི། མི་དམུལ་བར་མ་བྱིན་ན་དམུལ་བ་
མི་མཐོང་བ་དང་མི་འདྲ་བས། འོད་རླངས་ལྟ་བུ་དེའི་འདོད་པས་ཆངས་ཆེན་འདི་ན་
འཁོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལ། གོང་མ་འོད་རླངས་དེས་འོག་མའི་གཟུགས་
སུ་མ་སྐྱུལ་ཀྱང་གོང་མ་འོད་རླངས་གི་འདོད་པ་དེས་འོག་མ་ཆངས་ཆེན་འདི་ན་
འཁོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བ་བཞིན་འོད་རླངས་གི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་
འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཐབ་བྲལ་སོགས་ལྟ་རིགས་བཞིའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་
ཆོད། ཁ་ཅིག་བཞི་པོ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་རྩ་མོ་ཙམ་ཟེར་ལ། འདོད་པའི་བཞིའི་གནས་
ཀྱང་གོང་མའི་ཉིས་འགྱུར་ཞེས་གཞན་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོ་
གླིང་བཞིའི་ཆོད་ཙམ་དང་། གཉིས་པ་སྟོང་རྒྱུ་ཙམ་དང་། གསུམ་པ་སྟོང་
གཉིས་ཙམ་དང་། བཞི་པ་སྟོང་གསུམ་ཙམ་ཟེར་ལ། བཞི་པ་ནི་ཆོད་མེད་དོ་ཟེར་
རོ། །

གསུམ་པ་སྟོང་གསུམ་དོས་བབུང་བ་ལ། སྟོང་སྤྱི་ལྷད། སྟོང་གཉིས་བར་
མ། སྟོང་གསུམ་སྟོང་ཆེན་དོས་བབུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ལྷེ་དང་། རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། །

ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི། སྟོང་ནི་སྤྱི་ལྷད་ཡིན་པར་འདོད། །

སྒྲིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་། རི་རབ་དང་ནི་༼༣༧༣༽འདོད་ལྷ་དང་། ཁོངས་
པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི། སྟོང་ནི་སྦྱི་ལྷུད་ཡིན་པར་འདོད། ཟེས་པ་ལ་དངོས་
བསྟན་གོ་སྤྱི་ཞིང་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་གཞན་ལས་གཙུག་ལྷུད་དུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་སྦྱི་ལྷུད་དུ་འཛིག་གོ། ཁོངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་སྟོང་དང་པོར་འཛིག་
པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་སྟོང་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
བཞུགས་པའི་ཆོས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་སྟོང་དང་པོ་དང་
ཁོངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མཉམ་ཟེར་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདི་མི་བརྟུབ་པས་སྒྲིང་བཞི་
པ་དང་ཁོངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མཉམ་པར་འཆད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། བར་མའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པས་བར་མ་ལ་སྟོང་རྒྱུད་སྟོང་སྟེ་འཛམ་གླིང་གྲེ་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །
ཞེས་པས་སྟོང་གསུམ་ལ་བར་མ་སྟོང་སྟོང་རྒྱུད་དུ་བྱེ་བ་སྟེ་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་ཕྱག་
བརྒྱའོ། །དེ་ནི་སྦྱུལ་སྦྱུའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ཅིང་སྟོང་གསུམ་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ནི་
ལོངས་སྦྱུའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ལ། ཆོས་སྦྱུའི་ཞིང་ནི་བྱུང་དུ་མི་བཀར་རོ། །སྟོང་
གསུམ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མཉམ་དུ་ཆགས་གིང་འབྱུང་བ་
ཡིན། ཟེས་སོ། །

སྤྲུལ་པ།

ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གྱིས་མ་བཏང་ཞིང་། །ཡང་དག་རིགས་པའི་དམིགས་པ་
མ་བརྟེན་པར། །སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་སྤྲུལ་སྤྱོད་བས་པ་ནི། །མི་བཟད་ཤེས་
བྱའི་འཛིང་ལའང་ཡོད་དམ་ཅི། །རྟོག་གའི་དྲི་མ་གོང་དུ་བརྟེན་གས་པའི་
གཙུག་ །བལྟ་བར་མི་གཞལ་ལང་ཆོད་ར་བ་ཡི། །རྣམ་པ་གང་གིས་ཟབ་མོའི་
གཞུང་འདི་ལ། །བྱང་ཟད་སྤྲུགས་ལྟ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུལ་གར་བོད། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ། །ལུས་ཚད་དང་། ཆོ་ཚད་
དོ། །དང་པོ་ལ། མིའི་ལུས་ཚད། འདོད་ལྷའི་ལུས་ཚད། གཟུགས་ཁམས་པའི་
༼༡༧༥༧༽ལུས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་པ་དང་། གླིང་གཞན་
གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད། །བྲུ་བཞི་པ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི། །

འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚད་བྲུ་བཞི་པ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གར་དང་བ་ལང་སྤྱོད་དང་ནི། །བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིས་འབྲུར་བསྐྱེད། །

ཅེས་པས་འཛམ་གླིང་གི་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པའི་བྲུ་བརྒྱ་དང་། བཅུ་དྲུག་དང་། སོ་གཉིས་
སོ། །

གཉིས་པ་འདོད་ལྟའི་ལུས་ཚད་ནི།

འདོད་དང་ལྟན་པའི་ལྟ་ཡི་ལུས། བཞི་ཆ་ནས་ནི་རྒྱང་གྲགས་དག །

ཐུང་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད། །

འདོད་པ་དང་ལྟན་པ་ལྟ་ཡི་ལུས་ནི། རིས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་ནས་ནི་
རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་ཚད་དག་ཐུང་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་དེ། སུམ་ཅེན་པ་བཞི་
ཆ་གཉིས། འབྲབ་བྲལ་བ་བཞི་ཆ་གསུམ། དགའ་ལྟན་པ་རྒྱང་གྲགས་
གཅིག །འཕྲུལ་དགའ་བ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་གཅིག །གཞན་འཕྲུལ་
དབང་བྱེད་པ་རྒྱང་གྲགས་ཐུང་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཚད་ནི།

གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཚད་ཐུང། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཐུང་ཐུང་བསྐྱེད། །

འོད་རླང་རྣམས་ཀྱི་ལྟག་ཡན་ཆད། །ལུས་ནི་ཉིས་འགྲུར་ཉིས་འགྲུར་ཏེ། །

སྒྲིན་མེད་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ། །

གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཚངས་རིས་པའི་ལུས་ཚད་དཔག་ཚད་བྱེད་
པ་དང་། ཚངས་རིས་པ་དེའི་གོང་མ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་
པ་དང་། འོད་རླང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་ཐུང་ཐུང་གིས་
བསྐྱེད་པ་སྟེ་དཔག་ཚད་གཅིག་དང་། ཐུང་དང་གཉིས་དང་། གཉིས་ཡིན་
ནོ། །འོད་རླང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟག་ཚད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་ནི་ལུས་ཉིས་འགྲུར་ཉིས་
འགྲུར་གིས་ཆེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་པ་ཉིས་འགྲུར་གིས་བསྐྱེད་པ་ལས་དཔག་

ཚད་གསུམ་དོར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་ཚད་མེད་འོད་
དཔག་ཚད་བཞི་དང་། འོད་གསལ་པ་བརྒྱད་དང་། དག་ཆུང་བ་བཅུ་དྲུག་དང་།
ཚད་མེད་དག་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། དག་རྒྱས་པ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བཞི་དང་། སྤྲིན་
མེད་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་ལ་གསུམ་དོར་བས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་དང་།
བསོད་ནམས་སྦྱེས་པ་བྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། མི་
ཆེ་བ་༼༡༧༣༩༽སྟོང་དང་། མི་གདུང་བ་ཉིས་སྟོང་དང་། བྱ་ལོ་མ་སྒྲུང་བ་བཞི་
སྟོང་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་བརྒྱད་སྟོང་དང་། འོག་མིན་པ་བྲི་དྲུག་སྟོང་རོ་
། །གཟུགས་མེད་ནི་ལུས་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་ཚད་མེད་ལ། དེ་ལ་སྒྲུལ་བའི་
གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ནའང་ཚད་ངེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆེ་ཚད་ལ། དངོས་དང་། བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ལ། བདེ་འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོའི་ཆེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། མིའི། འདོད་ལྟའི།
ཁམས་གོང་གི་ཆེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྤྲིང་གཞན་གསུམ་དང་། འཛམ་བུ་སྤྲིང་
པའི་ཆེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

སྒྲ་མི་སྟན་ན་ཆེ་སྟོང་སྟེ། །གཉིས་ན་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པའོ། །

སྒྲ་མི་སྟན་ན་ཆེ་ལོ་སྟོང་བྱབ་སྟེ། །བ་ལང་སྟོད་པ་དང་ལུས་འཕགས་པོ་གཉིས་ན་
སྒྲ་མའི་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་པས་ལྔ་བརྒྱ་དང་། བྱེད་དང་སུམ་
བརྒྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདི་ན་མ་དེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བརྒྱ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །

འཛམ་གླིང་འདི་ན་མ་དེས་དེས་རིང་པོར་འགྱུར་དེས་བྱུང་དུར་འགྱུར་རོ། །ཐ་མ་
བྱུང་དུར་གྱུར་པ་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་
ཀྱི་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། ལོ་སྟོང་ལ་སོགས་གྲངས་ཀྱི་ཆོད་བཟུང་མི་ལུས་སོ། །

གཉིས་པ་འདོད་ལྟའི་ཆེ་ཆོད་ལ། རྒྱལ་ཆེན་དེས་བཞི་པ་དང་། གཞན་ལྟའི་ཆེ་
ཆོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ། །འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས། །

འོག་མ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ །དེས་ན་ཆེ་ལོ་ལྷ་བརྒྱའོ། །

མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ། །འདོད་ཁམས་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས་འོག་མ་རྒྱལ་
ཆེན་བཞིའི་དེས་པ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཉིན་ཞག་དེས་བརྩིས་ན་
ཉིན་ཞག་སྤུམ་ཅུ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་ །ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པས་
ལྟའི་ཆེ་ལོ་ལྷ་བརྒྱའོ། །མི་ལོ་ནི་ས་ཡ་ཕྱག་དགུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ། །

ལྷ་དེས་གོང་མ་ལྷ་པོ་ནི་ཉིན་ཞག་དང་ཆེ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ་སྟེ། མི་ལོ་བརྒྱ་
ནི་རྩ་གསུམ་པའི་ལྟའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ །ཉིན་ཞག་དེ་ལྷ་བུའི་ཞག་སྤུམ་བརྒྱ་
དུག་ཅུ་ལོར་བརྩིས་པའི་ལོ་སྟོང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིའི་ཆེ་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་

བརྒྱད་དང་བརྒྱད་བརྒྱད་སྟོང་བྱུག་༼ ༡༩༥༣ ༽བརྒྱ་ནི་འཐབ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་
 ཉིན་ཞག་ཅིག་དང་། དེས་ན་ལྷ་དེ་དག་གི་ཆོ་ལོ་ཉིས་སྟོང་དང་། བཞི་སྟོང་དང་།
 བརྒྱད་སྟོང་དང་། བྲི་བྱུག་སྟོང་ངོ་། །མི་ལོ་ནི། དང་པོས་ས་ཡ་འག་སོ་བྱུག་
 གོ། །གཉིས་པས་དྲུང་ལྷུང་གཅིག་དང་བྱེ་བ་བཞི་ས་ཡ་བཞི། གསུམ་པས་དྲུང་
 ལྷུང་ལྷ་དང་བྱེ་བ་བདུན་དང་ས་ཡ་བྱུག །བཞི་པས་ཐེར་འབུམ་གཉིས་དང་དྲུང་
 ལྷུང་གསུམ་དང་ས་ཡ་བཞི། ལྷ་པས་ཐེར་འབུམ་དགུ་དྲུང་ལྷུང་གཉིས་བྱེ་བ་
 གཅིག་དང་ས་ཡ་བྱུག་གོ། །གཉེན་གྱིང་འཛིན་ཡན་ཉི་ལྔ་མེད་པ་བསྐྱེལ་བྱེ་བ་དང་།
 བྱ་སྐད་འབྱིན་པ་དང་། གཉིད་སངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ནི་ཉིན་མོར་བཞག་
 གོ། །ཀྱུན་ལྷན་འབྱེད་པ་དང་སྤྲུལ་ལས་བསྐྱོག་ན་མཚན་མོར་བཞག་གོ། །སྤང་བ་
 ཉི་ལྷའི་རང་འོད་དེ་ཡང་ཉིན་མོར་འོད་ཆེ་ལ་མཚན་མོར་འོད་ཆུང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལས། མི་ཁྱེད་ཀྱི་འོད་མར་མེས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན། དེ་སྐར་
 མའི་འོད་གྱིས་གཞོན། དེ་ལྷ་བས། དེ་ཉི་མས། དེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་འོད་
 གྱིས། དེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་འོད་གྱིས། དེ་འཐབ་བྲལ་པའི་འོད་གྱིས། དེ་
 དགའ་ལྷན་པའི་འོད་གྱིས་ནས་རིམ་བཞིན་འོག་མིན་པའི་བར་སྐྱར་ལ། འོག་
 མིན་པའི་དེ་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་སེམས་པའི་འོད་གྱིས། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་
 གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་གོང་གི་ལྷའི་ཆོ་ཆད་ལ། གཞུགས་ཁམས་པའི། གཞུགས་མེད་

ཁམས་པའི། འཕྲོས་དོན་བསྐྱལ་བ་རིང་ཐུང་ལ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཚན་མེད་ཆེ་ནི། །རང་ལུས་གཞལ་བའི་བསྐྱལ་བ་ཡིས། །
གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་ཉིན་མཚན་མེད་པས་ལོ་མི་བགྱང་ཡང་ཆེའི་ཆད་ནི་
ཡོད་དེ། །རང་ལུས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞལ་བའི་དཔག་ཆད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་
བསྐྱལ་བ་ཡིས་གྲངས་ཏེ། །གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་བྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་
བྱེད་བྱེད་བ་བྱེད། །འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ཆེ་ནི་ཉི་འགྱུར་ཉིས་
༼༡༧༧༽འགྱུར་ཏེ། །སྤྱིན་མེད་བསྐྱལ་བ་གསུམ་དོར་རོ། །ཞེས་འདོན་བ་
སྟོབ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་མེད་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་ནི། །ཉི་ཤུ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན། །
གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ན་ནི་ཆེའི་ཆད་བསྐྱལ་བ་ཉི་
ཁྲིའོ། །གོང་མ་གོང་མ་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཕྱག་ནི་ཉི་ཤུ་རེ་རེ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན་
པས། །རྣམ་ཤེས་དང་། །ཅི་ཡང་བ་དང་། །སྤྱིན་ཅེ་ན་ཆེ་བསྐྱལ་བ་བཞི་ཁྲི། །དུག་ཁྲི།
བརྒྱད་ཁྲིའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འོད་ཆུང་ནས་བབྱུང་བསྐྱལ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོག་མ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །
འདིར་ཆེ་ཆད་འཛོག་པའི་བསྐྱལ་བ་ནི་འོད་ཆུང་བའི་ལྷ་རིས་ནས་བབྱུང་བའི་
ཆེའི་ཆད་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། །དེའི་འོག་མ་ཆངས་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་

ཆད་ནི། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེད་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐྱལ་པར་
བྱས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་འཇིག་རྟེན་ན་བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུར་ཆགས་པ་
དང་། ཆགས་ནས་བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུར་འདུག་པ་དང་། བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུར་
འཇིག་པ་དང་། བར་སྐྱལ་དྲུག་ཅུ་བ་དེ་དག་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱལ་པ་སྐྱེད་
དང་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆངས་རིས་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐྱལ་ཆེན་གྱི་སྐྱེད་
ལ་བསྐྱལ་པར་བྱས་པ་དེའི་སྐྱེད་བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུར་དང་། བར་བསྐྱལ་བཞི་བཅུ་
ནི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ཆོ་ཆད་དོ། །དེ་དང་དེའི་སྐྱེད་བར་བསྐྱལ་དྲུག་ཅུ་ནི་ཆངས་
ཆེན་གྱི་ཆོ་ཆད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཆངས་ཆེན་གྱི་ཆོ་ཆད་མ་རྫོགས་པར་སྡོད་
འཇིག་པར་འགྱུར་བས་འདི་ནི་རགས་བརྩིས་ཏེ། སྡོད་འཇིག་ཆགས་ལ་བར་
བསྐྱལ་རེ་རེ་འགོར་བས་མ་ཆགས་གོང་དུ་ཆངས་པ་སྐྱེ་ལ། མི་འཇིག་གོང་དུ་
ཆངས་པ་འཆི་བའི་ཕྱིར་བར་བསྐྱལ་ང་བརྒྱད་དོ་ཟེར་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཆད་ན་བསྐྱལ་ཆེན་གྱི་ཆོ་ཆད་པའི་ལྟ་ཡོད་པས་སྒྲིང་ཆུ་རྒྱུ་
གིས་ཞིག་རྗེས་ཀྱང་བཅུད་གྱི་ལྟ་འཆི་བའམ་ཡང་ན་མི་འཆི་བར་ལུས་དགོས་
པས་དབྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་ཆེ་ཆད་ལ། ཚད་ལྷལ་གྱི། རུང་འགྲོའི། ཡི་དྲགས་གྱི།
གང་དལྷལ་གྱི་ཆེ་ཆད་དོ། །ངང་པོ་ལ། ༼༡༧༩༽གོང་མ་རྒྱལ་གི། ༼རབ་རྩ་ཆ་
བའི༽ མནར་མེད་པའི་ཆེ་ཆད་དོ། །ངང་པོ་ནི།

ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷ་འི་ཆོ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །

དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཆོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འབྲ་བ་ཡིན། །

ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་གི་ཆོ་ཆད་ནི་རིམ་བཞིན་འདོད་ལྷ་རིས་དྲུག་གི་ཆོ་རི་

ཙམ་བ་དང་། ཡང་སོས་སོགས་དྲུག་གི་ཉིན་ཞག་མཉམ་པར་བྱས་ན་ཞག་སྐུམ་

ཅུ་ཟླ་བ། དེ་བརྒྱུ་གཉིས་ལོར་བསྐྱེས་པ་དེས་ན་ཡང་སོས་སོགས་དེ་དག་རྣམས་

ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་སྟོང་དང་བརྒྱད་

སྟོང་དང་བྲི་དྲུག་སྟོང་སོགས་བྱབ་པས་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་པོ་རྣམས་དང་ལོ་རི་

བྲངས་སྒྱིར་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་སོས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་

ལྷག་དགུ་དང་། རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ལ་མི་ལོ་བྲག་བྲིག་བརྒྱ་དྲུག་དང་། ཐེར་འབུམ་

ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནས་ཆ་བའི་རང་ལོ་བྲི་དྲུག་སྟོང་ལ་མི་ལོ་གཏམས་གསུམ་

གཏམས་ཆེན་པོ་ལྷ། རབ་བཟུམ་བརྒྱད། རབ་བཟུམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། བྲག་བྲིག་

དགུ། ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རབ་རྟུ་ཆ་ལྟེད།

རབ་རྟུ་ཆ་བ་བར་བསྐྱལ་ལྟེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ལོ། །

མནར་མེད་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་དྲུག་འགྲོའི་ཆེ་ཆད་ནི།

དྲུག་འགྲོ་ནམས། །མཆོག་རིང་བསྐྱེད་པའོ། །

དྲུག་འགྲོ་ནམས་མཆོག་རིང་བསྐྱེད་པའོ། ། །ཞེས་པས་མཁའ་ལྷིང་དང་སྤྱིའི་
དབང་པོ་ནམས་ནི་བར་གྱི་བསྐྱེད་པར་ཡང་སྟོད་ལ། རུང་བ་ནམས་ནི་ཡུན་ཙམ་
པའི་ཆེ་ཆད་ཀྱང་ངོ། །

གསུམ་པ་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི།

ཡི་དྲུགས་ནམས། །ཟླ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྷ་བརྒྱ། །

ཡི་དྲུགས་ནམས་ནི་མིའི་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བཞག་
པའི་དབང་གིས་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱའོ། ། །དེ་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ལྔ་གཅིག་དང་དགུ་
འབུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་གང་དཔྱལ་གྱི་ཆེ་ཆད་ལ། རྩ་བུར་ཅན་གྱི་དང་། གཞན་བདུན་
གྱི་འོ། །དང་པོ་ནི།

ཏིལ་སྤྱངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །ཏིལ་གཅིག་སྤྱང་བས་ཟད་གྱུར་པ། །

རྩ་བུར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡིན་ཏེ། །

ཡུལ་མ་རྟའི་ཏིལ་སྤྱངས་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་ཤོང་བ་དེའི་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་ཏིལ་
གཅིག་སྤྱངས་པས་ཟད་གྱུར་བ་རྩ་བུར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ། ཞེས་མདོ་ཁ་ཅིག་
གིས་འདོན་པ་ལྟར་ན་ཁལ་ཉི་ལྷུ་ཡང་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། །༡༧༥༥ན།

གཞན་གྱི་ཆེན་ཉི་ཤུས་བསྐྱར། །

གཞན་ཚུ་བྱར་བདོལ་བ་ཅན་གྱི་ཆེ་སོགས་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་ཉི་ཤུས་བསྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ནི།

སྐྱ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པར་འཆི། །

སྐྱ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པར་དུས་མིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པས་མ་ངེས་ལ། དུས་མིན་
དུ་འཆི་བ་མེད་པ་ཡང་མང་སྟེ། བྱང་སེམས་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་སྦྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པ་དགའ་ལྷན་ན་བཞུགས་པ་དང་། སྦྱེ་བ་དེ་ལ་དགྲ་བཙམ་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་དང་། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྤྲུག་པའི་མིང་ཡིན་
པར་བརྟུང་སྟེ། མཉན་ཡོད་ན་དེད་དཔོན་གཅིག་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་དང་རྒྱང་
མ་ལ་བྱེད་ཞིག་བཙས་པ་ན་གཞན་གྱིས་སྤྲད་པར་དོགས་ནས་འདི་བསད་པར་
བྱའོ་ཞེས་ཁོལ་མའི་ལག་ཏུ་གཏད་དེ། དེས་བྱི་ཆང་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་རྣམས་
ཉིན་མཆན་དུ་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་ན། བཙམ་ལྷན་འདས་འཁོར་དང་བཙས་པ་དེར་
བྱོན་པས་གཟིགས་ཏེ། གཞོན་ཅུ་འདི་མཉན་ཡོད་དུ་སྤྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་
འགྱུར་ཞིང་། མཐར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཙམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ལུང་བསྟན་པ་དུས་གཞན་ཞིག་ན་བྱིམ་བདག་ཞིག་གིས་བྲངས་པ་དང་། དེའི་
རྒྱང་མས་སྤྲས་པ། བདག་ཅག་ལ་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཡོད་བཞིན་དུ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་
ཞེས་དུག་གི་སྦྱོར་བ་དང་མེར་འཇུག་པ་དང་མཆོན་གྱིས་གཏུབས་ཀྱང་མ་ཆོད་པ་
ལ་སོགས་ཏེ་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །རྒྱལ་བའི་ཐད་དུ་

བཏང་བའི་ཕོ་ཉ་ནི། དེའི་བྱང་དུ་འཕྲིན་སྐྱེལ་བ་སྟེ། དེའི་དོན་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་
མི་འཆི་སྟེ། ཨ་མ་སྐྱོང་མས་ནི་ཅོ་བཞིན་རྒྱས་ཞེས་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བྱང་
དུ་བཏང་བ་དང་། ལི་ཙ་བི་དག་གིས་མཐོང་སྟེ་མདའ་འཕངས་པ་དང་། དེས་
སྒྲས་པ། གཞན་གྱི་ཡུལ་མིས་གཞོད་པ་ལ། །ཕོ་ཉ་བཅིང་བ་མིན་ཅེས་
ཐོས། །བདག་ནི་ཀླུ་བའི་ཕོ་ཉ་སྟེ། །ལུས་ཅན་ཀྱུན་གྱིས་གཞོད་མ་ཡིན། །ཅེས་
པ་དང་། དེ་དག་གིས་གྱུང་། །༡༧༥༥། །ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་ལ་བདག་ཅག་གི་ །མདའ་
ཡང་ཆད་ཅིང་ལྷུང་བར་གྱུར། །དང་སྒྲོང་ཆེན་པོས་རབ་སྤྱང་བས། །ཁྱོད་ནི་
འཛིགས་པ་མེད་པར་སོང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་མ་ཐོབ་བར་དང་། བྱང་སེམས་དང་འཁོར་ལོས་སྦྱར་
ཀླུ་ལྟམས་ན་ཡོད་པའི་ཡུམ་དང་། འགོག་པ་དང་འདྲ་གེས་མེད་པའི་སྟོམས་
འཇུག་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བྱམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ལངས་བར་
དུ་བར་དོར་འཆི་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་འཇུག་གི་ཆོད་ལ། རྩོམ་རྒྱུ་དང་། བརྒྱམས་པའི་འཇུག་
བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྒྱལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག །
དཔག་ཆོད་ཀྱི་ཆོད་ཀྱིས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་སོགས་ཀྱི་ཆོད་དང་
། དཔག་ཆོད་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་གཞལ། རྒྱུད་གྲགས་ཀྱིས་འདོད་

ལུས་གཞལ། ལྷས་སྒྲིང་བཞིའི་མི་ལུས་ཀྱི་ཚད་དང་། མནར་མེད་དང་རབ་རྩ་ཚ་
བ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷའི་ཆོ་ཚད་ནི་བསྐྱལ་པས་གཞལ་
ལ། འདོད་ལྷ། ཚད་ལྷལ་དུག །ཁང་དལྷལ་བརྒྱད་ནི་ལོས་གཞལ། མིའི་ནི་ཞག་
གིས་གཞལ་ནས་ལོ་ཚད་ཀྱི་ཆོ་ཡང་བཤད་ནས། དཔག་ཚད་དང་ལོའི་ཚད་
གཉིས་མ་བརྗོད་པས་འདིར་བརྗོད་པར་བྱ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་
མིང་ལ་རགས་པས་དེའི་མཐའ་འདིར་བརྗོད་པ་ལས། དང་པོའི་རིམ་པ་ནི་
འདི་ཙམ་མོ། །འདུས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་འགྲིབ་པའི་མཐའ་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ནི་སྒྲི་
མཆེད་ཀྱི་རྒྱལ་ལམ་བསགས་པའི་རྒྱལ་ཏེ། དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྒྲིབ་
ཐོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པས། རྒྱལ་སྤུན་གཞན་དག་མེད་པར་ནི། །རྒྱལ་སྤུན་བྱེད་པར་དེ་ཡང་
མེད། །ཤེས་དེ་གཅིག་ལ་ངེས་མིན་གྱིར། སྒྲི་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད། ཅིས་
བས་རྒྱལ་སྤུན་བྱེད་པར་ཅན་ཡང་ཟེར། ལྷ་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཀྱང་ཟེར་
། ༡༩༥ རྟོ། །སྒྲིབ་ཐོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ནི་འདིར་
མི་བཟུང་སྟེ། དབང་གེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་གིང་ཆ་གས་མེད་པའི་གྱིར། མིང་
མཐའ་ཡི་གེ་སྟེ། འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་དག་མིང་ཆིག་ཡི་གས་ལྷས་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་སྟེ། མིང་
གི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའོ། །

དཔལ་ཤུག་མཆོག་སྤུན་པས། འདིའི་ཡི་གེ་ཨ་ལྷ་བྱ་ལ་མི་ཟེར། མིང་གི་

ནང་ཚན་བྱང་ཤོས་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་བྱིས་གདའ་བ་ནི་
 རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མ་གོ་བའི་གཏམ་དུ་ཟད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ་བ་ལང་ཡི་གེའི་
 དཔེར་བཞོན་དུ་བྱས་པ་ནི། བ་ལང་གི་མིང་དུ་བསྒྱུབས་མ་ཟིན་གོང་གི་བ་ལང་
 གི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་སུ་གྱུར་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡི་གེར་སྒྲ་བ་དག་གིས་ལྷགས་ལྟར་
 འདིར་ཡང་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་མིང་གི་ནང་ཚན་གྱི་བྱང་ཤོས་བ་
 ལང་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་པས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཐོངས་ཆེས་པའི་ངལ་
 བའོ། །

དུས་མཐའ་ནི། རྒྱུན་ཚོགས་ནས་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐོབ་པ་ནི་སྐད་
 ཅིག་མ་རྟེ། དཔེར་ན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་བུས་ཀྱི། དེའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་
 པའི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་རྒྱུའི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཡང་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱལ་ཉིས་བསྟོལ་དུ་སོང་བའི་ཡུན་ཚད་དེ། དཔལ་
 ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རྒྱལ་གཅིག་སྒྲེ་དུས་ལྷུང་བ་ཡི། །མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱང་
 སྐད་ཅིག་འདོད། །ཅེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་ནི་སྒྲིམ་བུ་སྟོབས་
 ལྷན་སེ་གོལ་གཏོགས་ཡུན་ལ་རེ་བཞི་འདའ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། སེ་
 གོལ་གཏོག་པ་མིག་འཛུམ་ཡུན་མཉམ་པས་མིག་འཛུམ་རེའི་བར་དུ་མིག་གི་ཡ་
 ལྷགས་མ་ལྷགས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱལ་སྤྲ་རབ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱིས་དུས་མཐའི་སྐད་
 ཅིག་མ་འདའ་བའི་བྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་མཐའ་ཡང་

། མིག་འཇུམ་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྩལ་༼༣༥༥༽བཤམ་
ནི། དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་
གསང་མ་གོ་བར། དཔལ་གྱུ་བས། མིག་འཇུམ་གཅིག་ལ་རྩལ་དུ་མ་དང་
འབྲེལ་བ་རྫོགས་པའི་ཚད་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཚད་བའི་དོན་ཡིན་ཅེས་བྲིས་
སྤང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་ཚད་དང་། དུས་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྤྲ་རབ་ནས་
སོར་མའི་བར་གྱི་འབྱུང་། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲགས་གྱི་འབྱུང་། འཇལ་བྱེད་དངོས་གྱི་
དཔག་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྲ་རབ་རྩལ་དང་ནི། རྩལ་སྤྲན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །

ལྷགས་ཆུ་རི་བོང་ལྷག་དང་སྤྲང་། ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་སྤོ་མ་དང་། །

དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། སོར་མའི་གསལ་བྱ་གོང་བདུན་བསྐྱུར། །

སྤྲ་རབ་རྩལ་དང་ནི། རྩལ་སྤྲན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། ལྷགས་ཆུ་རི་བོང་ལྷག་
དང་སྤྲང་། ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་སྤོ་མ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་གིག་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ནས་དང་སོར་མའི་གསལ་བྱ་གོང་བདུན་འབྱུར་ངོ། །འདི་ལ་གསུང་རབ་ལ་ལ་
ནས་དུག་འབྱུར་དང་བརྒྱད་འབྱུར་ལ་སོགས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །གདགས་
བར་སྤྲ་རབ་གྱི་རྩལ་ཉི་རྩལ་ཞེ་དགུའི་ཆར་གསུངས་སོ། །ཡི་གེ་རྣམས་པ་ལ་ལར།
སྤྲང་རྩལ་གྱི་རྩལ་པན་ཚད་མིག་གེས་གྱི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འབྱུར་གྱི། མིག་གིས་མི་
ཚོད་ཟེར་བའང་བྲིས་སྤང་ཞིང་། ལྷགས་ཆུ་རི་བོང་ལྷག་སྤྲང་གི་རྩལ་ལ་སྤྲ་

བཤད་འཇུག་ཡོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པ་འདྲ་བས། རྩལ་སྤྲ་བ་དེ་དག་རགས་སུ་
སོང་བ་ལ་དེའི་མིང་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁ་ཅིག་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། དགོན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སོར་མ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་བྱུ། །བྱུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་དོ། །

དེ་དག་ལྷ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི། །རྒྱང་གྲགས།

སོར་མ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་བྱུ། །བྱུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་དོ། །དེ་དག་ལྷ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་
ནི་རྒྱང་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད། །

དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ། །

**གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཚད་ལ། ལའི་ཚད་དང་། བསྐྱལ་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་
ལ། འཇལ་བྱེད་སྒྲ་བའི་ཚད་དང་། ལོ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།**

རྒྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། །དེ་ཡི་རྒྱད་ཅིག་དེ་དག་གྱང་། །

དུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། །ཡུད་ཅམ་ཉིན་ཞག་སྒྲ་གསུམ་ནི། །

གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུ་འགྱུར། །

རྒྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་རྒྱད་ཅིག་གོ། །དེ་དག་གྱང་དུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་

གཅིག་གོ། ༼ཡུང་ཙམ་ཉིན་ཞག་ལྷ་གསུམ་ནི། ༼ཁོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུས་བསྐྱར་
༼༡༧༥༥༽ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། ༼སྒྲ་བ་བརྒྱུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ །

གསུང་རབ་ལས། དགུན་དབྱིད་ཏེ་དུས་གསུམ་ལྷ་བ་བཞི་བཞིར་བཅད་
པའོ། ༼དེ་ཡང་དགུན་སྟོད་གྲང་ཞིང་སོས་ཀ་ཆ་ལ་སྟོན་ནི་ཆར་འབབས་པས་དེ་
དག་ཀྱང་དུས་གསུམ་པོར་བསྐྱས་སོ། ༼ཞག་མི་ཐུབ་དུག་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་བ་
བརྒྱུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་གོ། ༼འདི་ཡང་བྱིམ་ལོ་ལ་བྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་
ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་རེ་ལྷ་འབྱུང་བས། བྱིམ་ལྷ་ལ་ཆད་པ་དེ་ཉིན་ལྷ་
ལ་ལྷག་པ་ལྷར་སྒྲུང་ཡང་དོན་ལ་ཆད་རྒྱ་དང་ལྷག་རྒྱ་མེད། ཡང་ན་ཉིན་ཞག་
སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་དང་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་ཉིན་ཞག་ལ་ཆོས་
ཞག་དུག་ལྷག་པ་དེ་ཉིན་ཞག་ལ་ཆད་པས་བསྐྱར་ཟེར་ཀྱང་བྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་
དུག་ཅུའི་ནང་ན་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་དང་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་
ཀྱང་ཡོད་དོ། ༼དེ་ལྟར་ན་འང་ཆད་ལྷག་གི་འཕུལ་འདེད་ཀྱིས་སྒྲ་བ་སོ་སྟེད་
གསུམ་ཙམ་ལ་སྒྲ་ལྷག་འདོན་པ་ནི་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། འདིའི་དངོས་
བསྟན་ལྟར་ན་ལོ་ལྷ་རེ་ལ་སྒྲ་ལྷག་འདོན་པའོ། ༼ཞག་མི་ཐུབ་འདོར་ལུགས་
ནི། སྟོན་སྒྲ་ཐ་ཆུང་གི་བརྒྱ་དུག་ནས་དགུན་རའི་ཉ་བར་སྒྲ་གཅིག་ ༼དགུན་སྒྲ་ར་

བ་དེའི་མར་ངོ་སྟེ། ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡར་འདས་གིང་། དགུན་ཟླ་འབྲིང་
པོའི་ཡར་ངོ་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ལུས་མཚམས་དེར་ཞག་མི་བྱལ་སྟེ་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་
པ་གཅིག་། དེ་ནས་དགུན་འབྲིང་གི་ཡར་ངོ་མི་བརྩི་ལ། ཡར་ངོ་ཐམས་ཅད་ནི་
གསོ་སྦྱང་བཅུ་ལྔ་པའོ། དེ་བཞིན་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ནས་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་
གི་ཉའི་བར་དང་། དེའི་མར་ངོ་ལ་ཞག་མི་བྱལ་གཅིག་། དཔྱིད་རའི་ཡར་ངོ་མ་
བརྩིས་པར་དཔྱིད་འབྲིང་གི་ཉའི་བར་དང་། དེའི་མར་ངོ་ལ་ཞག་མི་བྱལ་
གཅིག་། དཔྱིད་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ངོ་མ་བརྩིས་པར་དཔྱིད་ཐ་ཆུང་གི་ཉ་ནས་དབྱར་
རའི་ཉའི་བར་དང་། དེའི་མར་ངོ་ལ་ཞག་མི་བྱལ་གཅིག་། དབྱར་
༼༡༧༧༽འབྲིང་གི་ཡར་ངོ་མ་བརྩིས་པར་དབྱར་འབྲིང་ཉ་ནས་དབྱར་ཐ་ཆུང་
ཉའི་བར་དང་། དེའི་མར་ངོ་ལ་ཞག་མི་བྱལ་གཅིག་། སྟོན་རའི་ཡར་ངོ་མ་བརྩིས་
པས་སྟོན་རའི་ཉ་ནས་སྟོན་འབྲིང་གི་ཉའི་བར་དང་། དེའི་མར་ངོ་ལ་ཞག་མི་བྱལ་
གཅིག་སྟེ་དུག་གོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱལ་པའི་ཚད་ལ། བསྐྱལ་པ་ངོས་བཟུང་། ཡ་ཐོག་རིང་པོའི་འགྲིབ་
ཚུལ། འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

བསྐྱལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ། །

འདིར་མ་བཤད་ཀྱང་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས། བསྐྱལ་པ་ནི། བར་གྱི་

དང་། འཛིག་པའི་དང་། ཆགས་པའི་དང་། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་རྣམ་པ་མང་དུ་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཛིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་བཤད། གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་བཤད།
བསྐྱལ་ཆེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཛིག་པའི་བསྐྱལ་ཚུལ་དང་། ཆགས་
པའི་བསྐྱལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འཛིག་པའི་བསྐྱལ་བ་དཔྱུལ་བ་ཡི། སྲིད་པ་མེད་ནས་སྟོང་ཟད་པ། །

འཛིག་པའི་བསྐྱལ་བ་ནི་གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་རྫོགས་ཤིང་སྐྱེ་སྐྱེ་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་
བར་གནས་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་མནར་མེད་པའི་སྲིད་པ་གསར་བ་སྐྱེ་བ་
མེད་ཅིང་། རྟིང་པ་རྣམས་ཆེད་འཕེན་པ་ཟད་ནས་གྲི་བ་དག་ལས་ཟད་ན་གོང་དུ་
སྐྱེ་ལ། མ་ཟད་ན་ནི་སྟོང་གསུམ་གཅིག་དུས་མཉམ་དུ་འཛིག་པས་གཞན་དུ་
འབབས་ཏེ་ཟད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱུལ་བ་གཞན་དང་ཡི་དྲུགས་དང་དུང་
འགོ་འཛིག་ཅིང་། དེ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོབ་དཔོན་མེད་
བར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་ལ། དེ་
ལས་ལངས་ནས་ཀྱེ་མ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་
བའོ། །ཞི་བའོ། །ཞེས་སྒྲུས་ནས། དེ་ཐོས་ནས་གཞན་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་
ཅིང་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བའམ། ས་ལས། གཉིས་པ་ལའང་བསྐྱོམས་
ནས་དེར་སྐྱེ་བར་བཤད་ལ་གར་རུབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྟེ། ༡༧༥ན། མི་སྟན་

ནི་མི་ཁོམས་པའི་གནས་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བས་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་
 ཞིང་། འདོད་ལྟ་དུག་རིམ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། ཚངས་
 པའི་འཛིག་རྟེན་ནའང་གཅིག་གིས་ཚོས་ཉིད་གྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་
 ལྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ལངས་ནས། ཚིག་ཏུ་གྲེ་མ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་
 དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་པས། སེམས་
 ཅན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐོས་ནས་ལྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གི་ནས་འོད་གསལ་དུ་
 སྐྱེ་ལོ། །ཚོས་ཉིད་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་བོན་དུས་ཐོག་མ་མེད་པས་འཇུག་པ་
 ཐོབ་པའོ། །བྱེ་སྒྲུ་ནི་དགོ་ཅུ་ཤས་ཆེན་པོ་སྟེ། དེའི་ཆོད་གོ་བའི་ཚོས་རྣམས་
 འཇུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་འཛིག་པ་ལ་
 བར་བསྐྱལ་བ་ཅུ་དགུའོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་བདུན་འཆར་བའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར།
 སྒྲིན་ལས་ཆར་ཡང་འབབ་ཅིང་ཉི་མ་འདིས་ཆུ་ལས་བྱུར་པའི་དངོས་པོ་དང་
 ། འདི་བས་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཚ་བས་ཆུ་ཕྲན་དང་། ལྷེང་ག་ཆུང་དུ་དང་། གསུམ་
 པས་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། བཞི་པས་མཚོ་མ་དྲོས་པ་དང་། ལྷ་པས་ཕྱིའི་རྒྱ་
 མཚོ་ཆུ་བོ་ལ་རྒྱབ་གྱི་བར་དང་། དུག་པས་མ་ལུས་པར་བསྐྱམས་གིང་སྤྲ་བའི་
 དངོས་པོ་རི་རབ་ཀྱང་དུ་བར་འབྱལ་བར་བྱེད་ལ། བདུན་པས་མེ་འབར་ཏེ་
 འདོད་པའི་སྒྲོད་མེ་རྒྱན་གཅིག་དང་། དེ་ལས་མེ་ལྷེ་རྒྱུང་གིས་བྱེར་ནས་ཚངས་
 པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་བར་བསྐྱེགས་ཏེ་ཐལ་བའི་ལྷག་མ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་

པར་ཟད་པའི་སྟོན་འཛིག་པ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་སྟེ་བར་བསྐལ་ཉི་
ཤུའོ། །འོག་མའི་མེ་ལྷེས་རྒྱ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་མེ་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་
ལ། །འོག་མའི་མེས་གོང་མ་མི་སྒྲེག་ལ་གོང་མ་རང་སའི་མེས་རང་ས་སྒྲེག་པར་
བྱེད་དོ། །ཆུས་འཛིག་པའི་ཆེའང་སེམས་ཅན་ཞིག་པས་འཛིག་རྟེན་ཞིག་
༼ ༡༤༥ ༽ནས་འདོད་པའི་སྟོན་སྟོང་པར་རང་གི་ས་པའི་རྒྱའི་ཁམས་ཀྱིས་སྟོང་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལན་ལྔ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་གཞུ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྒྱའི་ཁམས་དང་། དེ་ལས་གཉིས་པའི་རྒྱའི་ཁམས་འབྲེལ་བར་
བྱེད་ལ། གཉིས་པའི་རྒྱའི་ཁམས་སྟོང་དང་ལྟན་ཅིག་འགག་གོ། །

སྟོ་གྲོས་མཚུངས་མེད་པ་ན་རེ། བསྐལ་པ་འདི་མེས་ཞིག་པའི་རྗེས་ལ་
ཆགས་པ་སྟེ་འོད་གསལ་བའི་ལྷ་ལས་འཕོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་
སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་གསུང་བ་ནོར་ཉེ། མདོ་སྟེ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱ་
དཀར་པོ་དང་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས། ཆུས་འཛིག་དྲུས་སུ་གསེར་གྱི་བསྐྱ་
སྟོང་གིས་བལྟས་ལ་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་དང་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐལ་བཟང་ཞེས་འདི་ལ་བཏགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །བཙུང་ལྷན་རལ་གྱི་སོགས་པོད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་བསྐལ་པ་ཆགས་
དྲུས་ཀྱི་རྒྱལ་གསེར་གྱི་བསྐྱ་ཆགས་པ་ལས་ཞེས་འཆད་དོ་ཞེས་གྲགས་པ་ནི་
མདོའི་ཆོག་དོན་མ་ངེས་པར་སྟོབ་པར་ཟད་ཅེས་འཆད་པར་སྟངས་རོ། །རྒྱུད་གིས་

འཇིག་པ་དེའང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རླུང་ལྔ་འཛིན་། རང་སའི་རླུང་གིས་བསམ་
གཏན་གསུམ་པའི་བར་དུལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་རྣམ་པར་འཐོར་ཞིང་
འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལྔ་འཛིན་གསུམ་པའི་སྣོད་དང་ལྟན་ཅིག་འགག་པར་འགྱུར་
ཅོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ལངས་ནས་
ཀྱང་། ཀྱི་མ་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ནི་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་དེ་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གིས་སྒྲུབ་དེ་ཐོས་ནས་ཀྱང་སྟོམས་པར་
འཇུག་ཅིང་དགོ་ཆུང་གི་ལྟར་སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་
ཅན་གཅིག་གིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་
༼༡༧༧ན༽པར་འཇུག་ཅིང་ལངས་ནས་ཀྱང་བདེ་བ་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་ནི་
བདེ་བའོ། །ཞི་བའོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་དེ་ཐོས་པས་
ཀྱང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་
སྐྱེའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི། །དུལ་བའི་སྤྱིད་པའི་བར་དུའོ། །

དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འདི་ཞིག་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ཅམ་ལུས་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
གིང་། ཡང་ཆགས་པ་ནི་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་

ལ་སྒོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་ལྟས་སུ་གྱུར་པ་དང་པོ་རྒྱུ་འཇམ་པོ་དག་ལྡང་སྟེ། དེའི་ཆེ་
འཇིག་རྟེན་འདི་ཞིག་ནས་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འོ། །བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུར་ཆགས་པ་
དེ་ནི་ཉི་བར་འོངས་པ་སྟེ་མགོ་ཟུག་པ་འོ། །མདོ་གོང་མའི་འགྲེལ་པ་འདིར་
སྒྲངས་ཏེ་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས། འདི་ཆགས་ནས་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་
ནི་ངེས་པར་བྱུང་བ་སྟེ་དེར་ཆར་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་འོ། །བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུར་
འཇིག་པ་ནི་འཇིག་པའི་མགོ་ཞུགས་པ་འམ་མགོ་ཟུག་པ་འོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་དེ་དག་
སྟེ་བ་ན་སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་ལའོར་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ནི་
རྒྱུད་དང་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དང་སྒྲིང་ནམས་དང་རི་རབ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིད་དང་ཟབ་
དང་རྒྱ་དང་དབྱེབས་སོགས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །དང་པོའི་རྒྱུད་
ཞེས་པ་དགོ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་འོག་གཞི་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སྤར་མ་དག་འཆད་
ཀྱང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱུད་འཇམ་
པོ་ལྡང་ཞེས་པ་དང་རྒྱུད་དེ་དག་སྟེ་བ་ན་སྤར་བཤད་པའི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་ལའོར་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདིའི་འོག་གཞིའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ན་འང་ཐ་མར་འཇིག་པ་དེ་དང་པོར་ཆགས་པས་རྒྱུད་གིས་ཞིག་པ་ན་དགོ་རྒྱས་པ་
ལ་སོགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་པོར་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱས་ཞིག་ན་འོད་
གསལ་སོགས་ཀྱི་༼ ༡༧༧ ༽གཞལ་མེད་ཁང་དང་། མེས་ཞིག་ན་དང་པོར་

ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་
མེད་ཁང་གི་བར་དུའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདིའི་རྒྱུད་གི་དགྱེལ་འཁོར་སོགས་ཏེ། དེ་
ཙམ་གྱི་སྣོད་ཆགས་པས་འཛིག་རྟེན་འདི་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །མེས་ཞིག་པའི་
རྗེས་ལ་སེམས་ཅན་ཞིག་འོད་གསལ་ནས་གི་ནས་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་
སྟོང་བར་ཚངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་ལ། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ནས་གི་འཕོས་
ནས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྗེས་ཚངས་པས་དང་
གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་དང་། འབྲུལ་དགའ་དག་ནས་རིམ་གྱིས་བྱང་སྐྱ་མི་
སྟན་དང་། རུབ་དང་། ཤར་དང་། འཛམ་གླིང་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགོ་
དང་། དམུལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་མཚུག་ཏུ་འཛིག་པ་
དེ་དང་པོར་ཆགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དམུལ་བ་ན་སེམས་ཅན་ཞིག་སྐྱེ་
བའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་བར་བསྐླལ་ཉི་ཤུར་ཆགས་པ་དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་བྱུང་ཞིང་
རྫོགས་པའོ། །ཆགས་ནས་བར་བསྐླལ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་འོངས་པ་
སྟེ། ཆགས་ནས་གནས་པའི་མགོ་ཟུག་པའོ། །

གཉིས་པ་གནས་པའི་བསྐླལ་བ་བཤད་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྐྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ལ། ཡ་ཐོག་རིང་མོ། བར་ཁྱགས་བཙོ་བརྒྱད། མ་ཐོག་རིང་མོ། ཡར་འཐེལ་
བའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

བར་གྱི་བསྐླལ་བ་དབག་མེད་ནས། ཆེ་ལོ་བཙུ་བའི་བར་དུའོ། །

གནས་པའི་བསྐྱལ་པ་ནི་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཡིན་པ་ལས། བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་
གཅིག་གི་ཚད་ནི་མི་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་དཔག་རྟེ་མེད་པ་ལས་འགྲིབ་པར་གྱུར་པ་དེ་
ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོ་ལོ་བཞི་བཙུང་བར་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཙམ་མོ། །འདིའི་ཐད་གྱི་
འགྲེལ་པར་མི་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་དཔག་རྟེ་མེད་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་བཙུ་དགུ་
འདེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་
གཅིག་སྒྲིམ་པ་དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་
༼ ༣༠༠ བ ༽ བྱས་ནས། དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་བཙུ་དགུ་དང་། བར་
བསྐྱལ་དང་པོ་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སོགས་སྟོད་འགྲུབ་པས་ཉི་ཤུ་ཡིན་
ལ། དེ་ནས་ཆགས་པའི་མཐུག་རྫོགས་པ་དང་། གནས་པའི་མགོ་རྩོམ་པ་དང་།
ཆོ་ལོ་དཔག་རྟེ་མེད་པ་བྱུང་པ་ལས་འགྲིབ་པའི་མགོ་རྩོམ་པ་རྒྱུས་གཅིག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་བར་བསྐྱལ་གཅིག་ལ་བར་བསྐྱལ་
བཙུ་དགུ་འོང་ས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་མར་འབྲི་བའི། །བསྐྱལ་པ་གཞན་ནི་བཙེ་བརྟུད་དང་། །
དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་མར་འགྲིབ་པའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་གཞན་ནི་བཙེ་བརྟུད་
དུ་འགྱུར་རོ། །དེའང་ཆོ་ལོ་བཙུ་པ་ལས་ཉི་ཤུ་སོགས་ཡར་སྐྱེ་བ་ནས་རིམ་གྱིས་
བརྟུད་ཁྲིའི་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ཆོ་མར་བྲི་བ་ན་ཆོ་ལོ་བཙུ་པར་འགྱུར་བ་འདི་

ནི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་པ་ཡི་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་བཙུག་གི་བར་རོ། །

གསུམ་པ།

ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །

བར་བསྐྱལ་གཅིག་ནི་ཡར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འབྲི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྩ་བ་ནས་
བརྒྱད་ཁྲི་པའི་བར་དུ་འོ། །

བཞི་པ་ཡར་འཕེལ་བའི་ཚད་ནི།

དེ་དག་ཆོ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། །

དེ་དག་ཆོ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་ལས་ལྷག་པ་མི་སྐྱེ་འོ། །བར་གྱི་མར་འགྲིབ་དང་
ཡར་འཕེལ་གྱི་ཁྲག་པ་རེ་དང་དང་པོའི་མར་འགྲིབ་དང་ཐ་མའི་ཡར་འཕེལ་རེ་
དུས་མཉམ་མོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོའི་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ནས་བརྩ་བ་འགྲིབ་པ་དེ་བུལ།
མ་ཐོག་རིང་དེ་ཡར་འཕེལ་བ་བུལ། ཁྲགས་པའི་མར་འབྲི་དང་ཡར་འཕེལ་ནི་ཡ་
ཐོག་གི་མར་འགྲིབ་དང་མ་ཐོག་གི་ཡར་འཕེལ་ལས་ལྷུང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་
ཆོ་ལོ་བརྒྱ་རེ་འགྲིབ་པ་ན་ཆོ་ལོ་རེ་འགྲིབ་པ་དང་། བརྒྱ་རེ་འཕེལ་བ་ན་ཆོ་ལོ་རེ་
ཡར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཅེས་གྲགས་པའི་ཆོ་ལོ་དེ་ཡང་དང་མཐའི་འགྲིབ་འཕེལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། བར་གྱི་འགྲིབ་འཕེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་
དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ། དངོས་དང་། འཛིག་ཆགས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་པར་

བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་གནས། །
དེ་ལྟར་ན་འཛིག་༼༣༠༠བ༽རྟེན་སྤར་ཆགས་པ་འདི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འཆགས་པ་དང་ནི་འཛིག་པ་དང་། །ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་མཉམ་མོ། །
ཆགས་པ་དང་འཛིག་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་སྟོང་པའི་བསྐྱལ་བ་དག་ནི་
གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་དུས་བར་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་མཉམ་མོ། །
གསུམ་པ་བསྐྱལ་ཆེན་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་གང་ཟག་གསུམ་
འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན། །
དེ་ལྟ་བུའི་བར་བསྐྱལ་དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ནི་བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་
དག་ཉིད་བསྐྱུས་ཞེས་བཤད་པས་བསྐྱལ་པའི་རང་བཞིན་ནི་ལྷུང་པོ་ལྷུང་པ་
བཞིན་ཏེ། དུས་དུས་ཅན་ལས་ལོགས་ན་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཚུལ། རང་རྒྱལ་འབྱུང་ཚུལ། འཁོར་བསྐྱར་
འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་འབྱུང་བའི་དུས་
སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །འབྱུང་ངོ་། །

བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བསྐྱལ་བ་

ནི་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་དེ། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་མོགས་གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་
 རྒྱལ་ཅུར་ཕྱིན་པ་སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ་སྤྲལ་བཅུ་ལ་གངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 གསུམ་ལ་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ནི་དཀའ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསོད་ནམས་དང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཡར་ཕྱིན་རྒྱལ་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །གངས་
 ཀྱི་མཐའ་མེད་པ་ནི་གངས་མེད་ཅེས་མི་བྱའི། ལུང་སྡེ་བཞིར་མ་གཏོགས་པའི་
 ལུང་སེལ་བྱ་ལས་གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་རྒྱལ་ཅུ་འབྱུང་སྟེ། གཅིག་སྟེ་གཉིས་མ་
 ཡིན་པ་ནི་གནས་གཞན་དང་པོ་དང་། གཅིག་བཅུ་ནི་གནས་གཞན་གཉིས་པ་
 དང་། བཅུ་སྤྲལ་བཅུ་ནི་བརྒྱ་སྟེ་གནས་གཞན་གསུམ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེས་
 བས་ཏེ་བཟུང་བདེ་བའི་ཕྱིར། བསྐྱེ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། གཅིག་བཅུ་
 བརྒྱ་སྟོང་གི་འབུམ་དང་། །བྱེ་བ་ས་ཡ་དུང་ལྷུར་དགུ། །ཟུང་དང་བཅས་པ་མིན་
 པ་སྟེ། །ཐེར་འབུམ་ཐུག་ཐིག་རབ་བཀྲམ་དང་། །ཀའ་མས་དགྲིགས་མི་
 །༡༠༡༩།འབྲུགས་ཁྱད་འབྱིན་དང་། །པར་སྟེང་དེད་འདྲེན་མཐའ་སྣང་དང་
 ། །རྒྱ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་སྦྱིན་རྟོགས་འགོ་དབྱིངས་རྩལ་
 དང་། །རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བརྒྱུན་གས་དང་། །རྣམ་འབྱུང་སྟོབས་མིག་ཉེར་
 གཅིག་པོ། །ཆེན་པོའི་ཟུང་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ། །སྟོབས་མིག་ཆེ་ལ་གངས་མེད་
 པ། །པར་ནས་བརྒྱད་ནི་མ་རྟེན་དོ། །ཟུང་བཅས་རྣམས་ཀྱི་བར་དག་ཏུ། །མིང་
 བཞི་ཆེན་པོར་བཅས་པའོ། །རྒྱལ་ཅུ་གངས་མེད་ཟུང་བཅས་མིན། །ཅིས་

པའོ། །དེ་ནས་ཡང་བསྒྲོག་ན་ལན་གསུམ་དུ་བགྲངས་པའི་གནས་གཞན་དུག་ཅུ་
པར་བྱིན་པ་གསུམ་ནི་གྲངས་མེད་གསུམ་ཞེས་བྱའི། ཐམས་ཅད་དུ་བགྲང་མི་
ནུས་པའི་གྲངས་མེད་མིན་ནོ། །ཅི་བྱང་སེམས་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་བ་དུས་རིང་མོར་
ལམ་བཟོད་པས་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དེ་ཅི། དུས་རིང་ན་བར་ཆོད་
ཀྱང་འབྱུང་བས་འཛང་རྒྱ་བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རམ་ཞེས་པ་ལ། སེམས་དཔའ་ནི་
ཐབས་ཤེས་ཟབ་པས་ཡུན་རིང་མོར་འགོར་ཡང་སྒྲོ་བ་མེད་པས་བར་ཆོད་མེད་
པར་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ཐར་པའི་གོ་འཕང་
ཡོད་ན། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་བྱིར་འབད་པ་འདི་སྟེད་ཚུམ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་
གཞན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་དོན་དུ་འབད་བ་ཚུམ་མོ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱི་
དོན་ནི་བདག་གི་དོན་དུ་འདོད་པ་སྟེ། བུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་དེ་པ་འདོད་པ་
དང་འདྲའོ། །གཞན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་བདག་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་དད་པ་དེ་ནི་
བདག་སྒྲུག་བསྐྱེད་བས་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱིད་ཀའ་བ་ནི་བདེན་ཏོ། །གཞན་གྱི་
སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་བདག་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྟིང་རྩེ་ཅན་རྣམས་ནི། སྟིང་རྩེ་ལ་
གོམས་པས་རང་གི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དུ་མི་ལྟ་བར་གཞན་སྒྲུག་བསྐྱེད་
ཅན་ལ་སྟིང་རྩེ་སྦྱོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡིད་༼ ༣༠༧ ༽བྲོཆེས་པའི་དད་པ་
སྦྱོར་བ་ནི་བདེན་ཏེ། སྟིང་རྩེ་མེད་པ་གོམས་པ་ཁ་ཅིག །རང་སྒྲུག་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་

གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤང་པོ་ལ་
བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཆགས་པ་བསྐྱེད་དེ་གོམས་པས། རྒྱ་དེས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
མྱོང་བ་བཞིན་དུ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྤང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་ཆགས་པ་བསྐྱོག་
ནས་གཞན་དག་ཀྱང་བསྐྱོག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
མྱོང་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །གང་ཟག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཞེས་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤས་བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མར། རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱིས། གང་ཞིག་
གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཡང་། ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད། སྐྱེས་བུ་དེ་
ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །

སྐྱེ་ཆུ་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་མར་ནི་འགྲིབ་པའི་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་
ནམས་འབྱུང་ངོ་། །ཡར་སྐྱེའི་དུས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ནམས་སྐྱོ་དཀའ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་ལས་མར་ཡང་མིན་ཏེ། ཆེ་དུས་ཉོན་མོངས་ལྟ་བུ་སེམས་
ཅན་ལྔས་སྟིགས་མ་གྱིན་ཏུ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་སྟིགས་མ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རན་ཅིང་
ཐ་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་དུས་སྟིགས་པས་ནི་སྟོག་དང་ཡོ་བྱད་རྒྱུད་པར་བྱེད་ལ།
ཉོན་མོངས་དང་ལྟ་བུའི་སྟིགས་མས་ནི་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་དང་། བདག་ཉིད་

ངལ་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིགས་མས་ནི་བྲིམ་པའི་
དགོ་བ་རྒྱད་པ་དང་། ལྟ་བའི་སྒྲིགས་མས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགོ་བ་རྒྱད་པར་
བྱེད་དོ། །མེམས་ཅན་སྒྲིགས་མས་ནི། བོང་ཚོད་དང་གཟུགས་དང་ནད་མེད་པ་
དང་སྟོབས་དང་སྒྲོ་དང་བྲན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་
དོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་བྱུང་བའི་རྩལ་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་དུས་དང་། དེའི་
རྒྱུ། །དང་པོ་ནི།

རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །༡༩༠༡ན།

རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཆེ་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་
སྟེ། ཡར་འཕེལ་གྱི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་མེ་སྐྱིན་ལ་བྱ་བ་དུན་བྱ་མོ་བ་དུན་ཚུང་མ་
བ་དུན་ཡོད། འཁོར་བ་རྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་ལས་བ་རྒྱད་ཁྲི་རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་
ཏོ། །དམ་པ་ཏོག་དཀར་འཇམ་གླིང་དུ་བྱོན་པའི་དུས་བྱང་སྒོང་ལྷུང་བ་དེ་དུགས་
གྱི་གནས་སུ་རང་རྒྱལ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་མར་འགྲིབ་ལ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཆོགས་
སྟོན་དང་བསེ་བུ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་
ཞུགས་ཏེ་ཉན་ཐོས་སུ་གྱུར་ནས་རྒྱན་ཞུགས་དང་ལན་ཅིག་གིས་འོང་གི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་སྟེ། འདོད་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་ལུབ་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་
པོ། །

གཞན་དག་ནི། ཚོགས་སྤྱོད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པའི་རྗེས་སུ་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་ཆེ་འདི་ལ་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཀའ་
ཐུབ་པ་ལྟ་བུར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གདུང་བ་ན། རང་རྒྱལ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྤྱེལ་
དང་འཕྲད་ནས། སྤྱེལ་རང་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་དཀའ་ཐུབ་པ་ལ་བསྟན་
ནས། དཀའ་ཐུབ་པ་དག་རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་པའི་གཏམ་འདོན་ཏོ། །འཕགས་
པ་ཡིན་ན་བདེན་པ་མཐོང་དུས་སུ་ཚུལ་བྱིམས་བར་ཏལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་
ལྟ་བུ་སྤངས་པས་དཀའ་ཐུབ་དག་པོས་གདུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གདུང་བ་ནི་ལྟ་
བདེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །མདོར་ན་ཚོགས་སྤྱོད་ཐ་མ་ནི་མཐར་
ཐྱིན་པའི་ལམ་བརྟན་ལ་མི་བསྟན་ལ། སྒྲིམ་ལམ་མན་ཆོད་བསྟན། འབྲིང་ནི་སྒྲིམ་
ལམ་དང་མཐར་ཐྱིན་མི་བསྟན། ཚོགས་སྤྱོད་མཐོང་གསུམ་བསྟན། ཚོགས་སྤྱོད་
ཆེན་པོ་ནི་མཐོང་སྒྲིམ་མཐར་ཐྱིན་གསུམ་མི་བསྟན། ཚོགས་སྤྱོད་བསྟན། བསེ་
རུ་ལྟ་བུ་ནི་ཚོགས་ལམ་བརྟན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཡན་ཆད་མི་བསྟན་ཏོ། །བསེ་རུ་
གཉིས་པས་གཅིག་ཤུར་གནས་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ལུང་ལས། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་བཞི་
གནས་གཅིག་ཏུ་སྒྲབས་འགར་འཚོགས་པའང་གསུངས་པས་པལ་ཆེར་ཀུན་སྤྱོད་
ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ། ཞེས་སྟོབ་༼ ༣༠༡བ༽དཔོན་སྟོ་གོས་མཚུངས་མེད་པ་
ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསེ་རུ་བསྐལ་བ་བརྒྱལི་རྒྱལ། །

བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱབ་གསུམ་སྤྱད་པའི་རྒྱས་རང་
སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འབྱུར་རོ། །སྤོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་མེད་པར་བདག་
གཅིག་སྤའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་པས་ན་ངེས་པའི་ཆོག་གིས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེས་རང་གདུལ་བར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་འདུལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སོ་
སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཐོབ་པས་ཆོས་སྟོན་པར་སྤྱོད་ལ། མ་ཐོབ་ཀྱང་སྟོན་ནས་
ཤེས་པས་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་བྱན་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་སྤྱོད་
དེ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་དོན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་རྒྱ་
འབྱུལ་སྟོན་པའི་བྱིར་བྱགས་རྗེ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་སྐལ་བ་དང་
མི་ལྡན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཆོས་མི་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
ཆགས་བྲལ་དང་སྐལ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟོན་འདུ་འཛི་མེད་པ་ལ་གོམས་པས་
རང་གི་བསོད་ནམས་བདེ་བ་ཉམས་པ་ལ་མོས་པས་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོན་པར་མི་སྤྱོད་སྟེ། རྒྱ་ཆེན་པོས་ཁྱེར་བ་བབྱང་བར་
དགའ་བ་དང་འདྲ་བར་སྤྱི་རྒྱ་རྣམས་རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པར་
དགྱི་དགའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་ན་འཁོར་བསྐྱུ་དགོས་པ་ལས། དེ་བསྐྱུ་ན། རྣམ་
གཡང་དང་འདུ་འཛི་ལ་སྒྲག་པས་དེ་སྤོང་བའི་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་སྐྱུར་འབྱུང་ཚུལ་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་དུས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་

བ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྱི། །

རྒྱལ་སྤྱིད་ལ་འཁོར་ལོས་དབང་བསྐྱུར་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་
འབྱུང་བ་ནི་མིའི་ཆོ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་ཆོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྱི་
བའི་ཆོ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་བྱུང་བའི་ཆོ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་མི་རྩོགས་པའི་བྱིར་

རོ། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སའི་ལྟ་འམ་ང་ལ་རུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་སྟོབས་གྱི་
འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་༼ ༣༠ ནན༽ནི་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་ཆོ་ལོ་ཉི་ལྔ་པ་ལ་བྱུང་བ་དང་

། ཉོན་པ་ཤུག་བྱུང་བ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་སྤྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་
བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པ་ལ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཙུང་དགའ་བོ་འམ།
སྐྱ་གཙན་འཛིན་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་སྤྱིང་གཅིག་ལ་དབང་བ་ཡིན་ཏེ་བརྒྱ་པ་ལ་འོ། །

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། སྤྱིང་གང་ལ་འོངས་སྤྱོད་པ། འཕྲོས་པའི་དོན།

རྒྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

གསེར་དདུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །

གསེར་དདུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན་ཏེ། མཆོག་དང་། ཉེ་བའི་མཆོག་དང་
། འབྲིང་དང་། ཐ་མའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དག་སྤྱིང་གཅིག་སྤྱིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལས་མས་རིམ་བཞིན། །

དེ་དག་གྲིང་གཅིག་གྲིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན་
དབང་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷགས་ཟངས་དཔུལ་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་འབྱུང་བ་ནི་
གདགས་པ་ལས་བཤད་ལ། མདོ་ལས་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁོ་ན་ལས་མ་
གསུངས་སོ། །གཞན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའི་མཛོད་འདི་སྟོན་འཁོར་
ལོས་སྒྱུར་བ་སྟོང་གསུམ་ལ་དབང་བ་གཅིག་བྱུང་། དེའི་དུས་ན་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་
འོད་འཕྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱུང་། བརྒྱ་དེ་ལ་གྲིང་བཞི་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུང་པོས་བཀའ་བ་
ལུང་ཏེ། སྟོང་གསུམ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ངོ་
། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ས་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་སའི་ལྷ་ཡབ་གྲོངས་ནས་དབང་བ་སྒྱུར་
བའི་དུས་སུ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྲུ་
བདུན་གྱི་ཐོག་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ལ་དམ་བདར་ཏེ། ང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་
དབང་ཐང་ཡོད་ན་ས་ལ་འབབ་པར་གྱུར་ཅིག་བྱས་པས་ས་ལ་བབས། དེ་ནས་ང་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་དབང་ཐང་ཡོད་ན་ཤར་ཕྱོགས་སོགས་རྒྱལ་བར་
བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་བྱས་པས་ཕྱོགས་རྣམས་ལས་རྒྱལ། དེ་ཀ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་
སྣ་བདུན་བྱུང་། གྲིང་བཞིའི་དོན་བྱས། སུམ་ཅུ་ཙུག་གསུམ་དུ་བྱིན། བརྒྱ་བྱིན་
གྱིས་སྟན་བྱེད་བདར། མ་ངོམས་པས་འཛམ་གླིང་དུ་ལྷུང་། ༣༠༣བ། སྟོན་སའི་
ལྷ་འམ་ང་ལ་ལུ་སོགས་ནི་བག་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱུང་འཛིན་
ནི་སྟེས་སྒྱུན་བྱངས་ཀྱང་མ་གཤེགས་པར་འཛམ་གླིང་པའི་དོན་བྱེད་དེ། བག་

ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །

འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པ་བརྒྱ་བྱིན་བཞིན་སྲ་བྱི་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་
གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་གཉིས་གཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མིན་པ་བཞིན་འཁོར་ལོས་
རྒྱར་རྒྱལ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་གཉིས་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཅིག་ཅར་སངས་རྒྱས་གཉིས་མི་འབྱུང་བུ་བ་དེ་སྟོང་གསུམ་
གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་བྱའམ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་ཞེན། ཁ་ཅིག་
གིས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་ན་སྟོང་གསུམ་
འདིར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་སྟོང་གསུམ་གཞན་ལ་ཐོགས་རྟུགས་སུ་ཐལ་
བའི་བྱིར། དེར་མི་ཐལ་བས་ན་སངས་རྒྱས་གཅིག་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྟོང་དོ། །དེས་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་གཅིག་གིས་
འདུལ་བར་མི་སྟོང་པའི་གནས་དེར་ནི་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདུལ་བར་
མི་སྟོང་དེ། སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་རྣམ་པ་བརྟུགས་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་འང་
རྣམ་པ་བརྟུགས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་པ་ནི། མདོ་
ལས། ལཱ་འི་འཁྲུག་ལ་ཏེ་ལ་ལ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཐད་དུ་འོངས་ནས། འདི་སྐད་དུ། ད་
ལྟ་དག་སྟོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ཡང་རུང་དག་སྟོང་གོ་ཏ་མ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། མདོན་

པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་མཉམ་ཞིང་མཉམ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེས་
དྲིས་པར་གྱུར་ན་རི་སྐད་ལན་གདབ། དེ་ལྟར་དྲིས་པར་གྱུར་ན་བཅོམ་ལྡན་
འདས་དང་མཉམ་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ལན་གདབ་པོ། ཅིའི་སྐད་དུ་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གཉིས་སྒྲ་ཁྱི་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་དང་
གོ་སྐྱབས་མེད་དོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་ཐོས་ཤིང་མདོན་དུ་༼ ༣༠༧ ན༽
བཟུང་བའི་སྐད་དུ་འོ། ཞེས་གསུངས་ཟེར་རོ། །བརྒྱ་གཅིག་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་འདུལ་ཞིང་སྦྱོད་ན། འོ་ན་ཚངས་པའི་མདོ་ལས། ང་ན་སྟོང་
གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་འདི་ལ་དབང་བསྐྱར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་རི་
ལྟར་བྲངས་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཏེ་ཅི་ལ་དགོངས་ན་སྟོང་གསུམ་གཅིག་
གཟིགས་པ་དེ་མདོན་པར་འདུ་མི་མཛད་པར་གཟིགས་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི།
མདོན་པར་འདུ་མཛད་ན་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཟིགས་སོ། །

དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་དེ་སྟོང་
གསུམ་གཅིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། སྟོང་གསུམ་པ་གཞན་དག་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་
ཅམས་བཞུགས་སོ། །སངས་རྒྱས་མང་པོ་ཞིག་སྟོང་གསུམ་གཞན་དུ་མཉམ་དུ་
ཆོགས་པ་དག་ལ་ཞུགས་པ་སྒྲང་ལ། སྟོང་གསུམ་གཅིག་དུ་མང་པོ་གཅིག་ཅར་
མི་འབྱུང་ལ། སྟོང་གསུམ་གཞན་དུ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱས་ཐོགས་མེད་དུས་
མཉམ་དུ་ཡོད་པས་གོགས་བྱེད་མེད་དོ། །སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཐིན་ལས་

འདྲེས་ཀྱང་ཤུག་ཐུབ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བཞུགས་ཀྱང་སྟོང་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་
མཛད་པར་མི་སྐྱོད་ན། མི་ཆོ་གཅིག་ལ་གཞན་དུ་མཛད་པ་མི་སྐྱོད་པ་ལྟ་སྟོས་
ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །སྟོང་གསུམ་འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཐིག་ལས་ཇི་ལྟར་
མཛད་པ་ནི་ཉེས་པ་སྤངས་ཤིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་སྒྲོན་པ་སོ། །འོ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་གཉིས་གཅིག་
ཅར་མི་འབྱུང་བའི་ལུང་དང་འགལ་སྒྲུལ་ན། དེ་ནི་སྟོང་གསུམ་གཅིག་གི་འཛིག་
རྟེན་ལ་དགོངས་པ་འཕམ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་གང་ཡིན་དབྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་ལུང་གིས་མི་གཞོད་དོ། །དེས་ན་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ཏུ་
མ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་དུ་མ་མི་འབྱུང་ན། འོ་
ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་
༼༣༠༧༽ཐལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་འཁོར་
ལོས་སྒྱུར་བ་སྟོང་གསུམ་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་འདོད་མི་རུས་ན་ནི། སངས་
རྒྱས་ལྷམས་སྟོང་གསུམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ལྷམས་གྱི་
གཞི་ཡིན་པས་འདི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་མི་རུས། །དེས་སྟོང་གསུམ་མང་པོ་ཞིག་
ཏུ་སངས་རྒྱས་མང་པོ་མཉམ་པར་བྱུང་བས་གདུལ་བྱ་ལྷམས་མངོན་མཐོ་དང་
ངས་ལེགས་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་དོ། །སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལ་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་
ནི་ཤུག་ཐུབ་གྱིས་ཐུལ་བས་སངས་རྒྱས་གཞན་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། རྩོན་སྟོན་

ལམ་གྱི་དབང་གིས་འགྲན་པ་མེད་པའི་མགོན་དུ་སློན་ལམ་བཏབ་པ་འབྲུབ་པའི་
ཆེད་དང་། སངས་རྒྱས་གཅིག་ལས་མེད་ན་དགོན་པས་རྟེན་དཀའ་བས་གྲུས་པ་
དང་། གཤེགས་ན་མགོན་མེད་དུ་དོགས་ནས་བསྟན་པ་སྦྱབ་པ་ལ་རིངས་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཕས་བསུ་རང་འགོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །མཚོན་བརྩམས་པས་རྒྱལ་གཞོན་པ་མེད། །
འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་བཞི་པོ་སྟོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་རིམ་པ་བཞིན་བྱིར་
ཁྲོལ་པ་རོལ་པས་བསུ་བ་དང་རང་འགོ་བ་དང་། །བྱིན་ནས་གཡུལ་བཤམ་པ་
ཅམ་དང་བཤམས་ནས་མཚོན་བརྩམས་པ་ཅམ་གྱིས་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་
ཀྱི། གཞན་གྱི་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་དག་བརྩའི་ལམ་ལ་འཛིག་གོ། །འཛིག་པ་དེས་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་
པ་ལྟར་སྦྱེའོ། །མདོ་ལས། དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
བདུན་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལས། ཏྲ་སྤང་ཁྱིམ་བདག་བྱུང་མེད་སྟོན་པོ་ནམས་
རྒྱལ་པོའི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་ངམ་ཞེན། འཁོར་ལོས་སྦྱར་རྒྱལ་གྱི་ལས་དེས་བདག་
པོའི་རྒྱུན་བྱས། སྤང་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་སྦྱར་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་བསགས་
པའི་རྒྱས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་དེ་བྱུང་བ་ན་སྤང་སོགས་རང་གི་ལས་ཁོ་ནས་སྤང་
སོགས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ནི།

ཐུབ་མཚན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྫོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན། །

འདི་ནས་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་ལ་མཚན་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ལ་
ལ་ནས་༼ ༣༠༧ ༽ སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱད་དང་། གཙུག་ཏོར་བལྟར་མི་སྣང་
བ་གཉིས་མ་གཏོགས་སུམ་ཅུ་ཡོད་པར་བཤད། ཤེས་རབ་གོ་ཆའི་གཞུང་ནས་ཉི་
ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལས་ཐུབ་པའི་མཚན་དང་བྱད་པར་ནི། ཐུབ་
པའི་དེ་ཡུལ་མ་འགྱུས་པ་ན་གནས་པ་དང་། འོད་དང་ཆས་གྲ་བྱར་གསལ་ལ་
ཕྱི་བས་སྟོང་སོགས་རྫོགས་པས་བྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་འགྲིབ་ཚུལ་ལ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་བྱད་པར། རི་ལྗང་
འགྲིབ་པའི་ཚུལ། འགྲིབ་པའི་མཐར་གདུང་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤར་བྱང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །

ཅི་དང་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པའམ་ཕྱིས་བྱང་ཞེན། ཕྱིས་བྱང་བར་སྟོན་པ་
ལས། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤར་བྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་
གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པ་དང་། ཡིད་ལས་བྱང་
ཞིང་རྩ་འཕྱུལ་དང་ལྡན་པ་དང་། དགའ་བ་བས་སུ་བཞིང་ཡན་ལག་དང་དབང་
པོ་ཆང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཉམ་ཞིང་ཆེ་རིང་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །བསྐྱལ་བ་དང་པོ་བྱད་པར་དུག་ལྡན་དེ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་སོ། །དེ་ནས་

ཇི་ཞིག་ཙམ་ན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་འབྲུགས་པ་བྱུང་ཞིང་། བམ་མཁའི་གཞལ་
ཡས་ཐོབ་ཤོར་བྱུང་བའི་བར་དེ་སྤུལ་ལྟན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཏུ་དང་སྤོན་པོ་
འབྲུགས་པའི་བར་དེ་གཉིས་ལྟན། རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་བསེང་བྱུང་ནས་རྩྱུང་པ་བྱུང་
བ་དེ་རྩྱུང་པ་རྒྱས་པའི་དུས་ཏེ་དུས་བཞིའོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཛིག་
གི་དུས་དགེ་བ་བརྒྱ་རངས་པ་རང་གིས་རྫོགས་པས་རྫོགས་ལྟན་གྱི་དུས་
སོ། །སངས་རྒྱས་གསེར་བྱུང་གྱི་དུས་ལུས་ངག་གི་བདུན་སྟོང་བ་གཙོར་མི་བྱེད་
ཅིང་། ཡིད་གྱི་གསུམ་སྟོང་བ་གཙོར་བྱེད་པས་གསུམ་ལྟན་གྱི་དུས་སོ། །སངས་
རྒྱས་འོད་སྤུང་གི་དུས་སུ་བཟླ་བ་སེམས་སྟོང་བ་གཙོར་མི་བྱེད་ཅིང་། གནོད་
སེམས་དང་ལོག་ལྟ་སྟོང་བ་གཙོར་བྱེད་པས་གཉིས་ལྟན་གྱི་༼ ༣༠༧ ༽དུས་
སོ། །སངས་རྒྱས་གྲུ་བྱུང་གྱི་དུས་རྩྱུང་པ་རྒྱས་པའི་དུས་སོ། །ཡང་ཆེ་དང་ཁ་
དོག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་རྫོགས་ལྟན། གསུམ་ཡོད་པ་གསུམ་ལྟན།
གཉིས་ཡོད་པ་གཉིས་ལྟན། དེ་ནས་སེམས་ཐོབ་རྩྱུང་པ་རྒྱས་པ་རྩྱུང་ལྟན་གྱི་དུས་
སོ། །

གཉིས་པ་ལ། གསུམ་ལྟན་བྱུང་ཚུལ། གཉིས་ལྟན་དང་རྩྱུང་དུས་བྱུང་བའི་ཚུལ།
ཆེ་ལོ་བརྒྱུ་པར་བྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གིས་སའི་རི་མཛུབ་

མོས་སྤངས་ཏེ་བསྐྱམས་ཤིང་ཐོས་ལ། སེམས་ཅན་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་
ནས་ཐོས་ཏེ་ཁམ་གྱི་ཟས་དེ་དག་ཐོས་པས་ལུས་ལྟེ་ཞིང་རྩུབ་ལ་འོད་ཀྱང་
འགགས་ཏེ་ཐུན་པར་གྱུར་པ་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་ཟླ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་དུས་
ཆོགས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་སྟེ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བས་གླིང་བཞིར་སྤྲང་བའི་བྱ་བ་བྱས་
སོ། །དེ་ནས་གང་ཁ་ཟས་མང་དུ་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁ་དོག་ངན་ཅིང་ལུས་ལྟེ་ལ། གང་
ཉིང་དུ་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁ་དོག་བཟང་ངས་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་། ཁ་དོག་
བཟང་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དག་གིས་ངན་པ་རྣམས་ལ་བརྟམས་པ་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱད་
པས་སའི་རོ་དེ་ལྷུ་བ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སའི་རོ་ལམ་བཅུད་ཟད་ནས་ཐུང་ན་
བྱས་པ་དང་། སའི་ཞག་དྲི་རོ་སྣ་མ་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་
བྱུང་བ་ཐོས་པས་དེ་ཡང་སྣ་མ་ལྟར་ལྷུ་བོ། །དེ་ཟད་པ་ན་ཐུ་གུའི་ཆེ་ལ་དྲི་རོ་སྣ་མ་
དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་ཡུ་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ཐོས་སོ། །སའི་
བཅུད་དང་ཞག་དང་ཐུ་གུའི་ཆེ་ལ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སོར་བཅུད་དུ་ག་དང་བཅུ་
གཉིས་དང་བརྒྱད་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །སྣ་མ་ལྟར་དེ་ཡང་ཟད་པ་ན་མ་ལྟོས་མ་
བཏང་བའི་འབྲས་སྣ་ལུ་སོར་བཞི་པ་ནང་བཟམ་ན་ལྷུ་བ་སྟེ། ལྷུ་བ་ཟམ་ན་ནང་
སྟེ་བ་སུབ་ཤུན་མེད་པ་བྱུང་བ་ཐོས་སོ། །དེ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཆེས་རགས་ཤིང་རྩུབ་
པ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་ལམ་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་
པ་དག་ཀྱང་བྱུང་བར་གྱུར་༼ ༣༠༥ ན ༽ བས། དེ་དག་པན་ཚུན་བལྟས་པ་ན་སྟོན་

གོམས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་སྒྲིམ་ཏེ་ལོག་པར་
ལྷགས་པ་ན། གཞན་དག་གིས་ས་རྒྱལ་སོགས་གཏོར་ཞིང་སྤང་བས་དེའི་ཆེད་དུ་
ཁང་བྲིམ་དག་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལེ་ལོས་སོག་འཛིག་བྱས་ནས་ནི། །འཛིན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་བསྟུབས། །
འབྲས་སྤྲེལ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་འདོད་པས་ལེན་པ་ན་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
གསོག་འཛིག་བྱས་པ་ན་སྤྱབ་བྱུང་ཡང་བྱུང་ལ། དེ་བརྒྱུས་པའི་བྱུལ་དུ་ཡང་མི་སྒྲིེ་
བས་དེ་དེ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་མ་མཐུན་པར་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བགོས་ཏེ་གནས་པ་ན། ཡན་ཚུན་རྒྱ་འཕྲོག་ཏུ་
གྱུར་པས་དེ་དག་ག་པའི་ཕྱིར་སྒྲིེ་བོ་རང་བཞིན་བཟང་བོ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་
བསྟུབས་ཤིང་བསྐྱོས་ནས་ལོ་ཐོག་གི་དུག་ཆ་སྟེར་བར་བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་མང་
པོས་བཀུར་བ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཀུན་སྨྱོད་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་ཏུ་སྨྱོད་དེ། འཁོར་མགུ་བར་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོ་དང་ཞིང་
རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་ཐོངས་པ་ལས་སྒྲོབ་པས་ན་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་བྲིམ་ལའང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅས་
བྱའོ། །དེའི་ཆེ་གང་དག་འདོད་པ་ཚུང་ཞིང་བྲིམ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་བྱོགས་ཏེ་དགོན་
པ་དང་ནགས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་

པ་ལ་རྗེའུ་རིགས་དང་། བྱེད་པ་ལ་དམངས་རིགས་དང་གདོལ་པའི་རིགས་ཞེས་
བྱ་བའི་མིང་དུ་འབྱུང་ཏེ་རིགས་ཐ་དད་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །མང་པོས་བཀྱར་བའི་བྱ་
འོད་མཛེས་དང་། དེའི་བྱ་དགེ་བ་དང་། དེའི་བྱ་དགེ་མཚོག་དང་། དེའི་བྱ་གསོ་
སྦྱོང་འཕགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ང་ལ་རྟུ་དང་། མཛེས་པ་དང་། ཉེ་མཛེས་དང་། མཛེས་ཅན་
དང་། མཛེས་ལྡན་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་ལྟ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལས་
རྒྱལ་བརྒྱད་རིམ་ལྔ་བྱུང་བ་ནི། གདགས་པ་དང་། ལུང་གཞི་༼༣༠༥༽བཞེད་དང་།
མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་དག་ཏུ་བལྟའོ། །གང་གི་ཆོ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ལོག་པར་
སྦྱོད་པའི་འདོད་ལོག་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། རློག་གཅོད་པ་དང་། རླུང་དུ་སྦྱ་
བ་སོགས་མི་དགེ་བ་དུ་མ་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྟག་པས། །ཆོ་བུང་ལོ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་མི་དགེ་བ་ལྟག་པར་སྦྱོད་པས་མི་རྣམས་ཆོ་བུང་དུར་གྱུར་
ནས་མཐར་ལོ་ནི་བཅུ་ལས་རིམ་རིང་ཡང་མི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སུང་
གྲོལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རོ་དང་ལེ་ལོ་ལ་ཆགས་པའོ། །

སྦྱས་པ། ལུང་གི་རྒྱ་མཚན་འབྲུལ་པ་འཆལ་མེད་ལ། །ཟེར་སྦྱོས་བརྒྱད་

པའི་བྱི་མ་གཏན་ཕྱིས་ནས། །ལྟར་བཅས་འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཚད་མ་སྤྱ། །འབྱུར་
རོ་ཤེས་པ་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་བཤད། །འདི་ན་སྟོན་བརྒྱད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཡི། །རོ་མཚར་རྒྱས་འདི་མཁས་མཚོག་དམ་པ་རྣམས། །ཀུན་རྒྱ་དགའ་བའི་
དབལ་ཡོན་མཆིས་མེད་ཀྱང་། །སྤྱོད་ཅེས་མཐོང་བས་ཆེམས་པའི་ཆོག་ཤེས་
ཀྱི། །མོས་པ་ལྟར་བྱེད་སྤྱན་པོས་འདི་ཅི་ཀྱ།

**གསུམ་པ་འགྲིབ་པའི་མཐར་གང་འབྱུང་བ་ལ། བསྐྱལ་ངན་གསུམ་འབྱུང་བར་
བརྟན་པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ཡུན་ནོ། །དང་པོ་ནི།**

བསྐྱལ་བ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི། །མུ་གེ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་ཏོ། །

མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་བརྒྱུ་པ་ན་བར་བསྐྱལ་ཆར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་བ་མཚོན་དང་
ནད་དང་ནི། །མུ་གེ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་ཏོ། །ཞེས་བསྐྱལ་བ་གཅིག་རྫོགས་པ་ལ་
གསུམ་ཀས་རྫོགས་པར་འདོད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི། ཆེ་ལོ་སུམ་རྒྱ་
བ། ཉི་ཤུ་བ། བརྒྱ་པ་གསུམ་ལ་མུ་གེ་ནད་མཚོན་གོ་རིམ་བཞིན་ཆར་ཕྱིན་པར་
བཞེད། ལ་ལ་དག་བར་བསྐྱལ་གཅིག་མུ་གེས་མཐར་ཕྱིན། དེ་ནས་བར་བསྐྱལ་
གཅིག་ནད་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན། དེ་རྗེས་གཅིག་མཚོན་གྱིས་རྫོགས་པར་འདོད་
བའང་ཡོད་དོ། །འདིའི་ལུགས་ལྟར་ན། དེའི་ཆེ་མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་བརྒྱུ་པ་ལ་འདོད་
ལོག་དང་ཐོངས་པས་ཡ་ང་བས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཏེ་རྒྱ་བ་དང་པ་མར་མི་འཛིན་པ་
སོགས་༼ ༣༠༧ བ༽ལོག་ཆོས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ད་ཀྱིས་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་དག་གཞིང་

སེམས་པན་ཚུན་རྩོན་པས་རི་དྲགས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གཞོན་པ་འབར་བས་
གིང་རམ་བོང་བ་སྤངས་པ་མཆོན་ཆོན་པོར་འགྱུར་ཞིང་གཅིག་སྟོག་གཅིག་གིས་
གཙོད་དོ། །དེའི་ཆེ་ཉེས་པ་དེ་དག་གིས་མི་མ་ཡིན་ནམས་ཀྱིས་རིམས་ནད་
ནམས་གཏོང་སྟེ་གསོར་མི་རུང་བའི་འཆི་ནད་དག་འབྱུང་ངོ། །དེའི་ཆེ་ཉེས་པ་དེ་
དག་གིས་ལྷས་ཆར་མི་འབེབས་ཏེ། ལུ་གེས་གཤམ་ཅོད་དང་། རུས་གོང་དཀར་པོ་
དང་། རུར་མས་འཆོ་བའི་ལུ་གེ་འབྱུང་ངོ། །གཤམ་ཅོ་བ་ནི་བཀྲེས་གིང་ཉམ་ཆུང་
བ་དག་འདུས་ནས་འཆི་བ་ན་ཕྱི་རབས་ཀྱི་འབྲུའི་ས་བོན་དུ་གཤམ་ཅེའི་ནང་ན་
འབྲུ་འཛོག་པ་སྤིད་པ་ཅམ་དེ་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་ནི་གཤམ་ཅོང་ཅེད་མོ་ཅེ་བ་
ལྷར་ལུ་གེས་ཉམས་ནས་འཆི་བའི་ཆེ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྤྲོང་མི་རུས་པར་
གཤམ་བྱ་གཤམ་ཅེད་པ་ལྷ་བྱུའོ། །རུས་གོང་དཀར་པོ་ནི། ལུས་བསྐྱམས་གིང་རྩལ་
པ་དེ་དག་གི་བ་ན་རུས་པ་དཀར་པོར་འགྱུར་ལ། ཆོན་པོ་གི་མ་ཐག་ནི་དེར་མི་
འགྱུར་བས། རུས་གོང་དཀར་པོ་དེ་དག་བསྐྱམས་ཏེ་བསྐྱོལ་ནས་འབྱུང་ངོ་
། །བསྐྱོལ་བ་དེ་དག་ཐུར་མས་བགོས་ཏེ་ཟ་རེས་བྱེད་པ་དང་། ཡང་འབྲུའི་
གནས་ཀྱི་གསེབ་ནས་འབྲུ་དག་ཐུར་མས་བྱུང་བ་ཆུ་མང་པོར་བསྐྱོལ་བའི་ཆུ་
འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལས་ཐར་བའི་ཆུ་ནི། ཁང་བྱ་བཅེགས་པའི་མདོ་
ལས། ཀྱན་དག་འབོ་དེ་ལ་གང་གིས་ཉི་མ་གཅིག་སྟོག་གཙོད་པ་སྤངས་གིང་
ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་གནས་པར་བྱེད་ན་དེ་མཆོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བར་མི་

སྒྲེབ་པ་འགྲུར་རོ། །གང་ཞིག་གིས་ཨ་རུར་གཅིག་ཙམ་ཡང་དག་འདུན་ལ་
འབུལ་བར་བྱེད་ན་དེ་ནད་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྒྲེབ་པ་འགྲུར་རོ། །གང་
ཞིག་གིས་ཟས་ནེལ་ཟེ་གང་ཙམ་དག་འདུན་ལ་སྤུལ་ན། དེ་ཟུག་འེ་བར་གྱི་
བསྐྱལ་པར་མི་སྒྲེབ་པ་འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཞག་རྣམས་དང་ནི་ལྷ་བ་དང་། །ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམས་བཞིན། །
སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་༼ ༣༠༧ བ༽ མཆོན་ཆས་གསོད་པ་ཞག་རྣམས་བདུན་དང་
ནི་ནད་ལྷ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དང་ཟུག་ལོ་བདུན་དང་ལྷ་བ་བདུན་དང་
ཞག་བདུན་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བའི་རྣམས་ཆོག་གིས་ཞག་
བདུན་པ་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེན་ནོ། །འཛམ་གླིང་དུ་མཆོན་གྱིས་སྒྲོག་གཅིད་པ་
དང་། བད་དང་ཟུག་གྱུང་བའི་ཆེ་ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་གླིང་གཉིས་སུ་དེ་དང་ཅུང་ཟད་
འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། མཆོན་དང་མཐུན་པ་གཞོད་སེམས་ལྷག་པར་གྱུར་བ་དང་།
ནད་དང་མཐུན་པ་ཁ་དོག་ངན་པ་དང་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་། ཟུག་དང་མཐུན་པ་
བཀའ་སྒྲོམ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་རྒྱལ་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་འཛིག་
རྒྱལ། བཞི་པ་འཛིག་རྒྱལ། མེ་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པའི་གྲངས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ། གང་གིས་གང་འཛིག་པ། མ་ཞིག་པར་ལུས་པའི་རྩེ་མོ། དེ་

ནམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

མེ་དང་རྩ་དང་རླུང་དག་གིས། །འཛིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན། །

སེམས་ཅན་ནམས་བསམ་གཏན་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་ན་འཛིག་ལ། །ཉི་མ་བདུན་གྱིས་ནི་མེས་འཛིག་པ་དང་ཆར་གྱི་རྩས་ནི་རྩས་འཛིག་པ་དང་རླུང་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པ་དག་གིས་འཛིག་པ་དག་ནི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པར་བྱེད་དོ། །རྩལ་སྤྲ་མོ་ཡང་མི་ལུས་པའི་སྤྱིགས་འདི་ལ་གཟེགས་ཟན་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ནི་སྣོད་འཛིག་པའི་ཆེ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ནམས་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། མ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཞེས་སྟུམ་མོ། །འདི་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འཛིག་པ་དེར་རྩལ་སྤྲ་རབ་མ་ལུས་ཀྱང་རགས་པ་རྒྱ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་ལས་སྦྱས་པའི་འབྲས་བུ་རགས་པ་སྣ་ཆོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཐུའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་རླུང་ས་བོན་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྤྱིན་མེས་འཛིག་པ་ན། དེའི་ཕྱི་མོ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མ་ཞིག་པར་ཡོད་པས། དེའི་རླུང་གིས་དང་པོ་སྤྱིན་༼༣༠༩༽འདོད་པ་དང་བཅས་པའི་སྣོད་རགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ས་སྟོན་སྟེ་པའི་མདོ་ལས། རླུང་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དག་ནས་ས་བོན་དག་བྱེར་ཏེ་འོང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །ས་བོན་ནི། ཕ་བའི་ས་བོན། གཤེག་པའི་ས་བོན། ས་བོན་གྱི་ས་བོན། མདོའི་ས་བོན་ནོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པས་

ཁྱེད་སངས་རྒྱས་པས་ས་བོན་བྱིར་ཏེ་འོང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ས་བོན་དང་མུ་
གུ་དང་སྤོང་པོ་ལ་སོགས་རགས་པ་རྣམས་ལས་མུ་གུ་སོགས་ད་འོས་པོ་རགས་པ་
སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་སོགས་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། འདྲ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མེ་དུ་རིགས་མི་མཐུན་པས་མེ་ལས་དུ་བ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་
ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མུ་གུ་ལ་སོགས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩིས་རང་ནི་རྩིས་རྒྱུང་
ཡན་ལག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྩིས་རྒྱུང་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་རྩིས་ཡང་རྒྱུང་ཁོ་ན་
ལས་སྐྱེ་ལ། རྩིས་ཡང་རྒྱུང་དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེ་ཅི་ན་
རིས་མི་མཐུན་ལས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་ཙམ་ན་རིས་མི་མཐུན་རྒྱ་མིན་དུ་འགོ་བས་
རགས་པ་དང་སྤྱོད་བ་ནི་རིས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་ཡང་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་
འདྲ་བར་གྱུབ་པོ། །རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ནི་དྲག་པའི་བྱིར་སྐྱེ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །འདོད་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་བྱིས་པ། མུ་གུ་སོགས་ལ་ས་བོན་སོགས་གྱི་
རྣམས་པ་འཇུག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པ་ལ། གྲངས་ཅན་གྱིས་ལན་བཏབ་པ་
ནི། ས་བོན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་རྣམས་འཕྲད་པ་ལ་གྱིས་པ་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལས་མ་གཏོགས་པ་ས་བོན་གྱིས་རང་གི་རོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན་དུ་བའི་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་གྱིས་པ་སྤྱད་པའི་རྒྱེན་མེས་བྱེད་པས་སྤྱད་པ་
ཙམ་ལ་རྣམས་པ་ཡིན་གྱི། རིས་མི་མཐུན་མེས་དུ་བ་རང་གི་རོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་
བཞིན། མཐུན་དཔེ་དེའི་བྱབ་གྱུབ་ནི། དེ་ལ་མ་བྱབ་ན་ཆུ་ལས་ཀྱང་དུ་བ་སྐྱེ་བ་

སོགས་ཀྱི་འབྲས་འཛོལ་བར་ཐལ། ཀྱུ་༼༣༠༥བ༽འབྲས་རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་
 བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ནི།
 རིས་མི་མཐུན་པ་ལས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཅན། འཛོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་མེས་དྲུ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱི། རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་
 མེད་པས་རྣམ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གྲིལ་བུ་ལས་གྲིལ་བུའི་སྐྱ་སྐྱེ་བ་རིས་མི་མཐུན་
 ཀྱང་རྣམ་པ་ངེས་པས་སྐྱེ་སྟེ། གྲིལ་བུ་ལ་གྲིལ་བུའི་སྐྱ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱི།
 ལུམ་པའི་རོ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། མེ་ཇས་ལ་ཡོན་ཏན་ཁ་
 གོག་དམར་པོ་སྐྱེ་བ་དེ་ཇས་དང་ཡོན་ཏན་ཁ་གོག་དམར་པོ་རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་
 སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཁྱེ་བྲག་པས་དེའི་ལན་དྲུ། རིས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་
 ངེས་པ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དྲུ་བྱས་ན་དེ་འདྲ་ལ་སྐྱ་ཆོགས་སྤིད་ཀྱང་།
 ཇས་ཆོས་ལ་ནི་རིས་མི་མཐུན་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རིས་མཐུན་ལས་རིས་མཐུན་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇག་མ་ལས་རེ་ལྗེ་དང་སྐྱེད་པ་ལས་རས་ཡུག་
 འབྱུང་གི། །འཇག་མ་ལས་རས་ཡུག་དང་སྐྱེད་པ་ལས་རེ་ལྗེ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་
 ནོ། །

སངས་རྒྱས་པས་དེ་དག་གི་པ་ལ་མི་འཐད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། དེའི་
 རྒྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། འཇག་མ་དང་
 སྐྱེད་པ་ལས་རེ་ལྗེ་དང་རས་ཡུག་ལོགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། འཇག་

མ་དང་སྐྱད་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ཁོ་ནར་གནས་པ་ལ་རེ་ལྟེ་དང་རས་ཡུག་གི་
 མིང་བཏགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིང་བོབ་པའི་བྱིར། གྲོག་མ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་གྲོག་
 མའི་སྐྱེང་བར་བཏགས་ཀྱི། རྩམ་གྲུབ་མེད་པ་བཞིན་མཐུན་དཔེ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་
 པ་རང་ལའང་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་
 རྩམ་སུ་གྲུབ་ན་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩམ་རྫོགས་པར་ཡོད་དམ།
 ཆ་རེ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱད་པ་གཅིག་འཛིན་པའི་མིག་དང་ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་
 ཆོས་ཅན། ༼༣༠༥༽སྐྱམ་བུའང་གཞལ་བར་ཐལ། ཡན་ལག་སྐྱད་པ་ལ་ཡན་
 ལག་ཅན་སྐྱམ་བུའི་རྩམ་རྫོགས་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོས་མ་བྱུང་སྟེ།
 སྐྱད་པ་གཅིག་ལ་སྐྱམ་བུ་ཡོད་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ་སྐྱམ་ན། སྐྱད་པ་གཅིག་ལ་
 སྐྱམ་བུར་འདུག་པ་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཅན། སྐྱམ་བུ་དམིགས་པར་ཐལ། དམིགས་པ་
 ལ་གང་གི་འང་གིགས་མ་བྱས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་གི་འདུས་
 པ་ཅམ་རས་ཡུག་ཏུ་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རས་ཡུག་ཡོད་པ་མིན་
 ཏེ། ཡན་ལག་དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་རས་ཡུག་གི་ཆ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར།
 རས་ཡུག་གི་རྩམ་ལོགས་པ་མེད་དོ། །ཡང་ཁོའི་བསམ་པ་ལ། རས་ཡུག་གི་
 རྩམ་ཡན་ལག་ཅན་ལོགས་ན་ཡོད་དེ། སྐྱད་པ་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཆ་གཉིས་
 ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར་ལོགས་སུ་ཡོད་དོ་སྐྱམ་ན། ཏྲགས་དེ་གྲུབ་ན་ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་ཆ་ལ་སོགས་པ་དེས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་འགྲོར་སྤྱིད་ཀྱང་།

སྐྱེད་པ་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཆ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་པ་ལས་
 གཞན་རས་ཡུག་གི་ཆ་མེད་པས་བྱབ་བོ། །རིགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་རེ་
 རེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་རྫོགས་པར་ཡོད་དམ། ཡན་ལག་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཆ་རེ་
 ཡོད། བརྟགས་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལ་ཡོད་པ་མི་འབྲད་པར་བསྟན་
 བས། ད་ནི་ཡན་ལག་གི་རིགས་དམིགས་པས་ཡན་ལག་ཅན་དམིགས་
 སམ། ཡན་ལག་གི་རྫས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་
 དམིགས། དང་བོ་ལྟར་ན། ཁ་ཚར་ཙམ་དམིགས་པས་རས་ཡུག་དམིགས་པར་
 ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཡན་ལག་གི་རིགས་ཙམ་གྲུབ་པ་
 ལ་བཟོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འོ་ན་ཡན་ལག་ཅན་གཏན་མི་དམིགས་
 བར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་རྫས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་གཏན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཚུ་རོལ་མཐོང་ཡང་། ༡༠༧༧ །ལ་རོལ་མི་མཐོང་། བྱི་མཐོང་ཡང་ནང་མི་མཐོང་
 བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་མིག་དང་རེག་པ་དག་གིས་རིམ་གྱིས་རས་ཡུག་གི་ཡན་
 ལག་ཁ་རེ་རེ་ནས་འཕྲད་པ་ན་ཚོས་ཅན། རས་ཡུག་གིས་ཡན་ལག་ཅན་མི་གྲུབ་
 བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་དམིགས་པ་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫས་ཐམས་ཅད་
 དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྒོ་སྒྲེབ་པ་ལ་ཡན་ལག་
 རྫོགས་པར་མཐོང་དགོས་པ་མིན་གྱི། ཡན་ལག་དག་ཁོ་ན་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་
 ལ་བཟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་མགལ་མེ་རིམ་གྱིས་

འབྲུང་བ་ལ་འཁོར་ལོ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱུད་གཟུགས་ཁ་དོག་སྣ་
ཚོགས་པ་དང་། ཏུ་ཀུ་ལ་དང་། རས་བལ་སོགས་རིགས་ཐ་དད་དང་། སྤྲ་དང་
འོག་ཏུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་ཐ་དད་རས་ཡུག་དང་རིས་མི་མཐུན་པ་ལ་རས་ཡུག་གི་
གཟུགས་སོགས་དང་རིས་མཐུན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་སྐྱུད་པ་
རིས་མཐུན་ལས་རིས་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་འོགས་པ་ཞིག་འབྲུང་བྱ་
བ་མི་འགྲུབ་པོ། །ཡང་ན་བརྩམ་བྱ་ཡན་ལག་ཅན་རས་ཡུག་དང་། ཕྱི་མ་བྱེད་
ཡན་ལག་སྐྱུད་པའི་གཟུགས་སོགས་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་ཡིན་ན། རིས་མི་
མཐུན་པ་ཡན་ཚུན་བརྩམ་བྱ་ཕྱི་མ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཟླ་འོག་གི་དོས་གཅིག་
བཟུ་བ་དེ་མ་མཐོང་གཅིག་མི་བཟུ་དོས་མཐོང་བ་ན་ཚོས་ཅན། ཟླ་འོག་གི་ཡུག་
མི་མཐོང་བར་ཐལ། བཟུ་མི་བཟུའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཟླ་འོག་གི་ཡན་ལག་ཅན་
གཅིག་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། ཡང་ན་བཟུ་བའི་དོས་མ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་
གཅིག་ལ་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་ན་ནི་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཀྱང་སྣ་
ཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་མདོར་བསྟན་ཅུམ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་ན།
མེའི་༼༣༡༠ན༽ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རིག་བྱ་ཆ་བ་དང་གཟུགས་སྤྲང་བ་ཚོས་
ཅན། ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་གཟུགས་དེ་དག་ལ་དང་པོ་

དང་བར་མ་དང་ཐ་མ་དག་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གྲངས་ཅན་ན་རེ། ཡན་
ལག་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐུང་དུ་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། རུལ་ཕྱ་རབ་
དབང་པོས་མི་སོད་པ་ལ་དེ་དག་གིས་བརྩམས་པའི་བ་ལང་སོགས་དབང་པོ་ལ་
སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རུལ་ཕྱ་རབ་ཡན་དགར་བ་དབང་པོས་མི་སོད་
དུ་ཆུག། །དེས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཀྱང་རུལ་ཕྱན་ལྷ་བཅས་འདུས་
པ་དག་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲིང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་འོག་གི་ཡན་ལག་རིས་མི་
མཐུན་པ་དེ་དག་གི་འདུས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཟ་འོག་ག་ཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་དང་། མིག་དང་གཟུགས་དེ་མ་ཐག་པ་རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་འདུས་པ་ཅམ་ལ་
གེས་པ་སྐྱེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་
སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་བཀྲམ་པའི་ཚོགས་ལ་དམིགས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ནའང་རབ་རིབ་ཀྱི་བསྐྱེད་འོར་ནི་སྐྱའི་འདུས་པར་དམིགས་ཀྱི། རུལ་ཕྱ་རབ་
བཞེན་སྐྱ་ཉག་རེ་རེ་བསྐྱེད་གེས་ཀྱིས་མི་འཛིན་པ་བཞེན་ལོ། །ཡང་ཁྱེ་བྲག་པས།
གཟུགས་སྐྱ་དྲི་རོ་རིག་བྱའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ནམ་མཁའ་
ས་ཚུ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དང་དོན་ག་ཞན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
པས། གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཞིག་ན་དེ་རྟེན་པའི་རྣམ་རུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱང་ཞིག་
པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་ལ་རུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་མིང་འདོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་པ་ལ། ཁྱེ་བྲག་པས། རུལ་ཕྱ་རབ་ནི་རྣམ་ཡིན་ལ་རྣམ་སོགས་ག་ཞན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་སོགས་ཞིག་ཀྱང་དེའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱང་ཞིག་པར་མི་
འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྩལ་ཡོན་གཞན་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྩལ་ས་ཁྱུ་མེ་ལས་ཡོན་ཏན་གཞུགས་སོགས་ནི་༼ ༡༡༠བ ༽སྤྱི་ཀྱང་ལོགས་སུ་
མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་རྩལ་ལས་འདིའི་ཡོན་ཏན་ནོ་ཞེས་ངོས་
འཛིན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་རང་གྲེ་བྲག་པས་ཀྱང་། མིག་དང་གཞུགས་
འཕྲད་ཅན་གཞུགས་སྒྲུང་བ་བཞིན་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་རྩལ་ཀྱང་སྒྲུང་བར་དམ་
བཅས་པས་གཞུགས་ལས་ལོགས་སུ་དེའི་རྩལ་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །པེ་ལུ་ཀ་ནི། རྩལ་ཡོན་ཐ་དད་དེ། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ཆོག་ན་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་རྩལ་མི་འཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །བལ་དང་གྲུར་གྲུམ་ལ་སོགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞུགས་སོགས་ཆོག་པ་ན་ཆོས་ཅན། དེ་བརྟེན་པའི་རྩལ་ཀྱང་
འཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་དེ་ལ་བལ་དང་གྲུར་གྲུམ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་མི་སྒྲེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་སོགས་ཀྱི་གྲེ་བྲག་ལ་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གྲེ་
བྲག་པས། ཡོན་ཏན་ལས་རྩལ་ལོགས་ན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པ་བེདུའི་དུས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དཀར་པོ་དེ་མེ་ལ་བསྐྱེགས་པས་དམར་བའི་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བར་སོང་ཡང་།
རྩལ་རྒྱུ་པ་པ་མི་འགྱུར་བར་ངོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། མ་ཁྱབ་སྟེ།
རྒྱུ་པ་དཀར་པོ་བསྐྱེགས་པས་དམར་བོར་སོང་བ་ན་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་པར་ཤེས་
པ་དེ་རྒྱུ་པ་རྩལ་དཀར་པོ་ལས་ཐ་དད་ནས་དེར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཀར་

པོའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་དམར་པོའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བས་དེ་ངོ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔ་དྲོ་གྲོག་མོའི་སྤང་བ་གཅིག་དེ་ཆོ་གུས་ནས། གྲོག་མོ་དེ་མན་
ཆོ་གཅིག་གིས་ད་ཅིའི་སྤང་བ་ཀ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཅིག་བྱས་པས་ད་ཅིའི་གྲོག་
མོའི་སྤང་བ་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ནོ། །ལུས་པའི་རྩ་ས་ཡོན་ཏན་ལས་
ཟུར་དུ་ཡོད་ན་ངའི་ལུས་པའི་རྩ་ས་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་མ་བཟོས་པར་ངོ་ཤེས་
དགོས་པ་ལས། ལུས་པ་དམར་པོ་ལྟ་བུ་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཉིད་བསྒྲིགས་ཡོད་ན་འང་
། སེན་མོ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ངའི་ལུས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་ལས་ཡོན་ཏན་ཅན་རྩ་ས་གཞན་མི་འགྲུབ་
བོ། །མདོར་ན་གྲུབ་པ་འདི་(༡༡)ན་དག་ནི་བྱིས་པའི་སྒྲོ་བརྩོལ་ཡིན་པས་
དགག་པར་མ་ལྟོགས་སོ། །

སྟེ་ལ། གང་ལ་དངོས་པོའི་བྱད་པར་ཞིབ་མོ་ལ། གང་གིས་དཔྱོད་པའི་
ཤེས་རབ་ཡང་དག་ནི། གུན་ཏུ་དགོ་བ་གོམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། གཞན་དྲིང་
མེད་ཕྱིར་སྤངས་པའི་དབང་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡང་འཇིག་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྩེ་མོ་ལས། མེས་འཇིག་པའི་རྩེ་མོ་
ནི།

བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། འདི་དག་གི་རྩེ་གོ་རིམས་བཞིན། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་སྟེག་པར་བྱེད་དོ། །སོགས་པས་རྒྱུ་འཇིག་
པའི་རྩེ་མོ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་སྒྲུལ་བར། རྒྱུ་གིས་འཇིག་པའི་
རྩེ་མོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་མན་འཐོར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་ནི་
འཇིག་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ཡིན་པས་རྩེ་མོ་ཡིན་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་ཡི་སྒྲིན་དང་ཚོས་མཐུན་ཕྱིར། །

བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་གི་སྒྲིན་རིམ་པ་ལྟར་རྟོག་དབྱེད་དང་། དགའ་
བ་དང་། དབྱང་རྩབ་གསུམ་དང་ཚོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་འཇིག་རྒྱལ་ལ། མེ་རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་མི་
འཇིག་པར་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྒྱལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་སྟོད་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་འཇིག་པའི་རྒྱ་མེད་དེ། གནས་བརྒྱད་
པར་འཆད་པའི་སྒྲིན་བརྒྱད་གྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ།
གནས་གཙང་གི་མཐུ་ཡིན་ཏེ། གཙང་རིས་པ་དེ་དག་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་
རྒྱུ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྷག་མཐོང་སྟོད་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཤོས་ཞི་
གནས་སྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་འོག་མ་གཞན་དུ་འང་འགོ་བར་མི་རུས་ཏེ། དེ་
དག་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི།

མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་འཛིག་ཕྱིར། །
བཞི་པའི་སྣོད་མི་རྟག་སྟེ། །དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་
འབྱུང་འཛིག་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་མེ་ཁུ་རྒྱུད་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པའི་གྲངས་བསྟན་པ་ནི།

མེ་ཡིས་བདུན་ལོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག །དེ་ལྟར་ཆུ་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་། །

མེ་ཡིས་བདུན་ལོ་དེ་ནས་ནི། །མཇུག་ཏུ་རྒྱུད་གིས་འཛིག་པ་ཡིན། །

མེ་ཡིས་བདུན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆུ་ཡིས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་མེ་བདུན་
བདུན་དེ་འཛིག་པའི་འོག་ཏུ་ཆུས་འཛིག་༼ ༣༡༧ ༽པ་རེ་རེ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཆུས་ལན་
བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་མེ་ཡིས་ཏེ་ལན་བདུན་གྱིས་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ནི་
མཚུག་ཏུ་རྒྱུང་གིས་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་སྟེང་ཆུས་འཛིག་དང་མེས་འཛིག་
དུས་རིང་པོས་ཆོད་ཅིང་འབྱུང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་
བྱུང་པར་འོག་མ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པས་གསོན་པའི་རྒྱན་ལུས་གནས་
པའི་བྱུང་པར་ཡང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་གནས་པའི་སྦྱིར། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཆོ་ཆད་བསྐྱལ་ཆེན་བཞི་ཆ་དང་། གཉིས་པའི་བསྐྱལ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་
བཞིན་དུ་སྟོད་ནམས་ཀྱང་བྱུང་པར་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་མེས་འཛིག་པ་
བདུན་ཙམ་བརྒྱུད་དེ་ལྷ་བཙུ་པ་དུག་དང་། ཆུས་འཛིག་པ་བདུན་དང་། རྒྱུང་གིས་
འཛིག་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་འཛིག་པ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་གདགས་པའི་བཤད་པ་དག་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་ཆ་མས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་བསྐལ་པ་
དུག་ཅུ་ཅ་བཞིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་བྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་དེ་ཙམ་གྱིས་ན་
དེ་དག་གི་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཡང་དབྱེད་པར་བྱ་
བ་ཡོད་དེ། ལྷོད་ཆགས་པ་ལ་བསྐལ་ཕྱན་གཅིག་འདུ། ལྷོད་འཇིག་པ་ལ་
བསྐལ་ཕྱན་གཅིག་འདུ་ཙམ་ན་ལྷོད་ཆགས་འཇིག་ཙམ་ན་ཆངས་ཆེན་མེད་པ་
ལ་ཆེ་ཆད་ཅི་འོང་། འོ་ན་ཆངས་ཆེན་གྱིས་བསྐལ་ཕྱན་ལྟ་བུ་བརྒྱད་ལས་མི་
ཐུབ། འོ་ན་དུག་ཅུ་ལ་ཉི། དུག་ཅུའི་ལྟ་འོག་ལ་བརྩི་བདེ་བས་དུག་ཅུར་བཤད་
དོ། །དེ་ཀ་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་བསྐལ་ཕྱན་ཉིད་གཉིས་
གྱིས་མ་ལོངས། དག་རྒྱས་ཀྱི་བསྐལ་ཆེན་རེ་བཞི་ལ་ཡང་དེས་མ་ལོངས་ཀྱང་
ལྟ་འོག་བརྩི་བདེ་བས་དེར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཆན་བསྟན་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ་གནས་གསུམ་༼ ༣༡ ༽ན་པའོ། །

སྒྲས་པ།

བདག་ནི་འདི་ནས་འཆི་འཕོ་གྱུར་བ་ན། །ཡང་དག་དག་བའི་བཤེས་ཀྱི་མགོན་
བཅས་ཏེ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀམ་འེ་ཐིན་ལས་དང་། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
མཉན་པ་གྲུབ་ཐོབ་སོགས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི། །བཞེད་དོན་མ་ལུས་ཇི་བཞིན་སྐྱབ་བྱེད་པ། །དཔལ་ལྷན་ཀམ་པ་ལྷར་
སེམས་ཅན་ཀུན། །བདག་གིས་འགོད་པར་རུས་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །ཞེས་
སྒྲུས་སོ། །(༣༡༢བ)

ཨོྭ་སྤྱི། ཡོན་ཏན་མཆོག་དམ་པ་དང་དེ་གང་དང་ལྷན་པའི་རྗེ་བཙུན་དམ་
པ་སྤྲུལ་དང་འབྲེལ་གང་དག་དང་། །བྱད་པར་དབྱོག་ཏུ་མེད་པའི་བཀའ་འབྱོར་
སྤུལ་པའི་མཚུངས་བྲལ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་
ནམས་ཡིད་ལ་ལེགས་པར་གསལ་བཏབ་ནས། མ་ཁྱན་རིས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དུ་འགོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་སྒོ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པར། །ཁོ་བོའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཉན་ཐོས་དག་ལ་
སྒྲུས་པ། བདག་གིས་ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྱུར་ལྷོ་གཡི་ལུང་ཙམ་ཞིག་རྗེ་རིན་
པོ་ཆེ་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤར་རང་ལོ་ཉར་གཉིས་པ་ཞིག་ལ་ཐོས་
པས་རྒྱུན་ནས་རང་ལོ་ཉར་དུག་པར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལྷོ་གཡི་གཞིར་
བྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཏུས་ནས་གནས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ལས། སྟོམས་འཇུག་དང་པོའི་འགྲེལ་བ་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམས་པར་གོང་
པོར་སྔོན་དུས་གྲུབ་པ་ལས། གྱེ་མ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་འགྲེལ་བ་བྱས་ཀྱང་དོན་
གཉེར་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་མི་འབྱུང་བར་དོགས་པ་ལས། སྤར་དབུས་སུ་ཕྱིན་པ་ན་བདེ་

བར་གཤེགས་པ་ཆེན་པོ་ཀམ་ཕྱིན་ལས་པའི་ཞབས་གྱི་བཀས་བསྐྱལ་བ་ལ་
བརྟེན། སྤྱར་གཡས་རུག་ཅང་འགམ་གྱི་ལྟ་ཁང་དང་ཉེ་བ། ཉོར་ས་སྐྱ་པ་ཡོན་
མཆོད་གྱིས་གན་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཏབ་པ་ཉུག་རྒྱལ་ཁང་དུ་རང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་
ནས་གནས་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པ་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་བར་བགྱིས་པ་
ལ། དེ་ཕྱིན་གྱི་གནས་གཉིས་པར་སྤར་གྱི་གནས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་འགྲེལ་
བ་གང་ཟིན་ལས། རྒྱས་པར་འགྲེལ་ཞིང་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཞིབ་ཆ་པལ་མོ་ཆེ་
བྲངས་ཏེ་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་ཅིང་། གནས་གཉིས་པའི་གཤམ་ཙམ་ནས་
དཀའ་ཆོགས་ལ་མ་བསམས་པར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་གྱི་ཆོག་སྒྲུང་སྤངས་ཏེ་
ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་པས། དེའི་དགེ་བ་གང་མཆིས་མཁའ་ཁྱབ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་འཕྲོབ་པའི་ཕྱིར་བསྡེའོ། །ཞེས་ཁོ་བོ་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་རྟོ་
རྗེས་བརྗོད་པར་བྱས་སོ། །དཔེ་རྩི་འདི་ཀྱི་ཀྱི་འདི་དང་མ་བྲལ་བར་གྱིས་
ཤིག །མདྲ་ལམ་གྱི་རྟོ་ལ་ཐོས་ཀྱི་པ་ཨ་ལདྲ་ར་རྟོ་ཕུ།